31
10 F
17

Digitized by Google

FASTI ATTICI
IN PARTES DUAS
ET
QUATUOR VOLUMINA
DISTRIBUTI.

Digitized by Google

FASTI ATTICI
IN QUIBUS
ARCHONTUM
ATHENIENSIUM SERIES
PHILOSOPHORUM, ALIORUMQUE ILLUSTRIUM
VIRORUM AETAS
ATQUE PRAECIPUA ATTICAE HISTORIAE CAPITA
PER OLYMPICOS ANNOS DISPOSITA DESCRIBUNTUR
NOVISQUE OBSERVATIONIBUS ILLUSTRANTUR

AUCTORE

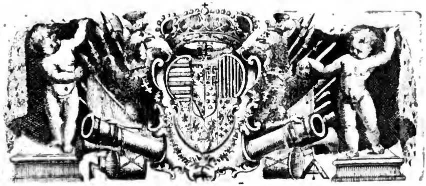
EDUARDO CORSINO
CLER. REG. SCHOLARUM PIARUM
IN PISANA ACADEMIA PHILOSOPHIAE PROFESSORE.

FLORENTIAE MDCCXLIV.
Ex Typographio Jo. Pauli Giovannelli ad Inſigne Palmae in Platea S. Elisabeth.

PRAESIDUM PERMISSU.

Digitized by Google

FRANCISCO III.

LOTHARINGIAE, ET BARRII
D U C I
MAGNO DUCI ETRURIAE,
REGI HIEROSOLYMORUM,
&c. &c. &c.

EDUARDUS CORSINUS
CL. REG. SCHOLARUM PIARUM.

INTER egregias Facultates illas, quae erudiendis hominum mentibus, ipſorumque moribus ad honeſtatem, optimamque civilis vitae ratio-

Digitized by Google

tionem informandis inſtitutae ſunt, principem fere locum Hiſtoriae deberi veteri, conſtantique Sapientum voce erudimur. Etenim ubi pulcherrima Antiquitatis monumenta, res a primis uſque temporibus praeclare geſtae, Regnorum viciſſitudines, Gentium mores, atque inſtituta, illuſtrium denique Virorum vita ſuis fere coloribus expreſſa noſtris oculis obverſantur, incredibile eſt certe quam vivida, iucundaque luce humanus animus perfundatur; ſimulque praeclaris exemplis illis ad gloriam, ac virtutum laudem ſubiectis veluti facibus incendatur. Atque eximios quidem hos fructus, qui ex Hiſtoria veluti fonte manare ſolent, facile intelligimus, MAGNE ETRURIAE DUX FRANCISCE, ex illarum praeſertim Gentium hiſtoria profluere, quae maiori ſapientiae gloria, pluribuſque tum belli, tum pacis etiam ornamentis claruerunt: ut non immerito proinde plurimi exiſtiment eo meliores, uberioreſque fructus ex Scriptoribus oriri poſſe, quo nobilioris illi Gentis hiſtoriam ador-

adornandam ſuſceperint. Itaque mirari certe non poſſumus, ſi duobus ſuperioribus ſeculis poſt renatas fere literas, atque praeſertim in tanta bonarum Artium luce, quibus aetas haec noſtra mirifice commendatur, innumeri propemodum, doctiſſimique Viri ad illuſtrandam Athenienſis, Romanique Populi hiſtoriam omnes ingenii vires, atque operam contulerunt; quod nempe Urbes illae rerum geſtarum gloria, atque incredibili quadam veterum monimentorum copia ceteras omnes excellere viderentur. Neque is certe ego ſum, qui Athenienſem Urbem cum auguſta illa ampliſſimi Imperii ſede, Romanaque Civitate Gentium domina conferre velim; aut accuratius inquirere, num Romana potius, vel Athenienſis hiſtoria utilior, atque iucundior habenda ſit, quaeve proinde alteri palmam praeripere, impenſius coli, ingenuis denique Antiquitatis cultoribus magis in amoribus eſſe debeat. Id unum tamen hic ingenue, vereque dixiſſe iuverit, Romanos ipſos maxima quidem
 im-

imperii amplitudine, bellicae virtutis laude, rerumque geſtarum ſplendore ceteras Gentes omnes longiſſime ſuperaſſe; Athenienſes vero eximia Reipublicae forma, legum ſanctitate, ſapientum hominum gloria, optimarumque diſciplinarum ſtudio excelluiſſe; ut quidquid fere humanitatis, politioriſque doctrinae apud exteras nationes omnes, ac Romanos ipſos extitiſſe conſpicitur, ex Athenienſi Populo veluti ſacro, perennique fonte profluxerit. Etenim ſeverior illa priſcorum Quiritum virtus, mitiores iſtas, humanioreſque Literas diu neglexit; neque prius extorres, ac palantes illas ſuis ipſa laribus excepit, quam Graecia capta ferum victorem vicit, agreſtique Latio Artes intulit: ut primas proinde Poeticae, Hiſtoricaeque Facultatis favillas ea demum aetate apud Romanos Ennius excitaverit, qua liberales Artes omnes, atque honeſtiſſimae diſciplinae apud Athenienſes non modo adoleverant, ſed etiam incredibili quadam, ſummaque gloria florere videbantur. Atque
iſta

iſta certe Athenienſis Populi praeſtantia in cauſſa fuit, cur de Athenienſis ego potius, quam Romanae Gentis hiſtoria nunc illuſtranda, meliorique quo poterat ordine contexenda cogitaverim: quod illa nempe Philoſophorum, Mathematicorum, aliorumque illuſtrium Virorum memoriam ita complectatur, ut illorum ſeries a Graeca, atque Athenienſi in primis hiſtoria divelli non poſſe videretur; adeoque conſilium hoc meum cum veteri ſtudiorum meorum ratione arctiſſimo veluti foedere coniungeretur. Cum enim ſuperioribus annis eam Philoſophiae partem adornandam ſuſcepiſſem, quae ſapientum hominum aetatem, reſque ab iis praeclare geſtas nitida quadam, perennique ſerie proſequeretur, ipſa rerum affinitas, atque connexio me ſenſim abripuit, ut nobiliora quoque Atticae Hiſtoriae capita novis ſubinde obſervationibus illuſtrata, hoc ipſo demum *Faſtorum Atticorum* Opere complecterer. Quod vero TE, MAGNE ETRURIAE DUX, idemque REX HIEROSOLYMORUM FRANCISCE,

huiuſmodi ſtudiorum meorum Auſpicem, atque Patronum optaverim, quod maximo, atque immortali Tuo munere ſim conſecutus, ut Opus iſtud Tuo inſcriptum Nomini prodire nunc poſſet, id certe amori, clementiaeque Tuae, qua Literarum ſtudia, atque honeſtiſſimas Facultates omnes proſequeris, referri debet. Quis enim ignoret ceteras inter egregias animi dotes, quas a MAIORIBUS TUIS immortalis gloriae Viris in TE derivatas, atque in TE uno admirabili quodam foedere coniunctas ſuſpicimus, eximium quoque ſtudium excellere, quo liberales Artes, ac diſciplinas omnes in clientelam recipere, iiſque deditos homines non amore ſolum, ſed regia quoque munificentia fovere ſoles? Illuſtria ſunt certe amoris, & clementiae huius Tuae argumenta perennis illa ſollicitudo, ac vigilantia, qua poſt Etruſcae Gentis imperium TIBI divinitus attributum in aſſiduis etiam, graviſſimiſque rerum publicarum curis de Literarum tamen studiis hic augendis,

pro-

promovendiſque ita ſemper cogitaſti, ut novus illis per Te, immenſusque ſplendor acceſſerit. Ac ne ceteras Etruriae Urbes, & Academias omnes, ad quas ubertima felicitas illa manavit, hic memorem, immortalia ſunt plane amoris, munificentiaeque huius Tuae monumenta, quibus Piſanam hanc Urbem, & Academiam Tibi cumulatiſſime devinxiſti; ubi non ceteras ſolum Facultates omnes, quae ibi florebant, patrocinio, praeſidioque Tuo decoraſti; ſed ingenuis etiam Adoleſcentibus impenſius erudiendis Aſtronomiae, Juris Publici, atque Analyticae Matheſeos ſtudia doctiſſimorum hominum opera patere voluiſti: ut nihil proinde in hac celeberrima; Etruſcarumque omnium facile principe Academia ad optimam, abſolutamque ſtudiorum omnium rationem optari iam poſſe gloriemur. Haec iſta vero praeſtantiſſima Literarum praeſidia, quae ampliſſimo beneficio Tuo, Magne Etruriae Dux Franciſce, conſecuti nunc ſumus, eo nobis cariora eſſe de-

debent, ſummisque laudibus efferenda; quod ſemper illa cum ingenti Etruriae fauſtitate, beataeque pacis otio coniuncta fuerint: cumque univerſa fere Europa diſſidiis fervere, bellique turbinibus agitari videatur, Etruria tamen haec Tua, paterno certe conſilio, prudentiaque Tua, aurea pace perfundi, eaque tranquillitate frui nunc poſſit, quae politioribus Literis excolendis optanda maxime videbatur. Itaque, ſi liberales Artes, ac Facultates omnes, ipſarumque ſtudia ita auſpicio, praeſidioque Tuo non exornata ſolum, ſed etiam amplificata, ac mirifice confirmata conſpicimus, vereri certe non poteram, ne hanc quoque ſtudiorum meorum partem, quae tum Philoſophicae Hiſtoriae, tum diſciplinis etiam aliis illuſtrandis inſtituta fuerat, ſereno vultu, quo cetera complecti ſoles, exciperes; cum praeſertim illam Tibi maximo, optimoque iure, veluti perenne grati animi monumentum conſecrandam eſſe intelligerem. Ut enim plurima a Te in univerſum Scholarum Piarum

Or-

Ordinem collata beneficia praeteream, quorum immortalis eſt in nobis futura, ac iucundiſſima recordatio, Tuum etiam eſt, Francisce Magne Dux, quod Philoſophiam in Piſana Academia iam pluribus ab hinc annis ego profitear; tantumque amoris, ac beneficentiae in me Tuae in hoc obeundo munere ſim expertus, ut quidquid in ullo ſtudiorum genere eniti poſſim, id omne Tibi, clementiaeque Tuae debeatur. Atque utinam quidem ea mihi foret ingenii vis, ac orationis ubertas, qua Tuas hic laudes pro rei dignitate complecti, ſimulque Opus aliquod auguſto Nomine, ac Maieſtate Tua non indignum offerre poſſem! Quandoquidem tamen ſplendidius aliud obſervantiae in Te meae monimentum extare modo non poterat, quaeſo, obteſtorque Te, ut hoc ipſum benigne, clementerque excipere nunc velis, quod Regiae Tuae Celsitudini devotus offero, conſecroque; atque in illo non effuſam modo voluntatem erga Te meam, ſed ipſam quoque ar-

argumenti dignitatem, atque amplitudinem intuearis, quae non immerito fortaſſe id ſibi gloriae tribuere, vel optare poſſe videbatur, ut maximi, praeſtantiſſimique Principis nomine, & auſpicio frueretur. Quod ubi pro Tuo in Literas, ac optimarum diſciplinarum ſtudia conſtanti, regioque amore praeſtiteris, efficies profecto, ut non uberem ſolum mihi laborum meorum fructum ex auſpicio, praeſidioque Tuo gratulari nunc poſſim; ſed acriori quoque ſtudio ad illa, quae remanent, ita incendar, ut nobilius aliquando obſequii in Te mei monumentum offerri a me poſse confidam.

FASTORUM ATTICORUM

PARS PRIMA

S I V E

APPARATUS AD FASTOS ATTICOS

IN QUO

PLURIMA AD ATHENIENSIS REIPUBLICAE

F O R M A M

ET ARCHONTUM FASTOS SPECTANTIA

XIV. DISSERTATIONIBUS EXPONUNTUR

PERPETUISQUE OBSERVATIONIBUS ILLUSTRANTUR

TOMUS PRIMUS

Octo priores Diſſertationes complectens.

FLORENTIAE ANNO MDCCLXIV.

IMPRIMEBAT JO: PAULUS GIOVANNELLI.

Digitized by Google

IN FASTOS ATTICOS
PRAEFATIO.

S*Erius aliquanto quam cogitaveram, atque Typographus, edito iampridem Operis argumento, ſpem fecerat, primum* Faſtorum Atticorum *Volumen nunc prodit. Etenim conſilio, votiſque meis incommoda valetudo diutius obſtitit; quae cum primae vix paginae praelo ſubiectae forent, ita ſtudiorum meorum curſum abrupit, ut ſubito, maximoque virium languore percuſſus, animum fere deſponderim; iamque mihi non de Faſtis Atticis, atque Athenienſium Archontibus, ſed de ipſa potius incolumitate, ac vita cogitandum eſſe intellexerim. Itaque, licet ſuſceptum opus nunquam fere intermiſerim; remiſſius tamen aliquando progrediendum fuit: donec animi, corporiſque vires ſenſim inſtaurari, meliorque demum ſpes affulgere incepiſſet; adeoque opus ipſum alacrius urgere poſſem, ut prima ipſius pars, primumque laborum meorum ſpecimen, quod felix fauſtumque ſit, ederetur. Haec ipſa vero memoraſſe mihi nunc libuit, non modo*

Digitized by Google

ut moram, aut cunctationem hanc quaecumque illa fuerit, excuſem; verum etiam ut ab aequis boniſque Iudicibus veniam exorem ſi in hoc primo Operis Volumine nitor ille, ſplendidiorque cultus optari poſſit, qui ex ſecundis facile curis accedere potuiſſet; ſed integras tamen corporis vires, vividioremque, ac pacatiorem animi aciem poſtulaſſet.

Nihil eſt autem cur in ipſo veluti limine, Operiſque fronte, quam ſplendidam eſſe oportere Pindarus (1) *exiſtimavit, veteri, ſolemnique Scriptorum ritu praefari nunc velim, ſive ut argumenti dignitas ac amplitudo oſtendatur, ſive ut eximia ipſius utilitas, atque praeſtantia exponatur. Etenim, quod ad ipſam quidem argumenti dignitatem attinet, neminem certe futurum arbitror, qui non Athenienſis hiſtoriae praeſtantiam, atque incredibilem ipſius ſplendorem intelligat: fierique vix poſſe putaverim ut quis aut bellicae virtutis gloria, aut Sapentiae amore, aut optimarum Artium ſtudio, aut illuſtrium denique rerum cognoſcendarum cupiditate ducatur, quin Athenas ipſas, quas elegantiſſime Pindarus* columen, ac firmamentum Graeciae, Graeciam Graeciae *Tucydides*, Larem, ac Prytaneum Graecorum *Pythus Apollo appellavit* (2), omnium doctrinarum inventrices (3) *eſſe cum Cicerone non videat; atque Athenienſes ipſos eximio quodam amoris, atque obſervantiae genere non complectatur*, unde doctrina, humanitas, religio, fruges, iura, leges ortae, atque in omnes terras diſtributae putantur (4)*; Sapientiſſimi certe Viri merito exiſtimarunt Philoſophiae, omniumque laudatarum Artium hiſtoriam cum Graeca, atque Athenienſi in primis hiſtoria arctiſſimo veluti foedere coniunctam eſſe; ut illuſtrium proinde Virorum ſeries nitide, accurateque contexi non poſſit, niſi diligenter illa ad Athenienſis Hiſtoriae fidem, caracteres, ac tempora referatur: & quemadmodum Cicero de Athenis ipſis eleganter olim, vereque dixerat* in hac Vrbe, quacumque ingredimur, in aliquam hiſtoriam veſtigium ponimus (5), *ita quoque de Athenienſium Faſtis, dixiſſe liceat quaecumque demum tempora oculis, animoque noſtro obverſentur, ſemper illuſtrium Virorum memoria repente nobis occurrit, qui temporibus illis floruerunt.*

Exin-

(1) Olimp. VI. (2) Vid. Euſtath. in Ilad. II. Num. 45. (3) Cic. de Orat. I. (4) Cic. Orat. pro L. Flacco. (5) De Fin. Lib. V. c. 2.

Exinde vero iam facile intelligi, deprehendique poterit quanta Faſtorum utilitas, atque praeſtantia eſſe debeat; quantum ſplendoris, ac praeſidii in deſcribenda ſapientum hominum aetate ex Faſtis ipſis oriatur, quam facile innumera Scriptorum loca, quae alioquin implexa, vel depravata forent, emendari, reſtitui, uberiorique luce perfundi poſſint; quam purior atque accuratior rerum praeteritarum memoria exſculpi poſſit, ſi res, & hiſtoriae ſingulae ad annos illos diligentiſſime referri poſſint, quorum iudicia, vel charaEteres a Graecis Scriptoribus uſurpatos praeſeferunt. Itaque cum Scriptores illi illuſtrium Virorum aetatem, reſque ab iis praeclare geſtas partim Athenienſium Archontum nominibus, partim etiam Olympicorum, aliorumve Ludorum victoribus, veluti perſpicuis, certiſque notis, deſiguaverint, nihil profecto utilius effingi poterat quam ſi nitida, ac perrennis Archontum & Victorum illorum ſeries per Olympicos annos diſpoſita contexeretur, ſimulque illuſtriora vel Philoſophicae, vel Atticae Hiſtoriae capita ad annos illos Olympicos referrentur.

Eximiam hanc certe Faſtorum utilitatem apprime viderat immortalis ille Sigonius dum anno 1564. *aureolum libellum* de Athenienſium Temporibus *ederet: quemadmodum prius* de Athenienſium Republica *exquiſite diſſerverat. Sed haec ipſa tamen Sigonii ſeries tantum Meurſii Faſtis mox conſequutis concedere viſa fuit quantum tenuiſſimae facis ſplendor nitidiſſimo ſolis iubari concedit. Siquidem eruditiſſimus hic Auctor, quem optimo certe iure Graecanicae eruditionis theſaurum appellaveris in IV. Libris illis, quoſ anno* 1622. de Archontibus Athenienſium *conſcripſit, admirabili qua fuerat Graecarum rerum peritia, ingenii acumine, atque immenſa quadam beataque eruditionis copia ſpartam hanc eleganter adeo exornavit, ut doctiſſimi deinde Viri ubique fere Meurſii veſtigiis preſſius inſtiterint, atque in contexenda Archontum ſerie Meurſium ipſum exſcripſerint; illorumque ſolum Archontum nomina adiecerint, quae ex Graecis Marmoribus poſt Meurſii fata in lucem erutis affulſere; ut in Lydiatti, Petavii, Prideauxii, Dodvellique praeſertim ſerie factum conſpicimus, quae anno* 1702. *edita, ceteris omnibus uberior, atque accuratior merito exiſtimatur.*

Nec aliam certe mihi vel methodum, vel Archontum ſeriem adhibendam eſſe putaveram ubi ſuperioribus annis de Faſtis Atticis *cogitavi; Cum enim illud unum mihi propoſitum foret, ut*

nitidam quandam Faſtorum ſeriem per Olympicos annos diſpoſitam accurate contexerem, in qua Archontum Athenienſium, ſimulque Romanorum Conſulum nomina recenſerentur; victores illi, qui tum in Olympicis, tum in reliquis etiam Graeciae Ludis palmam adepti fuerant, memorarentur, quidquid ad Philoſophorum, aliorumque illuſtrium Virorum aetatem, aut nobiliora Graecanicae Hiſtoriae capita ſpectaret, atque ad Olympicos annos illos referri poſſet, contineretur, in digerendis Archontum temporibus non aliam prorſus ipſorum ſeriem adhiberi a me poſſe conieceram, quam quae a Meurſio adornata, a Petavio exſcripta, a ceteris aucta vel illuſtrata iam fuerat. Vix tamen operi manum admoveram, Tleſiaeque Archonti aetatem definiendam ſuſceperam, quod in Doctiſſimis biſce Viris, ac Meurſio praeſertim, ut Diſſert. I. Num. 6. & 7 oſtendetur, plurima ſubinde corrigi, vel illuſtrari, vel etiam optari poſſe deprehendi. Etenim primo Archontes quosdam Eponymos omiſſos eſſe conſpexi, qui ex perſpicuis tamen Veterum teſtimoniis facile exſculpi poſſunt; ne Archontes etiam illos hic memorem, qui ex Marmoreis ſolum Inſcriptionibus aliis nuperrime prodiere. Ipſorum plurimos ſubdola nominum ſimilitudine deceptus Meurſius aliena prorſus in loca vel tempora revocavit. Plurimos Eponymorum Faſtis inſcriptis, qui vere tamen Eponymi cenſeri nequeunt, adeoque merito ex Faſtis ipſis expungi debent. Plures incertae aetatis fuiſſe dicit, ſimulque temere ipſorum ſingulos poſtremo tandem loco memoravit, qui facile tamen ad Olympicos quosdam annos, quibus Archontis munere perfuncti illi fuerant, referri poſſunt. Denique, ne liberius hic cetera perſequar, aliquando Meurſius Archontem unum in duos diſcerpſit; aliquando viciſſim Archontes etiam plures in unum confudit. Quo plane fieri oportuit, ut non modo Meurſii ſeries pluribus in locis mutila, & inconſtans eſſet, ac mirifice fluctuaret, verum etiam plurima Atticae Hiſtoriae capita, quae Archontum illorum nominibus inſignita fuerant, obſcura, perplexa, plurimumque perturbata forent, ut variis ipſe in locis, praeſertim vero Diſſert VIII. manifeſtiſſime demonſtravi.

Tantum vero abeſt ut errores eiuſmodi, qui doctiſſimo, atque immortali Viro ad graviora properanti exciderunt, hic opportune ego memorans quidpiam ex Meurſii laudibus demptum velim, aut ipſi detrahere auſim.

Haerentem capiti multa cum laude coronam (1);

ut

(1) Horat. Satir. 10. Lib. I. ver. 48.

ut exinde potius admirbilem Meurſii ſolertiam, ac felicitatem inferri poſſe putaverim, quod in tanta rerum obſcuritate, Scriptorumque numero ac varietate maior alicubi ſolum diligentia, ac ſeveritas optari fortaſſe poſſit. Atque utinam quidem optatiſſima Meurſianorum Operum editio, quam pluribus ab hinc annis eruditiſſimus Lamius adornandam ſuſceperat, prodiiſſet! Nullus enim dubito quin ex accuratis doctiſſimi Viri obſervationibus plurimus mihi ſplendor in iis, quae diſſerenda a me fuerant, affulgere potuiſſet; ac pleraque, quae in Meurſii Libris reſtitui, caſtigari, ſupplerique poſſe iam videram, uberius ab illo, longeque illuſtrius expoſita ac emendata iam fuerint. Quandoquidem vero praeſtantiſſima haec Operum collectio publicam nondum lucem adſpexit, quaecumque in Meurſio opportune adnotaveram edenda fore putavi: cumque vix fieri profecto poſſit quin unus idemque veritatis inquirendae amor, ac Meurſii illuſtrandi ſtudium ſaepius utrumque noſtrum in eaſdem opiniones impulerit, plurimum certe mihi laetandum erit ſi coniecturis hiſce meis clariſſimi quoque Viri ſuffragium accedat. Quemadmodum vero mihi Meurſius ipſe maximo ſemper in pretio, atque in amoribus eſſe debuit, ita quoque ingenuo prorſus obſequii, amoriſque ſenſu complecti me decet Scaligerum, Petavium, Petitum, Dodvellum, Sponium, alioſque plurimos id genus ſapientes homines, quamvis ab illis diſſerendo diſſideam, ipſorumque hypoteſes aperte refellam. Itaque ſi liberius fortaſſe alicubi, acerbius certe nunquam, verbum aliquod imprudenti mihi de Viris illis exciderit, indictum velim: quippequi praeclara illa doctrinae lumina ſemper ingenue ſim veneratus, unoque veritatis amore incenſus ipſorum hypotheſes, quas perſpicuis, ut opinior, argumentis falſas eſſe deprehenderam, opportune confutaverim. Hic ipſe quoque honeſtatis, gratique animi ſenſus in cauſſa fuit, ut quaecumque a Scriptoribus aliis obſervata fuiſſe iam videram, quamvis illa a me pridem adnotari, atque in Adverſaria congeri contigiſſet; laudatis ubique ipſorum nominibus ſemper expreſſerim; nihilque proinde mihi arrogantius adſcripſerim, quod non ipſe omnium primus inveniſſem, aut a Scriptoribus aliis, quos conſulueram, diſſimulatum eſſe conſpexiſſem.

Sed, ut ad Faſtos ipſos, ipſorumque methodum revertar, cum veteres editoſque Faſtos alicubi ſupplendos, corrigendos alibi, alibi denique uberius illuſtrandos eſſe intelligerem, longe id

BIBLIOTECA ...

mihi commodius, atque concinnius viſum fuit, ſi novam prorſus, accuratioremque Faſtorum ſeriem contexendam ſuſciperem, in qua Pſeudeponymi *Archontes omnes expuncti forent; Archontes Eponymi, qui mihi primum affulſerant, adiungerentur; & cetera, quae Faſtis Atticis illuſtrandis mirifice conferre poterant, exponerentur. Quandoquidem vero haec in ipſa Faſtorum ſerie commode fieri non poterant, niſi perpetua, ſibique conſtans temporum ſeries abrumperetur, haec in ipſo potius Faſtorum limine diſſerenda putavi. Cumque de Pſeudeponymis Archontibus illis, ſive ut Dodvellus appellat,* Prytaniarum Epiſtatis *diſſeri certe non poſſet, niſi de* Prytanibus *etiam,* Prytaniarum Epiſtatis, *ipſorumque muneribus diſputaretur; neque Prytanes ipſi, ac Prytaniarum dignitas accurate exponi, niſi de Athenienſium* Tribuum *ordine,* Prytaniarum *ſerie, ſimulque de* Populis *ageretur, quibus Athenienſes Tribus, ac Prytaniae componebantur, haec omnia quoque ſuis in locis, antequam Faſtorum ſeries inciperet, opportune explicavi. Denique his omnibus rite percipiendis, Faſtiſque diligenter contexendis plurimum conferre poſſe putavi ſi de Archontum origine, numero, dignitate; civilis Attici anni quantitate, forma, principio, ac de monimentis illis diſſererem, ex quibus Archontum ſeries, ac nomina exſculpi poſſent. Itaque rerum diſſerendarum ſegetem ſenſim mihi uberiorem ſuccreſcere conſpexi; ut res una ad aliam arctiſſimo veluti vinculo ſibi coniunctam facem praeferre, ac nativa quadam ſerie manu ducere videretur; ut proinde prima longeque difficilior Operis Pars non XII., ut antea decreveram, ſed XIV. Diſſertationibus contexenda fuerit, quae veluti* Apparatus ad Faſtos Atticos *haberetur; atque illa fuſius, & accuratius exponeret, quae commode in Faſtis ipſis exponi, vel diſputari non poterant.*

Qua vero ſerie XIV. Diſſertationes iſtae contextae a me fuerint, quidve in illarum ſingulis diſputatum ſit, breviſſime hic una complecti, vel indicaſſe iuverit, ut maxima rerum affinitas intelligatur; ſimulque univerſa Operis methodus, atque diviſio oculis fere ſubiecta videatur.

I. Quandoquidem ergo Archontis Eponymi nomen, veluti perſpicua quaedam temporis nota, ab Atticis, aliiſue Graecis adhibetur, de Archontum numero, varietate, muneribus agendum erit; ſimulque tempus oſtendetur, quo Archontes illi Athenis inſtituti, tandemque ſublati fuerint. *II.*

II. Proximo deinde loco menſis ille demonſtrabitur quo Archontes ipſi magiſtratum inirent, vel Archonticus annus inciperet; ideoque prius de civilis Attici anni forma, principio, quantitate, menſium numero, ſerie, varietate, atque exemptilium dierum ſede diſputabitur.

III. Cumque civilis, & Archonticus annus non in menſes ſolum, ſed in Prytanias etiam diremptus eſſet, ac Tribuum Athenienſium ſingulae aequali temporis, annique parte Prytaniae munere fungerentur, adeoque Prytaniae numerus veluti temporis character ab Atticis Scriptoribus adhibeatur, de Tribuum ipſarum, ac Prytaniarum numero, & ordine diſſeretur; ipſarum ſeries a Dodvello propoſita refelletur; ſimulque illuſtria quaedam Scriptorum loca, atque Atticae Hiſtoriae capita hactenus perplexa corrigentur.

IV. Ubi vero non Dodvelli ſolum, ſed aliorum quoque Scriptorum omnium hypotheſes de Tribuum Athenienſium ordine reiectae fuerint, vera, & conſtans Tribuum ſeries Eruditis omnibus hactenus incomperta partim ex Scriptoribus, partim ex Marmoribus oſtendetur; ſimulque perſpicuis argumentis demonſtrabitur Prytaniarum ſeriem incertam fuiſſe, hoc eſt Tribus ipſas in obeundo Prytaniae munere fortuitum ſolum ordinem ſingulis annis obtinuiſſe.

V. Quoniam autem quaelibet Athenienſium Tribus ex variis Atticae Populis conſtabat, ac ſeries illae Populorum, quae a Sigonio, Meurſio, Sponioque contextae fuerant, pluribus in locis corrigi, ſuppleríque poterant, nova, & accuratior alia Populorum ſeries ita contexetur, ut in illa veri ſolum Atticae Populi, ipſorumque Tribus, ſi exploratae illae fuerint, memorentur; quorumdam Tribus hactenus ignoratae indicentur; loca plurima, quae in Meurſii, Sponiique ſeriem irrepſerant, expungantur; novique Populi Scriptoribus aliis incomperti coniectura adiungantur.

VI. Tribuum, Populorumque cognitioni Athenienſis etiam Senatus, & Eccleſiae cognitio ſubiicienda fuerat, cum Senatus ipſe, & Eccleſia ex civibus in Populos, Tribus, ac Prytanias diſtributis componeretur. Itaque de Senatus, & Eccleſiae forma, dignitate, partibus; adeoque de Proedrorum, ac Epiſtatarum numero, varietate, muneribus agendum erit, ſimulque Sigonii, & Dodvelli opinio confutabitur.

VII.

VII. Illud hic etiam accurate inquiri vel definiri debuit an Pſeudeponymi Archontes illi, qui in Meurſii Faſtos irrepſere, Prytaniarum Epiſtates *cum Dodvello cenſeri poſſint; atque ubi Pſeudeponymos Archontes iſtos admittendos eſſe contra Meurſium oſtenſum fuerit, illos a Prytaniarum Epiſtatis diſtinguendos eſſe contra Dodvellum demonſtrabitur; adeoque duplex alia de Pſeudeponymorum Archontum origine, ac dignitate hypotheſis exponetur.*

VIII. Tum corrigendis Eponymorum Faſtis integra, & exquiſita Pſeudeponymorum Archontum omnium ſeries ita contexetur, ut XXXIII. Archontes eiuſmodi ex Faſtis hactenus editis expungantur, ſingulorum aetas, aut annus oſtendatur, plurima veterum Scriptorum loca vel emendentur, vel opportune illuſtrentur.

IX. Poſtquàm vero maxima haec lubes ex Faſtis hactenus editis ſublata fuerit, Scriptores illi, vel monumenta oſtendentur ex quibus veluti fontibus vera Archontum ſeries hauriri poſſit: cumque maior Arbontum ipſorum numerus a Diodoro, & Arundelliani Marmoris Auctore memoretur atque Auctores illi plurimum ſubinde diſſideant, diſſenſus iſte exponetur; atque ubi lacunae quaedam in Diodoro, Dionyſioque indicatae, riteque ſuppletae fuerint, uterque ex Scriptoribus illis ita cum Marmore componetur, ut una eademque Archontum ſeries ex tribus monimentis iſtis oriatur.

X. Supplendis deinde augendiſque Faſtis Archontes Eponymi XII proferentur; qui, quamvis a Scriptoribus memorentur in Faſtis tamen omnibus hactenus editis deſiderantur.

XI. Ita quoque XXII. Archontes alii mox ſubiicientur, qui Meurſio, ceteriſque omnibus incogniti fuere, atque in Marmoreis Inſcriptionibus mihi nunc omnium primo ſunt obſervati.

XII. De Athenienſium quoque Numeris, atque nominibus, quae numeris ipſis inſcripta conſpiciuntur, agendum erit, quod plurimi Archontum Eponymorum nomina Athenienſium Numeris inſcribi conſueviſſe putaverint. Itaque haec opinio cum ceteris conferetur, diligenter examinabitur; atque ubi ceteris illa praeferri, probarique debeat, XL. Archontes alii Eponymorum Faſtis adiungentur.

XIII Coronidis etiam loco de praecipuis Athenienſium, aliorumque Graecorum Faſtis ideo diſſeretur, quod illa ſaepiſſime a Grae-

Digitized by Google

a Graecis Scriptoribus, tanquam temporis, annorumque chara-cteres, citari conſueverint. Itaque contra Petavium, & Dodvellum tempus, aut annus Olympicus oſtendetur, quo Pythia celebrabantur; verum aliorum Feſtorum tempus definietur, quod in plurimis obſcurum hactenus, & incertum eſſe conſpicitur; ſimulque plura Scriptorum loca, vel Hiſtoriae capita explicabuntur.

XIV. Supremo tandem loco methodus oſtendetur, qua ſecunda Operis Pars, ſive Faſti Attici *diſpoſiti a me fuerint; quis illorum uſus in Graeca, Romanaque Hiſtoria eſſe debeat; variarum Gentium menſes exponentur, atque inter ſe, ſive cum Atticis, Romaniſque menſibus conferentur; ut facile characteres illi, qui ab aliquo Scriptore uſurpati fuerint, ad Attici, Romanique temporis characteres, hoc eſt ad Atticos, Romanoſque menſes referri poſſint.*

Diſſertationibus iſtis copioſus rerum memorabilium Index, ſimulque Scriptorum omnium catalogus in II. Voluminis calce ſubiicietur, quorum teſtimonia in Diſſertationibus ipſis laudata, tentata, reſtituta, vel illuſtrata fuerint: ac Geographica quoque Atticae Tabula proponetur, quae Populos illos exhibeat, quorum certa ſedes hactenus explorari, perſpicuiſque Veterum teſtimoniis, quae proferentur, definiri potuerit.

Primam hanc Operis Partem poſterior alia, longeque facilior duobus & ipſa Voluminibus comprehenſa hoc ordine conſequetur, ut Primum Faſtos Atticos ab anno 3 Olympiadis VI. quo Urbs Roma condita fuit, ſimulque Charops decennalium Archontum primus Athenis imperare incepit, praemiſſa tamen brevi Athenienſium Regum, perpetuorumque Archontum ſerie, ad Olympiadem centeſimam *complectatur; alterum vero ab Olympiade* centeſima *ad Olympiadem CCLXX., hoc eſt annum a Chriſto nato 305., quo Archontes Eponymi ſublati iam fuerant, extendatur: ac ipſa quoque locupletiſſimo rerum, & Scriptorum Indice adornetur.*

Habes hic, optime, & amice Lector, univerſi demum Operis argumentum: ſplendidum illud quidem, atque incredibili quadam rerum varietate reſperſum, ſed plurimis tamen, maximiſque difficultatibus impeditum. Etenim pleraque ipſe omnium primus, abſit audacia verbis, inveſtigavi, nulloque facem praeferente ex tenebris in lucem extuli. Plurima ab aliis leviter

ſolum,

ſolum, obſcurius minuſque feliciter expoſita, ſeverius exploravi, longeque, ut opinor, accuratiori feliciorique methodo pertractavi. Vbique fere veterum tum Scriptorum loca, tum Interpretum menda, tum doctiſſimorum hominum opiniones diſcutiendas, caſtigandas, ac refellendas ſuſcepi. An vero feliciter mihi, ſemperque ex voto res ceſſerit, alii viderint: id certe mihi tribuere, paulloque licentius gratulari non audeo. Neque enim is ego ſum, qui non humanae dixerim, ſed meae potius imbecillitatis immemor in obſcurioribus ſubinde, noviſque rebus inveſtigandis; aut in corrigendis etiam aliorum erroribus me nunquam deceptum, ac liberiori fortaſſe coniecturae genere abreptum fuiſſe non verear; ſimulque a me plura, quae praclare, & opportune variis in locis adiungi poterant, omitti potuiſſe non videam. Eſt enim argumentum iſtud campus, in quo alius alio plura invenire poteſt, nemo omnia. (1), *nihilque fere potentius ingenuum hunc modeſtiae, pudoriſque ſenſum animis noſtris ingerere fortaſſe poterit, quam ſi leviores etiam errores illi noſtris oculis obverſentur, quos Doctiſſimis etiam Viris excidiſſe conſpicimus.*

Illorum tamen exemplo audendum fuit, ut alacriores alii, longeque feliciores ſuſceptum Opus perficere, ac urgere poſſint; Faſtoſqne Atticos uberius aliquando, ac illuſtrius adornare. Vt enim praeclare, elegantiſſimeque dixit Hippocrates, τὸ μὲν τί τῶν μὴ εὑρημένων ἐξευρίσκειν, ὅ, τι καὶ εὑρεθὲν κρέσσον ἢ ἀνεξεύρετον, ξυνέσιος δοκέει ἐπιθύμημά τε, καὶ ἔργον εἶναι. καὶ τὸ τὰ ἡμίεργα ἐς τέλος ἐξεργάζεσθαι ὡσαύτως (2) eorum, quae nondum inventa fuerint, aliquid invenire, quod inveniſſe potius quam non inveniſſe praeſtat; ſimiliterque rudia, & inchoata perficere, id certe perſpicacis ſolertiae ſtudium, & opus videtur eſſe. *Nec alio certe conſilio (quod hic ingenue teſtari, ſemelque monuiſſe iuverit) liberius aliquando coniecturas aliquas in corrigendis praeſertim Veterum teſtimoniis protuli, perinde quaſi praefidentius coniecturis illis indulſerim, adeoque immerito Scriptorum loca ſollicitaverim; niſi ut coniecturis ipſis, quas modeſte ſemper expoſui, feliciores alii fortaſſe uterentur, atque obſcurioribus illis Scriptorum locis mederi, melioremque lucem affundere ſubinde poſſent. Quaecumque vero vel corrigi vel opportunius inſeri, vel accuratius exponi poſſe deprehenderim,*

(1) Auſon. (2) De Arte init.

rim , quemadmodum graviora quoque typographica menda , quae irrepſerint , in II. Voluminis calce proferentur . Interim vero liberaliter mecum agi , uberemque mihi laborum meorum fructum gratulari poſſe putaverim , ſi in pulcherrimo , graviſſimoque argumenti genere aliquid inveniſſe videar , quod eruditis hominibus probari , ſimulque ingenuis Adoleſcentibus erudiendis conferre poſſit .

Dabam Piſis 10. Kal. Mart. Anno 1745.

DIS-

Digitized by Google

FASTORVM ATTICORVM

PARS PRIMA

DISSERTATIO PRIMA.

SYNOPSIS.

I. *Athenienſes ad innovandas imperii formas omnium maxime propenſi.* II. *Initio Reges, inde perpetui, mox decennales ſolum Archontes Athenis imperarunt; tandemque, ſublatis illis, Archontes annui ſunt inſtituti.* III. *Temporis intervallum a Cecrope Regum primo ad Creontem Archontum annuorum primum demonſtratur.* IV. *Scriptorum diſſenſus in definienda Archontum annuorum origine.* V. *Pauſaniae a Scriptoribus aliis, atque Meurſii a Sigonio diſſidium.* VI. *Inſignis Pauſaniae locus a Meurſii emendatione vindicatur. Decennalium Archontum ſeries, atque aetas iuxta Pauſaniam exponitur.* VII. *Alter Pauſaniae locus contra Dodvellum defenditur.* VIII. *Pauſaniae tamen opinio refellitur; & annuorum Archontum inſtitutio anno* 2. *Olymp.* XXIV. *veriſimilius adſcribitur, ſimulque variae Scriptorum ſententiae tum inter ſe, tum etiam cum Oxonienſi Marmore conciliantur.* IX. *Archontum annuorum numerus, varietas, & nomina.* X. *Obſcurus quidam Aeliani locus explicatur.* XI. *Meurſii, Perizonii, aliorumque coniecturae in caſtigandis, explicandiſque Aeliani verbis refelluntur.* XII. *Archontes annui, ſive Novemviri ex nobilioribus, ditioribuſque Civibus electi.* XIII. *Exteri, quamvis Athenienſi civitate donati, Archontes eſſe non poterant; nequidem Plataeenſes ipſi, licet illi ceteris omnibus Athenienſium honoribus fruerentur.* XIV. *Lyſiae textus immerito a Meurſio caſtigatus oſtenditur, atque illuſtratur.* XV. *Novemviri fabis olim, ſimulque ſortito eligebantur. Plutarchi locus explicatur.* XVI. *Solemnis* ἀρχαιρεσίας, *ſive electionis ritus exponitur, ac illuſtratur. Harpocrationis, & Suidae locus contra Meurſium defenditur, & explicatur.* XVII. *Athenienſium comitia ſemper olim in Pnyce celebrata.* XVIII. *Ariſtophanis locus explicatur. Meurſii, Sponii, aliorumque error indicatur.* XIX. *Novemviri nuper electi legum*

cuſtodiam in foro ad lapidem, atque in Acropoli iureiurando pollicebantur. XX. *Solonis Leges prius in Acropoli, deinde in foro ſervatae. Pollucis locus, repudiata Iungermanni emendatione, tentatus.* XXI. *Archontes omnes hedera, vel potius myrto coronati. Alciphronis locus explicatus, & cum Scriptoribus aliis conciliatus.* XXII. *Novemviri in corpus unum, ſive Senatum a Solone primum congregati. Tribunal, in quo ipſorum quilibet antea ius dicebat.* XXIII. *Quo loco deinde ſimul convenerint. Meurſius ſemel, iterumque confutatur.* XXIV. *Novemviri ſingulis Populi concionibus praeſidebant. Eponymus Archon aquam litigantibus diſtribuebat.* XXV. *Peculiaria Theſmothetarum, Polemarchi, Regis, atque eponymi Archontis munera deſcribuntur. Plutarchi, Petiti, Meurſii, aliorumque error indicatur.* XXVI. *Paredri, vel Aſſeſſores ab Archonte eponymo, Rege, & Polemarcho electi. Harpocration, & Suidas notati.* XXVII. *Novemviri ſinguli annuo Magiſtratu rite defuncti Areopagitis adiungebantur.* XXVIII. *Id quando factum. Meurſii error demonſtratur, locuſque Demoſthenis explicatur.* XXIX. *Rationes a Novemviris quando, & quibus redditae.* XXX. *Videtur Novemviros Areopagitis iam inſcriptos eodem Archontis munere iterum perfungi non potuiſſe.* XXXI. *Exemplis tamen, & argumentis oppoſitum ſuadetur.* XXXII. *Demoſthenis, Plutarchi, aliorumque loca illuſtrantur.* XXXIII. *Sublatis Novemviris, Servatorum Sacerdotes quando electi.* XXXIV. *Novemviri mox reſtituti. Meurſii, Dodvelli, aliorumque errores in Diphili, Diocliſque Archontis anno definiendo demonſtrantur.* XXXV. *Extincta veteri Archontum dignitate, Strategi inſtituti. Plutarchi, & Philoſtrati locus contra Meurſii ſententiam explicatur.* XXXVI. *Vetus Inſcriptio contra Meurſium exponitur, ac emendatur.* XXXVII. *Meurſii inconſtantia, atque error ſemel, iterumque indicatur.* XXXVIII. *Strategi nomen pro Archonte in Romanis Legibus uſurpatum. Vetus Inſcriptio emendatur, atque explicatur.* XXXIX. *Sublatis Athenienſium Archontibus, adhuc Archontis nomen, ſed alio tamen ſenſu, uſurpatum. Meurſii, aliorumque errores, & Faſti corriguntur. Strategi nomen quando Nummis inſcribi coeptum. Vaillantii error oſtenditur.* XL. *Eponymi Archontis nomen Athenienſium Faſtis inſcriptum, ipſoque diſtincta tempora, vel anni numerati.*

DIS-

DISSERTATIO I.

DE VARIIS IMPERII FORMIS QUAE ATHENIS FLORUERUNT
DE ANNUORUM ARCHONTUM
ORIGINE NUMERO NOMINIBUS ORNATU MUNERIBUSQUE
PRAESERTIM VERO DE ARCHONTE EPONYMO
QUI FASTIS INSCRIBEBATUR.

I. Athenienſis Populi hiſtoriam qui a primis uſque temporibus evolvendam ſuſceperit, illamque cum plurimis exterarum Gentium monimentis comparaverit, facile, ut opinor, intelliget Athenienſes ipſos imperii amplitudine, libertatis tuendae amore, eximiis belli paciſque ornamentis, incredibili denique rerum geſtarum gloria ceteros inter Graeciae Populos mirifice floruiſſe; ſed nullam tamen ex Graecis Vrbibus memorari, quae ad perturbandos imperii ſui ſtatus Athenienſi proclivior acriori novitatis amore ſemper exarſerit; ideo-

que plures imperii formas, ac viciſſitudines experta fuerit[1]. Ac mythica quidem, vel obſcura illa tempora, quibus Athenienſes ipſi ſe cicadarum inſtar *αὐτόχθονας*, *indigenas*, ſponteque genitos, adeoque liberi, maximeque aequabilis imperii forma uſos gloriabantur[2], hic nihil moror; nihilque de temporibus etiam illis hic loquar, quibus Athenienſium Civitas vel exterarum Gentium furore, vel Civium ſuorum tyrannide ſubinde oppreſſa illud imperii genus excepit, quod invitis, ſubactiſque civibus tyrannorum temeritas, victorumque arbitrium impoſuit. Plurimae nunc ſolum mutationes illae ſpectari debent, quae incolumi patriae libertate, ſolo novitatis ſtudio, Populique aeſtuantis ardore a civibus ipſis ſunt inſtitutae: quo certe levitatis, & inconſtantiae genere Athenienſium Civitas ceteras Vrbes omnes longiſſime ſuperavit.

II. Etenim principio Reges Athenis imperarunt; primuſque Cecrops in Attica, quae ab ipſo *Cecropiae* nomen obtinuit, regnaſſe fertur. Poſt Cecropem ſexdecim Reges alii in Athenienſium imperio perenni ſerie, atque haereditario iure ſucceſſerunt; cumque Codrus Regum illorum ultimus patriae ſervandae amore ſe morti obieciſſet[3], ipſius poſteris non avitum Regis nomen, ſed mitius aliud conceſſum fuit, ut illi *Archontes* potius, vel patriae Principes vocarentur. Itaque Medon Codri filius, eiuſque poſteri, ac ſucceſſores ſemper Athenienſium *Archontes*, atque *Medontidae* ſunt appellati, quod dignitatem illam veluti haereditariam obtinerent; quamvis *ὑπεύθυνοι*, adminiſtrati nimirum imperii rationibus Populo reddendis, obnoxii forent. Sed cum principatus etiam ille aſperior ſubinde, graviorque Populo videretur, ſenſimque Athenienſes ipſos liberioris, ac popularis etiam regiminis cupiditas inceſſiſſet, Medontidarum imperium ita temperatum fuit, ut poſt Alcmaeonem, qui inter Medontidas, ſive perpetuos Archontas decimum tertium locum obtinuit, Archontum quilibet decennio ſolum imperaret; ideoque ſeptem Archontes alii, Charops nimirum, Aeſimedes, Clidicus, Hippomenes, Leocrates, Apſander, & Erixias 70. annorum ſpatio Athenienſibus imperarunt, cum illorum ſinguli decennium integrum in Archontis munere exegiſſent. Denique, ſubla-

ta

(1) Aelian Var. Hiſt. Lib. V. c. 13. (2) Vid. Thucyd. Lib. I. & Euſtath. ad Iliad. III. Plato in Menex. (3) Poliaen Strat. I. c. 18. Pauſan. in Attic. Cic. Tuſc. I. c. 48. & Iuſtin. II. c. 6.

Digitized by Google

ta iam, extinctaque tum regii, tum haereditarii perpetuique, tum decennalis etiam imperii forma, Archontes annui ſunt inſtituti, qui ſingulis nimirum annis ex ſpectatiſſimis primum, ditioribuſque, deinde vero ex civibus omnibus eligerentur, donec effuſa atque mirifice impudens aſſentatio, qua Athenienſes ipſi Antigonum, atque Demetrium Macedoniae Reges veluti Deos, Vrbiſque ſervatores ſunt proſequuti, illos etiam impulit ut abrogata veteri Archontis dignitate Magiſtratus alios inſtituerent, quos Ἱερεῖς Σωτήρων *Servatorum Sacerdotes* vocarunt; quamvis exacto novemdecim annorum ſpatio, ſublatis eiuſmodi Sacerdotibus, eponymos Archontes iterum elegerunt, ipſorumque munera, & nomen ad illa uſque tempora conſervarunt, quibus expugnatis a Sylla Athenis Athenienſium civitas Romanorum Reipublicae, moxque Caeſaribus ſubeſſe debuit.

III. Varias eiuſmodi, atque mirifice diſſidentes imperii formas, quae Athenis olim floruerunt, Sigonius, Poſtellus, aliique plurimi ſunt proſequuti; quos inter excellere merito exiſtimatur Meurſius, qui in Libris illis, quos de Regno Attico, & de Archontibus Athenienſium conſcripſit, Regum illorum, & Archontum aetatem, ſimulque praecipua Athenienſis hiſtoriae capita expreſſit. Itaque illorum veſtigiis inſiſtens plurima ego quoque in ipſo *Faſtorum Atticorum* limine complectar; ut perennis illa Regum, Archontumque ſeries ad annum uſque 3. Olympiadis VI. deducta, in quo Charops decennalium Archontum primus imperare coepit, oculis ſubiecta videatur. Vnum hic obiter obſervaſſe iuverit quod ab initio Cecropis ad Creontis Archontis annum, qui omnium primus annuum Magiſtratum illum obtinuit, in Oxonienſi, vel Arundelliano Marmore (1) 898. anni numerantur: in quo certe Marmoris auctor ab Euſebii, aliorumque Scriptorum calculo non plurimum fortaſſe diſſidet. Siquidem Africanus apud Euſebium ipſum teſtatur (2) ab initio Cecropis ad Creontem 856. annos fluxiſſe; quamvis ex ipſius Euſebii calculo 833. (3) ſolum, vel, ut accuratius alibi in expanſo Chronico Canone exprimitur, 872. annorum ſumma colligatur (4); quemadmodum etiam barbarus Auctor ille, qui ex primo Euſebii Libro *utiliſſima*, ut ait Scaliger, excerpta collegit, (5) a Cecropis initio ad Creontem uſque 907. annos fluxiſſe dicit: quae certe an-

(1) Linea 3. Epocha 1. & lin. 48. Epoch. 33. (2) Euſeb. Lib. I. pag. 39. (3) Lib. I. (4) Lib. II. (5) Pag. 62.

annorum ſumma ad Arundelliani, vel Oxonienſis Marmoris numerum proxime, ut apparet, accedit; ut proinde tum Marmoris auctor, tum Scriptores etiam alii temporum illorum ſeriem ex iisdem fontibus hauſiſſe videantur. Sed haec, ut antea iam dixi, obiter hic ſolum innuenda fuerant, ut illa temporis ſeries, annorumque numerus oſtenderetur, quibus Athenienſes primum ſub Regibus, deinde ſub perpetuis Archontibus, poſtremo ſub decennalibus fuerunt, donec annuos, eponymoſque Archontes eligere, ipſorumque nomine civiles annos diſtinguere coeperunt; quod maximo in explorandis hiſtoriae Graecae monumentis, digerendiſque Athenienſium temporibus adiumento fuiſſe oportunius alibi oſtendam [1].

IV. Quo vero tempore, decennalibus ſublatis, annui, atque eponymi Archontes illi ſint inſtituti definiri vix poſſe videtur, cum veteres hac in parte, recentioreſque Hiſtorici mire diſſideant. Siquidem Charops decennalium Archontum primus a Dionyſio Halicarnaſſeo incepiſſe dicitur anno primo Olymp. ſeptimae. ἔτους ἐνεστῶτος πρώτου τῆς ἑβδόμης ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα στάδιον Δαϊκλῆς Μεσσήνιος, ἄρχοντος Ἀθήνησι Χάροπος ἔτος τῆς δεκαετίας πρῶτον [2]: *anno primo ſeptimae Olympiadis, qua ſtadium vicit Daicles Meſſenius, archonte Athenis Charope, decennis eius principatus anno primo:* quemadmodum iterum conceptis verbis aſſeruit πᾶσα ἀνάγκη τὸν πρῶτον ἄρξαντα τῆς πόλεως Ῥωμύλον ἔτει πρώτῳ τῆς ἑβδόμης ὀλυμπιάδος παρειληφέναι τὴν βασιλείαν, ἄρχοντος Ἀθήνησι τῆς δεκαετίας Χάροπος ἔτος πρῶτον [3] *omnino neceſſe eſt ut primus Vrbis Rex Romulus auſpicatus ſit anno primo ſeptimae Olympiadis, Charope Athenis primum in decennali imperio annum agente.* Itaque, ſi primus Charopis annus ex Dionyſii calculo incepit anno 1. Olymp. VII. ultimus Erixiae decennalis Archontis annus incidere debet in annum 2. Olymp. XXIV.; ideoque Creon annuorum primus anno ſequenti, nimirum 3. Olymp. XXIV. imperaſſe debuit. A Dionyſii calculo minimum diſſidet Euſebius ipſe, qui ad annum 2. Olymp. XXIV. ait μετὰ τοὺς Βασιλεῖς Ἄρχοντες ἐνιαυσιαῖοι ᾑρέθησαν ἐξ εὐπατριδῶν, ἐννέα τε Ἀρχόντων Ἀθήνησιν ἀρχὴ κατεστάθη [4] *poſt Reges Archontes annui ex nobilioribus electi ſunt; novemque Archontum magiſtratus Athenis conſtitutus eſt:* quamvis alibi Euſebius ipſe ex Africano dixerit ἡ δὲ τῶν ἐνιαυσίων ἀρχὴ ἤρχθη, Κρέοντος πρώτου ἄρ-

(1) Diſſer. IX. (2) Antiq. Rom. Lib. I. c. 71. (3) Ibi c. 75. (4) Lib. II. pag 141.

ἄρχοντος ἡγησαμένου, ἐπὶ τῆς ιθ' ὀλυμπιάδος, οἱ δὲ ἐπὶ κέ[1] *annuorum* Archontum *magiſtratus incepit Creonte* illorum *Archontum primo praeeunte*, *olympiade* 19. *vel*, *ut alii volunt*, 25. Sed varias tamen opiniones illas reſpuere videtur Euſebius, & Africanus; ſiquidem repente ſubdit ἀφ' οὗ (Κρέοντος) ἐπὶ τὴν διακοσιοστὴν πεντηκοστὴν ὀλυμπιάδα Ἄρχοντες ἐννακόσιοι καὶ τρεῖς μέχρι Φιλίνου· καθ' ὃν ὑπάτευον Ῥωμαίων Γρᾶτος Σαβινιανὸς, καὶ Σέλευκος: *a quo* (Creonte) *ad olympiadem ducenteſimam ac quinquageſimam Archontes annui nongenti tres* fuerunt *uſque ad Philinum*, *quo Archonte Gratus Sabinianus*, *& Seleucus Romanorum Conſules fuerunt*. Ergo cum Coſſ. illi in annum 1. Olymp. CCL. Vrbiſque Romae Conditae 974. inciderint, ſi 903. anni exinde numerentur, ad annum 2. Olymp. XXIV. pervenietur, quo Creontem annuorum Archontum primum inſtitutum eſſe iam dixerat. Arundelliani quoque, vel Oxonienſis Marmoris teſtimonio eadem Creontis epocha mirifice confirmatur. Etenim in linea 48. ſive Epocha 33. perſpicue legitur ἀφ' οὗ κατ' ἐνιαυτὸν ἦρξεν Κρέων ἔτη ΗΗΗΗΔΔ: *ex quo Creon annuus imperavit anni* 420. ideoque, cum Marmoris anni, vel epochae ab anno 1. Olympiadis CXXIX. ſerie retrograda numerentur, ut alibi oſtendetur, [2] Creontis annus, qui 420. annis Olympiadis CXXIX. annum primum praeceſſit, ad annum primum Olymp. XXIV. referri debet [3].

V. Pauſanias tamen annuos Archontes illos Olympiade XXIII. iam inſtitutos eſſe putavit, quippequi dixerit anno 4. eiusdem Olympiadis Tleſiam Athenis, annuis Archontibus iam inſtitutis, imperaſſe. Siquidem ille de II. Meſſenico bello, ſive ſecunda Meſſeniorum a Lacedaemoniis defectione diſſerens ait ἀπέστησαν ἔτει τριακοστῷ μὲν καὶ ἐνάτῳ μετὰ Ἰθώμης ἅλωσιν, τετάρτῳ δὲ τῆς τρίτης ὀλυμπιάδος καὶ εἰκοστῆς, ἣν Ἴκαρος Ὑπερησιεὺς ἐνίκα στάδιον. Ἀθήνησι δὲ οἱ κατ' ἐνιαυτὸν ἦσαν ἤδη τότε Ἄρχοντες, καὶ Ἀθηναίοις Τλησίας ἦρχεν [4] *defecerunt Meſſenii undequadrageſimo poſt Ithomes excidium anno*, *qui quartus fuit tertiae & viceſimae Olympiadis*, *qua vicit in ſtadio Hypereſienſis Icarus*. *Athenienſium vero Reſpublica annuis iam erat magiſtratibus commiſſa*, *ac tunc quidem Tleſias Athenis praetor erat*. Perſpicuis eiuſmodi Pauſaniae verbis fretus, ut opinor, Sigonius Tleſiam hunc inter annuos Archontes eponymos enumeravit [5]; ideoque Cre-

(1) Lib. I. pag. 39. (2) Diſſert. VIII. (3) Lydiat. ad Mar. Oxon. pag. 43.
(4) Meſſen. cap. 15. (5) De Temporib. Athen.

Creontem annuorum primum in proxime praecedentem annum retulit; quemadmodum Scaliger [1] variis in locis Creontem ipſum in anno 1. Olymp. XXIII. collocavit, atque Pauſaniae teſtimonio innixus Tleſiam ad annum 4. Olymp. XXIII. revocavit; quamvis alibi [2] ſibi non conſtans Tleſiam quidem eodem ipſo loco, ſive anno 4. Olymp. XXIII. reliquerit, ſed Creontem tamen ad annum 3. Olymp. XXIV. tranſtulerit: ac ſi Tleſias ipſe Creontem, annuoſque Archontes omnes praeceſſiſſet. Ita Meurſius, cum ex Dionyſii calculo Creontem ipſum ad annum 3. Olymp. XXIV. retuliſſet [3], Tleſiam hunc, qui a Pauſania anno 4. Olymp. XXIII. Archon fuiſſe dicitur, Eryxiae decennalium Archontum ultimo ſuffectum putavit, ut proinde ipſius principatus in Eryxiae decennio contineatur [4] Superiora vero Pauſaniae verba, quibus Archontes annuos Tleſiae tempore, ſive anno 4. Olympiadis XXIII. iam inſtitutos eſſe diſerte ille dixerat, ita Meurſius corrigenda fore contendit ut oppoſitum potius ſenſum efficiant; ideoque reſcribendum exiſtimavit Ἀθήνησι δὲ οὐ κατ' ἐνιαυτὸν ἦσαν ἤδη τότε Ἄρχοντες *Athenis vero nondum annui tunc erant Archontes*; idque adeo verum eſſe putavit, ut *viri inſignis Caroli Sigonii errorem excuſari non poſſe* dixerit, *qui Tleſiam hunc annuorum Archontum ſecundum facit*.

VI. Ego vero Pauſaniae textum temere prorſus a Meurſio ſollicitatum eſſe contendo. Siquidem Pauſanias ipſe de I. Meſſenico bello, eiuſque principio loquens ait ταύτην Λακεδαιμόνιοι πρώτην ἐπὶ Μεσσηνίους ἔξοδον ἐποιήσαντο ἔτει δευτέρῳ τῆς ἐνάτης ὀλυμπιάδος . . . τότε δὲ ὑπὸ τὴν κατάληψιν τῆς Ἀμφείας Αἰσιμήδης Ἀθηναῖος ἦρχεν ὁ Αἰσχύλου πέμπτον ἔτος [5] *haec prima fuerunt in eo bello ſuſcipiendo Lacedaemoniorum exordia, altero anno nonae Olympiadis... Quo itaque tempore Amphea capta eſt, Aeſimedes Athenienſis Aeſchyli filius quintum iam annum ſummae Reipublicae praeerat*. Itaque iuxta Pauſaniae hypotheſim quintus Aeſimedis Archontis annus cum anno 2. Olymp. IX. concurrit, ideoque decimus, atque poſtremus eiuſdem annus cum anno 3. Olymp. X. coniungi debet, ac reliquorum decennalium Archontum ſeries, & epocha, ita ex Pauſaniae calculo diſponi.

An-

(1) Ad Euſeb. Chr num. 1296. et 1433. (2) In Hiſtoriar. Synagog. (3) De Arch. Ath. Lib. I. c. 9. (4) Ibi cap. 8. (5) Meſſen. c. 5.

Annus	1.	Charopis	eſt	4. Olymp.	v.
	1.	Aeſimedis		2.	viii.
	5.			2.	ix.
	1.	Clidici		4.	x.
	1.	Hippomenis		2.	xiii.
	4.			1.	xiv.
	1.	Leocratis		4.	xv.
	1.	Apſandri		2.	xviii.
	1.	Eryxiae		4.	xx.
	10.			1.	xxiii.

Ergo Creon annuorum Archontum primus, iuxta Pauſaniae hypotheſim, imperaſſe debuit anno 1. & 2. Olympiadis XXIII. ideoque, ſi Tleſias Pauſania ipſo teſte anno 4. Olymp. XXIII. Archon fuit, poſt annuos Archontes Athenis iam inſtitutos dignitatem illam obtinuit. Atque in eiuſmodi certe Archontum ſerie contexenda, digerendiſque illorum temporibus Pauſanias ipſe ubique ſibi mirifice conſentit. Etenim de Meſſenici eiusdem belli I. fine, ſimulque de Ithomes direptione differens ait illam vigeſimo belli anno, ſimulque 1. Olymp. XIV. contigiſſe, qui cum 4. Hippomenis anno exeunte coniungebatur περὶ δὲ τὸν ἐνιαυτὸν λήγοντα ἐξέλιπον τὴν Ἰθώμην, πολεμήσαντες ἔτη τὰ πάντα εἴκοσι . . . : . ὁ δὲ πόλεμος οὗτος ἔλαβεν τέλος ἔτει πρώτῳ τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης ὀλυμπιάδος, ἣν Δαμων Κορίνθιος ἐνίκα στάδιον, Ἀθήνησι Μεδοντιδῶν τὴν ἀρχὴν ἔτι ἐχόντων τὴν δεκαετῆ, καὶ ἔτους Ἱππομένει τετάρτου τῆς ἀρχῆς ἠνυσμένου (1). *belli ejus anno vigeſimo iam pene exacto Ithomen deſeruere .... Finem habuit bellum hoc anno primo quartae & decimae Olympiadis, qua Damon Corinthius in ſtadio vicit; cum apud Athenienſes Medontidae decennale adhuc imperium obtinerent, & Hippomeni quartus iam exactus eſſet imperii annus.* Si quartus Hippomenis Archontis annus cum 1. Olymp. XIV. concurrit, manifeſtiſſime inferri debet quod 1. Hippomenis ejusdem annus cum 2.

 Olym-

(1) Meſſen. c. 16.

Olymp. XIII. coniungatur, ut in ſuperiori ſerie conſpicitur. Denique Pauſanias aſſerit Tleſiam Archontem Athenis fuiſſe XXXIX. poſt Ithomes excidium anno, qui unus idemque fuerit ac quartus Olymp. XXIII: ac certe, ſi ab anno 1. Olymp. XIV. quo Ithomen direptam fuiſſe iam dixerat, XXXIX. anni numerentur, illorum ultimus, adeoque Tleſiae Archontis annus, cum 4. Olymp. XXIII. accuratiſſime coniungetur; quo iuxta Pauſaniae calculum Archontes annuos iam conſtitutos eſſe demonſtravi, ut nihil proinde in Pauſaniae textu mutari poſſit.

VII. Quod ſi illuſtris ille Pauſaniae locus temere a Meurſio tentatus fuit, ut perſpicuis argumentis illis oſtendi, non multo ſane feliciorem in altero Pauſaniae textu corrigendo Dodvellum eſſe conſpicio. Ille nimirum, cum in Oxonienſi Marmore Creontem ad annum primum Olymp. XXIV. referri vidiſſet, ac Lyſiam, quem Dodvellus ipſe unum, eundemque fore putavit, qui Tleſias hic a Pauſania vocatur, in anno 3. eiusdem Olympiadis ab ipſo Marmore collocari, optime intellexit Pauſaniae calculum integro quadriennii ſpatio a Marmoris epocha diſſidere; neque aliter Pauſaniae cum Marmore convenire poſſe putavit, quam ſi primus Hippomenis Archontis annus, qui iuxta Pauſaniam cum anno 1., & 2. Olymp. XIII. coniungitur, ad annum 1. Olymp. XIV. iuxta Marmoris hypotheſim referatur; ut proinde annus ille 1. Olymp. XIV. qui nunc in Pauſaniae textu 4. Hippomenis eſſe dicitur, 1. Hippomenis eiusdem annus exiſtimetur. Itaque, ut Pauſanias ipſe cum Marmore concilietur, ita ſuperiora Pauſaniae verba Dodvellus corrigenda fore contendit, ut pro ἔτει πρώτῳ τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης ὀλυμπιάδος... καὶ ἔτους Ἱππομένει τετάρτου τῆς ἀρχῆς ἠνυσμένου *anno primo decimae quartae Olympiadis* ..... *& Hippomeni quartus iam exactus eſſet imperii annus*, reſcribatur καὶ ἔτους Ἱππομένει τετάρτου τῆς ἀρχῆς ἠνυσμένου *& Hippomeni* Archontum *quarto iam exactus eſſet imperii annus*: quod nimirum Hippomenes in Archontum decennalium ſerie quarto loco imperaverit. Ac certe, ſi doctiſſimi viri coniectura admitti poſſet, ideoque Hippomenis principatus ex Pauſaniae calculo anno 1. Olymp. XIV. incepiſſet, ultimus Eryxiae decennalis Archontis annus in quartum Olymp. XXIII. incideret, adeoque in definiendo Creontis anno Pauſanias ipſe cum Oxonienſi Marmore conſpiraret. Tantum

ta-

Digitized by Google

tamen abeſt ut Dodvellus Pauſaniae textum ſanaverit, ut illum potius corruperit. Etenim, ſi non πετάρτῳ, ſed τετάρτῳ in Pauſaniae codice legeretur, perennis illa Archontum ſeries, & accurata temporum diſtributio, quae conſtanter adeo, nitideque a Pauſania exprimitur, perturbanda foret; ac Pauſanias ipſe non uno ſolum in loco, cui Dodvellus medicam manum admoverat, ſed in pluribus etiam aliis corrigendus eſſet, ne ſibi contrarius, & inconſtans videretur; ut facile profecto intelliget quicumque ſuperiora Pauſaniae teſtimonia, Archontumque ſeriem ex Pauſaniae hypotheſi a me contextam inſpexerit. Itaque, ut omnia verbo complectar, nec eximius ille Pauſaniae locus emendari, nec ipſius opinio cum Scriptoribus aliis componi unquam poterit, ut Meurſius, ac Dodvellus etiam exiſtimavit; ſed integri potius quadriennii, ſive olympiadis diſſidium inter Pauſaniam, & Hiſtoricos alios admitti debet.

VIII. At neque ſolum in definienda Archontum annuorum origine Pauſaniam a ceteris Scriptoribus omnibus diſſidere, ſed plurimum quoque deceptum eſſe putaverim, cum Creontis Archontis annus longe mihi veriſimilius in annum ſecundum Olympiadis XXIV. conferendus eſſe videatur. Id innuere profecto conſpicitur admirabilis ille conſenſus, qui inter Dionyſium, Euſebium, & Oxonienſe Marmor reperitur. Quamvis enim Creontis annus in Marmore ad annum 1. Olympiadis XXIV. referri videatur, cum tamen omnes fere vetuſtiores epochae in Marmore deſignatae uno ſemper anno antiquiores, vel poſteriores eſſe conſueverint annis illis, aut epochis, quae a ceteris Scriptoribus exprimuntur, annus ille, qui in Marmore 420. ſive 1. Olymp. XXIV. eſſe dicitur, apud Scriptores alios 2. eiuſdem Olympiadis eſſe debet: cumque Archonticus annus a Gamelione menſe, Olympicus autem ab Hecatombaeone inciperet, ideoque inter utriuſque anni principium ſex omnino menſium diſcrimen intercederet, fieri fortaſſe potuit ut Creontis annus, qui certe Archonticus, & civilis erat, partim in 2. partim in 3. Olympiadis XXIV. incideret; ideoque Euſebius, Dionyſius, ac Marmor ipſum in definiendo Creontis anno, ſive Archontum annuorum origine mire conſpirent.

IX. Explicata vero, ſeu definita annuorum Archontum inſtitutione iam facile ipſorum numerus, varietas, ac nomina exponi poſſunt, cum Scriptores omnes in deſcribendis illis una

veluti voce conſpirent (1). Inſignem hic ſolum Pollucis locum exſcribam, quo accuratiſſimus Auctor ille Archontum numerum, ſimulque nomen paucis expreſſit: Ἀρχόντων Ἀθήνησιν ὀνόματα. οἱ ἐννέα Ἄρχοντες· εἰσὶ δὲ ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπώνυμος Ἄρχων, Βασιλεὺς, Πολέμαρχος, καὶ Θεσμοθέται ἕξ, ἐκ τούτων γὰρ οἱ ἐννέα Ἄρχοντες συμπληροῦνται (2) *Archontum Athenienſium nomina. Novem Archontes. Sunt vero Archon annum denominans, Rex, Polemarchus, atque ſex Theſmothetae: hiſce enim novem Archontes illi complentur.* Haec ipſa quoque Archontum varietas, illorumque nomina a Suida (3), ceteriſque Scriptoribus omnibus accuratiſſime deſcribuntur; nihilque fere apud illos frequentius, quam novem Archontum, ſive Novemvirorum mentio, nobis occurrit. Ac eiuſmodi quidem Archontum numerum ſemper eundem, conſtantemque Athenis fuiſſe exinde quoque manifeſtiſſime inferri poteſt quod ſaepius illi ſimpliciter Ἐννέα *Novem*, ſive Novemviri vocabantur: unde Pauſanias Ἀθηναίοις τῶν καλουμένων Ἐννέα ἐπώνυμος ἐστιν εἷς Ἄρχων (4) *apud Athenienſes ex iis, qui Novem vocantur, Archon unus Eponymus eſt*. Id vero non antiquioribus ſolum, ſed ſequioribus etiam temporibus obtinuiſſe perſpicue nobis oſtendit vetus Inſcriptio circa Olympiadem CXCVII. Athenis poſita, in qua Eponymus Archon, Rex, Polemarchus, ſexque Theſmothetae recenſentur, ut in X. Diſſertatione oſtendetur.

X. Neque ab eiuſmodi Scriptorum omnium opinione diffidere putaverim Aelianum, quamvis ipſius locum ſummus Scaliger ſe non intelligere profiteatur, aliique doctiſſimi Viri fruſtra, ut opinor, tentaverint. Siquidem Scriptor ille, ut oſtenderet Athenienſes omnium maxime ad commutandos imperii ſtatus propenſos fuiſſe, aſſerit illos initio ſub Regibus, deinde ſub Medontidis, perpetuis nimirum, ac decennalibus Archontibus fuiſſe; mox tyrannidem ſub Piſiſtratidis expertos eſſe; tandemque ſubdit ἀριστοκρατίᾳ δὲ ἐχρήσαντο μέχρι τῶν Τετρακοσίων. εἶτα ὕστερον δέκα πολιτῶν καθ' ἕκαστον ἔτος ἦρχον τῆς πόλεως. τελευταῖον δὲ ἐγένετο ἀναρχία περὶ τὴν τῶν Τριάκοντα κατάστασιν (5) *Ariſtocratia uſi ſunt uſque ad Quadringentos; deinde ſingulis annis in poſterum decem ex civibus Rempublicam geſſerunt. Poſtremo, quum XXX. Tyranni conſtituerentur, coorta eſt confuſio, & ſine Magiſtratibus Reſpublica fuit.* Itaque Scaliger adnotavit *illud Aeliani*

(1) Sigon. de Republ. Ath. lib. I. c. ult. et IV. c. 3. Meurſ. de Arch. Ath. I. c. 9.
(2) Lib. VIII. c. 9. ſeg. 85. (3) In Archon (4) Laconic. cap. 11. (5) Var. Hiſt. V. c. 13.

liani non intelligo; *nam ἐννέα erant*, *non δέκα* (1). Sed doctiſſimus, atque incomparabilis Auctor ille Aeliani ſenſum paullo fortaſſe obſcuriorem, minuſque accuratum aſſequutus non videtur. Aelianus enim non de Archontibus, ſive de prima Archontum inſtitutione, neque de veteri, conſtantique Magiſtratuum numero differit, qui ſingulis annis, pacatis imperii rebus, eligebantur; ſed de illa ſolum imperii forma nunc loquitur, quae poſt Quadringentos obtinuit, antequam Athenis, ut inquit ille, XXX. Tyranni eligerentur, atque Reſpublica ad ἀναρχίαν delapſa Magiſtratibus omnibus careret. Atque in eo quidem fallitur Aelianus ipſe quod X. Cives illos ante XXX. Tyrannos, & ἀναρχίαν electos eſſe, ſinguliſque in poſterum annis imperaſſe putavit; ſed ex Atticis tamen Hiſtoricis omnibus aperte conſtat anno 1. Olymp. XCII. Quadringentos electos eſſe, iisdemque ſublatis, Tyrannos XXX. anno 1. Olymp. XCIV. ſuffectos, cum 2. anno eiusdem Olympiadis Reſpublica ad ἀναρχίαν delapſa foret: decem denique Cives illos anno 4. Olympiadis ipſius conſtitutos, qui Reipublicae tranquillitati conſulerent: quamvis tunc temporis, ac ſub Quadringentis etiam, & Tyrannis veteres Archontes alii, ſive Novemviri eligerentur. Itaque hic Aelianus non de veris Athenienſium Archontibus, ut minus accurate Scaliger, aliique plures exiſtimarunt, ſed de Civibus, ac Magiſtratibus aliis intelligi debet, quo Harpocration (2), Suidas, ac Scriptores alii δεκαδούχους vocarunt, ipſoſque *μετὰ τοὺς Τριάκοντα post* XXX. Tyrannos imperaſſe diſerte docent.

XI. Video quidem doctiſſimos Viros alias iniiſſe vias, ut perplexum illum Aeliani locum exponerent, ipſique lucem aliquam affunderent. Meurſius enim non ſolum Aeliani verba mirifice luxata, atque ab imperito exſcriptore tranſpoſita exiſtimavit, verum etiam pro δέκα legendum eſſe putavit δὲ καὶ (3) Khunius arbitratur hic de Novemviris quidem agi, ſed illos tamen non *novem*, ſed rotundo potius numero, ut in hiſtoriis fieri amat, *decem* vocari; niſi fortaſſe pro δέκα *decem* ἐννέα *novem* reſcribere quis velit, ut Simſonius, atque Valeſius etiam tentaverant (4). Singulas tamen opiniones, & coniecturas illas uberrime, optimeque confutavit Perizonius, ſimulque nitide oſten-

(1) Ad Euſeb. Chr. num. 1433. (2) In Molpis. (3) De Arch. Ath. Lib. III. c 15. et de Fort. Ath. c. 10. (4) Ad Aelian. loc. cit.

oſtendit Aeliani locum de Novemviris intelligi non poſſe. At non multo ſane felicior Perizonius ipſe dum Quadringentos hic ab Aeliano memoratos non alios eſſe contendit quam Cives illos, qui a Solone quatuor in Tribus diſtributi fuerant; moxque, aucto Tribuum numero, Quingenti, ac denique Sexcenti evaſere, ut illorum proinde Curia primo Quadringentorum, mox Quingentorum, tandemque Sexcentorum Senatus diceretur; decem vero cives illos, qui poſt eiuſmodi Quadringentos Athenis imperarunt, non alios fuiſſe putat Perizonius quam Strategos, qui certe ſingulis annis decem numero Athenis eligebantur, ſupremumque, ut opinatur ille, in Athenienſi Republica imperium obtinebant, ut Populum convocare, leges atque decreta ferre ſubinde poſſent. Quae certe Perizonii ſententia, quamvis ab illo erudite, fuſeque expoſita fuerit, ab Aeliani tamen mente, nitidoque ſenſu maxime abhorret. Quis enim exiſtimet *Quadringentorum* nomine Curiam Olympiade XLVIII. conſtitutam ab Aeliano deſignari, cum ceteri Scriptores omnes eadem voce Magiſtratum Olympiade ſolum XCII. inſtitutum expreſſerint? Ad haec Aelianus ipſe prius tyrannidem ſub Piſiſtratidis fuiſſe memorat, deinde Ariſtocratiam uſque ad Quadringentos, ſub quibus democratici imperii formam incepiſſe dicit; ergo Quadringentos ipſos longe Piſiſtrati aetate, ſive Olymp. LIV. qua tyrannidem is occupavit, poſteriores eſſe ſupponit, adeoque Quadringentorum nomine Curiam Olymp. XLVIII. a Solone inſtitutam intelligere non potuit Aelianus; neque Ariſtocratiae tempus Olympiade XLVIII. cum Perizonio circumſcribi poterit, cum Aelianus ipſam poſt Piſiſtratidarum tyrannidem memoraverit. In eo quoque Perizonium ipſum falli putaverim quod X. Strategos Quadringentis illis a Solone inſtitutis ſucceſſiſſe putaverit, ipſoſque ſupremam in Athenienſi Republica poteſtatem obtinuiſſe dixerit. Etenim, ut in Diſſertatione V. oportunius oſtendam, ſuprema autoritas illa convocandi Populi, legumque ferendarum nunquam Strategis conceſſa fuit; nihilque ex Demoſthenis, Epicteti, & Plutarchi loco, cui Perizonius innititur, inferri poteſt. Itaque ſic ſtatuo ſemper errorem aliquem, temporumve perturbationem in ſuperiori Aeliani loco agnoſcendam eſſe, quod Perizonius negaverat; commodioremque ſenſum alium ex Aeliani teſtimonio exſculpi non poſ-

poſſe, quam qui hactenus eſt a me expoſitus, atque a Mauſaco [1] quoque indicatus eſſe conſpicitur.

XII. Sed, ut ad Archontes ipſos, ſive Novemviros revertar, illos ἐξ εὐπατριδῶν, ſive *patriciis*, primoribuſque Civibus electos eſſe ex ſuperiori Euſebii loco, aliiſque Scriptoribus omnibus erudimur [2]. Ex ſpectatiſſimis etiam, ditioribuſque Athenienſibus eligebantur; atque inter cetera, quae in Candidatis explorari conſueverant, illud etiam a Polluce memoratur εἰ τὸ τίμημά ἐστιν αὐτοῖς; [3] *num cenſum babeant?* unde Plutarchus obſervat Ariſtidem ideo locupletem a pluribus exiſtimatum quod ille Archontis munere perfunctus fuerit: καὶ τεκμήρια τῆς περὶ τὸν οἶκον εὐπορίας ἓν μὲν ἡγεῖται τὴν ἐπώνυμον ἀρχὴν, ἣν ἦρξε τῷ κυάμῳ λαχὼν, ἐκ τῶν γενῶν τῶν τὰ μέγιστα κεκτημένων, οὓς πεντακοσιομεδίμνους προσηγόρευον [4] *ſignum autem lauti patrimonii eius unum arbitratur Magiſtratum, a quo annus nomen trabit, quem geſſit faba ſortitus inter eas familias, quae in magno cenſu ſunt, quas Pentacoſiomedimnos vocabant quod quingentos modios baberent in cenſu*. Reprimendae tamen divitum ſuperbiae, democraticoque regimini confirmando Ariſtides ipſe γέγραφε ψήφισμα κοινὴν εἶναι τὴν πολιτείαν, καὶ τοὺς Ἄρχοντας ἐξ Ἀθηναίων πάντων αἱρεῖσθαι [5] *rogationem tulit ut Reſpublica omnibus propoſita eſſet, & Archontes ex univerſo Populo crearentur*. Sed hoc Ariſtidis decretum non diu ſervatum eſſe putaverim, cum aequabilis illa democratiae forma raro Athenis floruiſſe videatur.

XIII. Illud tamen ſeverius obſervatum eſſe conſpicimus ut Archontes omnes ex indigenis, antiquiſque civibus eligerentur; ideoque, Polluce teſte, de ipſorum ſingulis inquirebatur εἰ Ἀθηναῖοί εἰσιν ἑκατέρωθεν ἐκ τριγονίας; [6] *num ex utroque parente Athenienſes ſint a tertia uſque generatione?* atque Demoſthenes etiam diſerte docet exteros omnes, qui Athenienſi civitate donati fuerint, ab Archontis munere arcendos eſſe μὴ ἐξεῖναι αὐτοῖς τῶν ἐννέα Ἀρχόντων γενέσθαι [7] *non licere eis ex novem Archontibus eſſe*. Hinc illa Novemvirorum dignitas, eiuſque gerendae ſpes ipſis quoque Plataeenſibus adempta fuit, quamvis illi de Athenienſi Populo Marathoniae pugnae tempore praeclare meriti in Athenienſem civitatem, eiuſque Tribus, ac Populos cooptati ceteris omnibus indigenarum civium honoribus fruerentur; ipſorum-

(1) In Harpocr. (2) Demoſth. in Neaer. (3) Lib. VIII. c. 9. ſeg. 86. (4) In Ariſtide (5) Plutar. ibi (6) Loc. cit. ſeg. 85. (7) Orat. in Neaeram.

Digitized by Google

rumque poſteri eodem ipſo civitatis iure uti poſſent, dummodo ſe a Plataeenſibus illis, qui iam civitate donati, lapideaeque columnae inſcripti fuerant, procreatos oſtenderent. Haec certe ſingula in Decreto de Plataeenſibus honorandis edito nitide memorantur, quod Demoſthenes ipſe nobis conſervavit: Πλαταιέας εἶναι Ἀθηναίους ἀπὸ τῆς δε τῆς ἡμέρας, ἐντίμους, καθάπερ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι. καὶ μετεῖναι αὐτοῖς, ὧνπερ Ἀθηναίοις μέτεστι, πάντων καὶ ἱερῶν, καὶ ὁσίων. πλὴν εἴ τις ἱερωσύνη, ἢ τελετή ἐστιν ἐκ γένους, μηδὲ τῶν ἐννέα Ἀρχόντων. κατανεῖμαι δὲ τοὺς Πλαταιέας εἰς τοὺς δήμους, καὶ τὰς φυλάς: .... τοὺς δοκιμασθέντας ἀναγραφῆναι ἐν στήλῃ λιθίνῃ... ἵνα σώζεται ἡ δωρεὰ τοῖς ἐπιγιγνομένοις ... τῷ μὴ πολλοὺς φάσκοντας Πλαταιέας εἶναι κατασκευάζειν αὐτοῖς πολιτείαν (1) .. *Plataeenſes ab hac die Athenienſes* cives *eſſe*, *honoratos ut Athenienſes alii*, *& ius habere eos*, *quorum Athenienſes ius habent*, *omnium*, *& ſacrorum*, *& religionum: praeterquam ſi quod ſacrificium, aut feſtum eſt gentilitium*, *exceptis item Novemviris ... eos*, *qui probati fuerint* Plataeenſes, *lapideae pilae inſcribi... ut beneficium id etiam poſteris permaneat ... ut ne multi ſe Plataeenſes eſſe dictitantes fraude in civitatem irreperent*.

XIV. Eiuſmodi vero decretum integrum fere nunc mihi exſcripſiſſe libuit non ſolum ut illuſtrius adhuc oſtenderem quanto olim in pretio ſuprema haec Athenis Novemvirorum dignitas haberetur; verum etiam ut ſubobſcurum quendam Lyſiae locum exponerem, quem Meurſius certe cum minime aſſequeretur, Lyſiae textum pluribus in locis depravatum, adeoque corrigendum eſſe putavit. Elegantiſſimus Rhetor ille in Oratione, quae inſcribitur κατὰ Παγκλέωνος ὅτι οὐκ ἦν Πλαταιεύς *adverſus Pancleonem quod Plataeenſis non ſit*, aſſerit Pancleonem iſtum veluti μέτοικον, aut *inquilinum* ad Polemarchi tribunal citatum eſſe; ipſumque ſe non inquilinum, ſed Athenienſem potius civem eſſe reſpondiſſe quod Plataeenſis nimirum foret, atque Deceliae Atticae Populo inſcriptus: εἶπε δὲ ὅτι Πλαταιεὺς εἴη ... ἀπεκρίνατο ὅτι Δεκελειόθεν. Hic inſigne, perſpicuumque mendum irrepſiſſe putat Meurſius: *Attende*, inquit, *ſodes*. *Negans Pancleon inquilinum ſe ſe eſſe*, *Plataeenſem dictitabat*. *Quid abſurdius*, *quaeſo*, *poteſt? ut ſe Atticum eſſe probet*, *non inquilinum*, *Plataeenſem Boeotum dicit*. *Quis non videt mendum? Certe Plotheenſem ſeſe dicere voluit; ſic poſtea Decelenſem dicit* (2). Itaque Meur-

(1) Loc. cit. vid. Schol. Ariſtoph. ad Ranas. (2) Lect. Attic. Lib. III. c. 29. & 30.

Meurſius hic, alibique ſaepius ubi nomen illud in Oratione occurrit, *ſine dubio reſcribendum* aſſerit *Plotheam*, ac *Plotheenſem*. Ego vero, doctiſſimi Viri pace, nihil in Lyſiae textu peccatum, nihilque mutandum eſſe contendo. Optimo nimirum, maximoque iure Pancleon ille ſe non inquilinum, ſed Athenienſem civem aſſerere, ac demoſtrare etiam potuit, dum ſe Plataeenſem eſſe reſpondit, quippecum Plataeenſes omnes, ut antea dixi, Athenienſium indigenarum inſtar, Athenienſis civitatis iure fruerentur, eodemque etiam iure Pancleon in Decelenſem Atticae Populum cooptatus eſſet. Quod vero ad Meurſii coniecturam, & emendationem attinet, illa ab univerſae Orationis contextu, Lyſiaeque ſenſu maxime abhorret. Quid enim Lyſias integram Orationem illam conſcripſiſſet, ut argumentis, pluribuſque teſtimoniis oſtenderet ὅτι ἐκ ἦν Πλωθιεὺς ὁ Πάγκλεων, ut hic reſcribendum eſſe dicit Meurſius, *quod Pancleon Plotheenſis non ſit*, ſi Pancleon ipſe ſe non Plotheenſem, ſed Decelenſem eſſe iam dixerat? Quid Orator ad Hippothoontidem Tribum provocaſſet, ut Pancleonem nunquam in illa adſcriptum demonſtraret, cum Plotheenſes non ad Hippothoontidem certe, ut Decelenſes, ſed ad Aegeidem Tribum ſpectaverint? Denique, ut in re perſpicua argumenta cetera omittam, aſſerit Orator, trigeſima menſis die, qua Plataeenſes omnes ad χλωρὸν τυρὸν, locum nempe, ubi tener, recenſque caſeus venibat, convenerant, illorum ſingulos interrogatos eſſe εἴ τινα γιγνώσκοιεν Παγκλέωνα πολίτην σφέτερον; *num Pancleonem quendam ipſorum civem agnoſcerent?* Quis hic aperte non videat, non de Attici Pagi *popularibus*, ſed de Urbis alicuius *civibus* hic agi? ut proinde Meurſius, qui hic quoque *Plotheenſes* reſcribendum eſſe putavit, ex tenui Atticae Pago Urbem fecerit, eiuſque Pagi *populares* nova, atque incognita phraſi Plotheenſes *cives* vocaverit. Itaque nullus hic dubito quin Lyſiae textus omnino ſincerus haberi debeat; ſimulque eximio Oratoris huius teſtimonio oſtendi poſſit Athenienſis civitatis iura Plataeenſibus omnibus conceſſa fuiſſe; quamvis illi inter Novemviros cooptari certe non poſſent, aliorumque exterorum inſtar ab eiuſmodi dignitate arcerentur. Sed haec ipſa quoque ſeveritas, atque religio, qua exteri, adſcitique cives a ſupremo Archontis munere prohibebantur, poſterioribus certe ſeculis ſublata fuit; cum Archontum plurimi Athenis imperaverint, qui, quamvis ſemper in At-

Atticae Populos, vel Athenienſem Urbem adſciti fuerint, Athenienſes tamen cives ἑκατέρωθεν ἐκ τριγονίας fuiſſe non videntur, ut in Diſſertatione X. oportunius oſtendetur.

XV. Ceterum Cives illi, qui δοκιμασθέντες ſive *probati* fuerant, obeundoque Archontis muneri pares inventi, fabarum deinde ſuffragio, ſive uno ſortis arbitrio Novemviri, vel Archontes eligebantur. Hinc Lucianus aſſerit Ἀθηναίοισι νόμος κυάμοισι τὰς ἀρχὰς αἱρεῖσθαι [1], *Athenienſibus lex* erat *fabis Magiſtratus eligi;* atque in Heliaſtarum Iudicum iureiurando legitur καὶ ὅσοι μετὰ τῶν ἐννέα Ἀρχόντων κυαμεύονται [2] *& quicumque cum novem Archontibus faba eliguntur*: quod pluribus etiam teſtimoniis, & exemplis aliis facile oſtendi poſſet, quorum aliquot oportunius in Diſſertatione V. proferentur. Ariſtidem tamen non ſorte, ſed, eximiae virtutis ergo, Populi voce, ſive ſuffragiis electum eſſe ex Idomeneo refert Plutarchus: καὶ μὴν ἄρξαι γε τὸν Ἀριστείδην ὁ Ἰδομενεὺς οὐ κυαμευτὸν, ἀλλ' ἑλομένων Ἀθηναίων φησίν [3] *Ariſtidem Idomeneus non ſorte, ſed ſuffragiis creatum ab Athenienſibus Archontem dicit*. Sed, ut opinor, Idomeneus iſte deceptus eſt, plurimoſque alios in errorem abripuit. Siquidem Ariſtides ſemel ſolum Archontis Eponymi dignitatem obtinuit, ut, contra Meurſium, alioſque Faſtorum Scriptores alibi oſtendam [4]; tumque τὴν ἐπώνυμον ἀρχὴν τῷ κυάμῳ λαχὼν *Eponymi dignitatem faba ſortitus*, aliorumque omnium inſtar, ſuſcepit, ut Plutarchus ipſe iam dixerat; ideoque, ſi vere Populi ſuffragiis electus aliquando imperavit, id ad Novemviri, vel Archontis Eponymi dignitatem referri non poteſt. Sequioribus tamen temporibus illis, quibus Athenienſis Reſpublica Romanorum imperio ſubeſſe coepit, Archontes omnes non ſorte, neque liberis Populi ſuffragiis; ſed Caeſarum potius, aut Proconſulum arbitrio electi videntur. Certe Plutarchus ipſe cum Periclem nunquam Archontem, vel Regem, vel Polemarchum, vel Theſmothetam ſorte electum fuiſſe dixiſſet, repente ſubdit αὗται γὰρ αἱ ἀρχαὶ κληρωταὶ ἦσαν ἐκ παλαιοῦ [5] *hi enim magiſtratus ſortito antiquitus creabantur*; ideoque nitide oſtendit Plutarchi ipſius aetate dignitates, ac magiſtratus illos non amplius κληρωτὰς fuiſſe. Quandoquidem vero ſortis arbitrio Novemvirorum electio commiſſa fuerat, mirari certe non poſſumus ſi non ex ſingulis Athe-

(1) In Vit. Auct. (2) Demoſth. in Timocr. (3) In Ariſtid. (4) Diſſert. VII. (5) In Pericle.

Digitized by Google

thenienſium Tribubus, plurium aliorum Magiſtratuum inſtar, electi illi fuerint; ſed aliquando plures ex una eademque Tribu imperaverint, cuius illuſtre exemplum ex veteri Inſcriptione Diſſertatione X. ego proferam.

XVI. Qua vero ratione, quibuſque ritibus ſolemnis illa Novemvirorum electio fieret, definiri vix poteſt, cum Veteres hac in parte nihil propemodum diſerte nobis expreſſerint; ut coniecturis proinde ſolum locus ſuperſit, quas omnium primus de Prytanum, Tribuumque ſortitione diſſerens Sigonius expoſuit[1]. Ac aereas quidem lamellas quaſdam, quae *πινάκια*, vel *χαλκεῖα* vocabantur, in Theſmothetarum, adeoque Novemvirorum omnium ſortitione adhiberi conſueviſſe ex Demoſthenis loco facile deduci poteſt, quem hic exſcripſiſſe iuverit, ut Interpretum quorumdam error oſtendatur, ſimulque Harpocrationis locus defendatur. Mantitheus quidam Mantiae filius civem alium accuſat, quod ipſe quoque Mantitheus Mantiae filius vocari vellet; atque, ut oſtenderet ex eiuſmodi nominis ſimilitudine plurimas ſubinde fraudes, & incommoda oriri poſſe, ſic ait *ἐὰν δ' ἀρχὴν ἡντινοῦν ἡ πόλις κληροῖ, οἷον βουλῆς, Θεσμοθέτου, τῶν ἄλλων, τῷ δῆλος ὁ λαχὼν ἡμῶν ἔσαι; πλὴν εἰ μὴ σημεῖον ὥσπερ ἄλλῳ τινὶ τῷ χαλκείῳ προσέσαι*; quae clariſſimus Volfius latine ſic reddidit: *Si publice de quocumque Magiſtratu fiat ſortitio, ut de Senatu, Sexviratu, reliquis, qui diſcernetur, uter noſtrum ſit creatus, niſi forte nota ut altero cuipiam aereo vaſi adiiciatur?* At nullus aereo vaſi locus hic eſſe poteſt, vertendumque omnino fuerat, *niſi forte nota* quaedam *tanquam alteri cuidam diſtinctaeque aereae laminae adiiciatur*; ne ſcilicet alioquin unus, idemque Civis duabus teſſeris uti videretur, ut deinde ſubdit Orator *τὸ δυοῖν πινακίοιν τὸν ἕνα κληροῦσθαι τί ἄλλο ἐςίν; ἐφ' ᾧ θάνατον ζημίαν ὁ νόμος λέγει* *unum duabus ſortiri tabellis quid eſt aliud? quod legibus extremo ſupplicio mulctatur.* Eiuſmodi vero Demoſthenis ſenſum, vel Athenienſium morem nitide, ut opinor, expreſſit Harpocration, & qui Harpocrationis verba prorſus exſcripſit, Suidas *πινάκια τὰ καθιέμενα ἀντὶ κλήρων ὑπὸ τῶν κληρονόμων. ἔοικε δὲ ταῦτα εἶναι χαλκᾶ, ὡς ὑποσημαίνει Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ ὀνόματος. tabellae, quae haereditatum loco ab haeredibus demittuntur; hae vero videntur eſſe aereae, ut ſubindicat Demoſthenes in Oratione de Nomine.* Meurſius tamen hic Harpocrationem de-

(1) De Rep. Ath. II. c. 3.

ceptum eſſe putavit (1), ſuperioremque Demoſthenis locum ex Heſychio potius explicandum eſſe contendit, qui teſſeras illas ab haeredibus adhibitas buxeas eſſe teſtatur χαλκοῦν. πινάκιον. Ἀθηναῖοι εἶχον ἕκαστος πινάκιον πύξινον ἐπιγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ δήμου πατρόθεν. *Aeneum. Tabula. Athenienſes ſinguli habebant tabulam buxeam inſcriptam nomine ipſius, & Populi, quod a patre habebant*. Sed fieri fortaſſe potuit, ut buxeae, vel aereae promiſcue illae forent, ut optime proinde Heſychius χαλκοῦν, πινάκιον, πινάκιον πύξινον, veluti ſynonyma, expreſſerit. Id vero Meurſium, Portumque Suidae interpretem fefellit, quod in ſuperiori Demoſthenis, & Harpocrationis etiam loco de haeredibus, illorumque teſſeris agi putarunt; perſpicue ſiquidem ibi de ſortibus, atque teſſeris illis agi conſpicitur, quae in publicis Magiſtratuum ſortitionibus adhibebantur, ideoque Harpocrationis, Suidaeque locus ita latine reddendus fuerat: *tabellae, quae pro ſortibus ab iis, qui ſortito eligendi fuerant, deponebantur*; ſicque Harpocration optime cum Demoſthene, atque Heſychio conſpirabit, ſecus ac Meurſius exiſtimaverat; cum praeſertim eaedem illae teſſerae, quae ab haeredibus acceptae fuerant, in publicis etiam ſortitionibus adhiberi potuerint. Praeter eiuſmodi teſſeras fabas etiam, aut calculos in publicis illis Magiſtratuum omnium ſortitionibus adhiberi conſueviſſe iam diximus, eoſque primum partim ſolidos, partim perforatos, deinde vero partim albos, partimque nigros fuiſſe conſtat. Hinc Ulpianus κύαμον ἐκάλουν τὸν κλῆρον αὐτὸν, καὶ τὴν ψῆφον τοῦ λαμβάνειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἄρχειν. ἦσαν δὲ αὗται ποτὲ μὲν τετρυπημέναι, καὶ ἄτρυποι, ποτὲ δὲ μέλαναι, καὶ λευκαι (2) *Fabam vocabant ſortem ipſam, & calculum, quo ipſi ad Magiſtratus eligebantur; erant autem aliquando quidem perforati, & integri; aliquando vero nigri, & albi*. Itaque cum teſſerae Civium nominibus inſignitae, ſimulque diſcolores calculi, vel fabae adhiberi conſueverint, ita ſortitio peragi fortaſſe debuit, ut in urna quadam Civium omnium nomina, qui obeundo Archontis muneri pares, atque etiam fortaſſe prius δοκιμασθέντες, ſive *probati* fuerant, immitterentur; in alia vero totidem numero fabae, quarum 9. ſolum albae forent, ceteraeque omnes nigrae; cumque ex urna prima nomen aliquod, ſimulque ex altera faba quaedam educeretur, civis ille,

(1) Lect. Attic. IV. c. 32. (2) In Orat. adv. Timocr.

ille, cuius nomen ſimul cum alba faba prodiiſſet, Archon Eponymus eſſe deberet, alter deinde Rex, ſicque deinceps, donec Novemviri omnes electi forent: idemque ſortitionis ordo, ac ritus in ceteris etiam ſortitionibus obtinuiſſe videtur, de quibus Diſſertatione V. oportunius agendum erit.

XVII. Quod autem ad Urbis locum attinet, in quo Novemviri eligebantur, dubitari certe non poterit, quin Comitia illa in Pnyce haberi conſueverint, ut nitide teſtatur Pollux. ἐνεκκλησίαζον δὲ πάλαι μὲν ἐν τῇ Πνυκί. Πνὺξ δὲ ἦν χωρίον πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν . . . . αὖθις δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἐν τῷ Διονυσιακῷ θεάτρῳ, μόνας δὲ τὰς ἀρχαιρεσίας ἐν τῇ Πνυκὶ, ἀφ' ἧς τὸν τοῦ δήμου θόρυβον πνυκίτην φασὶν οἱ Κωμικοί (1) *Conciones autem olim in Pnyce celebrabant* Athenienſes. *Pnyx vero locus erat iuxta Acropolim . . . . deinde autem alias quidem in Bacchi theatro; ſola vero Comitia in Pnyce: unde Populi tumultum Comici Pnycitem vocant*. Eiuſmodi vero Urbis locus, qui Comitiis habendis a primis uſque temporibus delectus fuerat, conſtanter adeo ſervatus fuit, ut cum ſublatis annuis Archontibus Strategi ſupremum Athenis imperium occuparunt, ipſi quoque in Pnyce deſignari conſueverint, ut ab Heſychio erudimur: Πνὺξ τόπος Ἀθήνησιν, ἐν ᾧ αἱ ἐκκλησίαι ἤγοντο πάλαι μὲν πᾶσαι, νυνὶ δὲ ἅπαξ ὅταν Στρατηγὸν χειροτονῶσιν (2) *Pnyx locus Athenis, in quo Conciones fiebant antiquitus quidem omnes; nunc vero ſemel, quando nimirum Strategum eligunt*. Hinc locus ille Pnycis nomen obtinuit non παρὰ τὸ πυκνὸν τῶν πάλαι συνῳκισμένων οἰκιῶν *a denſis domibus, quae illic olim aedificatae fuerunt*, ut Stephanus & Harpocration exiſtimarunt (3), ſed a maxima potius confluentium hominum denſitate; quod univerſa nempe Civium turba Comitiis habendis in ipſam torrentis inſtar conflueret, ibique humeris denſa conſiſteret, ut Ariſtophanis Scholiaſtes (4), & Suidas etiam expoſuit: παρὰ τὴν τῶν λίθων πυκνότητα, ἢ ἀπὸ τοῦ πυκνοῦσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (5) *a lapidum, vel ſedium denſitate, vel a verbo* πυκνοῦσθαι, *ideſt denſari quod homines in illa Concionis habendae cauſa denſarentur*. Hinc Venus illa, cuius ſtatua in *foro veteri* τῇ ἀρχαίᾳ ἀγορᾷ Athenis erecta fuerat, Πάνδημος vocabatur διὰ τὸ ἐνταῦθα πάντα τὸν δῆμον συνάγεσθαι τὸ παλαιὸν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἃς ἐκάλουν ἀγοράς. (6) *propterea quod ibi Populus omnis*

(1) Lib. VIII. c. 10. ſeg. 133. (2) In Pnyx. (3) In Pnyx. (4) Ad Equit. (5) Suid ibi. (6) Harpocr. in Pandemos.

omnis cogeretur antiquitus in concionibus, quas ἀγορὰς *appellabant*.

XVIII. Quandoquidem vero Pnycis, ſimulque Ariſtophanis mentio nunc incidit, qui Pnycem ipſam, Populique in illa conventum accuratiſſime variis in locis expreſſit, quid prohibet quin coniecturam quandam, quae illuſtrando Ariſtophanis loco mihi iampridem affulſerat, hic proferam, ſimulque inſignem Meurſii errorem oſtendam? Vehemens, & acer Comicus ille Athenienſem Populum exagitare, ſimulque docere cupiens, qui Cleoni iniquiſſimo peculatori, omniumque civium oppreſſori ſummam poteſtatem conceſſerat, Niciam, atque Demoſthenem praeclaros Athenienſium Duces veluti cuiusdam Δήμου Πνυκίτου ſervos inducit, qui de Cleonis huius conſervi vafritie, fraudibus, & avaritia conquerantur; tandemque Cleone, ſive, ut appellat ipſe, *Paphlagone* ſublato Δῆμον in libertatem aſſerant. Itaque Drammatis initio Demoſthenes ipſe ſervi perſonam aſſumens ſic Niciam alloquitur.

> Λέγοιμ' ἂν ἤδη. νῷν γὰρ ἐστι δεσπότης
> Ἄγροικος ὀργὴν, κυαμότρωξ, ἀκράχολος,
> Δῆμος Πυκνίτης, δύσκολον γερόντιον (1).
> *Dicam igitur iam, nobis enim eſt herus*
> *Agreſtis ira, fabarum eſor, bilioſus,*
> *Demus Pnycites, difficile ſenium*

Doctiſſimus ergo Meurſius (2) hic Friſclinum Ariſtophanis Interpretem vituperat, qui Δῆμος Πυκνίτης latine reddiderat *Vir Tribu Pnycenſis*; cumque Δῆμος Athenienſis cuiusdam civis nomen hic eſſe velit, vertendum eſſe contendit *Demos Pnycites*, Pnycemque ipſam veluti peculiarem quendam Atticae Pagum ceteris Atticae Populis adiungit, ac mirifice deceptus ipſe Sponium, Potterum, alioſque plures pone ſequentes in eundem errorem abripuit. At certe nihil illuſtrius eſſe unquam poterit, ſi modo Comici intentio, atque univerſa Drammatis ſeries obſervetur, quam ſuperiora Comici verba non de civium aliquo, ſed allegorice potius, ut ab ipſo quoque Ariſtophanis Scholiaſte obſervatum eſſe conſpicio, de univerſo Populo intelligenda fore, quem graphice hic Ariſtophanes eadem fere ratione deſcripſit, qua *Parrhaſius* Δῆμον *Athenienſem pinxiſſe dicitur argumento ingenioſo: volebat namque varium, iracundum, iniuſtum, inconſtan-*

(1) Equit. ver. 41. (2) Pop. Attic. in Pnyx.

ſtantem, eundem exorabilem, clementem, miſericordem, glorioſum, humilem, ferocem, fugacem, & omnia pariter oſtendere [1]: quemadmodum a Lyſone quoque, & Leocrate Athenienſem Δῆμον expreſſum eſſe didicimus [2]: quae certe non de civium aliquo, ſed de univerſo demum Populo intelligenda fore conſpicimus. Itaque Pnyx illa ex Atticae Populis expungi debet; cum praeſertim Stephanus, Harpocration, Suidas, aliique plures, qui Pnycem ſaepiſſime memorarunt, nullibi Pnycem ipſam Atticae Populum fuiſſe dixerint; nullibi civis ullus Pnycites apud Scriptores occurrat; Pnyx denique in Acropoli, vel intra Urbem reperiretur, omnes vero Atticae Populi extra Urbis maenia per Atticae regionem diſperſi forent. Ea vero de cauſa Athenienſis Populus hic *Pnycites* vocatur quod ille in Pnyce frequentior adeſſe, ibi Comitia, & Conciones habere, fabarumque ſuffragio Magiſtratus eligere, atque de publicis rebus decernere ſoleret; unde etiam fortaſſe *fabarum eſor* ab Ariſtophane lepide, falſeque appellari videtur.

XIX. Ubi vero Novemviri, vel Archontes omnes in Pnyce electi iam fuerant, ſolemne iuſiurandum praeſtare conſueverant, ut Pollux teſtatur *ὤμνυον δὲ ὗτοι πρὸς τῇ βασιλείῳ ϛοᾷ, ἢ ἐπὶ τῷ λίθῳ, ἐφ' ᾧ τε συμφυλάξειν τὲς νόμες, ϗ μὴ δωροδοκήσειν, ἢ χρυσῦν ἀνδριάντα ἀποτίσαι* [3] *hi vero iurabant apud Porticum regiam, vel apud lapidem * * * ſe leges obſervaturos, & munera non ſumpturos, aut auream perſoluturos ſtatuam*: qui certe mos totidem fere verbis exprimitur ab Heraclide [4], & clarius etiam in Platonico Phaedro conſpicitur: *ϗ σοι ἐγὼ, ὥσπερ οἱ ἐννέα Ἄρχοντες, ὑπισχνοῦμαι χρυσῆν εἴκονα ἰσομέτρητον εἰς Δέλφες ἀναθήσειν ac tibi ego, ſicut novem Archontes, polliceor auream imaginem aequalis menſurae ad Delphos poſiturum*. Id vero a Solone inſtitutum eſſe perſpicue docet Plutarchus, cuius teſtimonio ſuperiora Pollucis verba illuſtrantur: *ὤμνυεν ἕκαςος τῶν Θεσμοθέτων ἐν ἀγορᾷ πρὸς τῷ λίθῳ καταφατίζων εἴτι παραβαίη τῶν θεσμῶν, ἀνδριάντα χρυσοῦν ἰσομέτρητον ἀναθήσειν ἐν Δελφοῖς* [5] *ſinguli Theſmothetae in foro iuxta lapidem iurabant, ſi quam violaſſent legem, auream ſtatuam paris ſibi ponderis Delphis ipſos dedicaturos*. Neque in regia ſolum porticu, vel in foro iuſiurandum illud a Novemviris praeſtabatur; ſed mox Acropolim ſubeuntes

(1) Plin. Nat. Hiſt. XXXV. c. 10. (2) Pauſan. in Attic. c. 1. & 3. (3) Loc. cit. ſeg. 86. (4) De Politiis (5) In Solone.

tes illud idem iterum concipiebant Polluce teſte : *εἶτα ἐντεῦθεν εἰς Ἀκρόπολιν ἀνελθόντες ὤμνυον ταῦτα mox inde in Acropolim aſcendentes eadem ipſa iurabant*.

XX. Ea vero de cauſa, ut opinor, iuſiurandum illud tum in regia porticu, tum in Acropoli praeſtari ſolebat quod leges ipſae prius in Acropoli deinde in regia Porticu, foro, vel Prytaneio ſervarentur : *ἀπέκειντο δὲ οἵτε κύρβεις, καὶ οἱ ἄξονες ἐν Ἀκροπόλει πάλαι: αὖθις δὲ ἵνα πᾶσιν ἐξῇ ἐντυγχάνειν εἰς τὸ πρυτανεῖον, καὶ τὴν ἀγορὰν μετεκομίσθησαν*[1] *Axones autem, & cyrbes olim in Acropoli reſervabantur; poſtea vero, ut omnibus horum copia fieret, in Prytaneum delatae ſunt* : idque ab Ephialte Periclis ſocio[2] factum eſſe teſtatur Harpocration [3], qui non Archontes ſolum, ſed cives etiam omnes prope lapidem, vel aram quandam iurare conſueviſſe ex Ariſtotele, Demoſthene, Philochoro diſerte docet *εἰώθασι Ἀθηναῖοι πρός τινι λίθῳ τὰς ὅρκους ποιεῖσθαι* [4] *conſueverunt Athenienſes ad lapidem quendam iurare*. Quo certe loco non video qui doctiſſimo Iungermanno Schotti obſervatio, vel emendatio probari potuerit, qui luxatum illum Pollucis textum ita legendum eſſe putavit *ἐπὶ τοῦ λίθου, ὑφ' ᾧ τὰ ταμεῖα, φυλάξειν τοὺς νόμους .. ad lapidem, ſub quo pecuniae ſervabantur, cuſtodire leges*, Quis enim exiſtimet ſubter hunc lapidem, vel, ſi mavis, aram *ταμεῖα* ſervata fuiſſe; cum praeſertim lapis ille *ἐν τῇ ἀγορᾷ in foro* reperiretur, publicae vero pecuniae, ſive *ταμεῖα, ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Ἀκροπόλει in Templo Palladis in arce* ſervata fuerint, ut Suidas, aliique plurimi perſpicue docent, atque in Diſſertatione V. oſtendetur. Itaque perplexus ille, mutiluſque Pollucis locus, quem Meurſius ipſe hiulcum reliquit, ita fortaſſe reſtitui, ſanarique poterit ſi non *ἐπὶ τοῦ λίθου, ἐφ' ᾧ τε συμφυλάξειν τοὺς νόμους* legatur, ſed *ἐπὶ τοῦ λίθου, ἐφ' ᾧ εἰσὶ, φυλάξειν τοὺς νόμους, ſuper lapidem in quo ſunt, cuſtodire leges*; ut nimirum Pollucis ſenſus ſit Novemviros legum cuſtodiam ad lapidem illum iureiurando polliceri, in quo leges ipſae vel inſcriptae, vel repoſitae, vel ſolemnis eiuſmodi ritus tempore collocatae fuerant.

XXI. Suſcepto Archontis munere Novemviri myrto, vel hedera coronari conſueverant, ut obſervavit Meurſius [5]. Heſy-

(1) Pollux lib. VIII. c. 10. ſeg. 128. (2) In Axones, & Cyrbes. (3) Vid. Plut. in Pericl. & in Praec. ger. Reip. & Diod. XI. c. . . (4) In Lithos vid. Meurſ. Lect. Attic. I. c. 6. et Heſych. in Lithomotai. (5) Lect. Attic. VI. c. 6.

ſychius [1] tamen, Suidas [2], & Pollux [3] ſolum myrtum commemorant: Μυῤῥίνῃ δὲ, inquit Pollux, ἐϛεφανοῦντο *myrto vero coronabantur*; quemadmodum Ariſtophanis Scholiaſtes ex Apollodoro teſtatur τὰς Θεσμοθέτας διὰ τῆς μυρσίνης ϛεφέσθαι ὅτι οἰκείως ἔχει πρὸς τὸν ϛέφανον ἡ Θεός *Theſmothetas myrto coronari, quod corona illa Deae familiaris, & amica ſit*: quae de Venere intelligenda putavit Valeſius [4], mihique de Pallade potius, aut Cerere explicanda videntur. Alciphron tamen a Meurſio laudatus Theſmothetas ipſos hedera coronari conſueviſſe teſtatur. Nam in Epiſtola Menandri ad Glyceram ait πῦ δὲ ὄψομαι Θεσμοθέτας ἐν ταῖς ἱεραῖς κώμαις κεκισσομένους; *ubi videbo Theſmothetas in Sacris hedera coronatos?* Sed facile Alciphronem cum Scriptoribus aliis conciliari poſſe putaverim. Suſpicor enim Theſmothetas, ac Novemvirorum alios nunc myrto, nunc hedera, pro Sacrorum varietate, coronatos fuiſſe. Sic in Dionyſiis, atque Eleuſiniis feſtis Baccho, Cererique ſacris hedera fortaſſe utebantur, cum Harpocration diſerte dixerit *hederas Baccho, Cererique, ac Proſerpinae ſacras fuiſſe* τὰς λεγομένας κίσσας ἱερὰς εἶναι ἔλεγον τοῦ Διονύσου, καὶ ταῖν Θεαῖν [5]; quamvis myrteam quoque coronam a Baccho adhibitam fuiſſe in Ariſtophane obſervaverim [6]: ut proinde facile Theſmothetae tum myrteam, tum hederaceam coronam ſubinde ferre potuerint. Neque Theſmothetae ſolum, ut innuere videtur Alciphron, & Scholiaſtes ille, ſed Archontes etiam omnes coronam geſtare conſueverant, ut nitide Pollux [7], alibique Scholiaſtes ipſe teſtatur [8]; atque Demoſthenes etiam oſtendit ἐὰν Θεσμοθέτην ὑβρίσῃ τίς, ἢ κακῶς εἴπῃ, ἄτιμος ἔϛαι κατάπαξ. διατί; ὅτι ὁ τοῦτο ποιῶν προσυβρίζει τὸν ὑμέτερον κοινὸν ϛέφανον . . . καὶ πάλινγε τὸν Ἄρχοντα, ταυτὸ τοῦτο. ἐὰν μὲν ἐϛεφανωμένον πατάξῃ τὶς, ἢ κακῶς εἴπῃ, ἄτιμος [9] *Si Theſmothetam quis vel mulctaverit, vel conviciis inceſſerit, ignominia notabitur; cur nam? quia quiſquis id egerit, contumelia afficit veſtram communem coronam, . . & eadem prorſus ratio de Archonte: Siquis coronatum illum verberaverit, aut conviciis inceſſerit, infamis eſt*. Quod ſi Archontem ipſum non coronatum quis percuſſiſſet, decem mille drachmis mulctabatur: ὁ Ἄρχοντα τύψας, ἀποτινέτω μυρίας δράχμας [10].

(1) In Archon. (2) In Myrrhin. (3) Lib. VIII. c. 9. ſeg. 86. et lib. X. c. 19. ſeg. 69. (4) Notae ad Harpocr. (5) In Kittophoros. (6) Ran. Act. I. Scen. 7. (7) Loc. cit. (8) Ad Ranas. (9) In Mid (10) Sopater in diviſio. Quaeſti.

Quibus ex locis aperte colligitur Archontem Eponymum interdum quidem corona redimiri, interdum vero ipſam deponere conſueviſſe; quemadmodum certe Rex, Novemvirorum ſecundus, illam Areopagum ingrediens deponebat: καὶ τὰς τοῦ φόνου δίκας εἰς Ἄρειον πάγον εἰσάγει, καὶ τὸν ςέφανον ἀποθέμενος σὺν αὐτοῖς δικάζει (1): *& caedis actiones in Areopagum inducit, coronaque depoſita ſimul cum ipſis* Areopagitis *iudicat*: quod nempe Senatus ille hoc ipſo coronae munere minime frueretur, ut Aeſchines aperte docet (2), qui coronam ipſam Novemviris omnibus conceſſam eſſe iam dixerat (3) μὴ ἐξέςω αὐτῷ τῶν ἐννέα Ἀρχόντων γενέσθαι ὅτι, οἶμαι, ςεφανηφόρος ἡ ἀρχή *non licet illi* (qui corpus proſtituiſſet) *ex novem Archontibus eſſe, quod, ut opinor, Magiſtratus* ille *coronam gerat*.

XXII. Porro quae fuerint in Athenienſi Republica Archontum munera accurate Pollux expoſuit, ſimulque plurima ab illis una collectis peragi; alia vero ab illorum ſingulis ſeorſim praeſtari conſueviſſe demonſtravit. Atque initio quidem Archontum quilibet ſeorſim ab aliis ſua munera obibat antequam Solon Archontes omnes in locum unum congregaret ut de publicis rebus una decernerent; ut teſtatur Laertius πρῶτος τὴν συναγωγὴν τῶν ἐννέα Ἀρχόντων ἐποίησεν εἰς τὸ συνειπεῖν (4) *primus* Solon *novem Archontum coetum conſtituit, ut ſimul decernerent*; atque illuſtrius etiam in eximio Suidae loco conſpicitur: πρὸ μὲν τῶν Σόλωνος νόμων οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς ἅμα δικάζειν, ἀλλ᾽ ὁ μὲν Βασιλεὺς καθῆςο παρὰ τῷ καλουμένῳ Βουκολείῳ, τὸ δὲ ἦν πλησίον τοῦ Πρυτανείου. ὁ δὲ Πολέμαρχος ἐν Λυκείῳ (5) καὶ ὁ Ἄρχων παρὰ τοὺς Ἐπωνύμους. οἱ Θεσμοθέται παρὰ τὸ θεσμοθέσιον. κύριοί τε ἦσαν ὥςε τὰς δίκας αὐτοτελεῖς ποιεῖσθαι. ὕςερον δὲ Σόλωνος αὐτοῖς νομοθετήσαντος, οὐδὲν ἕτερον αὐτοῖς ἐτελεῖτο, ἢ μόνον ὑποκρίνειν τοὺς ἀντιδίκους (6). *ac ante Solonis leges ipſis una iudicare non licebat; ſed Rex quidem ſedebat ad Bucoleum, quod ita vocabatur: boc autem erat prope Prytaneum. Polemarchus vero in Lyceo; ſed Archon prope Eponymos; Theſmothetae vero ad Theſmotheſium. Ius autem, liberamque poteſtatem babebant finem litibus imponendi; poſtea vero ob leges ipſis a Solone latas nihil aliud ab ipſis gerebatur, niſi quod adverſariis reſpondebant*, vel actionem dabant. Nec alio certe ſenſu a Plutarcho dictum putaverim quod Solon ipſe συςησά-

(1) Pollux VIII. c. 9. ſeg. 90. (2) Orat. in Cteſiph. (3) Orat. in Timarch. (4) Lib. I. ſeg. 57. (5) Vid. Heſych. in Epilycaeum. (6) In Archon.

σάμενος τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴν . . . δευτέραν προσκατένειμε βουλὴν [1] *Concilium Areopagitarum cum conſtituiſſet . . . alteram inſuper Curiam conſcripſit*, niſi quod ille Novemviris unum in locum, ac veluti corpus coactis, ex illis omnibus Senatum alium conſtituit.

XXIII. Eiuſmodi vero locum, in quo iuxta Solonis legem, Archontes omnes conveniebant, Στρατήγιον, & Βῆμα vocari conſueviſſe putat Meurſius [2] quod Plutarchus de Nicia loquens dixerit Ἄρχων μὲν ἐν τῷ Στρατηγίῳ διετέλει μέχρι νυκτὸς [3] cum *Archon* eſſet *haerebat ad noctem uſque in Praetorio*; atque in Pericle ποθούσης δὲ (πόλεως) ἐκεῖνον, καὶ καλούσης ἐπὶ τὸ Βῆμα, καὶ τὸ Στρατήγιον . . . ἐπείσθη προσελθεῖν *cumque* Civitas *illum* (Periclem) *deſideraret, atque ad tribunal, Praetoriumque advocaret ... accedere non recuſavit*. Sed id, ut opinor, Meurſium fefellit, quod Niciam Archontem Eponymum fuiſſe putavit, adeoque Faſtis etiam adſcripſit [4]; cum tamen ille ϛρατηγὸς ſolum fuerit, ut Plutarchus ipſe de Pericle diſerte ſubdit quod ille tunc ϛρατηγὸς αἱρεθεὶς *Strategus electus* bellum adminiſtravit, quod anno 4. Olymp. LXXXVII. geſtum fuit. Ergo, niſi ego fallor, ϛρατήγιον illud, in quo Nicias morari ſolebat, & ad quod Pericles vocatus fuit, non Archontum omnium ſedes, ſed Strategi potius, aut Polemarchi tribunal cenſeri facile poterit, in quo Strategus ipſe, vel Polemarchus ius dixerit: ut ex ſuperiori Suidae loco, & Pauſania quoque perſpicuum eſt Regem etiam poſt Solonis aetatem in regia Porticu ius dicere conſueviſſe. Demoſthenes certe Novemvirorum tribunal non βῆμα; non ϛρατήγιον, ſed τὸ τῶν Ἀρχόντων οἴκημα *Archontum ſedem* vocavit [5] ἤδη δὲ ἑσπέρας οὔσης, καὶ σκότους, ἔρχεται ὁ Μειδίας οὑτοσὶ πρὸς τὸ τῶν Ἀρχόντων οἴκημα, καὶ καταλαμβάνει τοὺς Ἄρχοντας ἐξιόντας *crepuſculo autem, & tenebris ingruentibus venit iſte Midias ad Archontum praetorium, & Archontes exeuntes deprehendit*. Ariſtoteles vero, vel quicumque fuerit Auctor ille, qui librum *de Mundo* conſcripſit; Archontum tribunal ἀρχεῖον vocavit: ἐξίασιν Ἄρχοντες ἐπὶ τὰ ἀρχεῖα: *Archontes ad Sedes exeunt*, quemadmodum Plutarchus [6], & Suidas [7] & Pollux [8] ἀρχεῖα ſaepiſſime memorarunt; ac Lyſias [9] etiam Creſiclem Archontem aſſeruit ἐν ἀρ-

(1) In Solon. (2) De Arch. Ath. I. c. 9. (3) In Nicia. (4) De Arch. Ath. lib. IV. c. 20. (5) In Midiam. (6) In Solone. (7) In Archeion. (8) Lib. VI. c. 7. ſeg. 35. et lib. IX. c. 5. ſeg. 41. (9) Orat. pro Milite ſive VIII.

χείῳ conſediſſe. Sed ex eiuſmodi Scriptorum teſtimoniis nullus omnino ſplendor affulget; cum τῶ ἀρχείω nomine non peculiaris illa Novemvirorum, ſed univerſe potius Magiſtratus omnis, quicumque ille fuerit, ſedes exprimi conſueverit; unde Etymologus de Tholo diſſerens ait Θόλος τόπος τὶς ἐν τοῖς ἀρχείοις κληθεὶς *Tholus, locus quidam inter Magiſtratuum ſedes* ita *vocatus*. Itaque ſuſpicor certam illam Novemvirorum ſedem nullum omnino peculiare nomen habuiſſe; alioquin eiuſmodi nomen apud Atticos Scriptores, aliorum omnium inſtar, occurreret; neque Demoſthenes illud τὸ τῶν Ἀρχόντων οἴκημα ſolum dixiſſet, ubi ab Ulpiano adnotatum eſſe conſpicimus ὅπυ συλλέγονται οἱ Ἄρχοντες, ἵνα εἴ τις δέοιτο αὐτῶν, εὑρίσκωνται *ubi Archontes congregantur, ut ſi quis ipſorum indigeat, inveniantur*. Non plurimum tamen a vero fortaſſe diſſidet Archontes omnes eo loci ſimul conveniſſe ubi iampridem ſolum Eponymus Archon reſidere conſueverat, nimirum παρὰ τὲς Ἐπωνύμους *apud* Tribuum *Eponymos*: quem locum Prytanum ſedi, vel Prytaneo proximum fuiſſe Pauſanias oſtendit; ut proinde facile Archontes ipſi Concionibus, quae a Prytanibus indicebantur, adeſſe; actiones, vel controverſias proponere; ſingulis denique Concionibus illis praeſidere potuerint.

XXIV. Quod enim Novemviri dum annuo Archontis munere fungebantur conventibus, atque conciliis omnibus tum Populi, tum Senatus praeeſſe, primamque ubique ſedem occupare conſueverint, a nullo quidem Veterum diſerte nobis exprimitur; ſed ex variis tamen ipſorum teſtimoniis facile inferri poteſt. Ita Pollux teſtatur Novemviros καθ' ἑκάστην πρυτανείαν ἐπερωτᾷν εἰ δοκεῖ καλῶς ἄρχειν ἕκαστος[1] *ſingulis Prytaniis inquirere num quilibet bene imperare videatur?* idque in prima Concione factum videtur, in qua Magiſtratus omnes aut confirmari, aut amoveri conſueverant, οἱ πρυτάνεις τὴν βυλὴν συνάγυσιν ὁσημέραι .... τὸν δὲ δῆμον τετράκις ἑκάστης Πρυτανείας .... τῶν δὲ ἐκκλησιῶν ἡ μὲν κυρία ἐν ᾗ τὰς ἀρχὰς ἐπιχειροτονῦσιν, εἴπερ καλῶς ἄρχυσιν, ἢ ἀποχειροτονῦσιν[2] *Prytanes Senatum quotidie congregant ... populum vero quater in Prytania qualibet.. Concionum vero principalis dicitur, in qua Magiſtratus confirmant, ſiquidem recte imperant, aut abrogant*. Ita Novemviri poſt Solonis aetatem iudicia, & actiones

(1) Lib. VIII. c. 9. ſeg. 87. (2) Ibi ſeg. 95.

nes quasdam introducebant [1]; atque Eponymus Archon aquam litigantibus, cauſaſque orantibus infundebat: ἐξ ἀνάγκης γὰρ ἦν τῷ Ἄρχοντι ἀμφορέα ἑκάστῳ ἐγχέαι τῶν ἀμφισβητούντων, καὶ τρεῖς χοᾶς τῷ ὑστέρῳ λόγῳ [2] *neceſſe enim erat Archonti amphoram unicuique accuſatorum infundere, & tres choas poſteriori orationi*. Ita denique Theſmothetae publicas accuſationes, atque electiones, ſive ſuffragia in Populum promulgare; quando ius dicendum foret, praeſcribere; plurimas actiones introducere conſueverunt: ut nullus proinde dubitandi locus ſuperſit quin Archontes omnes ad ſingulos Populi, Senatuſque congreſſus convenerint, atque pro ſumma dignitate, qua in Athenienſi Republica fruebantur, primam ubique ſedem occupaverint, ut accuratius adhuc in Diſſertatione V. inquiram.

XXV. Longe tamen plura ab Archontibus ipſis privatim, praeſertim vero a Theſmothetis, peragebantur, quae Pollux, aliique plurimi deſcripſere. Hinc ſuprema ſolum hic capita complectar, paucisque omnino illa perſequar, quorum in Diſſertationibus pone ſequentibus eſt mentio reditura, ut illis exinde lux aliqua oriri ſubinde poſſit. Itaque Theſmothetae, ut ab illis exordiar, τὰς εἰσαγγελίας εἰσαγγέλλουσιν εἰς τὸν δῆμον, καὶ τὰς χειροτονίας, καὶ τὰς προβολάς. εἰσάγουσι καὶ τὰς τῶν παρανόμων γραφάς, καὶ εἴ τις μὴ ἐπιτήδειον νόμον γράψειε, καὶ Στρατηγοῖς εὐθύνας . . . εἰσάγουσι δὲ καὶ δοκιμασίαν ταῖς ἀρχαῖς [3]. *publicas actiones, atque ſuffragia*, vel electiones *Populo promulgant*; *accuſationes etiam introducunt, & violatarum legum actiones, & ſi quis non convenientem legem ſcripſerit*; *a Strategis rationes exigunt*, *atque cenſuram* vel examen *de Magiſtratibus habitum exponunt*. Singulis etiam annis leges recenſere, vel emendare conſueverunt; ipſiſque legum omnium cura commiſſa fuit, unde etiam Theſmothetae ſunt appellati: καλοῦνται δὲ οὕτως ὅτι τῶν νόμων τὴν ἐπιμέλειαν εἶχον [4] *ſic autem vocabantur quod legum curam gererent*; ἐκαλεῖτο γὰρ πάλαι ἕκαστος τῶν νόμων θεσμός *quaelibet enim lex olim* θεσμὸς *vocabatur*. Polemarchus vero Marti, Dianaeque Ἀγροτέρᾳ ſeu Venatrici ex Miltiadis, ut opinor, voto, inſtitutoque ſacrificabat; funebre certamen iis, qui in bello ceciderant, in Academia celebrabat [5], rebuſque pluribus, atque actionibus praeſidebat, quae a Polluce nume-

(1) Vid. Sigon. de Rep. Ath. lib. II. c. 4. (2) Demoſth. in Macartat. (3) Pollux VIII. c. 9. ſeg. 88. (4) Suidas et Harpocr. in Theſmotheta. (5) Philoſtr. lib. II. num. 30. in Philiſco.

merantur [1]. Regis autem erat Myſteria, Lenaea, lampadiſque feſta curare, nimirum, ut Harpocration oſtendit [2], Panathenaea, Hephaeſtia, ac Prometheia; in quorum ſingulis faces, aut lampades illae adhibebantur. Patria quoque ſacrificia peragere, de impietate, aliiſque id genus actionibus decernere conſueverat; coronaque depoſita caedis actiones in Areopagum inferre, ſimulque cum Areopagitis de ipſis iudicare [3]. Denique Archon ille, qui ceteris omnibus praeerat, ideoque κατ' ἐξοχὴν Archon, & Eponymus vocabatur, Orgia, & Thargelia feſta diſponere; orphanorum, pupillorum, viduarum, mulierumque, quae a viris ſeceſſerant, curam gerere; variaſque litium, & actionum ſpecies dirimere ſolebat, quas accurate Pollux exponit [4]. Hinc ille, aliorum Archontum inſtar, peculiare tribunal, ſedemque habuiſſe videtur, cuius Ariſtophanes, quamvis obſcurius, mentionem iniecit ubi Veſpas tanquam Athenienſium iudices ita loquentes inducit

> Οἱ μὲν ἡμῶν οὗπερ Ἄρχων, οἱ δὲ παρὰ τοὺς Ἕνδεκα
> Οἱ δ' ἐν Ὠδείῳ δικάζεις' [5]
> *Pars quidem ubi Archon, pars vero ad Undecim viros,*
> *Pars autem in Odeo ius dicimus.*

Diris denique devoviſſe dicitur Archon Eponymus illos omnes, qui fructus ullos, oleo excepto, ex Atticae finibus exportaſſent; idque a Solone inſtitutum ſcribit Plutarchus: τῶν δὲ γινομένων διάθεσιν πρὸς ξένους ἐλαίου μόνον ἔδωκεν, ἄλλα δὲ ἐξάγειν ἐκώλυσεν. καὶ κατὰ τῶν ἐξαγόντων ἀρὰς τὸν Ἄρχοντα ποιεῖσθαι προσέταξεν, ἢ ἐκτίνειν αὐτὸν ἑκατὸν δραχμὰς εἰς τὸ δημόσιον. καὶ πρῶτος ἄξων ἐστὶν ὁ τοῦτον περιέχων τὸν νόμον [6] *ex fructibus autem oleum ſolum ad peregrinos exportari licebat, aliorum nullum ius erat exportandi; & in eum, qui exportaret, ſanxit etiam Archontem execrationes facere, aut ipſum aerario centum drachmas diſſolvere. Ac prima quidem tabula ea eſt, in qua lex eiuſmodi continetur.* Sed eximium hunc Plutarchi locum, quem Meurſius [7], Petitus [8], Potterus [9], aliique plurimi exſcripſere, vitiatum, aut certe Plutarchum ipſum deceptum eſſe putaverim. Compertum eſt enim iis, qui Panathenaeis ludis Athenis viciſſent, olei amphoram veluti inſigne quoddam praemium tribui conſueviſſe; ipſiſque ſolum eiuſdem amphorae ex Atticae finibus exportandae po-

(1) Loc. cit. ſeg. 91. et Schol. Ariſtoph. ad Veſpas. (2) In Lampas. (3) Vid. Syneſ. de Regno et Sigoni. de Rep. Ath. IV. c. ult. (4) Loc. cit. ſeg. 89. (5) Veſp. verſ... (6) In Solon. (7) De Arch. Ath. I. c. 9. (8) Leg. Attic. (9) Archaeol. Graec. I. c. 26.

poteſtatem conceſſam eſſe. Id innuere primum videtur Pindarus ipſe dum in laudem Thiaei Argivi, qui Panathenaea iampridem ſemel iterumque vicerat, ita cecinit

——————— ἀδεῖ-
αἶγε μὲν ἀμβολάδαν
ἐν τελεταῖς δὶς Ἀθηναίων μιν ὀμφαὶ
κώμασαν. γαίᾳ δὲ καυ-
θείσᾳ πυρὶ καρπὸς ἐλαίας
ἔμολεν Ἥρας τὸν εὐά-
νορα λαὸν, ἐν ἀγγέων
ἕρκεσιν παμποικίλοις (1)

——————— *Sua=*
veſque Athenienſium voces
in ritibus ſacris hymnos choreales
ei decantarunt bis interiecto certo
temporis ſpatio. venit igitur fructus oleae incluſus
Terrae igni coctae ad Argivos *Junonis viris illuſtrem populum, in vaſorum*
clauſtris multum variegatis.

Quemadmodum etiam Callimachus idipſum memorat, niſi quod κεράμια illa κάλπιδας ipſe appellavit, ut Diſſertatione XI. oſtendetur, ubi de Athenienſium Nummis agendum erit. Sed clarius id etiam, conceptiſque verbis teſtatur antiquus ille Pindari Scholiaſtes, qui ſuperiorem Pindari locum exponens ait οὐκ ἔστι δὲ ἐξαγωγὴ ἐλαίου ἐξ Ἀθηνῶν εἰ μὴ τοῖς νικῶσι. φησὶν οὖν ὑδρίαν πλήρη ἐλαίου κεκομικέναι ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἄργος τὸν Θειαῖον νικήσαντα. τοῖς γὰρ ἀθληταῖς τοῖς τὰ Παναθήναια νενικηκόσι δίδοται ὑδρία ἐλαίου πλήρης. *oleum vero Athenis efferre, niſi victoribus, non licet. Itaque dicit hydriam oleo plenam Athenis Argos detuliſſe Thiaeum, qui vicerat. Athletis enim, qui Panathenaea viciſſent, hydria oleo plena dabatur.* Hinc etiam primi Comoediarum inventores Solonis ipſius aetate arculam caricarum, veluti praemium acceperunt, quod ficus in Attica rarae forent, atque exinde efferri prohiberentur, ut Plutarchus ipſe (2), Suidas (3), atque Etymologus (4) referunt. Itaque ſi oleum Athenis tunc alio efferre non licuit, ſoliſque Panathenaeorum victoribus id, veluti inſigne praemium, concedebatur, manifeſtiſſime inferri debet Solonis aetate, qua Panathenaea an. 3. Olym. LIII. ſunt inſtituta, olei efferendi poteſtatem Solonis

(1) Neme. Ode X. (2) In Solone. (3) In Sycophanta. (4) In Sycophan.

lonis ipſius lege minime conceſſum eſſe, quod Plutarchus, eiuſdemque Plutarchi auctoritate Meurſius, aliique plures exiſtimarunt. Ac mirari certe quis poſſit, quod Meurſius ipſe, qui olei efferendi poteſtatem Solonis lege omnibus conceſſam eſſe iam dixerat (1), alibi diſerte teſtatur (2) id ſolis Panathenaeorum victoribus conceſſum fuiſſe. Petitus (3) vero, atque Potterus (4) Solonis legem, ut a Plutarcho exhibetur, exſcripſerint, ſimulque tamen Athenienſium morem in victoribus honorandis indicaverint: ac ſi leges illae ſimul componi poſſent, neque mirifice potius diſſiderent. Ac initio quidem ſuſpicabar Plutarchi locum facile luxatum eſſe, ut tranſpoſitis verbis ita reſtitui poſſet *ἐλαίαν μόνον ἐκώλυσεν, ἄλλα δὲ ἔδωκεν*; ſed, cum eiuſmodi emendatio integro Plutarchi contextui repugnet, longe veriſimilius exiſtimo Plutarchum in exponenda Solonis lege deceptum, ideoque ex Pindari, eiuſque Scholiaſtis teſtimonio corrigendum eſſe.

XXVI. Cum vero & Eponymus Archon, & Rex, & Polemarchus iudicia ferre, pluresque controverſias dirimere deberent, ut accuratius illi, feliciuſque ſuo munere perfungi poſſent, ipſorum cuilibet duo Πάρεδροι ſive *Aſſeſſores* concedebantur: *Πάρεδροι ὀνομάζονται οὓς αἱροῦνται Ἄρχων, καὶ Βασιλεὺς, καὶ Πολέμαρχος δύο ἕκαστος, οὓς βούλεται· δοκιμασθῆναι δὲ αὐτοὺς ἐχρῆν ἐν τοῖς Πεντακοσίοις, εἶτ᾽ ἐν δικαστηρίῳ, προσαιροῦνται δὲ καὶ Γραμματέα, ὃς ἐν νόμῳ δικαστηρίῳ κρίνεται* (5) *Aſſeſſores nominantur quos Archon, Rex, & Polemarchus, binos ſcilicet ſinguli quoſcumque voluerint, eligunt: eos vero apud Quingentos cenſeri*, ſive probari *oportebat*, *deinde in dicaſterio. Scribam etiam eligunt, qui in legitimo iudicio iudicatur*. Ariſtoteles tamen, & qui Ariſtotelem exſcripſere, Harpocration, ac Suidas Paredros illos ab Archonte ſolum Eponymo, & Polemarcho, nulla facta Regis mentione, electos eſſe teſtantur (6), ac ſi Rex ipſe Paredros, vel Aſſeſſores eligere non ſoleret. At unicum ſaltem Paredrum a Rege quoque conſtitui conſueviſſe non ſuperiori ſolum Pollucis teſtimonio; ſed etiam perſpicuo Demoſthenis loco probari poſſe conſpicio, qui mox oportunius proferetur. Denique Paredros illos non modo ab Archontibus libere electos eſſe, ſed interdum etiam Novemviris, a quibus eligebantur, ſanguinis cognatione coniunctos fuiſſe Demoſthenes ipſe demonſtrat dum *Chariclidi* qui Eponymus Archon

(1) De Arch. Ath. I. c. 9. (2) Lect. Attic. V. c. 7. (3) Ad Leg. Attic. (4) Arch. Graec. c. 25. (5) Pollux. VIII. c. 9. ſeg. 92. (6) In Paredrus.

chon fuit anno 2. Olymp. CIV. patrem ipſum veluti Paredrum aſſediſſe teſtatur *παρεδρεύοντος Ἄρχοντι τῷ υἱεῖ* [1]; quemadmodum Theogenes etiam ille, qui Regis munere fungebatur, Stephanum ſocerum ſuum ſibi Paredrum elegerat, ut inferius oſtendetur.

XXVII. Exacto demum Archontici, ſimulque civilis etiam, ac popularis anni tempore, ſi rite legitimeque Novemviri magiſtratu perfuncti forent, eiuſque rationes reddidiſſent, in Areopagitarum Senatum cooptabantur. *Οἱ δὲ ἐννέα Ἄρχοντες*, inquit Pollux, *οἱ καθ' ἕκαςον ἐνιαυτὸν, μετὰ τὸ δοῦναι τὰς εὐθύνας, ἀεὶ τοῖς Ἀρεοπαγίταις προσετίθεντο* [2]. *Novem Archontes, qui ſingulis annis* imperaverant, *poſtquam rationes reddidiſſent, ſemper Areopagitis adiungebantur* [3]: idque a Solone inſtitutum eſſe, Plutarcho teſte, iam diximus: *συςησάμενος δὲ τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλὴν ἐκ τῶν κατ' ἐνιαυτὸν Ἀρχόντων, ἧς, διὰ τὸ ἄρξαι, καὶ αὐτὸς μετεῖχεν* [4]: *Concilium Areopagitarum cum ex annuis Archontibus conſtituiſſet, in quo erat ipſe quoque quod Archon fuiſſet*. Itaque falluntur Rhetores illi, qui apud Scholiaſten [5] Demoſthenis Theſmothetas ſolum Areopagitis adiectos eſſe putarunt. Siquidem Novemviros omnes peracto Archontis munere in Senatum illum adſcitos eſſe perſpicue teſtatur etiam Plutarchus aſſerens Periclem Populi favore, vel autoritate niti conſueviſſe *κατὰ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς, ἧς αὐτὸς οὐ μετεῖχε διὰ τὸ μήτ' Ἄρχων, μήτε Θεσμοθέτης, μήτε Βασιλεὺς, μήτε Πολέμαρχος λαχεῖν· αὗται γὰρ αἱ ἀρχαὶ κληρωταί τε ἦσαν ἐκ παλαιοῦ, καὶ δι' αὐτῶν οἱ δοκιμασθέντες ἀνέβαινον εἰς Ἄρειον πάγον* *adverſus Areopagi Curiam, in qua ipſe non erat quod nec Archon, nec Theſmotheta, nec Rex ſacrorum, nec Polemarchus ſorte cooptatus fuiſſet: hi enim magiſtratus ſortito antiquitus creabantur; quique in iis ſpecimen dediſſent ſui, in Areopagi Curiam aſcendebant* [6].

XXVIII. Id vero celebratis Baccho ſacris in antiquiſſimo ipſius templo, quod in Limnis erat, fieri conſueviſſe opinatur Meurſius [7], eximiumque Demoſthenis locum exſcribit, quo id nitide oſtendi poſſe arbitratur. Etenim Orator ille ubi de ſacris ipſis, eorumque ritibus uberrime diſſeruiſſet, repente ſubdit *ὡς δὲ ἐγένετο τὰ ἱερὰ ταῦτα, ἀνέβησαν εἰς Ἄρειον πάγον* (*οἱ ἐννέα Ἄρ-*

 χον-

(1) Orat. in Mid. (2) Lib. VIII. c. 9 ſeg. 118. (3) Vid. Lyſi. Orat. pro Evandro. (4) Plut. in Solo. (5) Argum. Orat. in Androt. (6) In Pericle. (7) De Arch. Ath. I. c. 9. et in Areopago c. 6.

χοντες) ἐν ταῖς καθηκούσαις ἡμέραις [1]: *cum haec ſacra fierent*, *Novemviri in Vicum Martium*, ſive Areopagum, *in legitimis diebus aſcenderunt.* Sed ambiguus ille Demoſthenis locus doctiſſimo Meurſio, aliiſque etiam pluribus [2] mirifice impoſuit; ut ex ipſo Orationis contextu facile oſtendam. Aſſerit ibi Demoſthenes Theogenem quendam, qui inter Novemviros Regis munus obtinuerat, ſimulque cum Archontibus aliis in Areopagum aſcenderat, ab illo Senatu reiectum fuiſſe quod ille non civem, ac virginem, ut ſacra lege cavebatur, ſed peregrinam potius, atque adulteram uxorem, Stephani, ſeu verius Neaerae filiam duxiſſet, eique Baccho ſacra peragere permiſiſſet. Hinc Senatus, inquit, *mulierem iſtam reprobat*, *& ſacrorum curam ſuſcipit*, *& Theogenem mulctat* τὴν γυναῖκα ταύτην ἐξήλεγχε, καὶ περὶ τῶν ἱερῶν πρόνοιαν ἐποιεῖτο, καὶ ἐζημίου τὸν Θεογένην. [3] At Theogenes ſe a Stephano deceptum dixit, ideoque *propter imperitiam rerum*, *ſuamque ſimplicitatem iſtum Aſſeſſorem ſibi adſciviſſe*, *ut is Magiſtratu fungeretur*, *tanquam benevolum*; *proptereaque contraxiſſe cum illo affinitatem* καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν ἀκακίαν τὴν ἑαυτοῦ τοῦτον Πάρεδρον ποιήσαιτο, ἵνα διοικήσῃ τὴν ἀρχὴν ὡς εὔνουν ὄντα, καὶ διὰ τοῦτο κηδεύσειεν αὐτῷ: atque ut innocentiam ſuam oſtenderet pollicetur, ſe, ut ab Areopago deſcenderit, ſtatim & *mulierem eiicere*, *& Stephanum ab aſſeſſu repellere*, *nec pati ut ſibi diutius aſſideret* τήντε ἄνθρωπον ἐκβαλεῖν, καὶ Στέφανον ἀπελάσαι ἀπὸ τῆς Παρεδρίας, καὶ οὐκ ἐᾶν ἔτι παρεδρεύειν αὐτῷ; quo facto veniam ab Areopagitico Senatu impetravit. Perſpicui characteres iſti nitide oſtendunt quod Theogenes ille, dum in Areopagum aſcendit, ipſique de uxore controverſia excitata fuit, adhuc ille *Regis*, eiuſque coniux *Reginae* munere fungebatur: neque enim ipſa in ſacris illis eodem anno operari, atque repente ab Areopagitico Senatu ſummoveri potuiſſet, ſi Theogenes quidem Regis, atque ipſa Reginae munere exceſſiſſet. Accedit etiam quod Πάρεδροι, vel Aſſeſſores Archonti Eponymo, Regi, & Polemarcho concedebantur, ut paullo ſuperius oſtendi, donec illi annuo magiſtratu fruerentur; ideoque, ſi Theogenes ille ἀπὸ τῆς Παρεδρίας ſummovit Stephanum, qui Θεογένει λαχόντι Βασιλεῖ πάρεδρος γενόμενος vocatur, manifeſtiſſime inferri debet quod Stephanus adhuc Paredri, adeoque Theogenes adhuc Regis munere fungebatur. Denique, ne argumentis aliis hic immorer, Novemvi-

(1) Orat. in Neaer. (2) Potter. Arch. Lib. I. c. 19. (3) Orat. in Neaer.

virorum *δοκιμασία*, ſive *cenſura* antequam illi in Areopagitarum Senatum cooptarentur, publice, & a Populo, vel Magiſtratibus aliis fieri conſueverat, ut mox oſtendetur: Theogenes autem iſte *δι' ἀποῤῥήτου, ἐν ἀποῤῥήτῳ δὲ καὶ διὰ κοσμιότητος ſecreto tamen, & cum modeſtia* reprehenſus, dimiſſuſque fuit. Itaque ſolemnis ille ritus, quo Novemviri poſt Dionyſii ſacra in Limnis peracta in Areopagum aſcendebant, alio propemodum ſpectaſſe debuit quam ut Archontes ipſi, depoſito iam magiſtratu, in Senatum illum inſcriberentur.

XXIX. Et certe, ſi Baccho in Limnis *τῇ δωδεκάτῃ τοῦ Ἀνθεστηριῶνος μηνὸς duodecima Antheſterionis menſis* die ſacra illa fieri conſueverant, ut Demoſthenes laudato loco, Thucydides etiam (1), Heſychius, Harpocration (2), aliique teſtantur, quis fieri potuiſſe exiſtimet ut Novemviri, qui iampridem magiſtratu exceſſerant, tum ſolum in Areopagum aſcenderent, ibique in Senatum admitterentur? Id de primis illis fortaſſe temporibus ſuſpicari quis poterit, quibus ineunte Gamelione menſe veteres Novemviri magiſtratum deponere, novique illum ſuſcipere conſueverant: at ubi poſt Olympiadem LXXXVII. civilis & Archonticus etiam annus ab Hecatombaeone incipiebat, a vero plurimum diſſidet Novemviros ipſos integris a depoſito magiſtratu menſibus ſeptem exactis probari, adeoque Areopagitis etiam adſcribi debuiſſe; cum praeſertim magiſtratus omnes peracti muneris rationem intra 30. dierum ſpatium reddere cogerentur, ut ex Harpocratione diſcimus. *Λογισταί. ἀρχή τις παρ' Ἀθηναίοις οὕτω καλουμένη. εἰσὶ δὲ τὸν ἀριθμὸν δέκα. οἳ τὰς εὐθύνας τῶν διῳκημένων ἐκλογίζονται ἐν ἡμέραις τριάκοντα, ὅταν τὰς ἀρχὰς ἀποθῶνται οἱ ἄρχοντες* (3) *Logiſtae. Magiſtratus quidam apud Athenienſes ita appellatus. Decem vero numero ſunt, qui rationes de adminiſtratis rebus excipiunt diebus triginta quando Archontes*, vel Magiſtratus *munus deponunt*. A Logiſtis illis Εὔθυναι diſtinguebantur, ut Harpocration ipſe teſtatur, qui rationes & ipſi quoque exigere ſolebant: Εὐθύνη. ὄνομα ἀρχῆς παρ' Ἀθηναίοις. *δέκα τὸν ἀριθμὸν ἦσαν, παρ' οἷς ἐδίδοσαν οἱ πρεσβεύσαντες, ἢ ἄρξαντες, ἢ διοικήσαντές τι τῶν δημοσίων τὰς εὐθύνας* (4) *Euthyne. Magiſtratus nomen apud Athenienſes. Decem numero viri erant, apud quos rationes reddebant quicumque legationem obiverant, aut imperio* vel

(1) Lib. II. (2) In Choes & Kytroi. (3) In Logiſtae. (4) In Euthyn.

Magiſtratu *functi fuerant, aut munus aliquod publicum adminiſtraverant*. Itaque Novemviros Hecatombaeone menſe apud Logiſtas, ſive Euthynas rationes reddidiſſe, ſimulque Areopagitis adſcriptos fuiſſe putaverim, ut citius eximio hoc honore, ſanéteque peracti muneris praemio fruerentur.

XXX. Sed gravior hic alia, longeque obſcurior quaeſtio ſuboritur, an ſcilicet Archontes illi, qui ſemel annuo magiſtratu defuncti, moxque Areopagitis adſcripti fuerant, iterum Archontes eligi potuerint; ut unus idemque Civis, qui ſemel Archon fuerat, eodem iterum Archontis munere perfungi poſſet? quod certe illuſtrandis Archontum Faſtis conferre plurimum poterit, ut oportunius alibi oſtendam. Quicumque maximam ſeveritatem illam inſpexerit, qua Areopagitae in moribus, ſilentio, iudiciis, aliiſque id genus omnibus utebantur, facile, ut opinor, exiſtimabit ab illa plurimum abhorrere ut qui in Senatum illum *totius Graeciae honoratiſſimum*, *ſanctiſſimumque*, ut Ariſtidis verbis utar, adlecti fuerant, Magiſtratibus etiam aliis, aliiſque honoribus frui poſſent; idemque proinde Civis, qui arcanis Areopagi conventibus intererat, publicis etiam Populi concionibns adeſſe poſſet: cum praeſertim actiones, vel controverſiae quaedam a Novemviris ipſis, vel Populo, ſive Senatu diremptae ad Areopagitarum Senatum veluti ſupremum tribunal deferri ſolerent. Accedit etiam quod Solon duos Senatus illos Athenis conſtituit ut unus alteri opponeretur: unde unus *ἡ ἄνω βȣλὴ ſuperior Senatus*, alius vero *ἡ κάτω βȣλὴ inferior Senatus* (1) dicebatur: eiuſmodi vero diſcrimen non adeo religioſe, accurateque ſervari potuiſſe videtur ſi, quemadmodum Novemviri in Areopagum admittebantur, ita viciſſim Areopagitae Archontes iterum eligi, in Senatum alium transferri, vel utrique Senatui inſcribi potuiſſent. Denique ſatis veriſimile videtur ut qui ſupremam illam Novemviri dignitatem ſemel Athenis obtinuerat, ab illa iterum occupanda prohiberetur, ut Civibus aliis liberior ad ipſam aditus pateret, ſimulque maior inter Cives ipſos aequalitas ſervaretur; quemadmodum certe bis Syndicum (2), aut Aſtynomum (3) eſſe non licebat.

XXXI. Altera tamen ex parte plurima ſubinde occurrunt, quae facile argumento eſſe poſſint Areopagitas omnes, aut ſaltem No-

(1) Vid. Plut. in Solon. (2) Demoſth. in Leptin. (3) Demoſth. Proem. 64.

Novemviros illos, qui Areopagitis adiecti fuerant, iterum Archontis munere perfunctos eſſe. Meurſius certe, quamvis id nullibi diſerte dixerit, variis tamen in locis innuere videtur unum eundemque Civem bis eodem Archontis Eponymi munere perfunctum eſſe. Ita in Archontum ſerie (1) ad an. 2. Olymp. LXXXVIII. *Diotimum*, inquit, *Euclides ſequitur, occurritque iterum infra Olympiade XCIV. anno 2. Sub hoc, utro anno incertum, legem Ariſtophon tulit* &c. pauciſque interiectis ait *Poſt Euclidem Euthydemus iterum magiſtratum illum cepit*: quod nempe Euthydemi nomen anno 2. Olymp. LXXXVII in Faſtis habeatur, atque Archontum illorum uterque duobus diverſis annis imperaſſe videatur. Ac, ne alia id genus exempla deſideres, adiungi poterit Calliam anno 1. Olymp. XCII. iterumque anno 3. Olymp. XCIII. Archontum Faſtis adſcribi. Cephiſodorus etiam anno 3. Olymp. CIII. ſimulque 3. Olymp. CV. Archon fuit; atque, ut cetera ommittam, Archippi nomen anno 4. Olymp. CXIV. & anno 3. Olymp. CXV. in Dionyſii ſerie conſpicitur: ut a vero proinde minime abhorreat quod unus idemque civis, Conſulum Romanorum inſtar, Archontis Eponymi dignitatem ſemel iterumque obtinuerit: quod dę Novemviris etiam aliis facilius intelligatur. Quod ſi fortaſſe eiuſmodi argumenti genus ex ſola nominum ſimilitudine, quae fortuita profecto eſſe poteſt, infirmum, dirimendaeque controverſiae impar videatur, ex fontibus tamen aliis non infeliciter id oſtendi poſſe putaverim. Ac primo quidem eximia quaedam Inſcriptio (2) mihi occurrit Athenis poſita, atque oportunius alibi proferenda (3), qua filii P. Herennium Dexippum honorarunt τὸν ἄρξαντα τὴν τῦ Βασιλέως ἐν Θεσμοθέταις ἀρχὴν, ϗ ἄρξαντα τὴν ἐπώνυμον ἀρχὴν, *qui inter Theſmothetas Regis munere perfunctus eſt, atque Eponymus Archon fuit*. Quis hic aperte non videat P. Herennium iſtum Archontis Eponymi, Regis, ac Theſmothetae munera obiiſſe? cumque ſingulae dignitates illae uno, eodemque anno obtineri non poſſent, de variis haec annis intelligenda fore; ut aliquo nimirum anno Rex, alio Theſmotheta, alio denique Eponymus Archon ille fuerit?

XXXII. Illuſtre quoque exemplum aliud in Demoſthene deprehendiſſe videor, quod accuratius in Diſſertatione II. ac VII. & fu-

(1) De Arch. Ath. III. c. 4. (2) Spon. Itiner. ad Pop. Attic. art. 49. (3) Differt. X.

fuſius expoſui. Perſpicuis nimirum, certiſque characteribus demonſtravi quod Chaerondas ille, qui certe Eponymus Archon fuit anno 3. Olymp. CX. Archontis etiam nomen, ac munus obtinuit anno 1. & 2. eiusdem Olympiadis; adeoque, niſi fortaſſe quis temere ſuſpicetur non unum prorſus eundemque Chaerondam in ſingulis annis illis memorari, manifeſtiſſime inferri debet Chaerondam iſtum duobus prioribus annis inter Novemviros electum fuiſſe, atque poſtremo Archontis etiam Eponymi dignitatem obtinuiſſe. Ita Ariſtides anno 4. Olymp. LXXII. Eponymus Archon fuit, iterumque poſt Plataicam pugnam, paulloque ante mortem Archontis munus obtinuit, ut Demetrius Phalereus apud Plutarchum teſtatur. Itaque cum Ariſtidis nomen poſt Plataicae pugnae tempora, ſive an. 2. Olymp. LXXV. in Faſtis minime occurrat, ut optime Plutarchus ipſe obſervavit; atque altera tamen ex parte Phalerei teſtimonium graviſſimum cenſeri debeat, non alio profecto ſenſu Demetrii dictum intelligendum eſſe putaverim, quam quod Ariſtides ille, qui iampridem Eponymus Archon fabarum ſuffragiis, atque ſortito electus fuerat, iterum virtutis cauſſa, non ſortito, ſed Populi plauſu inter Novemviros vel Regis, vel Polemarchi, vel Theſmothetae nomine adſcriptus fuerit. Atque iſta quidem non obſcure, ut opinor, innuere videntur Novemviris omnibus in Areopagitarum Senatum iampridem cooptatis ad Archontis dignitatem iterum obtinendam aditum patuiſſe. Cum tamen ex Veteribus nullus hac in parte mihi ſplendor affulgeat, atque argumenta ſingula in incerto poſita videantur, nihil hic temere definire velim: cum praeſertim P. Herennii exemplum, quod ceteris omnibus illuſtrius cenſeri merito poterit, de ſequioribus ſolum temporibus intelligendum eſſe videatur, quibus inſignis illa Areopagi ſeveritas, atque Athenienſis Reipublicae facies mirifice labefactata iam fuerat: ac dignitates omnes non ex veteri Solonis inſtituto, legumque formulis; ſed Proconſulum potius, Caeſarumque arbitrio, atque autoritate conferebantur (1).

XXXIII. Neque poſt ſubactas ſolum a Romanis Athenas vetus illa Novemvirorum dignitas, ipſorumque libere eligendorum ratio paullatim ſublata fuit; ſed longe etiam prius ab Athenienſibus ipſis maximo cum dedecore perturbata iam fuerat. Cum enim Antigonus, atque Demetrius Macedoniae Reges die

(1) Vid. Eunap. in Iuliano.

die 26 Thargelionis anno 2. Olymp. CXVIII. Athenas repente, atque inſperato advenifſent, praeſidiumque a Caſſandro Munichiae impoſitum expuliſſent, tanto honore, tantiſque plauſibus ab Athenienſi Populo ſunt excepti, ut Munichion menſis *Demetrion*, atque Dionyſia Feſta *Demetria* vocata fuerint; extrema menſis dies, quae Solone auctore ἔνη καὶ νέα dicebatur, *Demetrias* appellari coeperit; duae novae Tribus *Antigonis*, atque *Demetrias* decem veteribus adiectae fuerint; Archonte Eponymo, ac Novemviris etiam aliis, ut videtur, ſublatis, Magiſtratus alius electus ſit, qui Ἱερεὺς τῶν Σωτήρων *Sacerdos Servatorum* vocaretur, quod nempe Reges illi Athenienſium Servatores, ac Dii viderentur. Haec, aliaque id genus plurima aſſentantium Athenienſium deliria Plutarchus enumerans ait μόνοι δὲ Ἀθηναῖοι Σωτῆρας ἀνέγραψαν θεούς, καὶ τὸν ἐπώνυμον, καὶ πάτριον Ἄρχοντα καταπαύσαντες, Ἱερέα Σωτήρων ἐχειροτόνουν καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτόν· καὶ τοῦτον ἐπὶ τῶν ψηφισμάτων, καὶ τῶν συμβολαίων προέγραφον (1) *Soli Athenienſes Servatores deos in acta retulerunt, abrogatoque veteri magiſtratu Archonte, a quo denominabatur in Faſtis annus; Servatorum Sacerdotem quotannis creaverunt, quem Plebiſcitis, contractibuſque praeſcripſerunt.*

XXXIV. Sed brevi tamen effrenis illa, atque mirifice impudens Athenienſium in Reges illos aſſentatio deferbuit; cumque Demetrii fortuna variis caſibus labefactata, atque poſtremo exciſa propemodum videretur, Athenienſes ab illo defecerunt, Diphiloque in ordinem redacto, qui tunc Servatorum Sacerdos erat, veteres Novemviros, & Archontem Eponymum iterum elegerunt: Ἀθηναῖοι δὲ ἀπέστησαν αὐτοῦ. καὶ τόν τε Δίφιλον, ὃς ἦν Ἱερεὺς τῶν Σωτήρων ἀναγεγραμμένος, ἐκ τῶν Ἐπωνύμων ἀνεῖλον, Ἄρχοντας αἱρεῖσθαι πάλιν, ὥσπερ ἦν πάτριον, ψηφισάμενοι (2) *Athenienſes ab illo defecerunt, ac Diphilum, qui in acta relatus Servatorum Sacerdos erat; ex Faſtis expunxerunt, ſciveruntque ut Archontes denuo, quod de more iis erat, crearentur.* Ac Meurſius quidem id optime ad annum 1. Olymp. CXXIII. referendum alicubi (3) exiſtimavit; quamvis alibi (4) opinionis huius immemor, ſibique non conſtans Diphilum hunc unum eundemque fore putaverit cum Philippo, qui in Dionyſii ſerie anno 4. Olymp. CXXI. Faſtis adſcribitur: eundemque prorſus

(1) In Demetr. (2) Plut. ibi (3) De Arch. Ath. Lib. I. c. 9. (4) Lib. IV. c. 18.

Digitized by Google

ſus errorem a Lydiatto (1), Dodvello (2), ceteriſque omnibus admiſſum eſſe conſpicio. Sed doctiſſimis Viris tenuis illa, ut opinor, nominum ſimilitudo profecto impoſuit ut Diphilum iſtum cum Philippo confunderent, ac Servatorum Sacerdotes anno 4. Olymp. CXXI. ſublatos eſſe putarent; cum certe Diphilus ille nonniſi anno 1. Olymp. CXXIII. imperaverit, ideoque a Philippo diſtingui debeat, ut oportunius alibi oſtendam (3). Id unum hic obiter indicaſſe iuverit quod Athenienſes non prius a Demetrio defecerunt quam ille a Pyrrho, aliiſque foederatis Regibus Macedoniae regno ſpoliatus eſſet, poſtquam ſeptem annis regnum illud occupaverat: *Μακεδονίας ἑπταετίαν ὑπὸ Δημητρίυ βεβαίως ἀρχείσης* (4). Itaque cum Caſſandri Regis interitus in annum 3. Olymp. CXX. inciderit, atque poſt illum Philippus filiorum natu maximus annum unum imperaverit, moxque Demetrius ipſe Philippo, & Alexandro ſublatis regnum invaſerit, Demetrii imperium nonniſi anno 1. Olymp. CXXI. incepiſſe potuit; ideoque ſeptimus Demetrii Regis annus, ac Diphili principatus cum an. 4. Olymp. CXXII. ſeu 1. Olymp. CXXIII. coniungi debet. Primum vero Archontem Eponymum, qui Sacerdotibus illis in ordinem redactis imperaverit, Dioclem illum fuiſſe opinor, qui temere prorſus a Meurſio (5), ceteriſque cum Philocle confundi ſolet, quem an. 3. Olymp. CXIV. Faſtis adſcriptum conſpicimus; ut accuratius alibi oſtendam (6).

XXXV. Eiuſmodi vero Novemvirorum, atque Eponymorum Archontum dignitas Olympiade CXXIII. iam reſtituta per aliquot etiam ſecula perſeveravit, ut ex Marmoribus illis, atque Scriptoribus inferri poteſt, qui in Diſſertatione IX. & X. oportunius proferentur; donec Στρατηγοὶ *Strategi* ſupremum Athenis honorem occuparunt (7), ac vetus illa Novemvirorum dignitas circa IV. Eccleſiae Seculi initium aut omnino ſublata fuit, aut obſcurior ſaltem evaſit. Quo certe loco plurimum fallitur, ſibique non conſtat Meurſius dum Archontes Eponymos Plutarchi aetate iam ſublatos eſſe contendit. Eximium ille Plutarchi locum exſcribit (8), qui in Praeceptis Politicis ait *καὶ τῶν γε τῶν βαρυτέρων (ἀρχῶν) οἷος Στρατηγίας Ἀθήνησι, καὶ Πρυτανείας ἐν Ῥόδῳ, καὶ Βοιωταρχίας παρ' ἡμῖν atque maiorum dignitatum, qualis eſt Athe-*

(1) Ad Marm. Oxon. (2) Diſsert. III. ſect. 39. (3) Diſsert IX. (4) Plutar. in Demetr. (5) Archon. Athen. Lib. IV. c. 14. (6) Diſsert. IX. (7) Petav. & Spanhem. ad Orat. I. Iuliani. (8) In Addit. ad Arch. Athen. Lib. I. c. 9. ap. Gronov. Tom. IV. in Praef.

Athenis Praetura, *Rhodi Prytania*, *& apud nos Boeotarchia*. Sed ambiguus iſte Plutarchi locus id unum oſtendit quod Plutarchi, ſive Traiani Caeſaris aetate, qua floruit Plutarchus, Strategi dignitas Athenis ceteris gravior, illuſtrior, atque honoratior etiam, ſi velis, haberi conſueverat; non vero quod Archontes Eponymi ſublati forent: quemadmodum Romae vel Imperatorum, vel Tribunorum dignitas βαρύτερα vocari merito poterit, neque exinde tamen inferri quod Conſules etiam minime eligerentur, ſuoque munere in Romana Republica fruerentur. Philoſtrati quoque teſtimonium a Meurſio deinde proferri video [1], qui de Lolliano loquens ait Προύστη δὲ καὶ τοῦ Ἀθηναίων δήμου στρατηγήσας αὐτοῖς τὴν ἐπὶ τῶν ὅπλων. Ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη πάλαι μὲν κατέλεγέ τε, καὶ ἐξῆγεν εἰς τὰ πολέμια, νυνὶ δὲ τροφῶν ἐπιμελεῖται, καὶ σίτου ἀγορᾶς [2] *praefuit & Athenienſium Populo Praetoris apud eos munere fungens. Huius vero Magiſtratus olim quidem erat delectum facere militum, & ad bellum eos educere; hodie vero annonam, &, qui in foro venum exponuntur, cibos curat*. At ex eiuſmodi quoque Philoſtrati loco id unum, ut opinor, inferri poterit quod Lollianus ille, qui unus idemque videtur eſſe, qui L. Egnatius Victor Lollianus Athenienſium Rhetor in veteri Inſcriptione [3] ab Areopagitico Senatu Athenis poſita nominatur, Strategi munere perfunctus fuerit, ideoque hac in parte, aliqua ratione, Athenienſi Populo praefuerit; non vero quod Lolliani, ſive Hadriani Caeſaris temporibus Archontes Eponymi ſublati, vel a Strategis ſuperati forent; cum antiquioribus etiam temporibus Strategi, ſimulque tamen Novemviri Athenis eligerentur. Quod vero Philoſtratus addidit ipſius aetate, anno nimirum Chriſti 239. vel 241. quo Sophiſtarum Vitas ille edidit [4], annonam ſolum a Strategis curatam eſſe, viderint alii quam vere, accurateque dictum cenſeri debeat. Ego certe eiuſmodi munus Strategis aut nunquam, aut non conſtanter ſaltem iis temporibus conceſſum eſſe putaverim. Philoſtratus enim ille, qui Sophiſtarum Vitas edidit, ſub Severo Caeſare uſque ad Philippum vixit, ut Suidas teſtatur [5], iiſque proinde temporibus, quibus, Meurſio ipſo teſte, & Archontes Eponymi, & Στρατηγοὶ ἐπὶ τοὺς ὁπλίτας eligebantur, ut mox oſtendetur. Quinetiam Conſtantinus Imperator, qui 80. ſal-

F tem

(1) De Arch. Ath. lib. I. c. 9. (2) Vit. Sophiſt. lib. I. num. 23. (3) Sponi. Itin. Tom. III. pag. 17. (4) Vid. Fabric. in Philoſtr. (5) In Philoſtr.

tem annis Philoſtrato poſterior fuit, Βασιλεὺς ὢν, καὶ κύριος πάντων, Στρατηγὸς ἐκείνων ἠξίου καλεῖσθαι [1] *cum Princeps omnium eſſet, ac Dominus, ducem ſe nihilominus illorum appellari voluit*; primuſque Athenienſibus conceſſit ut Magiſtratus ille μέγας Στρατηγὸς vocaretur [2]; quemadmodum a Conſtantio Conſtantini ipſius filio Proaereſio conceſſum fuit ut Στρατοπεδάρχου *copiarum Praefecti* nomine appellaretur [3]. Quis vero fieri potuiſſe exiſtimet ut a Conſtantino ſuſcepta, aliiſque etiam collata dignitas annonae ſolum adminiſtrandae munus complecteretur? Itaque omnino fallax, & dubia Meurſii coniectura cenſeri debet, qui Strategos illos, *cum annona ſtudioſe procuranda obnoxium ſibi Populum feciſſent, paullatim ſummam autoritatem in ſe callide derivaſſe, & Archontes evertiſſe* putavit [4]. Ut enim hic argumenta cetera nihil morer, Strategi ſupremam, ſummamque autoritatem illam Athenis obtinuiſſe videntur cum dignitates omnes, ac munera non Populi ſuffragio, ſed ſolo Caeſarum, aut Romanorum Praeſidum arbitrio conferrentur.

XXXVI. Denique eximius Auctor ille, ut oſtenderet Strategos imperii ſummam, primumque honoris gradum Athenis occupaſſe, Archonteſque Eponymos, *verum honorario ſolum titulo inſignes, aliquandiu manſiſſe*, Inſcriptionem hanc exhibet, *quae legebatur in Arce in veſtibulo templi Minervae* τῆς πολιάδος, ibique a Cyriaco Anconitano anno 1437. exſcripta fuit, atque inter Inſcriptiones alias ab eodem Cyriaco collectas numer. 72. edita Romae anno 1654. quamvis iampridem a Grutero Pag. 105. num. 9. aeterni Operis, diverſa tamen verſuum diſpoſitione, vulgata foret, atque exinde Meurſius illam deſumpſiſſet. Ea vero de cauſſa Cyriaci potius textum hic exprimam quod accuratior ille videatur, eiuſque liber, cuius mihi copiam doctiſſimus Gorius perhumaniter fecit, eximiae raritatis ſit.

Ο ΔΗΜΟΣ ΘΕΑΙ ΡΩΜΗΙ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΤΩΙ
ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΑΣ
ΠΑΜΜΕΝΟΥ ΤΟΥ ΖΗΝΩΝΟΣ
ΜΑΡΑΘΩΝΙΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΘΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΕΝ ΑΚΡΟΠΟ
ΛΕΙ ΕΠΙ ΙΕΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΟΛΙΑΔΟΣ

ΜΕΓ-

(1) Iulian. Orat. I. pag. 8. (2) Iulian. ibi. et Gregoras lib. VII. (3) Eunap. in Proaeres. (4) Arch. Athen. lib. I. c. 9.

ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΑΣΚΛΕΙΠΙΑΔΟΥ ΑΛΑΙΕΩΣ
ΘΥΓΑΤΡΟΣ ΕΠΙ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΑΡΕΟΥ ΤΟΥ
ΜΟΡΙΩΝΟΣ ΠΑΙΑΝΙΕΩΣ

Populus Deae Romae, & Auguſto
Caeſari. Praefecto Armigerorum
Pammene Zenonis filio
Marathonio, ſimulque *Sacerdote Deae Romae*
& Auguſti Servatoris in Acropo-
li. Sacerdote Minervae Poliadis
Megiſte Aſclepiadis Halaei
filia. Archonte Areo filio
Morionis Paeanienſis

Plurima hic tamen eruditiſſimo Meurſio fraudi fuiſſe ſuſpicor; atque illud in primis quod hic ϛρατεγὸς priori loco ante Archontem Eponymum memoretur, & Pammenes etiam ille ϛρατηγὸς ἐπὶ τὲς πολίτας dicatur, ac ſi Civibus ille ſingulis, atque univerſo Athenienſi Populo, iuxta Philoſtrati hypotheſim, imperaverit. Sed quolibet hic ego pignore contenderim non πολίτας, verum ὁπλείτας legendum eſſe; idque ex veteribus Inſcriptionibus aliis facile oſtendi poſſe putaverim, in quarum plurimis ϛρατηγοῦντος ἐπὶ τὲς ὁπλείτας (1), ſive ϛρατηγήσαντα ἐπὶ τὲς ὁπλείτας (2), occurrit; nullibi vero πολίτας legitur: ſicuti nullo veterum teſtimonio probari unquam poterit dignitatem illam ϛρατηγήσαντος ἐπὶ τὲς πολιτας tunc Athenis fuiſſe. Itaque ſolo ſcriptoris, vel quadratarii vitio hic πολίτας non ὁπλείτας expreſſum fuit; quemadmodum certe apud Gruterum, & Meurſium error hic etiam alius irrepſit ut θυγαστρος legeretur, cum dubio procul θυγατρος, ſive θυγάτερος ſcribendum foret: ſicuti in alia quoque Inſcriptione legitur ἐπὶ Ἱερείας Κλαυδίας Τειμοθέας τῆς Τειμοθέυ Γαργηττίυ θυ (3). atque de eiuſmodi feminis, quae Minervae Poliadis Sacerdotio fungebantur, apud Strabonem (4), Athenaeum (5), alioſque plures mentio ſubinde occurrit. Quod vero Strategi nomen ante Archontis Eponymi nomen collocetur, argumento eſſe non poterit Archontem ipſum *honorario ſolum titulo inſignem* fuiſſe; cum in pluribus Inſcriptionibus aliis,

 quae

(1) Spon. Pop. Attic. artic. 163. et 124. (2) Ibi Attic. 43. (3) Spon Pop. Attic. artic. 32. (4) Lib. IX. (5) Lib. IX. c. . . . vid. Meurſ. Lect. Attic. II. c. 14.

quae Novemviris ſupremam adhuc dignitatem occupantibus excitatae ſunt, Strategi nomen ante nomen Archontis Eponymi collocetur; ut Diſſertatione X. oſtendetur, ubi de Nicia, atque Themiſtocle Eponymis Athenienſium Archontibus agendum erit, quorum uterque ante Hadriani, & Gallieni tempora, ideoque ante ſublatos Eponymos imperavit.

XXXVII. Sed haec leviora fortaſſe videri poterunt, quaeque in eruditiſſimo Viro ad alia properante merito diſſimulentur. Illud certe gravius quod opinioni huic confirmandae Inſcriptionem illam attulit, quae Auguſti Caeſaris aetate poſita fuit: iis nimirum temporibus, quibus Archontes Eponymi ſupremum adhuc honorem Athenis obtinebant, ut Meurſius ipſe fatetur; ſimulque Plutarchi, & Philoſtrati teſtimonia produxit, quorum tamen uterque, Meurſio ipſo teſte, florentibus adhuc Novemviris vixiſſe debuit. Perſpicuum eſt enim, pluribuſque in locis [1] a Meurſio demonſtratum quod Hadrianus Caeſar Archontis Eponymi dignitatem, veluti Athenis omnium ſupremam obtinuit; atque, Eponymorum aliorum inſtar, Dionyſia Sacra celebravit. Ἀδριανὸς τά τε Διονύσια τὴν μεγίστην παρ' αὐτοῖς ἀρχὴν ἄρξας λαμπρῶς ἐπετέλησε [2] *Hadrianus Dionyſia quoque ſupremum apud ipſos* Athenienſes *magiſtratum gerens ſplendide celebravit*: quemadmodum Phlegon Hadriani ipſius libertus ſcriptum reliquit ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀδριανοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος γενομένου ὑπατευόντων ἐν Ῥώμῃ Αὐτοκράτορος Τραιανοῦ τὸ ἕκτον, καὶ Τίτου Σεξτίου Ἀφρικανοῦ [3] *Archonte Athenis Hadriano*, *qui* poſtea *fuit Imperator*, *Conſulatum Romae gerentibus Imperatore Traiano ſextum*, *& Tito Seſtio Africano*, hoc eſt anno 4. Olymp. CCXXII. ſive V. C. 865. Chriſti vero 112. Macrinus etiam Olympiadis CCXXIII. anno 4. Iaſon Olymp. CCXXXIII. anno 4. & Philinus anno 1. Olymp. CCL. Archon fuit. Denique Gallienus etiam, Hadriani Caeſaris inſtar, tanquam Eponymus, a Meurſio Faſtis adſcribitur: *Ultimus*, inquit, *omnium*, *quem invenio*, *Gallienus*; *is enim cum Imperator a militibus crearetur*, *magiſtratu hoc fungebatur*. *Narrat Trebellius in Gallienis*: Cum tamen ſibi milites dignum Principem quaererent, Gallienus apud Athenas Archon, ideſt ſummus Magiſtratus, erat. *Idque factum*, *ut ex Faſtis Capitolinis*, *Siculiſque obſervare eſt*, *Olymp. CCLX. an.* 1.

Vl-

(1) Lib. IV. c. 19. & I. c. 9. et de Fortuna Ath. c. 10. (2) Dion. lib. 69. Xiphil. in Hadrian. et Spartian. (3) Mirabil. c. 25.

Vltra nemo, aut perpauci; & Στρατηγοὶ invaſere, ut ſupra dixi Libro I. cap. 9. Ergo, ſi Hadrianus Caeſar Olympiade CCXXII. & Gallienus Olymp. CCLX. Athenis Eponymus Archon fuit, paulloque poſt Olympiadem iſtam, ſive annum Chriſtì 253., ſublatis Archontibus, Strategi invaſere, manifeſtiſſime inferri debet, quod Archontis Arei, Plutarchi, Lolliani, ac Philoſtrati aetate, qui Gallieni Caeſaris imperium longe praeceſſerant, nondum ſupremam Athenis dignitatem Strategi occupaverant, ſecus ac Meurſius laudato loco demonſtrandum ſuſceperat. Sicuti vero Strategi dignitatem Conſtantini Caeſaris aetate maximam, omniumque primam fuiſſe Meurſius, Spanhemius, aliique plurimi demoſtrarunt, quod eam Caeſar ipſe ſuſceperit; ita quoque fatendum erit Hadriani, & Gallieni temporibus Archontis Eponymi dignitatem ceteris omnibus nobiliorem adhuc fuiſſe, quod Caeſares illi non *Strategi*, ſed *Archontis* potius munere perfuncti fuerint; eamque dignitatem, veluti τὴν μεγίστην παρ' Ἀθηναίοις ἀρχὴν *apud Athenienſes maximam*, ut Xiphilinus diſerte dixerat, *ſummumque Magiſtratum*, ut Trebellius loquitur, occupaverint. At neque Eponymus ſolum Archon, ſed Polemarchus etiam iis temporibus eligebatur, eademque munera obibat, quae prius ab illo peragi conſueverant [1]. Id ex Philoſtrato deprehendo, qui memorat Philiſcum Sophiſtam circa Olymp. CCXLVIII. ſepultum fuiſſe ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ οὗ τίθησι τὸν ἀγῶνα ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πολέμων θαπτομένοις ὁ Πολέμαρχος [2] *in Academia ubi certamen ſuper iis, qui in bello occubuerunt, Polemarchus diſponit.*

XXXVIII. Quae cum ita ſint Archontum Eponymorum dignitas, ac Novemvirorum Senatus ineunte IV Eccleſiae Seculo, atque praeſertim Conſtantini Caeſaris aetate ſenſim excidiſſe videtur. Translata nimirum in Orientem Romani Imperii ſede, abolitis Ethnicorum Sacerdotiis, novaque regiminis forma in Orientis Urbibus inſtituta, facile Athenis etiam novus Magiſtratus nuper invectus invaluit, qui Caeſaris auctoritate *Praetoris*, vel *Strategi* nomine praeſideret; quamvis ille, Novemvirorum inſtar, Athenienſis Populi ſuffragiis eligeretur. Utrumque mihi perſpicuus ille Heſychii locus oſtendit, quem paullo ſuperius exſcripſi. Ubi nimirum dixiſſet Heſychius Eccleſias omnes, atque Comitia antiquitus in Pnyce celebrata fuiſſe,

(1) Vid. Pollu. VIII. c. 9. ſeg. 4. (2) Vit. Sophiſt. II. num. 30.

iſſe, repente ſubdit *νυνὶ δὲ ἅπαξ ὅταν Στρατηγὸν χειροτονῶσιν*; *nunc vero ſemel quando Strategum eligunt*. Itaque cum Heſychius ineunte IV. Eccleſiae Seculo obierit (1), perſpicuum fiet ipſius aetate Novemviros non amplius Athenis electos fuiſſe, aut veterem certe eligendi ritum in deſuetudinem abiiſſe; ſolumque Strategum in veteri, ſolemnique Comitiorum loco tunc eligi conſueviſſe, qui veluti ſupremus in Urbe Magiſtratus tenuem quandam veteris imperii, ac dignitatis ſpeciem exhiberet. Quinetiam poſtremis illis temporibus, quibus Athenis Novemviros adhuc floruiſſe diximus, ipſorum poteſtas mirifice labefactata iam fuerat; ut plurima proinde, quae ad Novemviros ipſos, vel alia Athenienſium tribunalia ſpectaverant, ad Graeciae Proconſulem veluti iudicem deferrentur (2). Philoſtratus certe in Hadriani Sophiſtae Vita memorat ipſum, cum homicidii crimen Athenis perpetraſſet, ad Graeciae Archontem delatum eſſe; quippequi, licet Phoenicius genere, Athenienſi tamen Civitate donatus, Atticae Tribui, Populoque inſcriptus fuerat: *οἱ δὲ προσήκοντες τῷ τεθνεῶτι γράφονται τὸν Σοφιστὴν φόνου παρὰ τῷ τῆς Ἑλλάδος Ἄρχοντι, ὡς ἕνα Ἀθηναίων ἐπειδὴ φυλή τε ἦν αὐτῷ, καὶ δῆμος Ἀθήνησιν* (3) quae Cl. Fabricius latine ſic reddidit: *Cognati autem defuncti apud Achaiae Praeſidem caedis accuſarunt Sophiſtam, ut Athenienſium unum, quandoquidem & Tribus ipſi erat Athenis, & Pagus*. Quod ſi circa Olympiadem CCXLII. ſive annum Chriſti 193., quo Hadrianus ille e vivis exceſſit, Novemvirorum dignitas a proprio ſplendore adeo exciderat, mirari certe non poſſumus, ſi Strategorum poteſtas, qui ſublatis Novemviris, tandem electi ſunt, anguſtis veluti finibus circumſcripta fuerit, quamvis illi ſupremam Athenis dignitatem occuparent. Ac certe quod Strategi nomine non alius quam ſupremus Urbis Moderator, vel Praeſes intelligatur perſpicue, ut opinor, oſtendit Modeſtinus, quem ad Gordiani Caeſaris tempora, ſive annum Chriſti 240. vixiſſe conſtat. Siquidem ille libro XXVII. in Digeſt. Tit. 1. de Excuſation. leg. 15. ait *ἐὰν ὁ τῆς πόλεως Ἄρχων, τουτέστιν Στρατηγὸς ſi Civitatis Archon*, Magiſtratus, *hoc eſt Strategus*. Quod autem eiuſmodi Strategi dignitas poſt Gordiani tempora Athenis etiam ſuprema fuerit, Strategique nomine, Archontis Eponymi inſtar, an-

ni

(1) Vid Fabrici. Bibl. Graec. lib. V. c. 5. (2) Vid. Eunap. in Iuliano, et Proaereſio, et Plin. Epiſt. 24. lib. VIII. (3) Lib. I. num. 10. c. 3.

ni, vel tempora diſtinguerentur ex ſequenti Inſcriptione colligi fortaſſe poteſt, quae inter alias a Cyriaco Anconitano collectas num. 97. edita fuerat; iterumque ex Cyriaci Schedis a Clariſſ. Muratorio Pag. 471. numer. 8., omiſſo tamen titulo, exhibetur.

Athenis ad Urnam in Palladis aede marmoream.

ΑΥΡ. ΠΑΡΑΣΙΟΣ ΕΥΤΥΛΙΔΟΥ ΦΛΙΑΣΙΟΣ ΑΝΕΘΗΚΕ
ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ Π. ΑΙΛ. ΑΛΚΙΔΑΜΟΥ ΧΟΛΕΙΛΟΥ ΚΗΡΥΚΟΣ
ΒΟΥΛΗΣ ΑΙΛΙΟΥ ΧΡΥΣΟΥ ΣΦΗΤΤΙΟΥ

Aurelius Parhaſius Eutylidis filius *Phliaſius dicavit*
Stratego P. Aelio Alcidamo Chollide. Praecone
Senatus Aelio Chryſi filio *Sphettio*.

Utrobique tamen reſcribi velim Χολλείδου, ut Χολλεῖδαι Atticae Populus exprimatur, quem Meurſius quidem Aegeidi, ſed Harpocration Leontidi Tribui adſcribit. Phliaſius vero dicitur Aurelius ille quod ad Φλύαν Atticae Populum ſpectaverit: minus enim feliciter latinus Inſcriptionis interpres apud Muratorium adnotavit: *Phliaſius, ideſt ex Phliunte oppido Sicyoniae, aut Peloponneſi*.

XXXIX. Quamvis tamen illa Strategorum dignitas omnium ſuprema evaſiſſet, nihilo tamen minus vetus etiam Archontis nomen ſubinde occurrit: non ut Archontem Eponymum, aut aliquem ex Novemviris ſignificet; ſed potius ut Magiſtratum alium, quicumque ille fuerit, exprimat. Ita Theagenes quidam Ἄρχων Ἀθηναῖος a Suida memoratur; illudque nomen Meurſium abripuit ut Theagenem iſtum, veluti Eponymum, Archontum Faſtis adiungeret (1): cum tamen Theagenes ille circa annum Chriſti 550. floruerit, ut Diſſertatione VII. fuſius oſtendam, adeoque ex Eponymorum Faſtis expungi debeat. Sic etiam Flavius Prulades ille, qui in altera Inſcriptione apud Cyriacum (2), Gruterum (3), Sponium (4), & Muratorium (5) διασεμνότατος Ἄρχων, καὶ ἀπὸ Κομίτων vocatur, ad IV. Eccleſiae Seculum ſpectaſſe debuit, quo Comitum dignitatem inſtitutam eſſe erudimur, ut eadem Diſſertatione accuratius exponam. Itaque Prulades Eponymus Archon eſſe non potuit, ipſumque me-

(1) In Addit. ad Arch. Ath. ap. Gron. Praef. Tomo IV. (2) Num. 73. (3) Pag. 468. (4) Pag. 18. (5) Pag. 560. num. 1.

merito Meurſius in Archontum ſerie minime enumeravit: quod a Dodvello tamen, aliiſque factum conſpicimus. Neque ſublatis ſolum Novemviris, Strategiſque inſtitutis, *Archontis* nomen Magiſtratibus omnibus exprimendis adhiberi conſueverat; ſed florentibus etiam Novemviris, ipſorumque dignitate adhuc incolumi ſaepiſſime adhibebatur: ut facile exemplis innumeris oſtendi poſſet, quorum plurima ſubinde in Diſſertationibus iſtis occurrent. Eximium tamen hic locum exſcripſiſſe iuverit, quem doctiſſimo, humaniſſimoque Viro Leopoldo Guadagnio in Academia noſtra Pandectarum Interpreti, Graecarumque rerum cognitione mirifice exculto debeo. Paulus in L. Pars literarum 48. Dig. de Iudiciis = *Pars literarum D. Hadriani* = τὺς ἄρχοντας ἐν ᾧ ἄρχυσιν ἐνιαυτῷ μήτε ἐισιέναι δίκην ἰδίαν, μή τε διωκόντων, μήτε φευγόντων, μήτε περὶ ὧν ἐπίτροποι, ἢ κυράτορες εἶεν, κρινέτωσαν. ἐπειδὰν δὲ ἐξήκη ἡ ἀρχὴ, ϰ αὐτοῖς πρὸς τὺς φεύγοντας, ϰ τοῖς φεύγυσι πρὸς αὐτὺς ἐισαγωγίμυς εἶναι τὰς δίκας. *Archontes*, ſeu Magiſtratus, *quo anno cum imperio ſunt, neque eorum, neque quorum tutelam, vel curam gerunt, cauſam in iudicio vel agendo, vel defendendo, ſuſtinento. Simul ac vero magiſtratus dies exierint, non ipſis tantum adverſus reos ſuos; ſed etiam aliis adverſus ipſos litem intentare ius faſque eſto*. Ad legem iſtam Alciatus Diſpunctionum Lib. IV. c. 6. & Cuiacius in Librum III. Reſponſ. Iulii Pauli & ad tit. Dig. de Iudiciis haec adnotavit = *Ait* τὺς Ἄρχοντας: *non eſt ſpecialiter accipiendum de Athenienſium Magiſtratibus; accipe generaliter Magiſtratus, vel Praeſides*. Frequentius tamen poſt Hadriani Caeſaris tempora *Strategi*, quam *Archontis* nomen, ſupremis Urbium Magiſtratibus exprimendis, adhibebatur; ideoque Strategi nomen in Nummis frequentiſſime deinde occurrit, ut eſt ab Harduino obſervatum: *Illud dignum notatu ante Antonini Pii*, qui Hadriano Caeſari in Imperio ſucceſſit, *tempora* Στρατηγῦ *nomen in Nummis vix ſemel occurrere; quod ab illius principatu paſſim offendas* (1); quamvis eiuſmodi Strategi nomen a Domitiani quoque aetate incepiſſe Vaillantius (2), atque Spanhemius (3) exiſtiment. Nullibi tamen, quod noverim, in Athenienſium Nummis Strategi nomen occurrit. Vaillantius quidem Nummum exhibet (4) Commodi Caeſaris aetate percuſſum, in quo di-

(1) Nummi Colon. in Aezanit. (2) Num. Imper. pag. 318. (3) Ad Orat. I. Iuliani. (4) Pag. 66.

diſerte legitur Στρα. Ηρακλειδου. Ομο. Αθηναιων. Σμυρναιων. *Stratego Heraclide. Concordia Athenienſium*, & *Smyrnaeorum*; ipſumque ceteros inter Athenienſium Nummos enumerat (1). Sed Smyrnaeorum potius Nummis hunc accenſendum eſſe plurima oſtendunt, quae Diſſertatione XI. oportunius proferentur. Id unum hic obiter indicaſſe iuverit eadem Commodi Caeſaris aetate, eodemque, ut videtur, anno Nummum alium cuſum fuiſſe, qui apud Vaillantium ipſum deſcribitur (2), & in quo legitur Στρα. Ηρακλειδου. Ομο. Σμυρ. Λακεδαι. *Stratego Heraclide. Concordia Smyrnaeorum*, & *Lacedaemoniorum*. Ergo Heraclides ille, qui utrobique *Strategus* fuiſſe dicitur, non ad Athenienſes, aut Lacedaemonios; ſed ad Smyrnaeos potius, qui cum utriſque ſocietatem iniverant, ſpectaſſe debuit; ideoque Nummus ille non Athenienſium, ſed Smyrnaeorum potius cenſendus erit: ut optime Nummum alium eadem epigraphe inſignitum a Smyrnaeis percuſſum fuiſſe Vaillantius exiſtimavit. (3)

XL. Quandiu vero Strategi Athenis imperaverint, quibuſque deinde imperii formis, ac viciſſitudinibus obnoxiae illae fuerint, Meurſius, Sigonius, aliique innumeri demonſtrarunt. Nihil eſt tamen cur in exponendis illis hic immorer; cum praeſertim Strategorum ſeries omnino incerta ſit, atque civiles Athenienſium anni non Strategorum, Ducumque nominibus, ſed characteribus potius aliis diſtingui, vel numerari ſolerent; ideoque Strategorum nomina ad Faſtos Atticos ſpectare minime videantur. At Regum, Archontumque ſeries, Novemvirorum inſtitutio, atque Eponymi praeſertim Archontis dignitas accuratius explicanda nunc fuerat, quod a primis uſque temporibus civiles Athenienſium anni ipſius nomine diſtingui, vel numerari ſolerent; ideoque ex eiuſmodi Archontum ſerie, nominibuſque maximus Atticae Hiſtoriae ſplendor accedat. Nec alia certe de cauſſa Archon ille Ἐπώνυμος appellabatur, niſi quod anno nomen imponeret; ſuoque nomine certo veluti charactere annum ipſum a ceteris omnibus diſtingueret; ut diſerte docet Libanius in Argumento Orationis contra Androtionem: εἷς (Ἄρχων) Ἐπώνυμος, ἐξ οὗ καὶ ἐνιαυτὸς ἐπώνυμος ὠνομάζετο Archon *unus Eponymus* erat, *a quo annus* ipſe *denominabatur*; quemadmodum Etymologus etiam ait ἔστιν οὖν ὁ τὴν ἐπώνυμον ἄρχων ἀρχὴν, ἀφ' οὗ καὶ ἐνιαυ-

(1) Pag. 192. (2) Pag. 74. (3) Pag. 222.

τὸς ἐμετρεῖτο [1] *eſt igitur Eponymus Archon, a quo annus numeratur*. Hinc ille a Polluce [2] ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπώνυμος Ἄρχων vocatur, *Archon annum denominans*; *ab illo* nimirum *tempus numeratur*, καὶ ἀφ᾽ αὐτοῦ ὁ χρόνος ἀριθμεῖσθαι [3]: ut a Philone quoque dictum conſpicimus Ἄρχων Ἀθήνησιν ὁ Ἐπώνυμος, καὶ τῶν ἐννέα Ἀρχόντων ἄριστος, ἀφ᾽ οὗ οἱ χρόνοι καθαριθμοῦνται [4]: eſt *Archon Athenis Eponymus, atque Archontum novem praecipuus, a quo tempora numerantur*. Itaque nihil in Atticis, ceteriſque Graecis Scriptoribus frequentius occurrit quam Eponymi Archontis nomen, ut certus aliquis annus deſignetur: quod in ſequentibus Diſſertationibus, Atticiſque Faſtis exemplis innumeris oſtendetur.

DIS.

(1) In Archon. (2) Lib. VIII. c. 9. ſeg. 85. (3) Seg. 89. (4) Lib. de Abrah.

Digitized by Google

DISSERTATIO II.

SYNOPSIS.

I. IN *Athenienſium temporibus rite digerendis verum civilis, & Archontici anni principium conſtitui debet.* II. *Maxima Scaligeri, Petavii, ac Dodvelli diligentia in exploranda, deſcribendaque civilis Attici anni forma commendatur.* III. *Scaligeri, ac Petiti ſententia de civilis Attici anni forma, & quantitate, duplicique menſium Athenienſium genere exponitur.* IV. *Petavii, ſimulque Dodvelli hypotheſes, ipſorumque argumenta contra Scaligerum indicantur.* V. *Petavii tamen, ac Dodvelli ratio ex pleniluniorum ſede deducta in dubium revocatur.* VI. *Inſignis Plutarchi locus corrigitur, ac illuſtratur; ipſoque confirmatur civiles Athenienſium menſes ſemper lunares fuiſſe, aut plenilunia in mediam civilis menſis diem, etiam ante Metonis Enneadecaeteridem, incidiſſe.* VII. *Alter Plutarchi locus emendatur.* VIII. *Athenienſium menſium ordo deſcribitur, obiterque cum Romanis menſibus illi comparantur.* IX. *Petavii, aliorumque opinio de menſium cavorum ordine, ac loco proponitur.* X. *Opinionis ipſius ambiguitas declaratur. Antiphontis tamen teſtimonio demonſtratur Hecatombaeonem aliquando plenum fuiſſe, ideoque pares menſes ſemper cavos eſſe non potuiſſe.* XI. *Variae Auctorum ſententiae circa exemptilium dierum ſedem proferuntur.* XII. *Petiti ſententia de exemptilium dierum ſede Antiphontis, atque Aeſchinis teſtimonio confutatur.* XIII. *Eiuſdem Petiti Periodus, atque ſententia de duplici menſium Athenienſium genere, & exemptilium dierum ſede Antiphontis etiam teſtimonio refellitur; & obſcura quaedam Demoſthenis loca contra Petitum ipſum, Meurſium, alioſque Faſtorum Scriptores explicantur.* XIV. *Dodvelli argumenta contra Petavium proferuntur, eorumque ambiguitas demonſtratur.* XV. *Petavii opinio circa exemptilium dierum ſedem altero Demoſthenis teſtimonio confutatur. Scholiaſtes Ariſtophanis contra Petavium, & Dodvellum exponitur. Scaligeri, Petiti, aliorumque opinio de diebus ἀνάρχοις impugnatur.* XVI. *Dodvelli hypotheſis de exemptilis*

 diei

diei ſede exponitur. XVII. *Eadem Dodvelli ſententia Gemini teſtimonio confutatur.* XVIII. *Plinii quoque, & Dionyſii Halicarnaſſei teſtimonia contra Dodvellum proferuntur.* XIX. *Etiam Pollucis auctoritas a Dodvello uſurpata contra Dodvellum ipſum exponitur.* XX. *Alter Pollucis locus contra Dodvellum affertur.* XXI. *Gemini doctrina contra Petavii, atque Dodvelli hypotheſim explicatur.* XXII. *Civilis, & Archonticus annus ante Olymp. LXXXVII. Gamelione menſe incipiebat. Scaligeri error demonſtratur. Civilis, & Archonticus annus poſt Olymp LXXXVII. Hecatombaeone menſe una cum olympico incepit. Embolimaeus tamen menſis poſt Poſideonem inſerebatur. Dodvelli opinio notatur.* XXIII. *Obſcurus Thucydidis, eiuſque Scholiaſtae locus indicatur.* XXIV. *Verum civilis, ſimulque Archontici anni principium ex Demoſthene confirmatur.* XXV. *Antiphontis etiam teſtimonio probatur.* XXVI. *Idem civilis anni principium ex Prytaniarum ordine aſſeritur.* XXVII. *Quid Prytaniae nomine intelligatur. Scaligeri error oſtenditur.* XXVIII. *Petavii, & Petiti ſententia refellitur; ſimulque Ulpiani teſtimonium contra Petiti, & Prideauxii hypotheſim explicatur.* XXIX. *Prytaniarum ſeries iuxta Dodvelli hypotheſim contexitur; iterumque civilis, & Archontici anni forma iuxta Dodvellum deſcribitur.* XXX. *Maxima perturbatio indicatur, quae in civilibus Athenienſium annis, menſium ordine, dierumque numero tandem invecta fuit.*

DIS.

DISSERTATIO II.

De civilis Attici anni forma quantitate ac initio.

De mensium nominibus ordine ac varietate atqve exemptilivm dierum sede.

I. Civiles illos, ac populares annos, qui ab Athenienſibus adhibebantur, Archontis Eponymi nomine deſignari, ipſoque veluti charactere diſtingui conſueviſſe, ſingulóſque Novemviros integro civilis anni ſpatio ſupremam dignitatem illam Athenis obtinuiſſe ſuperiori Diſſertatione demonſtravi. Itaque nativus rerum diſſerendarum ordo iam poſtulat ut de civilis eiuſmodi, vel popularis anni forma, quantitate, principioque nunc loquar; ut Archontici ſimul anni principium, vel menſis ille oſtendatur, quo Athenis Novemviri magiſtratum illum ſuſceperint. Incredibile eſt enim quantum exinde ſplendoris, atque praeſidii in Athenienſis Hiſtoriae temporibus rite digerendis oriatur, ut res quaedam Archontis alicuius nomine ab Hiſtorico deſignata ad annum illum olympicum, quo ipſa vere contigerit, referatur: cum praeſertim civilis Atticus annus non ab uno, eodemque menſe ſemper inceperit, ut inferius oſtendetur; ſed aliquando quidem a Gamelione, aliquando vero ab Hecatombaeone menſe proceſſerit: ut ſex proinde menſium intervallum inter utrumque civilis anni principium interceſſerit. Sic, ut exemplo res clarior fiat, cum Peloponneſiacum bellum Pythodoro Athenis Archonte, ac Munichione menſe exarſerit, ut teſtatur Thucydides [1], ipſius initium ad annum I. Olymp. LXXXVII. manifeſtiſſime referri debet, quod, inſtituta iam Metonis Enneadecaeteride, civilis, & Archonticus etiam Pythodori annus una cum olympico a ſuperiori Hecatombaeone procederet. Quod ſi Pythodorus ipſe, praecedentium Archontum

(1) Lib. I.

tum inſtar, Gamelione menſe magiſtratum iniiſſet, Peloponneſiaci belli principium ad praecedentem annum 4. Olymp. LXXXVI. referri deberet.

II. Atque in illuſtranda quidem civilis Attici anni forma plurima dicenda mihi ſuppeterent ex optimis quibuſque Scriptoribus derivata, quibus & anni quantitas, & menſium ordo, & exemptilium dierum ſedes, & alia id genus plura ſubtilius exponerentur, quae a doctiſſimis Viris maximo opinionum diſſidio, ingeniique gloria diſputata fore conſpicimus. Sed illa Faſtorum Atticorum ſeries, quam contexendam ſuſcepi, ſubtiliorem iſtam, accuratioremque civilis anni cognitionem minime requirit, quae ſingula ad vivum reſecet, atque incredibilem varietatem illam, quae in Graecis Hiſtoricis, atque Aſtronomis etiam ſubinde occurrit, legentium oculis longa Tabularum ſerie ſubiiciat. Accedit etiam quod argumentum illud a ſummis, doctiſſimiſque viris Scaligero, Petavio, ac Dodvello ſubtiliter adeo, erudite, copioſeque pertractatum fuit, ut tres illi maiorum gentium Chronologi materiam omnem exhauſiſſe, eamque immortalibus, aureiſque Operibus illuſtraſſe merito exiſtimentur: ut nihil proinde afferri nunc poſſe videatur, in quo Scriptores illi vel ingenii acumine, vel ipſa temporis opportunitate ceteris pone ſequentibus palmam non praeripuerint. Itaque, ne ab inſtituto deflectam, ſimulque tamen eam civilis Attici anni cognitionem in ipſo Faſtorum Atticorum limine exponam, quae Athenienſium temporibus rite digerendis, Faſtiſque ipſis accurate illuſtrandis par eſſe poſſit, ſuprema ſolum hic rerum capita complectar; atque ubi ſingulas opiniones illas expreſſero, quae de civilis Attici anni forma a clariſſimis Viris illis inventae fuerant, meliori quo poterit ordine plura ſubinde proferam, quibus ipſorum hypotheſes aliquando corrigi, ſi falſae illae fuerint; aliquando confirmari, ſi ambiguae ſint; aliquando denique novis obſervationibus, Veterumque teſtimoniis illuſtrari commode poſſint. Cetera ſiquidem diligens earum rerum perſcrutator ex uberrimis fontibus illis, atque Dodvello praeſertim, haurire poterit: ſimulque etiam plura neque iniucunda, neque inutilia ſeligere, quae variis in locis, prout rerum oportunitas tulerit, in Faſtis iſtis, praecipue vero in Diſſertatione III. & X. proferentur.

III. Vt

III. Vt vero a Scaligero exordiar, qui primus in maxima obſcuritate facem extulit, primuſque veram Chronologiae inſtaurandae rationem poſteris demonſtravit, accuratiſſimus Auctor ille civiles, ac populares Athenienſium annos ſemper ſolares fuiſſe exiſtimavit (1): cumque perſpicuis Veterum teſtimoniis lunarem etiam annum ab Athenienſibus uſurpatum eſſe intelligeret, hanc anni lunaris formam a Magiſtratibus ſolum adhiberi conſueviſſe putavit, cum Populus conſtantiſſime ſolaribus menſibus uteretur. Hinc duplex etiam menſium genus, ut Scaligero videbatur, Athenis obtinuit; quorum alii quidem lunares, atque alterne pleni, cavique forent, ideoque lunarem annum 354. diebus conſtantem componerent; alii vero ſolares, iidemque civiles eſſent, quorum ſinguli τριακονθήμεροι, ſive *triginta dierum* forent, adeoque civiles annos 360. dierum efficerent. Duodecim tamen civilibus menſibus illis, ſive Poſideoni ſolarium menſium olim poſtremo ſingulis annis duo ἄναρχοι dies adiungebantur (2); quibus nimirum, veteribus Magiſtratibus in ordinem redactis, univerſa demum poteſtas uni Populo conceſſa foret, atque Comitia novis creandis Magiſtratibus haberentur (3): ideoque civilis, ac popularis annus 362. dies complecti debuit. Quandoquidem vero Athenienſes Apollinis oraculo, atque Solonis inſtituto ad Solis, ſimulque Lunae rationes tempora diſponere, feſtoſque dies peragere iubebantur, duplex illa lunarium, ſolariumque menſium ſeries hoc tandem veluti foedere coniungebatur, ut ſolaris anni principium, ſive prima menſis Hecatombaeonis ſolaris dies, peracta populari Tetraeteride, ſive 4. civilium annorum ſpatio, iterum in primam Hecatombaeonis lunaris diem, ſive neomeniam incideret; ideoque lunaris anni principium cum civilis, ac popularis anni principio iterum coniungeretur. Siquidem Tetraeteris illa civilis, aut 4. civiles anni, 48. populares menſes octoque ἀνάρχους dies, ſive dierum 1448. ſummam conficiunt; lunaris vero Tetraeteridis, ſive Olympiadis ſpatium 49. lunares menſes, ſive 1447. dies complectebatur, cum olympici ludi peracto 49. menſium ſpatio redirent (4); quorum 48. communes eſſent; ultimus vero, Poſideonis II. nomine deſignatus, inſititius, ac embolimaeus foret, adeoque poſtremum Tetraeteridis lunaris annum 13. menſium efficeret.

(1) De Emend. Temp. Lib. I. pag. 15. 42. et Canon. Iſag. Lib. III. c. 7. (2) Can. Iſag. Lib. c. 7. (3) Ex Arg. in Demoſth. contra Androt. (4) Schol. Pindar. ad Olymp. III.

ceret. Itaque unicus ſolum dies ex populari Tetraeteride eximendus erat ut quinti popularis anni principium cum quinti lunaris anni principio conſpiraret. Exemptilem vero diem iſtam non aliam fuiſſe putavit Scaliger quam ſecundam Boedromionis, quae certe, Plutarcho teſte, ab Athenienſibus eximebatur, ut inferius oſtendam [1]. Atque iſta quidem fuit *ingenioſiſſima*, ut ait Scaliger, popularis Tetraeteris illa, quae ſemper olim Athenis a Populo uſurpata fuit: ſiquidem, ut opinatur ille, *lunaris anni forma tantum ad Magiſtratus pertinebat, neque ea unquam Populus uſus eſt, a quo menſes* τριακονθήμεροι, *& Tetraeterides extorqueri nunquam potuerunt, ne tunc quidem cum annus lunaris ab Hipparcho emendatior editus eſſet* [2]. Haec ipſa quoque lunarium, & popularium menſium varietas, atque diſcrimen Petito probata fuit [3] quippequi civilem Atticum annum 360. diebus ita compoſitum fuiſſe dixerit, ut popularium menſium dies a Prytaniae, vel Magiſtratuum diebus ſubinde plurimum diſſiderent: quamvis ipſius hypotheſis, atque Periodus, qua popularis anni principium cum lunaris anni principio iterum coniungeretur, a Scaligeri ſententia, ſive Periodo diſtinguatur. Illuſtrandae vero, vel confirmandae ſententiae ſuae plurima Scaliger, ſubtiliter ille quidem, ac ingenioſe congeſſit: atque illud in primis quod ſi popularis Athenienſium annus lunaris, adeoque populares etiam menſes lunares fuiſſent, ſemper eclipſes lunae, vel plenilunia in mediam menſis civilis, ac popularis diem incidere debuiſſent; cum tamen a Diodoro, Plutarcho, aliiſque Hiſtoricis plenilunia, & eclipſes quaedam memorentur, quae a media civilium, aut popularium menſium die aberraverint.

IV. Scaligeri hypotheſim, atque ingenioſiſſimam Tetraeteridem illam acerrime exagitavit Petavius [4]; perſpicuis nimirum, certiſque argumentis oſtendit quod non ſolum ab Olym. LXXXVII. inſtituta Metonis Enneadecaeteride, ſive 19. annorum Periodo, qua peracta, ſolaris anni principium cum lunaris anni principio conſpiraret; ſed ab ipſa quoque Solonis aetate, ſive Olymp. XLVI. lunares omnino menſes in civilibus etiam, ac popularibus annis ab Athenienſibus adhibebantur; ut civilis proinde, ac popularis annus ex 12. lunaribus menſibus

(1) Num. XV. (2) De Emend. Temp. Lib. II. pag. 63. (3) Eclog. Chronol. de Anno Atti. (4) De Doctr. Temp. Lib. I. c. 8. et Appen. ad Uranol. Lib. IV. c. 1. 2. 12.

bus alterne plenis, caviſque compoſitus 354. dies complecteretur, menſiumque embolimorum ope, iuxta varias Cleoſtrati, Metonis, Calippi, aliorumque Periodos tandem cum vero ſolari anno coniungeretur. Vt autem oſtenderet ex teſtimoniis etiam illis, quae a Scaligero proferebantur, ipſius hypotheſim, atque lunarium menſium a popularibus diſcrimen impugnari, illud etiam Petavius, veluti perſpicuum certumque ſententiae ſuae argumentum, arripuit quod *circa diem 15. popularium menſium plenilunia, & eclipſes acciderunt* (1), quae a Diodoro, Plutarcho, aliiſque Graeciae Scriptoribus memorantur. Haec ipſa quoque civilis, & popularis Attici anni forma ſubtilius deinde a Dodvello demonſtrata fuit (2); & quamvis ille poſt inſtitutam Metonis Enneadecaeteridem in civilibus annis non 354. ſolum, ut volebat Petavius, ſed potius 360. dies numeratos eſſe putaverit; lunarem tamen hunc annum fuiſſe dicit, quod ablatis nimirum 5. aut 6. exemptilibus diebus illis, qui iuxta Metonis hypotheſim inferius exponendam ſingulis annis expungebantnr, 354. ſive 355. dies in anno communi ſupereſſent, qui in 12. menſes diſtributi illos civiles ſimul, atque lunares efficerent. Ita vero lunares illi, ſimulque civiles Athenienſium anni in Metonis Enneadecaeteride cum veris ſolaribus annis coniungebantur ut, peracta 19. annorum periodo, lunaris Hecatombaeonis initium ad idem ſolaris anni punctum, ſive ſolaris Hecatombaeonis initium rediret. Siquidem 19. ſolares anni, quorum quilibet 365. dies, & quartam inſuper diei partem contineat, 6940. dierum ſummam conficiunt, quae in 235. lunares menſes ita accurate diſtingui poterat, ut 230. ex illis alterne pleni, cavique forent, & 5. reliqui, qui ſuis in locis tanquam embolimaei in 19. annorum ſerie infererentur, 31. dierum forent. At Metoni integram illam 6940. dierum ſummam ita in 235. lunares menſes partiri libuit, ut ex illis 125. pleni, & 110. cavi fierent. Etenim, ſi lunares menſes illi 235. omnes τριακονθήμεροι, ſive pleni forent, 7050. dierum ſummam conficerent; adeoque ſummam aliam ex 19. ſolaribus annis conflatam 110. diebus excederent. Ergo, ut ſolares tandem anni cum lunaribus annis conſpirarent, in integra Enneadecaeteride, ſive 235. lunarium menſium ſerie, 110. dies eximendi, ſive 110. menſes excavandi fuerant; ut proinde reliqui 125. pleni forent.

H

(1) Doctr. Temp. Lib. I. c. 8. (2) De Cyclis Differt. I. ſect. 14. et. 32.

rent. Eiuſmodi vero plenorum, cavorumque menſium ſedem alternam eſſe non voluit Meto; ſed cum numerus 110., dies nempe, qui in integra Enneadecaeteride eximendi fuerant, ſit fere ſexageſima tertia pars numeri 6940., hoc eſt dierum, qui in tota Enneadecaeteride continentur, ita exemptilium dierum rationem inſtituit, ut dies illa, quae a Cycli, vel Enneadecaeteridis initio 63. foret, exemptilis eſſet; iterumque poſt 62. dies alios altera dies eximeretur: ſicque deinceps donec proinde in integra Enneadecaeteride, ſive 6940. dierum ſerie, 110. dies exempti, adeoque 110. menſes excavati forent. Embolimaei vero menſes ita in Metonis Enneadecaeteride diſponebantur, ut 3. 5. 8. 11. 13. 16. 19. Enneadecaeteridis anni ſemper embolimaei forent, treſdecim nimirum lunares menſes continerent, quorum addititius ille Poſideonis II. nomine diſtingueretur. Ac certe civiles eiuſmodi, ac populares Athenienſium annos lunares fuiſſe exinde quoque perſpicuum fieri putat Dodvellus quod plenilunia, lunaeque eclipſes a civilium menſium dimidio minime diſſiderent (1).

V. Doctiſſimis Viris illis, atque Dodvello praeſertim, facile aſſentior; nihilque, ut opinor, illuſtrius, ac certius haberi unquam poterit, quam lunares menſes Athenis tum a Populo, tum a Magiſtratibus etiam uſurpatos eſſe; ut proinde ingenioſiſſima Tetraeteris illa, quae a Scaligero excogitata fuerat, ſimulque civilium menſium a lunaribus diſcrimen, quod Scaligeri veſtigiis inſiſtens Petitus etiam admiſerat, manifeſtiſſime refelli debeat. Itaque tantum abeſt ut in definienda civilis Attici anni quantitate quidpiam ſubtilius, aut accuratius afferri a me poſſe nunc cenſeam, ut non aliam potius anni formam in Faſtis, iſtis contexendis adhibendam eſſe putaverim, quam quae a Dodvello proponitur; eamque novis Scriptorum teſtimoniis confirmandam, variiſque ambiguitatibus, quae in illa ſupererant, eximendam ſuſceperim. Ac certe, quod ad eclipſium, vel pleniluniorum ſedem attinet, quamvis Dodvellus ipſe cum Petavio nitide oſtenderit lunares eclipſes omnes, ac plenilunia, quae a Graecis Hiſtoricis memorantur, in mediam fere civilium, ac popularium menſium diem incidiſſe; facile tamen ſuſpicari quis poterit ex paucis exemplis illis, quae cum a Petavio, tum a Dodvello proferuntur, inferri non poſſe

(1) Diſsert. I. Sect. 7.

ſe quod menſes ipſi ab Athenienſibus uſurpati lunares eſſe debuerint. Etenim, quamvis illi cum Scaligero ſolares fuiſſe dicerentur, fieri tamen ſubinde poterat ut plenilunium aliquod, ſive media lunaris menſis dies in ſolaris etiam menſis dimidium incideret; quemadmodum certe in ſolaribus menſibus illis contingit, quibus in Iuliani anni forma nunc utimur. Accedit etiam quod plenilunia, & eclipſes illae, quae tum a Petavio, tum a Dodvello contra Scaligerum proferuntur, ſi fortaſſe plenilunium illud exceperis, quod tempore Salaminiae pugnae, ſive anno 3. Olymp. LXXXII. contigit (1), recentioribus omnia temporibus, atque inſtituta iam Metonis Enneadecaeteride, contigerunt; ideoque ambiguum ſemper ſupererit an ante Metonis aetatem lunaribus, an vero potius ſolaribus menſibus in popularibus ipſorum annis Athenienſes uti conſueverint. Itaque perſpicuis teſtimoniis aliis oſtendendum fuerat non aliquando ſolum, & poſt Metonis Enneadecaeteridem; ſed ubique potius, atque conſtanter antiquioribus etiam ante Metonem temporibus, plenilunia, aut eclipſes in civilium menſium dimidium incidiſſe: quod ex perſpicuo quidem Gemini teſtimonio Petavius, ex ipſa vero Metonicae Enneadecaeteridis natura deduxit Dodvellus. Sed, cum Metonis Enneadecaeteridem in popularibus annis uſurpatam eſſe Petavius negaverit (2); atque viciſſim Dodvellus Gemini auctoritatem in ſuſpicionem vocaverit, quippequi in deſcribenda Graeci anni forma non Athenienſis, ſed alterius fortaſſe Vrbis mores exprimere, atque non antiquiora, ſed ſua potius tempora reſpicere videatur (3), haec ipſa quoque pleniluniorum ſedes, adeoque civilis anni forma ambigua, vel obſcurior efficitur, niſi clarioribus monumentis aliis oſtendatur. Itaque e re futurum putaverim ſi communem hanc Petavii, & Dodvelli ſententiam illuſtri Plutarchi loco confirmem: quem ea quoque de cauſſa libenter hic proferam quod ipſius vis a nullo prorſus Interpretum explorata, ſed mirifice potius perturbata ſit; ſimulque depravatum alium Plutarchi locum reſtituam.

VI. Primus ille Plutarchi locus occurrit in Libro *de Herodoti malignitate*. Herodotus Lib. VI. commemorans Lacedaemonios ab Athenienſibus accitos eſſe, ut coniunctis omnium viri-

H 2 bus

(1) Thucyd. Lib. I. & Diod. Lib. XII. c. 4. (2) Doctr. Temp. Lib. II. c. 10. (3) Diſſer. I. ſect. 32.

bus in Marathone Perſis occurrerent ait Lacedaemonios Athenienſium legato reſpondiſſe tunc nonam menſis diem eſſe, ſibique proinde non licere tunc arma ſumere, quippequi lege prohiberentur in praelium ante plenilunium exire: *ἀδύνατα δέ σφιν τὸ παραυτίκα ποιέειν ταῦτα οὐ βουλομένοισιν λύειν τὸν νόμον· ἦν γὰρ ἱσταμένου τοῦ μηνός· ἐνάτη δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθαι ἔφασαν, οὐ πλήρεος ἐόντος τοῦ κύκλου· οὗτοι μέν νυν τὴν πανσέληνον ἔμενον: non poterant vero iſto haec tempore facere quia violare legem nolebant: erat enim nona menſis dies, qua die exire ſibi licere negabant, orbe lunae non pleno: itaque plenilunium opperiebantur.* Deinde vero narrat Herodotus quod Lacedaemones ipſi poſt plenilunium Athenas celerrime tridui ſolius itinere convolarunt, ut Perſarum proinde cadavera adhuc inſepulta conſpexerint. Plutarchus vero, cum ſuperiora Herodoti verba exſcripſiſſet, ut Herodotum ipſum aperti mendacii, ac malignitatis argueret, aſſerit Lacedaemonios & alias ſaepius, & tunc etiam, non expectato plenilunio, in praelium exiiſſe; cumque Marathonia pugna ſexta Boedromionis menſis die contigerit, parum abſuiſſe quin Lacedaemones Athenas progreſſi praelium ipſum ſpectarent: tum ad Herodotum ipſum converſus repente ſubdit *Σὺ δὲ μεταφέρεις τὴν πανσέληνον εἰς ἀρχὴν μηνὸς, διχομηνίας οὔσης, καὶ τὸν οὐρανὸν ὁμοῦ, καὶ τὰς ἡμέρας, καὶ τὰ πράγματα συνταράττεις.* Eximium hunc Plutarchi locum ita vertit Xylander = *Tu quidem, Herodote, plenilunium transfers in principium menſis quando luna dimidio orbe fulget; unoque conatu coelum, tempora, & res omnes conturbas.* Cruſerius vero = *Tu plenilunium in initium transfers dimidiae lunae*; quemadmodum voces illas *ἦν γὰρ ἱσταμένου τοῦ μηνὸς ἐνάτη* &c. ita reddiderat = *Erat enim menſis dies primus; nova vero luna* &c. Quae ſane interpretationes tantum abeſt ut verum Plutarchi ſenſum exprimant, ut ne commodus quidem exinde ſenſus ullus exculpi poſſit. Itaque primo in graeco Plutarchi textu legendum exiſtimo *ἦν γὰρ ἱσταμένου μηνὸς ἐνάτη, ἐνάτη δὲ* &c. *erat enim nona menſis dies.. Nona vero*: ſive *ἐν αὐτῇ δὲ in ipſa vero*. Deinde vero Plutarchi verba ſic intelligenda contendo ut ſenſum iſtum efficiant = *Tu quidem, Herodote, transfers plenilunium in principium menſis, cum plenilunium ipſum in dimidio menſis eſſe debeat.* Ac certe *διχομηνίας* nomine non aliud intelligere aut potuit, aut conſueverat Plutarchus, quam mediam menſis diem; illam nimirum, quae menſem bifariam divideret;

ret, & quae ab Heſiodo, Polluce teſte (1), *μέσῃ media*; ab aliis vero *πεντεκαιδεκαταία*, ſive decimaquinta dicebatur. Ita Plutarchus ipſe in *Dione* lunae eclipſim commemorans, quae contigit anno 1. Olymp. CV. ait *ἦν μὲν οὖν θέρους ἀκμὴ . . . ἡ δὲ σελήνη διχομηνίαν ἦγεν . . . ἐξέλιπεν ἡ σελήνη itaque adulta aeſtas erat, ac luna in plenilunio reperiebatur . . luna defecit*. Sic etiam *διχομηνία* definitur a Suida *τοῦ μηνὸς τὸ ἥμισυ. καὶ διχομηνιαία πεντεκαιδεκαταία τοῦ μηνὸς, ἡ τῆς σελήνης* (2) *menſis medietas & dies διχομηνιαία* eſt *decimaquinta menſis*; *vel lunae* dies. Denique Achilles Tatius in Aratum ait *πεντεκαιδεκαταία γὰρ ἐστι πληρωθεῖσα, ὅ ἐστι ἥμισυ μηνὸς* (3) *decimaquinta enim luna plena eſt, quod eſt menſis dimidium*: quemadmodum etiam Geminus (4) a Petavio, ſimulque Dodvello laudatus aſſerit quod plenilunia tribuuntur *νυκτὶ τῇ φερούσῃ εἰς διχομηνίαν illi nocti, quae tendit ad medietatem menſis*, atque *πανσέληνος ἐστι περὶ τὴν διχομηνίαν plenilunium circa dimidium menſis contingit*. Sed quid diutius hic immoror? Scaliger etiam ipſe, ac Petitus, qui Plutarchi teſtimoniis uti ſubinde ſolent, facile concederent ex ipſius hypotheſi plenilunia in mediam ſolum menſis diem incidere potuiſſe, ideoque illa temere ad initium menſis transferri. Sed haec ipſa tamen non de civilibus illi, vel popularibus, ſed de lunaribus ſolum menſibus intelligenda fore reponerent. Verum, ſi Plutarchi ſenſus, & ratio, eiuſque argumenti vis perpendatur, facile, ut opinor, conſtabit eiuſmodi menſium diſcrimen Plutarcho, ceteriſque proinde Atticis Scriptoribus omnino incognitum, adeoque commentitium habendum eſſe. Etenim, ſi Plutarchus ipſe Athenienſis hiſtoriae, atque Chronologiae cognitione mirifice excultus deprehendiſſet populares aliquando menſes a Graecis Scriptoribus, atque Athenienſi Populo uſurpatos a lunaribus diverſos fuiſſe, illud etiam facile, ac neceſſario obſervaſſet, quod media aliquando lunaris menſis dies, aut plenilunium, in ſextam popularis menſis diem incidere poterat; adeoque fieri potuiſſe intellexiſſet ut Marathonia pugna ſexta Boedromionis popularis die, ſimulque tamen circa plenilunii tempus, vel lunaris menſis medium contingeret. Ergo, ſi Plutarchus Herodoto veluti manifeſti mendacii crimen opponit quod ille Marathoniam pugnam, quae ſexta Boedromionis die commiſſa fuit, circa pleni-

(1) Lib. I. c. 7. (2) In Dichomen. (3) Cap. 21. (4) Cap. 6. vid. Schol. Pind. ad Od. III. Olym.

nilunium contigiſſe dixerit, ipſumque proinde caelum, tempora, atque omnia ſimul conturbaſſe contendit, manifeſtiſſime inferri debet quod Plutarchus illud menſium diſcrimen omnino ignoravit, adeoque populares Athenienſium menſes non Herodoti ſolum, ſed etiam Marathoniae pugnae tempore ſemper lunares fuiſſe putavit; cumque Marathonia clades anno 2. Olymp. LXXII., ideoque 60. annis ante inſtitutam Metonis Enneadecaeteridem contigerit, ex eiuſmodi Plutarchi teſtimonio perſpicuum fiet populares omnes Athenienſium menſes ſemper lunares fuiſſe, veramque pleniluniorum ſedem non in lunaribus ſolum, ut volebat Scaliger, ſed in popularibus etiam menſibus circa mediam ipſorum diem incidiſſe. Nec erit ſane cur eiuſmodi argumenti vim ideo infirmari poſſe quis cenſeat quod immerito fortaſſe Plutarchus Herodotum reprehendiſſe videatur, atque Plutarchus ipſe in definiendo Marathoniae pugnae tempore erraverit, ut oportunius alibi inquiram [1]. Etenim, ſive Plutarcho, ſive Herodoto potius hac in parte quis aſſentiatur, ex Plutarchi tamen hypotheſi, & argumento ſemper inferri debet ipſius aetate maximum illud lunarium, ac popularium menſium diſcrimen, quod primus omnium Scaliger ex variis Plutarchi ipſius teſtimoniis invexit, Plutarcho incognitum fuiſſe, adeoque ex Attica hiſtoria, ſive Chronologia reiiciendum.

VII. Alter Plutarchi locus mihi nunc obiter corrigendus reperitur in Libro *de facie in ore Lunae*. Ibi nimirum Plutarchus ipſe cum praemiſiſſet ad Solis, Lunaeque eclipſes efficiendas tria corpora, Solis nimirum, Lunae, ac Telluris requiri, ſubdit ἐκλείπει γὰρ οὗτος (ἥλιος) μὲν σελήνης, σελήνη δὲ γῆς ἐν μέσῳ τῶν τριῶν ἰσαμένης· ὧν γίνεται τὸ μὲν ἐν συνόδῳ, τὸ δὲ ἐν διχοτομίᾳ *nam iſte quidem* (Sol) *deficit ubi Luna, Luna vero ubi Tellus in medio trium reperitur: quorum illud quidem in coniunctione*, vel novilunio *contingit; iſtud vero in dichotomia*. Quo quidem loco Palmerius adnotavit: *Plutarchus dum ſcribebat, aut aliud agebat, & hoc excidit illi incurioſe ſcribenti; vel* διχοτομίαν *accipit alio modo quam accipiant omnes alii Scriptores, & Aſtrologi; nam* διχότομον σελήνην *accipiunt, ut verbum ſonat, pro dimidiata* [2]; ubi nempe facies illa, vel orbis lunae, qui a nobis conſpicitur, dimidia ſui parte illuſtra-

(1) Diſſer. IV. (2) Exercit. pag. 230.

ſtratur: quod non in plenilunio; lunariſque eclipſis tempore, ſed in quadraturis ſolum contingit. Ego vero, Palmerii pace, non video cur in doctiſſimo Viro, earumque rerum quamqui maxime perito aut oſcitantiam, aut inconſtantiam illam hic temere ſuſpicemur. Itaque potius a Plutarcho olim ſcriptum, ideoque in ipſius textu nunc depravato reſcribendum exiſtimo *ἐν διχομηνίᾳ in plenilunio*, vel *dimidio menſis*. Atque ita certe legendum eſſe duo ſuperiora Plutarchi teſtimonia nitide oſtendunt: ſicuti viciſſim ex hoc ipſo quoque Plutarchi loco confirmatur plenilunia, & eclipſes lunae ſemper in mediam civilium Athenienſium menſium diem incidiſſe: cum Plutarchus ipſe civiles eiuſmodi menſes a lunaribus diſtinctos nullibi agnoverit; ſed aperte potius, ut dixi, refutaverit.

VIII. Quemadmodum vero clariſſimi Scriptores illi Petavius, atque Dodvellus in definienda civilis Attici anni forma, vel quantitate a Scaligeri ſententia plurimum diſſident; ita quoque illorum hypotheſes in contexenda Atticorum menſium ſerie, vel ipſorum ordine deſcribendo a Scaligeri opinione diſſidentes eſſe conſpicimus. Siquidem Scaliger Gazam ſequutus, qui omnium primus aureolum *de Menſibus Atticis* Libellum conſcripſit, Pyanepſionem menſem quarto, Maemacterionem vero quinto loco collocaverat; Petavius autem Maemacterionem viciſſim ante Pyanepſionem conſtituit; atque Antheſterionem, quem Gaza Maemacterioni ſubiecerat, Petavius ipſe Scaligeri veſtigiis inſiſtens poſt Gamelionem collocavit. Itaque duodecim Atticorum menſium ſeries hoc ordine iuxta Petavium contexi debet

1. Ἑκατομβαιών	Hecatombaeon	*Iulius*
2. Μεταγειτνιών	Metagitnion	*Auguſtus*
3. Βοηδρομιών	Boedromion	*September*
4. Μαιμακτηριών	Maemacterion	*October*
5. Πυανεψιών	Pyanepſion	*November*
6. Ποσειδεών	Poſideon	*December*
7. Γαμηλιών	Gamelion	*Ianuarius*

8. Ἀν.

8.	Ἀνθεστηριών	Antheſterion	*Februarius*
9.	Ἐλαφηβολιών	Elaphebolion	*Martius*
10.	Μυνιχιών	Munichion	*Aprilis*
11.	Θαργηλιών	Thargelion	*Maius*
12.	Σκιῤῥοφοριων	Scirrophorion	*Iunius*

Haec ipſa quoque menſium Atticorum ſeries a Dodvello recepta, noviſque argumentis confirmata fuit [1]: niſi quod ille Maemacterionis, Pyanepſioniſque ſedem poſterioribus demum temporibus ita permutatam fuiſſe dicit, ut Pyanepſion ipſe in Maemacterionis, ſive quartum locum migraverit [2]. Neque perſpicuo ſolum Harpocrationis loco movetur Dodvellus, qui Maemacterionem quintum Athenienſium menſem appellat, ſimulque variis, ambiguis tamen, Plutarchi, & Diodori teſtimoniis, quae Scaliger ipſe laudaverat; ſed plurimis etiam Codicibus, in quibus Athenienſium menſium ſeries ita contexitur, ut Pyanepſion quartum, Maemacterion vero quintum locum obtineat [3]. Illud etiam obſervat Dodvellus quod in duabus Inſcriptionibus, quas Athenis Sponius exſcripſerat, Pyanepſion ipſe ſemper ante Maemacterionem collocatur; *ſi nempe recte illas deſcripſit Auctor alioqui diligentiſſimus* [4]. Quo certe loco non video cur Sponii diligentiam Dodvellus in dubium revocaverit; cum praeſertim eadem prorſus menſium ſeries, quae in Inſcriptionibus illis apud Sponium conſpicitur, in pluribus etiam monimentis aliis a Dodvello citatis occurrat; & Sponius ipſe varietatem hanc, qua Marmora a communi, receptaque Petavii ſententia diſſident, veluti obſervatione digniſſimam accurate notaverit. Verum de novo hoc menſium Atticorum ordine, atque etiam aetate, qua Athenis ille invaluit, accuratius, atque oportunius agendum erit Diſſertatione X. ubi duo Marmora a Sponio deſcripta proferentur; quemadmodum etiam Diſſer. XII. perſpicuis, certiſque teſtimoniis oſtendam qua ratione civiles Romanorum, aliarumque Gentium menſes cum civilibus Athenienſium menſibus committi debant: in quo certe omnes fere veteres Grae- co-

(1) Diſſert. II. Sect. 4. & 5. (2) Ibi Sect. 16. (3) Vide Prideaux. ad Marm. Oxon. (4) Diſſ. II. Sect. 5.

corum Scriptorum Interpretes deceptos eſſe conſpicimus. Id unum hic obiter obſervaſſe ſufficiat quod civilis Athenienſium annus, ut num. XXII. mox oſtendetur, ante Olymp. LXXXVII. a Gamelione menſe, deinde vero ab Hecatombaeone ſemper incepit; ut Gamelionis proinde initium ab hyberno ſolſtitio duceretur; Hecatombaeonis vero principium *περὶ τὰς τρόπας θερινὰς circa ſolſtitium aeſtium* contingeret. Itaque Hecatombaeon maiore ſui parte cum Iulio menſe coniungebatur; quamvis ex variis Plutarchi, aliorumque teſtimoniis, quae num. XXX. proferentur, Hecatombaeonis initium in Auguſti Kalendas aliquando incidiſſe videatur. Sed haec Athenienſium menſium aberratio aut inconſtans, aut ſequioribns certe temporibus invecta fuit. Quandiu nimirum civilis Atticus annus lunaris, civileſque menſes lunares fuerunt, cuiuſmodi certe illos fuiſſe contra Scaligerum, atque Petitum oſtendimus, Hecatombaeonis menſis, adeoque civilis anni principium circa aeſtivi ſolſtitii tempora contigiſſe debuit, ut Petavius ipſe, Dodvellus, aliique plurimi demonſtrarunt.

IX. Quod ſi civilis Atticus annus lunaris eſſe, adeoque lunaribus etiam menſibus ita conſtare debuit ut 354. dies ille complecteretur, manifeſtiſſime inferri debet quod 12. menſes omnes *τριακονθήμεροι triginta dierum*, ſive pleni eſſe non poterant; ſed in illorum aliquibus dies aliquis eximendus erat, qui *ἐξαιρέσιμος*, vel *exemptilis* appellabatur; menſemque ipſum, a quo eximebatur, *ἐξαιρεσιμαῖον* ſive *cavum* efficiebat. In definienda vero cavorum eiuſmodi menſium ſede ita doctiſſimos Viros conſpirare conſpicimus, ut 12. anni menſes alterne plenos, cavoſque fuiſſe illi velint; ut ſex nimirum anni menſes diebus 30., alii vero ſex 29. ſolum diebus conſtarent. Atque alternam hanc quidem menſium plenorum, cavorumque ſeriem Petavius in popularibus annis, etiam inſtituta Metonis Enneadecaeteride, ſemper uſurpatam eſſe putavit (1). Scaliger (2) vero ac Petitus (3) illam non in popularibus quidem, ſed in Prytaniae ſolum, vel Magiſtratuum annis ſemper obtinuiſſe exiſtimarunt. Dodvellus denique alternum hunc inaequalium menſium ordinem ante Metonis Enneadecaeteridem, ſive annum 1. Olymp. LXXXVII. floruiſſe (4), iterumque Olymp. CXII.

(1) Doctr. Temp. Lib. I. c 10. & 5. (2) Emend Temp. Lib. I. pag. 42. (3) In Kalend. Attic. & Ecl. Chr. c. 2, 9. (4) Diſſert. I. Sect. 38.

anno 3., inventa Calippi Periodo, reſtitutum fuiſſe (1) dixit, ipſumque Gemini aetate, ac poſterioribus etiam temporibus in civilibus ſemper, ac popularibus annis uſurpatum eſſe. Ac ſane alternus ille menſium ordo in popularibus annis perſpicue a Gemino demonſtrari videtur. Ita nimirum ille de popularibus menſibus diſſerit Ἔστι δὲ ὁ μὲν ἀκριβὴς μηνιαῖος χρόνος ἡμερῶν κθ $\frac{\alpha}{\beta}$ $\frac{\alpha}{\lambda\gamma}$ οἱ δὲ πρὸς τὴν πολιτικὴν ἀγωγὴν ὁλοσχερέστερον λαμβανόμενοι μηνιαῖοι χρόνοι εἰσὶν ἡμερῶν κθ $\frac{\alpha}{\beta}$, ὥστε τὸν δίμηνον χρόνον γενέσθαι ἡμερῶν νθ΄· ὅθεν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οἱ κατὰ πόλιν μῆνες ἐναλλὰξ ἄγονται πλήρεις, καὶ κοῖλοι . . . . ἐκ δὲ τούτων συνάγεται ὁ κατὰ σελήνην ἐνιαυτὸς ἡμερῶν τνδ΄ *eſt autem exactum menſtruum tempus dierum 29.$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{33}$; quae vero menſtrua tempora ad civilem uſum minus accurate ſumuntur, ea ſunt dierum 29. $\frac{1}{2}$ ita ut bimeſtre tempus fiat dierum 59. unde propter hanc cauſam civiles menſes alternatim aguntur pleni, & cavi: Ex his autem colligitur lunaris annus dierum 354.* paulloque inferius ὅθεν κοῖλον, καὶ πλήρη μῆνα παρὰ μέρος ἄγουσιν . . . ὧν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἓξ πλήρεις, καὶ ἓξ κοῖλοι (2) *unde cavum, & plenum menſem per vices agunt... fiunt in anno ſex menſes pleni, & ſex cavi.*

X. Perſpicuis eiuſmodi Gemini verbis tum Petavius, tum Dodvellus etiam veram civilis Attici anni formam contra Scaligerum demonſtrarunt. Sed maxime tamen, ut opinor, intererat perſpicuis etiam characteribus demonſtrare quis ordo in cavis, pleniſque menſibus haberetur; utri nimirum alios praecederent. Ac Petavius quidem, ſimulque Dodvellus (3) id ex ſuperiori Gemini teſtimonio ſatis oſtendi poſſe putarunt quod pleni ita cavos ubique praeceſſerint, ut primus, tertius, aliique impares, pleni fuerint; ſecundus, vero, quartus, aliique pares, cavi forent; ideoque variis in locis hunc menſium cavorum ordinem, veluti certum, ſupponunt. Perſpicue tamen, niſi mea me fallit opinio, id ex allatis Gemini verbis inferri non poterat. Quamvis enim ille ſemel, iterumque dicat quod menſes agebantur πλήρεις, καὶ κοῖλοι, *pleni & cavi*... ἓξ πλήρεις καὶ ἓξ κοῖλοι *ſex pleni, & ſex cavi*, ac ſi in menſium ordine pleni ca-

(1) In Tab. Attic. Pag. 721. (2) Elemen. Aſtron. c. 6. (3) Differt. III. Sect. 23.

cavos praecederent; aliquando tamen cavos ante plenos commemorat, ut cum aſſerit quod Graeci *κοῖλον, ϗ πλήρη μῆνα παρὰ μέρος ἄγουσι* *partim cavum*, & partim *plenum menſem agunt*; atque de Metonis Enneadecaeteride loquens ait in illa non agi *ϗ ἕνα κοῖλον, ϗ πλήρη μῆνα* *menſem alterne cavum*, & *plenum*, ſicuti in civilibus, & popularibus annis olim agebatur. Ergo ſemper ambiguum ſupererit an primus ex. gr. anni menſis cavus, vel plenus haberi debeat; ſimulque Tribuum, ac Prytaniarum ſeries incerta foret. Quicumque tamen Petavii hypotheſim amplecti velit, atque inſtituta Metonis Enneadecaeteride civiles Athenienſium menſes ita alterne plenos, cavoſque fuiſſe exiſtimet, ut ubique cavos pleni praeceſſerint, facile ambiguitatem illam dirimere profecto poterit illuſtri Antiphontis teſtimonio, ex quo plurima variis Atticae Hiſtoriae capitibus illuſtrandis oportune deducam. Eximius Orator ille Choragum quendam defendendum ſuſceperat, qui tanquam veneficii reus ad Regem, ſive Novemvirorum ſecundum, delatus fuerat; ſed elapſo tamen legitimo dierum numero, qui intentandis eiuſmodi actionibus Athenienſium lege praeſcribebatur. Itaque Choragus ille ſit ait *τῆς δ' ἀρχῆς αὐτῷ Βασιλεῖ λοιποὶ δύο μῆνες ἦσαν Θαργηλιών, ϗ Σκιῤῥοφοριών . . . . ἐπειδὴ γὰρ ὑτοσὶ ὁ Βασιλεὺς εἰσῆλθεν, ἐξὸν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξαμένοις τῦ Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς τριακονθ' ἡμέρας συνεχῶς τούτων ἥτινι ἐβούλοντο ἀπογράφεσθαι, ἀπεγράφοντο ὐδὲ μιᾷ· ϗ αὖθις τῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξαμένοις ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράφεσθαι ἥτινι ἐβούλοντο, ὐδ' ἐνταῦθα αὐτὸ ἀπεγράψαντο, ἀλλὰ παρῆσαν ϗ τύτυ τῦ μηνὸς εἴκοσιν ἡμέρας. ὥστε αἱ σύμπασαι ἡμέραι ἐγένοντο αὐτοῖς πλέον ἢ πεντήκοντα ἐπὶ τύτυ τῦ Βασιλέως, ἐν αἷς ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράψασθαι, ὐκ ἀπεγράψαντο ὁρῶντες δέ με βουλεύοντα. . . . ϗ πρὸς τύτοις πρυτανεύσαντα τὴν πρώτην Πρυτάνειαν ἅπασαν, πλὴν δυοῖν ἡμέραιν* (1) *Magiſtratus vero ipſi Regi duo* adhuc *menſes ſupererant, Thargelion, & Scirrophorion. Poſtquam autem hic Rex ingreſſus eſt, cum eis a prima die Hecatombaeonis incipiendo deferre liceret triginta diebus continuis; quacumque ipſarum voluiſſent, in nulla detulerunt. Et rurſum a prima die Metagitnionis menſis incipiendo illis, quacumque voluiſſent, accuſare licebat*; *neque tunc hoc detulerunt*: *ſed & huius menſis viginti dies elabi permiſerunt*; *ita ut integrae* 50. & *amplius*

(1) Orat. XVI.

dies tempore Regis fuerint, in quibus illis accuſare licebat, & non detulerunt. Cum me Senatorem eſſe viderent: ac inſuper Prytanis munere fungentem toto primae Prytaniae tempore, duobus diebus exceptis. Ex perſpicuis eiuſmodi antiqui Rhetoris verbis, qui circa Olympiadem XC. floruit, non modo quatuor Athenienſium menſium ordo, ut id obiter moneam, ſimulque Archontici anni principium inferri poteſt, ſed aperte quoque colligitur tunc Hecatombaeonem τριακονθήμερον, plenum, ſive 30. *dierum* fuiſſe, cum Orator in illo *triginta continuos dies* diſerte numeraverit; iterumque a prima Hecatombaeonis die ad vigeſimam ſequentis Metagitnionis quinquaginta dies fluxiſſe dixerit. Ergo Hecatombaeon cavus eſſe non poterat; ideoque, ſi Antiphontis aetate civiles Athenienſium menſes alterne pleni, cavique fuere, ut ex Gemino Petavius exiſtimavit, perſpicuum fiet menſes omnes pari numero deſignatos ſemper plenos, ac impari numero expreſſos ſemper cavos eſſe oportere: quod ex ambiguis Gemini verbis nitide inferri non poſſe iam dixi.

XI. Sed ut haec ipſa menſium plenorum, cavorumque ſeries accuratius exploretur, ac diſſidentes illae doctiſſimorum hominum ſententiae excutiantur, variae illorum hypotheſes in definienda exemptilium dierum ſede prius exponi, ſimulque perſpicuis, ut opinor, argumentis ipſarum ſingulae refelli debent. Atque initio quidem Scriptores illi hac in parte mirifice conſpirant, ut cum in cavis menſibus dies aliqua diſſimulari, praeteriri, ſive non numerari debuerit, exemptilis iſta dies nunquam trigeſima, ſive poſtrema menſis fuerit, quae Solonis inſtituto ἕνη καὶ νέα *vetus & nova* dicebatur; cum τριακὰς ipſa, ſive *trigeſima dies*, in menſibus omnibus, etiam cavis, numerari conſueverit, ut nitide teſtatur Geminus οὐδὲ ἐξαιρέσιμος ἡ τριακὰς διὰ παντὸς (1). *neque exemptilis omnino trigeſima* (2). Itaque exemptilis illa menſium cavorum dies non illorum trigeſima, ſed praecedentium aliqua eſſe debuit; ut non modo Petavius, atque Dodvellus exiſtimant, qui ἐξαίρεσιν *exemptionem* illam in lunaribus, iisdemque ſimul popularibus Athenienſium annis, factam putarunt; ſed Scaliger etiam, atque Petitus, qui ipſam in Prytaniae ſolum, vel Magiſtratuum annis uſurpatam eſſe contendunt. In definienda vero exemptilis huius

(1) Cap. 6. (2) Dodw. Diſſer. III. Sect. 23.

ius diei ſede Scriptores illi plurimum diſſident. Siquidem Scaliger [1], atque Petitus [2] *δευτέραν ἱϛαμένου μηνὸς ſecundam incipientis menſis diem* ſemper in cavis lunaribuſque menſibus exemptam eſſe dixerunt. Petavius vero [3] *δεκάτην φθίνοντος μηνὸς decimam deſinentis menſis diem*, ſive *vigeſimam primam* exemptilem fuiſſe arbitratur. Denique Dodvellus iis temporibus, quibus Metonica Enneadecaeteris minime adhibebatur, adeoque menſes alterni pleni, cavique in popularibus annis uſurpabantur, exemptilem horum diem *δευτέραν φθίνοντος μηνὸς ſecundam deſinentis menſis diem*, ſive *vigeſimam nonam* fuiſſe dicit [4]. Quandoquidem vero triplex illa doctiſſimorum hominum ſententia non certa ratione, ſed ambiguis ſolum, niſi mea me fallit opinio, coniecturis innititur, e re futurum putaverim ſi in illarum ſingulas accuratius inquiram; cumque Scaligeri, Petiti, ac Petavii hypotheſes falſas demonſtravero, Metonis Enneadecaeteridem, ſive exemptilium dierum ſedem in illa conſtitutam, etiam poſt Olympiadem CXII. floruiſſe contra Dodvellum oſtendam.

XII. Atque, ut a Scaligeri, ſimulque Petiti ſententia exordiar, qui in lunaribus ſaltem menſibus *ſecundam* cavorum diem exemptilem fuiſſe dicunt, celebri Plutarchi teſtimonio confirmari fortaſſe illa poterit, quo ſecundam Boedromionis diem non ad Lunae rationes, ſed alia potius de cauſſa exemptam eſſe teſtatur: *τὴν δευτέραν τοῦ Βοηδρομιῶνος ἡμέραν ἐξῄρημεν, οὐ πρὸς τὴν σελήνην, ἀλλ' ὅτι ταύτῃ δοκοῦσιν ἐρίσαι περὶ τῆς χώρας οἱ Θεοί.* [5] *ſecundam Boedromionis diem eximimus, non propter Lunam, ſed quod ea die de Attica regione contentio Diis credatur fuiſſe*; quemadmodum alibi de Athenienſibus ipſis, ait *τὴν δευτέραν Βοηδρομιῶνος ἐξαιροῦσιν ἀεὶ, ὡς ἐν ἐκείνῃ τῷ Ποσειδῶνι πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν γενομένης τῆς διαφορᾶς* [6] *ſecundam Boedromionis ſemper eximunt, quod ea die Neptuno cum Minerva contentio fuerit*. Itaque, ſi Plutarchus ſecundam Boedromionis, qui plenus eſſe debebat, non ex cycli lunaris legibus, lunariſque menſis natura, ſed alia de cauſſa ab Athenienſibus exemptam eſſe teſtatur, ſatis innuere videtur ſecundam illam menſium diem ex Lunae rationibus in menſibus aliis exemptam eſſe, qui cavi eſſe debebant. Sed ex ambiguis eiuſmodi Plutarchi verbis con-

(1) Emend Temp Lib I. pag 11. (2) In Ecl. Chr. c. 2. 9. (3) Doctr. Temp. Lib. I. c. 5. & Lib. II. c. 10. (4) Diſs. I. Sect. 38. (5) Symp. Lib. IX. Quaeſt. 6. (6) De Frater. Amore.

conſtans illa exemptilium dierum ſedes inferri certe non poterit, quam Scaliger, atque Petitus excogitarunt: cum praeſertim Plutarchus ipſe ſecundam illam menſium lunarium diem in cavis etiam menſibus numeratam eſſe putaverit. Siquidem ille ſecundam menſium omnium diem Heroibus, atque Daemonibus ſacram apud Graecos fuiſſe dicit: *Ἕλληνες ἐν τῇ νεμενίᾳ τοὺς Θεοὺς σεβόμενοι τὴν δευτέραν Ἥρωσι, καὶ Δαίμοσιν ἀποδεδώκασι* (1). *Graeci Deos neomenia*, ſive prima menſis lunaris die *venerati*, *ſecundam Heroibus*, *atque Daemonibus tribuerunt*. Hic dubitari certe non poterit quin ſecunda illa menſium dies Heroibus ſacra lunarium menſium ſecunda fuerit, cum Plutarchus illam poſt neomeniam, ſive primam lunaris utique menſis diem numeraverit. Veriſimile eſt etiam Plutarchum ibi celebrem Athenienſium quoque morem innuere, qui Solonis lege Deos, Heroaſque colere iubebantur. Quis vero fieri potuiſſe exiſtimet ut dies illa Heroibus honorandis ſingulis menſibus dicata foret, quae alternis omnino menſibus eximebatur? Certe, ſi in cavis anni menſibus ſecunda illa dies ſemper exemptilis eſſe, ideoque in ipſius exemptae locum tertia deſcendere debuiſſet, non erat ſane cur *ſecundam* potius, quam *tertiam* menſis diem Heroibus ſacram eſſe Plutarchus diceret; cum praeſertim Plutarchus ipſe (2) exemptilium dierum rationem habuiſſe Petito videatur; nec alia de cauſſa Plataicam pugnam, quae vere *tertia* Boedromionis die contigerat, in *quartam* Boedromionis ipſius diem aliquando contulerit, niſi quod una eademque dies, quae tertia fuerat, exemptili quoque ſive ſecunda, quae ſemper, ut diximus, eximebatur, numerata, quarta appellari potuerit. At ne coniecturis hic immorer, illuſtrem illum Antiphontis locum obſervari maxime velim, quem paullo ſuperius expoſui. Siquidem accuratiſſimus Orator ille a prima Hecatombaeonis die ad vigeſimam ſequentis Metagitnionis diem 50. continuos, ſolidoſque dies diſerte numeravit, quibus ineuntis anni Rex in imperio, vel Magiſtratu fuerat, atque Choragus integro primae Prytaniae tempore Prytanis munere perfunctus erat. Ergo, ſi menſes illi, qui in Prytaniis, ac Magiſtratibus adhibebantur, certe lunares erant, ut Scaliger ipſe, ac Petitus optime exiſtimarunt, adeoque Metagitnion ille ab Antiphonte numeratus luna-

(1) Quaeſt. Graec. (2) Eclog. Chron. c. 4.

lunaris eſſe debebat, quis aperte non videat ante vigeſimam Metagitnionis diem nullam omnino diem exemptam eſſe; ideoque, cum ex illorum hypotheſi Metagitnion cavus eſſe deberet, in cavis eiuſmodi menſibus ſecundam illorum diem ſemper exemptilem eſſe non potuiſſe? Clarius id etiam, atque accuratius adhuc deprehendiſſe videor in Decreto quodam, quod ab Aeſchine memoratur, ubi Demoſthenem muris inſtaurandis praefectum, eoque Magiſtratu adhuc perfunctum eſſe demonſtrat cum illi corona a Cteſiphonte decreta foret: Ἐπὶ Χαιρωνίδου Ἄρχοντος, Θαργηλιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος, ἔγραψε (Δημοσθένης) ψήφισμα ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν φύλων Σκιῤῥοφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένου, καὶ τρίτῃ ἐπέταξεν ἐν τῷ ψηφίσματι... *Chaeronda Archonte ſecunda Thargelionis deſinentis die*, ſive vigeſima nona *rogationem tulit* Demoſthenes *ut Tribuum conventus fieret ſecunda Scirrophorionis die*; *atque tertia die in Decreto ſancivit*... Exinde vero deducit Aeſchines, quod cum aurea corona Demoſtheni 22. Pyanepſionis die decreta fuerit, ut mox oſtendetur, honor ille Demoſtheni collatus erat μεσοῦντα τὴν ἀρχὴν *dum in medio Magiſtratus tempore reperiretur*. Itaque & Pyanepſion ille, & Scirrophorion, quibus Aeſchines & Tribuum conventum, & Magiſtratus tempora accuratiſſime ſupputavit, lunaris omnino cenſendus erit; cumque Scirrophorion duodecimus anni menſis, ideoque cavus eſſe deberet, *ſecunda* tamen, ac *tertia* dies in illo numerata conſpicitur: quod argumento certe eſſe poterit in reliquis etiam cavis anni lunaris menſibus ſecundam ipſorum diem minime exemptam eſſe: ut illa proinde immerito a Scaligero, atque Petito ſemper exemptilis exiſtimetur

XIII. Optime quidem novi perſpicuo alioquin Aeſchinis teſtimonio facile ex Scaligeri, ſimulque Petiti ſententia reponi poſſe ſecundam illam Scirrophorionis diem, qua Tribus omnes convocari debebant, non lunaris, ſed popularis potius menſis habendam eſſe, quae ex illorum hypotheſi minime eximebatur. At illa menſium varietas explicando Plutarchi, vel Antiphontis teſtimonio adhiberi certe non poterit; cum illorum uterque vel perſpicue lunaris menſis diem, vel Prytaniae ſaltem, aut Magiſtratus, quod perinde eſſe debet, expreſſerit. Deinde vero hypotheſis illa, menſiumque diſcrimen, cuius inventi gloria Scaliger ipſe mirifice delectabatur, manifeſtis adeo, certiſque rationibus a Petavio refutatum eſſe conſpicitur,

tur, ut argumentis aliis, noviſque Veterum teſtimoniis iterum refelli minime debeat; adeoque argumenta ſingula, quibus oſtenditur in popularibus anni menſibus ſecundam illorum diem minime exemptam eſſe, ſimul etiam oſtendant lunarium menſium ſecundam exemptilem eſſe non potuiſſe: cum lunares menſes iſti a popularibus nullo diſcrimine diſtinguerentur. Unicum hic tamen argumentum aliud addidiſſe liceat, quod a Petavio, ceteriſque fere diſſimulatum eſſe conſpicio, ut illo quoque Scaligeri, atque Petiti ſententia impugnetur; ſimulque nitide oſtendi poſſit quas illi ambages in Graecam Hiſtoriam invexerint, ut lunarium, civiliumque menſium diſcrimen exemplis etiam ex Attica Hiſtoria petitis confirmarent. Itaque obſervari maxime velim quod ſicuti, Plutarcho teſte, ſecunda illa menſium dies, quae apud Graecos Heroibus ſacra fuerat, lunaris profecto eſſe debuit; ita quoque dierum illorum ſinguli, qui apud Athenienſes veluti Diis conſecrati haberi conſueverant, & quibus proinde Athenienſes feriari, ſacra peragere, feſtoſque dies celebrare iubebantur, ad Lunae rationes dirigi, ſive lunarium menſium eſſe debebant. Id facile teſtimoniis innumeris oſtendi poſſet, ſed unum hic tamen ex Ariſtophane proferam, quod minus accurate, ut opinor, Scaliger ipſe interpretatur. Lepidiſſimus Comicus ille ita in Nubibus Lunam de Athenienſibus loquentem inducit

Α'λλα τ' εὖ δρᾷν φησὶν ὑμᾶς. κὐκ ἄγειν τὰς ἡμέρας
Οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τε, καὶ κάτω κυδοιδοπᾷν
Ὥς τ' ἀπειλεῖν φησὶν αὐτῇ τὰς Θεὰς ἑκάστοτε
Ἡνίκ' ἂν ψευσθῶσι δείπνου κἀπίωσιν οἴκαδε
Τῆς ἑορτῆς μὴ τυχόντες κατὰ λόγον τῶν ἡμερῶν.
Κᾆθ' ὅταν θύειν δέῃ, στρεβλοῦτε, καὶ δικάζετε(1)

Alia vos bene facere dicit; at nullos recte dies
Tranſigere; ſed ſurſum, atque deorſum confundere omnia:
Ac proinde ſibi minari Deos ait ſubinde, cum
Fruſtrantur convivio, & domum redeunt feſti ſui
Compotes non redditi, iuxta dierum rationem.
Sed & cum ſacrificare oportet, vos reos quaeſtioni
accipitis, & iudicia exercetis fori.

Hunc Ariſtophanis locum exſcripſit Scaliger (2) ut oſtenderet ipſius aetate Harpali Octaeteridem fidem decoxiſſe, ipſamque pro-

(1) Act. IV. in fine (2) Can. Iſag. Lib. III. c. 8. pag. 238.

proinde hic a Luna, ſive ab Ariſtophane reprehenſam eſſe putavit. Ego vero non Harpali Octaeteridem; ſed ipſam potius Metonis Enneadecaeteridem a Comico traductam eſſe putaverim: Siquidem Nubes anno 1. Olymp. LXXXIX. editae ſunt; adeoque nono anno poſtquam, Harpali Octaeteride iam repudiata, Athenienſes omnes Metonis Enneadecaeteride feliciter utebantur. Ergo non Octaederidis errores, Harpalique Periodum, quae iam obſoleverat, taxavit hic Ariſtophanes; ſed illa potius vitia, & errores, quos Enneadecaeteridi ineſſe ſuſpicabatur; quemadmodum certe Metonis induſtriam, caeleſtiumque rerum ſtudium alio in loco feſtive invidioſeque traducit, eamque rudi populo deridendam proponit. Ceterum, ſive Harpali, ſive Metonis potius Periodum reprehenderit hic Ariſtophanes, perinde eſt: ſemper enim perſpicue conſtabit aut Harpali Octaeteride adhuc florente, aut inſtituta iam Metonis Enneadecaeteride dies omnes, qui Diis ſacri fuerant, in lunaribus omnino menſibus diſtinctos, ac numeratos eſſe oportere [1]. Ergo ſexta Boedromionis dies, qua Dianae Venatrici ex Miltiadis voto ſacrificabatur, ob victoriam ea die Marathone partam, lunaris erit. Lunaris etiam ſextadecima eiuſdem menſis, qua libari conſueverat ob navalem Chabriae victoriam ad Naxum [2]. Lunaris quoque ſextadecima Munichionis Dianae ſacra quod ipſo die Graecis ad Salaminam pugnantibus pleno orbe fulſiſſet. Lunares denique, ſive in lunaribus anni menſibus deſignati, dies illi, qui tum a Plutarcho [3], tum ab aliis Scriptoribus memorantur; ideoque Diis conſecrati fuiſſe dicuntur quod in ipſis illuſtre quiddam, fauſtumque Athenienſibus contigiſſet. Itaque mirari plane quis poterit cur Scaliger ipſe, ac Petitus [4] ſextam illam Boedromionis, aut ſextam decimam Munichionis, alioſque menſium dies ab Hiſtoricis memoratos non ad lunares, ſed ad civiles potius menſes referendos eſſe putaverint, qui a lunaribus diſſiderent; eaſque Periodos excogitaverint, in quibus celebres illi dies, veluti populares, cum aliis menſium lunarium diebus accuratiſſime committerentur. Exempla ſingula, quae tum a Petito, tum a Scaligero proferuntur, accuratius excutere nec iuvat, nec decet. Inſignem hic ſolum Demoſthenis locum exponam;

K quo

(1) Plutarch. de Gloria Athen. (2) Plut. ibi & in Phocione. (3) De Gloria Athen. (4) C. 8.

quo Petitus Periodum ſuam confirmari poſſe putavit; non modo ut Petiti ipſius error oſtendatur, verum etiam ut locus ille, perplexus ſane, quique proinde Meurſio, Dodvello, ceteriſque facile impoſuit, oportune illuſtretur. Demoſthenes in Oratione *de Corona* hoc Decretum exhibet Ἐπὶ Χαιρωνίδου Ἡγήμονος Ἄρχοντος, Γαμηλιῶνος ἕκτῃ ἀπίοντος, φυλῆς πρυτανευούσης Λεοντίδος, Ἀριστόνικος Φρεάῤῥιος εἶπεν . . . ἐπαινέσαι Δημοσθένην, καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ *Chaeronda Hegemonis* filio *Archonte*, *die Gamelionis deſinentis ſexta*, ſive vigeſima quinta, *Leontide Tribu Prytaniae munere fungente*, *Ariſtonicus Phrearrhius dixit*... *laudari Demoſthenem*, *& aurea corona coronari* (1). Petitus hic aſſerit Decretum iſtud anno 3. Olymp. CX. factum eſſe, quo certe Chaerondas Eponymus Archon in Faſtis occurrit. Obſervat etiam Eccleſias κυρίας, *ſtatas*, legitimaſque *decima*, *vigeſima*, ac *trigeſima* menſis lunaris die, quae a Magiſtratibus adhibebatur, celebratas eſſe; ideoque concludit anno 3. Olymp. CX. vigeſimam quintam Gamelionis popularis diem in vigeſimam Prytaniae, ſive lunaris menſis diem incidiſſe; idque in ſua XL. annorum Periodo optime conſpirare gloriatur: quemadmodum etiam alibi Decretum aliud exſcribens, quod a Laertio in Zenonis (2) Vita memoratur, illud *vigeſima* quidem Maemacterionis popularis die, ſimulque tamen *trigeſima tertia* Prytaniae, vel menſis lunaris factum aſſerit, quod nimirum tunc temporis Tribuum Athenienſium ſingulae 35. diebus in anno lunari Eccleſiis praeſiderent, ſive Prytaniae munere fungerentur. Utrumque tamen exemplum illud immerito prorſus, ac temere a Petito profertur: tantumque abeſt ut teſtimoniis illis Petiti Periodus confirmari unquam poſſit, ut potius exinde quoque perſpicue refellatur. Ac de ſtatis quidem, legitimiſque Eccleſiarum, ſive Concionum diebus Diſſert. VI. accuratius agendum erit, ubi celebre Decretum illud, quod ex Laertio Petitus attulit, oportunius exponam. Id unum obiter hic obſervari velim quod δεκάτῃ ὑστέρᾳ non *vigeſimam*, ut interpretatur Petitus, ſed *undecimam* potius menſis diem ſignificat; deinde vero quod eiuſmodi Decreti, ſive Zenonis Cittiaei, tempore Athenienſes Tribus duodecim numero iam factae fuerant, ut Petitus ipſe fatetur; ideoque ipſarum quaelibet non 35. diebus, ut opinatur Petitus, ſed integro ſo-

(1) Ed. Chron. c. 4. (2) Ibi c. 5.

Digitized by Google

ſolum menſis ſpatio praeſidebat: adeoque in Laertii textu τριακοϛῆ τρίτη *trigeſima tertia* Prytaniae dies reſcribi certe non poterit. Quod vero ad Decretum aliud a Demoſthene memoratum attinet, in eo Petitus, aliique plurimi errarunt quod ipſum anno 3. Olymp. CX. factum putaverint, cum certe ad 1. eiusdem Olympiadis manifeſtiſſime referri debeat; ut ex ipſa temporum, rerumque ſerie a Demoſthene expoſita deprehendi. Pluribus enim in locis Demoſthenes ipſe conſtanter aſſerit honores ſibi, aureamque coronam prius ab Hyperide, tum ab Ariſtonico, tandemque a Cteſiphonte decretam eſſe; idque Plutarchus etiam diſerte teſtatur. Eiuſmodi vero Cteſiphontis Decretum, veluti legibus contrarium, ideo ab Aeſchine accuſatum fuit, quod ille honores Demoſtheni decreviſſet dum adhuc Demoſthenes ipſe moenibus inſtaurandis praefectus erat; neque eius muneris adhuc rationes reddiderat; ſed potius in *medio magiſtratus tempore* reperiebatur. Age vero horum omnium tempora ex iisdem ipſis Scriptoribus inquiramus. Demoſthenes murorum reficiendorum curator electus fuit ἐπὶ Χαιρωνίδȣ Ἄρχοντος Σκιῤῥοφοριῶνος τρίτη ἱϛαμένȣ *Chaeronda Archonte tertia Scirrophorionis ineuntis die*, ut nitide in Decreto ſuperius expoſito memoratur. Honores illi, & corona a Cteſiphonte decreta fuit vigeſima ſecunda Pyanepſionis die, ut in hoc Decreto conſpicitur Ἐπὶ Ἄρχοντος Εὐθυκλέους, Πυανεψιῶνος ἐννάτη ἀπίοντος Φυλῆς πρυτανευόσης Οἰνηΐδος Κτησιφῶν Λεωσθένȣς Ἀναφλύϛιος εἶπεν: Ἐπειδὴ Δημοσθένης γενόμενος ἐπιμελήτης τῆς τῶν τειχῶν ἐπισκευῆς . . . δεδόχθαι τῇ βȣλῇ, καὶ τῷ δήμῳ ἐπαινέσαι Δημοσθένην, καὶ ϛεφανῶσαι χρυσῷ ϛεφάνῳ *Archonte Euthycle, nona Pyanepſionis deſinentis die*, ſive vigeſima ſecunda, *Oeneide Tribu Prytaniae munere fungente, Cteſiphon Leoſthenis Anaphlyſtius dixit. Quoniam Demoſthenes muris reficiendis curator factus. . . placere Senatui, Populoque laudare Demoſthenem, & ornare corona aurea*. Denique Decretum iſtud a Cteſiphonte factum tandem ab Aeſchine ſexta Elaphebolionis die delatum fuit: Ἐπὶ Χαιρωνίδȣ Ἄρχοντος, Ἐλαφηβολιῶνος ἕκτη ἱϛαμένȣ Αἰσχίνης Ἀτρομήτȣ Κοθωκίδης ἀπήνεγκε πρὸς τὸν Ἄρχοντα παρανόμων γραφὴν κατὰ Κτησιφῶντος . . ὅτι ἔγραψε παράνομον ψήφισμα ὡς ἄρα δεῖ ϛεφανῶσαι Δημοσθένην *Chaeronda Archonte, Elaphebolionis ineuntis ſexta die, Aeſchines Atrometi filius Cothocides detulit ad Archontem violatarum legum actionem contra Cteſiphontem... quod ille decretum legibus*

 con-

contrarium ſcripſerit coronandum eſſe Demoſthenem. Ex tribus vero Decretis illis, quae Archontis Chaerondae nomen praeſeferunt, nullum, ne poſtremum quidem, anno 3. Olympiadis CX. Chaeronda Athenis Eponymo factum fuit. Siquidem Plutarchus [1] aſſerit Cteſiphontis Decretum paullo ante bellum Chaeronenſe ab Aeſchine delatum eſſe, quamvis iudicium illud poſt Philippi Macedonis mortem peractum fuerit: *εἰσήχθη δὲ τότε ἡ περὶ τῦ ςεφάνυ γραφὴ κατὰ Κτησιφῶντος, γραφεῖσα μὲν ἐπὶ Χαιρώνδυ Ἄρχοντος, μικρὸν ἐπάνω τῶν Χαιρωνικῶν· κριθεῖσα δ' ὕςερον ἔτεσι δέκα ἐπ' Ἀριςοφῶντος. tunc etiam agitata fuit actio de Corona contra Cteſiphontem, intentata quidem Chaeronda Archonte paullo ante Chaeronica, iudicata vero poſt annos decem ſub Ariſtophonte* Archonte. Haec ipſa quoque temporis nota, quo Cteſiphontis Decretum ab Aeſchine delatum fuit, perſpicuis etiam Aeſchinis ipſius, Ciceronis, aliorumque teſtimoniis oſtendi poſſet, quae Differt. VIII. oportunius proferentur. Itaque, cum Chaeronenſis clades [2], & Iſocratis etiam mors, quae Plutarcho teſte Chaeronda Athenis Archonte, ſimulque paucis poſt Chaeronenſe bellum diebus accidit [2], ad ineuntem annum 3 Olymp. CX. manifeſtiſſime referri debeat, dubitari certe non poterit quin Cteſiphontis Decretum ſexta Elaphebolionis die ſuperioris anni 2. ab Aeſchine delatum fuerit. Ergo Decretum ipſum ſuperiori Pyanepſione latum fuerat, cum praecedentis anni 1. Scirrophorione Demoſthenes murorum curator electus eſſet; ideoque Ariſtonici Decretum, quod ante Cteſiphontis Decretum editum fuit, atque ſexta Gamelionis die factum aſſeritur, ad annum 1. Olymp. CX. neceſſario ſpectaſſe debuit, quo Theophraſtus Eponymus Archon in Faſtis reperitur. Itaque Petiti hypotheſis, atque Periodus, quae fluxis eiuſmodi, falſiſque principiis innititur, omnino corruat oportet. Quandoquidem, ſi ſexta Elaphebolionis popularis dies cum vigeſima Prytaniae, ſive lunaris menſis die anno 3. Olymp. CX. iuxta Periodi leges accuratiſſime coniungebatur, quis aperte non videat, id anno 1. eiusdem Olympiadis, quo vere Decretum illud editum fuerat, fieri certe non potuiſſe; adeoque Petiti hypotheſim ex ipſo quoque Demoſthenis teſtimonio, cui Petitus innititur, impugnari? Inſignis autem ille Petiti, aliorumque Scriptorum error, qui ſuperiora Demoſthenis verba ad Chaeron-

(1) Plutar. in Camillo. (2) Vita X. Rhet in Iſocr.

rondam illum ſpectare exiſtimant, qui anno 3. Olymp. CX. Eponymorum Faſtis adſcribitur, exinde veluti fonte manavit, quod illi Archontes omnes a Demoſthene memoratos Eponymos eſſe putaverint; cum tamen Chaerondas ille, qui vigeſima Gamelionis die, iterumque tertia Scirrophorionis Archon fuiſſe dicitur, Pſeudeponymus Archon fuerit, ſimulque cum Theophraſto anno 1. Olymp. CX. imperaverit. Chaerondas etiam ille, cuius nomen Decreto ſexta Elaphebolionis die edito inſcribitur, Pſeudeponymus eſſe debuit, atque anno 2. eiuſdem Olympiadis imperavit: quamvis etiam Euthycles vigeſima ſecunda Pyanepſionis die Archontis nomine decoretur. Atque iſta quidem ut Petiti Periodus, eiuſque levitas oſtendatur, ſimulque perplexus ille Demoſthenis locus, qui omnibus Faſtorum Scriptoribus fraudi fuerat, illuſtretur.

XIV. Quod vero ad Petavii ſententiam attinet, qui vigeſimam primam cavi menſis diem exemptilem fuiſſe dicit (1), illa depravato Pollucis loco innititur, quem Petavius ipſe ſic emendare, vel reſtituere conatur, ut Pollux opinioni ſuae ſuffragetur. Siquidem Pollux Lib. I. c. 7. ſeg. 63. exponens ordinem, quo ſinguli menſis dies a Graecis exprimi, vel enumerari conſueverant, ait ἡμῖν δε ῥητεον ά ἐπὶ ί, β' ἐπί ί, κ̀ μέχρι τῆς εἰκοσάδος. τὸ δὲ ἀπὸ τύτυ ά ἐπι εἰκάδι. ἡ δ' ἀυτὴ κ̀ θ' φθίνοντος· θ' γὰρ λοιπὰ ἀπὸ τῆς κά. κ̀ ὁμοίως ἄχρι τῆς τριακάδος, ἣν Ἀττικοὶ καλῦσιν ἕνην κ̀ νέαν *nobis vero ita dicendum eſt: dies undecimus, duodecimus & ſic in reliquis uſque ad viceſimum diem. Ab hoc dein dicendum vigeſimus primus dies, qui idem nonus deſinentis menſis dies dicitur; nam novem adhuc a vigeſimo primo ſunt reliqui; & ita ſimili ratione uſque ad trigeſimum diem, quem Attici veterem, & novum vocant*. Eximium hunc Pollucis locum non de menſibus omnibus, ſed de cavis ſolum intelligendum eſſe putavit Petavius (1), & qui Petavio hac in parte facem praetulerat, Gaza (2); ideoque Pollucis locum ita corrigendum eſſe Petavius exiſtimavit ... ἡ δ' ἀυτὴ κ̀ θ' φθίνοντος, ὅτε θ' γίνεται λοιπὰ ἀπὸ τῆς κά *haec ipſa vero* dies *etiam nona deſinentis* menſis vocatur, *quando a vigeſima novem dies ſuperſunt*: ut in cavis nimirum menſibus ενατη φθινοντος *nona deſinentis* ſit vigeſima prima menſis dies; ſed in plenis ἐνάτη φθίνοντος *nona deſinentis* non vigeſima prima, ſed vigeſima ſecunda eſſe debeat.

Dod-

(1) Doct. Temp Libr. II. c. 10. 2) De Menſ. Attic. c. 4.

Dodvellus vero [1] cum in Mſſ. Pollucis Codice, quo Iſaacus Voſſius utebatur, ita periocham illam legiſſet, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ά ἐπὶ εἰκάδι (ἡ δὲ αὐτὴ καὶ δεκάτη φθίνοντος, καὶ δευτέρα ἐπὶ εἰκάδι) ἡ δὲ αὐτὴ καὶ ἐνάτη φθίνοντος *Ab hoc dein dicendum vigeſimus primus (idemque etiam decimus deſinentis; & vigeſimus ſecundus) qui idem etiam nonus deſinentis*: verba uncis incluſa in vulgatis Pollucis Codicibus excidiſſe putavit; ideoque Pollucem non de cavis ſolum, ſed de plenis etiam menſibus loquutum exiſtimavit; ſimulque vigeſimam primam menſis diem exemptilem eſſe negavit. Pollucis locum feliciter hic a Dodvello ſuppletum eſſe profiteor; cum praeſertim eadem prorſus lectio in alio quoque Pollucis Codice habeatur, ut teſtatur Allatius [2], & in aliis etiam Codicibus hanc reperiri nuperus Pollucis editor moneat. Non inde tamen efficitur, aut contra Petavium feliciter inferri poteſt quod δεκάτη φθίνοντος *decima deſinentis*, ſive *vigeſima prima* menſis dies nunquam eximi conſueverit. Facile nimirum ſuſpicari, vel reſpondere quis poterit ibi Pollucem de plenis ſolum, non de cavis menſibus eſſe loquutum; ideoque exemptilis diei ſedes, etiam reſtituto Pollucis textu, ſemper ambigua, vel incerta ſupererit.

XV. Itaque, ut ambiguitas illa auferatur, atque Petavii ſententia certioribus argumentis aliis impugnetur, Demoſthenis teſtimonium hic ego proferam, quod certe miror tum a Petavio, tum a Dodvello quoque diſſimulatum fuiſſe; cum alia tamen Demoſthenis loca in definienda veteris anni forma uterque laudaverit. Demoſthenes ergo in Oratione *de falſa Legatione* ubi iam pacem ab Athenienſibus cum Philippo Macedone conſtitutam dixiſſet, Legatos inſuper exigendi iuriſiurandi cauſſa ad Regem miſſos; illorum moram in Macedonia, reditumque Athenas commemoraſſet, haec ait ἡ μὲν τοίνυν εἰρήνη Ἐλαφηβολιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα ἐγένετο· ἀπεδημήσαμεν δ' ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς ὅρκους τρεῖς ὅλους μῆνας, καὶ τοῦτον ἅπαντα τὸν χρόνον ἦσαν οἱ Φωκεῖς σῶοι. ἥκομεν δὲ δεῦρο ἀπὸ τῆς πρεσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους τρίτῃ ἐπὶ δεκάτῃ τοῦ Σκιῤῥοφοριῶνος μηνός. *Pax igitur ſextadecima Elaphebolionis die facta eſt. Peregre autem abfuimus nos ad exigendum iuſiurandum tres menſes totos; & hoc toto tempore Phocenſes fuerunt incolumes. A legatione propter exigendum iuſiurandum ſuſcepta huc reverſi ſumus decimatertia Scirrophorionis menſis*. Deinde ſubdit ab Aeſchi-

(1) Diſſert. I. Sect. 38. & Diſſert. III. Sect. 23. (2) De menſura Temp. c. 11.

Aeſchine Legatorum uno Athenienſes deceptos eſſe in concione, quae Athenis ἕκτη ἐπὶ δέκα τῦ Σκιρῤῥοφοριῶνος ἐγίγνετο *ſextadecima Scirrophorionis die facta fuit* : idque Phocenſes Athenienſium foederatos quinta poſt die, ſive 20. eiusdem menſis reſcire potuiſſe: tum ita proſequitur ὑκῦν εἰκὰς, ᾗ τίθεμεν πυθέσθαι τὺς Φωκέας τὰ παῤ ὑμῶν· ἀπὸ γὰρ τῆς ἕκτης εἰς ταυτὴν πέμπτη γίνεται. ὑςέρα τοίνυν δεκάτη, ἐνάτη, ὀγδόη, ταύτῃ ἐγίγνοντο αἱ σπονδαὶ . . . . τῇ τετράδι φθίνοντος ἐκκλησιάζετε μὲν ὑμεῖς τότ᾽ ἐν Πειραιεῖ περὶ τῶν ἐν τοῖς νεωρίοις. ἧκε Δερκύλλος ἐκ Χαλκίδος, ᾐ ἀπήγγειλεν ὑμῖν ὅτι πάντα τὰ πράγματα ἐγκεχείρικε Θηβαίοις ὁ Φίλιππος. ᾐ πέμπτην ἡμέραν εἶναι ταύτην ἐλογίζετο, ἀφ᾽ ὗ γεγόνασιν αἱ σπονδαί· ὀγδόη τοίνυν, ἑβδόμη, ἕκτη, πέμπτη, τέτρας; αυτὸ συμβαίνει εις ταύτην εἶναι πέμπτην. *Itaque vigeſima* Scirrophorionis *dies*, *qua ponimus Phocenſes ea, quae apud vos agebantur, cognoviſſe; a ſextadecima enim menſis die ad vigeſimam iſtam quintus hic dies. Proxima igitur decima, nona, octava* menſis deſinentis dies : *hac factum eſt foedus. . . . quarta deſinentis* menſis die *concionem vos habebatis in Piraeeo de navalibus*; *venit Dercyllus Chalcide, & vobis nunciat Philippum ſummam rerum commiſiſſe Thebanis, & quintum eum eſſe diem ponebat, ex quo foedus eſſet factum. Octava igitur, ſeptima, ſexta, quinta, quarta. Accurate contingit quintam* ab inito foedere *diem hanc eſſe*. Ex hoc illuſtri Demoſthenis loco, ex quo ſubinde plura tum illuſtrandae Phocenſis belli hiſtoriae, tum variis Scriptoribus corrigendis, explicandiſque oportunius alibi deducam (1), id interim perſpicue erudimur quod in Scirrophorione menſe δεκάτη φθίνοντος *decima deſinentis*, veluti ὑςέρα μετὰ εἰκάδα *proxima poſt vigeſimam*, numerata fuit; ideoque, cum Scirrophorion duodecimus anni menſis, adeoque cavus eſſet, manifeſtiſſime contra Petavium inferri debet, quod in Scirrophorione, ideoque in ceteris etiam cavis menſibus, vigeſima prima exemptilis eſſe non potuit. Colligitur etiam quod a decima quinta Scirrophorionis die uſque ad vigeſimam octavam nulla prorſus dies exemptilis haberi potuit, cum dierum illorum ſinguli uſque ad τετράδα φθίνοντος *vigeſimam ſeptimam* a Demoſthene aut expreſſe memorentur, aut certe in accurata dierum ſupputatione ab illo inſtituta contineantur; cumque eadem prorſus dierum ſeries apud Vlpianum Demoſthenis enarratorem habeatur,

(1) Diſſert. III. Num. XIX.

tur, perſpicuum fiet, nullum omnino errorem in Demoſthenis textum irrepſiſſe. Refellendae quoque Petavii hypotheſi mirifice conferre poſſet Decretum aliud, quod ab ipſo Demoſthene memoratur, niſi inſignis ille Demoſthenis locus depravatus eſſet, ut ſequenti Diſſertatione contra Dodvellum oſtendam. Aſſerit Orator ille quod audita Phocenſium clade ſequens Decretum Athenis factum fuit Ἐπὶ Μνεσιφίλυ Ἄρχοντος συγκλήτυ ἐκκλησίας ὑπὸ Στρατηγῶν, ϗ Πρυτάνεων, ϗ βυλῆς γνώμῃ, Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ἀπίοντος Καλλισθένης εἶπε μηδένα Ἀθηναίων μηδεμιᾷ παρευρέσει ἐν τῇ χώρᾳ κοιταῖον γίγνεσθαι *Mneſiphilo Archonte, concione a Strategis convocata, & de Prytanum, ac ſenatus ſententia, Maemacterionis deſinentis decima die, Calliſthenes dixit ne quis Athenienſium ulla de cauſa in agro pernoctet*. Si perſpicuus iſte Demoſthenis locus integer etiam, atque ſincerus habendus eſſet, nihil certe illuſtrius afferri unquam poſſet ut nitide oſtenderetur in cavis menſibus *decimam deſinentis*, ſive vigeſimam primam illorum diem minime exemptam eſſe; cum Maemacterion ex Petavii hypotheſi quartus, adeoque cavus eſſe debuerit, ac decima tamen ipſius deſinentis dies hic nitide memoretur. Verum cum Phocenſium clades vigeſima ſeptima Scirrophorionis die Athenas nunciata fuerit, ut ſuperius oſtendi, Decretum non Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ἀπίοντος *Maemacterionis vigeſima prima*, ſed Σκιῤῥοφοριῶνος τετράδι φθίνοντος *Scirrophorionis vigeſima ſeptima* fieri profecto debuit; ideoque Petavii hypotheſis non hoc depravato Demoſthenis teſtimonio, ſed ſuperiori potius loco refelli debet. Haec ipſa quoque dierum ſeries, quae in ſuperiori Demoſthenis loco uſurpata conſpicitur, Vlpiani, atque Ariſtophanis Scholiaſtae teſtimonio confirmatur. Vlpianus enim ad ſuperiora Demoſthenis verba adnotavit: ἀριθμῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς πρώτης ϗ εἰκάδος ἐξ ὑποστροφῆς λέγοντες εἰκάδα ὑστέραν δεκάτην, ϗ τὴν δευτεραν εἰκάδα ἐννάτην, ϗ την τρίτην εἰκαδα ὀγδόην ϗ ὁμοιως ὕτως ἕως τῆς τριακαδος *Athenienſes a vigeſima prima* menſis die *retrograda ſerie numerant pro vigeſima prima dicentes decimam, pro vigeſima ſecunda nonam, pro vigeſima tertia octavam, ſicque ſimiliter uſque ad trigeſimam*. Ariſtophanes vero Strepſiadem aere alieno gravatum inducit, qui cum fenebrem pecuniam ἔνῃ ϗ νέᾳ, ſive trigeſima menſis die iuxta Athenienſium morem ſolvendam eſſe intelligeret, ita extremas menſis dies enumerat

Πέμ-

Πέμπτη, τετρὰς, τρίτη· μετὰ ταύτην δευτέρα,
Εἶθ' ἣν ἐγὼ μάλιςα πασῶν ἡμερῶν
Δέδοικα, . . . εὐθὺς ἕνη τε καὶ νέα (1).
Quinta, quarta, tertia, poſt iſtam ſecunda,
Deinde illa, quam omnium dierum maxime
Timeo, repente vetus & nova, ſive trigeſima

Ad iſta vero Ariſtophanis verba Scholiaſtes adnotavit τὴν εἰκάδα πρώτην καλῦσιν ὑςέραν δεκάδα, καὶ μετὰ ταύτην ἐννάτην φθίνοντος ἕως δευτέρας φθίνοντος, ἥτις ἐςὶν κθ'· τὴν δὲ τριακάδα ἕνην καὶ νέαν *vigeſimam primam appellant* υςέραν εἰκάδα (ſic enim legendum exiſtimo) *atque poſt iſtam nonam deſinentis menſis uſque ad ſecundam deſinentis, quae eſt vigeſima nona, trigeſimam vero veterem ac novam* vocant: quemadmodum ſuperius eadem ipſa ſerie ſingulos decem deſinentis menſis dies expreſſerat. Scholiaſtes tamen alius ubi in contexenda dierum ſerie ad vigeſimam perveniſſet, ait ἡ αὐτὴ δὲ καὶ εἰκὰς, μεθ ἣν ἐνδεκάτην φθίνοντος, ἢ δεκάτην, ἢ ἐννάτην, ἢ ὀγδόην, ὡς ἔτυχεν ἔχων ὁ μὴν, καὶ ἑξῆς ἀναλυοντι ἄχρι δευτέρας. *eadem vero etiam vigeſima* nominatur, *poſt quam undecimam deſinentis* numerant, *vel decimam, vel nonam, vel octavam, prout menſem ſe habere contigerit; ſicque deinceps uſque ad ſecundam*. Eiuſmodi vero Scholiaſtae verba Dodvellus arripuit ut oſtenderet in Boedromione menſe, qui plenus eſſe debebat, quamvis in illo ſecunda ſemper exempta foret, poſt vigeſimam diem aliam inſertam eſſe, quae ἑνδεκάτη φθίνοντος *undecima deſinentis* appellaretur (2); idque longe veriſimilius eſſe putavit, quam ſi in ſecundae ipſius exemptae locum dies alia ſuffecta, vel numerata dicatur, quae alioquin ex Cycli lege eximenda fuerat (3). Mihi vero ſuſpicio ſuboritur quod Scholiaſtes ille non veterem Athenienſium morem, menſiumque formam reſpexerit, quae antiquioribus olim temporibus adhibebatur; ſed illam potius, quae Athenis invaluit, poſtquam Athenienſes ipſi ſolaribus, Romaniſque menſibus uti coeperunt, quorum alii 31. alii 30. alius 29. vel 28. diebus conſtarent; ut optime proinde poſt vigeſimam aut undecima, aut decima, aut nona, aut octava, pro menſium varietate, numerari debuerit. Ac certe, quamvis undecimam deſinentis diem in Boedromione menſe numerari potuiſſe Dodvello concedatur, in veteribus tamen Athenienſium menſibus octava repente poſt vigeſimam ſupputari

L

(1) Ariſtoph. Nub. Act. IV. Scen. I. (2) Diſſert. I. Sect. 39. (3) Ibi Sect. 29.

tari non potuit. Illud hic etiam coronidis loco addidiſſe iuverit Scaligeri [1], Petiti [2], aliorumque hypotheſim, qui in lunaris anni fine quatuor ἀνάρχυς dies numeratos eſſe putarunt [3], ſuperiori Demoſthenis teſtimonio clariſſime confutari. Siquidem Demoſthenes ipſe teſtatur τετράδι φθίνοντος Σκιῤῥοφοριῶνος *vigeſima ſeptima Scirrophorionis* die, qua Phocenſium clades Athenis audita fuit, Athenienſes ipſos concionem in Piraeeo de navalibus habuiſſe; ac inſuper etiam Decretum exibet, quod eadem die *Mneſiphilo Archonte* factum fuit. Ergo, ſi Scirrophorion ille lunaris, idemque civilis fuit, ut plerique ſentiunt, ac contra Scaligerum, Petitumque demonſtrant, inferri profecto debet, quod quatuor illi ἄναρχοι dies in Scirrophorionis vel anni lunaris fine admitti non poſſunt: quandoquidem τετρὰς φθίνοντος *vigeſima ſeptima* menſis dies, prima ex quatuor ἀνάρχοις illis eſſet futura, nulluſque proinde Archon in illa imperare, ac nulla de navalibus in Piraeeo concio haberi potuiſſet, ſed Populus omnis in Pnycem ad Comitia, ſive novos Magiſtratus creandos conveniſſet.

XVI. Examinanda poſtremo nunc ſupereſt Dodvelli opinio, quae quamvis ceteris omnibus accuratior haberi debeat, ſubinde tamen in vera exemptilium dierum ſede definienda inconſtans eſſe conſpicitur. Subtiliter ille primum, ac ingenioſe inquirit quaenam dies in Cyclis Metone antiquioribus exempta fuerit; atque accurate demonſtrat, quod *in Cyclis, qui alternis menſibus plenis, caviſque conſtabant, trigeſimus ſemper in cavis eximebatur* [4] ſed ita tamen, ut non τριακὰς ipſa, ſive *trigeſima* dies, ſed potius vigeſima nona expungeretur, atque τριακὰς in vigeſimae nonae iam exemptae locum deſcenderet: quod obſcurius quidem Geminus innuit, qui in Cyclis Metone antiquioribus τριακάδα διὰ παντὸς *trigeſimam ſemper* exemptilem fuiſſe ſignificat; clarius vero Proclus expreſſit, & Tzezes, qui δευτέραν φθίνοντος *ſecundam deſinentis* menſis diem exemptilem fuiſſe dicunt [5]. Inſtituta vero Metonis Enneadecaeteride ita exemptilium quoque dierum ſeries variata fuit, ut ab initio Cycli ſexageſimus tertius quiſque dies eximeretur. Ita, cum Cyclus Olymp. LXXXVII. anno 1. ab initio Hecatombaeonis incepiſſet, primus exemptilis dies in ter-

(1) Canon. Iſag. Lib. III. c. 7. (2) Ecl. Chron. c. 4. (3) Vid. Dodv. Diſs. I. Sect. 10. (4) Diſs. I. Sect. 38. (5) Vid. Dodv. Diſs. III. Sect. 24.

Digitized by Google

tertium Boedromionis incidere debuit; atque numeratis exinde 63. diebus aliis, ſecundus exemptilis eſſe debuit ſextus Pyaneplionis; rurſumque, numeratis iterum aliis 63. diebus, tertius exemptilis fuit nonus Gamelionis; atque ita ſemper: ut in cavis proinde menſibus dies, quae exemptilis eſſe poterat, una ex ſequentibus eſſe debuerit 3. 6. 9. 12. 15. 18. 21. 24. 27. 30. Atque eiuſmodi quidem exemptilium dierum ordinem ex Gemino obſervavit Dodvellus, qui Metonis Cyclum cum antiquioribus aliis conferens ait δι ἡμερῶν ἄρα ξγʹ ἐξαιρέσιμον τὴν ἡμέραν ἄγειν δεῖ ἐν αὐτῇ τῇ περιόδῳ. οὐδὲ γίνεται ἐξαιρέσιμος ἡ τριακὰς διὰ παντὸς, ἀλλ᾽ ἡ διὰ τῶν ξγʹ ἡμερῶν πίπτουσα ἐξαιρέσιμος λέγεται; *Per dies igitur 63. oportet unum exemptilem facere diem in eadem Periodo, neque ſemper fit exemptilis dies trigeſimus; ſed is qui poſt 63. dies cadit, exemptilis dicitur*; idque Dodvellus coniecturis etiam, & argumentis aliis contra Petavium demonſtravit [1], qui Metonis Cyclum, atque exemptilium dierum ordinem ab illo inſtitutum in popularibus annis uſurpatum eſſe negaverat [2]. Brevi tamen hanc ipſam exemptilium dierum methodum viguiſſe putat Dodvellus; atque praeſertim ab anno 3. Olymp. CXII. quo Calippica Periodus inſtituta fuit, antiquam illam exemptilium dierum ſeriem, quae ante Metonem uſurpata fuerat, iterum obtinuiſſe dicit; ut exemptilis ille, ſive ſexageſimus tertius dies ab initio Cycli ſucceſſive numeratus, videatur ſolum deſignaſſe menſem, in quo aliquis dies eximendus eſſet: ac *in menſe, qui diem exemptilem habebat, dies menſis Attici revera vigeſimus nonus* τριακὰς *appellatus fuerit. Sic menſem potius excavandum deſignabat exemptilis, quam locum menſis, in quo dies erat eximendus. Similiter procedendum in Cycli etiam Calippici diebus exemptilibus. Ita quidem temporibus recentioribus. Antiquioribus enim ipſum exemptilem detractum fuiſſe, docere videntur exempla in Hiſtoria* [3].

XVII. Quid doctiſſimum Virum impulerit, ut opinionem illam complecteretur, divinari vix poteſt. Suſpicor tamen id ex ſola Gemini auctoritate prodiiſſe; qui, cum in Graecis popularibus annis ſex menſes alterne plenos, totidemque cavos diſtinxiſſet [4], atque bimeſtre ſpatium 59. dierum fuiſſe dixiſſet, facile Dodvellum impulit, ut poſterioribus

 ſal-

(1) Diſſ. I Sect 24. (2) Doctr. Temp. Lib. II. c. 10. (3) Ad Tabulas Cycli Meton. Enneadecaet. VI. & Diſſ. I. Sect. 38. (4) Elemen. Aſtr. c. 6.

ſaltem temporibus, atque ipſa proinde Gemini aetate novam hanc aliam exemptilium dierum formam a Metonica prorſus diverſam invaluiſſe crederet. Mihi vero rem diligentius conſideranti longe veriſimilius videri ſolet florentibus adhuc Athenis, eademque anni forma prorſus incolumi, eandem illam Metonis ſeriem accurate ſervatam eſſe; niſi fortaſſe contrarium perſpicuis Veterum teſtimoniis oſtendatur, quae nulla tamen hac in parte a Dodvello, ſi ambiguam illam Gemini autoritatem exceperis, afferuntur. Compertum eſt quidem Olympiade CXII. Calippicam Periodum inventam eſſe, qua labes, & error aliquis ex Metonis Enneadecaeteride expungeretur; at illa Metonici Cycli labes non in exemptilium dierum ordine reperiebatur, ſed in ipſa potius anni quantitate, quam 76. annorum ſpatio unico die iuſto maiorem putaverat olim Meto, quem proinde diem Calippus in ſua 76. annorum Periodo expungendum decrevit. Nullibi tamen aut in Gemino, aut in Scriptoribus etiam aliis offenditur quod exemptilium dierum ſedes a Metone iam conſtituta, deinde a Calippo mutata fuerit; cum tamen Geminus ipſe de Metonis Enneadecaeteride loquens illud etiam accurate monuerit quod in illa nova exemptilium dierum ſeries inſtituta fuit: idem profecto de Calippica quoque Periodo dicturus, ſi in illa nova quaedam exemptilium dierum forma, menſiumque alterne plenorum, cavorumque varietas inducta foret, quam Dodvellus exiſtimavit.

XVIII. At neque perſpicua ſolum Veterum teſtimonia deeſſe video, quibus Dodvelli ſententia defendi poſſit; ſed plurima potius occurrunt, quibus illa fortaſſe refelli poſſe videatur. Certe ſi conſtans illa menſium alterne cavorum, plenorumque varietas, Graecique anni forma, quae a Gemino fuſe deſcribitur, ſaltem Olympiade CXII. uſurpata fuiſſet, facile exemptiles anni dies non amplius in anno numerati fuiſſent; ideoque annus ipſe non 360., ſed 354. dierum fuiſſet, ut ſemel iterumque Geminus aſſeruit, atque Dodvellus ipſe de recentioribus eiuſmodi temporibus intelligendum eſſe putavit. Sed perſpicuis Veterum teſtimoniis erudimur quod circa Olympiadem CXVIII. adhuc in anno 360. dies numerabantur, cum Demetrio Phalereo 360. ſtatuae Athenis erectae fuerint (1) toti-

(1) Laert. Lib. V. ſeg. 75.

Google

totidem nimirum, ut Plinius [1], & Varro apud Nonnium explicarunt,

Quot luces habet annus abſolutus

Ad haec, ſi Calippi aetate menſes alterne pleni, cavique uſurpari caepiſſent, atque ita quidem ut ex Dodvelli ſententia pleni cavos praecederent, Scirrophorion, duodecimus anni menſis, neceſſario cavus, ſive 29. dierum fuiſſet. At menſis ille Dionyſii Halicarnaſſaei aetate plenus fuiſſe conſpicitur. Siquidem accuratiſſimus Auctor ille de Troiano excidio loquens ait illud vigeſima tertia Thargelionis die contigiſſe; atque exinde ad anni finem, iuxta Athenienſis anni formam, 37. dies numerandos eſſe; Ἴλιον μὲν ἥλω τελευτῶντος ἤδη τῦ ἔαρος ἑπτακαίδεκα πρότερον ἡμέραις τῆς θερινῆς τροπῆς, ὀγδόῃ φθίνοντος μηνὸς Θαργηλιῶνος, ὡς Ἀθηναῖοι τὺς χρόνυς ἄγυσι. περιτταὶ δὲ ἦσαν αἱ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ἐκπληρῦσαι μετὰ τὴν τροπὴν εἴκοσι ἡμέραι . . . . ἐν δὴ ταῖς ἑπτὰ ϗ τριάκοντα ταῖς ἀπὸ τῆς ἁλώσεως διαγενομέναις οἱ Ἀχαῖοι [2] *Ilium captum eſt vergente iam vere, ſeptemdecim diebus ante ſolſtitium, octava deſinentis Thargelionis die, ut Athenienſes tempora numerant. Supererant poſt ſolſtitium ad annum illum explendum dies viginti. Itaque triginta ſeptem diebus, qui captam Urbem ſecuti ſunt, Achaei &c.* Nullus hic dubito quin Dionyſius ipſe in ſupputanda temporum ſerie, Troianique excidii die definienda eam anni, menſiumque Atticorum formam expreſſerit, quae ipſius aetate ab Athenienſibus adhibebatur. Itaque, ſi poſt vigeſimam tertiam Thargelionis diem ſemel iterumque dicit 37. dies ad annum illum explendum ſuperfuiſſe, quis aperte non videat Scirrophorionem non cavum, aut dierum 29.; ſed plenum potius eſſe oportere, ut 30. nimirum dies accuratiſſime contineret, ac nulla proinde in illo exemptilis eſſe poſſet? Certe, ſi Dionyſii aetate Scirrophorion ita cavus fuiſſet, ut δευτέρα φθίνοντος *vigeſima nona* ſemper in illo exemptilis eſſe deberet, accuratiſſimus Auctor ille veram Troiani excidii diem ſubtiliter definire volens, exemptilis eiuſmodi diei rationem habuiſſet, ſecus ac Dodvellus exiſtimavit [3]; ideoque ab excidii die ad anni finem non 37. ſed 36. ſolum dies numerandos eſſe dixiſſet. Video quidem illuſtrem hunc Dionyſii locum tum a Petito [4], tum a Petavio [5] quoque

(1) Lib. XXXIV. c. 6. (2) Lib. I. c. 63. (3) Diſser. I. Sect. 20. (4) Eclog. Chron. c. 1. (5) Doctr. Temp. Lib. IX. c. 30.

que emendari, atque ita corrigi ut cum Periodo, quae tum a Petito, tum a Petavio proponitur, ille conſpiret. Sed ambiguas conie&ctures illas hic nihil moror. Quamvis enim Dionyſium in definienda ſolſtitii ſede, ſive Troiani excidii tempore deceptum eſſe quis dixerit, nullus tamen in ipſius textu perſpicuus error oſtendi poteſt; adeoque ex ipſius hypotheſi, calculoque Scirrophorion ipſius aetate cavus eſſe non poterat. Video quoque Ilii excidium, quod a Dionyſio vigeſimae tertiae Thargelionis diei tribuitur, a Plutarcho [1], ſimulque Arundelliani Marmoris Auctore ἑβδόμῃ φθίνοντος Θαργηλιῶνος, ſive vigeſimae quartae adſcribi [2]. Sed facile diſſidium illud componi poterit ſive quod nox illa, qua Urbs incenſa, ac direpta fuit, tum ad vigeſimam tertiam, quae praeceſſerat, tum ad vigeſimam quartam proxime inſequentem diem referri poſſit; ſive quod in Thargelione menſe dies aliqua iuxta Metonis leges exempta concipiatur; adeoque una eademque dies, quae vere *vigeſima tertia* fuerat, atque ὀγδόῃ φθίνοντος a Dionyſio, & Clemente quoque Alexandrino [3] vocata fuit, *vigeſima quarta* ab aliis appellari potuerit, ſi exemptilis ipſa in dierum numero computetur: quemadmodum certe eadem fortaſſe de cauſſa vetus etiam Euripidis Scholiaſtes a Scaligero [4] citatus aſſerit Ilium ὀγδόῃ φθίνοντος *vigeſima tertia* Thargelionis die exciſum eſſe. Quod ſi vere Plutarchus ipſe, Marmoriſque Auctor ideo vigeſima quarta Thargelionis die Ilii excidium conſignarunt, quod exaereſin non in Scirrophorione, ſed potius in Thargelione menſe factam putaverint, exinde quoque inferre quis poterit exemptilium dierum ſedem ipſorum aetate iuxta Metonis hypotheſim adhuc adhiberi conſueviſſe, ſecus ac doctiſſimo Dodvello videbatur. Idipſum quoque ex Diodoro Siculo facile coniici poterit. Siquidem ille de Metonis Enneadecaeteride loquens ait διὸ μέχρι τῶν καθ᾽ ἡμᾶς χρόνων οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων χρώμενοι τῇ Ἐννεαδεκαετηρίδι, οὐ διαψεύδονται τῆς ἀληθείας [5] *ideo Graecorum plerique Enneadecaeteridis rationem amplexi ad haec uſque tempora a veritate non aberrant*. Athenienſes praeſertim hic a Diodoro *Graecorum* nomine deſignari facile concedet Dodvellus, quippequi teſtimonium illud exſcripſerit [6], ut contra Petavium oſtenderet Metonis Periodum in popularibus

etiam

(1) in Camillo. (2) Lin. 90. Epoch. 25. (3) Strom. I. (4) De Emend. Lib. IV. pag. 263. (5) Lib. XII. c. 36. (6) Diſs. I. Sect. 6.

etiam annis uſurpatam eſſe. Itaque, ſi Diodori aetate Athenienſes Metonis Enneadecaeteride feliciter utebantur, nihil eſt certe cur in exemptilium dierum ſede definienda Periodum, methodumque aliam ab ipſis uſurpatam eſſe putemus; cum praeſertim ipſa quoque Periodus, quae a Calippo inventa fuit, *Metonicae Periodi* nomine appellaretur: quippequae 4. Metonis Periodos contineret, atque uno ſolum in capite ab ipſa Metonis Periodo diſſideret.

XIX. Quid vero quod & celebris etiam ille Pollucis locus, quem contra Petavium Dodvellus adhibuit, hic contra Dodvellum ipſum retorqueri facile poteſt? Dixerat Pollux quod poſt vigeſimam menſis diem numeratur vigeſima prima, tum vigeſima ſecunda, quae etiam *ἐνάτη φθίνοντος nona deſinentis* menſis appellatur: cumque Pollucem Dodvellus de cavis etiam menſibus loquutum putaret, contra Petavium deduxit quod vigeſima prima in menſibus etiam cavis numerari conſueverat, ideoque exemptilis eſſe non poterat. At Pollux ipſe eodem ipſo loco perſpicue dicit quod vigeſima ſecunda menſis dies ideo *ἐνάτη φθίνοντος nona deſinentis* dicebatur quia 9. adhuc poſt vigeſimam primam in menſe dies ſupererant *θ′ γὰρ λοιπὰ ἀπὸ τῆς κά novem enim* dies *poſt vigeſimam primam ſuperſunt*: ergo iuxta Pollucem poſt vigeſimam primam menſis diem 9. praeterea dies numerari conſueverunt; ideoque menſis ipſe 30. diebus ita conſtabat, ut ne quidem *δευτέρα φθίνοντος*, ſive *vigeſima nona* exemptilis eſſe potuerit. Itaque, ſi Dodvellus ibi Pollucem de plenis ſolum menſibus loquutum velit, non erit certe cur ille contra Petavium Pollucis teſtimonio utatur, *ac vigeſimam primam* exemptilem fuiſſe neget; ſin vero de cavis etiam ibi Pollucem intelligendum eſſe arbitretur, iam manifeſte fateri debet quod neque *δευτέρα φθίνοντος*, ſive vigeſima nona eximebatur.

XX. Clarius id etiam ex altero Pollucis loco deprehendiſſe videor, in quo *δευτέρα φθίνοντος ſecunda deſinentis*, ſive vigeſima nona ita menſibus omnibus a Polluce tribuitur, ut illa exemptilis eſſe non poſſe videatur. Etenim Pollux ubi de Areopagi Iudicibus loquitur ait quod illi *καθ′ ἕκαςον μῆνα τρ ῶν ἡμερῶν ἐδίκαζον ἐφεξῆς, τετάρτῃ φθίνοντος, τρίτῃ, δευτέρᾳ* (1) *menſibus ſingulis, tribus continuis diebus, ius dicebant, quarta* ſcilicet *menſis deſinentis, tertia, & ſecunda*. Quis itaque exiſtimet

δευ-

(1) Lib. VIII. c. 10. ſeg. 117.

δευτέραν φθίνοντος ſecundam deſinentis, ſive vigeſimam nonam menſis diem, veluti ſolemnem, ſtatamque iudicii diem, quolibet menſe deſignatam eſſe, ſi alternis illa menſibus eximenda foret? Fieri quidem facile poterat ut certa quaedam menſis alicuius dies alicui Feſto celebrando conſtituta fuerit, quamvis illa iuxta Metonis Cyclum exemptilis aliquando futura foret, ideoque Feſtum illud in ſequentem diem migrare deberet; at fieri certe vix potuit ut publica, ſolemniſque illa dies iudiciis habendis quolibet anni menſe deſignaretur, quae deinde ſingulis alternis menſibus eximenda fuerat. Quod ſi Polluce teſte *δευτέρα φθίνοντος vigeſima nona* in cavis etiam menſibus numerabatur, non erit certe cur Pollucem ipſum de iis ſolum temporibus intelligendum eſſe opinemur, quibus ab Olympiade LXXXVII. ad CXII. exemptilium dierum ordinem a Metone conſtitutum floruiſſe putat Dodvellus; ſed de ipſa potius Pollucis aetate intelligendus erit; ideoque Pollucis, ſive Commodi Caeſaris, aetate *δευτέρα φθίνοντος*, ſive vigeſima nona menſis dies exemptilis eſſe non potuit.

XXI. Sed, inquiet cum Petavio, ſimulque Gaza Dodvellus, a Gemino perſpicue docemur populares menſes aliquando alterne plenos, & cavos fuiſſe, ut bimeſtre temporis ſpatium 59. dierum ſpatio definiretur; ergo, cum illa menſium alterne plenorum, cavorumque varietas ab Olympiade LXXXVII. ad CXII. obtinere non potuerit, dum exemptilium dierum ordo iuxta Metonis Cyclum procederet, in quo teſte Gemino duo interdum continui menſes ſimul pleni eſſe poterant, neceſſario fatendum eſt quod Olympiade CXII. ſive recentioribus iis temporibus novus alius exemptilium dierum ordo, novaque Graeci anni forma conſtituta fuit, in qua menſes ipſi alterne cavi, plenique forent. Quin etiam Proclus ipſe, qui IV. Eccleſiae Seculo floruit, celebrem Heſiodi verſum exponens ait *ἄρχεται ἐν ὁ Ἡσίοδος ἐκ τῆς τριακάδος· καθ' ἣν ἡ ἀληθὴς ἐςι σύνοδος; ὅτὲ μεν ὖσαν τριακάδα ἄνευ ἐξαιρέσεως, ὅτε δὲ κθ ὅτε κὴ ὑπεξαιρεῖται η πρὸ αὐτῆς caepit igitur Heſiodus a trigeſima, in qua vera Lunae cum Sole coniunctio fit, quae interdum eſt trigeſima, citra exemptionem: alias vigeſima nona, quando antecedens dies eximitur*; ideoque Procli, ut videtur, aetate in cavis menſibus *vigeſima nona* dies, quae nimirum proxime *τριακάδα*, ſive *trigeſimam* praecedebat, exemptilis eſſe debuit. Id perſpicue

ſpicue quidem a Gemino doceri ego video ; at illa Gemini auctoritas mihi ſubinde ſuſpecta eſſe ſolet ; nec tanti profecto eſſe poterit, ut contra veterum Scriptorum fidem me quoque in Dodvelli ſententiam abripiat. Fieri quippe fortaſſe potuit, ut Geminus ipſe menſium alterne plenorum, cavorumque rationem exponens non ſua, ſed antiquiora illa tempora potius reſpexerit, quibus ante Metonis Enneadecaeteridem menſes alterne pleni, cavique adhibebantur, & annus ipſe 354. dierum haberi conſueverat: quo certe ſenſu Procli teſtimonium intelligendum eſſe Petavius, ac Dodvellus ipſe fatetur. Et quamvis etiam poſteriora tempora, ſuamque aetatem reſpexerit, ſuſpicari fortaſſe cum Petavio [1] quis poterit ipſum non de Athenienſi, ſed alia potius Urbe loquutum eſſe. Addi etiam poterit quod in ipſa quoque Metonis Enneadecaeteride menſes alterne pleni, cavique dici poſſunt; cum certe poſt duos menſes illos, qui ab initio Cycli pleni eſſe debent, ceteri pone ſequentes alterne pleni, cavique ſint. Fieri quoque potuit ut in publicis quibuſdam, privatiſque negotiis, ut locationibus &c. antiquior illa, clarior, & aequabilior anni forma, quae prius adhiberi conſueverat, etiam poſt inſtitutam Metonis Enneadecaeteridem uſurpata fuerit; quamvis in digerenda anni ſerie, in magiſtratibus obeundis, in exemptilibus diebus expungendis ſubtilior illa, atque accuratior Metonis methodus adhiberetur. At ne levioribus coniecturis iſtis hic immorer, verum Gemini ſenſum ex ipſius verbis, quae praeceſſerant, eliciendum eſſe putaverim. Dixerat Geminus accuratum menſis ſpatium, quod ex una ad coniunctionem aliam extenditur, eſſe dierum 29. $\frac{1}{2}\frac{1}{33}$; atque repente ſubdit=*quae vero menſtrua tempora ad civilem uſum minus accurate ſumuntur, ea ſunt dierum 29.* $\frac{1}{2}$; *ita ut bimeſtre tempus fiat dierum 59. unde propter hanc cauſam civiles menſes alternatim aguntur pleni, & cavi propterea quod Luna bimeſtris ſit dierum* 59. Ergo non aliud hic innuere, vel obſervare vult Geminus, niſi quod in popularibus annis, ac Urbis uſu non rigoroſa illa, paulloque ſubtilior menſium quantitas, ſed laxior alia adhibebatur; ut nempe cuilibet menſi dies 29. $\frac{1}{2}$ tribuerentur, adeoque bimeſtre ſpatium dierum 59. cenſeretur, ac ſi menſis unus dierum 30. plenuſque foret; alter vero dierum 29. vel cavus eſſe deberet: ſive quod idem

(1) Auctor. lib. IV. c. 6.

eſt in definienda lunarium menſium, lunariſque anni quantitate menſes ipſi veluti alterne pleni, cavique conciperentur. Exinde vero, niſi plurimum ego fallor, inferri certe non poterat quod ita Gemini aetate populares menſes Athenis agerentur, ut illi vere alterne pleni, cavique forent, ut conſtanter nimirum uni menſi 30. dierum menſis alter dierum 29. ſuccederet. Ita fere ſi dixerim accuratam ſolaris anni quantitatem eſſe dierum 365. hor. 5. min. 49. ſed tamen, iuxta popularem uſum, annuum tempus dierum 365. horiſque 6. circumſcribi, ſive civiles annos ita populariter agi, ut illorum cuilibet 365. dies, & 6. horae tribuantur, inferri certe non poterit, quod ita ſolaris anni tempus iuxta popularem uſum diſponatur, ut in anno quolibet 365. dies, horaeque ſex numerentur antequam proximus annus incipiat; ſed ita potius intelligetur, ut ſolaris anni quantitas ea certe lege adminiſtratur, ut annus quilibet diebus 365., horiſque ſex compoſitus exiſtimetur, atque ex eiuſmodi populari ſolaris anni quantitate plurium deinde annorum Periodus efformetur. Non aliter ergo Geminus, ut opinor, aſſeruit bimeſtre ſpatium iuxta Urbis uſum eſſe dierum 59. ſive menſes alterne plenos, cavoſque populariter agi quam, ut oſtenderet in populari Periodo ſubtiliorem alium dierum numerum negligi, atque ita menſium quantitatem digeri, ac ſi alterne pleni, cavique illi forent: non vero quod ipſius aetate, repudiata Metonis lege, ita exemptilium dierum ſedes conſtituta fuerit, ut ſemper illi in alternis menſibus eximerentur. Ac certe quidem Gemini teſtimonium ita veriſimilius explicandum eſſe, menſiumque quantitatem hic ab illo definitam in ipſa quoque Metonis Enneadecaeteride uſurpatam eſſe facile ex Gemino deprehendi poteſt. Etenim ille ubi Enneadecaeteridis rationem inferius exponit, aſſerit annum lunarem a Metone adhibitum eſſe dierum 354., adeoque perſpicue ſupponit Geminus bimeſtre ſpatium eſſe dierum 59. Ergo dum antea dixerat bimeſtre ſpatium eſſe dierum 59., menſeſque alterne plenos, & cavos in popularibus annis agi, non aliam menſium formam ab Enneadecaeteridis rationibus diverſam exponit; nihilque proinde eſſe debet cur exemptilium dierum methodum a Metonica diverſam hic cum Dodvello ſuſpicemur. Itaque longe veriſimilius cenſeri facile poterit ab Olymp. LXXXVII. ad illa uſque tempora, quibus Athenienſium menſes ex lunaribus

ribus ſolares facti ſunt, Metonicam, atque Calippicam Periodum ita ſemper uſurpatam fuiſſe, ut in diebus etiam eximendis eadem illa Periodus, & ratio ſervata ſit, quae a Metone inventa, atque a Calippo recepta fuerat.

XXII. Explorata vero, vel accuratius demonſtrata civilis Attici anni forma, menſium ordine, ac varietate, praeſertim vero exemptilium dierum ſede, explorandus etiam occurrit menſis ille, quo idem civilis annus inceperit; & Archontes ipſi, qui ſupremam Athenis dignitatem obtinebant, magiſtratum illum ſuſceperint: qua quidem in re Dodvellum, atque Petavium non a Scaligero ſolum, ſed inter ſe quoque diſſidentes eſſe conſpicimus. Atque initio quidem illud eſt optime a Dodvello obſervatum [1] quod Archontes omnes in ipſo civilis, ac popularis anni principio magiſtratum iniere; ut proinde unus, idemque cenſeri debeat menſis ille, a quo civilis, ſimulque Archonticus etiam annus inceperit; cum praeſertim civiles, ac populares anni Archontis Eponymi nomine diſtinguerentur, ut ſuperiori Diſſertatione iam diximus. Itaque, ut Archontici anni principium oſtendatur, menſis ille conſtitui debet, a quo civiles Athenienſium anni exordirentur. Porro civiles eiuſmodi Athenienſium annos antiquioribus illis, primiſque temporibus, quibus menſes omnes τριακονθήμεροι 30. *dierum* cenſebantur, antequam accuratior lunaris annus in civilem uſum a Solone anno 4. Olymp. XLVI. inventus eſſet, ab ſolſtitio hyberno, vel Gamelione menſe incepiſſe plurima oſtendunt, quae Dodvellus accurate complectitur [2]; atque illud in primis quod embolimus menſis ille, qui in civilis anni fine adiungebatur, *Poſideon II.* appellari conſueverit, quod ille nimirum Poſideoni menſium poſtremo ſuccederet. Clariori tamen, longeque certiori, ut opinor, argumento eſſe poterit quod Metonis quidem Periodus ab aeſtivo ſolſtitio, vel Hecatombaeonis initio incipiebat, Cleoſtrati vero, ſimulque Harpali Cyclus, quo Athenienſes in anno civili ante Metonem utebantur, a ſolſtitio hyberno vel Gamelionis initio ducebatur, ut ex Avieno erudimur

Nam quae ſolum hyberna novem putat aethere volvi
Ut Lunae ſpatium redeat, vetus Harpalus, ipſa
Ocius in ſedes, momentaque priſca reducit.

 Sed

(1) Diſs. III. Sect. 35. (2) Diſs. I. Sect. 6.

Sed primaevos Meton exordia ſumpſit ab anno
Torreret rutilo cum Phoebus ſidere Cancrum (1).

Itaque fallax, omninoque dubia cenſeri facile poterit Scaligeri ſententia (2), qui vetus illud civilis anni principium a Gamelione ad Hecatombaeonem menſem translatum eſſe putavit anno 3. Olymp. LIII. quo maiora Panathenaea Feſta ſunt inſtituta, quae, ludorum olympicorum inſtar, peracto quatuor annorum ſpatio peragebantur. Etenim, ſi ut Scaliger ipſe teſtatur (3), Cleoſtrati Periodus Olympiade LX. eſt inſtituta, atque in illa principium anni a Gamelione menſe deducebatur, dubitari certe non poterit quin civilis etiam anni principium Gamelioni potius, quam Hecatombaeoni menſi tunc temporis adhuc tribueretur, niſi perſpicuis Veterum teſtimoniis id falſum eſſe oſtendatur, quae nulla tamen hic a Scaligero proferuntur. Nec multo ſane felicior hac in parte Petavius ipſe, qui quamvis ingenue fateatur ſe ignorare quandonam Gamelion primus anni menſis eſſe deſierit (4), longe tamen antiquius hoc inſtitutum eſſe putavit, quam ut Scaligero videbatur (5). Licet enim perſpicua Veterum teſtimonia deeſſe ego videam, quibus civilis, & Archonticus annus uſque ad Olymp. LXXXVII. ſemper a Gamelione menſe incepiſſe oſtendatur, facile id tamen ex ipſo Periodorum initio, quibus Athenienſes in civilibus etiam annis, populique temporibus digerendis ante Metonis Enneadecaeteridem utebantur, inferri poſſe putaverim. Itaque, ſi Cleoſtrati, Harpalique Periodus a Gamelione menſe incepere, ut Petavius ipſe fatetur (6), non video certe cur civilis anni principium ad Hecatombaeonem menſem translatum eſſe temere ſuſpicemur. Quod ſi civilis, & Archonticus etiam annus ante Olymp. LXXXVII. a Gamelione menſe ita ſemper incepit ut menſibus ſex cum dimidio Olympici anni principium praecederet, quod ab Hecatombaeonis ipſius dimidio, vel plenilunio ducebatur, manifeſtiſſime inferri debet quod Apſeudes ille, qui Olymp. LXXXVII. anno 4. in Archontum Faſtis occurrit, ſex ſolum menſibus, aut potius octodecim imperavit. Ac Dodvellus (7) quidem longe veriſimilius exiſtimat illum a prima Gamelionis ad decimam tertiam Scirrophorionis ſequentis

(1) In Arataeiſ. (2) Emend. Temp. Lib. I. pag. .. & Can. Iſag. Lib. III. c. .. (3) Emend. Temp. Lib. I. pag. .. (4) Doctr. Temp. Lib. I. c. 24. (5) Lib. II. c. 1. (6) Lib. II. c. 3. (7) Diſs. III. Sect. 35.

tis diem imperaſſe, qua Diodoro teſte, Metonicus Hecatombaeon incepit, ipſumque proinde menſium quinque cum dimidio Archontem fuiſſe dicit. Mihi vero longe veriſimilius videtur Apſeudem ipſum 18. potius quam 6. ſolum menſibus imperaſſe. Etenim perſpicua primum, perenniſque Archontum ſeries cum olympicis annis collata id ſatis aperte demonſtrat, ut mox oſtendetur. Deinde vero longe facilius id ab Athenienſi populo extorqueri potuiſſe videtur ut ſuperioris anni Magiſtratus, peracto iam anni tempore, per 5. menſes alios in imperio perſeverarent, quam ut repente Magiſtratus illi nuper electi in ordinem redigerentur. Ergo civilis Archontum annus ante Olymp. LXXXVII. ita cum olympicis annis committi debet, ut Archontes ipſi ad annum illum Olympicum referantur, qui ipſis Magiſtratu iam fungentibus incepturus erat: ut ex. gr. Lyſimachus, qui exeunte anno 4. Oly. LXXXV. Gamelione menſe incepit, anni 1. Olymp. LXXXVI. Archon dicatur, Antilochides ſecundi, Chares tertii, Apſeudes denique quarti, donec Pythodori Archontis annus Hecatombaeone menſe anno 1. Olymp. LXXXVII. una cum civili, ſimulque olympico inciperet. Sin vero Apſeudes ille ſex ſolum menſibus imperaſſet, ut volebat Dodvellus, Archontes ipſi ad annum illum olympicum referendi forent, quo labente magiſtratum ſuſceperant. Sed methodus tamen iſta, quae in Archontum ſerie a Dodvello uſurpata conſpicitur, a perſpicuis Veterum teſtimoniis abhorret. Siquidem, ut exemplum unum hic proferam, Lyſimachus a Diodoro (1), Dionyſio Halicarnaſſeo (2), Plutarcho (3), aliiſque pluribus ad annum 1. Olymp. LXXXVI. refertur, & Apſeudes ad 4. cum tamen ex Dodvelli methodo Lyſimachus ad 2. annum, atque Apſeudes ipſe non ad 4. Olympiadis ipſius, quo ſex menſium ſpatio imperaverat, ſed ad annum 1. Olymp. LXXXVII. referendus eſſet, adeoque nullum in Diodori, aliorumque Veterum Faſtis locum haberet, vel nulli olympico anno adſcribi ille poſſet, quippe quum nullus olympicus annus, dum ipſe Archontis munere fungebatur, inceperit. Addi poſtremo etiam poterit quod in Diodori ſerie (4) Romani Conſules exprimuntur, qui eodem Apſeudis Archontis tempore imperarunt, ut integra proinde, ſibique conſtans tum Archon-

(1) Lib. XVI. c.... (2) In Vita Iſocr. (3) Vita X. Rhet. in Iſocr. (4) Lib. XVI. c.......

chontum, tum Conſulum etiam ſeries in illo habeatur: quod fieri certe vix poterat ſi Apſeudes ipſe quinque ſolum menſibus imperaſſet. Ceterum in re ſubobſcura nihil hic temere definire velim; cum praeſertim haec ipſa accuratius alibi Diſſer. XIV. ſint explicanda. Illud interim veluti veriſimilius cum Dodvello cenſeri facile poterit quod Archonticus annus uſque ad Olympiadem LXXVII. a Gamelione menſe ſemper incepit. Quod vero civilis, & Archonticus etiam annus ab Olympiade LXXXVII. una cum olympico ab Hecatombaeone menſe proceſſerit, comunis eſt quidem Scriptorum omnium opinio, ſed illa tamen ambiguis Thucydidis, Platonis, aliorumque teſtimoniis innititur, ut inferius oſtendam. Clarioribus tamen, certiſque monimentis aliis haec facile confirmari poterit, ut nullus proinde ambigendi locus ſuperſit quin Archontes omnes poſt Olympiadem LXXXVII. ab Hecatombaeone menſe magiſtratum illum ſuſceperint; adeoque primus civilis anni menſis Hecatombaeon, Scirrophorion vero poſtremus haberi conſueverit. Quamvis autem civilis eiuſmodi, atque Archontici ſimul anni principium a Gamelione menſe ad Hecatombaeonem translatum fuerit, embolimus tamen menſis ille, qui iuxta Metonis leges in annis aliquibus inſerebatur, non Scirrophorioni menſium civilium poſtremo, ſed Poſideoni potius, ut antea, adiungebatur, ideoque embolimus menſis ille non *Scirrophorionis*, ſed *Poſideonis II.* nomine diſtinguebatur. Atque perſpicue id quidem nobis oſtendit Ptolemaeus, qui lunarem eclipſem contigiſſe memorat anno 3. Olymp. XIC. Ἄρχοντος Ἀθήνησιν Εὐάνδρου μηνὸς Ποσειδεῶνος προτέρου (1) *Archonte Athenis Evandro menſe Poſideone primo*: quemadmodum pulcherrima Inſcriptio (2) Athenis poſita, atque alibi nobis oportunius proferenda (3) ita civilis Attici anni menſes enumerat, ut inter Maemacterionem, & Gamelionem menſem Poſideon I., & Poſideon II. interſeratur. Itaque prorſus immerito ſuſpicari videtur Dodvellus (4) quod quando civilis annus incepit ab Hecatombaeone, embolimus, vel intercalaris menſis non fuerit amplius Poſideon, ſed Scirrophorion; idque aliis inveſtigendum relinquit. Perſpicue ſiquidem ex Ptolemaei teſtimonio, quod alibi (5) Dodvellus ipſe laudavit ut oſtenderet annum 3. Olym-

(1) Lib. IV. c. 11. (2) Sponi. Pop. Attic. artic.... (3) Diſsert. XI. (4) Annal. Thucyd. pag. 123. (5) Diſsert. I. Sect. 34.

lymp. IC. embolimaeum fuiſſe, colligitur Olymp. IC. quando civilis Atticus annus ab Hecatombaeone certe incipiebat, embolimum tamen menſem Poſideonem adhuc fuiſſe; idque ſequioribus etiam temporibus obtinuiſſe ex Sponiana Inſcriptione manifeſtiſſime demonſtratur.

XXIII. Ceterum quod civilis, & Archonticus etiam Athenienſium annus Hecatombaeone menſe poſt Oly. LXXXVII. inceperit, Dodvellus ipſe [1] ex illuſtri praeſertim Thucydidis loco inferri poſſe putavit. Thucydides enim Peloponneſiacum bellum, quod ineunte vere anni 1. Olymp. LXXXVII. certiſſime exarſit, incepiſſe dicit Πυθοδώρῳ ἔτι δύο μῆνας Ἄρχοντος [2] *Pythodoro adhuc per duos menſes Archonte*. Ergo, ſi Pythodorus initio belli, hoc eſt exeunte Munichione menſe, iam decem in magiſtratu menſes exegerat, ipſique duo ſolum imperii menſes ſupererant, manifeſtiſſime deduci debet quod Pythodorus ipſe, adeoque Archontes etiam alii, qui Pythodoro poſt Olymp. LXXXVII. ſucceſſere, non amplius a Gamelione, ſed ab Hecatombaeone menſe incipiebant: alioquin, ſi Pythodorus Gamelionis initio magiſtratum ſuſcepiſſet, initio belli duos ſolum menſes in imperio exegiſſet; ipſique decem adhuc magiſtratus menſes ſuperfuiſſent, quod a perſpicuo Thucydidis ſenſu maxime abhorret. Quamvis tamen eiuſmodi Thucydidis teſtimonio non Dodvellus modo, ſed alii quoque plurimi uti conſueverint, ut conſtans illud Archontici anni, vel Peloponneſiaci belli principium oſtendant, accuratiſſimi tamen Scriptoris verba paullo fortaſſe obſcuriora videri poterunt, quam ut iis celebris haec quaeſtio feliciter dirimatur. Ac certe ſuſpicari quis poterit ibi Thucydidem non menſes illos exprimere voluiſſe, qui Pythodoro poſt belli initium exigendi supererant, ſed illos potius, quos in imperio exegerat ante quam bellum inciperet; cum praeſertim vetus ille Thucydidis ipſius Scholiaſtes ita certe Scriptoris ſui verba intellexerit; atque ubi Thucydides habet ἔτι δύο μῆνας, *adhuc per duos menſes*, Scholiaſtes notaverit τουτέστι δέκα *hoc eſt decem*. Sed, ut leviorem ſuſpicionem iſtam praeteream, graviſſima difficultas alia ex ipſo Thucydide ſuboritur. Siquidem ille deſcribens foedera, quae ineunte undecimo belli anno, hoc eſt anno 4. Olymp. LXXXIX. Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος *Elaphebolionis menſis deſi-*

(1) Diſſer. I. Sect. 4. 6. & in Annal. Thucyd. (2) Lib. II. c. 2.

deſinentis ſexta, ſive vigeſima quinta die Archonte Athenis Alcaeo ſancita ſunt, ait ἀυται αυ σπονδαὶ ἐγένοντο τελευτῶντος τῦ χειμῶνος, ἅμα ἦρι, ἐκ Διονυσίων εὐθὺς τῶν ἀςικῶν, αὐτοδεκαετῶν διελθόντων, ϗ ἡμερῶν ὀλίγων παρενεγκυσῶν, ἢ ὡς τοπρῶτον ἡ ἐσβολὴ. ἐς τὴν Ἀττικην, ϗ ἡ ἀρχὴ τῦ πολέμυ τῦδε ἐγένέτο [1] *haec foedera icta ſunt ſub eſtremum hyemis ſimul, & initium veris ſtatim ab urbicis Dionyſiis decem ſolidis annis, & pauculis diebus a prima in Atticam incurſione, & ab huius belli principio*. Ergo, ſi vigeſima quinta Elaphebolionis die anno 4. Olymp. LXXXIX. iam decem integri anni ab initio belli completi fuerant, & pluſculi etiam dies poſt abſolutum hoc decennii ſpatium tranſierant, manifeſtiſſime inferri debet quod bellum anno 1. Olymp. LXXXVII. circa Elaphebolionis menſis dimidium inceperit. Itaque, ſi Pythodorus Gamelione menſe incepiſſet, initio belli duos in magiſtratu menſes exegiſſet: decemque poſt inceptum bellum ſuperfuiſſent, quod nitide Scholiaſtes aſſeruit. Sin vero Pythodorus Hecatombaeone potius incepiſſet, ut cum Petavio arbitratur Dodvellus, exactis ante belli principium 8. menſibus, 4. aliis in Archontis munere futurus erat.

XXIV. Video quidem intricatum hunc nodum, locumque Thucydidis, quem *explicatu difficillimum* fatetur Dodvellus [2], ab illo ſubtiliter, ac ingenioſe explicatum eſſe, quod annus ille embolimaeus eſſet, ideoque Elaphebolion non vernis, ut in anno communi, ſed aeſtivis potius menſibus accenſeretur, adeoque ad ſequentem annum a Thucydide referatur. Ingenuus tamen quilibet ſuſpicari facile poterit, niſi certior alia, clariorque veterum Scriptorum auctoritas proferatur, incertum adhuc, & obſcurum eſſe an Archonticus annus Hecatombaeone potius, quam Gamelione inceperit; ideoque an Archontes ipſi Hecatombaeone potius, quam, ut antea, Gamelione imperium auſpicati fuerint: quod certe Archontici anni caput niſi perſpicue ſimul, & accurate definiatur, univerſa demum temporum, Atticaeque Hiſtoriae ſeries fluctuare conſpicitur; cum incertum proinde eſſe debeat an res, & hiſtoria quaedam, Archontis alicuius nomine, veluti charactere inſignita, ad hunc potius quam ad annum alium olympicum referenda ſit. Itaque iuverit clarioribus teſtimoniis aliis oſten-

(1) Lib. V. c. 19. e 20. (2) Appar. ad Annal. Thucyd. Sect. 14.

oſtendere poſt Olymp. LXXXVII. non modo civiles, ac populares annos, ſed Archonticos etiam non amplius a Gamelione, ſed ab Hecatombaeone menſe una cum olympicis incepiſſe; idque ſequioribus etiam temporibus ab Athenienſibus uſurpatum eſſe. Ac civilis quidem anni principium Petavius, aliique plurimi ex Demoſthene demonſtrarunt, qui in Olymp. III. ita ſcribit μετὰ δὲ ταῦτα διελθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου, Ἑκατομβαιὼν, Μεταγειτνιὼν, Βοηδρομιών: *deinde vero hoc anno exacto labitur Hecatombaeon, Metagitnion, Boedromion*. Quod vero & Archontes ipſi Hecatombaeone menſe magiſtratum ſuſceperint, id ego facile ex altero Demoſthenis teſtimonio deprehendi. Siquidem ille in Oratione *contra Timotheum* fuſe commemorat, quod Timotheus Athenienſium imperator ἐπὶ Σωκρατίδου Ἄρχοντος, Μουνιχιῶνος μηνὸς *Socratide Archonte, Munichione menſe*, anno nimirum 3. Olymp. CI. quo vere Socratides Eponymus Archon fuit, ſecundam bellicam expeditionem ſuſcepit; cumque illi res in bello iniquius ceſſiſſent, adeoque ab Iphicrate, & Calliſtrato accuſatus Athenas in iudicium veniſſet, Alcetas etiam, & Iaſon Timotheo opem laturi Athenas conceſſere; idque Aſteio Athenis Archonte, anno nimirum 4. Oly. CI. Maemacterione menſe contigiſſe teſtatur: ἀφικομένου Ἀλκέτου, καὶ Ἴασονος ὡς τοῦτον ἐν τῷ Μεμακτηριῶνι μηνὶ τῷ ἐπ' Ἀστείου Ἄρχοντος ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τούτου βοηθεσόντων αὐτῷ *nam cum Alcetas, & Iaſon ad iſtum Maemacterione menſe, Aſteio Archonte, veniſſent ad iudicium illud ei patrocinaturi*. Poſtquam vero Alcetas, & Iaſon Athenis diſceſſerant, Timotheus ipſe iudicio abſolutus Perſarum Regem adivit, ac Philondas quidam navarchus Timothei familiaris in Macedoniam conceſſit: idque eodem ipſo Aſteio Archonte, ſed Thargelione menſe contigit: καὶ οὗτοι οἱ χρόνοι ἦσαν περὶ Θαργηλιῶνα μῆνα ἐπ' Ἀστείου Ἄρχοντος. Τῷ δ' ὑστέρῳ ἔτει ἀφικομένου Φιλώνδου ἐκ τῆς Μακεδονίας. . . . ἀποδημοῦντος τούτου (Τιμοθέου) παρὰ βασιλεῖ . . . καὶ ἔτος ὁ χρόνος ἦν Ἀλκισθένους Ἄρχοντος, ὁ ὕστερος ἐνιαυτὸς, ᾗ οὗτος ἀνήγετο ὡς βασιλέα [1] *haec tempora fuerunt circa Thargelionem menſem, Aſteio Archonte. Anno ſequente, reverſo Philonda e Macedonia . . . . dum iſte Timotheus ad Regem Perſarum peregre abeſſet . . . & hoc factum eſt Alciſthene Archonte altero anno quam iſte ad Regem aberat*. Perſpicua rerum ſeries, &

N accu-

(1) Pag. 701.

accurata temporum ſupputatio, quae ab Oratore hic exprimitur, manifeſte nobis oſtendit quod inter Socratidem, & Alciſthenem Aſteius Archon fuit, ut in Faſtis etiam conſpicitur; & quod Aſteio Archonte, ſive anno, quo Aſteius imperavit, prius Maemacterion, deinde vero Thargelion menſis fuit: quod fieri certe non poterat niſi Aſteius ipſe, adeoque Archontes etiam alii Hecatombaeone menſe incepiſſent; ſive Archonticus annus una cum civili, & olympico coniungeretur. Neque diſſimile argumentum aliud ex Ptolemaeo deduci poſſe conſpicio. Siquidem ille Phanoſtrato Athenis Archonte, ſive anno 2. Olymp. XIC. duas Lunae eclipſes contigiſſe memorat, primam quidem Poſideone, alteram vero Scirrophorione menſe: *γεγονέναι δὲ τὴν πρώτην ἔκλειψιν Α῎ρχοντος Α᾿θήνησι Φανοςράτυ, μηνὸς Ποσειδεῶνος . . . . πάλιν τὴν ἑξῆς ἔκλειψιν γεγονέναι Α῎ρχοντος Α᾿θήνησι Φανοςράτυ Σκιῤῥοφοριῶνος μηνὸς* (1). quemadmodum tertiam quoque eclipſim iterum ſequenti Poſideone menſe fuiſſe dicit, ſed Evandro tamen Archonte, hoc eſt anno 3. Olymp. XIC. *τὴν δὲ τρίτην ἔκλειψιν γεγονέναι Α῎ρχοντος Α᾿θήνησιν Ε᾿υάνδρυ; μηνος Ποσειδεῶνος προτέρυ*. Ergo tunc in Archonticis annis prius Poſideon quam Scirrophorion agebatur; quod haberi certe non poterat, ſi Archonticus annus adhuc a Gamelione incepiſſet. Longe tamen illuſtrius civilis, & Archontici ſimul anni principium ex Platone deduci poſſe videtur, qui in VI. de Legibus ait *ἐπειδὰν μέλλοι νέος ἐνιαυτὸς μετὰ τὰς θερινὰς τροπὰς τῷ ἐπίοντι μηνὶ γίνεσθαι, ταύτης τῆς ἡμέρας τῇ πρόσθεν πάντας χρὴ τὺς Α῎ρχοντας συνέλθειν ἐς ἓν ἱερόν, κ̀ τὸν θεὸν ὀμόσαντας οἷον ἀπάρξασθαι πάσης ἀρχῆς ἕνα δικαςήν*, *ubi novus annus post aeſtivum ſolſtitium ineunte menſe incepturus ſit, pridie eius diei oportet Archontas omnes in unum, idemque Templum ingredi, Deumque iureiurando invocantes* &c. Ac certe Petavius (2), Dodvellus (3), Petitus (4), aliique plurimi celebrem hunc Platonis locum exſcripſere, atque ſubtilius inveſtigarunt an popularis annus ſemper poſt ſolſtitium inciperet, ut Scaligero videbatur (5): an vero potius aliquando Hecatombaeonis, annique principium ante ſolſtitium ipſum incideret, ut Petavius (6) exiſtimavit. Quinetiam Petitus (7), ut argumentum ex eiuſmodi Platonis teſtimonio deſumptum dirimeret, ibi Platonem de anno illo loquutum eſſe puta-

(1) Lib. IV. c. 11. (2) Doctr. Temp. Lib. I. c. 12. (3) Diſſ. III. Sect. . . . . (4) Ecl. Chr. c. 1. (5) Can. Iſag. Lib. III. pag. 227. (6) Doctr. Temp. Lib. I. c. 12. (7) Eclog. Chr. c. 1.

putavit, quo librum ipſum conſcripſit; qui nona Iulii die, adeoque repente poſt ſolſtitium, deſinebat: quamvis alii ante octavam Iulii diem, ſive conſtantem ſolſtitii ſedem deſinere ſubinde poſſent. At non erat certe, ſi quidpiam coniecturis hic aſſequor, cur doctiſſimi Viri ſe in explicando Platonis loco torquerent, aut in definiendō popularis anni principio teſtimoniis eiuſmodi inniterentur. Siquidem Plato in Libris illis, ut Petavius ipſe coniecit, non eam Reipublicae formam deſcribendam ſuſcepit, quae ipſius aetate Athenis florebat, ſed eam potius, quam in nova, nondumque inſtituta Republica, meditabatur; ideoque, ſi civilis anni principium ex eiuſmodi Platonis verbis inferri poſſet, univerſa quoque Reipublicae Athenienſis facies iiſdem fere coloribus exprimenda foret, quibus idealem illam Rempublicam Plato deſcripſit. Itaque verum civilis, & Archontici anni principium non ex Platone, ſed ex Scriptoribus aliis, quos antea exhibui, deduci debet. Neque ab illorum hypotheſi ipſum quoque Thucydidis Scholiaſtem diſſidere putaverim, ſi modo ipſius textus, quem mutilum eſſe coniicio, rite ſuppleatur. Dixerat Thucydides bellum incepiſſe Πυτοδώρῳ ἔτι δύο μῆνας Ἄρχοντος *Pythodoro adhuc per duos menſes Archonte*; Scholiaſtes ibi adnotavit τυτέςι δέκα μῆνας, κατ' ἐνιαυτὸν γὰρ ἠλάσσοντο *hoc eſt decem; ſingulis enim annis mutabantur*. Quis hic aperte non videat poſt μῆνας verbum aliquod excidiſſe, quo exprimeretur Pythodorum iam decem menſes in imperio, vel magiſtratu exegiſſe, qui cum duobus aliis adhuc exigendis integrum annum complerent? Itaque vel ἦρξε *imperavit*, vel quidpiam ſimile poſt μῆνας reſcribi debet; ſicque Scholiaſtes ipſe cum Thucydide, ceteriſque Scriptoribus optime conſpirabit.

XXV. Ac ne quis temere ſuſpicetur id ſolum Demoſthenis, atque Platonis aetate obtinuiſſe ut Archonticus annus ab Hecatombaeone menſe inciperet; antiquioribus vero, vel recentioribus etiam temporibus aliud anni principium uſurpatum eſſe, iterum illuſtrem illum Antiphontis locum obſervaſſe iuverit, quem paullo ſuperius expoſui. Ibi nimirum diſerte legitur quod Choragus ille ab Antiphonte defenſus tanquam homicidii reus ad Regem delatus fuerat cum τῆς ἀρχῆς αὐτῷ [Βασιλεῖ] λοιποὶ δύο μῆνες ἦσαν, Θαργηλιων, κ̧ Σκιῤῥοφοριὼν *Magiſtratus duo adhuc menſes ipſi Regi ſupererant, Thargelion, & Scirro-*

phorion; ſubditque *ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῦ Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς a prima Hecatombaeonis menſis die* Regem alium iniiſſe. Rex autem ille alius eſſe non poterat, quam ſecundus ex novem illis Archontibus, qui ſingulis annis Athenis eligebantur, qui certe Βασιλεύς *Rex* vocabatur, atque Polluce teſte *caedis actiones in Areopagum inducebat* [1]. Itaque, ſi Rex, unus nimirum ex 9. annuis Archontibus, qui una cum ceteris eligebatur, ſimulque cum illis munere excedebat, prima Hecatombaeonis menſis die imperium ſuſcipere, exeunte vero Scirrophorione deponere conſuevit, idque Antiphontis aetate, qui circa Olymp. XC. proxime nempe poſt inſtitutam Metonis Enneadecaeteridem, florere, atque Orationem illam habere debuit, ſatis, ut arbitror, perſpicuum certumque fiet, quod Archontes omnes poſt Olympiadem LXXXVII. ineunte Hecatombaeone ſemper incipiebant; ideoque Archonticus annus cum civili, ſimulque olympico, accuratiſſime coniungebatur. Denique ſequioribus etiam poſt Chriſtum natum temporibus, etiam perturbato Athenienſium menſium ordine, popularis tamen, & Archontici ſimul anni principium ab Hecatombaeone menſe, aeſtivoque ſolſtitio ductum eſſe oſtendere videtur Simplicius, qui apud alias quidem Gentes populares annos vel autumno, vel hyeme, hybernove ſolſtitio incepiſſe; ſed apud Athenienſes tamen ab aeſtivo ſolſtitio numeratos eſſe teſtatur. Haec ipſa quoque Archontici anni forma illuſtrius adhuc ex Diodori, Dionyſii, Plutarchi, aliorumque teſtimoniis inferri poteſt, quae Num. XVIII. contra Dodvellum attuli; cumque in Calippi Periodo eadem prorſus anni forma, embolimorum menſium ſedes, quae a Metone inſtituta iam fuerat, Gemino teſte, ſervata fuerit [2], eademque Calippi Periodus ab aeſtivo ſolſtitio inceperit, ut a Petavio demonſtratur [3], dubitari certe non poterit quin Gemini aetate, & quandiu civiles Athenienſium anni iuxta Calippicae Periodi leges agebantur, primus anni menſis Hecatombaeon fuerit, adeoque Archontes omnes ab Oly. LXXXVII. uſque ad Conſtantini Caeſaris aetatem, qua ſublatos illos eſſe iam diximus, eodem Hecatombaeone menſe magiſtratum ſuſceperint.

XXVI. Neque Archonticus ſolum, civilis, & olympicus annus ab Hecatombaeone menſe incipiebat, ſed ipſa quoque Tri-

(1) Lib. VIII. c. 9. ſeg. (2) Cap. 6. (3) Lib. II. c. 19.

Tribuum Athenienſium ſeries, illarumque Prytaniae, ſive functiones ab Hecatombaeonis initio numerabantur. Sic in eadem illa Antiphontis Oratione πρώτη Πρυτανεία *prima Prytania* cum Hecatombaeone menſe coniungitur, atque a Demoſthene *contra Timocratem* ſemel, iterumque in variis Hecatombaeonis diebus πρώτης Πανδιονίδος *Pandionidis* Tribus *primae* mentio fieri conſpicitur: quod illo nimirum anno Pandionis Tribus Hecatombaeone menſe, ideoque ſimul primo loco praeeſſet, ſive Prytaniae munere fungeretur. Porro quis fuerit ille Tribuum ordo, ac Prytaniarum ſeries paullo accuratius Diſſert. III. IV., & VI., ac diligentius exponam, quippe qui viderim haec a pleriſque vel ignorata, vel temere explicata fuiſſe; ut Dodvellus ipſe, qui haec omnium primus inveſtigavit, ſaepius in re ſubobſcura, variiſque difficultatum ambagibus impedita a vero ſubinde aberraverit. Quandoquidem tamen ex Prytaniis ipſis in definienda veteris Attici anni forma plurimum ſplendoris accedit; atque ut Dodvellus ipſe fatetur, *forma anni civilis Athenienſis non aliunde melius cognoſcitur quam a Prytaniis* (1), aliqua hic obiter de Prytaniis ipſis coronidis loco addidiſſe iuverit, ut exinde quoque Attici anni forma ſuperius conſtituta clarius appareat.

XXVII. Quid Prytaniae nomine intelligatur, nitide, & accurate ſimul paucis omnino verbis complexus eſt Pollux: *Πρυτανεία δὲ ἔςι χρόνος, ὃν ἑκάςη φυλὴ πρυτανεύει, κ̓ ὅτε μὲν δέκα ἦσαν, πλείυς ἑκάςη φυλῇ αἱ ἡμέραι. ἐπὶ δὲ δώδεκα ἐγένοντο, ἑκάςη φυλὴ μηνὸς πρυτανείαν ἔχει* (2). *Prytania vero tempus eſt, quo unaquaeque Tribus praeſidet. Et cum decem eſſent, ſingulae Tribus pluribus diebus praeſidebant; poſtquam autem duodecim factae* ſunt, *ſingulis menſibus ſingulae praeſident*. Cum enim civilis Atticus annus 354. diebus conſtaret, atque Athenis olim decem ſolum Tribus Olympiade LXVII. inſtitutae forent, ut ſequenti Diſſertatione oſtendetur, illarum quaelibet 35 diebus imperare, Populo praeſidere, vel Prytaniae munere perfungi debuit: deinde vero cum Olymp. CXVIII. anno 3. duae novae Tribus adiectae forent, ut totidem proinde Tribus, quot in anno communi menſes, haberi cepiſſent, tunc illarum Tribuum quaelibet unico ſolum menſe imperabat, adeoque Prytaniae ſingulae menſis ſpatio definiebantur.

Atque

(1) Diſſert. I. Sect. 9. (2) Lib. VIII. c. 9. ſeg. 115.

Atque ita fortaſſe, ſive de poſterioribus iis temporibus intelligendus eſſe videtur Etymologus dum ait Πρυτανεία ἀριθμὸς ἡμερῶν τριάκοντα *Prytania numerus dierum triginta*; niſi fortaſſe potius in Etymologi textu numerus alius exciderit, adeoque reſcribendum ſit τριάκοντα πέντε. Certe mox Etymologus ipſe, qui cuncta ex Harpocratione exſcripſerat, ait Πρύτανεις τὸ δέκατον μέρος τῆς βȣλῆς τῶν Πεντακοσίων, καὶ πεντήκοντα ἀνδρῶν ἀπὸ μιᾶς φυλῆς. ἐπρυτάνευον δὲ ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλων αἱ δέκα φυλαὶ κληρολαχȣ̃σαι κατὰ ἐνιαυτὸν *Prytanes decima pars Senatus Quingentorum, & quinquaginta Viri ex una Tribu. Prytaniae vero munere fungebantur decem Tribus in anno ſortito ductae una alteri ſuccedens.* Ergo, ſi Etymologus hic Prytaniam veluti decimam Senatus, adeoque civilis anni partem agnovit, Prytaniae tempus ſolo 30. dierum ſpatio definire certe non poterat; & ſicuti de Prytanibus loquens Harpocrationis verba accurate exſcripſit, ita quoque ſuperius de Prytaniae ſpatio diſſerens iſta Harpocrationis verba prae oculis habuiſſe videtur: Πρυτανεία ἐςὶ ἀριθμὸς ἡμερῶν ἤτοι τριάκοντα ἓξ, ἢ τριάκοντα πέντε, καὶ ἑκάςη φυλὴ ἐπρυτανεύει *Prytania eſt numerus dierum vel triginta ſex, vel triginta quinque, & quaelibet Tribus Prytaniae munere fungebatur.* Itaque praeclare fallitur Scaliger, qui Etymologi fortaſſe teſtimonio deceptus ita Prytaniae tempus unico menſis ſpatio definitum eſſe putavit, ut *Prytaniae* nomine menſis ipſe intelligatur (1): quem certe inſignem Scaligeri errorem acerrime confutavit Petavius (2). Neque fortaſſe levior altera Scaligeri, (3) aut Palmerii (4) hallucinatio, qua Scaliger Athenienſes Tribus ita Prytaniae munere perfunctas exiſtimavit, ut hodie *Cecropis*, cras *Pandionis*, ſicque deinceps aliae ſucceſſive imperaverint, donec exacto 350. dierum ſpatio, quo quaelibet ex X. Tribubus 35. diebus, ſeu vicibus praeſederant, 4. reliqui anni lunaris dies ἄναρχοι *ſine magiſtratibus* forent, noviſque Magiſtratibus eligendis Comitia haberentur. Etenim, ut perſpicue oſtendit Petavius, atque illuſtrius etiam ex ſuperiori Antiphontis loco deduci poteſt, Prytaniae dies, quibus unaquaeque Tribus imperavit, non interrupti, ſed continui potius cenſeri debent, cum Orator ille πᾶσαν πρώτην Πρυτανείαν *univerſam primam Prytaniam*, qua Choragus ſingulis diebus Prytanis fuit, inter Hecatombaeonis

(1) Praef. Lib. II. (2) Doctr. Temp. Lib II. c. 1. (3) De Emend. Temp. Lib. II. p. 62. & III. pag. 229. (4) Exercit. in Demoſth. pag. 635.

nis initium, atque vigeſimam ſequentis Metagitnionis diem circumſcripſerit; quod accuratius adhuc Diſſ. III. & IV. vatii Veterum teſtimoniis, & exemplis etiam oſtendetur.

XXVIII. Quemadmodum vero ambiguus ille, vel depravatus Etymologi locus Scaligero fraudi fuit ut Prytanias omnes, antiquioribus etiam temporibus, menſtruas fuiſſe putaret; ita quoque Petavium ipſum in errorem abripuit Ulpianus, ſive Libanius, qui Argumentum in Orationem Demoſthenis *contra Androtionem* conſcripſit, ut Petavius ipſe quatuor ἀνάρχους dies in civilibus Atticis annis admitteret (1). Perſpicue id quidem Auctor ille tradiderat; cumque ſingulis Tribubus, vel Prytaniis 35. dies tribuiſſet, ſubductoque calculo intelligeret ultra 350. dies, qui Tribubus, aut Prytaniis conceſſi fuerant, quatuor adhuc in anno ſupereſſe, illos ἀνάρχυς, & ἀρχαιρεσίας fuiſſe dicit, quod in ipſis nimirum Comitia novis magiſtratibus eligendis haberentur. Ε῎χει γῦν ὁ ἐνιαυτὸς κατὰ τὸν σεληνιακὸν δρόμον τνδʹ ἡμέρας, κ̀ τὰς μὲν δʹ ἡμέρας ἐκάλυν οἱ Α᾽θηνᾶιοι ἀρχαιρεσίας, ἐναῖς ἄναρχος ἡ Α᾽ττικὴ ἦν. ἐν ταύταις προεβάλλοντο τὺς Α῎ρχοντας. ἦρχον ὖν οι πεντακόσιοι τὰς τνʹ ἡμέρας. *Conſtat igitur lunaris annus diebus 354. Porro quatuor dies ex illis Athenienſes Comitia nominabant, quibus Magiſtratus in Attica nulli erant, qui tunc ſcilicet creabantur. Quare Quingenti diebus* 350. *imperabant*. Sed quatuor illos ἀνάρχυς dies omnino commentitios eſſe, non modo Dodvellus (2), ſed Sigonius (3) etiam oſtenderat ſuperiori Harpocrationis, Suidaeque teſtimonio demonſtrans quod quatuor dies illi ita primis 4. anni Tribubus, vel Prytaniis adiungebantur, ut illarum ſingulae non 35. diebus, aliarum ſequentium inſtar, ſed potius 36. continuos dies imperarent. Sic enim Suidas Πρυτανιᾶι δὲ, ὁ τῶν ἡμερῶν ἀριθμὸς, δέκα ἐγίνοντο κατʹ ἐνιαυτὸν. ὅτι κ̀ δέκα αἱ Φυλάί. ἐνιαυτὸν δὲ οἱ Αθηναῖοι τὸν σεληνιακὸν ἦγον. ἐπέβαλε δὲ ἑκαςη Φυλὴ τῶν ἱ λέ ἡμέρας, κ̀ ἐπερίττευεν ἐκ τῦ σεληνιακῦ ἐνιαυτῦ ἡμέραι τέσσαρες, ἃς ἐπεμέριζον ταῖς πρώταις λαχύσαις πρυτανεύειν τέσσαρσι Φυλαῖς. κ̀ τῶν μεν τεσσάρων πρώτων ἑκάςη εἶχε την πρυτανέιαν απαρτιζομένην ἐις λςʹ ἡμέρας. αἱ δὲ λοιπαὶ ϛ ἀνὰ λε. Πρυτανέια ἓν ἔςιν ἀριθμὸς ἡμερῶν ἤτοι λςʹ, ἢ λέ. κ̀ ἑκάςη Φυλὴ ἐπρυτανεῦε. *Prytaniae vero dierum numerus erant quotannis decem, quia decem etiam erant Tribus. Athenienſes autem annum lunarem agebant. Una vero quaeque de decem Tribubus* ad annum conficiendum *conferebat 35 dies*.

(1) Doctr. Temp. Lib. II. c. 1. (2) Diſſ. I. Sect. 9. & 10. (3) De Rep. Ath. Lib. II. c. 8.

dies. Quatuor autem dies ſupererant ex anno lunari, quos diſtributos attribuebant quatuor primis Tribubus, quibus ſorte obtigiſſet ut Rempublicam adminiſtrarent. Et quatuor quidem primarum Tribuum *unaquaeque Prytaniam habebat abſolutam 36. diebus: reliquae vero ſex per 35. dies. Prytania igitur eſt numerus dierum vel 36., vel 35. & unaquaeque Tribus Prytaniam gerit.* Itaque, ſi ex Suida, manuſcriptoque etiam Photii Lexico, ut teſtatur Dodvellus (1), quatuor primae Tribus 36. dies, reliquae vero 35. diebus Prytaniae munere fungebantur, nulli profecto ἄναρχοι dies in anni fine ſupereſſe poterant, ut Scaliger, (2) Petitus, (3) atque Petavius (4) exiſtimarunt; Sigoniique ſententia longe accuratior cenſeri facile poterit, quam ut *veriſimilis coniecturae loco*, cum Petavio habeatur (5). Quod ſi fortaſſe Harpocrationis, Suidaeque auctoritas, cui Sigonius innitebatur, Petavio ſuſpecta eſſe poterat; inſignis tamen ille Demoſthenis locus, quem paullo ſuperius exſcripſi, nitide, invicteque ſimul oſtendit in Scirrophorionis, aut anni fine quatuor ἀνάρχυς dies illos nulla ratione diſtingui poſſe. Quandoquidem vero Petitus ipſe (6), & Prideauxius (7) aliam hypotheſim excogitarunt, qua diſſidentes illae Ulpiani, ſimulque Suidae ſententiae veluti foedere componerentur, haec ipſa quoque poſtremo refelli debet. Illi nimirum exiſtimant ſingulas quidem Tribus 35. diebus Prytaniae munere perfunctas eſſe, ſed in quatuor tamen diebus illis, qui in anno ſupererant, ita quatuor primas anni Tribus iterum imperaſſe, ut illarum quaelibet unico die Comitiis habendis praeeſſet, adeoque 36. diebus imperaſſe videretur. Sed hypotheſis etiam illa ab Ulpiani, ſive Libanii ſenſu maxime diſſidet, qui omne Prytaniarum tempus ita 350. dierum ſpatio circumſcripſit, ut in quatuor reliquis nulli prorſus in Attica Magiſtratus, ac nulla quoque Prytaniae, vel Prytanum munera reperirentur. Plurimum quoque hypotheſis illa ab Harpocrationis, Suidaeque ſententia abhorret, qui diſerte teſtantur quatuor primas Prytanias 36. dierum fuiſſe; eoſque continuos, ac ſucceſſive numeratos eſſe ipſum Prytaniae nomen oſtendit: quemadmodum facile id ex Ammonio quoque deprehendi poteſt, qui Tribus omnes *ſemel* in anno, adeoque continuis, non iteratis, interruptiſque vicibus imperaſſe demonſtrat:

διήρητο

(1) Diſsert. I. Sect. 9. (2) Can. Iſag. Lib. III. c. 7. pag... (3) Ecl. Chron. c. 4. (4) Doctr. Temp. I. c. 5. 15. (5) Lib. II. c. 1. (6) In Kalendar. Attico. (7) Ad Marm. Oxon. pag. 107.

διήρητο γὰρ παρ᾽ Ἀθηναίοις ὁ ἐνιαυτὸς εἰς δέκα πρυτανείας, ὅσαι καὶ φυλαὶ ἦσαν. καὶ ἐπρυτάνευεν ἑκάστη φυλὴ κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἅπαξ dividebatur enim apud Athenienſes annus in decem Prytanias, quot Tribus etiam erant; ac Tribus quaelibet ſemel in anno Prytaniae munere fungebatur.

XXIX. Ex ipſa vero civilis Attici anni forma, principioque, ſimulque Tribuum Athenienſium numero, ac Prytaniae ſpatio, iam facile accurata Prytaniarum ſeries ita contexi poterit, ut ipſa quoque civilium menſium dies oſtendatur, qua illarum quaelibet inceperit. Quamvis autem haec ipſa Prytaniarum ſeries iuxta Metonici Cycli leges veriſimilius contexenda fore videatur, quas ab Olymp. LXXXVII. ad ſequiora uſque tempora conſtanter uſurpatas eſſe iam diximus, Dodvelli tamen veſtigiis hic preſſius inſiſtam, adeoque X. Prytaniarum ſeriem eo prorſus ordine exponam, qui in Dodvello conſpicitur: in ea nimirum hypotheſi quod civilis Atticus annus 354. diebus componi, menſibuſque alterne plenis, caviſque conſtare debeat. Itaque in civilibus huiuſmodi communibus annis ita Prytaniarum ſucceſſio diſponi debet.

in anno communi		*in anno embolimaeo*
dier. 354.		*dier.* 383.
I incipit	1. Hecatombaeonis	1. Hecatomb.
II.	7. Metagitnionis	10. Metagit.
III.	14. Boedromionis	20. Boedrom.
IV.	20. Maemacterionis	29. Maemact.
V.	27. Pyanepſionis	9. Poſideonis I.
VI.	3. Gamelionis	18. Poſideonis II.
VII.	8. Antheſterionis	26. Gamelionis
VIII.	14. Elaphebolionis	5. Elapheb.
IX.	19. Munichionis	13. Munichion.
X.	25. Thargelionis	22. Thargel.

Quod ſi civilis annus embolimaeus eſſe, ideoque 383. dies

O compl-

complecti debeat, altera Prytaniarum ſeries e regione diſpoſita adhibenda foret, in qua primis quatuor Prytaniis 39. dies, reliquis vero ſex 38. tribuuntur. Sin vero communis annus 355. dies, atque embolimaeus 384. dies complectatur, tunc quintae Prytaniae dies unus adiiciendus eſſet; ut illa, quatuor praecedentium inſtar, in anno communi 36.; atque in embolimaeo 39. diebus conſtare poſſet [1]. Ubi vero non amplius X., ſed XII. deinde Tribus Athenis inſtitutae fuerant, perſpicue apparet quod illarum quaelibet unius menſis ſpatio imperaſſe debuit; atque in embolimaeis annis primae ſex Tribus 33., ſex vero reliquae 32. dies in imperio fuere. Ubi vero nova Tribus alia Hadriani Caeſaris aetate veteribus adiecta fuit, ita fortaſſe Prytaniarum ſeries contexta fuit, ut integrum civilis anni ſpatium tresdecim in partes dirimeretur; primiſque quatuor Prytaniis 28. dies, ceteris vero novem 27. ſolum tribuerentur. Quandoquidem vero in contexenda Prytaniarum ſerie maximam quoque embolimaeorum annorum rationem habendam eſſe iam diximus, illud hic obiter indicaſſe iuverit, quinam anni in Metonis Enneadecaeteride, adeoque in Calippi etiam Periodo, embolimaei eſſe debuerint; ut facile deprehendi poſſit an propoſitus annus ille, cuius Prytaniarum ſeries inquiritur, embolimaeus, ſive communis haberi debeat. Qua quidem in re, quamvis Dodvellus ipſe [2] longe Petavio [3] accuratior videatur, utriuſque tamen hypotheſim ita ſubiecto ſchemate expreſſi, ut embolimaei omnes, qui in integra Enneadecaeteride continentur, maioribus numeris deſignentur.

Dod. 1. 2. III. 4. V. 6. 7. VIII. 9. 10. XI. 12. XIII. 14. 15. XVI. 17. 18. XIX.

Pet. 1. 2. III. 4. 5. VI. 7. VIII. 9. 10. XI. 12. 13. XIV. 15. 16. XVII. 18. XIX.

Sic, ut exemplo res clarior fiat, cum Enneadecaeteris anno 1. Olymp. LXXXVII. inceperit, annus 4. Olymp. LXXXIX., qui in Metonis Periodo undecimum locum obtinet, embolimaeus eſſe debuit; atque annus 3. Olymp. XIC., qui in ſecunda Enneadecaeteride tertius decimus eſſe conſpicitur, embolimaeus fuit; unde optime in illo Poſideonem I. a Ptolemaeo deſignatum eſſe iam diximus. Quantum vero ſplendoris, ac praeſidii in obſcuris quibuſdam, perplexiſque veterum Scripto- rum

(1) Dodv. Diſs. III. Sect. 38. (2) Diſs. I. Sect. 35. (3) Doctr. Temp. Lib. II. c. 13.

rum locis feliciter explicandis exinde oriatur, tum ex ſuperiori Thucydidis teſtimonio, tum ex pluribus id genus exemplis aliis inferri poterit, quae ſequenti numero, alibique ſaepius proferentur.

XXX. Atque iſta quidem de iis ſolum temporibus intelligi profecto debent, quibus lunares olim menſes, atque Metonica, ſive Calippica quoque Periodus in civilibus Athenienſium annis adhibebantur. Maximam nimirum varietatem tum in menſium ordine, tum in civilis anni forma, principioque ſequioribus aetatibus invectam eſſe argumenta plurima oſtendunt, quae Petavius, & Dodvellus accuratiſſime proſequuntur. Ac primo, quod ad civilium menſium ordinem attinet, ſuperius eſt obſervatum Maemacterionem ita in Pyanepſionis locum migraſſe, ut Maemacterion ex quarto in quintum locum conceſſerit. Id vero ante Hadriani Caeſaris tempora contigiſſe nitide oſtendit Sponiana Inſcriptio (1), in qua cum ceteris Athenienſium Tribubus *Hadrianis* etiam memoratur, atque Pyanepſion ante Maemacterionem collocatur; cumque Harpocration, qui Antonini aetate floruit, diſerte dixerit Maemacterionem *quintum* Athenienſium menſem eſſe, perſpicuum fiet ipſius aetate iam mutationem illam obtinuiſſe. Neque enim facile Petavio (2) conceſſerim Harpocrationem hoc loco deceptum eſſe, ideoque Maemacterionem quintum Athenienſium menſem vocaſſe quod ille Alexandrinus foret, atque Maemacterionem Tybi, quinto nimirum Alexandrinorum menſi, reſpondere deprehendiſſet. Siquidem, ut argumenta cetera ommittam, quibus illa menſium mutatio demonſtratur, Harpocration Lyſimachidis teſtimonio innititur, qui de *Menſibus Atticis* ſcripſit; longeque in Attica Hiſtoria peritior videtur, quam ut gravem errorem illum admiſerit. Ceterum ex perturbata eiuſmodi menſium ſede perplexus quidam Arriani locus intelligi fortaſſe poterit, quem Petavius ipſe (3), aliique plurimi depravatum eſſe putarunt. Scribit Arrianus *καὶ ἀφίκετο ἐς Θάψακον Ἀλέξανδρος, μηνὸς Ἑκατομβαιῶνος, ἐπὶ Ἄρχοντος Ἀθήνησι Ἀριστοφάνους . . . καὶ τῆς σελήνης τὸ πολὺ ἐκλιπὲς ἐγένετο . . καὶ ἐδόκει Ἀριστάνδρῳ ἐκείνου τοῦ μηνὸς ἔσεσθαι ἡ μάχη, καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν νίκην σημαίνεσθαι Ἀλεξάνδρῳ . . . τοῦτο τέλος τῇ μάχῃ ταύτῃ ἐγένετο, ἐπὶ Ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀριστοφάνους μηνὸς Πυανεψιῶνος. καὶ Ἀριστάνδρῳ ξυνέβη ἡ μαντεία ἐν τῷ αὐτῷ μηνὶ, εν ὅτω ἡ σελήνη ἐκλιπὴς ἐφάνη, τήντε μάχην*

(1) Pop. Attic. art. 104. (2) Doctr. Temp. Lib. IV. c. 8. (3) Rati. Temp. P. II. Lib. III. c. 12.

Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τὴν νίκην γενέσθαι [1] *Alexander ad Thapſacum* flumen *pervenit, Hecatombaeone menſe, Archonte Athenis Ariſtophane ... magnaque Lunae pars eclipſim paſſa eſt . . . viſumque Ariſtandro pugnam eodem menſe Alexandro futuram, ipſique victoriam ab extis portendi ... Hic finis ei bello fuit, Archonte Athenis Ariſtophane, Pyanepſione menſe: atque Ariſtandri vaticinium impletum fuit, eodem* ipſo nimirum *menſe, quo Luna defecerat, Alexandro pugnam, victoriamque futuram*. Itaque, cum eclipſis illa Boedromione menſe, & quidem περὶ τὴν τῶν Μυστηρίων τῶν Ἀθήνησιν ἀρχὴν *circa Myſteriorum, quae Athenis celebrabantur, initium*, ut ſcribit Plutarchus [2], contigerit, eademque victoria 11. ſolum diebus eclipſi poſterior fuerit, ut Plutarchus ipſe teſtatur, manifeſte apparet quod Pyanepſion menſis ab Arriano poſt Boedromionem proxime collocatur; cumque id veteri menſium ordini repugnet, fieri fortaſſe potuit ut Arrianus ipſe qui Antonini Caeſaris aetate floruit, qua menſium Atticorum ordinem mutatum fuiſſe iam diximus, non antiquiora illa tempora, ſed ſua reſpexerit; cumque ex veteribus monimentis didiciſſet eclipſim Boedromione menſe, proximoque victoriam contigiſſe, hanc Pyanepſioni tribuerit, qui tunc in civilibus Athenienſium annis Boedromioni proxime ſubiiciebatur. Quid vero ſi eundem illum menſium ordinem ab ipſo quoque Plutarcho uſurpatum eſſe quis dixerit? Certe accuratiſſimus Auctor ille Metagitnionis medium cum Septembris Idibus coniungit [3]; alibi Pyanepſionem eſſe Novembrem aſſerit [4]; Poſideonem cum Ianuario committit [5]; denique neomeniam Antheſterionis in Martii Kalendas incidiſſe memorat [6] anno V. C. 666. ſive 4. Olymp. CLXXII., quo Sylla Athenas expugnavit. Ergo menſium Atticorum ſeries ita ex Plutarchi hypotheſi contexenda videtur, ut inter Metagitnionem, ac Pyanepſionem uni ſolum Boedromioni locus ſuperſit, adeoque Maemacterioni non quarta, ſed quinta potius ſedes in menſium ordine concedatur. Quod ſi fortaſſe Plutarchus ipſe non veterem, ſed novum potius menſium Atticorum ordinem hic uſurpavit, mirari certe non poſſumus ſi Demoſthenis mortem, quae ſextadecima Pyanepſionis die contigit, brevi poſt impoſitum Munichiae praeſidium, vigeſimam nempe Boedromionis

diem,

(1) De Exped. Alex. Lib. III. pag. 168. 170. 194. (2) In Alexan. (3) In Public. (4) De Iſide, & Oſir. (5) In Caeſare, & Pompe. (6) In Sylla.

diem, accidiſſe ille memoret [1]: quem Plutarchi locum Scaliger exſcripſerat, ut veterem menſium ordinem a ſe conſtitutum defenderet, atque Petavius etiam ſatis feliciter in veteri quoque menſium ordine explicaverat. Quamvis tamen novus ille menſium ordo Athenis invectus eſſet, adhuc tamen illorum ſinguli lunares erant, ideoque eadem prorſus civilis anni forma floruiſſe videtur. Id perſpicua certe Diodori, atque Dionyſii teſtimonia Numero XVIII. expoſita oſtendunt, quorum uterque circa annum 746. V. C., ſive 4. Olymp. CXCII. vixiſſe debuit. Idipſum quoque ex variis Plutarchi, Pollucis, Gemini, aliorumque locis aperte colligitur, quae paullo ſuperius exhibui, ubi de civilis Attici anni forma, dierumque exemptilium ſede agebatur; quibus poſtremo addi poterit hunc ipſum dierum exemptilium morem adhuc Herodis Sophiſtae aetate, qui circa Olympiadem CCXXIV. floruit, Athenis obtinuiſſe. Philoſtratus enim memorat quod luctum ab Herode in filiae morte conceptum Athenienſes lenierunt *ψηφισάμενοι τὴν ἡμέραν, ἐφ' ἧς ἀπέθανεν, ἐξαιρεῖν τοῦ ἔτους* [2] *diem, qua obierat, anno eximendam decernentes*: quod ita intelligi fortaſſe debet, ut eius diei loco, quae ex Metonicae Periodi legibus eximenda fuerat, emortualis illa dies eximeretur. Itaque plane non video cur Dodvellus civiles Athenienſium menſes ex lunaribus initio Aerae Chriſtianae ſolares factos eſſe putaverit [3], hoc eſt V. Calippi Periodo, quae certe anno 3. Olympiadis CLXXXVIII., ſive 20. annis ante Chriſtum natum incepit. Perſpicue id quidem Plinius innuere videtur, qui cum 360. ſtatuas Demetrio Phalereo Athenis poſitas fuiſſe dixiſſet [4], repente ſubdit *nondum anno hunc numerum dierum excedente*: perinde quaſi Plinii ipſius aetate civilis Atticus annus 360. dierum numerum excederet. Sed alii viderint an Plinii auctoritas hac in parte Pollucis, Plutarchi, Gemini, aliorumque teſtimonio praeferri debeat, qui poſt Plinium ipſum vixere, atque Athenienſis anni formam ſubtilius deſcripſere. Certe ſi Plinii aetate menſes illi ſolares fuiſſent, nullus in anno civili embolimorum menſium locus eſſe iam poterat; cum tamen in Sponiana Inſcriptione ſub Caeſaribus, & poſt. Plinii aetatem poſita embolimus eiuſmodi menſis occurrat. Sequioribus

tamen

(1) In Demoſth. & Phocione. (2) Lib. II. num. 1. §. 10. (3) Diſsert. II. Sect. 21.
(4) Lib. XXXIV. c. 6.

tamen temporibus ſolares, vel Iulianos annos, eandemque menſium formam, quae a Romanis adhibebatur, ab Athenienſibus uſurpatam eſſe perſpicuus ille Ariſtophanici Scholiaſtae locus oſtendit, quem contra Dodvelli hypotheſim Numero XV. expoſui, ubi nimirum civili menſi aliquando 31. aliquando 30. aliquando 29. aliquando denique 28. dies tribuuntur; quae certe menſium varietas non in veteri Attico anno, ſed in Iuliano ſolum haberi poteſt. Quinetiam ipſum quoque civilis anni principium, quod Diodori, & Dionyſii aetate adhuc ab aeſtivo ſolſtitio ducebatur, ad autumnale deinde aequinoctium translatum eſſe conſpicitur. Ita Epiphanius (1) Maemacterionis initium cum Ianuarii Kalendis committit; Metagitnionem ſecunda Novembris die, adeoque Hecatombaeonem tertia Octobris die incepiſſe memorat: ut proinde ipſius aetate Athenienſes, Macedonum, Aſianorum, aliarumque finitimarum Gentium inſtar, civilis anni principium ab aequinoctio autumnali duxiſſe videantur; atque Hecatombaeonem ab aeſtivi ſolſtitii ſede, ad ſequens aequinoctium tranſtuliſſe (2). Antequam tamen Hecatombaeon a ſolſtitii cardine ad aequinoctium migraret, ſuſpicor civiles annos ab aequinoctio autumnali incepiſſe, primumque illorum menſem Boedromionem aliquando fuiſſe. Certe in utraque Sponii Inſcriptione (3) poſt Archontis Eponymi nomen, qui eo anno imperaverit, recenſentur illi, qui ſingulis eiusdem anni menſibus Gymnaſiarchae munere perfuncti fuerant, *καθ' ὡς ἐγυμνασιάρχησαν ſecundum ſeriem, qua Gymnaſiarchae munus obierunt*. Ita vero menſium ordo in utroque Marmore contexitur, ut ſemper a Boedromione menſe incipiatur, ac Metagitnion veluti menſium ultimus poſtremo loco memoretur; quod argumento fortaſſe, vel coniecturae eſſe poterit civiles annos tunc ab autumno incepiſſe. Video quidem doctiſſimum Sponium exiſtimaſſe non civiles annos, quos ille perperam ab aequinoctio verno cum Hecatombaeone menſe incepiſſe putat, ſed gymnaſticas ſolum exercitationes Boedromione menſe inſtaurari conſueviſſe; quemadmodum fere, inquit ille, in Academiis noſtris non primo anni menſe, ſed alio prorſus ſtudia inſtaurantur. Sed optime haec ille quidem conieciſſet, ſi gymnaſticae exercitationes Athenis, ut ſtudia in Academiis noſtris, aliquando interruptae, ite-

(1) Haereſi 51. (2) Petav. Doctr. Temp. Lib. IV. c. 8. (3) Pop. Attic. art. 4. & 104.

iterumque commodiori anni tempore inſtauratae fuiſſent; at illae ſingulis anni menſibus conſtanti, perpetuaque ſerie peragebantur, ut in eadem ipſa Inſcriptione conſpicitur: adeoque non alia fortaſſe ratione Boedromion hic veluti menſium primus occurrit, niſi quod ab illo civilis anni principium tunc ducebatur. Verum in re perobſcura ubi nulla Veterum teſtimonia ſuppetunt, ſed oppoſita quoque Simplicii, aliorumque loca occurrunt, nihil hic facile definiri poſſe conſpicio; nihilque proinde de hac nuperrima civilis Attici anni forma nunc ſtatuo; cum praeſertim illa ad Faſtos Atticos non plurimum conferre poſſit, quandoquidem ſequioribus eiuſmodi temporibus rara Archontum nomina, Atticaeque Hiſtoriae monumenta nobis occurrant, quae ad Faſtos Atticos referri poſſe videantur.

DIS.

DISSERTATIO III.

SYNOPSIS.

I. *UNiverſa Athenienſium Civium multitudo varias in Claſſes, aut Tribus ita diſtributa fuit, ut illarum quaelibet aequali temporis ſpatio concionibus praeſideret, aut Prytaniae munere fungeretur.* II. *Hunc Tribuum ordinem, ac Prytaniarum ſeriem Dodvellus omnium primus inveſtigavit.* III. *Maxima in Tribuum Athenienſium numero varietas variis ſubinde temporibus inſtituta ex Polluce demonſtratur.* IV. *Cliſthenes omnium primus Olymp. LXVII. Tribuum numerum auxit, ut pro quatuor, decem deinde forent. Pollucis, atque Plutarchi diſſidium a ceteris Scriptoribus indicatur; ſimulque Meurſii, Khunii ac Dodvelli error oſtenditur.* V. *Pollucis locus tentatus, aut Khunii conieſtura reſtitutus.* VI. *Athenienſes Tribus certo quodam, conſtantique ordine interſe conferebantur. Veterum, recentiorumque diſſidium in deſcribendo hoc Tribuum ordine demonſtratur.* VII. *Unde diſſidium illud prodierit, indicatur. Demoſthenis, atque Andocidis locus illuſtratur. Petiti, & Lazii error oſtenditur.* VIII. *Dodvelli methodus in explorando Tribuum ordine, aut contexenda Prytaniarum ſerie exponitur.* IX. *Tribuum, aut Prytaniarum ſeries a Dodvello inventa proponitur, eiuſque argumenta proferuntur.* X. *Duabus novis Tribubus Olymp. CXVIII. inſtitutis conſtantem veterum ordinem perturbatum eſſe putat Dodvellus.* XI. *Dodvelli diligentia commendatur: ſed ipſius tamen ſententia in dubium revocatur.* XII. *Prima Dodvelli ratio confutatur.* XIII. *Demoſthenis teſtimonium explicatur, atque argumentum exinde a Dodvello petitum refellitur.* XIV. *Accurata Phocenſis belli hiſtoria ex Eſchine contexitur.* XV. *Eadem temporum ſeries Demoſthenis etiam teſtimonio confirmatur.* XVI. *Inſignis error in duobus Demoſthenis locis, qui-*

dem

Digitized by Google

bus Dodvellus innititur, demonſtratur. XVII. *Uterque locus ille emendatur, ac reſtituitur, atque exinde Dodvelli ſententia impugnatur.* XVIII. *Scaligeri, Petavii, Palmerii, aliorumque error in definiendo Phocenſis excidii ſive Pythiorum ludorum tempore demonſtratur.* XIX. *Verum Phocenſis excidii tempus ex Dionyſio oſtenditur. Corruptus Dionyſii locus emendatur. Phocenſis cladis annus etiam ex Eſchine confirmatur.* XX. *Inſignis Scaligeri, Petavii, Uſſerii, Noriſii, Dodvelli, aliorumque error in deſcribenda Macedonicorum menſium ſede, ac mutatione indicatur; verumque Elataeenſis, & Chaeronenſis pugnae tempus demonſtratur.* XXI. *Celebris quidam Demoſthenis locus depravatus oſtenditur.* XXII. *Error idem in Themiſtoclis etiam Epiſtolis demonſtratur; novoque argumento illas apocryphas eſſe concluditur.* XXIII. *Alter Demoſthenis locus tentatur, ac illuſtratur.* XXIV. *Amphictyonici Concilii tempus definitur: ac vera Aſclepiorum, & Heracliorum feſtorum dies indicatur.* XXV. *Dodvelli argumentatio circa Prytaniarum, Tribuumque ſeriem refellitur, eiuſque ſententia eximio Ulpiani teſtimonio confutatur.* XXVI. *Aliud Dodvelli argumentum dirimitur, & contra Dodvellum ipſum retorquetur.*

DISSERTATIO III.

DODVELLI, ALIORUMQUE SCRIPTORUM OMNIUM SENTENTIA DE TRIBUUM ATHENIENSIUM, AC PRYTANIARUM ORDINE EXPONITUR, ET CONFUTATUR.

I. QUum plurima ſapienter olim Athenis inſtituta fuerint, ut Reipublicae libertas, ac popularis illa imperii forma, quae ſublatis iampridem Regibus, perpetuiſque Archontibus invaluerat, ſemper incolumis ſervaretur, illud etiam in primis haberi merito ſolet, quod univerſa Civium multitudo varias in Tribus, ac veluti Claſſes diſtributa, ita regiminis, imperiique particeps foret, ut Tribuum illarum quaelibet perpetua quadam, conſtantique ſerie Populi caetibus, Eccleſiis, ſive Concionibus praeſideret; ideoque tum in ferendis abrogandiſque legibus, tum in publicis rebus omnibus adminiſtrandis omnia Tribuum ſuffragio committerentur. Eiuſmodi verò ſupremum fere Athenis imperium ſummamque rerum poteſtatem ita variis Athenienſium Tribubus conceſſam eſſe iam diximus, ut pro vario Tribuum numero civilis Atticus annus varias in partes divideretur, illarumque ſingulae ſua anni parte Populo praeſiderent. Hinc illa civilis anni pars, aut temporis ſpatium, quo Tribus aliqua eſſe, vel imperare conſueverat, Πρυτανεία, *Prytania* dicebatur; Tribus illa, quae Prytaniae munere fungebatur, πρυτανεύουσα; denique Cives illi, qui ex Tribu imperante electi fuerant, Πρυτάνεις *Prytanes* vocabantur. Haec omnia fere perſpicuis adeo Suidae, Pollucis, aliorumque Veterum teſtimoniis demonſtrantur, ut Sigonio (1) facem ceteris praeferente, Petavius (2), Dodvellus (3), aliique plurimi ubique fere conſpirent, ut ſuperiori Diſſertatione iam dixi-

(1) De Repub. Athen. Lib. I. c. 2. (2) Doctr. Temp. Lib. II. c. 1. (3) Diſſertat. III. ſect. 40. & ſeq.

Digitized by Google

diximus, atque uberius etiam, & accuratius Diſſertatione VI. dicturi ſumus, ubi univerſam hanc Prytaniarum, Prytanumque ſeriem, munera, & functiones omnes exponemus.

II. Ac veteres quidem Scriptores illi ſola plerumque Tribuum nomina, Prytaniarum tempus, ac numerum prodidere; nihilque fere de illarum ordine, ac ſerie, qua ſingulis annis illae imperare conſueverint, perſpicue tradiderunt; ut facile proinde fuerit in tanta rerum obſcuritate, veterumque Scriptorum ſilentio ſummis alioquin, doctiſſimis Viris Scaligero, Petavio, Sponio, Petito, Prideauxio, aliiſque pluribus ſubinde falli, ut variis in locis oportunè oſtendetur. Hinc exploranda, vel definienda ſupererat Prytaniarum ſeries, & ordo, quo Tribus ipſae vel inter ſe conferri, vel Prytaniae munere ſucceſſive fungi conſueverant; cumque ſaepiſſime in Graecis Scriptoribus Tribus imperantis nomen, aut etiam, ſuppreſſo Tribus nomine, *prima*, *nona*, *decima*, *Prytania*, veluti perſpicua quaedam temporis nota, memoretur, quaerendum fuerat quaenam ex pluribus Athenienſium Tribubus *prima*, quae *ſecunda* fuerit, quaeve omnium prima, vel decima imperaverit. Itaque praeclare de literis, Atticaeque Hiſtoriae cultoribus meritus eſſe conſpicitur Dodvellus, qui maxima ingenii laude, penitiorique Atticorum Scriptorum cognitione omnium primus de inquirenda Tribuum ſerie, vel Prytaniarum ordine cogitavit; cumque plurima ſubtiliter ille quidem, ac ingenioſe ex Veterum monimentis accuratiſſime congeſſiſſet, veram ſe demum Athenienſium Tribuum, Prytaniarumque ſeriem deprehendiſſe exiſtimavit [1]. Cum tamen plurima doctiſſimo quoque Viro exciderint, quae perſpicuis Veterum teſtimoniis adverſantur; ac ſeries illa, quae ab ipſo conſtituta fuerat, levibus ſubinde coniecturis, aut depravatis Scriptorum teſtimoniis innixa, liberiori denique diſſerendi genere probata videatur, vera Prytaniarum, Tribuumque ſeries adhuc obſcura, vel incerta fore conſpicitur; ut operae proinde pretium me facturum putaverim, ſi haec omnia ſubtilius, atque accuratius exponerem; cumque Dodvelli aliorumque Scriptorum omnium ſententiam falſam eſſe oſtendiſſem, veram deinde Prytaniarum, Tribuumque ſeriem Dodvello, ceteriſque omnibus incompertam, perſpicuis ipſe, certiſque Veterum teſtimoniis demonſtrarem. P 2 III. Ut

(1) Diſsert. Sect. 40.

III. Ut autem omnia meliori, quo poterit, ordine demonſtrentur, illud in ipſo veluti limine inquiri, clariſque Veterum teſtimoniis oſtendi debet, quis Tribuum numerus, quaeve proinde Prytaniarum ſeries, atque diviſio variis olim temporibus Athenis floruerit; quibus nominibus Tribuum illarum ſingulae appellari conſueverint, quibus denique temporibus inſtitutae illae fuerint, ut cetera exinde facilius veluti nitido, uberrimoque fonte dimanent. Id vero facile praeſtari, vel definiri profecto poterit, cum varius ille Tribuum numerus, ipſarumque nomina ab innumeris fere Scriptoribus memorentur: quorum plurimos in ſuperiori quoque Diſſertatione, prout ipſa rerum, locique opportunitas poſtulavit, expoſui. Ceteris tamen omnibus aut clarior aut accuratior haberi facile poterit Pollux, quippe qui varium Tribuum numerum, nomina, ſimulque tempora, quibus illae inſtitutae fuerint, diligenter adeo nobis expreſſit; ut ipſius teſtimonium aliorum omnium inſtar haberi merito poſſit. Itaque Pollux ubi de Tribuum Athenienſium numero, origine, & diviſione diſſerit haec habet. Αἱ φυλαὶ, τέως μέν ἐπι Κέκροπος, ἦσαν τέσσαρες, Κεκροπὶς, Αὐτόχθων, Ἀκταία, Παραλία. Επὶ δὲ Κραναῦ μετωνομάσθησαν Κραναῒς, Ἀτθὶς, Μεσόγαια, Διακρὶς. Ἐπὶ δὲ Εριχθονίυ Διὰς, Ἀθηναῒς, Ποσειδωνιὰς, Ἡφαιςιὰς, ἀπὸ δε τῶν Ἴωνος παίδων, ἐπὶ Ἐρεχθέως, Γελέοντες, Ὅπλητες, Αἰγικόρεις, Ἀργάδεις. Ἐπὶ δὲ Ἀλκμαίωνος δέκα ἐγένοντο ἐκ πολλῶν ὀνομάτων, ἐρομένυ τῦ Πυθίυ, Ἐρεχθηὶς, Κεκροπὶς, Αἰγηὶς, Πανδιονὶς, Ακαμαντὶς, Ἀντιοχὶς, Λεοντὶς, Οἰνηῒς, Ἱπποθωοντις, Αἰαντὶς. Προσετέθησαν δὲ ἀυταῖς δύο, Ἀντιγονὶς, ϗ Δεμετριὰς, ἃς ὕςερον μετωνόμασαν Ἀτταλίδα, ϗ Πτολεμαίδα (1). *Tribus quidem uſque ad Cecropem quatuor fuerunt, Cecropis, Autochthon, Actaea, Paralia. Poſt Cranaum vero adnominatae ſunt Cranais, Atthis, Meſogaea, Diacris. Sed poſt Erichthonium Dias, Palladia, Neptunia, Vulcania. Verum ab Ionis liberis, Erichthone, & Leonte, Hoplitae, Aegicores, & Cades. Ab Alcmaeone vero, Apolline interrogato, multa nomina in decem relata ſunt; Erechtheis, Cecropis, Aegeis, Pandionis, Acamantis, Antiochis, Leontis, Oeneis, Hippothoontis, Aeantis. His vero addiderunt duas Antigonidem, & Demetriadem, quas poſtea Attalidem, & Ptolemaidem nominaverunt.*

IV. Exi-

(1) Lib. VIII. c. 9. Sect. 109. 110.

IV. Eximius iſte Pollucis locus, qui facile ex Herodoto [1], Pauſania [2], aliiſque pluribus [3] vel confirmari, vel illuſtrari etiam poſſet, perſpicue nobis oſtendit, quod initio quidem Athenis quatuor ſolum Tribus, ſeu Civium claſſes diſtingui conſueverunt; quamvis illae variis ſubinde nominibus appellarentur; donec ab Alcmaeone decem numero ſunt inſtitutae. Ac eiuſmodi quidem Pollucis verba Meurſius de Alcmaeone perpetuorum Archontum ultimo, qui anno 3. Olympiadis VI. Imperium obtinuit, intelligenda fore putavit: cumque ab Herodoto ſcriptum videret, quod Tribuum numerus a Cliſthene viro Alcmaeonida auctus fuit, intricatum hunc nodum dirimere neſciens *vides*, ait, *diſſenſum, quem non facile eſt componere* [4]. Diſſenſum ipſum notavit eruditiſſimus Khunius, nec illum alia ratione componi poſſe putavit, quam ſi in Polluce pro *ἐπὶ δὲ Ἀλκμαίωνος ſub Alcmaeone* legatur *ἐπι δὲ τῶν Ἀλκμαιώνιδων ſub filiis Alcmaeonis*. Certe a Cliſthene Tribuum numerum mutatum eſſe innuit Ariſtoteles [5], idque poſt exactos Athenis Piſiſtratidas contigiſſe non Herodotus [5] ſolum, & qui Herodoto aſſentiri ſe dicit, Pauſanias [7], ſed Plutarchus [8] etiam oſtendit, qui Cliſthenem ipſum eiectis Piſiſtratidis Athenis imperaſſe, novamque Reipublicae formam inſtituiſſe commemorat. Quinetiam Plutarchus [9] ipſe civilem illam diſcordiam, quae Solonis aetate Athenis exarſerat, deſcribens, confuſam quidem minuſque, ut opinor, accuratam [10], ſed veterem tamen Tribuum ſeriem expreſſit, dum Piſiſtratum *Diacriorum*, Lycurgum *Pediaeorum*, Megaclem denique Alcmaeonis filium, Cliſtheniſque patrem *Paraliorum* principem fuiſſe dicit. Itaque dubitari certe non poterit, quin novus ille X. Tribuum numerus a Cliſthene Olympiadis LXVII. anno 3., quo Cliſthenes ipſe Athenis excelluit, atque Archontis etiam dignitatem obtinuit, ut Plutarchi verba, ſimulque ſuperſtites Arundelliani Marmoris [11] laciniae praeſeferunt, ſit inſtitutus: ut mirari proinde ſubeat, cur ambigua Pollucis verba de Alcmaeone perpetuorum Archontum ultimo intelligi poſſe Meurſius exiſtimaverit, cum longe ſane veriſimilius de Alcmaeo-

ne

(1) Lib. V. c. 69. (2) In Atticis (3) Ulpian. in Demoſth. Timocrateam, Strabo Lib. IX. & Schol. Ariſtoph. ad Veſpaſ., Heraclid de Politiis, & Steph in AEgicoris. (4) Regnum Atticum Lib. II. c. 10. (5) Polit. Lib. III. c. 2., & Etymologus in Eponym. (6) Lib. V. c. 69. (7) In Attic. (8) In Ariſtide (9) In Solone (10) Vid. Palmer. Exercit. pag. 4. & 5. ad Herodot. (11) Lin. 60. Epoch. 46.

ne Megaclis patre, Cliſthenisque avo intelligi potuiſſent, quamvis ad Olymp. LXVII. tempora vitam protraxiſſe a doctiſſimo Khunio prorſus immerito exiſtimetur. Quid vero, quod Dodvellus ipſe, qui alicubi certe Tribuum numerum a Cliſthene Olympiade LXVII. inſtitutum eſſe diſerte iam dixerat (1), alibi tamen aſſeruit Solonis etiam aetate, qui Olym. LV. anno 1. e vivis exceſſit, decem Athenis Tribus fuiſſe? (2)

V. Quandoquidem vero perſpicuis adeo Veterum teſtimoniis erudimur X. Athenienſium Tribus a Cliſthene inſtitutas eſſe, Pollucis locus feliciter a Khunio reſtitutus cenſeri facile poterit; niſi fortaſſe Cliſthenes ipſe avi nomine, tum a Polluce, tum ab aliis etiam Scriptoribus *Alcmaeon* aliquando ſit appellatus. Scrupulum hunc mihi, vel ſuſpicionem olim iniecerat Plutarchus ipſe, qui cum in *Vita Ariſtidis* obſervaſſet Ariſtidem ipſum Cliſthenis neceſſarium fuiſſe, ideoque Themiſtocli Neoclis filio adverſatum eſſe, in *Praeceptis gerendae Reipublicae* principes viros illos enumerans, qui cives alios aetate minores praeſidio, & auctoritate ſua ad ſummam rerum gloriam evexere, ait Ἀριςείδην μὲν ηὔξησε Κλεισθένης: *Ariſtidem quidem auxit Cliſthenes*; alioſque commemorans, qui invidiae ſtimulis ſpectatiſſimis etiam Viris ſunt adverſati, ait ὡς Ἀλκμαίων Θεμιςοκλεῖ: *ut Alcmaeon Themiſtocli*: quo fieri poſſe conieceram, ut Cliſthenes ille, qui Ariſtidi ſuffragatus, ideoque Themiſtocli Ariſtidis aemulo adverſatus fuiſſe dicitur, unus idemque fuerit ac Alcmaeon, quem veluti Themiſtoclis adverſarium Plutarchus exhibuit; cum praeſertim Cliſthenis huius, Themiſtoclis, vel Ariſtidis aetate in Alcmaeonidarum familia nullus omnino alius fuerit, qui Alcmaeonis nomine vocaretur, ut in accurato Gentis illius Stemmate apud Palmerium conſpicitur (3); nec plurimum fortaſſe abhorreat, ut idem ille, qui materni avi nomine *Cliſthenes* vocabatur, paterni quoque avi nomine *Alcmaeon* diceretur. Cum tamen Plutarchus ipſe commemorat (4) Themiſtoclem iam exulem a Leobote quodam Alcmaeonis Agraulenſis filio accuſatum eſſe, facile ſuperiora Plutarchi verba non de Cliſthene, ſed de Agraulenſi potius Alcmaeone intelligi debent; ideoque, aut Pollux erravit, aut ipſius contextus antea depravatus ex optima Khunii coniectura reſtitui debet. VI.

(1) Diſſer. III. Sect. 37. (2) Diſſer. I. Sect. 9. (3) Exercit. Pag. 633. (4) In Themiſtocle.

VI. Ceterum ſive Pollux in exprimendo X. Tribuum auctore prorſus erraverit, ſive cum Herodoto, aliiſque Scriptoribus aliqua ratione conciliari ille poſſit, perinde eſt. Gravius id certe, ac illuſtrius cenſeri; ideoque ſubtilius hic a nobis, & accuratius inquiri debet, an ſaltem in contexenda Tribuum ipſarum ſerie ordinem illum ſervaverit, quem Tribus ipſae Athenis habuerunt. Quod enim aliquo aut dignitatis, aut vetuſtatis ordine inter ſe conferri debuerint, ideoque Tribus una certa quadam, conſtantique praerogativa aliam praecedere conſueverit, dubitari vix poſſe putaverim. Illud ſane in Plutarcho iam pridem obſervaveram, quod in diſponendis Tribuum Athenienſium Choris Aiacis, vel Aeantis Tribus nuſquam poſtremo omnium loco collocabatur: *εἰς τὴν ἐχάτην χώραν μηδέποτε τὴν φυλὴν ἀυτῦ Α'ιαντος καταβάλλυσι* (1). Aeantidem, vel *Aiacis Tribum poſtremo loco nunquam collocant*. Herodotus etiam in deſcribenda Marathonia pugna, quae anno 3. Olymp. LXXII. contigerat, diſerte nobis expreſſit, quod Callimachum ducem, ſeu Polemarchum, Athenienſium Tribus eodem prorſus ordine ſequebantut, quem inter ſe habere, ſive ſervare conſueverant: *τῦ μὶν δεξιῦ κερέως ἡγέετο ὁ Πολεμαρχος Καλλίμαχος . . . ἡγεομένυ δὲ τύτυ ἐξεδέκοντο, ὡς ἀριθμέοντο αἱ φυλαὶ ἐχόμεναι ἀλλήλων* (2) *dextro cornu preaerat Callimachus Polemarchus . . . . . . hoc duce ſequebantur deinceps caeterae Tribus eo, quo inter ſe ordine recenſentur*. Exinde vero non immerito prorſus, ut opinor, conieceram, quod Tribus ipſae tum belli, tum pacis etiam tempore certo quodam, conſtantique ordine numerari, ſive diſponi ſolerent; neque ordinem tamen illum ab ullo tum Veterum, tum Recentiorum nitide, certoque nobis expreſſum, vel demonſtratum eſſe videbam; cum praeſertim Veteres ipſi, ac Recentiores in contexenda Tribuum Athenienſium ſerie mirifice diſſideant. Siquidem, ut Meurſium, alioſque plures ommittam, qui nihil de vero Tribuum ordine tradidere, Pauſanias ipſe, qui in rebus Atticis exponendis ceteros Scriptores omnes longiſſime ſuperavit, eam Tribuum Athenienſium ſeriem contexuit, quae a Pollucis ſerie plurimum diſſidet. Ulpianus (3) etiam Demoſthenis enarrator in exponenda Tribuum ſerie non a Pauſania ſolum, ſed a Polluce quoque maxime aberrat. Ex recentioribus vero Sigonius (4) Athenienſes Tribus alio prorſus ordi-

(1) Sympoſ. lib. I. queſt. 10. (2) Lib. 6. (3) In Orat. adv. Timocr. (4) De Rep. Athen. lib. I. c. 2.

ordine, quam qui in Veteribus illis conſpicitur, enumeravit. Ita propemodum Sponius (1) in explicanda veteri Inſcriptione plurimum fallitur, Tribuumque ordinem fortuitum, atque incertum fuiſſe arbitratur. Prideauxius (2) Heroas Tribuum Eponymos, a quibus nempe Tribus illae nomen acceperant, adeoque Tribus ipſas alio prorſus ordine recenſet. Denique, ne ceteros etiam hic perſequar, Dodvellus ipſe, ut mox oſtendetur, qui veram Tribuum ſeriem ſe deprehendiſſe, certiſque Veterum teſtimoniis oſtendiſſe gloriatur, eam Tribuum ſeriem exhibuit, quae tum a Polluce, tum a Pauſania, tum a ceteris quoque Scriptoribus diſſideat, perſpicuoque Plutarchi teſtimonio repugnet; quippe quae poſtremum ſemper locum Aeantidi Tribui, Pollucis ac Sigonii inſtar, conceſſerit. Varias eiuſmodi, maximeque diſſidentes tum Veterum tum Recentiorum ſententias hic una ſubieciſſe iuverit, ut ex ipſa quoque illarum varietate maxima hac in parte rerum obſcuritas, ac perplexitas oſtendatur.

	Pollux	Pauſanias	Ulpianus	Sigonius	Prideauxius	Dodvellus
1	*Erechtheis*	*Hippoth.*	*Pandio.*	*Cecrop.*	*Cecrop.*	*Pandion.*
2	*Cecropis*	*Antioch.*	*Erechth.*	*Erechth.*	*Pandion.*	. . . . .
3	*Aegeis*	*Aeant.*	*Cecrop.*	*Pandion.*	*Erechth.*	*Hippoth.*
4	*Pandionis*	*Leont.*	*Aegeis*	*Aegeis*	*Aegeis*	*Oeneis*
5	*Acamantis*	*Erechth.*	*Oeneis*	*Oeneis*	*Acam.*	. . . . .
6	*Antiochis*	*Aegeis*	*Leont.*	*Acaman.*	*Hippoth.*	*Leontis*
7	*Leontis*	*Oeneis*	*Aeant.*	*Leontis*	*Antio.*	*Acam.*
8	*Oeneis*	*Acaman.*	*Acam.*	*Hippoth.*	*Aeantis*	*Erech.*
9	*Hippothoont.*	*Cecrop.*	*Antioch.*	*Antio.*	*Leontis*	. . . . . .
10	*Aeantis*	*Pandion.*	*Hippoth.*	*Aeantis*	*Oeneis*	*Aeantis*

VII. Qui varias eiuſmodi tum Veterum, tum Recentiorum hypotheſes accuratius inſpexerit, facile, ut opinor, intelliget veram ex illis Tribuum Athenienſium ſeriem exculpi non poſſe, cum facile coniici, vel divinari certe non poſſit, quaenam alteri palmam praeripiat, ceteriſque accuratior habenda ſit. Quinetiam ſuſpicor Pollucis, Ulpianique ſeriem omnino

no

(1) Itiner. Tom. II. pag. 245. (2) Marm. Oxon. pag. 215.

no temere, & inconſulto contextam eſſe, quod nempe Scriptores illi ſolum Tribuum numerum hic exprimendum ſuſceperint, nihilque de vero ipſarum ordine cogitaverint. Prideauxius vero in contexenda Tribuum, vel potius Heroum ſerie ſolum dignitatis rationem habuiſſe videtur; ut ille proinde Cecropem prius, alioſque Athenienſium Reges expreſſerit, tum Acamentem, caeteroſque numeraverit, qui non regia quidem dignitate, ſed eximia tamen & heroica virtutis gloria hunc Athenis honorem obtinuerunt, ut illorum nomine Athenienſium Tribus inſignirentur. Quod vero ad Pauſaniam attinet, Heroas ille Tribuum Eponymos eadem fortaſſe ſerie, vel ordine numeravit, quo ipſorum ſtatuae Athenis poſitae ipſius aetate conſpiciebantur. Ubi nimirum ille quingentorum curiam, & Tholum deſcripſiſſet, repente ſubdit ἀνωτέρω δὲ ἀνδριάντες ἑστήκασιν Ἡρώων, ἀφ᾽ ὧν Ἀθηναίοις ὕστερον τὰ ὀνόματα ἔσχον αἱ φυλαί... τῶν δὲ Ἐπωνύμων (καλοῦσιν γὰρ οὕτως σφᾶς) ἐστι μὲν Ἱπποθόων [1].. *paullo vero ſuperius Heroum illorum ſtatuae poſitae ſunt, a quibus recentiora nomina Athenienſium Tribus acceperunt.... Ex Eponymis autem (ſic enim illos appellant) unus eſt Hippothoon...* moxque ceteras 9. Eponymorum ſtatuas recenſet, ipſiſque demum *Attalum*, *Ptolemaeum*, atque *Hadrianum* Caeſarem adiungit, quorum nominibus tres novae Athenienſium Tribus Pauſaniae aetate diſtinguebantur. Ergo Pauſanias in contexenda Tribuum, vel Eponymorum ſerie illum fortaſſe ordinem adhibuit, quem in ipſorum ſtatuis Athenis ille conſpexerat. Quod vero Pauſanias addidit Athenienſium Tribus ab Heroibus illis recentiora nomina deſumpſiſſe, non ita intelligi profecto debet, ut illarum ſtatuae tunc temporis erectae fuerint cum Olympiade LXVII. decem Athenis Tribus inſtitutae ſunt. Antiquioribus enim temporibus, atque ipſa quoque Solonis aetate, qua Athenienſes cives omnes quatuor ſolum in claſſes, ſeu Tribus diſtributi fuerant, erectas illas fuiſſe perſpicuo Demoſthenis teſtimonio deprehendi, qui cum veterem Solonis legem recitaſſet ait: συνίετε καθ᾽ ὃν τρόπον ὁ Σόλων τοὺς νόμους, ὡς καλῶς κελεύει τιθέναι; ἐτέταξεν ἐκθεῖναι πρόσθεν τῶν Ἐπωνύμων [2], *intelligitis quo pacto, & quam praeclare, leges ferre Solon iubeat? iuſſit exponere ante ſtatuas Eponymorum*.. Hic ipſe quoque Athenienſium mos in proponendis, ferendiſque legibus non ab Etymolo-

Q

(1) In Attic. (2) Orat. adv. Leptin. pag. 373.

mologo [1] ſolum, ſed ab Andocide quoque demonſtratur; qui eandem ipſam Solonis legem, ut videtur, innuens ait: *ὁπόσων δ᾽ ἂν προσδέῃ, οἱδε ᾑρημένοι Νομοθέται ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀναγραφόντων ἐν σανίσι, καὶ ἐκτιθέντων πρὸς τοὺς Επωνύμους σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ* [2]: *quantum autem deſideretur Nomothetae a Senatu electi deſcribant in tabulis, atque ad Eponymos proponant, ut qui velit inſpicere poſſit* [3]. Itaque merito notatus a Prideauxio [4] Petiti error qui ſuperiorem illam Solonis legem de Eponymorum Archontum ſtatuis explicandam fore putavit, quod fortaſſe intelligeret Solonis aetate Eponymorum quidem Archontum ſtatuas haberi potuiſſe; nullas vero Heroum ſtatuas *Eponymas*, aut Heroas ipſos *Eponymos* vocari potuiſſe; cum nondum Tribus inſtitutae forent, quae nomen ab Heroibus, vel ſtatuis illis acciperent. Ac certe Heroes illi a Solone *Eponymi* vocari non poterant, ſed *Eponymorum* nomen a Demoſthene ſolum adiectum fuit quod nimirum ipſius aetate Heroes illi etiam Eponymi vocarentur. Itaque Petiti error levior eſt certe quam ut acerbius a Prideauxio notari, *ſtupidiſſimeque* admiſſus vocari ille poſſet; longeque gravior error ille cenſeri poterit, quem a Volfango Lazio [5] admiſſum eſſe conſpicio, qui cum saepiſſime in Graecis Scriptoribus *Leontidas*, *Acamantidas*, *Antiochidas* memorari vidiſſet, illas *Eteobutidarum*, & *Eumolpidarum* inſtar, illuſtres quaſdam nobilioreſque Athenienſium familias exiſtimavit; cumque vix ullam Archontum cognitionem habuiſſe videatur, *Leontem* tamen quendam Faſtis omnibus ignoratum, veluti Athenienſium Archontem nobis obtruſit. Sed, ut ad Athenienſes Tribus revertar, ſatis, ut arbitror, oſtenſum fuit illarum ſeriem, quae a Polluce, Pauſania, Ulpiano, & Prideauxio, contexta fuit, omnino fortuitam, atque incertam eſſe oportere, quippe quae non verum, conſtantemque illarum ordinem exprimat, neque perſpicuis Scriptorum teſtimoniis innitatur, ſed aliis potius ex fontibus profluxiſſe merito videatur. Atque utinam quidem Dodvellus ipſe, qui optime, ſapienterque viderat veram hanc Tribuum ſeriem ex ſolis Veterum teſtimoniis eliciendam eſſe in teſtimoniis illis explorandis accuratior fuiſſet! Facile nimirum acerrimus Auctor ille errores, ac vitia, quae in ſeriem a ſe contextam irre-

(1) In Eponym. (2) Orat. de Myſter. (3) Vid Meur. Lect. Attic. lib. V. c. 5. (4) Marm. Oxon. pag. 215. (5) Graecia Antiq. lib. II. c. 2.

irrepſerant, deprehendiſſet, quaeque ego nunc primum perſpicuis, ut opinor, argumentis oſtendam, ubi prius elegantem illam Dodvelli ſententiam ingenue, ſuiſque veluti coloribus expoſuero.

VIII. Itaque Dodvellus obſervat quod a Demoſthene in Oratione *contra Timocratem* [1] exibetur Ψήφισμα, ſive decretum, quod factum fuiſſe dicitur ἑνδεκάτῃ τοῦ Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς *undecima Hecatombaeonis menſis die* & in quo legitur ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης, ἑνδεκάτῃ τῆς πρυτανείας [2] *ſub Pandionide* Tribuum *prima*, *undecima* die *Prytaniae*: paucisque mox interiectis iterum dicitur ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης πρυτανείας, δωδεκάτῃ τῶν Προέδρων, ἐψήφισεν Ἀριστοκλῆς Μυῤῥινούσιος [3] *ſub Pandionide Prytania prima*, *duodecima Proedrorum* die, *decrevit Ariſtocles Myrrhinuſius*. Denique Demoſthenes ipſe in Oratione *de Corona* aliud decretum exibet editum ἐπὶ Ἄρχοντος Μνησιφίλου Ἑκατομβαιῶνος ἕνῃ καὶ νέᾳ, πρυτανευούσης Πανδιονίδος [4] *Archonte Mneſiphilo*, *trigeſima Hecatombaeonis* die, *Pandionide* Tribu *Prytaniae munere fungente*. Itaque, concludit Dodvellus, cum in variis decretis illis, quae Hecatombaeone menſe omnium primo edita, prima Prytania, primuſque locus Pandionidi Tribui ſemper tribuatur, eademque Tribus, ac Prytania ſemel, iterumque *prima* dicatur, manifeſtiſſime inferri debet quod ſedes illa, primuſque locus in Tribuum, aut Prytaniarum ordine ita Pandionidis proprius fuit, ut illa quolibet anno omnium prima imperaverit: cumque eadem prorſus ratio de ceteris etiam Tribubus habenda ſit, ut nimirum ipſarum quaelibet, Pandionidis inſtar, in civilibus annis certo quodam, conſtantique loco praeſederit, Prytaniarum ſedes, ac Tribunm ordo omnino conſtans admitti debet. Nec alia certe de cauſſa Dodvellus ipſe fieri potuiſſe putavit [5] ut ἐννάτῃ, δεκάτῃ, πέμπτῃ, *nona*, *decima*, *quinta* Prytania, ſuppreſſo plerumque Tribus, aut menſis nomine, ſaepius a Demoſthene, aliiſque Scriptoribus memoretur, niſi quod Athenienſium Tribuum ordo ſemper ubique conſtans, invariabilis, adeoque civium ſingulis ita perſpectus erat, ut cum ex. gr. *prima Prytania* dicebatur, repente intelligi, vel definiri etiam poſſet qua Tribu Prytaniae munus obeunte, quo anni menſe lex quaedam edita, ſive decretum aliquod eiuſmodi Prytaniae numerum praeſeferens ſancitum fuerit.

(1) Pag. 465. (2) Pag. 467. (3) Pag 471. (4) Pag. 316. 317. (5) Diſſert. III. ſect. 45.

rit. Quod ſi Prytaniarum ſeries, aut Tribuum ordo fortuitus, aliquando varius, & inconſtans fuiſſet, ambiguum prorſus, ignotumque Athenienſibus civibus fuiſſet, & quo tempore lex edita fuerit: cum tamen eximia lege, quam eadem ipſo loco ex Demoſthene excripſit Dodvellus, cautum fuerit, ne leges ullae vim ſortirentur, niſi ab illa die, qua editae fuerant; ideoque ſcribis imperatum, ut cuilibet Pſephiſmati, ſive legi certos diei, temporiſque characteres adſcriberent. Nullus denique, ut opinatur Dodvellus in Prytaniarum ordine deſignando ſortium uſus effingi poteſt. Siquidem ſortes ipſae adhiberi facile poterant *cum eſſet officiorum aliqua diſparitas, quae cauſſa eſſe poſſet alterum alteri eſſe anteferendum...... par* autem *erat ubique ius Prytaniarum; nec pauciores Tribubus Prytaniae* [1]. Quod ſi Scriptores aliqui Tribus ipſas *κληρώτας ſortito electas* eſſe dixerunt, ut in illis proinde ſortes adhibitae videantur, id de ſolis Prytaniarum Proedris, atque Epiſtatis, ſive Praefectis intelligendum eſſe putat Dodvellus, qui certe ſortibus eligebantur: at Tribus ipſae, illarumque ſeries non fortuita, vel inconſtans, vel denique ſortis arbitrio commiſſa; ſed ubique potius eadem, conſtans, & invariabilis haberi debet [2].

IX. Ubi vero Prytaniarum ordinem, Tribuumque ſeriem Dodvellus ſuperioribus argumentis, & exemplis etiam ubique fixam, & conſtantem eſſe oſtendiſſet, ſuam cuique ſedem tribuere vel definire nititur; eamque certis veterum teſtimoniis ſe deprehendiſſe arbitratur. Quemadmodum ergo ſuperioribus decretis illis, quae ex Demoſthene protulerat, Pandionidem Tribum Hecatombaeone menſe imperaſſe, ipſamque omnium primam fuiſſe dixerat, ita quoque decretis aliis innixus Hippothoontidem Tribum in Boedromione menſe, vel tertio loco collocavit. Etenim Demoſthenes ipſe in eadem Oratione *de Corona* decretum exibet ἐπὶ Ἄρχοντος πολυκλέυς μηνὸς Βοηδρομιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα φυλῆς πρυτανευύσης Ἱπποθοωντίδος [3] *Archonte Philocle, Boedromionis menſis ſextadecima* die, *Hippothoontide Tribu Prytaniae munere fungente*, iterumque decretum aliud ἐπὶ Νικοκλέυς Βοηδρομιῶνος ἕνῃ κ̀ νέᾳ, πρυτανείᾳ φυλῆς Ἱπποθοωντίδος [4] Archonte *Nicocle, trigeſima Boedromionis die, Prytania Tribus Hippothoontidis* deinde vero, cum in eadem ipſa Oratione decretum aliud habeatur ἐπὶ Ἄρχοντος Εὐθυκλέυς Πυανεψιῶνος ἐννάτῃ

ἀπίον-

(1) Diſsert. III. ſect. 42. & 37. (2) Diſsert. III. ſect. 37. (3) Pag. 327. (4) Pag. 323.

ἀπίοντος ; φυλῆς πρυτανευύσης. Οἰνηΐδης [1] *Archonte Euthycle, vigeſima ſecunda Pyanepſionis die Oeneide Tribu Prytaniae munus obeunte* Oeneidem Tribuum quarto loco conſtituit. Cum ibidem decretum aliud occurrat *ἐπὶ Χαιρωνίδυ Ἡγέμονος Γαμηλιῶνος ἕκτῃ ἀπίοντος, φυλῆς πρυτανευύσης Λεοντίδος* [2], *Archonte Chaeronda Hegemonis* filio, *vigeſima quinta Gamelionis* die, *Leontide Tribu Prytaniae munere fungente* Leontidi Tribui ſextum locum conceſſit. Erechtheidem vero Tribum octavo loco repoſuit quod ibidem Orator decretum aliud exhibeat factum *ἐπὶ Ἄρχοντος Ἡροπύθυ μηνὸς Ἐλαφηβολιῶνος ἕκτῃ φθίνοντος, φυλῆς πρυτανευύσης Ἐρεχθηΐδος* [3] *Archonte Heropithe vigeſima quinta Elaphebolionis menſis, Erechtheide Tribu Prytaniam gerente* Aeantidi vero Tribui decimum, ſive poſtremum locum attribuit, quod in laudata ſaepius Demoſthenis Oratione decretum aliud memoretur *ἐπὶ Ἄρχοντος Ναυσικλέυς, φυλῆς πρυτανευύσης Αἰαντίδος, Σκιῤῥοφοριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα* [4] *Archonte Nauſicle, Prytaniam obeunte Aiantide Tribu, ſexta decima Scirrhophorionis* die. Poſtremo, cum in Thucydide [5] ubi de induciis agitur, quae anno 3. Olympiadis LXXXVIIII. inter Athenienſes, ac Lacedaemionios ſancitae ſunt, habeatur *Ἀκαμαντὶς ἐπρυτανεύε . . . . ἔδοξε ἄρχειν τήνδε ἐκεχειρίαν τὴν ἡμέραν τετράδα ἐπὶ δέκα τῦ Ελαφηβολιῶνος μηνός . . . μηνός ἐν Λακεδαίμονι Γερασίυ δωδεκάτῃ*, *Acamantis* Tribus *Prytaniae munere fungebatur . . . placuit inducias iſtas incipere decimaquarta Elaphebolionis menſis* Athenienſis die . . . *duodecima vero Geraſtii Lacedaemoniorum* menſis, atque Dodvellus [6] eiuſmodi Thucydidis locum depravatum eſſe ſuſpicaretur, neque commodius ſanari poſſe quam ſi numeri ab imperito exſcriptore tranſpoſiti ita reſtituerentur *τὴν ἡμέραν δωδεκατην τῦ Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς . . . . μηνὸς εν Λακεδαίμονι Γερασίυ τετράδα ἐπὶ δέκα* *duodecima Elaphebolionis menſis* Athenienſis *die*, *quartadecima vero Geraſtii Lacedaemonii menſis*, Acamantidem Tribum ſeptimo loco collocavit; ut ſolae proinde *Antiochis*, *Cecropis*, & *Aegeis* ſupereſſent, quarum ſedes adhuc ignota foret, quamvis ad ſecundam, quintam, vel nonam ſedem, quae vacuae ſupererant, illae referri debeant. Itaque conſtans illa Tribuum, ac Prytaniarum ſeries ita ex Dodvelli ſententia, qui menſes etiam alterne plenos, & cavos ſupponit, diſponi debet.

I. Pandio-

(1) Pag. 330. (2) Pag. 324. (3) Pag. 316. (4) Pag. 339. (5) Lib. IV. c. 118. 119. (6) Diſsert. VIII. ſect. 9.

I.	Pandionis deſinit	die	6.	Metagitnionis
II.	ignota	. . . .	13.	Boedromionis
III.	Hippothoontis	. . . .	19.	Maemacterionis
IV.	Oeneis	. . . .	26	Pyanepſionis
V.	ignota	. . . .	2.	Gamelionis
VI.	Leontis	. . . .	7.	Antheſterionis
VII.	Acamantis	. . . .	13.	Elaphebolionis
VIII.	Erechthais	. . . :	18.	Munichionis
IX.	ignota	. . . .	24.	Thargelionis
X.	Acantis	. . . .	29.	Scirrophorionis

X. Sed conſtans tamen illa Pritaniarum ſeries, & Tribuum ordo, ut putat Dodvellus, anno 3. Olympiadis CXVIII. variatus fuit, cum duae Tribus aliae *Antigonis* nimirum, atque *Demetrias* ſunt inſtitutae: non ſolum quod Tribuum quaelibet tunc unico ſolum menſe imperabat, ideoque ſingulae Prytaniae 30. vel 29. dies complectebantur, verum etiam quod *novas Tribus Antigonidem, & Demetriadem primas in hoc novo ordine fuiſſe ſuſpicetur* (1) Dodvellus. Siquidem Joſephus in Libro XIV. Antiqu. Iudaic. c. 16. exibet decretum ab Athenienſibus factum ἐπὶ Ἀγαθοκλέως Ἄρχοντος *Agathocle* (2) *Archonte* hoc eſt anno 2. Olymp. CLXXXIII., in quo dicitur Εὐκλῆς Μενάνδρου Ἁλιμούσιος ἐγραμμάτευε, Μυνιχιῶνος ἑνδεκάτῃ τῆς Πρυτανείας *Eucles Menandri* filius *Halimuſius, Scribae munere fungebantur, Munichione menſe, undecima Prytaniae die*: ideoque cum Eucles ille fuerit Halimuſius, atque ad Leontidem proinde Tribum ſpectaverit, *vix autem ſit*, ut inquit Dodvellus, *quod dubitemus quin Scriba Prytaniae fuerit Tribus* πρυτανευούσης (3) quae nimirum Prytaniae munere, tunc fungebatur, Leontis ipſa, quae ſexta iampridem fuerat, in octavum deinde locum migraſſe debuit, vel potius decimum, ut cum Munichione menſe concurrat. Sic Acamantis etiam Tribus, quae ſeptima olim fuerat in Pſephiſmate quodam apud Laertium (4) πέμπτη *quinta*

(1) Diſſert. III. ſect. 39. (2) Dodvel. Diſsert. II. ſect. 15. (3) Ibi ſect. 39. (4) Lib. VII. ſect. 10.

ta vocatur: ideoque manifeſte colligitur quod aucto Tribuum numero conſtans ille ipſarum ordo, & Prytaniarum ſeries, quae prius invaluerat, ita mutata fuit, ut novus alius Tribuum ordo adhiberi caeperit. Sed hic ipſe tamen novus Tribuum ordo ſemper idem, & conſtans haberi deinde debuit: cum praeſertim duae novae Tribus, *Attalis*, & *Ptolemaeis* veterem aliarum ordinem minime perturbaverint; ſed Attalis ipſa in Antigonidis Ptolemais vero in Demetriadis locum ſucceſſerit, ut poſt Pollucem (1) Dodvellus (2) exiſtimavit; quamvis Hermogenis Scholiaſtes Ptolemaidem Antigonidi, atque Attalidem Demetriadi ſucceſſive putaverit.

XI. Quicumque eximiam hanc Prytaniarum ſeriem ſubtiliter adeo a Dodvello conſtitutam accuratius inſpexerit, nullus dubito, quin incredibilem ipſius ſolertiam, acre ingenium, ſummamque veterum Scriptorum, temporumque peritiam admiretur. Neque is certe ego ſum, qui a doctiſſimi Viri ſententia perſpicuis adeo veterum teſtimoniis illuſtrata, ſubtilique temporum ratione confirmata diffidere velim, niſi plurima veterum ipſorum teſtimonia, quae ſubinde cogitanti mihi, remque acrius exploranti occurrerunt, alias in partes abripuiſſent. Haec ipſa vero tum veterum teſtimonia, tum argumenta plurima, quibus ego omnium primus verum Tribuum ordinem ac Prytaniarum ſeriem manifeſtiſſime demonſtravi, in ſequenti potius Diſſert. complectar; interim ſingulas Dodvelli rationes, & teſtimonia ſingula, quae ab illo collecta fuerint, accurate excutiam, ut exinde quoque ipſius ſententiae falſitas oſtendatur; cumque doctiſſimus Auctor ille primum, ſimulque praecipuum argumentum ex decretis illis eruerit, quae tum a Demoſthene, tum a caeteris etiam Scriptoribus memorantur, is illarum ſingula diligentius inquiram, ut facile intelligi vel definiri poſſit an illorum praeſidio vera Tribuum ſeries, qualis a Dodvello contexitur, haberi poſſit.

XII. In decretis illis, inquit Dodvellus, quae a Demoſthene proferuntur, *Pandionis* Tribus ubique πρώτη *prima* vocatur, primoque menſi coniungitur, ergo Pandionis ipſa in Prytaniarum ordine primum ſemper locum obtinuit. Doctiſſimi tamen Viri pace non video cur ex paucis decretis, & exemplis illis coſtans illa Pandionidis Tribus ſedes inferri poſſit: Perſpi-

(1) Lib. VIII. c. 9. ſect. 109. 110. (2) Diſsert. III. ſect. 40.

Perſpicue quidem inferri poterat eo anno, quo decreta illa, ſive ψηφίσματα facta ſunt Pandionidem Tribuum primam fuiſſe, primamque in Prytaniarum ordine ſedem ita occupaſſe ut Hecatombaeone proinde menſe praeſederit; ſed quamvis etiam Tribuum ſeries fortuita, ſortiſque ſuffragio commiſſa cenſeatur, id optime tamen aliquando fieri, ſive contingere profecto poterat, ut Pandionis ipſa primum locum ſortiretur; ideoque nulla ratione deduci poteſt quod illa ſingulis annis eadem prima ſede, primoque loco imperaverit. At, inquit Dodvellus, non in uno ſolum, ſed in tribus potius decretis Pandionis Tribus Hecatombaeoni menſi, primoque loco tribuitur, ergo ſi ſemel iterumque ipſius ſedes conſtanter adeo eidem menſi conceditur, maniſeſtiſſime inferri debet, quod illa non ſemel, non fortuito, non aliquando ſolum, ſed ſingulis etiam annis primum hunc locum occupaverit. Qui coniecturis hic ſolum, unoque diſſentiendi amore duceretur reponere hic Dodvello fortaſſe poſſet Pandionidi Tribui ſemel iterumque in diverſis annis fortuito eundem primum locum obtigiſſe; ideoque ex hac ipſa fortuita temporum conſenſione nihil propemodum inferri poſſe. At cum ingenuo doctiſſimoque Viro modeſtius, ac liberalius, agendum eſt, neque levibus coniecturis illis ingenioſa ipſius opinio refellenda.

XIII. Mirari tamen ſubinde liceat cur ex decretis, quae ex Demoſthene in Oratione *contra Timocratem* proferuntur, tanquam ex duobus teſtimoniis Dodvellus conſtantem illam Pandionidis Tribus fixamque ſedem deduxerit. Cum enim illorum utrumque eodem anno, eodemque etiam menſe latum fuerit, primum nempe undecima alterum vero ſequenti Hecatombaeonis die, quis aperte non videat quod in illorum utroque eadem omnino Tribus Pandionis veluti πρυτανευούσα memorari debet? Ergo ex duobus decretis illis id unum inferri poterat quod aliquando, atque, ut ego quidem opinor, circa Olymp. CV. Hecatombaeone menſe Pandionis Tribus praeſederit; non vero quod variis, diſtinctiſque annis primam illam in Prytaniarum ordine ſedem occupaverit. Certe Scholiaſtes ille, qui Argumentum in Orationem *contra Timocratem* ſcripſit, aſſerit decretum illud a Timocrate factum eſſe anno proximo poſt annum illum, quo Athenienſes, cum Perſarum Rege, & Mauſolo Ceriae Satrapa dimicarunt; ideoque cum bellum

iſtud

iſtud ex Diodoro [1] contigerit anno 3. Olymp. CV., decretum a Timocrate factum fuit anno 4. Olymp. CV. eodemque anno Pandionis Tribus Hecatombaeone menſe, primoque imperavit. Quod ſi tertium quoque decretum illud, quod ex altera Demoſthenis Oratione *de Corona* profertur, eodem ipſo, quo ſuperiora, menſe, vel anno latum fuiſſet, dubitari certe non poſſet quin univerſa demum Dodvelli ſententia, ſive argumentionis vis omnino corruere debeat. Sed huius tamen decreti tempora aut ignoraſſe, aut potius non exploraſſe videtur Dodvellus: facile nimirum id ille deprehendiſſet, quod mihi certe nunc omnium primo exploratum eſſe conſpicio. Dum enim accuratam rerum illarum ſeriem, quae ibi a Demoſthene memorantur, excutio, perſpicuis oppido, certiſque characteribus deprehendi eximium hunc Demoſthenis locum, alterius etiam inſtar, mirifice depravatum eſſe, ut in illo proinde non Ἑκατομβαιῶνος, *Hecatombaeonis*, ſed Ἐλαφηβολιῶνος *Elaphebolionis* legendum ſit; ideoque Demoſthenis loco ad hiſtoriae fidem a me reſtituto Pandionis Tribus non Hecatombaeone menſe, ſed Elaphebolione potius imperaſſe conſpicitur: quo tantum abeſt ut Dodvelli ſententia confirmari unquam poſſit, ut exinde quoque certiſſime refellatur.

XIV. Ac ne temere Demoſthenis locum illum ſollicitaſſe videar, ex quo deinde plurima Hiſtoriae vel illuſtrandae vel corrigendae profluere demonſtrabo, ſuprema ſolum veluti capita illarum rerum paucis complectar, quae tum ab Aeſchine, tum a Demoſthene, quos inter gravis illa controverſia exarſerat, memorantur. Aeſchines ergo [1] in Oratione *de falſa Legatione* memorat quod cum Phryno quidam Rhamnuſius in Olympicis ipſis induciis a Macedonicis latronibus captus eſſet, atque exinde pretio redemptus Athenas rediiſſet, iterum Macedoniam una cum Cteſiphonte, quem ſocium illi Athenienſes adiunxerant, conceſſit, ibique prima ineundae cum Athenienſibus pacis conſilia Philippo Regi propoſuit. Quod cum Athenis innotuiſſet, publico decreto ſancitum fuit ut Philippo Macedonum Regi Legatos Athenas mittere liceret, qui de pacis conditionibus decernere, & foedus etiam inire poſſent. Olynthus interim a Philippo capta fuit; moxque ab Athenienſibus electi Legati X. [2], qui in Macedoniam abeuntes foederis,

R pa-

(1) Lib. XVI. c. 7. (2) Pag. 248.

paciſque conſilia cum Rege promoverent, quos inter Aeſchines ipſe, ac Demoſthenes electi ſunt. Deinde narratur ab Aeſchine [1] quod Demoſthenes una cum Legatis aliis Athenas reverſus ὀγδόῃ ἱςαμένυ Ἐλαφηβολιῶνος *octava Elaphebolionis* menſis die, cum Aſclepia feſta peragerentur, concionem indixit, in qua de recipiendis Philippi Legatis decerneretur; qui cum adveniſſent poſt urbana Bacchanalia, ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα *decima octava* Elaphebolionis cum Legatis ipſis pax, atque ſequenti die ἐννάτῃ ἐπὶ δέκα *decima nona* ſocietas etiam conſtituta fuit [2]. Hinc ἑβδόμῃ φθίνοντος, *vigeſima quarta* Elaphebolionis die Athenienſium ſocii, qui tunc Athenis aderant, ſocietatem illam cum Philippi Legatis initam iureiurando confirmarunt, cum Cherſobleptes Thraciae Rex ab eiuſmodi ſocietate excluſus ἕκτῃ φθίνοντος, ſive *vigeſima quinta*, a Philippo ſuperatus eſſet [3]. Quemadmodum vero iuſiurandum Athenis Philippi Legatis tum ab Athenienſibus, tum a variis ipſorum ſociis praeſtitum fuerat; ita quoque a Philippo iuſiurandum ipſum exigendum fuit; ideoque mox narrat Aeſchines ab Athenienſibus V. Legatos electos eſſe, qui in Macedonia iuſiurandum a Philippo exigerent, atque iterum Aeſchines ipſe, ac Demoſthenes electi ſunt. Tum ſubdit. Ἤδη δὲ ἡμῶν κεχειροτονημένων ἐπὶ τὺς ὅρκυς, ὕπω δὲ ἀπηρκότων ἐπὶ τὴν ὑςέραν πρεσβείαν, ἐκκλησία γίνεται, ἐν ᾗ Δημοσθένης λαγχάνει προεδρεύειν ... Κερσοβλέπτης ἀπολώλεκε τὴν ἀρχὴν Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος, Δημοσθένης δ᾽ ἐν τῷ δήμῳ προήδρευε τύτυ τῦ μηνὸς, εἷς ὢν τῶν πρέσβεων, ἑβδόμῃ φθίνοντος. Οὐ μόνον διετρίψαμεν τὰς λοιπὰς ἡμέρας τῦ μηνὸς, ἀλλὰ Μυνιχιῶνος ἐξωρμήσαμεν, καὶ τύτυ τὴν βυλὴν μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι. ἔςι γὰρ αὐτῆς ψήφισμα, ὃ κελεύει ἀπιέναι πρέσβεις ἐπὶ τὺς ὅρκυς, καί μοι λέγε τὸ τῆς βυλῆς ψήφισμα. Ἀκύετε ὅτι Μυνιχιῶνος ἐψηφίστη τρίτῃ ἱςαμένυ, ὁ δὲ Κερσοβλέπτης ἀπώλεσε τὴν ἀρχὴν πρὶν ἐμὲ ἀπιέναι τῦ προτέρυ μηνὸς, εἴπερ Ἐλαφηβολιὼν ἐςὶ Μυνιχιῶνος πρότερος [4]. *Iam vero nobis ad exigendum iuſiurandum delectis, nondum vero ad poſteriorem hanc legationem profectis, concio fit, in qua Demoſtheni obvenit ut Proedrus eſſet ... Cherſobleptes imperium amiſit vigeſima quinta Elaphebolionis die, Demoſthenes autem, cum ex Legatis eſſet, in Populo Proedrus fuit vigeſima quarta eiuſdem menſis die .... Neque vero reliquos dumtaxat menſis dies morati ſumus, ſed Munichione demum profecti ſumus: cuius rei teſtem vobis Senatum exhibebo, ipſius eſt*

enim

(1) Par. 283. (2) Aeſchin. pag. 254. & 284. (3) Aeſchin. pag. 258. (4) De falſa Leg. 207.

Digitized by Google

enim decretum, quod Legatos ad exigendum iuſiurandum abire iubet . . . . Auditis hoc fuiſſe decretum tertia Munichionis die: Cherſobleptes autem imperium amiſerat antequam ergo diſcederem praecedente menſe, ſi modo Elaphebolion Munichione menſe prior eſt.

XV. Haec ipſa quoque rerum, temporumque ſeries a Demoſthene tum in Oratione *De Corona*, tum in alia quoque *De falſa Legatione* aut nitide memoratur, aut tacite ſaltem veluti certiſſima ſupponitur, cum Demoſthenes ipſe acerbior Aeſchinis inſectator nullam hic illi fraudis, mendaciique notam obiiciat. Quinetiam Demoſthenes poſteriorem hanc quoque legationem commemorans ait ἡ μὲν τοίνυν εἰρήνη Ἐλαφηβολιῶνος ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα ἐγένετο. ἀπεδημήσαμεν δ' ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς ὅρκους τρεῖς ὅλους μῆνας, ϗ τοῦτον ἅπαντα τὸν χρόνον ἦσαν οἱ Φωκεῖς σῶοι. ἥκομεν δεῦρο ἀπὸ τῆς πρεσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους τρίτῃ ἐπὶ δεκάτῃ τοῦ Σκιῤῥοφοριῶνος μηνὸς (1); *Pax igitur decimanona Elaphebolionis die facta fuit. Peregre autem abfuimus nos ad exigendum iuſiurandum tres menſes totos, & hoc toto tempore Phocenſes fuere incolumes. A legatione propter exigendum iuſiurandum ſuſcepta huc reverſi ſumus decima tertia Scirophorionis menſis* die. Deinde narrat ab Aeſchine in Concione, quæ ἕκτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Σκιῤῥοφοριῶνος ἐγίγνετο *ſextadecima Scirrophorionis facta fuit*, Athenienſes deceptos eſſe; & ab illis iterum foedus cum Philippo ὀγδόῃ φθίνοντος Σκιῤῥοφοριῶνος *vigeſima tertia Scirophorionis die* firmatum eſſe, cum Phocenſes interim Athenienſium ſocii, eodemque cum Philippo foedere comprehenſi vigeſima prima eiusdem menſis die a Philippo oppreſſi fuiſſent. Sic enim ait: ὀγδόῃ ἐγίγνοντο αἱ σπονδαὶ, ϗ πάντα τἀκεῖ πράγματα ἀπολώλει, ϗ τέλος εἶχε. τῷ τοῦτο δῆλον; τῇ τετράδι φθίνοντος ἐκκλησιάζετε μὲν ὑμεῖς τοτ' ἐν Πειραιεῖ περὶ τῶν ἐν τοῖς νεωρίοις, ἧκε δὲ Δερκύλλος ἐκ Χαλκίδος, ϗ ἀπήγγειλεν ὑμῖν ὅτι πάντα τὰ πράγματα ἐγκεχείρικε Θηβαίοις ὁ Φίλιππος, ϗ πέμπτην ἡμέραν εἶναι ταύτην ἐλογίζετο, ἀφ' οὗ γεγόνασιν αἱ σπονδαὶ (2); . . . ἐπειδὴ δὲ ἀπολώλεσαν οἱ Φωκεῖς ὕστερον ἡμέραις πέντε, ἢ ἕξ, ὁ Δερκύλλος ἐκ τῆς Χαλκίδος ἧκεν ἀναστρέψας, ϗ ἀπήγγειλεν ὑμῖν ἐκκλησιάζουσιν ἐν Πειραιεῖ, ὅτι Φωκεῖς ἀπολώλασι, ϗ ὑμεῖς ταῦτα ἀκούσαντες εἰκότως ϗ ἐκείνοις συνήχθεσθε, ϗ αὐτοὶ ἐξεπέπληχθε, ϗ παῖδας, ϗ γυναῖκας ἐκ τῶν ἀγρῶν κατακομίζειν ἐψηφίζεσθε . . . ϗ τὰ Ἡράκλεια ἐν ἄστει θύειν . . . . ὥστε μήτε τοὺς ἐκ τῆς βουλῆς θεωροὺς, μήτε τοὺς θεσμοθέτας εἰς τὰ Πυθία πέμψαι, ἀλλ'

R 2 ἀπο-

(1) De Falſa Leg. Pag. 207. (2) Pag. 208.

ἀποςῆναι τῆς πατρίυ θεωρίας [1]. *vigeſimatertia Scirrophorionis die facta ſunt foedera, illic perdita, & conſummata erant omnia. Unde id perſpicitur? Vigeſima ſeptima concionem vos habebatis in Piraeeo de navalibus, venit Dercyllus Chalcide, & vobis nuntiat Philippum ſummam rerum commiſiſſe Thebanis, & quintum eum eſſe diem ponebat, ex quo foedus eſſet factum . . . . Poſtquam vero Phocenſes perierant, quinque diebus, aut ſex poſt, Dercyllus Chalcide reverſus vobis concionem in Piraeeo habentibus nunciat Phocenſes periiſſe, & vos Athenienſes eo audito & illorum vicem dolebatis, ut par erat, & ipſi perterriti & liberos, & uxores ex agris in Urbem transferendos decernebatis . . . . & Herculana ſacra in Urbe facienda . . . . ut neque Theoros a Senatu electos, neque Theſmothetas ad Pythia mitteretis, ſed patrium ſpectaculum deſereretis*. Si diligens iſta ſimulque nitida rerum ſeries, quae miro conſenſu tum a Demoſthene, tum etiam ab Aeſchine exponitur, paulloque mihi accuratius ſubiicienda fuerat, obſervetur, perſpicuum fiet quod primum Decretum illud, quo V. Legati ab Athenienſibus electi ſunt, Elaphebolione menſe ante diem vigeſimam quintam, ſive ἕκτην φθίνοντος editum fuit; alterum vero, quo Legati ipſi moram Athenis trahentes tandem diſcedere compulſi ſunt, *die tertia Munichionis* Μυνιχιῶνος τρίτῃ ἱςαμένυ. Perſpicuum quoque fit pacem cum Philippo die decimaoctava Elaphebolionis ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα; foedus vero vel ſocietatem ἐννάτῃ ἐπὶ δέκα decimanona factam fuiſſe, exactiſque poſt pacem tribus menſibus V. Legatos illos ex Macedonia Athenas rediiſſe, paulloque poſt Scirophorione menſe Phocenſes opreſſos eſſe; ideoque Decretum, quod audita Phocenſium clade Athenienſes fecere, τετράδι φθίνοντος, ſive vigeſima ſeptima Scirrophorionis die editum fuiſſe; cum nulla praeſertim aut in menſium nomine, aut dierum numero mendi ſuſpicio eſſe poſſit, quod Ulpianus Demoſthenis Enarrator haec omnia eodem prorſus modo, iiſdemque vocibus expreſſerit, ac in Demoſthene conſpiciuntur.

XVI. Age vero iam inquiramus an Demoſthenes ipſe in Decreto, quod exſcripſit Dodvellus, & in altero, quod a Petavio, Palmerio, aliiſque pluribus citari ſolet, vel ſibi, vel ſupreriori hiſtoriae conſentiat. Demoſthenes in Oratione *de Corona* ſic ait: Ἐπὶ Ἄρχοντος Μνησιφίλυ Ἑκατομβαιῶνος ἔνῃ καὶ νέᾳ, φυ-

(1) Pag. 216.

φυλῆς πρυτανευȣ́σης Πανδιονίδος . . . ἐπειδὴ Φίλιππος ἀποςείλας πρέσβεις περὶ τῆς εἰρήνης πρὸς Ἀθηναίȣς . . : δεδόχθαι τῇ βȣλῇ, ϗ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ὅπως ἂν ἡ εἰρήνη ἐπιτελεσθῇ, ἡ ἐπιχειροτονηθεῖσα ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ, πρέσβεις ἑλέσθαι ἐκ πάντων Ἀθηναίων ἤδη πέντε. τȣ̀ς δὲ χειροτονηθέντας ἀποδημεῖν, μηδεμίαν ἀναβολὴν ποιȣμένȣς, ὅπȣ ἂν ὄντα πυντάνωνται τὸν Φίλιππον. ϗ τȣ̀ς ὅρκȣς λαβεῖν τε παρ' αὐτȣ̃, ϗ δȣ̃ναι τὴν ταχίςην, ἐπὶ ταῖς ὁμολογημέναις συνθήκαις αὐτῷ πρὸς τῶν Ἀθηναίων δῆμον (1). *Archonte Mneſiphilo trigeſima Hecatombaeonis die, Pandionide Tribu Prytaniae munere fungente. Poſtquàm Philippus miſſis Legatis de pace, foedus ex confeſſo fecit cum Athenienſibus, placere Senatui, Populoque Athenienſium ut pax in prima concione iuſſa perficiatur, Legatos ex omnibus Athenienſibus iam deligi quinque: delectos autem proficiſci oportere, nulla mora interpoſita, eo ubi eſſe Philippum audierint; & iuſiurandum tum ab eo exigendum, tum dandum primo quoque tempore de facto per eum cum Populo Athenienſi foedere.* Deinde vero Demoſthenes, ubi Phocenſium cladem Athenis auditam eſſe dixiſſet, ſubiicit Decretum illud, quod in tanta rerum perturbatione, maximoque Civium terrore factum fuit: Ἐπὶ Μνησιφίλȣ Ἄρχοντος, συγκλήτȣ ἐκκλησίας ὑπὸ Στρατηγῶν γενομένης, ϗ Πρυτάνεων, ϗ βȣλῆς γνώμῃ, Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ἀπίοντος, Καλλισθένης Ἐτεονίκȣ Φαλερεὺς εἶπε μηδενὰ Ἀθηναίων μηδεμιᾷ παρευρέσει ἐν τῇ χώρᾳ κοιταῖον γίγνεσθαι, ἀλλ' ἐν Ἄςει, ϗ Πειραιεῖ . . . . κατακομίζειν δὲ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν πάντα τὴν ταχίςην *Archonte Mneſiphilo, concione a Strategis convocata, & de ſententia Prytanum, ac Senatus, vigeſima prima Maemacterionis die, Calliſthenes Eteonici Phalereus dixit. Ne quis Athenienſium ulla de cauſſa in agro pernoctet, ſed in Urbe maneat, & Piraeeo . . . . deferantur etiam, quae ſunt in agris, omnia celerrime.* Qui haec duo Decreta cum ſuperiori Phocenſis cladis hiſtoria contulerit, is facile intelliget in Decretis iſtis temporum ſeriem mirifice perturbatam eſſe, atque a ſuperioribus omnino diſſidere; ut uterque proinde Demoſthenis locus ubi duo haec decreta, ſive ψηφίσματα exhibentur, manifeſte corruptus haberi debeat; nec aliter ille ſanari, vel ad hiſtoriae fidem reſtitui poſſit, quam ſi in utroque & menſis nomen, & diei numerus varietur. Atque initio quidem ſuſpicabar falſos illos temporum characteres, textuſque vitium ex Demoſthenis ipſius fraude prodiiſſe,

(1) Pag. 316. 317.

diiſſe , qui , ut Aeſchines olim obſervavit , τῦ βυλευτηρίυ , ϗ τῶν δημοσίων γραμμάτων , ϗ τῦ χρόνυ , ϗ τῶν ἐκκλησίων καταψεύδεται [1] . . . ϗ τὰ γεγενημένα , ὐ μόνον , ὡς ἐςι , λέγει , ἀλλὰ ϗ τὴν ἡμέραν , ἐν ᾗ φησι γενέσθαι , ϗ προστίθησί τινος ὄνομα πλασάμενος ὡς ἔτυχε παρὼν μιμύμενος τ' ἀληθῆ λέγοντας [2]. *Contra curiam , contra publica monumenta , contra Populi conventus mentitur . . . neque vero quae facta ſunt dumtaxat dicit , ſed & diem , quo facta eſſe ait , adiicit , & fictitium alicuius nomen adiungit , qui interfuerit , ut eos , qui vera loquuntur , imitetur*. Verum, cum nulla Demoſtheni cauſſa fuiſſe videatur ut accuratam illam temporum ſeriem , quam alibi expreſſerat , hoc loci perturbaret , cum nulla praeſertim utilitas illi , ac praeſidium oriri inde poſſet , id librarii ſolum , vel imperiti exſcriptoris vitio tribuendum putaverim.

XVII. Quocumque tamen ex fonte error iſte prodierit , facile ex ſuperioribus ille corrigi , adeoque integer Demoſthenis contextus ſanari poterit. Itaque , ſi primum Decretum illud , quod Mneſiphilo Archonte Hecatombaeonis ἕνῃ καὶ νέᾳ ſive *trigeſima die* factum dicitur , fuerit illud , quo Legati V. iampridem electi , atque Athenis adhuc immorantes abire iuſſi ſunt , in ipſo Μυνιχιῶνος τρίτῃ *tertia Munichionis* reſcribi debet ; cum revera hac ipſa Munichionis die , ut ex Aeſchine demonſtravimus , atque ex ipſa temporum ſerie colligitur , decretum illud editum fuerit. Sin vero potius fuerit decretum aliud , quo Legati V. electi fuerunt , qui proinde in ipſa decreti ſerie mox recenſentur , tunc Ἐλαφηβολιῶνος φθίνοντος ἐννάτῃ *vigeſima ſecunda Elaphebolionis die* legendum erit ; cum Ἐλαφηβολιῶνος φθίνοντος ἑβδόμῃ *vigeſima quarta Elaphebolionis* , ut antea vidimus , Demoſthenes egatorum iam Lelectorum unus illi concioni praefuerit [3]. In altero vero Pſephiſmate , quod Mneſiphilo Archonte Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ἀπιόντος , ſive *vigeſima prima Maemacterionis die* , audita repente Phocenſium clade factum aſſeritur , omnino reſcribi debet Σκιῤῥοφοριῶνος τετράδι φθίνοντος *vigeſima ſeptima Scirrophorionis* , cum Phocenſium excidium ea die Athenis innotuiſſe iam demoſtraverim , atque Athenienſes ipſos terrore perculſos omnia in Urbem ex agris deferenda decreviſſe. Quod ſi locus ille Demoſthenis a Dodvello citatus , in quo Pandionis Tribus cum Hecatombaeone menſe

(1) De falſa Leg. pag. 259. (2) Ibi pag. 267. (3) Aeſch. falſa Leg. pag. 258. & contra Cteſiph. 2

ſe coniungit, manifeſtiſſime depravatus eſſe conſpicitur, atque pro *Hecatombaeone Elaphebolion* reſcribi debet, quis aperte non videat quod ex eiuſmodi teſtimonio Dodvelli ſententia perſpicue refellitur; cum Pandionis illa, quae in decretis aliis *prima* dicebatur, atque Hecatombaeoni menſi coniungabatur, hic Elaphebolioni connexa fuerit, ideoque in Prytaniarum ordine *octavum* locum occupaverit? quo certe tantum abeſt ut Prytaniarum ſeries omnino conſtans, & invariabilis oſtendi poſſit, ut nitide potius inferatur illam fortuitam, ac incertam, ſingulisque annis diverſam eſſe oportere.

XVIII Quemadmodum vero corruptus ille Demoſthenis locus, in quo pro *Hecatombaeone Elaphebolion* reſtitui debet, doctiſſimo Dodvello in contexenda Prytaniarum ſerie fraudi fuit; ita quoque decretum aliud, in quo Scirrophorionem pro Maemacterione reſcribendum eſſe iam docui, Petavium, Palmerium, alioſque plurimos in definiendo vel Phocenſis excidii, vel Pythiorum Ludorum tempore in errorem abripuit. Itaque rem eruditis omnibus iucundam me facturum putaverim ſi, reſtituto iam correctoque Demoſthenis loco, verum Phocenſis excidii tempus oſtendam, ſimulque variis Veterum teſtimoniis accuratam illam temporum ſeriem illuſtrius confirmem, quam ex Aeſchine, ſimulque Demoſthene, graviſſimis nimirum, coevisque Scriptoribus paullo ſuperius expreſſeram. Phocenſe igitur, ſacrumque bellum anno 1. Olympiadis CVIII. Phocenſibus ipſis a Philippo oppreſſis, deſiiſſe teſtatur Pauſanias: *δεκάτῳ δὲ ὕςερον ἔτει μετὰ τοῦ ἱεροῦ κατάληψιν ἐπέθηκεν ὁ Φίλιππος πέρας τῷ πολέμῳ Φωκικῷ τε, καὶ ἱερῷ κληθέντι αὐτῷ, Θεοφίλου μὲν Ἀθήνησιν Ἄρχοντος, ὀγδόης δὲ ὀλυμπιάδος καὶ ἑκατοςῆς ἔτει πρώτῳ, ἣν Πολυκλῆς ἐνίκα ςάδιον Κυρηναῖος*: *decimo anno poſtquam*, Delphicum *Templum* a Phocenſibus *expoliatum fuerat, bello huic, quod idem Phocicum, & Sacrum apellarunt, finem Philippus impoſuit, Archonte quidem Athenis Theophilo, Olympiadis vero centeſimae octavae anno primo, quam Polycles Cyrenaeus ſtadio vicerat.* Petavius depravato illo, ut videtur, Demoſthenis loco deceptus Phocenſium cladem ineunte anno 2. Olymp. CVIII. contigiſſe putavit, quippe qui Pythia Elaphebolione menſe eodem anno 2. celebrata fuiſſe dixerit, paullo poſt quam Phocenſes a Philippo oppreſſi iam fuerant. Ea vero de cauſa Phocenſis belli finem in annum 3. eiuſdem Olympiadis Archia Athenis

Ar-

Archonte a Diodoro (1) conferri arbitratur, quod ille res geſtas unico plerumque anno ſerius commemoret. Palmerius (2) vero ſuperiorem Pauſaniae locum ita omnino corrigendum exiſtimat, ut legatur ἔτει τρίτῳ *anno tertio*. Siquidem, inquit ille, Demoſthenes aſſerit oppreſſis Phocenſibus Pythia celebrata fuiſſe; *celebrabantur autem anno tertio*: *quod quadrat cum Archia Archonte ſecundum Diodori calculum*; & *id notavit Petavius*, & *eſt nodus vindice dignus*. (3) Sed nodus ipſe, quicumque ille fuerit, a Palmerio intricatior eficitur dum Pauſaniae, Diodorique hypotheſes ſimul componere, atque ex Diodoro Pauſaniae textum corrigere nititur; cum Pauſanias ipſe ſibi mirifice conſentiat, atque a Diodori calculo maxime diſſideat. Cum enim Phocenſe bellum decimo tandem anno, poſtquam initum fuerat, diremptum ſit, atque Pauſania teſte bellum exarſerit *Agathocle* Archonte anno 4. Olympiadis CV. (4), ipſius exitus a Pauſania ad annum 3. Olympiadis CVIII. referri non poterat. A Diodoro quidem belli finis in anno 3. Olymp. CVIII. collocatur; ſed Diodorus ipſe belli principium ad annum 2. Olymp. CVI. retulerat. Denique Palmerius (5) exiſtimavit Pythia Maemacterione menſe, vel circiter celebrata fuiſſe; *nam Demoſthenes in Oratione de Corona recitat Decretum menſe Maemacterione factum dum Philippus Phocenſes evertebat*; *Oratione vero de falſa Legatione ait ob eas turbas non potuiſſe Athenienſes mittere Theoros ad Pythia*. Quo certe loco Palmerius non depravato ſolum, ut antea vidimus, Demoſthenis textu in errorem abripitur, ut Maemacterione menſe Phocenſium cladem contigiſſe, Pythicoſque Ludos celebratos eſſe arbitretur; ſed in colligenda quoque temporum ſerie aberravit, ut Phocenſes ipſos anno 3. Olymp. CVIII. oppreſſos exiſtimet: cum tamen Phocenſium excidium a Scirophorione menſe anni 2. Olympiadis CVIII. dimoveri non poſſit, Pythicique ludi ineunte vere ſequentis anni celebrari debuerint, ut oportunius Diſſert XIII. oſtendetur.

XIX. Ac ſane, quod ad verum Phocenſis excidii tempus attinet, dubitari certe non poterit quin Phocenſes Vrbes tribus omnino menſibus exciſae, direptaeque fuerint poſtquam ſocietatis, paciſque foedera cum Philippo ab Athenienſibus icta

(1) Lib. XVI. c. 60. (2) Doctr. Temp. Lib. I. c. 33. (3) Exercit. in Pauſan. pag. 135.
(4) Phocic. c. 2. (5) Exerc. in Aeſch. pag. 656.

icta fuerant, ut eximio Demoſthenis teſtimonio demoſtravi. Eiuſmodi vero pacem Themiſtocle Athenis Archonte, hoc eſt anno 2. Olymp. CVIII. ſancitam eſſe clariſſimis, certiſque characteribus tum ex Dionyſio, tum ex Aeſchine oſtendi poteſt. Dionyſius enim ubi Olynthiorum Urbem Theophilo Athenis Archonte, ſive anno 1. Olymp. CVIII. a Philippo occupatam eſſe dixiſſet, ait: μετὰ τὴν Ὀλυνθίων ἅλωσιν, Ἄρχοντος Θεμιστοκλέους, συνθῆκαι Φιλίππῳ πρὸς Ἀθηναίους εγένοντο περὶ φιλίας, καὶ συμμαχίας. αὗται διέμειναν ἑπταετῆ χρόνον ἄχρι Νικομάχου. ἐπὶ δὲ Θεοφράστου τοῦ μετὰ Νικόμαχον ἄρξαντος, ἐλύθησαν . . . μετὰ δε Θεμιστοκλέα Ἀρχίας, ἐφ' οὗ παραινεῖ Δημοσθένης τοῖς Ἀθηναίοις μὴ κωλύειν Φίλιππον τῆς Ἀμφικτυονίας μετέχειν, μηδὲ ἀφορμὴν διδόναι πολέμου, νεωστὶ πεποιημένους τὴν προς αὐτὸν εἰρήνην [1] *Poſt Olynthiorum cladem, Themiſtocle Archonte, pacta Philippo cum Athenienſibus de amicitia, ac ſocietate ſancita ſunt. Ipſa vero ſeptennii tempore ad Nicomachum uſque durarunt; atque ſub Theophraſto, qui poſt Nicomachum Archon fuit, dirempta ſunt . . . . Poſt Themiſtoclem Archias Archon fuit, eoque imperante Demoſthenes Athenienſes hortatur ne Philippum Amphictyonici conſeſſus participem eſſe probibeant, neve belli occaſionem praebeant, cum nuper cum illo pacem inierint*. Ergo ſocietatis, paciſque foedera, quae tum a Demoſthene, tum ab Aeſchine memorantur, anno 2. Olymp. CVIII. Elaphebolione menſe peracta ſunt; cumque Phocenſium oppreſſorum loco Amphictyonici concilii ius Philippo Regi conceſſum foret, ut fuſe narrat Diodorus [2] optime ſubdit Dionyſius Archia Archonte, ſive anno 3. eiusdem Olympiadis, Athenienſes a Demoſthene excitatos eſſe ne Amphictyonica Philippo inviderent, ſimulque pacem *nuper* cum illo factam infringerent. Idipſum quoque ex altero Dionyſii loco deprehendiſſe videor, quem ea quoque de cauſſa nunc ego proferam, ut is ab errore, qui irrepſerat, emaculetur. Dionyſius ipſe [3], ut oſtenderet Orationem contra Boeotum *de Nomine*, quae inter Demoſthenicas circumfertur, atque a nonnullis Dinarchi nomine inſcripta fuerat, verum Dinarchi foetum eſſe non poſſe, obſervat in illa pugnam ad Pylas memorari, quae Theophilo Archonte contigerat, dum Dinarchus ipſe, Nicophemo Archonte natus, tertium decimum aetatis annum agebat: μέμνηται γὰρ ὡς νεωστὶ τῆς εἰς Πύλας ἐξόδου γεγενημένης.

(1) Epiſt. ad Ammae. (2) Lib. XVI. c. 60. (3) In Dinarcho num. 13.

ἡ δ' εἰς . . . Ἀθηναίων ἔξοδος ἐπὶ Θυμήδου Ἄρχοντος ἐγένετο, τρισκαιδεκάτον ἔτος Δεινάρχου ἔχοντος meminit enim expeditionis in Pylas, ut nuper factae. Athenienſium vero expeditio in . . . Thumede Archonte facta fuit, cum tertium decimum aetatis annum Dinarchus ageret. Hic a Dionyſio in Archontis nomine peccatum eſſe Meurſius [1], aliique docti viri obſervarunt; cumque Dinarchus, ex Dionyſii hypotheſi, Nicophemo Archonte, hoc eſt anno 4. Olymp. CIV. natus fuerit, adeoque tertiusdecimus eiusdem annus in 1. Olymp. CVIII. inciderit, manifeſtiſſime pro *Thumedo Theophilus* in Dionyſii textu reſcribi debet. Sed gravior hic tamen error alter irrepſit, ut pugna quaedam ad Pylas, nulli certe Veterum memorata, nobis obtruderetur; cum ad Tamynas illa contigerit; atque in depravato Dionyſii textu pro *Pylis Tamynae* legendum ſit. Id ut opinor, aperte ſatis ex ipſo Orationis contextu deduci poteſt, in quo diſerte conſpicitur *καὶ γὰρ νῦν ὅτε εἰς Ταμύνας παρῆλθον οἱ ἄλλοι, ἐνταῦθα τοὺς Χόας ἄγων ἀπελείφθη. καὶ τοῖς Διονυσίοις καταμείνας ἐχόρευεν, ὡς ἅπαντες ἑωρᾶτε οἱ ἐπιδημοῦντες. ἀπελθόντων δ' ἐξ Εὐβοίας τῶν στρατιωτῶν, λειποταξίου προσεκλήθη* [2] *Etenim nunc, ubi alii Tamynas profecti ſunt, iſte Choas agens hinc relictus eſt: Bacchanalibus item remanſit, & ſaltavit, ut videbatis omnes, qui aderatis: cumque milites ex Euboea rediiſſent, deſertae militiae accuſatus fuit.* Ergo depravatus ille Dionyſii locus ita reſtitui debet, ut in ipſo pro *Pylis Tamynae* memorentur; cumque Bacchanalia feſta Elaphebolione menſe, Choae vero decimatertia Antheſterionis die Athenis peragi conſueverint [3], ex utroque Demoſthenis, Dionyſiique teſtimonio nitide infertur Athenienſium expeditionem ad Tamynas Theophilo Athenis Archonte, ſive anno 1. Olymp. CVIII. propemodum exeunte contigiſſe; ſive Athenienſium milites Elaphebolione menſe nondum Athenas rediiſſe. Aeſchines vero [4], qui praelium illud ad Tamynas ſemel iterumque memorat, ſeque non praeclare ſolum in illo militaſſe dicit [5], ſed partae quoque victoriae nuncium Athenas rediiſſe gloriatur, illud ſancita Euboeenſium cum Athenienſibus pace iis temporibus Phocione duce confectum aſſerit, quibus Athenienſes ipſi nondum cum Philippo ineundae pacis conſilia ſuſceperant. Aſſerit

enim

(1) De Arch. Ath. Lib. IV. c. 9. (2) Pag. 637. (3) Harpocrat. in Choas. (4) De falſa Legat. pag. 270. (5) Vid. Plutar. Vit. X. Rhet. in Aeſchi.

enim [1] Euboeenſium legatos, qui ineundae pacis cauſa Athenas conceſſerant, Athenienſibus Philippi regis nomine indicaſſe Philippum quoque pacem cum Athenienſibus inire velle; idque Phrynonem etiam *non multo poſt tempore* ex Macedonia reducem confirmaſſe. Itaque prima ineundae cum Philippo pacis conſilia ad annum 2. Olymp. CVIII. manifeſtiſſime referri debent; cumque haec demum Elaphebolione menſe ſancita, proximoque Scirrophorione Phocenſium urbes direptae fuerint, excidium illud ab anno 2. Olymp. CVIII. dimoveri certe non poterit. Interim vero Philippus anno 1. ejusdem Olympiadis Olynthum caeperat, partaque victoria ludos Olympicos, ut teſtatur Demoſthenes [2], in Macedonia celebravit: atque in olympicis induciis iſtis, ut opinor, Phryno Athenienſis a Philippi latronibus captus fuit, ut facile proinde Athenas paullo poſt Euboeenſium legatos advenerit. Sed quid coniecturis iſtis hic immoror? cum Aeſchines ipſe, qui accuratiſſimam temporum illorum hiſtoriam contexuit, pacem, ac foedera *Themiſtocle Archonte* facta fuiſſe diſerte dixerit. Ubi nimirum prima ineundae pacis conſilia a Philippo propoſita primum ex Euboeenſium legatis, mox ex Phrynone, tum ex Cteſiphonte, & Ariſtodemo, qui e Macedonia nuper advenerant, Athenis innotuiſſe dixerat, repente ſubdit: *ἔγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκας, κ̓ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης, κ̓ συμμαχίας . . . μετὰ ταῦτα ἐπῄει ὁ χρόνος, Θεμιςοκλῆς Ἄρχων, ἐνταῦθα εἰσέρχεται βυλευτὴς εἰς το βυλευτήριον Δημοσθένης ὔτε λαχὼν, ὔτε ἐπιλαχὼν . . . . νικᾷ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκράτης ἐν ᾧ κελεύει ἑλέσθαι δέκα πρέσβεις, οἵτινες ἀφικόμενοι πρὸς Φίλιππον ἀξιώσυσιν αὐτὸν δεῦρο πρέσβεις αὐτοκράτορας πέμπειν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, τέτων εἷς ἦν Δημοσθένης* [3] *ſcripſit Philocrates licere Philippo caduceatores, & legatos huc mittere pacis, & ſocietatis ineundae cauſſa. Poſt haec ſubibat tempus, quo Themiſtocles Archon fuit: tunc Senatum ingreditur Demoſthenes ſenator neque ſortitione, neque ſubſortitione factus . . . . Decretum aliud obtinet Philocrates, quo jubet decem legatos eligi, qui ad Philippum profecti poſtulent ab eo ut legatos ſumma poteſtate praeditos huc mittat pro pace: horum unus erat Demoſthenes*. Quis hic aperte non videat Olynthiorum cladem, olympicos Philippi ludos, Euboenſium legationem, Phrynonis, ac Cteſiphontis reditum, primumque Philocratis decretum Theophilo Athenis Archonte, ſive anno 1. Olympiadis CVIII. contigiſſe

S 2

(1) Pag. 248. (2) Orat. de Falſa Legat. init. (3) Orat. adv. Cteſiph. pag. 283.

ſe; alterum vero Philocratis decretum, utramque Athenienſium legationem, pacis, ſocietatiſque foedera, quae inter utriuſque legationis tempora ſancita ſunt, Phocenſium denique cladem ad ſequentem annum 2. eiusdem Olympiadis, quo Themiſtocles Archon fuit, referendam eſſe? Itaque, ſi Phocenſe bellum decem annis duravit, ut non modo Pauſanias, ſed Aeſchines etiam ſemel, iterumque dicit; illudque Phocenſium excidio vigeſima prima Scirrophorionis die anno 2. Olymp. CVIII. diremptum fuit, perſpicuum certumque fiet illud anno 4. Olymp. CV. Agathocle Archonte exarſiſſe, ut teſtatur Pauſanias; niſi fortaſſe potius ad ſequentis anni principium ipſius exordia referre libeat, quo Elpines Athenis Archontis munere fungebatur.

XX. Phocenſis autem excidii die perſpicuis eiusmodi characteribus a me definito quid prohibet quin verum quoque Amphiſſenſis etiam, & Chaeronenſis belli tempus oſtendam, ſimulque inſignem Scaligeri (1), Petavii (2), Uſſerii (3), Noriſii (4), Dodvellique (5) errorem hic corrigam? Doctiſſimi Scriptores iſti, ut oſtenderent civilium menſium illorum ſedem, qui a Macedonibus adhibebantur, inter Olymp. CVIII. annum 2. atque 2. Olymp. CXI. mutatam eſſe, ipſoſque menſes ex lunaribus ſolares evaſiſſe, Philippi Epiſtolam ex Demoſthene protulerunt, quam Rex ille Amphictyonum Dux deſignatus foederatis omnibus ſcripſit, ut ſibi cum exercitu contra Locrenſes Ozolas in Phocide coniungerentur: Ἐπειδὴ Λοκροὶ οἱ καλέμενοι Ὀζόλαι κατοικῦντες ἐν Ἀμφίσσῃ πλημμελλῦσιν εἰς τὸ ἱερὸν τῦ Ἀπόλλωνος τῦ ἐν Δελφοῖς . . . . βύλομαι τῷ Θεῷ μεθ' ὑμῶν βοηθεῖν, ὥςε συναντᾶτε μετὰ τῶν ὅπλων εἰς τὴν Φωκίδα, ἔχοντες ἐπισιτισμὸν ἡμερῶν τεσσαράκοντα, τῦ ἐνεςῶτος μηνὸς Λώυ, ὡς ἡμεῖς ἄγομεν, ὡς δὲ Ἀθηναῖοι, Βοηδρομιῶνος, ὡς δὲ Κορίνθιοι, Πανέμυ (6) *Quoniam Locrenſes, qui Ozolae nominantur, atque Amphiſſam incolunt, in Delubrum Apollinis Delphici delinquunt . . . . volo Deo, vobis adiutoribus, opem ferre. Quare armati nobis occurrite in Phocidem, allato commeatu quadraginta dierum, hoc menſe Loo, ut nos agimus; ut autem Athenienſes, Boedromione; ut Corinthii, Panemo.* Itaque Philippi aetate, inquiunt illi, atque anno 1. vel 2. Olymp. CVIII. quo a Philippo Amphictyonum Duce iam deſignato ſuperior Epiſtola ſcripta fuit, ſimulque Phocenſi bello finis impoſitus,

Ma-

(1) Emend. Temp. Lib. I. (2) Doctr. Temp. Lib. I. cap. 29. (3) De Anno Sol. Maced. cap. 1. (4) Epoch. Syro-Maced. (5) Diſſer. IX. (6) Orat. de Corona p. 335.

Macedonum menſis Lous Boedromioni Attico reſpondebat, adeoque Lous ipſe, Boedromionis inſtar, lunaris erat; quemadmodum lunaris etiam eſſe debuit Macedonum Daeſius, qui in ea menſium ſerie, ſive in hypotheſi quod Lous Boedromioni reſponderet, cum Hecatombaeone Attico committebatur. At Plutarchus aſſerit Alexandrum Regem natum eſſe ἱςαμένυ μηνὸς Ἑκατομβαιῶνος, ὅν Μακεδόνες Λῶον καλῦσιν, ἕκτῃ [1] *Hecatombaeonis menſis, quem Macedones Loum appellant, ſexta* die; atque Alexandri pugna ad Granicum, quae Plutarcho ipſo teſte, Daeſio Macedonum menſe commiſſa fuit, Thargelioni Attico ab Aeliano tribuitur [2]; quemadmodum ipſam quoque Alexandri mortem, quae certe Daeſio menſe exeunte a Plutarcho tribuitur, Thargelione contigiſſe dicit Aelianus [3]. Ergo anno 2. Olymp. CXI. quo pugna ad Granicum commiſſa fuit, Macedonici menſes ex veteri iam ſede exturbati fuerant, ut Lous non amplius Boedromioni, ſed Hecatombaeoni; ſicuti Daeſius non Hecatombaeoni, ſed Thargelioni potius reſponderet. Inſignem hanc in Macedonum menſibus, ſive Macedonica Periodo mutationem omnium primus Scaliger obſervavit [4], eiusque veſtigiis Petavius [5], Uſſerius [6], Dodvellus [7], aliique inſtitere; & quamvis Petavius ipſe ambigere videatur an in Demoſthenis textu Macedonici, vel Attici menſis nomen depravatum ſit, Philippi tamen Epiſtolam anno 2. Olymp. CVIII. ſcriptam fuiſſe cum ceteris omnibus exiſtimavit. Ego vero doctiſſimos Viros illos utrobique deceptos eſſe perſpicue demonſtrabo; cumque Philippi literas non anno 1. vel 2. Olymp. CVIII. ſed potius 3. Olymp. CX. ſcriptas, eaſque non de Phocenſi, ſacroque bello, ſed de Amphiſſenſi potius intelligendas oſtendero, in ipſis non *Boedromionis*, ſed *Hecatombaeonis* menſis nomen reſcribendum eſſe evincam; ut illa proinde Macedonicae Periodi perturbatio, quae a Scaligero, ceteriſque pone ſequentibus invecta fuit, manifeſtiſſime refelli debeat. Atque, ut a primo exordiar, Demoſthenes, qui nitidam nobis, accuratamque rerum illarum hiſtoriam conſervavit, Decretum exhibet [8] Mneſithide Archonte factum ſextadecima Antheſterionis die, quo Aeſchines Pylagoras, ſive Athenienſium legatus ad Amphictyonicum Concilium eligebatur; ſimulque duplex Amphictyonici Concilii De-

cre-

(1) In Alexan. (2) Var. Hiſt. Lib. II. cap. 25. (3) Loc. cit. (4) Emend. Temp. Lib. I. (5) Doctr. Temp. Lib. I. c. 29. (6) De Anno Solari Maced. c. 1. (7) Diſſert. IX. ſect. (8) Orat. de Corona pag. 335.

cretum, *verno conventu* factum, quo Philippus Macedonum rex Amphictyonum Dux, atque imperator eſt deſignatus, idque Demoſthenes Aeſchinis fraudibus contigiſſe contendit. Deinde vero repente ſubdit τὸν γὰρ ἐν Ἀμφίσσῃ πόλεμον, δι' ὃν εἰς Ἐλάτειαν ἦλθε Φίλιππος, καὶ δι' ὃν ᾑρέθη τῶν Ἀμφικτυόνων ἡγεμὼν, οὗτος ἐστιν ὁ συγκατασκευάσας: *bellum Amphiſſenſe, propter quod ad Elateam venit Philippus, & propter quod Amphictyonum Dux deſignatus fuit, is eſt qui excitavit*; paucíſque interiectis addit: ᾑρέθη γὰρ ἐκ τούτων ἡγεμών. καὶ μετὰ ταῦτ' εὐθὺς δύναμιν συλλέξας, καὶ παρελθὼν, ὡς ἐπὶ τὴν Κιῤῥαίαν, ἐῤῥῶσθαι φράσας πολλὰ, καὶ Κιῤῥαίοις, καὶ Λοκροῖς, τὴν Ἐλάτειαν καταλαμβάνει: *ſic creatus eſt imperator, & poſt haec collecto ſtatim exercitu progreſſus tanquam ad Cirrhaeum agrum, multum valere juſſis & Cirrhaeis, & Locrenſibus, Elateam occupat*. Porro Elateam ineunte Scirrophorione menſe occupatam eſſe perſpicue nobis oſtendit Orator ipſe. Siquidem primo Decretum exhibet [1] Heropytho Archonte factum vigeſima quinta Elaphebolionis die, quo a Philippo iam Atticae imminente inducias ad Thargelionem uſque petendas eſſe ſancitur: moxque Decretum aliud trigeſima Munichionis die conſtitutum, quo nova legatio ad Philippum decernitur; aſſeritque Philippum *bis decretis*, pavorem nempe praeſeferentibus, *elatum adventaſſe cum exercitu*, *atque Elateam occupaſſe* [2]; cumque Elateae clades Athenis audita foret, Decretum aliud Nauſicle Archonte ſexta decima Scirrophorionis die editum fuit, quo Thebanos ad foedera, ac ſocietatem cum Athenienſibus contra Philippum ſollicitandos eſſe decernitur [3]. Fuſe deinde narrat Demoſthenes quod eiusmodi foedere, ac ſocietate iam conſtituta Thebani cum Athenienſibus contra Philippum ſemel, iterumque feliciter dimicarunt, & quamvis utrique ingenti clade tandem a Macedonibus oppreſſi fuerint, id tamen commodi Athenienſibus ex Thebanorum foedere prodiiſſe dicit ut *tridui itinere praelium ab Attica commiſſum fuerit, ac bellum non in Attica eſſet, ſed ad 700. ſtadia ab Urbe in finibus Boeotiae committeretur* [4]: quod nempe clades illa prope Chaeronam Boeotiae urbem contigerit. Perſpicui characteres iſti nitide oſtendunt Philippum ab Amphictyonibus Ducem electum eſſe paullo antequam Elatea capta foret, ac Chaeronenſis deinde pugna committeretur. Itaque, cum Elatea Lyſimachide Archonte, hoc eſt an-

(1) Ibi pag. 336. (2) Pag. 337. (3) Pag. 339. (4) Pag. 341. & 345.

anno 2. Olymp. CX. occupata fuerit, ut Diodorus ipſe [1], ac Dionyſius [2] diſerte docent, Chaeronenſis vero clades ſeptima Metagitnionis menſis die, ut ſcribit Plutarchus [3], atque Chaeronda Athenis Archonte, hoc eſt anno 3. Olymp. CX. contigerit, ut Plutarchus ipſe [4], Diodorus [5], Dionyſius [6], ceterique Scriptores teſtantur, manifeſtiſſime inferri debet quod ibi Demoſthenes non de Phocenſi, ſacroque bello, quod ut paullo ſuperius oſtendi, ante octo annos, vigeſima prima Scirrophorionis die Phocenſium excidio completum fuerat, ſed de Amphiſſenſi potius diſſerat, quod Elatea capta, Thebanis ipſorumque ſociis Chaeronae ſuperatis, diremptum fuit.

XXI. Quod vero ad celebrem illam Philippi Regis Epiſtolam attinet, nullus omnino dubitandi locus ſupererit quin illa a Philippo iam Amphictyonici Imperatoris munere fungente data fuerit, adeoque ad annum 2. Olymp. CX. referri debeat, quo Philippum poſt ſextam decimam Antheſterionis, atque ante vigeſimam quintam Elaphebolionis diem Amphictyonum Ducem deſignatum eſſe iam diximus. Perſpicuum eſt etiam Epiſtolam illam ante Chaeronenſe bellum exaratam eſſe; quandiu nimirum Philippi fraudes, inſidiaeque occultae fuerant. Neque enim Corinthios ille, alioſque populos veluti foederatos, ſocioſque contra Locrenſes invitaſſet, poſtquam Locrenſibus valere iuſſis non Elateam ſolum Phocidis urbem ſubegerat, ſed Corinthios ipſos [7], Thebanos, atque Athenienſes ingenti praelio Chaeronae oppreſſerat; adeoque Graecis omnibus ſervitii iugum impoſuerat. Ergo, ſi Chaeronenſis clades ſeptima Metagitnionis menſis die contigit, ut Plutarchi teſtimonio, ipſaque temporum ſerie demonſtravi, quis aperte non videat Epiſtolam illam non Boedromione menſe, ſed Hecatombaeone potius exaratam eſſe; ut in illa proinde *Hecatombaeon* reſcribi, atque Macedonum Lous cum Hecatombaeone Attico committi debeat? Video quidem Epiſtolam ipſam a Demoſthene poſt Amphictyonum decreta proxime memorari, perinde quaſi a Philippo nuper Amphictyonum Duce deſignato ante Elateam occupatam exarata illa fuerit, adeoque ad Elaphebolionem referri debeat. Suſpicari quoque quis poterit vocibus illis ἱνεςῶτος μηνὸς non menſem exprimi, quo ſcripta illa fuerit, ſed menſem potius, quo callidus

Im-

(1) Lib. XVI. c. 83. (2) In Epiſt. ad Ammaeam. (3) In Camillo. (4) Vita X. Rhet. in Iſocr. (5) Lib. XVI. c. 85. (6) In Epiſt. ad Amm. (7) Lucian. in Encom. Demoſth.

Imperator foederatis indixerat ut ſibi in Phocide occurrerent; quamvis ipſe illorum motus praevertere, alioque prorſus arma dirigere meditaretur; ut optime proinde in illa Boedromion memorari potuerit, quamvis deinde Boedromione menſe nulla foederatorum auxilia, nulla in Locrenſes expeditio futura foret. Sed eiusmodi coniecturae genus a perſpicuo verborum ſenſu maxime abhorret, quibus menſis ille deſignari conſpicitur, quo literae ſunt exaratae, ſimulque foederati Philippo occurrere iubebantur. A vero quoque plurimum diſſidet Philippum verno conventu, quod ſummis ille votis optaverat, Ducem deſignatum remotum adeo terminum ſociis indixiſſe; qui facile proinde fraudes in Rege callido ſuſpicati fuiſſent, ſi Regem in Phocida ineunte vere properantem, ſeſeque in autumni ſolum tempora convocatos conſpexiſſent. Denique Demoſthenes aſſerit Epiſtolam illam a Philippo ſcriptam eſſe *ubi Thebani non parebant*. Thebani vero, qui prius ancipites videbantur, quosque Philippus ipſe veluti benevolos, ſociosque ſuos in Epiſtolis, quas Elatea capta ad Thebanos ipſos, ac Athenienſes dedit, laudare conſueverat, aperte a Philippo deſciverunt, eiusque legatis Thebas miſſis reſtiterunt, poſtquam Demoſthenes ſextadecima Scirrophorionis die Athenienſium legatus ad Thebanos electus Philippi legatis repugnavit; ac Thebanos ipſos contra Philippum incitavit. Ergo Thebani nonniſi exeunte Scirrophorione menſe, vel ineunte potius Hecatombaeone aperte Philippo repugnarunt; ideoque Philippi Regis Epiſtola contra Thebanos Locrorum patronos, ſibique *non parentes* Hecatombaeone menſe exarata fuit: ut nullus proinde ambigendi locus ſuperſit quin in Demoſthenis textu *Hecatombaeonis* menſis nomen reſtitui debeat. Itaque Macedonicorum menſium perturbatio non circa Olymp. CXI. contigiſſe potuit, neque ex Demoſthenis teſtimonio, ſed aliis potius ex fontibus inquiri debet, quos oportunius Diſſert. XIV. atque accuratius indicabo

XXII. Interim vero, ne hic quidpiam diſſimulem, quod in hac celebri, gravique controverſia alterutra ex parte proferri poſſe videatur, illud ingenue teſtari iuverit, quod Scaligeri, Uſſerii, aliorumque ſententia perſpicuo quoque Themiſtoclis teſtimonio confirmari poſſe conſpicitur, ſimulque oſtendi quod inſignis ille Demoſthenis locus, quem depravatum eſſe iam dixeram, ſincerus haberi debeat. Etenim Themiſtocles ille celeberri-

rimus Athenienſium Imperator initio Epiſtolae XIII. ſic ait: ἥκην μοι τὰς ἐπιϛολὰς παρα σῦ κομίζων εἰς Ἔφετον, ὡς Ἀθηναῖοι λογίζονται, Βοηδρομιῶνος ἔνῃ καὶ νέᾳ. ὡς δὲ ὑμᾶς, Πανημυ δεκάτῃ, ἡ δὲ ἡμέρα ἡ αὐτή, Μένυλλος ὁ Χαλκιδεύς . . . . *Menyllus Chalcidenſis Epheſum venit tuas mihi epiſtolas ferens trigeſima Boedromionis menſis die, ut Athenienſes ſupputant; decima vero Panemi, ut vos* Corinthii *numeratis, dies enim idem eſt*. Ergo Themiſtoclis aetate, qui anno 3. Olymp. LXXVII. Athenis exceſſit, Corinthiorum menſis Panemus cum Boedromione Attico committebatur, ut in ipſa quoque Philippi Regis Epiſtola apud Demoſthenem accurate conſpicitur; adeoque in Demoſthenis textu Hecatombaeon reſcribi certe non poterit, ſed cum Macedonum Loo, atque Panemo Corinthiorum ſolus Athenienſium Boedromion coniungi debet; ut optime proinde Scaliger, aliique doctiſſimi Viri Macedonicorum menſium ſedem deinde mutatam eſſe putaverint. Si Epiſtolae, quae Themiſtoclis nomine circumferuntur, genuinae, ſinceraeque forent, maxima certe vis eiusmodi argumento ineſſe poſſet, ut nitide oſtenderetur Corinthiorum menſem Panemum Themiſtoclis ipſius aetate Boedromioni Attico reſpondiſſe, idque fortaſſe de Macedonum etiam Loo intelligendum eſſe. At, quamvis illae a Lydiatto, aliiſque pluribus veluti ſincerae laudari ſubinde ſoleant, perſpicuum eſt tamen, doctiſſimiſque Viris demonſtratum (1) illas apocryphas, ſuppoſititias, ſequioribusque temporibus a Sophiſta confictas eſſe, qui in Plutarchi, Diodori, Thucydidis, Demoſthenis, aliorumque Veterum ſcriptis verſatus erat. Itaque ſicuti ſubdolus, ac ingenioſus impoſtor ille ideo veros Themiſtoclis mores, variosque caſus feliciter, accurateque deſcripſit quod illorum ſingulos ex Thucydide, Plutarcho, aliisque Scriptoribus expreſſiſſet; ita quoque Panemum Corinthiorum menſem ideo cum Attico Boedromione, ut opinor, coniunxit, quod duos illos earum Urbium menſes ita apud Demoſthenem coniunctos eſſe deprehendiſſet. Quod argumento certe eſſe poterit inſignem errorem illum in Demoſthenis textum pluribus ab hinc ſeculis irrepſiſſe; & Epiſtolas illas, quamvis etiam cetera ſuppoſitionis indicia deeſſent, ex hoc ipſo loco veluti apocryphas habendas eſſe: quippequae in deſcribenda Atticorum, Corinthiorumque menſium ſede eam hypotheſim, ſeriemque

(1) Vid. Fabric. Bibl. Graec. Lib. II. c. 10. num. 34.

que nobis exhibeant, quam perſpicuis Veterum teſtimoniis contrariam eſſe demonſtravi. Ceterum an trigeſima Boedromionis dies cum Panemi decima Themiſtoclis exulis aetate committi potuerit, atque Corinthiorum menſium ſedes variata fortaſſe deinde fuerit, alii curioſius inquirant: id unum mihi contra Scaligeri, aliorumque doctiſſimorum hominum ſententiam oſtendendum fuerat quod in Demoſthenis textu *Hecatombaeon* pro *Boedromione* reſcribi, adeoque Macedonicorum menſium perturbatio, quae Scaligero, ceteriſque arriſerat, refelli debet.

XXIII. Antequam vero a Demoſthene, ſuperiorique ipſius teſtimonio digrediar iuverit aliqua hic obiter obſervaſſe, quae a doctiſſimis alioquin Viris diſſimulata conſpicio. Narrat ibi Demoſthenes quod Athenienſes, inita iam cum Thebanis contra Philippum ſocietate, antequam utrique prope Chaeroneam ſuperarentur, praeclaram fortitudinis laudem in duabus pugnis reportarunt; quarum aliam *ἐπὶ τῦ ποταμῦ ad flumen*; aliam vero *χειμερινὴν hybernam* appellat: *δίς τε συμπαραταξάμενοι τὰς πρώτας μάχας, τὴν ἐπὶ τῦ ποταμῦ, κ̣ τὴν χειμερινὴν . . . . . . ὑμᾶς αὐτὺς θαυμαστὺς ἐδείξατε*: quae clariſſimus Volfius ita latine reddidit: *bis inſtructo exercitu cum eis, in primis conflictibus, altero ad flumen, altero hyberno admirabiles vos ipſos praeſtitiſtis*; quemadmodum Lambinus reddiderat *in hyberno*, *quod nominatur*. Ac de priori quidem pugna, quae *ad flumen* contigiſſe dicitur, nihil hic diſſero, quippequae facile prope Cephiſſum, qui Elateam, Orchomenum, & Chaeroneam ipſam, interiectoſque Phocidis, Boeotiaeque campos alluebat, committi potuerit. Quid vero de poſteriori pugna ſuſpicari, vel divinare quis poterit, quae *hyberna* vocatur, cum tamen illa, inito iam Athenienſium cum Thebanis foedere, atque ante Chaeronenſem cladem, adeoque Hecatombaeone menſe, vel ipſa aeſtate iam adulta commiſſa fuerit? Mihi certe ſuſpicio ſuboritur Demoſthenis textum depravatum eſſe; neque tamen facile dixerim qua ratione ille corrigi, ſanarique debeat. Id unum obſervo, quod in Phocidis, Boeotiaeque finibus inter Elateam Phocenſium urbem, quae iampridem a Philippo occupata fuerat, & Chaeroneam Boeotiae civitatem, quam poſtremo Philippus ingenti Graecorum clade celebrem reddidit, Orchomenus urbs reperitur, atque exinde, 20. ſtadiorum intervallo, Aſpledon, ſive Spledon, Homero (1). Pau-

(1) Iliad. II. verſ. 18.

Pauſaniae [1], ceteriſque Geographis memorata. De Splendone vero ſic Strabo εἶτ' Ε'υδείελος μετωνομάϑη κ̣ αὐτὴ, κ̣ ἡ χώρα, ἰδίωμά τι τάχα προσφερομένη ἐκ τῦ δειλινῦ κλίματος, οἰκεῖον τοῖς κατοικῦσι, κ̣ μάλιςα τὸ εὐχείμερον: *deinde mutato nomine tum ipſa, tum regio vocata eſt Eudielos, eo quod fortaſſe ex inclinatione ad occaſum naturam loci haberet habitatoribus ſuis percommodam, atque opportunam, & hyemes maxime bonas, ac faciles* [2]. Quid ergo ſi Splendonem illam non Ε'υδείελον ſolum; ſed etiam Ε'υχαμερινήν vocatam eſſe quis dixerit, aut Ε'υχαμερινῆς nomine urbem illam, finitimamque regionem a Demoſthene hic indicatam eſſe coniiciat, ut oſtenderet Athenienſes Philippo ex Elateae finibus in Boeotiam, vel Chaeroneam properanti primo prope Cephiſſum amnem, aut Melanem, qui Splendonem alluebat, deinde vero prope Splendonem ipſam, aut Orchomenum acriter reſtitiſſe, quamvis poſtremo apud Chaeroneam profligati illi fuerint? Si ejusmodi coniecturae locus ſuperſit, fortaſſe Demoſthenes ſcripſerat κ̣ τὴν περὶ τὴν Ε'υχαμερινὴν, *& altero circa Euchemerinen* conflictu, atque ipſa articuli iteratio imperitum librarium impulit ut κ̣ τὴν χειμερινὴν, nullo, ut opinor, ſenſu, nobis obtruderet. Sed haec divinando ſolum hic protuli.

XXIV. Longe tamen illuſtrius, certiusque eſſe video, quod ex ſuperioribus Demoſthenis verbis inferri poteſt. De Amphictyonum conſeſſu plurima Sigonius [3], Stephanus [4] Emmius [5], aliique diſputarunt. Nullus tamen aut menſem, aut diem perſpicue nobis oſtendit, quo Concilium illud a Pylagoris haberetur: id unum variis Veterum teſtimoniis indicantes quod bis in anno, vere, autumnoque cogeretur; quemadmodum Pauſanias [6] ceteris accuratior teſtatur illud veris, autumnique initio celebrari conſueviſſe. At ſuperiora Demoſthenis teſtimonia perſpicue oſtendunt, Concilium illud exeunte Antheſterione, vel ineunte potius Elaphebolione coactum eſſe. Aſſerit enim ille quod Aeſchines ſextadecima Antheſterionis die Pylagoras, ſive Athenienſium legatus ad vernum Amphictyonum Concilium electus fuit; atque Philippus in eodem illo conventu Dux deſignatus collecto repente exercitu ante vigeſimam quintam Elaphebolionis diem in Phocidem properavit. Ergo, ut Aeſchines Athenis Pylas proficiſci, ſimulque Philippus Amphictyonum decreta

T 2 re-

(1) Lib. X. Phocic. (2) Lib. IX. vid. Euſtath. ad Iliad. B. num. 19. (3) De Republ. Ath. Lib II c. (4) De Jurisdict. Graecor. c. 6. Gronov. Tom. VI. (5) Ap. Gronov. Tom. IV. (6) In Phocic.

reſcire, militareſque copias ex Macedonia educere potuerit, omnino requiritur ut circa Antheſterionis finem, ſive Elaphebolionis initium vernus Amphictyonum conſeſſus habitus fuerit; ideoque, peractis ſex menſibus aliis, autumnalis conventus exeunte Metagitnione, vel Boedromione ineunte celebrari conſueverit. Denique ex ipſo Demoſthenis, Aeſchiniſque teſtimonio verum quoque tempus definiri poſſe conſpicio, quo Aſclepia, & Herculana feſta Athenis celebrari conſueverant; quod Meurſio tamen, Caſtellano, Faſoldo, Pottero, Jonſthono, ceteriſque Scriptoribus aut incompertum, aut diſſimulatum eſſe video: quemadmodum ambiguus etiam Harpocrationis locus exinde corrigi, vel illuſtrari facile poterit. Verum haec ipſa Atticae Hiſtoriae capita fuſius, atque oportunius diſſertatione XIII. explicanda ſunt; cum praeſertim ingenuus iſte Graecae Hiſtoriae oportune illuſtrandae amor a propoſita certe controverſia me longius hactenus abripuerit.

XXV. Itaque, ut ad Dodvellum tandem, ſimulque Prytaniarum ordinem ab illo conſtitutum revertar, unicum ſupererit exemplum, ſive Demoſthenis teſtimonium, quo Dodvellus oſtendat Pandionidem Tribum aliquando πρώτην fuiſſe, ſive primum in Prytaniarum ordine locum occupaſſe: unicum quoque exemplum, quo Hippothoontis tertio; Oeneis quarto; Leontis ſexto loco praeſederit; idque non uno, eodemque anno (quod maxime, ut opinor, intererat exploraſſe) ſed variis potius, diſſitiſque annis; ut oportunius alibi oſtendam (1); ideoque ex variis decretis illis, quae diligenter adeo Dodvellus, accurateque collegerat, nulla ratione deduci poterit quod Prytaniarum ſeries, ac Tribuum ordo ſemper idem, conſtans, ac invariabilis haberi conſueverit. Quod vero ſaepius a Graecis Scriptoribus *nona*, *decima*, *prima* Prytania, non addito Tribus nomine, memoretur; idque in legibus etiam illis, quae nullam vim habiturae fuerant, niſi perſpicuam temporis notam praeſeferrent, qua latae forent, argumento certe eſſe poterit Prytaniarum numerum, ordinem, atque durationem in civilibus annis conſtantem, omnibuſque perſpectam eſſe: ut illa nimirum, quae a prima Hecatombaeonis ad ſextam Metagitnionis diem extendebatur, *prima* diceretur; *ſecunda* vero cenſeretur illa, quae a ſeptima Metagitnionis die ad duodecimam Boedromionis imperabat.

Non

(1) Diſſer. VIII.

Non inde tamen inferri poterit quod ipſe quoque Tribuum imperantium ordo ſemper idem, & conſtans haberi conſueverit; cum Prytaniarum numerus, atque duratio a ſolo Tribuum numero, non autem ab illarum nomine, & ordine duceretur. Itaque, niſi plurimum ego fallor, *Prytaniae* nomine hic abuti videtur Dodvellus: cumque *Prytaniae* nomine intelligatur, ut ex Suida iam vidimus, illud temporis ſpatium, quo Tribus aliqua, quaecumque illa fuerit, praeſidebat, hic *Prytaniae* voce Tribum ipſam πρυτανευόσαν, ſive *Prytaniae munere fungentem* intelligendam eſſe putat Dodvellus; ideoque cum Prytaniarum ſeries in civilibus annis, menſium civilium inſtar, conſtans eſſe debuerit, ipſarum quoque Tribuum πρυτανευσσῶν *Prytaniae munus obeuntium* ordinem conſtantem eſſe contendit. Ac certe, ſi Tribuum ſeries ſemper eadem, atque, ut opinatur Dodvellus, ubique conſtans fuiſſet, ut Pandionis ſemper *prima*, Acamantis ſemper *quinta* diceretur, cur in decretis illis, quae a Dodvello proferuntur, Pandionis πρώτη *prima*, Acamantis πέμπτη *quinta* vocatur? Non alia certe de cauſſa, ut opinor, accuratior illa temporis nota in decretis illis affingitur, niſi ut oſtendatur quod, cum Tribuum ſeries quolibet anno fortuita, ſortisque arbitrio commiſſa foret, Pandionis Tribus, quae aliis annis alio prorſus loco imperaverat, eo tamen anno primo loco imperavit. Atque pulcherrimo id quidem, eximioque Ulpiani teſtimonio confirmari poſſe conſpicio, quo utrumque decretum illud ex Demoſthene a Dodvello prolatum mirifice illuſtrari, atque in Dodvellum ipſum retorqueri facile poterit. Itaque accuratus ille Demoſthenis Enarrator obſervat in eadem ipſa Oratione *contra Timocratem* poni decretum, aut legem, qua iubetur ſingulis annis ἑνδεκάτῃ πρώτης Πρυτανείας *undecima* die *primae Prytaniae* Athenienſium legum recenſionem fieri; paucisque interiectis afferri decretum, vel monumentum aliud, quo aſſeritur eodem anno, quo nova lex a Timocrate lata fuit, hoc eſt anno 4. Olymp CV. ut num. XIII. ſuperius oſtendi, eiusmodi legum recenſionem factam eſſe ἐπὶ τῆς Πανδιονίδος πρώτης, ἑνδεκάτῃ τῆς πρυτανείας *Pandionide* Tribu omnium *prima* Prytaniae munus obeunte, *undecima* die *Prytaniae*; cumque in primo decreto ſola *primae Prytaniae* mentio, ſuppreſſo Tribus nomine, occurrat; in alio vero *primae Prytaniae* mentio, ſimulque *Pandionidis* Tribus *Prytania prima* imperantis nomen habeatur, aſſerit Ulpianus in primo decreto ideo

Tri-

Tribus nomen omiſſum eſſe quod incognitum plane, incertumque foret quaenam ex variis Athenienſium Tribubus in Prytaniarum ordine omnium prima futura foret, adeoque legum recenſendarum tempore praeſideret; ideo vero Pandionidis nomen in altero decreto memorari quod illa fortuito primum eo anno locum ſortita fuerit; adeoque ad poſtrema Demoſthenis verba adnotavit ἐνταῦθα καλῶς προσέθηκε τὴν φυλὴν τὴν Πανδιονίδα, ἐπειδὴ ἔτυχε πότε αὐτὴν κληρωθῆναι πρώτην πρυτανεῦσαι *hic accommode Pandionidem Tribum addidit: quandoquidem tunc contigit ipſam ſortito electam eſſe ut omnium prima Prytaniae munere fungeretur.* Itaque tantum abeſt ut ex decretis illis, in quibus Pandionis *prima* vocatur, inferri poſſit ipſam in Prytaniarum ordine primum ſemper locum occupaſſe, quod Dodvellus exiſtimaverat, ut oppoſitum potius manifeſtiſſime deducatur.

XXVI. Nec multo ſane felicius aliud Dodvelli argumentum ubi nullam fuiſſe dicit ſortium neceſſitatem in Tribuum imperantium, vel Prytaniarum ordine deſignando, *cum par eſſet ubique ius Prytaniarum, nec pauciores Tribubus Prytaniae* (1). Certe, ſi Tribuum ſeries a Dodvello inventa eſſet illa, qua Tribus ipſae Athenis vel gloria, vel dignitate, vel alio quodam honoris, aut praerogativae genere inter ſe cenſebantur, tunc nullus fortaſſe ſortium uſus in definienda ſingulis annis illarum ſerie neceſſarius fuiſſet. Sed cum verus ille Tribuum ordo, quo vel a primis uſque temporibus ad Hadriani Caeſaris aetatem Tribus ipſae fruebantur, Dodvello certe, ſimulque Eruditis omnibus hactenus incompertus, ab eo diſſideat, quem ex variis decretis illis Dodvellus contexuit, ut in ſequenti Diſſertatione oſtendetur, aliquis certe ſortium uſus in definienda illarum ſerie, vel Prytaniae tempore admitti debet. Quis enim exiſtimet *Erechtheidem* Tribum, quae omnium princeps fuerat, primumque ſemper in Tribuum ordine locum obtinuit, in ipſa tamen Prytaniarum ſerie octavum ſolum aliquando locum occupaſſe, niſi id fortuito contigiſſet? Aut quî fieri potuiſſe arbitremur, ut *Aeantis* Tribus, quae in vero Tribuum ordine nona cenſebatur, & Plutarcho teſte nunquam poſtremo loco eſſe patiebatur (2), in Dodvelli tamen ſerie poſtrema, vel decima videatur; niſi id ſolo ſortis arbitrio interdum illi obtigiſſet? Quid vero quod in ipſa quoque Dodvelli hypotheſi, quamvis verus & conſtans ille Tribuum

(1) Diſſert. III. ſect. 42. (2) Sympoſ. Lib. I. qu. 10.

buum ordo, quem ego omnium primus deprehendi, incognitus ſupponatur, aliqua tamen in Prytaniis ipſis varietas ſingulis annis haberi debuit, quae proinde in cauſſa eſſe potuit ut illarum ordo ſortis arbitrio committeretur? Certe Prytaniarum aliquae pluribus, aliae paucioribus diebus imperare debebant: quibusdam ſolum menſibus ſacra quaedam, ludi, feſtique dies agebantur: quibusdam bella decerni, Comitia haberi conſueverant; ideoque, ſi ſemper idem Tribuum ordo fuiſſet, adeoque Tribus eadem ſemper uno eodemque anni tempore imperaſſet, ceteras aut honore, aut alio quopiam excellentiae genere ſuperaſſet: quod a liberi certe, aequabilis, & popularis regiminis forma maxime abhorret. Itaque, ut conſtans omnino, & perfecta aequalitas, quae Urbem omnino liberam decebat, accuratius ſervaretur, longe veriſimilius profecto cenſeri debet quod Tribuum ordo, ideoque menſis, quo illarum quaelibet in civilibus annis imperare, vel Prytaniae munere perfungi debuit, ſingulis annis uni ſortis arbitrio commiſſus fuerit; ut perſpicua certe Etymologi, Suidae, Scholiaſtis Ariſtophanaei, Harpocrationis, Ammonii, Photii teſtimonia demonſtrant, quae ſuperiori Diſſertatione num. XXV. iam protuli: quaeque Dodvellus ipſe iam viderat, ſed immerito tamen ad ſolos Prytaniarum Epiſtatas, ac Proedros ſpectaſſe voluit. Sed longe tamen illuſtrius, certiusque conſtans, atque eadem Prytaniarum ſeries, quae ab ipſo contexta fuit, ex variis exemplis illis refelli poterit, quibus invicte ſimul, ac nitide demonſtratur unam eandemque Tribum variis ſubinde menſibus imperaſſe, adeoque variam in Prytaniarum ordine ſedem occupaſſe; ut ſequenti Diſſertatione oportunius, atque accuratius oſtendam, ubi vera Tribuum Athenienſium ſeries expoſita, certisque Veterum teſtimoniis probata fuerit.

DIS-

DISSERTATIO IV.

S Y N O P S I S.

I. T*Ribuum Athenienſium ordo a Prytaniarum ſerie diſtingui debet. Ille ſemper unus, idemque fuerat; haec vero fortuita, ſinguliſque annis diverſa fuit.* II. *Conſtans ille, veruſque Tribuum* ordo *ex Demoſthene demonſtratur.* III. *Etymologi quoque teſtimonio confirmatur.* IV. *Antiquiſſima Graeca Inſcriptio profertur.* V. *Eiuſmodi Inſcriptionis aetas ex Diodoro, ac Thucydide contra Mapphaeium definitur. Mapphaei, ac Muratorii interpretatio notatur.* VI. *Verus ille Tribuum Athenienſium* ordo *etiam ex antiquiſſimo hoc Marmore demonſtratur.* VII. *Altera Graeca Inſcriptio ex Sponio producitur; eademque Tribuum ſeries ex illa confirmatur.* VIII. *Alterius Inſcriptionis pars ex Sponio exhibetur; ſimulque ex illa quarundam Tribuum ſeries exponitur.* IX. *Inſigne Marmor aliud affertur, in quo plures Athenienſes Tribus, vitiato tamen* ordine, *recenſentur.* X. *Verus ipſarum* ordo *olim in Marmore expreſſus Monfauconii teſtimonio demonſtratur.* XI. *Perplexa, maximeque obſcura Marmoris hujus epocha contra Monfauconium, ac Muratorium conjectura exponitur, ac illuſtratur.* XII. *Singulae Marmoris huius partes illuſtrantur, priſtinoque ordini reſtituuntur; ſimulque ex illis conſtans Athenienſium Tribuum ſeries confirmatur.* XIII. *Verus ille, ſemperque conſtans Tribuum* ordo *ex Demoſthene, Etymologo, & quatuor Marmoribus illis deſumptus exhibetur.* XIV. *Novarum Tribuum ſedes contra Dodvellum oſtenditur. Sponii, aliorumque error indicatur.* XV. *Ordinis illius ratio in Erechtheide, atque Aegeide Tribu conjecturis affertur.* XVI. *Quamvis Tribuum* ordo *conſtans foret; illarum tamen Prytaniae, ſive Prytaniarum ſeries incerta fuit. Id in Pandionide Tribu Demoſthenis teſtimonio, atque ex duabus Inſcriptionibus demonſtratur.* XVII. *In Erechtheide etiam Tribu Antiphontis teſtimonio id evinci-*

citur. XVIII. *Andocidis autoritate idem quoque Tribuum ordo probatur.* XIX. *Plutarchi teſtimonio fortuita Tribuum ſeries confirmatur. Plutarchi ab Herodoto diſſidium in definiendo Marathoniae pugnae tempore indicatur. Plutarchi autoritas, atque ſententia in dubium revocatur.* XX. *Plutarchi ipſius error, eiuſque origo demonſtratur.*

Digitized by Google

DISSERTATIO IV.

Vervs Tribvvm Atheniensivm ordo, ac vera Prytaniarvm series demonstratvr.

I. DE vero Tribuum Athenienſium ordine, ſimulque vera Prytaniarum ſerie, quae Dodvelli, aliorumque doctiſſimorum hominum diligentiam effugerat, loquuturus, illud in ipſo veluti limine obſervari maxime velim, quod Tribuum ordo cum Prytaniarum ſerie confundi poſſe minime videbatur; & quamvis etiam alterutra ſeries illa nobis incognita, vel incerta foret, optimo tamen, maximoque iure una ab altera accuratiſſime diſtingui debuit. Quemadmodum enim ſuperiori Diſſertatione iam dixi, fieri profecto poterat, longeque veriſimillimum videbatur, ut Tribuum ipſarum ordo ſemper idem, conſtans, ac invariabilis eſſet; Prytaniarum vero ſeries ſingulis annis diverſa foret: hoc eſt Tribus ipſae conſtanti quodam ordine, ſive praerogativa inter ſe conferrentur; quamvis in obeundo Prytaniae munere varium ſubinde locum ſortis arbitrio obtinerent: & quamvis etiam in hoc ipſo obeundo munere conſtantem ordinem obſervarent, ut Dodvellus exiſtimaverat, oſtendendum tamen ſupererat, an hic ipſe Prytaniarum ordo cum alio Tribuum ordine conſpiraret, vel potius ab illo diſtingueretur. Ac Dodvellus quidem nullum eiuſmodi Tribuum ordinem a Prytaniarum ordine diſtinctum eſſe putavit; ideoque ſolam Prytaniarum ſeriem inquirendam ſuſcepit, ut exinde facile conſtans etiam Tribuum ordo deduceretur; cumque circa Olympiadem CXXVI., ſive Zenonis Cittiaei aetate, Acamantidis Tribus Prytaniam, quae *ſexta* iampridem fuerat, in *quintum* locum migraſſe intelligeret, conſtantem illum Tribuum ordinem, qui prius invaluerat, ita variatum eſſe putavit, ut duae novae Tribus, *Antigonis*, & *Demetrias*

Olym-

Digitized by Google

Olympiade CXVIII. inſtitutae ante ceteras collocatae primum in illarum ſerie locum occupaverint. Ego vero Tribuum ordinem a Prytaniarum ſerie diſtinguendum eſſe ita pluribus Veterum teſtimoniis oſtendam, ut cum Tribuum ordinem conſtantem olim Athenis fuiſſe demonſtravero, ſimulque perſpicuis illum characteribus confirmavero, Prytaniarum deinde ſeriem ſingulis annis diverſam fuiſſe variis etiam exemplis evincam; ut nullus proinde ambigendi locus ſuperſit quinam conſtans, veruſque Tribuum Athenienſium ordo, quaenam vera Prytaniarum ſeries haberi debeat.

II. Atque, ut a definiendo Tribuum ordine repente exordiar, ex variis ille Scriptoribus, Graeciſque Marmoribus inferri facile poterit, quae ſervata plerumque temporum ſerie ſubiiciam. Ac primo quidem occurrit Demoſthenes, aut vetus Orator ille, qui funebrem Orationem illam conſcripſit, qua Athenienſes in Chaeronenſi praelio anno 3. Olympiadis CX. caeſi celebrantur, atque inter Demoſthenis Orationes occurrit [1]. Siquidem Orator ipſe, ut oſtenderet Athenienſium illorum ſingulos domeſtica quoque Gentilium, vel Tribulium ſuorum virtutis exempla habuiſſe, quibus ad gloriam, animique robur in praelio exerendum incitarentur, illa ſe exponere profitetur, *ἃ κατα φυλὰς παρεκάλεσεν ἑκάστους ἐυρώστους εἶναι*, *quae ratione Tribuum* illorum *ſingulos excitarunt*, *ut ſtrenui forent*; ideoque Athenienſium Tribuum ſingulas, commemoratis etiam ipſarum laudibus, hoc ordine recenſet: *Erechtheidem*, *Aegeidem*, *Pandionidem*, *Leontidem*, *Acamantidem*, *Oeneidem*, *Cecropidem*, *Hippothoontidem*, *Aeantidem*, *Antiochidem*. Dubitari hic certe non poterit quin, ſi certus aliquis, & omnino conſtans Tribuum ordo Athenis fuerit, ut ex Herodoto, Plutarcho, longeque veriſimillima coniectura ſuperiori Diſſertatione Num. VI. contra Dodvellum oſtendi, Demoſthenes ipſe, vel quicumque tandem is fuit, qui funebrem laudationem illam conſcripſit, in contexenda Tribuum ſerie ſic illum expreſſerit, ut ipſas eodem prorſus ordine recenſeret, quem illae Athenis obtinere conſueverant: cum praeſertim ſeries illa, vel ordo Athenienſibus omnibus perſpectus eſſe deberet. Accedit etiam quod, etſi funebris Oratio illa, quae nunc Demoſthenis inſcripta nomine circumfertur, Demoſthene indigna,

(1) Pag. 155.

ideoque ipſi ſuppoſita concedatur [1], compertum eſt tamen, quod Demoſthenes ipſe funebrem Orationem habuit, qua milites Chaeronae ſublatos laudavit. Id nitide teſtatur Plutarchus in ipſius Vita: *ὥςε κ̀ τῶν ὀςέων ἐκ Χαιρωνέας κομισθέντων, κ̀ θαπτομένων τὸν ἐπὶ τοῖς ἀνδράσιν Ε῎παινον εἰπεῖν ἀπέδωκεν*, ut Populus, *oſſibus e Chaeronaea allatis, & ſepeliendis, laudationem hominum ei dicendam mandaverit*: quemadmodum in Vita X. Rhetorum, de Demoſthene ipſo loquens ait *εἶπε μέντοι τὸν Ε᾽πιτάφιον ἐπὶ τοῖς πεσοῦσιν funebrem de ſublatis Orationem recitavit*; atque Demoſthenes ipſe Orationem illam a ſe habitam eſſe gloriatur [2]. Itaque, licet vera Demoſthenis Oratio prorſus exciderit, veriſimile eſt tamen quod Orator ille, qui Demoſthenem imitatus laudationem illam conſcripſit, atque Demoſthenis etiam nomine fortaſſe vulgavit, rationes omnes, & argumenta ſit proſequutus, quae facile ab ipſo Demoſthene expreſſa fuerant; ideoque in contexenda quoque Tribuum Athenienſium ſerie ordinem illum, accurate ſervaverit, qui a Demoſthene adhiberi debuerat: ut illa proinde Tribuum ſeries, quae in hac Oratione conſpicitur, eadem omnino cenſeri facile debeat, quae Demoſthenis ipſius aetate omnino conſtans, ac invariabilis haberi conſueverat.

III. Demoſthenis, vel alterius Oratoris huius teſtimonio Auctor etiam ille merito adiungi poterit, qui Etymologicum Magnum conſcripſit. Siquidem ille ubi de Heroibus Tribuum Athenienſium Eponymis diſſerit, illorum numerum, ordinem, atque originem accurate nobis expreſſit: *Ε᾽πώνυμοι δέκα εἰσιν, ἐφ᾽ ὧν αἱ Φυλαὶ προσηγορεύθησαν, οἷον Ερεχθεὺς, Α᾽ιγεὺς, Πανδίων, Λεὼς, Α᾽λμᾶς* (leg. *Α᾽κάμας*) *Οἰνεὺς, Κέκροψ, Ι῾πποθόων, Α᾽ίας, Α᾽ντίοχος. Ταυτα δέ ὀνόματα ἄπορα ὁ Πύθιος εἵλετο. Κλισθένης ὅτω διαταξάμενος τὸ πᾶν πλῆθος εἰς δέκα φυλάς. Eponymi decem ſunt, a quibus denominatae ſunt Tribus; nimirum Erechtheus, Aegaeus, Pandion, Leon, Acamas, Oeneus, Cecrops, Hippothoon, Aiax, Antiochus. Haec autem nomina prius confuſa* Apollo *Pythius elegit*; *Cliſthene hoc pacto univerſam* Athenienſium Civium *multitudinem decem in Tribus diſtribuente*. Quis hic aperte non videat quod Heroes omnes Tribuum Eponymi, adeoque Tribus etiam ipſae, eodem prorſus ordine ab Etymologo recenſentur, qui in ſuperiori Demoſthenis loco conſpi-

(1) Vid. Meurſ. Lect. Attic. Lib. VI. c. 10. & Libanium in Proem. ad Orat. Demoſth.
(2) De Corona pag. 32.

Digitized by Google

conſpicitur? Quemadmodum certe Scriptor ille ubi Tribus ipſas a Cliſthene, Pythiique Apollinis oraculo inſtitutas, vel in decem diſtributas eſſe teſtatur, cum Pollucis, Herodoti, aliorumque, quos ſuperioris Diſſertationis initio iam protuli, teſtimonio mirifice conſpirat. Quamvis autem Etymologus ille ſequioribus ſolum temporibus floruerit, maximo tamen in pretio ipſius autoritas eſſe debet, cum ille pleraque ex veteribus Scholiaſtis, vel monimentis aliis collegerit; ut in contexenda proinde Athenienſium Tribuum ſerie veteris Scriptoris alicuius veſtigiis inſtitiſſe videatur; nec alium certe ipſarum ordinem edidiſſe, quam qui conſtanter olim Athenis ante Olympiadem CXVIII. habebatur; cum nullam recentiorum Tribuum, aut Regum, ex quibus iſtae nomen acceperant, mentionem iniecerit.

IV. Quod vero non infeliciter, niſi mea me fallit opinio, ex ſuperiori Demoſthenis, atque Etymologi loco iampridem conieceram, illuſtrius deinde ex pulcherrima Inſcriptione confirmari poſſe conſpexi, quam clariſſimum Italiae noſtrae decus Scipio Maffeius in ſuis *Galliae Antiquitatibus* Epiſt. XIX. nobis exhibuit. Ac eiusmodi quidem Inſcriptio, quae ceteras Graecas omnes, ſi tamen Sigaeam, aliaſque paucas, quae βυςροφηδὸν exaratae ſunt, exceperis, antiquitate longiſſime excellit, quippe quae 2200 ab hinc annis erecta fuerit. Haec Athenis olim poſita, tribus marmoreis Tabulis, ſive Marmoris unius fragmentis conſtabat cum Sponius illam Athenis exſcripſit; in Regia tamen Inſcriptionum Academia duo nunc ſolum conſpiciuntur, quae Nointelius Athenis Lutetiam deferenda curavit. Poſtremam ſolum ipſius partem variis etiam erroribus inquinatam edidit Sponius in *Miſcellaneis Eruditae Antiquitatis* Claſſe X. num. 1. cum Montfauconius ſolam ipſius mentionem iniecisſet in *Palaeographia* Lib. II. pag. 135. Maffeius vero integram illam nobis exhibuit variiſque adnotationibus illuſtravit; quemadmodum quoque prima ſolum ipſius pars apud Muratorium occurrit in *Novo Inſcriptionum Theſauro* pag. 878. num. 1. Itaque doctiſſimorum hominum veſtigiis inſiſtens integram hic ego quoque Inſcriptionem illam ſubiiciendam eſſe putavi; niſi quod plurima Athenienſium nomina iis in locis, quae aſteriſco notata conſpiciuntur, omiſi, ſimulque omiſſorum nominum numerum indicavi.

Plu-

Plurima vero, quae ex pulcherrimo hoc Marmore de veteri quarundam Graecarum literarum forma, interpungendi more, aliiſque id genus inferri facile poterant, hic nihil moror; quod & alterius illa ſint loci, atque oportune a Bimardo, & Maffeio obſervata iam fuerint. Veterem ſolum Athenienſium morem in Marmoribus, aut Inſcriptionibus eiuſmodi excitandis obſervare mihi nunc libuit, ut exinde Marmoris huius aetas, ſimulque locus oſtendatur, in quo iampridem Athenis fuiſſe debuit. Itaque, quod ad locum quidem attinet, nullus hic dubito quin Marmor illud in exteriori Ceramico, qui nempe in Urbis pomerio reperiebatur, poſitum fuerit. Siquidem Athenienſibus ſolemne fuerat milites omnes, qui Patriae amore in bello ſublati fuerant, certis quibusdam ritibus, publicoque ſumptu in Ceramico ſepelire; ipſorumque, & Ducum nomina marmoreis monimentis inſcribere. Ac celebres quidem, ſtatoſque ritus illos, qui in tumulandis militum cadaveribus obſervari conſueverant, ex Thucydide (1), aliiſque Scriptoribus (2) Meurſius (3) accuratiſſime demonſtravit. Id vero in Academia, vel Ceramico peragi conſueviſſe perſpicuo Pauſaniae teſtimonio erudimur, quod ex hoc ipſo Marmore confirmari facile poterit; ſicuti viciſſim Marmori plurimus ex Pauſania ſplendor accedit. Itaque Pauſanias de Ceramico loquens ait ἔςι δὲ καὶ πᾶσι μνῆμα Ἀθηναίοις, ὅποσοις ἀποθανεῖν συνέπεσεν ἔν τε ναυμαχίαις, καὶ ἐν μάχαις πεζαῖς . . . . κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐς Ἀκαδημίαν. καὶ σφῶν ἑςᾶσιν ἐπὶ τοῖς τάφοις ςῆλαι τὰ ὀνόματα, καὶ τὸν Δῆμον ἑκάςου λέγουσαι (4): *extat quoque ſuum Athenienſibus omnibus monumentum, qui navalibus praeliis, aut terreſtribus cecidiſſent . . . . in via, quae ad Academiam ducit; tumuliſque pilae impoſitae, quibus inſcriptum quod cuique nomen erat, ac quis Populus*. Neque ſolum Populus, ad quem milites illi ſpectaverant, ſed Tribus ipſae aliquando, & frequentius etiam, exprimebantur; ſubdit enim τάφος δὲ ἐν τῷ πεδίῳ Ἀθηναίων ἐςίν. ἐπὶ δὲ αὐτῷ ςῆλαι τὰ ὀνόματα τῶν ἀποθανόντων κατὰ Φυλὰς ἑκάςων ἔχουσαι: *in campo Athenienſium eſt ſepulcrum, & cippi in eo nomina interfectorum iuxta Tribus referentes*. Eximius iſte Pauſaniae locus nitide, ut opinor, oſtendit eiuſmodi Marmor, cui militum interfectorum nomina inſcripta conſpiciuntur, olim in Ceramico, publico nimirum Urbis

(1) Lib. II. (2) Schol. Ariſtoph. Equitib. (3) Ceramic. c. 2. & 7. (4) In Attic. c. 29.

Digitized by Google

bis ſepulcreto extitiſſe. Oſtendit etiam militum illorum ſingulos ita in propria Tribu veluti claſſe memoratos eſſe, ut in contexenda harum Tribuum, ſive Tribulium ſerie conſtans quidam, certuſque ſemper ordo ſervaretur; ille nimirum, quo Tribus ipſas tum belli tum pacis etiam tempore inter ſe conferri iam diximus; unde non immerito fortaſſe ſuſpicari quis poterit ideo plurimos ex Erechtheide, pauciores ex aliis Tribubus memorari, quod cum illa primum in conflictu locum occupaverit, plurimos etiam acrioribus hoſtium telis obiecerit. Sed haec, aliaque id genus facile ex ipſo Marmore deprehendi poterunt. . . . .

ΕΡΕΧΘΕΙΔΟΣ

ΗΟΙΔΕ⁝ ΕΝΤΟΙ ⁝ ΠΟΛΕΜΟΙ⁝ ΑΠΕΘΑΝΟΝ⁝ ΕΝΚΥΠΡΟΙ⁝ ΕΝ ΑΙΓ
ΥΠΤΟΙ ⁝ ΕΝΦΟΙΝΙΚΕΙ ⁝ ΕΝΑΛΙΕΥΣΙΝ ⁝ ΕΝΑΙΓΙΝΕΙ ⁝ ΜΕΓΑΡΟΣ
ΕΝ ΤΟ ΑΥΤΟ ΕΝΙΑΥΤΟ

.... ΤΕΓΟΝ	ΦΑΝΥΛΛΟΣ	ΑΚΡΥΠΤΟΣ
Φ....... ΧΟΣ	ΧΙ .... ΝΙΟΣ	ΤΙΜΟΚΡΑΤΕΣ
Π.... ΑΛΕΟΝ	Ε.... ΕΙΤΟΝ	ΑΡΧΕΛΑΣ
....ΥΣΤΡΑΤΟΣ	Γ....ΚΙΠΠΟΣ	ΕΥΘΥΚΡΑΤΕΣ
ΑΚΟΝΤΙΔΕΣ	ΛΥΣΙΚΛΕΣ	ΠΑΤΡΟΚΛΕΙΔΕΣ
* 50	* 50	* 50
ΑΜΦΙ....ΕΔΕΣ	ΝΙΚΟΝ	ΑΚΑ....Θ....
ΧΣΕΝΥΛΛΟΣ		

ΣΤΡΑΤΕΓΟΣ⁝
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΟΙ

ΗΙΠΠΟΔΑΜΑΣ	ΤΕΛΕΝΙΚΟΣ
ΕΝΘΙΜΑΧΟΣ	ΜΑΝΤΙΣ
ΕΥΜΕΛΟΣ	
ΑΝΔΡΟΣΘΕΝΕΣ	

ΤΟΧΣΟΤΑΙ ΦΡΙΝΟΣ

ΤΑΤΡΟΣ

ΘΕΟΔΟΡΟΣ

ΑΛΕΧΣΙΜΑΧΟΣ

Hic deſinit I. Tabula: mox ſequitur II. quae Athenis erat III.

. . . . . .	. . . .	. . . . . . :
ΛΤΚΙΝΟΣ	. . . .	. . . .
ΑΡΧΙΑΣ	ΚΑ	. . . .
ΦΟΚΙΟΝ ΤΡΙΕ	ΠΤΘ . . .	. . . .
ΘΟΚΤΔΙΔΕΣ	ΝΙΚΟ . . .	. . . .
* 17.	* 17.	* 17.
ΜΙΜΝΟΝ	ΠΑΤΣΑΝΙΑΣ	. . . ΣΤΙΑ . . .
ΘΕΟΓΕΝΕΣ	. . . . . .	ΜΕΝ . . . . ΟΣ
ΑΘΕΝΟΔΟΡΟΣ	. . . . .	ΛΕΟΝΤΙΔΟΣ
ΑΜΦΙΑΝΑΧΣ	. . . . .	ΑΡΙΣΤΙΔΕΣ
ΣΟΣΤΡΑΤΟΣ	. . . . .	ΠΑΡ . . . . ΒΑΤΕΣ
ΕΤΦΑΝΕΣ	ΚΑΛΛΙΘΑΛΕΣ	ΦΤΣΙ . . . . ΟΣΔΙΟΚΛ .
ΑΡΧΙΚΛΕΣ	ΝΕ . . . ΕΙΔΕΣ	ΑΡΧΕΔΑΜΑΣ
ΦΑΝΟΚΛΕΙΔΕΣ	ΠΑΝΘΑΡΟΣ	ΛΤΣΙΣΤΡΑΤΟΣ
ΕΤΕΡΓΙΔΕΣ	ΕΣΙ . . . ΧΟΣ	ΠΟΛΤΚΡΑΤΕΣ
ΑΡΙΣΤΟΝΤΜΟΣ	ΦΙΛΙΠΠΟΣ	ΝΙΚΟΚΛΕΣ
ΚΕΦΙΣΟΔΟΡΟΣ	ΤΙΜΟΚΡΑΤΕΣ	ΑΚΑΜΑΝΤΙΔΟΣ
ΘΕΟΦΑΝΕΣ	ΘΕΟΚΡΙΤΟΣ	ΟΛΤΝΠΙΑΡΑΤΟΣ
ΟΦΣΙΑΔΕΣ	ΜΝΕΣΙΚΡΑΤΕΣ	ΑΤΤΟΜΑΘΕΣ
ΝΙΚΙΑΔΕΣ	ΠΕΡΙΚΛΕΣ	ΛΕΟΝΙΔΕΣ

ΚΑΛ-

ΚΑΛΛΙΤΕΛΕΣ	ΑΝΤΙΔΟΤΟΣ	ΔΕΜΕΤΡΙΟΣ
ΣΑΤΥΡΟΣ	ΘΕΟΦΑΝΕΣ	ΡΙΝΟΝ
ΑΡΙΣΤΥΛΛΟΣ	ΘΕΟΓΝΕΤΟΣ	ΑΛΕΧΣΙΠΠΟΣ
ΕΡΓΟΤΙΜΟΣ	ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ	ΑΡΧΙΑΣ
ΕΥΦΙΛΕΤΟΣ	ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΣ	ΧΑΙΡΕΦΟΝ
ΕΠΙΔΡΟΜΟΣ	ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΣ	ΟΙΝΕΙΔΟΣ
ΛΥΚΕΑΣ ΤΡΙΕ	ΦΙΛΟΔΕΜΟΣ	ΔΙΟΚΛΕΙΔΕΣ
ΤΛΕΣΟΝΙΔΕΣ	ΧΣΕΝΟΧΑΡΕΣ	ΑΜΕΙΝΟΚΡΑΤΕΣ
ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ	ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ	ΤΙΜΟΘΕΟΣ
ΕΥΦΡΑΝΟΡ	ΧΑΡΙΝΟΣ	ΚΕΚΡΟΠΙΔΟΣ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΣ	ΚΑΛΛΙΦΟΝ	ΤΕΛΕΣΕΓΟΡΟΣ
ΑΡΙΣΤΟΜΕΔΕΣ	ΝΙΚΙΑΣ	ΣΑΤΥΡΟΣ
ΛΥΣΙΦΑΝΕΣ	ΚΑΛΛΙΑΣ	ΔΙΕΙΤΡΕΦΕΣ
ΚΑΛΛΙΦΟΝ	ΦΙΛΕΑΣ	ΛΕΟΧΑΡΕΣ
ΑΝΤΙΚΛΕΣ	ΑΝΤΙΧΑΡΕΣ	ΔΟΡΟΘΕΟΣ
ΚΑΛΛΙΑΣ	ΕΥΘΟΙΝΟΣ	ΑΡΧΙΑΣ
ΕΥΠΟΛΙΣ	ΧΑΙΡΕΣΤΡΑΤΟΣ	ΠΡΟΜΑΧΟΣ
ΑΝΤΙΦΑΝΤΟΣ	ΔΙΦΙΛΟΣ	ΗΙΠΠΟΘΟΝΤΙΔΟΣ
ΓΟΡΔΟΣ	ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ	ΠΥΘΟΔΟΡΟΣ ΦΥΛΑΡΧ
ΣΟΤΙΜΟΣ	ΗΑΓΝΟΝ	ΦΑΝΟΚΛΕΣ
ΑΡΙΣΤΟΚΛΕΣ	ΣΜΥΚΥΘΟΣ	ΦΙΛΟΝ
ΑΠΟΛΛΟΔΟΡΟΣ	ΚΤΕΣΙΦΟΝ	ΔΕΙΝΙΑΣ
ΕΥΘΥΚΛΕΙΔΕΣ	ΕΠΙΛΥΣΑΜΕΝΟΣ	ΣΠΕΥΣΟΝ
ΑΡΧΕΣΤΡΑΤΟΣ	ΧΑΛ . . . ΟΝ	ΑΝΤΙΑΣ
ΑΜΕΝΙΤΟΣ	ΧΑΙΡΕΣΤΡΑΤΟΣ	ΣΙΛΑΝΟΣ
ΗΙΠΠΟΝ	ΜΝΕΣΙΚΛΕΣ	ΑΙΣΙΜΙΔΕΣ

ΠΥΘΟΔΟΡΟΣ . . . . . . ΣΟΣΙΜΑΧΟΣ . . .

ΗΑΓΝΟΣΤΡΑΤΟΣ . . . . . . ΠΡΟΜΑΧΟΣ . .

. . . . . ΜΑΣΟΣ . . . .

. . . .

V. Quod ad pulcherrimae, praeſtantiſſimaeque Inſcriptionis huius aetatem attinet, illam Cl. Maffeius ad Peloponneſiaci Belli tempora ſpectare credidit, quod iis nimirum temporibus Athenienſes in Aegypto, ſimulque in Cypro, ad Halieas, in Aegina, & Phoenicia dimicaverint, ut Thucydides [1], ſimulque Plutarchus [2] etiam teſtatur. Atque optime ille quidem, feliciterque coniecit de iisdem omnino bellis in Marmore hoc agi, quae tum a Thucydide, tum a Plutarcho memorantur: ſed illa tamen ante Peloponneſiaci Belli tempora, Cimone adhuc ſuperſtite, contigerunt: cum Cimon ipſe Pediaeo Athenis Archonte, hoc eſt anno 4. Olymp. LXXXII. e vivis exceſſerit [3]; Peloponneſiacum vero Bellum anno 1. Olymp. LXXXVII. exarſerit. Itaque verum Aegyptiaci, Aeginenſis, Halienſis, ſimulque Megarenſis belli tempus, adeoque Marmoris huius aetas ex ſolo Diodoro deduci poterit, qui Libro XI. c. 78. Athenienſium victoriam ad Halieas contra Corinthios, ſimulque victoriam aliam contra Aeginetas contigiſſe memorat *Philocle* Athenis Archonte anno 2. Olympiadis LXXX.: quemadmodum Megarenſe bellum anno ſequenti deſcribit, cum de Aegyptio, Phoenicio, Cyprioque bello anno 1. eiusdem Olympiadis LXXX. diſſeruiſſet. Lyſias quoque in Oratione XXXI. bella commemorat, quae uno, eodemque tempore in Aegina, Aegypto, & Megara geſta ſunt; Myronidemque in Megarenſi bello Athenienſium ducem fuiſſe dicit. Accuratior tamen Thucydides, quippequi aetatem illam proxime attigerat, diſerte docet quod in Aegypto quidem, Cypro, & Aegina ſaepius, variiſque etiam annis pugnatum fuit; ſed aliquando tamen uno eodemque anno Athenienſes in *Cypro* primum, tum in *Aegypto*, deinde ad *Halieas*, mox in *Aegina*, tandemque in *Megarae* finibus dimicarunt; ideoque in recenſendis Athenienſium bellis Thucydides cum Mar-

(1) Lib. I. (2) In Cimone. (3) Diodor. Lib. XII. c. 4.

Marmore mirifice conſpirat. Itaque iam nullus dubitandi locus ſupererit quin, ſi Megarenſe bellum, quod omnium poſtremum exarſit, ut ex Diodoro, Thucydide, ſimulque Marmore apparet, ad annum 3. Olympiadis LXXX. referri debeat, Marmor ipſum hoc anno, ut putavit Bimardus [1], vel ſequenti potius, ſi mavis, excitatum fuerit. Eximia quoque Marmoris huius antiquitas exinde facile deduci poterit, quod in illo duae vocales longae Η, & Ω minime occurrant: quippequae ſolum anno 4. Olymp. XCIV. *Euclide* Athenis Archonte adhiberi conſueverint, ut diſerte Plutarchus [2], Suidas [3], Syrianus [4], aliique plurimi [5] demonſtrarunt; atque viciſſim ex antiquiſſimo hoc Marmore clarius, & illuſtrius adhuc oſtendi poteſt. Illud etiam hic obiter obſervaſſe iuverit, quod Cl. Maffeius poſtremas Tituli voces . . . . ΜΕΓΑΡΟΣ

ΕΝ ΤΟ ΑΤΤΟ ΕΝΙΑΤΤΟ

. . . . ΤΕΓΟΝ

ita coniungendas eſſe putavit, ut legendum foret *Μέγαρος ἐν τῷ ἀυτῷ ἐνιαυτῷ Στρατηγῶν*: ut nempe exprimatur Megarum hoc ipſo anno, quo praelium in Cypro, in Aegypto, in Phoenicia, in Halieis, & in Aegina contigerat, Strategum fuiſſe. Ego vero, doctiſſimi Viri pace, coniecturam illam minus accuratam eſſe putaverim. Siquidem primo non modo Thucydides, ſed Diodorus etiam aperte docet quod Cimon in Cypro, in Aegina Leocrates, in Megara Myronides Strategus fuit; atque in ipſo Marmore diſerte legitur quod in Aegypto Strategus fuit Hippodamas; ideoque Megarus ille nulla ratione *ςρατηγῶν*, ſive *ςρατηγὸς Strategus* haberi poterit. Deinde vero perſpicua Tituli ſeries oſtendit quod voces illae *ἐν τῷ ἀυτῷ ἐνιαυτῷ*, *eodem anno* non ad Strategum, quicumque ille fuerit; ſed ad *ἀπέθανον*, *interierunt*, ſive ad occiſos milites referri debent; ut nempe exprimatur quod illorum ſinguli variis quidem in locis, ſed uno tamen eodemque anno pro Patria perierunt. Denique, cum in Cypro, Aegypto, Phoenicia, Halieis, Aegina, ſimulque tandem Megara pugnatum fuerit, veriſimile eſt certe in Inſcriptionis titulo Megaram

X 2 quo-

(1) Diſſert. I. apud Murat. (2) In Ariſtide init. (3) In Samiorum Populus. (4) Comment in Hermogen. (5) Vid Meurſ. de Fortun. Athen. & de Arch. Ath Lib. III. c. 87. & Apoſtol. Cent. XVII. Prov. 25.

quoque, aliarum omnium regionum inſtar, expreſſam fuiſſe; ideoque ſoli quadratarii vitio tribuendum putaverim quod hic in Marmore non εν Μεγαροις, vel Μεγάροις, vel Μεγαροι, ſed vitioſe Μεγαρος inſculptum fuerit. Certe Bimardus in Marmore non Μεγαρος, ſed Μεγαρο . . ., ultimis nimirum literis extritis, aut evaneſcentibus ſcriptum aſſerit, ideoque legendum eſſe putavit Μεγαροιστε; optimeque Inſcriptionis titulum latine reddidit

Ex Tribu Erechtheide
Hi in bello ceciderunt in Cypro, in Aegypto, in Phoenice, in Halienſibus, in Aegina, & Megaris
eodem anno

minus vero feliciter, accurateque doctiſſimus Muratorius titulum ipſum expreſſit *in maritimis navigationibus, in Aegina Megarae*; atque in ſubiectis adnotationibus obſervavit fortaſſe *in Eleuſi* vertendum eſſe: cum *Halieis* certe neque maritimas expeditiones, neque Eleuſim, ſed Halieas ſolum Laconicae Urbem exprimant.

VI. Sed Marmoris aetate iam definita, ſimulque demonſtrata ipſius cum Thucydide, aliiſque Scriptoribus conſenſione, nunc Tribuum Athenienſium ſeries, quae in illo contexitur, oſtendi debet. *Erechtheidem* hic Tribuum omnium primam eſſe conſpicimus, cui tandem, interiectis tamen lacunis aliquot, in altera Inſcriptionis parte, ſive Marmorea Tabula ſuccedit *Leontis*. Leontidem proxime ſequitur *Acamantis*: deinde *Oeneis*, mox *Cecropis*; denique *Hippothoontis*; cumque Sponius in altera Marmoris parte, quam ipſe Athenis exſcripſerat, quaeque Lutetiae deſideratur, *Pandionidem*, moxque Leontidem Tribum recenſitas eſſe fateatur, *Pandionis* ipſa ante Leontidem proxime collocari debet; ideoque ex praeſtantiſſimo hoc Marmore ita Tribuum illarum ſeries contexi debet, ut *Erechtheis* quidem omnium prima ſit; tum continua, neque interrupta ſerie *Pandionis*, *Leontis*, *Acamantis*, *Oeneis*, *Cecropis*, *Hippothoontis* recenſeantur: quae ſane Tribuum ſeries cum altera mirifice conſpirat, quam ex ſuperiori Demoſthenis, atque Etymologi teſtimonio a me conſtitutam eſſe iam dixeram. Quod ſi in diffracto, exeſoque Marmore *Aegeis*, *Aeantis*, ac *Antiochis* exciderunt, perſpicuum eſt tamen quod Tri-

Tribus illae poſt Erechtheidem ante Pandionidem; ſive poſt Hippothoontidem conſtitui debent; ideoque Tribuum aliarum ſeriem tum ex Demoſthene, atque Etymologo, tum etiam ex Marmore conſtitutam perturbare non poſſunt; cumque in ſeptem Tribuum ordine deſignando Marmor ipſum cum Demoſthene, atque Etymologo accuratiſſime conſentiat, dubitari certe non poterit quin in evanidis etiam Marmoris laciniis, fragmentiſque tres aliae Tribus eodem prorſus ordine inſculptae olim fuerint, quem in Etymologo, & Demoſthene obſervatum eſſe conſpicimus. Ergo Olympiade LXXX. Tribuum Athenienſium ſeries omnino conſtans eſſe debuit; idemque prorſus illarum ordo ad Demoſthenis etiam aetatem pervenit; ut proinde Olymp. CX. Orator ille Tribus omnes eadem ſerie recenſere potuerit, qua in eximio, pulcherrimoque hoc Marmore recenſitae iam fuerant.

VII. At neque Demoſthenis ſolum aetate vetus illa Tribuum Athenienſium ſeries, qualis in antiquiſſimo hoc Marmore exprimitur, atque olim a Cliſthene inſtituta fuerat, conſtans, atque eadem ſervata fuit; ſed additis etiam novis Tribubus ſemper eadem, ſecus ac Dodvellus exiſtimavit, accuratiſſime perſeveravit; ut ex altera Inſcriptione conſpicitur, quam Sponius ipſe Athenis exſcripſit, ac in Itiner. Tom. III. Pag. 45. edidit. Siquidem in ipſa veteres illae Tribus X. eodem prorſus ordine recenſentur, qui in Demoſthene, Etymologo, ſuperiorique Inſcriptione obſervatur; niſi quod *Ptolemais* inter Leontidem, & Acamantidem collocatur; *Hadrianis* vero inter Acamantidem ipſam, atque Oeneidem inſeritur; *Attalis* denique poſt Antiochidem omnium poſtrema conſpicitur . . . .

.... ΟΤ ΠΑΛΛΕΝΕΩΣ ΑΝΕΓΡΑ

ΨΕΝ . . . . Π ΑΤΤΩ ΕΦΗΒΕΤ

ΣΑΝΤΑΣ . . . ΣΟΣ ΠΑΛΛΗΝΕΤΣ

ΕΡΕΧΘΕΙΔΟΣ

.... ΝΟΣΟΚΑΙ ΕΛΕΤΣΕΙΝΙΟΣ

ΚΗΦ

. . ΝΙΔΣ

Digitized by Google

. . ΝΙΟΣ Ο ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΣ	ΛΟΥΣΙ
. . . . ΟΣ	ΚΗΦ
. . . . ΡΟΣ ΕΥΠΟΡΟΥ	ΚΗΦ
. . . ΤΗΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	ΛΑΜ
. . . . ΑΩΝΙΟΣ ΣΟΦΟΥ	ΚΗΦ
. . . . ΙΛΙΟΣ ΕΝΓΟΝΟΥ	ΚΗΦ
. . . . ΙΓΕΝΗΣ ΘΑΛΛΟΥ	ΦΗΓ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΝΗΣΙΜ.	ΚΗΦ
. . . . ΗΣ ΞΟΠΥΡΟΥ	ΕΚΚΗ
ΑΙΓΕΙΔΟΣ.	
. . ΘΟΚΛΗΣ ΑΤΤΙΚΟΥ	ΓΑΡ
. . ΝΕΡΗ ΚΟΥΡΙΑΝΟΣ	ΓΑΡ
ΠΑΝΔΙΟΝΙΔΟΣ.	
ΑΦΡΟΔΕΙΤΟΣ ΑΦΡΟΔΕΙ	ΣΤΕΙ
ΑΛΟΥΚΙΟΣ	ΑΓΓΕ
. . ΤΑΒΙΟΣ ΕΛΠΙΝΕΙΚΟΥ	ΜΥΡΙ
ΕΛΠΙΝΕΙΚΟΣ	ΜΥΡΙ
ΜΟΥΣΩΝΙΟΣ ΠΡΟΞΕΝ	ΣΤΕΙ
. . . ΓΕΝΗΣ ΣΠΟΡΟΥ	ΚΥΔΑ
. . . . . ΕΣΟΣ	ΚΥΘ
ΛΕΩΝΤΙΔΟΣ	
. . . .	ΕΞΟΙ
. . . .	ΕΞΟΙ
. . . .	ΕΞΟΙ
. . . .	ΠΑΙΟ
. . . . ΙΜΟΡΚΑ	ΛΕΥΚ

... ΙΑΗ-

. . . . ΙΛΗΤΟΥ	ΕΥΠΥ
. . . .	ΕΞΟΙ
ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ	
. . ΩΝ	ΦΛΥ
. . . . ΟΣ ΗΡΑΚΛΕΩ	ΦΛΥ
. . . . ΔΩΡΟΣ ΑΡΤΕΜΩ	ΦΛΥ
. . . . ΝΔΟΣ ΡΗΤΟΡΙΧΟΥ	ΒΕΡ
ΑΚΑΜΑΝΤΙΔΟΣ	
. . . . ΜΑΣ ΠΡΟΣΔΕΚΤΟΥ	ΚΕΦ
. . . . ΑΤΤΙΚΟΣ	ΠΟΡΙ
. . . . ΑΜΟΝΟΣ ΜΟΣΧΟΥ	
. . . . ΤΣΟΔΩΡΟΣ ΜΟΣΧ	
ΑΔΡΙΑΝΙΔΟΣ	
ΕΥΠΟΡΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ	ΒΗΣ
ΖΩΣΙΜΟΣ ΑΡΙΣΤΩΝΟΣ	ΒΗΣ
ΗΔΙΑΝΟΣ	ΦΗΓΑ
ΜΗΝΑΝΔΡΟΣ ΗΔΙΑΝΟΥ	ΦΗΓ
ΡΑΔΙΝΟΣ	ΩΑΘ
ΑΓΑΘΟΠΟΥΣ ΕΙΣΙΔΩΡ.	ΑΦΙ
ΝΕΙΚΗΦΟΡΟΣ ΓΛΥΚΩΝΟΣ	ΒΗΣ
ΟΙΝΕΙΔΟΣ	
ΧΑΡΙΤΩΝ ΦΙΛΗΤΟΥ	ΑΧΑΡ
ΓΑΡΓΗΤΤΙΟΣ ΦΙΛΗΤΟΥ	ΑΧΑΡ
ΑΙΛ. ΦΙΛΩΝΙΔΗΣ	ΑΧΑΡ
ΣΤΡΑΤΩΝ ΟΡΘΑΓΟΡΟΥ	ΦΙΛΑ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤ	ΑΧΑΡ

KEKPO-

ΚΕΚΡΟΠΙΔΟΣ	
ΦΙΛΗΜΩΝ	ΤΡΙΝΕ
ΙΣΙΔΟΤΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ	ΤΡΙΝΕ
ΕΥΟΔΙΑΝΟΣ	ΑΙΞΟ
ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ	ΕΠΙΕΙΚ
ΖΩΣΙΜΟΣ ΠΟΛΥΚΤΗΤΟΥ	ΜΕΛΙ
ΙΠΠΟΘΟΩΝΤΙΔΟΣ	
ΠΙΣΤΟΚΡΑΤΗΣ ΠΙΣΤΙΚΟΥ	ΠΕΙΡ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΓΕΝΕΘΛΙΟΥ	ΠΕΙΡ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΙΣΙΔΟΤΟΥ	ΕΚΚΟΙ
ΕΡΜΕΙΑΣ ΖΩΣΙΜΟΥ	ΠΕΙΡ
ΦΙΛΟΚΡΑΤΗΣ ΓΕΝΕΘΛΙΟΥ	ΠΕΙΡ
ΑΙΑΝΤΙΔΟΣ	
ΚΛ. ΕΛΕΝΟΣ	ΜΑΡΑ
ΙΟΥΛ. ΑΓΡΙΠΠΑ	ΜΑΡΑ
ΑΥΡ. ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ	ΜΑΡΑ
ΚΡΑΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ	ΦΑΛΗ
ΑΡΙΣΤΩΝ	ΨΑΦΙ
ΑΝΤΙΟΧΙΔΟΣ	
ΚΑ. ΡΟΥΦΕΙΝΟΣ	ΠΑΛ
ΠΟΜΠΗΙΑΝΟΣ ΕΥΝΟΜΟΥ	ΠΑΛ
ΕΡΜΕΙΑΣ ΚΛΕΟΝΥΜΟΥ	ΦΥΡΝ
ΦΙΛΩΝ	ΙΤΕΑ
ΑΤΤΑΛΙΔΟΣ	
ΓΟΡΓΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ	ΣΟΥΝ
ΜΟΣΚΟΣ ΚΟΡΝΗΛΙΑΝ	ΑΓΝ
ΒΑΚΧΥΛΟΣ ΕΥΚΑΡΠΟΥ	ΑΠΟΛ

VIII. Exi-

VIII. Eximiam quoque Inſcriptionem aliam exhibet Sponius in Itinerario Tomo III. ad Pop. Attic. pag. 160. quae tamen, cum pluribus in locis mutila, atque exeſa fuerit, trium tantummodo Tribuum Athenienſium nomina conſervavit, quarum Tribuum ſingulae plures Athenienſes Cives, ac Ephebos, ſuperioris Inſcriptionis inſtar, complectebantur: ut proinde illorum pleroſque omittendos hic eſſe putaverim.

. . . . : :

ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΟΣ

ΔΙΟΔΩΡΟΣ ΣΥΜΜΑΧΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΥΜΜΑΧΟΥ

*

ΑΚΑΜΑΝΤΙΔΟΣ

ΣΩΤΑΣ

ΕΥΤΥΧΙΑΝΟΣ ΣΩΤΟΥ

*

ΑΔΡΙΑΝΙΔΟΣ

ΕΡΜΕΙΑΣ ΕΙΣΙΔΩΡΟΥ

ΑΙΓΥΡΟΣ ΑΝΘΟΥ

. . . . . ΑΝΘΟΥ

. . . .

In hac ipſa quoque Inſcriptione omnium breviſſima, quae vel Hadriani Caeſaris aetate, vel certe brevi poſt Hadrianum ipſum Athenis poſita fuit, idem omnino *Ptolemaidis*, atque *Hadrianidis* Tribus ſitus conſpicitur, qui in ſuperiori Inſcriptione obſervatur; ut nimirum illarum altera Acamantidem proxime praecedat, altera vero poſt Acamantidem ipſam proxime ſequatur: quo Dodvelli coniecturam perſpicue refelli poſſe iam diximus.

IX. Denique illuſtrandis Athenienſium Tribubus, illarumque ordini ſuperius a me conſtituto clarius adhuc, & uberius confirmando eximiam Inſcriptionem aliam ſubieciſſe iuverit, quae Florentiae in Riccardianis Aedibus obſervatur; ut illa variis

in locis mutila, ac depravata plurimam viciſſim lucem ex ſuperioribus Inſcriptionibus aliis accipiat; atque ipſa in primis Athenienſium Tribuum ſeries, quae in illa mirifice perturbata fuerat, accurate reſtituatur. Poſt Montfauconium, qui exiguam ipſius partem primus exſcripſerat, ut mox oſtendetur, integram illam exhibuit Cl. Gorius Tomo I. pag. 108. num. 86. atque ex Gorio Muratorius Titulum, ſimulque ſiniſtram, ſanioremque ipſius partem edidit in Novo Inſcriptionum Theſauro Pag. 600. Iterum tamen illam ex ipſo Marmore mihi deſcribendam eſſe putavi; eamque proinde cum laciniis illis, ac lacunis exhibeo, quae nunc in Marmore conſpiciuntur; niſi quod tertium Tituli verſum, in quo imperii anni memorantur, Montfauconii, Goriique fide integrum prorſus hic profero, quamvis in priori ipſius parte characteres aliqui exciderint, aut vitiati fortaſſe fuerint. Ita nimirum verſus ille nunc legitur . . . . ΕΣΕ . . ΑΣ ΤΟ . . ΕΙΚΟΣΤΟΤ ΕΒ . . . quemadmodum in duobus verſibus illis, qui proxime ſubiiciuntur, perſpicui characteres, ac voces illae nobis occurrunt, ex quibus nullus omnino ſenſus exſculpi poterit: ut non immerito fortaſſe ſuſpicari quis poſſit ab imperito quadratario, veteres, evanidoſque literarum ductus ita renovatos fuiſſe, ut novam in ipſis, alienamque ſubinde formam induxerit. Nihil eſt autem cur in exeſis, vitiatiſque fortaſſe laciniis illuſtrandis, aut ſupplendis hic immorer: nonnullas ſolum voces in ſubiectis adnotationibus coniectura reſtituam, ſimulque diſſidium illud oſtendam, quo Cl. Gorii exemplar aliquando a Marmore, atque a ſubiectae Inſcriptionis facie differre conſpicio.

Hic inſerenda Tabula Riccardianam Inſcriptionem exhibens.

X. Inſcriptionem illam primus, ut opinor, exſcripſit Montfauconius (1) dum adhuc illa reperiebatur *in Villa Riccardi ad pomaeria Urbis*; ejuſque formam his verbis expreſſit = *Eſt ibidem ceu Turriculae marmoreae fragmentum, quae cum integra conſiſteret, quatuor circiter pedes a diametro habuit. Ab interiori parte inſculpta erat nominibus Athenienſium ita eraſis, ut pauciſſima expiſcari potuerim: ſic autem incipit Inſcriptio*

ΘΕ-

(1) Diar. Italic. Pag. 361.

Θ . . ΔΟΣ
κεΚΡΟΠΙΔΟΣ) ΣΥΒΡΙΔΗΣ
ΑΘΗΝΙΩΙ) ΚΗΦΕΙΣΗΙευς
. . ΙΟΤΟ) ΠΕΡΓΑΣΗΘεν
. . ΦΙΛΟΝΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Χ
διοσκΟΥΡΙ ΓΛΑΥΚΟΥ
ποσειΔΩΝΣ
. . . . ΙΩΝ) ΓΑΡΓΗΤτιος
. . . . ΣΜΑΡΑΓΔΟΥ Α . . .
ιπποθοΩΝΩΡΟΣ) ΕΣΤΙΑου
. . . . ΙΩΡΟΣ ΕΡΜΕΡΩ (10)
. . . . ΙΩΙΔΟΣ
αιαντιΔΑΔΗΣ) Π (11)
. . . . . ΟΣ
. . . . ηΡΚΟΣ ΦΕΙΔΙου (12)
. . . . Σ ΕΞΘΙου (13)
. . αγΑΘ . . . . ΘΟΝΙΟΣ (14)
. αγαΘΩ
. . . . ΙΣ
. . . . Λ

(1) Vid. (4) Gor. . . ΘΩΝΟΣ ΑΜ . . . . .
(5) Gor. nam etiam ſuperius in ΤΥΧΗ ultimus
character ΒΟΥΣ. (9) Verſus iſte apud Gorium
omittitur 4) Integer hic verſus a Gorio pridem
exſcriptus

's
nini
mo
. .
. .
. .
. *in* .
ipſo .
. .
. .

Erechtheidis
Epictetus Sybrides
Themiſon Cephiſieus
Euporus Pergaſethus
Paranomus Dionyſii Ch.
Hyginus Glauci
Aegeidis
Artemon Gargettius
Heros Smaragdi A
Athenodorus Eſtiaei
Athenodorus Hermeri
Pandionidis
Aſclepiades Paeanienſis.
Leontidis
Callimachus Phidiae
Bacchius ex Oeo
. . . *metrius* . . . . *thonius*
. . . .

ΘΕΟΙΣ ΤΥΧΗ

ΕΡΕΧΘΕΙΔΟΣ ΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

ΕΠΙΚΤΗΤΟΣ ΣΥΒΡΙΔΗΣ. ΙΛΙΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΑΝΤΟΝΕΙΝΟΥ

ΘΕΜΙΣΩΝ ΚΗΦΕΙΣΗΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ

ΕΥΠΟΡΟΣ ΠΕΡΓΑΣΗΘ

ΠΑΡΑΝΟΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Alia quaedam ſuperſunt hinc inde, ex quibus nihil notitiae eruitur. Τῦ εἰκοςῦ ἑβδόμυ vigeſimi ſeptimi *caveſis putes haec de Imperii annis dici; non enim tandiu imperavit Antoninus Pius: ſed ea ex ſequentibus iam amotis lucem accipiebant.* Mutilam, & informem hanc Inſcriptionis laciniam, qualis in Montfauconio conſpicitur, exhibere volui, ut facile intelligatur varias illas Turriculae, vel Inſcriptionis partes tunc alio prorſus ordine collocatas fuiſſe dum illas Montfauconius exſcriberet, quam qui nunc in Marmore ad Mediceas olim, nunc Riccardianas, Aedes translato conſpicitur; ut vera proinde Tribuum ſeries, quae in Marmore deſcripta olim fuerat, in tranſferendo, diſponendoque Marmore mirifice perturbata fuerit. Ac certe, quamvis doctiſſimus Vir ille putaverit quod ex ſuperſtitibus hinc inde nominibus nihil notitiae eruatur, verumtamen Tribuum ordinem exinde inferri, vel confirmari poſſe contendo; ſi modo Marmoris partes rite diſponantur; plurima, quae obſcura vel perplexa forent, feliciter explicentur; ac nomina plerumque evanida ſuppleantur.

XI. Atque, ut ab ipſa Marmoris aetate exordiar, optandum maxime fuerat ut quemadmodum Montfauconius hic optime exiſtimavit *τῦ εἰκοςῦ ἑβδόμυ vigeſimi ſeptimi* de imperii annis, quibus Antoninus ipſe imperavit, intelligi non poſſe; cum ille exactis in imperio annis 22. menſibuſque 8. e vivis exceſſerit; ita quoque doctiſſimus Auctor ille rationem etiam aliquam edidiſſet, qua commodus ſenſus aliquis ex Marmoris epocha exſculpi poſſet; ne fortaſſe quis temere ſuſpicaretur in deſignandis imperii annis mirifice in illo peccatum eſſe. Mihi certe nulla hic erroris ſupicio ſuboritur, cum & annorum numerus non ſimplici charactere, vel literis, ut plerumque fieri conſpicimus; ſed integris potius vocibus diſerte

exprimatur ; & Antonini Caeſaris epocha Athenienſibus omnibus quamquae maxime perſpecta fuerit, quippequi, Hadriani Caeſaris inſtar, plurima Athenis munificentiae, & amoris monumenta excitaverit : ut in hac quoque veteri Inſcriptione conſpicitur [1] ; quae, quamvis a Grutero Mediolani extare dicatur, ideoque a pleriſque ad Liguſticas Athenas Stephano memoratas referri conſueverit, a Sponio tamen in Arcu quodam ad Ancheſmi montis radices reperta fuit, adeoque ad Athenas Atticas ſpectaſſe debet.

IMP. CAESAR T. AELIUS HADRIANUS ANTONINUS AUG. PIUS COS. III. TRIB. POT. II. P. P.
AQUAEDUCTUM IN NOVIS ATHENIS COEPTUM A D. ADRIANO PATRE SUO CONSUMMAVIT DEDICAVITQUE.

Itaque, ſi conjecturis hic locus aliquis eſſe poteſt, neque mea me fallit opinio, annos illos imperii, qui hoc in Marmore deſignantur, non ab Antonini Pii, ſed potius ab Hadriani Caeſaris initio ſupputandos eſſe putaverim. Audacior fortaſſe conjectura ejuſmodi, paulloque liberior videri poterit; ſed illam tamen eruditis viris probari poſſe confido. A pluribus certe, peritiſſimiſque Scriptoribus obſervatum eſſe conſpicio quod in pleriſque Nummis, qui in Caeſaris alicujus honorem in Oriente cuſi ſunt, ita conſtanter imperii anni numerantur, ut illorum initium ab anno, vel tempore deducatur, non quo Caeſar ipſe regnare caepit, ſed quo imperium in ejus gentem, ſive familiam translatum fuit; ut illo proinde annorum numero, qui in Nummis exprimitur, non Caeſaris ipſius, ſed familiae potius imperantis epocha deſignetur. Sic, ut exemplo res clarior fiat, in Neronis Nummo *decimus octavus* imperii annus notatur, atque in altero *vigeſimus primus*; cum tamen ille 14. ſolum annis imperaverit. At initio ducto a Claudio Caeſare, qui imperium in *Claudiam* gentem invexit, perſpicue apparet primum ex Nummis illis *quinto* Neronis anno, alterum vero *octavo* cuſum fuiſſe. Ita quoque Commodi Caeſaris Nummus ſervatur, in quo *trigeſimus ſecundus* imperii annus exprimitur, quamvis ille 20. ſolum annis imperaverit : quod nimirum annorum numerus a M. Au-

(1) Gruter. Pag. 177. & Scalig. ad Euſeb. Chr. num. 2147.

M. Aurelii Caeſaris initio deducatur, qui primus ex *Aurelia* gente imperium obtinuit. Itaque, ſi annorum ſupputandorum ratio, quae in Nummis illis uſurpata conſpicitur, in Marmoribus etiam aliquando obtinuit, ut hoc illuſtri, ſimulque tamen, quod noverim, unico exemplo ſuaderi poſſe videtur, perſpicuum fiet imperii annos hic in Marmore deſignatos ab Hadriani Caeſaris initio numerandos eſſe, qui primus imperii dignitatem anno 4. Olymp. CCXXIII. vel V. C. 870. in *Aeliam* gentem invexit; ideoque cum Hadrianus ipſe 22. annis regnaverit, morienſque imperium Antonino Pio reliquerit, annus ille *vigeſimus ſeptimus* cum *ſexto* Antonini Caeſaris anno concurret; ſive anno 2. Olymp. 230. V. C. 896. & a Chriſto nato 143. quo Marmor ipſum Athenis excitatum eſſe videtur. Fruſtra nimirum Cl. Muratorius temporis characteres ita diſtinguendos eſſe putavit ut εἰκοστῷ *vigeſimo*, annus imperii, atque ἑβδόμῳ *ſeptimo*, menſis numerus exprimeretur; ac Montfauconius certiorem aliam Marmoris epocham ex evanidis illis, omninoque exeſis ipſius laciniis exſculpi potuiſſe exiſtimavit. Etenim, niſi plurimum fallor, ex ipſo Marmore, quamvis integrum adhuc foret, nulla temporis nota exſculpi poſſet, cum ſola Athenienſium nomina Marmori inſcripta fuiſſe videantur, qui certo quodam anno Archontis Eponymi nomine, quod prorſus interiit, deſignato in Ephebororum album relata fuerunt: ut facile ex laciniis illis inferri poteſt, ſi cum Inſcriptionibus aliis conferantur, quarum exempla plura Diſſertatione XI. proferentur. Sic in Inſcriptione poſita Num. 14. legitur ἀνέγραψεν τοὺς ὑπ' αὐτῷ ἐφηβευσάντας; nec ullus dubito quin hic quoque reſtitui, legique debeat ανεΓΡΑΨΕΝ τοΥΣ ΥΠΑυτω εΦΗβους, ut longa nominum adhuc ſuperſtitum ſeries, & ipſa Tribuum diſtinctio demonſtrat, quarum ſeries, & nativus ordo mihi nunc oſtendendus occurrit.

XII. Itaque in hac pulcherrima, ſimulque mirifice corrupta Inſcriptione lacunas illas, in quibus integra Virorum nomina exciderunt, nihil moror; quippequae facile aut conjectura, aut aliarum Inſcriptionum praeſidio, aut ſuperſtitum adhuc literarum indicio ſuppleri poſſint, ut optime nonnulla a Cl. Gorio ſuppleta iam fuerant. Ea ſolum loca vel reſtituere, vel emendare enitar, ex quibus integra, vel accurata Tribuum Athenienſium ſeries oſtendi poſſit; cum plurima

rima certe in ipſa Inſcriptionis facie pleriſque fraudi eſſe poſſint. Ita, cum *Cecropis* Tribus in dextera Marmoris parte, ſive initio, primoque loco poſita conſpiciatur, illa omnium quoque prima cenſeri facile poſſet, ut longe poſt ipſam *Erechtheis*, *Aegeis*, aliaeque, quae in ſiniſtra, ſaniorique Marmoris parte recenſentur, ſucceſſerint. Sed hac in parte plurimum deceptus eſt ille, minuſque accuratis impoſuit, qui tria Marmoris unius, vel Inſcriptionis fragmenta ſic in pariete diſpoſuit ut illam Inſcriptionis partem, quae omnium prima, ſive ſuprema fuerat, in medio collocaverit: duaſque reliquas ita ſeiunxerit, ut quae ſupremae proxima, ſive ſecunda eſſe debuit, ſiniſtram parietis partem occuparet; omniumque poſtremam Marmoris, vel Inſcriptionis partem in dextera, primaque parietis parte collocaret. Ac certe quod illa Inſcriptionis pars, quae in Marmore media conſpicitur, ſupremum olim, primumque locum obtinuerit, perſpicue ſatis oſtendit & titulus, & Antonini Caeſaris nomen, & annus, & Archontis denique nomen, quod aliarum eiuſmodi Inſcriptionum inſtar, quarum exempla Diſſertatione XI. proferentur, hic eſſe debuit, temporiſque iniuria prorſus evanuit. Quod vero proxime non dextera, ſed ſiniſtra potius Inſcriptionis pars ſupremae ſucceſſerit, non modo ex veteri ipſius ordine, quem Montfauconius exſcripſerat, ſed exinde quoque colligitur, quod in Marmoribus aliis Hadriani Caeſaris aetate, vel certe brevi poſt ipſam, *Erechtheis* omnium prima memoretur: nec *Cecropis* ipſa hic omnium prima eſſe potuerit cum ante Cecropidis nomen alia nomina inſculpta iam fuerint, ut ſuperſtitum adhuc literarum veſtigia demonſtrant. Itaque in hac Tribuum ſerie *Erechtheis* omnium prima eſſe debuit; cui ſuccedit *Aegeis*, tum *Pandionis*, inde *Leontis*: omnino ut in Demoſthene, Etymologo, & ſuperioribus etiam Inſcriptionibus aliis conſpicitur. Hinc. . . . αχχιος ille, qui ἐξ Οἰ . . . fuiſſe dicitur, ad Οἶον Κεραμικὸν *Oeum Ceramicum* Leontidis Tribus Populum ſpectaſſe debuit, ut in altera quoque ſuperiori Inſcriptione obſervatur. Cavendum eſt autem ne in proxime ſubiecta linea, ubi lacerae voces illae ſupererant μητρ.. θωνιος, legatur Μαραθώνιος. Siquidem Marathon non ad Leontidem Tribum, ſed ad Aeantidem potius ſpectavit, ut contra Stephanum, ac Meurſium ſequenti Diſſertatione oportunius

nius oſtendam. Interim vero obſervaſſe iuverit quod in hoc ipſo Marmore Marathon in dextera parte ſub alia Tribu collocatur. Leontidi ſuccedere debuiſſet Antonini Caeſaris aetate, qua Marmor ſculptum fuit, *Ptolemais*, inde *Acamantis*, tum *Hadrianis*, mox *Oeneis*; ſed quatuor illae Tribus in Marmore omnino exciderunt; ut neque illarum, neque Pagorum, quae ad ipſas ſpectaverint, nomina nobis occurrant. Oenidi vero Tribui ſuccedere debuiſſet *Cecropis*, quae quidem in dextera Marmoris parte nobis occurit; ſimulque *Melite*, & *Pytthus* Atticae Populi recenſentur. Ac Pytthus quidem perſpicue ad Cecropidem Tribum ſpectavit; Melite vero, quamvis a Stephano Aegeidi Tribui adſcribatur, in Harpocratione tamen, Suida, & altera Sponii Inſcriptione ſuperius expoſita Cecropidi potius tribuitur. Sequitur in Marmore lacinia . . . ωντιδος; nec ullus hic dubito quin integrum nomen hic fuerit Ιπποθοωντιδος; ideoque Cecropidi proxime ſucceſſit *Hippothoontis*, prorſus ut in Demoſthene, Etymologo, aliiſque Marmoribus obſervatur. Dionyſius autem ille, vel quicumque demum is fuerit, Artemonis filius, cuius Pagus unica initiali litera Π indicatur, Πειραιεὺς fortaſſe fuit, cum Piraeeus ad Hippothoontidem certe Tribum ſpectaverit. Si in proxime ſubiecta linea, ubi Κοπριος legitur, Pagus expreſſus fuerat, non alius ille fortaſſe fuit quam Κρώπη; ut proinde Κρωπίδης legendum ſit. Quamvis enim Κρώπη ad Leontidem Tribum ſpectaverit; aucta deinde, variataque Tribuum diviſione, ad Hippothoontidem Tribum migraſſe potuit. Suſpicor tamen id non Pagi, ſed viri potius nomen eſſe; ideoque vel Κόρπιος, vel Κορπίυ; vel, ſi magis id libeat, liceatque, Γοργίυ legendum eſſe; quemadmodum certe in alia quoque Inſcriptione, quam ex Sponio [1] ego proferam, ubi Ἀγαθοπυς Γορπίυ reperitur, Sponius ipſe legendum putat Γοργίυ. Proxima, omniumque minima lacinia, quae ſupereſt, . . . ος, perſpicue nobis oſtendit id alterius Tribus nomen eſſe oportere; cum alterius profecto Tribus ſit Pagus ille, qui mox occurit; nec ad Hippothoontidem ipſam, quae mox praeceſſerat, referri ille poſſit. Tribus vero autem iſta non alia eſſe poteſt quam *Aeantis*; ut proinde lacinia ſuppleri, vel integrum Tribus nomen ita legi debeat Αἰαντίδος. Quamvis enim

(1) Itiner. ad Pop. Attic, Pag. 162.

enim Marathon, qui ſub eiuſmodi Tribu repente nobis occurrit, Leontidi a Stephano tribuatur, perſpicue tamen oſtendam ipſum ad Aeantidem Tribum non ſequioribus ſolum, ſed antiquis etiam temporibus ſpectaſſe. Iam vero nitide conſtituta Tribuum illarum ſerie, quarum nomina vel integra ſuperſunt in Marmore, vel perſpicuis certe coniecturis a me reſtituta ſunt, *Antiochis*, atque *Attalis*, aliarum plurium inſtar, exciderunt, ideoque ex Riccardiano Marmore deprehendi non poteſt quem ordinem inter ſe, ſive cum ſuperioribus aliis *Ptolemais*, *Acamantis*, *Hadrianis*, *Oeneis*, *Antiochis*, *Attalis* habuerint. Perſpicuum eſt tamen quod Tribus iſtae aliarum ordinem ſuperius conſtitutum minime perturbant; atque ipſa Marmoris fracti diviſio manifeſte nobis oſtendit illarum ſingulas eo loco iampridem in Marmore deſcriptas fuiſſe, temporiſque iniuria excidiſſe, quem vera Tribuum ſeries in Demoſthene, Etymolgo, aliiſque Inſcriptionibus expreſſa poſtulabat.

XIII Si quatuor Inſcriptiones iſtae vel inter ſe, vel cum Demoſthene, atque Etymolgo conferantur, nullus omnino dubitandi locus ſupererit, quin illae mirifice ſimul conſpirent; ut una proinde, eademque Tribuum ſeries ex illis omnibus eruatur, qualis hic expreſſa conſpicitur

1 Demoſthenes, & Etymologus	2 Inſcr. Maffeiana	3 Sponiana I.	4 Sponiana II.	5 Riccardiana.
1. *Erechtheis*	*Erechtheis.*	*Erech.*	. . . . . .	*Erechtheis.*
2. *Aegeis*	. . . .	*Aegeis*	. . . . . .	*Aegeis*
3. *Pandionis*	*Pan.*	*Pan.*	. . . . . .	*Pandionis.*
4. *Leontis*	*Leon.*	*Leon.*	. . . . . .	*Leontis.*
		Ptole.	*Ptolemais*	
5. *Acamantis*	*Acam.*	*Acam.*	*Acamantis*	. . . . . .
		Hadr.	*Hadrianis*	
6. *Oeneis*	*Oen.*	*Oen.*	. . . . . .	. . . . . .
7. *Cecropis*	*Cecr.*	*Cecr.*	. . . . . .	*Cecropis.*
8. *Hippothoontis*	*Hippo.*	*Hippo.*	. . . . . .	*Hippothoontis.*
9. *Aeantis*	. . . .	*Aeant.*	. . . . . .	*Aeantis.*
10. *Antiochis*	. . . .	*Ant.*	. . . . . .	. . . . . .
		Att.	. . . . . .	. . . . . .

Admi-

Admirabilis autem ille Inſcriptionum eiuſmodi tum inter ſe, tum etiam cum eximio illo Demoſthenis, atque Etymologi teſtimonio conſenſus manifeſtiſſime, ut opinor, oſtendit quod vera Tribuum Athenienſium ſeries non alia eſſe potuit, quam quae ex perſpicuis eiuſmodi, certiſque monumentis a me conſtituta, vel definita iam fuit.

XIV. Exinde vero refelli facile poterit opinio Dodvelli, qui aucto Tribuum numero *novas Tribus Antigonidem, & Demetriadem, ſive Attalidem, & Ptolemaidem*, quae in illarum locum ſuffectae fuerant, *primas in hoc novo ordine fuiſſe ſuſpicatur* (1); cum in prima Sponii Inſcriptione ſuperius expoſita *Ptolemais* quinto, *Attalis* vero decimotertio loco nobis occurrat. Refellitur etiam Pollucis (2) ſententia, qui prius Attalidem quam Ptolemaidem memoravit; ſecus ac Hermogenis Scholiaſtae videbatur, qui prius Ptolemaidem ipſam quam Attalidem nominavit. Hadrianidis etiam Tribus, quam Dodvellus omnino praeteriit, ſedes conſpicitur; quae non primo, ut fortaſſe Caeſaris dignitas exigere videbatur, ſed ſexto ſolum loco conſtituitur. Poſtremo intelligitur quod temere prorſus, ac immerito Sponius (3) exiſtimavit nullum omnino certum, conſtantemque Tribuum ordinem Athenis olim haberi conſueviſſe; cumque in Marmore, quod Sponius ipſe explicandum ſuſceperat, primum Erechtheidi locum concedi vidiſſet, quem tamen Hippothoontidi Pauſanias conceſſerat, inde collegit Tribuum Athenienſium nomina non in Pauſania ſolum, ſed in Marmoribus etiam temere prorſus, fortuito, neque ullo ſervato illarum ordine, recenſeri. Perſpicua ſiquidem monumenta, quae protuli, manifeſte demonſtrant quod ſemper olim Athenis certus aliquis, ac omnino conſtans Tribuum ordo haberi conſuevit, quem non Pauſanias ipſe, ſed Marmora potius nobis exhibent, quibus immerito Pauſaniae teſtimonium anteferendum eſſe Sponius exiſtimavit.

XV. Utinam vero quemadmodum veram Tribuum Athenienſium ſeriem hactenus ignoratam perſpicuis, atque eximiis monimentis illis oſtendi, ita proclive nunc foret cauſſas etiam illas exponere, quae Cliſthenem, aut Pythium Apollinem impulerunt, ut Tribus ipſas, aut Heroas illarum Epony-

(1) Diſſ. III. Sect. 30. (2) Lib. VIII. c. 9. num. 31. (3) Itiner. Tom. II. ad Pop. Attic. pag. 49.

Digitized by Google

mos hoc potius quam alio ordine recenſeret! Verum in tanta rerum obſcuritate, veterumque Scriptorum ſilentio nullus omnino mihi hac in parte ſplendor affulget; ideoque nihil hic temere vel coniectando, vel divinando definiam. Id unum tamen hic obiter obſervaſſe iuverit, ne ſeries illa temere ſolum, atque fortuito inſtituta exiſtimetur, minime mirandum eſſe ſi Erechtheis Tribus omnium prima in illarum ordine nobis occurrat; cum Erechtheus inter Heroas, vel Athenienſium Reges ita ſupremum veluti gloriae, honoriſque locum occupaverit, ut Athenienſes ab illo non modo illuſtre decus, ſed nomen etiam ipſum acceperint. Homerus certe Athenienſes Ἐρεχθῆος δῆμον *Erechthei Populum* vocavit (1): quod, ut Euſtathius obſervat, *idem* ſit *Athenas*, *vel Erechthei Populum dicere* ταυτὸν γὰρ Ἀθήνας εἰπεῖν, καὶ δῆμον Ἐρεχθέως (2): ſiquidem Erechtheus *nomine fuit adeo inclyto*, *ac celebri*, *ut Athenienſes Erechtheidas ſeſe appellari libenter admodum acciperent* οὕτω γὰρ ἦν περίκλυτος, ὥστε πάνυ ἔχαιρον Ἀθηναῖοι Ἐρεχθεῖδαι λεγόμενοι (3). Sic etiam a Pindaro (4) Athenienſes Ἐρεχθέος ἄστοι *Erechthei Cives* dicuntur; atque a Platone quoque Populus ipſe Athenienſis δῆμος Ἐρεχθέος *Erechthei Populus* (5) appellatur; atque ex Latinis etiam Ovidius ait

Nullus Erechthidis fertur celebratior illo
Illuxiſſe dies (6).

Itaque mirari certe non poſſumus ſi ceteras inter Athenienſium Tribus a Cliſthene diſtributas primus Erechtheidi locus obtigerit. Proxime vero poſt Erechtheidem ideo Aegeis Tribus honorem, ſedemque, ut opinor, obtinuit quod Aegeus Athenienſium Rex a Theſeo filio in Deos relatus divinos etiam honores acceperit (7); atque ex Phytalidis ipſi Sacerdotes inſtituti fuerint, ut fuſe Plutarchus commemorat (8): quo facile etiam fieri potuiſſe putaverim ut Aegeis ipſa ἱερὰ φυλὴ *Sacra Tribus* vocaretur, ut accuratius alibi contra Caſaubonum oſtendam (9). At nihil eſt certe cur in Tribuum aliarum ordine divinando diutius immorer. Quaecumque enim ordinis illius cauſſa, & origo cenſeri debeat, perſpicuum eſt

(1) Iliad. B. verſ. 53. 547. (2) Num. 46. (3) Num. 44. vid. Plut. de Glor. Athen. (4) Pythior. Ode T. (5) In Alcibiad. 1. (6) Metamor. VII. verſ. . . . (7) Vid. Harpocr. in Aegeus. (8) In Theſeo vid. Meurſ. Regn. Attic. III. c. 4. & in Theſeo c. 7. (9) Diſſer. X. in Lycoſtrato.

eſt tamen conſtantem olim Athenis, certumque Tribuum ordinem fuiſſe; nec alium ſane, quam qui nunc a me primum partim ex Scriptoribus, partim etiam ex veteribus monimentis aliis oſtenſus fuit.

XVI. Quamvis autem ille Tribuum Athenienſium ordo, qui in variis eiuſmodi monumentis conſpicitur, ſemper idem, ac omnino conſtans haberi conſueverit, ut Tribus ipſae non alia prorſus dignitatis, aut praerogativae ſerie inter ſe conferri debuerint; in obeundo tamen Prytaniarum munere alia Tribuum ſeries a ſuperiori diverſa ſemper uſurpata conſpicitur; ut iſta proinde fortuita, ſinguliſque annis ſortis arbitrio commiſſa cenſeri debeat. Id plurima ſane Veterum teſtimonia perſpicue nobis oſtendunt, quae contra Dodvellum ſuperiori Diſſertatione iam protuli. At, ne Dodvellus ipſe, vel cui fortaſſe Dodvelli hypotheſis arrideat, reponere, vel ſuſpicari unquam poſſit id de Proedris ſolum, qui certe ſortibus eligebantur, non vero de Prytaniis ipſis, ac Tribubus intelligendum eſſe, perſpicuis argumentis aliis, & exemplis oſtendam Tribuum *πρυτανευόσων Prytaniae munere fungentium* ſeriem ita fortuitam, variabilem, ac incertam fuiſſe, ut *primum* aliquando locum *Pandionis* ex. gr. Tribus; aliquando vero Tribus alia occupaverit: & *Pandionis* ipſa viciſſim aliquando *primo;* aliquando vero *ſeptimo* loco imperaverit: quod alia ratione fieri, vel explicari non poterit, quam ſi Tribuum ſeries ſingulis annis in obeundo Prytaniarum munere ſortibus eligeretur: ut inquit Etymologus (1) *ἐπρυτάνευον ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλων ἁι δέκα φυλαὶ κληρολαχῦσαι κατ' ἐνιαυτὸν Prytaniae vero munus obibant decem Tribus in anno, una poſt aliam, ſortito electae*. Pandionidem ſane Tribum in Prytaniarum ordine *primum* aliquando locum obtinuiſſe perſpicuo Demoſthenis teſtimonio demonſtravit Dodvellus, cum in Oratione *contra Timocratem* ſemel iterumque dicatur Pandionidem *primam* fuiſſe, atque Hecatombaeone menſe imperaſſe. Quod autem illa *ſeptimo* aliquando loco imperaverit, vel exeunte Elaphebolione menſe praeſederit, ipſe omnium primus contra Dodvellum ex altero Demoſthenis teſtimonio ex Oratione *de Corona* demonſtravi; ſimulque locum ipſum mirifice depravatum reſtitui. Quid vero quod Pandionis ipſa, niſi mea

 me

(1) In Πρυτάνεις.

me fallit opinio, aliquando etiam *nono*, ac *decimotertio* loco imperavit? Perſpicue id ſane ex duabus Inſcriptionibus inferri poſſe putaverim, quarum altera apud Cyriacum (1), altera vero apud Sponium (2) occurrit. Siquidem in prima ita legitur Ἐπὶ Ἄρχοντος Μ. Βαλερίου Μαμερτίνου Μαραθωνίου, Πρυτανείας ΙΓ. οἱ Πρυτάνεις τῆς Πανδιονίδος φυλῆς *Archonte M. Valerio Mamertino Marathonio, Prytania decimatertia, Prytanes Pandionidis Tribus*. In altera vero dicitur Ἐπὶ τοῦ μετὰ Τε . . . ιον Πόντικον Ἄρχοντα ἐνιαυτοῦ, Η Πρυτανίας, οἱ Πρυτάνεις τῆς Πανδιονίδος φυλῆς *Anno poſt Te . . . ium Ponticum Archontem, nona Prytania, Prytanes Pandionidis Tribus*. Nullus hic dubito quin Prytania, cuius numerus exprimitur, fuerit illa, qua Prytanes Pandionidis Tribus imperarunt; cum praeſertim in utroque Marmore dicatur Prytanes illos publicum ſibi victum decreviſſe, ſive ſeipſos Ἀισίτους inſcripſiſſe: quod eo ſolum tempore iis licebat, quo Prytaniae munere fungebantur. Perſpicuum eſt etiam vocibus illis πρυτανείας ιγ, aut πρυτανείας η ſolum Prytaniae numerum, ſedem, aut ordinem, non vero Prytaniae diem indicari. Ubi nimirum Prytaniae dies exprimenda fuerit, diſerte in Demoſthene, alibique dicitur ἑνδεκάτῃ, δωδεκάτῃ τῆς Πρυτανείας. At ubi Prytaniae ipſius ſedes, aut numerus exponatur, ἐννάτης, πρώτης Πρυτανείας dicitur. Addi etiam poterit eiuſmodi decreta non *nona*, aut *decimatertia* Prytaniae die, ſed *prima* potius fieri conſueviſſe; ut nempe Prytanes ipſi eodem ipſo die, quo Prytaniae munus ſuſcipiebant, hoc perenni monumento decretos ſibi honores, propriumque munus exprimere viderentur. Ergo Pandionis Tribus, ſi quatuor illa monumenta inter ſe conferantur, *primo*, *ſeptimo*, *nono*, *decimotertio* loco imperaſſe conſpicitur; adeoque ipſius ſedes in Prytaniarum ordine omnino fortuita, atque inconſtans admitti debet.

XVII. Ita primum aliquando locum non *Pandionidi*, ſed *Erechtheidi* potius contigiſſe ex clariſſimo Antiphontis loco deprehendi, quem, licet prolixiorem, integrum tamen Diſſert. II. Num. 25. exſcripſi; quod plurimam certe lucem iis affundere videretur, quae de civilis Attici anni principio, & exemptilium dierum ſede in II. Diſſertatione iam docui. Itaque antiquus Orator ille in Oratione XVI. Choragum quen-

(1) Inſcript. 96. Pag. 13. (2) Pop. Attic. Pag. 199.

quendam, qui veneficii crimine delatus fuerat, defendit. Choragus autem ille teſtatur ſe non modo Tribus ſuae *Erechtheidis*, ſed *Cecropidis* etiam Choragum electum fuiſſe: χορηγὸς κατεςάθην εἰς θαργήλια . . . ϗ ἔλαχον Κεκροπίδα φυλὴν πρὸς τῇ ἐμαυτῦ, τυτέςι τῇ Ἐρεχθηΐδι, ἐχορήγυν ὡς ἄριςα ἐδυνάμην. Ac certe quod unus, idemque Choragus pro duabus Tribubus in Thargeliis eligeretur tum ex Demoſthene *adverſus Leptinem*, tum ex eius interprete Ulpiano deprehendo. Cum enim Demoſthenes dixiſſet εἰ μιᾶς, ἢ δυοῖν φυλαῖν ἕνα χορηγὸν καθίςησιν *ſi unius, vel duarum Tribuum Choragum unum conſtituerit*, Ulpianus hic adnotavit ἐν τοῖς Θαργηλίοις δυοῖν φυλαῖν εἷς μόνος καθίςατο χορηγός. τοῖς δὲ μεγάλοις Διονυσιόις Ἀνθεςηριῶνος μηνὸς εἷς χορηγὸς ἑκάςης φυλῆς καθίςατο: *in Thargeliis* feſtis *duarum Tribuum unus ſolum Choragus conſtituebatur; in magnis vero Liberalibus, quae Antheſterione menſe celebrabantur, Choragus unus pro Tribu qualibet conſtituebatur*. Interim vero dum inſtruendis choris incumberet, adoleſcens quidam cantor, ſumpto pharmaco interiit, & Choragus ipſe veluti veneficii reus ad Archontem Regem defertur, cum adhuc ipſi Regi duo in Magiſtratu menſes, Thargelion ſcilicet, ac Scirrophorion, exigendi ſupereſſent. Tum Choragus ſubdit accuſatores, electo iam novo Rege, ſive novo anno iam ineunte, actionem deſeruiſſe; cumque illis a prima Hecatombaeonis menſis die inſtitutam iam actionem proſequi liceret, nihil tamen eos ad vigeſimam uſque Metagitnionis diem intentaſſe: quod ab ipſis tamen ex legum praeſcripto fieri oportebat; cum homicidii reus a ſacris omnibus, publiciſque muneribus arcendus eſſet: Choragus autem ipſe hoc eodem 50. dierum ſpatio Senatoris, ac Prytanis munere fungeretur: ϗ πρὸς τύτοις Πρυτανεύσας τὴν πρώτην Πρυτάνειαν ἅπασαν, πλὴν δυοῖν ἡμέραιν, ϗ ἱεροποιῶν ϗ θύων ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, ϗ ἐπιψηφίζων, ϗ λέγων γνώμας . . . ϗ Πρυτανεύων *atque inſuper toto primae Prytaniae tempore, duobus ſolum diebus exceptis, Prytanis officio fungens, ſacra peragens, ac litans pro Republica, decreta rata faciens, ſententias dicens, Prytanis munera gerens*. Perſpicui characteres iſti, temporiſque notae, quae in hac ipſa rerum ſerie accuratiſſime exponuntur, manifeſte demonſtrant quod prima Prytania illa, qua Choragus ille quotidie, duobus ſolum diebus exceptis, quibus fortaſſe abſuerat, Prytanum munera

in

in publicis, ſacriſque rebus adminiſtrandis obivit, *ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας Ἑκατομβαιῶνος μηνὸς a prima Hecatombaeonis menſis die* incaepit; ideoque, cum Choragus ipſe diſerte iam dixerit ſe Tribus *Erechtheidis* fuiſſe, manifeſtiſſime inferri debet quod anno illo, circa Olympiadem XC., prima Prytania fuit *Erechtheidis* Tribus: adeoque Hecatombaeone, vel primo menſe non *Pandionis*, ſed *Erechtheis* ipſa imperavit.

XVIII. Primum quoque locum aliquando *Aeantidi* Tribui in Prytaniarum ordine contigiſſe ſatis, ut opinor, oſtendit Decretum iſtud, quod ab Andocide exhibetur: (1) *Ἔδοξε τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, Ἐαντὶς ἐπρυτάνευε, Κλεογένης ἐγραμμάτευε, Βοηθὸς ἐπεστάτει, τάδε Δημόφαντος συνέγραψεν. Ἄρχει χρόνος τοῦδε ψηφίσματος. Ἡ βουλὴ, οἱ πεντακόσιοι λάχοντες τῷ κυάμῳ, ὅτε Κλεογένης πρώτος ἐγραμμάτευε placuit Senatui, Populoque. Aeantis Tribus Prytaniae munere fungebatur, Cleogenes Scriba erat, Boethus Epiſtatae munus obibat: Demophantus haec ſcripſit. Incipit huius Decreti tempus. Senatus, & Quingenti fabarum ſuffragiis electi quando Cleogenes primus Scriba fuit.* Cleogenes ille, qui Prytaniae Scriba fuiſſe dicitur, ad Aeantidem ſane Tribum ſpectaſſe debuit; in hypotheſi ſaltem Dodvelli, qui Prytaniae Scribam eiuſdem Tribus fuiſſe dicit, quae tunc Prytaniae munere fungebatur. Non alia vero de cauſſa, ut opinor, *πρώτος Γραμματεὺς primus Scriba* cenſeri ille poterit, quam quia primae Prytaniae Scriba ille fuerit. Siquidem Prytania quaelibet unicum ſolum Scribam habebat, ut teſtatur Pollux (2); & ſicut in Prytaniarum ſerie una Tribus alteri ſuccedebat, ita quoque unus etiam Scriba alterum ſequebatur: ut innuere videtur Demoſthenes ubi meminit *τοῦ Γραμματέως τοῦ κατὰ Πρυτανείαν* (3). Ergo Aeantis Tribus, quo tempore ſuperius Decretum editum fuit, primam ſedem obtinuit; cumque Decretum illud, reſtituta Athenis democratia poſt ſublatos XXX. Tyrannos, anno 4. Olympiadis XCIV. factum videatur, perſpicuum fiet tunc etiam temporis Prytaniarum ſeriem omnino fortuitam, ſortiſque ſuffragio definitam fuiſſe.

XIX. Quid vero quod Aeantidem ipſam aliquando *ſecundo*, vel *tertio* loco imperaſſe ex Plutarcho ſatis aperte, niſi mea me fallit opinio, deduci poteſt? Ille nimirum cum va-

(1) Orat. I. de Myſter. (2) Lib. VIII. c. 9. num. 98. (3) In Timocr.

varias Aeantidis Tribus laudes enumeraſſet, hanc etiam adiecit quod ϗ τὸ ψήφισμα, καθ' ὃ τοὺς Ἀθηναίους ἐξήγαγε Μιλτιάδης, τῆς Αἰαντίδος φυλῆς πρυτανευούσης γραφείη [1] *Decretum etiam, cuius vi Athenienſes in praelium eduxit Miltiades, factum fuit Aeantide Tribu Prytaniae munus obeunte*; Decretum autem iſtud aliud eſſe non potuit, quam celebre, & audax conſilium illud, quo Miltiades (qui certe Laciades fuit [2], ideoque ad Oeneidem Tribum ſpectabat) Ducum aliorum pleriſque repugnantibus, ubi Callimachum Polemarchum in ſententiam ſuam pertraxiſſet, ut fuſe narrat Herodotus [3], cum Perſis dimicandum eſſe decrevit: *quo factum eſt*, ut aſſerit Nepos, *ut plus quam Collegae Miltiades valuerit: eius enim autoritate impulſi Athenienſes copias ex Urbe eduxerunt, locoque idoneo caſtra fecerunt; deinde poſtero die.. praelium commiſerunt* [4]. Itaque, ſi Marathonia pugna die ſexta Boedromionis contigit, ut Plutarchus ipſe *in Camillo*, ac in Libro *de Gloria Athenienſium*, & *de Herodoti malignitate* teſtatur, Decretum illud paullo ante praelii diem fieri debuit; ideoque anno 3. Olympiadis LXXII., quo celebris illa Perſarum clades accidit, Aeantis Tribus *ſecundo* loco praeſederit. Sin vero Marathonia pugna non ſexta Boedromionis die, ſed poſt decimamquartam menſis ipſius diem contigerit, tunc Aeantis ipſa *tertium* in Prytaniarum ſerie locum occupavit. In definiendo quidem celeberrimae pugnae tempore video Plutarchum variis in locis ſibi mirifice conſtare; ideoque accuratiores omnes Chronologi Plutarchum ipſum hac in parte una veluti voce ſequuntur. Plutarchi tamen autoritas, vel antiquioris potius Scriptoris, quem Plutarchus exſcripſerat, mihi ſubinde ſuſpecta eſſe ſolet. Herodotus [5] enim perſpicue docet nona menſis die Lacedaemonios ab Athenienſibus invitatos eſſe ut ipſi quoque Perſis occurrerent; ſubditque Lacedaemonios, qui ante plenilunium in praelium exire non poterant, poſt plenilunium ipſum Athenas repente, ſolo trium dierum itinere, convolaſſe, cum vix Marathone praelium diremptum eſſet. Ac Plutarchus quidem ut Diſſert. II. Num. IV. iam diximus, id Herodoti ipſius mendacio, vel malignitati tribuit; aſſeritque Lacedaemonios & antea ſaepius, & tunc

(1) Plut. in Symp. Lib. I. quaeſt. 10. (2) Plutarch. in Cimone. (3) Lib. VI. c. ...
(4) In Miltiade. (5) Lib. VI.

& tunc etiam ante plenilunium exiiſſe; parumque abfuiſſe, quin Marathoniae pugnae ſexta menſis die commiſſae interfuerint. Iuſtinus [1] tamen, Poliaenus [2], Strabo [3], Ariſtides [4], Plato [5], aliique plurimi diſerte docent Lacedaemonios ante plenilunium, iuxta Lycurgi legem, in praelium exire non conſueviſſe; neque ad Marathoniam pugnam properaſſe, niſi poſtquam Luna pleno orbe fulſiſſet; ideoque Plataeenſes ſolum cum Athenienſibus Marathone dimicaſſe [6]. Herodoti vero autoritas, quam Iuſtinus fortaſſe, Poliaenus, aliique prae oculis habuere, ceteris omnibus Scriptorum aliorum teſtimoniis praeferri merito poterit; cum Herodotus ipſe Marathoniae pugnae aetatem proxime attigerit, ſimulque plurima ſe ab iis accepiſſe teſtetur, qui Marathonio bello interfuerant; in re denique perſpectiſſima facile mentiri, vel errare non potuiſſe videatur. Itaque, ſi Lacedaemones ad bellum nona menſis die invitati poſt plenilunium Sparta profecti tridui itinere Athenas, finito vix bello, pervenerunt, bellum ipſum circa *decimamſextam* Boedromionis diem committi debuit; ideoque, ſi ineundi belli conſilium ſuſceptum, copiaeque Athenis eductae ſunt circa *decimamquartam* menſis diem, Aeantide Tribu prytaneatum gerente, Aeantis ipſa *tertium* in Prytaniarum ſerie locum obtinuit.

XX. Quandoquidem vero Plutarchi locum, nec temere ut opinor, in ſuſpicionem adduxi, addidiſſe iuverit quid Plutarcho fraudi fortaſſe eſſe potuit ut Marathoniam pugnam ſexta Boedromionis die conſignaret. Is Herodoto velluti perſpicuum temporis characterem opponit [7] ſolemnem pompam, quae quotannis ab Athenienſibus ad Agram mittebatur, ut gratias Hecati pro victoria agerent; ideoque, cum pompa illa ſexta, ut videtur, Boedromionis dieageretur, eadem ipſa victoriam contigiſſe Plutarchus exiſtimavit. At fieri fortaſſe potuit ut victoria quidem circa decimam ſextam menſis diem contigerit; ſed pompa tamen praecedentium dierum aliquo duceretur: cum praeſertim a quartadecima Boedromionis die uſque ad vigeſimam tertiam Athenis Myſteria celebrarentur. Certe, ut exemplis aliis abſtineam, Plateaenſis pugna die quarta Boedromionis contigit,

(1) Lib. II. (2) Stratag. Lib... c... (3) Lib. IX. (4) Declam. (5) De Legib. III (6) Demoſth. adv. Neaeram. (7) Libr. de Herod. malign.

git, ut Plutarchus *in Ariſtide* teſtatur; & tamen *Eleutheria* Feſta, quae quotannis in eius victoriae memoriam peragi ſolebant, ſextadecima Maemacterionis die celebrabantur, ut Plutarchus ipſe commemorat; ideoque ex Feſtorum eiuſmodi temporibus belli, victoriaeque tempus inferri, vel definiri non poterit. Sed nihil eſt certe cur in coniecturis iſtis accuratius perſequendis hic immorer. Perſpicua ſiquidem Veterum teſtimonia, & exempla quoque, quae protuli, ſatis, ut opinor, oſtendunt Prytaniarum ſeriem omnino fortuitam, atque inconſtantem fuiſſe: cumque Tribus ipſae certo quodam, conſtantique ordine inter ſe cenſerentur, in obeundo tamen Prytaniae munere ipſarum ſeriem uni ſortis arbitrio ſingulis annis ita commiſſam eſſe, ut quae ſuperiori anno primo fortaſſe loco praeſederat, diverſum ſubinde locum ceteris annis pone ſequentibus occupaverit.

DISSERTATIO V.

SYNOPSIS.

I. ATticae regionis incolae prius in quatuor a Cecrope I. mox in duodecim Urbes a Cecrope II. diſtributi, tandemque a Theſeo in unam Athenienſem Urbem congregati. II. Id quomodo intelligendum. Metoecia, vel Synoecia facta, ac Panathenaea a Theſeo tunc inſtituta. Certior eiuſce rei epocha ex Arundelliano Marmore definita. III. Antiquior Populorum numerus Cecropis, Theſeique aetate incompertus. Mox CLXX., vel CLXXIV. Populi in Attica numerati: quorum tamen aliqui recentioribus ſolum temporibus inſtituti. IV. Quid Populi nomine intelligendum. Interpretum quorundam error indicatus. Verior, & accurata Populi notio explicata, ſimulque varia Scriptorum loca opportune illuſtrata. V. Populorum numerus ex ſola Geographia deſumi non poteſt. Meurſii, Sponii, aliorumque errores in contexenda Populorum ſerie indicantur; ſimulque characteres, ac indicia proferuntur, quibus verus Atticae Populus agnoſci poſſit. VI. Solemnis ritus, ac diſquiſitio deſcribitur, qua Athenienſes Cives in Phratriam, ac Populum, eiuſque Tribum cooptabantur. Athenienſium Civium quilibet proprio, paterno, Populique nomine appellari, ſive diſtingui conſueverat. VII. Haec Populorum cognitio Graecis Scriptoribus, ac monimentis intelligendis maxime neceſſaria. Graviter, frequenterque hac in parte a doctis etiam viris peccatum. VIII. An duo cognomines Populi in Attica forent. IX. Id teſtimoniis, & exemplis etiam aſſeritur. Agrylem ab Agraule diſtinguendam eſſe contra Stephani, ac Meurſii opinionem demonſtratur. X. Equeſtris tamen Colonus inter veros Atticae Populos, Forenſis inſtar, cum Meurſio, Sponioque minime recenſendus. Eius ab Urbe diſtantia. Inſignis Thucydidis locus a Meurſii emendatione vindicatur, ac

Ciceronis teſtimonium explicatum. XI. *Interior quoque Ceramicus immerito a Sponio, Meurſioque inter Atticae Populos enumeratus. Quaedam veterum Scriptorum loca explicata; ſimulque alius Meurſii error indicatus.* XII. *Univerſos Atticae Populos Nicander, ac Diodorus: illorum pleroſque Stephanus, Harpocration, Heſychius, Suidas, aliique Veteres memorarunt; ex quibus integram fere illorum ſeriem Sigonius, Meurſius, ac Sponius accuratius adornarunt.* XIII. *Gravis Meurſii inconſtantia, atque error in recenſendis Atticae Populis demonſtratur, ac ipſa quoque Sponii ſeries impugnatur.* XIV. *Nova, & accuratior alia eiuſdem ſeriei contexendae methodus exhibetur.* XV. *Geographica Atticae regionis, Populorumque Tabula deſcribenda proponitur: ſimulque Tabulae hactenus editae notantur.* XVI. *Eretrienſium Populus Meurſio, ceteriſque ignoratus profertur.* XVII. *Strabonis locus hactenus depravatus reſtituitur. Euſtathius defenditur, ac illuſtratur. Atticae huius Eretriae ſitus exploratur.* XVIII. *Boeotus etiam Populus ceteris Atticis coniectura adiungitur.* XIX. *Loca quaedam, aut Oppida recenſentur, quae facile inter Atticae Populos habenda fore videntur: obiterque varia Scriptorum loca, vel explicantur, vel reſtituuntur.* XX. *Integra* CLXVI. *Atticae Populorum ſeries accuratiori methodo iam conſtituta contexitur; ſimulque plura Scriptorum loca emendantur, ac illuſtrantur. Vera Aphidnarum, Marathonis, Chitoniſque Tribus hactenus incomperta definitur.* XXI. *Plures ex Populis a Meurſio numeratis ex vera Populorum ſerie expunguntur; obiterque plura veterum Scriptorum loca explicantur.* XXII. *Plures etiam Populi a Sponio recenſiti expunguntur, eiuſque errores indicantur.*

DISSERTATIO V.

De Populis Atticae, illorumque numero, ac Tribubus.

I. IPſa argumenti affinitas, rerumque diſſerendarum ordo nunc poſtulat ut cum veram Athenienſium Tribuum ſeriem perſpicuis hactenus, certiſque monimentis demonſtraverim; de variis etiam Populis loquar, qui ad Tribus illas ita referri conſueverant, ut ipſarum quaelibet ex pluribus Atticae Populis veluti partibus componeretur. Quamvis enim maxima hominum multitudo, quae vel a primis uſque temporibus varias Atticae partes incoluit, nullo ſocietatis, legumque foedere devincta foret, ſed agreſtem potius, ferinamque vitam initio degeret; a Cecrope tamen primo Athenienſium Rege in unum deinde corpus ita coacta, certiſque legibus coniuncta fuit, ut exinde conſtans quaedam imperii forma, vel Athenienſe Regnum exſurgeret. Hinc ille omnium primus in Attica regnaſſe dicitur; proprioque nomine regionem illam, quae prius *Acte*, *Atthis*, *Actica*, vel *Attica*, vocabatur [1], *Cecropiam* nuncupaſſe: cumque inſtituto incolarum omnium cenſu viginti ipſorum millia reperiſſet, univerſam hanc hominum multitudinem quatuor in Claſſes, ſeu Tribus ita diſtinxiſſe fertur, ut alia *Cecropis*, alia *Autochthon*, alia *Actaea*, alia denique *Paralia* diceretur. Deinde vero ſub Cecrope II. qui Regum ſeptimus Athenis imperavit Atticae regionis incolae, ſervato veteri Tribuum numero, duodecim in partes, aut Urbes dirempti fuere, *Cecropiam* nempe, *Tetrapolim*, *Epacriam*, *Deceleam*, *Eleuſinem*, *Aphidnam*, *Thoricum*, *Brauronem*, *Cytherum*, *Sphettum*, *Cephiſiam*, *Phalerum* [2]: quarum tamen Urbium ſingulae ita proprio plerumque iure mox utebantur, ut uni Athenienſium Regi ſubeſſe minime vide-

(1) Strabo Lib. IX. Apollod. Bibl. Lib. III. Philoch. apud Schol. Pind. Olymp. Od. IX.
(2) Strab. Lib. IX. Vid. Meurſ. De Regib. Athen. Lib. II. c. 14.

Digitized by Google

viderentur. Certe Lycus, Aegeus, Pallas, & Niſus Pandionis II. filii; eius nempe, qui Cecropi II. in Athenienſi Regno ſucceſſerat, peculiaribus quibusdam Populis, aut Urbibus imperarunt [1]: quod nondum ſcilicet ex Populis illis unicum Athenienſe Regnum rite conflatum eſſet; aut potius ſocietas illa a Cecrope iam conſtituta paullatim dirempta foret, ut Scholiaſtes Euripidis obſervavit: *Αἰγεὺς δὲ, καὶ Πάλλας Δήμων τινῶν ἦρχον, τῆς Ἀττικῆς οὔπω συνῳκισμένης εἰς ἕν* [2]: *Aegeus, & Pallas Populis quibusdam imperarunt, Attica nondum in unum coalita*. Denique Theſeus Aegei filius, Pandioniſque II. nepos duodecim Populos, aut Urbes illas congregaſſe, atque in unam Athenienſem Urbem fere tranſtuliſſe dicitur [3], ut ex illis una coaleſcentibus Civitas una formaretur; adeoque Civitatum illarum ſingulae aequali prorſus Athenienſis Civitatis iure fruerentur, ſimulque Athenienſes omnes alicui ex XII. Populis, aut Urbibus illis inſcripti forent [4].

II. Atque eiuſmodi quidem Theſei conſilium, ac illuſtre facinus ita Plutarchus expreſſit, ut populares omnes, Atticaeque regionis incolae ideo in unam Athenienſem Urbem a Theſeo coacti, collectique fuiſſe videantur quod publicis illi conſiliis adeſſe, communique Regni fauſtitati conſulere locorum diſtantia prohiberentur: *συνῴκισε τοὺς τὴν Ἀττικὴν συνοικοῦντας εἰς ἓν Ἄστυ, καὶ μιᾶς πόλεως ἕνα δῆμον ἀπέφηνε, τέως σποράδας ὄντας, δυσανακλήτους πρὸς τὸ κοινὸν πάντων συμφέρον* [5]: *coegit incolas Atticae in unam Urbem, & unius Urbis unum Populum effecit; cum antea ſparſim degerent, & difficile convocari poſſent ut communi omnium utilitati proſpicerent*. Eadem fere de Theſeo loquens Diodorus aſſerit: *τοὺς Δήμους, ὄντας μικροὺς μὲν τοῖς μεγέθεσι, πολλοὺς δὲ τὸν ἀριθμὸν, μεταγαγεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας* [6]: *Populos magnitudine quidem ſua parvos, numero autem multos Athenas traduxit*: quemadmodum etiam Cicero dicit quod *Atticos Theſeus migrare ex agris, & in Aſtu, quod appellatur, omnes ſe conferre iuſſit* [7]. Verum Thucydides novam hanc Atticarum Urbium, Populorumque ſocietatem a Theſeo conſtitutam longe clarius, ut opinor, atque accuratius expreſſit. Cum enim dixiſſet regnante Cecrope, aliiſque poſt

ipſum

(1) Strab. loc. cit. (2) In Hippolit. (3) Pauſan. in Arcad. c. 2. Demoſth. in Neaer. Cic. de Legib. Lib. II. c. 2. (4) Vid. Meurſ in Theſeo c. 17. & Fort. Ath. c. 3. (5) In Theſeo. (6) Lib. IV. c. . . . (7) De Leg. Lib. II. c. 2. Vid. Iſocr. de Helen. Encom. Valer. Maxi. Lib. V. c. 3.

ipſum Regibus, varios illos Atticae Populos, aut Urbes ita diſtinctas fuiſſe, ut in ipſarum ſingulis Curiae, Senatus, ac Magiſtratus eligerentur; ut illorum proinde quilibet bella gerere, propriiſque legibus uti poſſet, ſubdit a Theſeo peculiares Curias illas, ac Magiſtratus ſublatos fuiſſe, omniumque loco Curiam, ac Senatum unum Athenis conſtitutum eſſe: ut ipſa proinde Athenienſis Civitas veluti commune quoddam Atticorum omnium domicilium habenda foret, in quo ſinguli Atticae incolae, cuicumque demum Populo inſcripti forent, aut quamcumque demum Urbem incolerent, ſuffragia ferre, de privatis, publiciſque rebus diſceptare deberent: Θησεὺς δὲ καταλύσας τῶν ἄλλων πόλεων τάτε βυλευτήρια, κὴ τὰς ἀρχὰς, ἐν τὴν νῦν πόλιν ὖσαν ἓν βυλευτήριον ἀποδείξας, κὴ πρυτανεῖον, ξυνῴκισε πάντας. κὴ νεμομένυς τὰ αὑτῶν ἑκάςυς, ἅπερ κὴ πρὸ τῦ, ἠνάγκασε μιᾷ πόλει ταύτῃ χρῆσθαι [1]. *Theſeus vero ceterorum Oppidorum Curias, & Magiſtratus ſuſtulit, & una Curia, unoque Conſilio conſtituto, in eam Civitatem, quae nunc eſt, omnes coegit: & ſingulos res ſuas, ut ante, poſſidentes uti compulit hac una Civitate*. Ac abolitas quidem aliarum Civitatum Curias Plutarchus ipſe Thucydidem, ut opinor, ſequutus commemorat; ſimulque Feſtorum meminit, quae tunc a Theſeo ſunt inſtituta; niſi quod Thucydides illa Ξυνοίκια *contubernalia*, Plutarchus vero Μετοίκια *migratoria* appellat; eademque decimaſexta Hecatombaeonis die quotannis peragi teſtatur; quamvis Thucydidis Scholiaſtes Metagitnioni menſi ea tribuere videatur. Itaque hoc uno ſenſu plurimos Atticae Populos in unam Athenienſem Urbem, Theſei conſilio, *migraſſe* dicimus, ibique veluti *contubernales* vixiſſe quod univerſa demum Atticae regio, eiuſque incolae in XII. Urbes a Cecrope iampridem diſtributi ita in unum fere corpus coaluerint, ut exinde nova vel regii, vel democratici potius imperii forma oriretur. Hinc optime in Arundelliano Marmore praeclarum illud Theſei conſilium exprimitur; ſimulque verior temporis nota exhibetur, quo ſocietas illa conflata fuit: ἀφ' ὗ Θησεὺς Ἀθηνῶν τὰς δώδεκα πόλεις εἰς τὸ αὐτὸ συνῴκισεν, κὴ πολιτείαν, κὴ τὴν δημοκρατείαν κατέστησεν, ἑαυτῦ βασιλεύοντος Ἀθηνῶν, ἔτη |H| HHHH |Δ| ΔΔΔΔΠ [2]: *ex quo Theſeus duodecim Athenienſium Urbes in unum congregavit; & imperium, ac de-*

(1) Lib. II. c. 15. (2) Lin. 34. Epoch. 21.

ac Democratiam conſtituit, *ſe ipſo Athenis regnante anni* 995. Itaque ſi numerus ab anno 1. Olymp. CXXIX. quo Marmor ſculptum eſſe iam diximus, ineatur, perſpicuum fiet 483. annis ante inſtitutas Olympiades Atticae Populos a Theſeo coniunctos eſſe, cum prius a Cecropis II. aetate varios in Populos ita dirempti forent, ut ipſorum quilibet in certa quadam Atticae Tribu, veluti Claſſe contineretur.

III. Ac de vario hoc quidem Tribuum numero, qui Theſei ipſius aetate Athenis obtinuit, fuſius, atque opportunius Diſſert. III. Num. 3. iam diximus. Quod vero ad veterem Populorum numerum attinet, qui priſcis illis temporibus habebatur; omnino is obſcurus, ac incertus eſſe conſpicitur. Certe Strabo univerſam illam indigenarum multitudinem ita a Cecrope in XII. Urbes, aut Populos diremptam eſſe commemorat, aut Cecropis ipſius aetate duodecim ſolum Populi fuiſſe videantur, quos in unam deinde Athenienſem Urbem Theſeus collegerit. At non Theſei ſolum, ſed Cecropis etiam aetate longe maiorem Populorum numerum fuiſſe putaverim. Diodorus certe teſtatur Atticae Populos a Theſeo congregatos *numero multos*, ſimulque *magnitudine parvos* fuiſſe: quod de ſolis certe XII. Urbibus a Cecrope II. diſtinctis explicari non poterit. Sophocles Oedipum Theſei Regis aetate in Colonum Atticae Populum veniſſe memorat, ſimulque Thorici, Acherdus, Eleuſinis, Oeae, aliorumque Populorum meminit. Plutarchus denique, ne ceteris id genus argumentis immorer, in Theſei vita Pytthus, Gargetti, Sphetti, Thymoetadarum, Pallenes, Agnus, Hecales, Aphidnarum mentionem facit; adeoque diſerte ſignificat illorum ſingulos Theſei ipſius aetate in Populorum numero cenſitos eſſe; quod de Tricorytho quoque, Marathone, Oenoe, Probalintho intelligi profecto debet, quibus Tetrapolis a Cecrope conſtituta, Stephano teſte, componebatur. Itaque Cecrops Atticae incolas in XII. Urbes illas ita diſtinxiſſe debuit, ut longe tamen maior Populorum numerus haberetur; ſed ea tamen lege, ac veluti foedere ſociati illi forent, ut ipſorum quilibet ad aliquam ex XII. Urbibus illis ſpectare, ſive referri deberet. Ceterum, quicumque demum fuerit antiquior ille Populorum numerus, veriſimile eſt tamen quod aucto ſubinde incolarum numero, Oppidorumque magnitudine,

ne, vel dignitate uberior alius: Populorum numerus inſtitutus fuerit, qui ad ſequiora uſque tempora conſervatus in Attica, Graecaque Hiſtoria celebris adeo, perſpectuſque evaſerit, ut illorum nomina, ac ſeries a Graecis Scriptoribus frequentiſſime memorentur. Sic Strabo, qui XII. ſolum Urbes, aut Populos ſub Cecrope fuiſſe dixerat, univerſos deinde Populos in Attica diſtributos CLXX. ſive ex aliorum hypotheſi CLXXIV. fuiſſe ſubdit. Siquidem ille de Polémone loquens, qui ſingulas Athenienſis Urbis partes deſcripſerat, ideoque Periegetae nomen obtinuit, ait Πολέμων ὁ Περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. τὸ δ' ἀνάλογον συμβαίνει κ̀ ἐπὶ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς πόλεως, κ̀ τῆς χώρας. Ἐλευσῖνα τε εἰπῶν ἕνα τῶν ἕκατον, κ̀ ἑβδομήκοντα Δήμων, πρὸς δὲ τεττάρων, ὥς φασὶν, οὐδένα τῶν ἄλλων ὠνόμακεν [1]: *Polemon Periegetes de donariis in Arce poſitis quatuor libros ſcripſit; eademque ratio de ceteris Urbis, Regioniſque partibus: cumque de Eleuſina dixiſſet, una ex CLXX. Populis (nonnulli quatuor inſuper addunt) aliorum nullum nominavit*. Eximius iſte Strabonis locus non modo veterem, conſtantemque Populorum numerum exhibet, qui ipſius etiam aetate floruiſſe conſpicitur, ut inferius oſtendam, ſed perſpicue quoque demonſtrat Polemonem illum non omnino accuratum fuiſſe, quippequi varias Urbis, Regioniſque partes exponere aggreſſus ne ipſa quidem Populorum nomina memoraverit; cum tamen illae Regionis partes aliud eſſe non poſſent quam Curiae, vel loca; quae *Populi* nomine diſtinguebantur. Iſocrates certe Athenienſem Urbem in *Vicos*; regionem vero in *Populos* diſtributam eſſe teſtatur: τὴν μὲν πόλιν κατὰ κώμας, τὴν χώραν δὲ κατὰ Δήμους [2]; ut facile proinde coniici, vel divinari non poſſit quî ſingulas Atticae partes, atque donaria Polemon accurate deſcribere, vel recenſere potuerit, ſi ipſa quoque Populorum nomina diſſimulavit. Strabonis ipſius veſtigiis preſſius inſiſtens Euſtathius eundem prorſus Populorum numerum nobis expreſſit; ſimulque demonſtravit Homeri, Troianique belli temporibus pleroſque, ſi non omnes, Atticae Populos ita celebres extitiſſe, ut facile ab Homero memorari potuerint, niſi carminis leges, vel ingens potius illorum nume-

(1) Lib. IX. (2) In Areopagit.

numerus obſtitiſſet : *σημείωσαι δὲ ὅτι Ἀθηναίων πόλεις, ἢ δήμυς, ἢ ὅλως εἰπεῖν, τόπυς ὐκ ἠρίθμησεν ὁ ποιητὴς, διάτε πλῆθος κατὰ τὺς παλαιὺς, ϗ ὅτι ὐκ εἶχε πάντα, φασὶν, εἰς μετροποΐαν κατατάξειν. ἤτοι ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τεσσάρων, φασὶ, δήμων ὄντων τῆς Ἀττικῆς, ὧν πολλοὶ λαμπρὰ ἔχον διηγήματα* (1): *& obſerva ut Athenienſium Urbes, ſeu Populos, ſive, ut univerſe loquar, loca Poeta minime enumeret; tum propter multitudinem ſecundum veteres Auctores; tum quia non poteſt omnia, ut aiunt, metricis legibus adſtringere: tametſi quatuor & ſeptuaginta ſupra centum Populos Atticae recenſeant : quorum Populorum plerique res habebant relatu inſignes, & luculentas.* Ac ſane plurima memoratu digniſſima de eiuſmodi Populis circumferri, ſubiecto *Marathonis, Phyles, Aphidnae, Eleuſinae* exemplo demonſtrat Euſtathius: ut minus proinde feliciter, accurateque poſtrema ipſius verba reddiderit Gronovius: *quorum multi habuerunt qui de iis illuſtres Commentarios exaraverint*; cum ibi perſpicue non de Scriptoribus ipſis, ſed de Populorum laudibus, rebuſque hiſtoria dignis loquatur Euſtathius: quemadmodum etiam Strabo, quem exſcripſiſſe videtur Euſtathius, aſſerit quod ex Populis illis, *ſi non ſinguli, at certe multi fabulas complures, & hiſtorias habent ἔχυσι κἀν εἰ μὴ πάντες, οἵγε πολλοὶ μυθοποιΐας συχνὰς, ϗ ἱσορίας* (2); idque eodem Aphidnae, Marathonis, aliorumque exemplo demonſtrat. Ceterum, quamvis Euſtathius, ac Strabo Populorum numerum conſtantem, atque ab heroicis etiam, primiſque temporibus inſtitutum innuere videantur, ſuſpicor tamen illos initio neque CLXX. neque CLXXIV. extitiſſe; ſed ipſorum aliquos ſequioribus ſolum temporibus invectos eſſe. Certe *Berenicidas*, ac *Apollonienſes* poſt Olympiad. CXXIII., cum Attalis, ac Ptolemais Tribus ceteris X. adiectae iam forent, inſtitutos eſſe conſpicio. Siquidem teſtatur Stephanus quod *ἀπὸ Βερενίκης τῆς Μάγα θυγατρὸς* (leg. *μητρὸς*) *γυναικὸς δὲ Πτολεμαίυ ὠνομάσθησαν. Βερενικῖδαι οἱ δημόται a Berenice Magae matre, & Ptolemaei uxore dicti ſunt Berenicidae Populares* (3). Sic Stephanus ipſe de Apollonienſibus loquens ait *Ἀπολλωνιεῖς δῆμος προστεθεὶς τῇ Ἀτταλίδι φυλῇ Apollonienſes Populus additus Attalidi Tribui*. Quamvis autem id ita intelligi fortaſſe poſſit, ut Apollonienſes ipſi ex aliqua veterum Tribuum avulſi, atque in Attalidem mox in-

1) Iliad. (2) Loc. cit. (3) Vid. Pauſan. Attic. c. 7.

inſtitutam translati videantur; veriſimilius eſt tamen Populum ipſum repente inſtitutum eſſe, atque ab *Apollonia*, quam Attali Regis matrem fuiſſe ex Suida deprehendo, nomen obtinuiſſe. Haec, aliaque id genus argumento eſſe poterunt Populorum aliquos ſubinde veteribus adiectos eſſe: atque ita fortaſſe diſſidentes de illorum numero Scriptorum ſententiae componi poterunt, quorum aliqui CLXX., alii CLXXIV. Populos fuiſſe dixerant: ut nimirum antiquioribus quidem temporibus CLXX.; deinde vero, perturbata Populorum diſtinctione, auctoque Tribuum numero, CLXXIV. evaſerint.

IV. Inſignis autem ille Euſtathii locus ubi Marathonis, Phyles, Aphidnae, aliorumque Populorum nomine memorato, illos *Urbes*, *vel Populos*, *vel*, *ut univerſe loquatur*, *loca* vocavit, hic oportune nos admonet ut nitide prius oſtendamus quid *Populi* nomine intelligatur; cum praeſertim hac in parte doctiſſimos etiam viros aut diſſidentes, aut ſubinde quoque deceptos eſſe videamus. Siquidem plurimi graecam vocem δῆμον, quae exprimendis Atticae Populis adhibetur, latine *Tribum* reddidere, ut Xylander; alii *Municipium*, ut Loeſcherus; alii *Curiam*, ut Amaſaeus; alii *Vicum*, ut alicubi Sigonius; alii *Pagum*, ut Feſtus; alii denique aut *Oppidum*, aut *Urbem*, aut *Locum*: perinde ac ſi δήμου nomine haec omnia promiſcue intelligi ſubinde poſſent. Atque illi quidem, qui graecam vocem δῆμοι latine *Tribum* reddidere, Athenienſis Reipublicae formam aut ignorarunt, aut temere perturbarunt. Etenim Tribus a Populis accuratiſſime diſtinguebantur, non modo quod Tribus ipſae pauciores Populis forent; verum etiam quod Tribuum quaelibet pluribus Populis veluti partibus componeretur. Qui vero δήμου nomine vel Municipia, vel Curias intellexere, longe illi ſane accuratius Atticae vocis vim, ſenſumque expreſſere, quam qui vel Oppidi vel Pagi, vel denique Vici nomen uſurparunt. Quamvis enim plures Atticae Populi Oppida etiam forent, hoc eſt ab Oppido, Pagoque nomen ſortiti fuerint; alii tamen plures Oppidi appellatione donari minime poterant; omneſque communi potius, ampliorique Populi, vel Curiae, vel Loci nomine deſignari debuiſſe videbantur. Id optime profecto noverat, nitideque, ut opinor, oſtendit Cicero, qui de Piraeo Atticae δήμῳ, ſeu Populo loquens ipſum non *Oppidum*, ſed *Locum*

cum

Digitized by Google

cum potius vocavit ; adeoque addita praepoſitione *in Piraeeum* dixit : cumque illi ab Attico obiiceretur Piraeeum *Oppidum* eſſe, ideoque ſine praepoſitione exprimendum, aptiſſime reponit Cicero ſe de Piraeeo , non tanquam de *Oppido* , ſed potius de *Loco* loquutum eſſe : cumque Terentii teſtimonium citaſſet qui *captam e Sunio* , dixerat , repente ſubdit [1]: *Quod ſi* Δήμους *Oppida volumus eſſe* , *tam eſt Oppidum Sunium* , *quam Piraeeus* . Itaque , ut in tanto Interpretum diſſidio ambiguitas illa dirimatur , ſimulque vera *Populi* notio definiatur , obſervari maxime velim quod Δήμου , aut *Populi* nomine non Urbs , aut Oppidum , aut Pagus , aut Vicus aliquis intelligi profecto debet ; ſed certus quidam incolarum , Civiumque Athenienſium coetus ; qui , cum peculiari quodam aut ſanguinis , aut domicilii , aut alio quocumque ſocietatis genere coniuncti forent , ab aliquo Atticae loco nomen ſortiebantur , quocumque demum nomine hic ipſe locus vocandus eſſet . Sic , ut exemplo res clarior fiat , Eleuſinii , Melitenſes , Ceramenſes aequali prorſus iure , ac praerogativa inter Atticae Populos habebantur ; Eleuſina tamen Atticae *Civitas* ; Melita *Oppidum* ; Ceramicus vero neque *Oppidum* , neque *Civitas* , ſed *Locus* erat . Sic plures in Attica regione Civitates fuiſſe oſtendemus , quae peculiarem tamen Atticae Populum minime componebant ; ſed ad Populum potius ſpectabant , qui ex humiliori , tenuique Loco nomen obtinuit ; quod nempe ad coetum illum ſpectarent , qui ex humiliori loco veterem appellationem acceperat : ſicuti viciſſim plures Atticae Populi reperiebantur , qui vix Oppiduli nomine decorari poſſe videbantur . Hinc optime Euſtathius eiuſmodi Populos aut *Urbes* , aut univerſe loquendo *Loca* appellavit : quod nempe intelligeret plures ex Populis illis Urbis nomine vocari poſſe ; ſed plures tamen alios ſimpliciori potius , communiorique loci nomine donandos eſſe . Ita Agellius graecam vocem δῆμον *Locum* latine reddidit . Siquidem de Herode Marathonio loquens Lib. XVII. c. 10. aſſerit illum incoluiſſe *Villam* , *quae eſt in agro Attico* , *loco* , *qui appellatur Cephiſia* ; Philoſtratum , ut opinor , exſcribens , qui dixerat Herodem plerumque degere conſueviſſe παρὰ τοὺς φιλτάτους ἑαυτῷ Δήμους , Μαραθῶνα , καὶ Κηφισίαν *chariſſimos ſibi Populos Marathonem* , & *Cephiſiam* [2] .

 Sic

(1) Epiſt. ad Attic. Lib. VII. Epiſt. 3. (2) Vit. Sophiſt. Lib. II. num. I. §. 12.

Sic etiam Thucydides Populi, Urbiſque nomina diſtincta fore demonſtrat ubi Acharnenſem Urbem vocavit *χωρίον μέγιϛον τῆς Ἀττικῆς τῶν Δήμων καλυμένων* [1] *maximum totius Atticae Oppidum ex iis, qui Populi nominantur*: quemadmodum etiam Strabo de Eleuſina loquens ait *ἐν δὲ τοῖς Δήμοις καταριθμεῖται ἡ πόλις Urbs inter Populos recenſetur*. Denique, ne pluribus teſtimoniis aliis hic immorer, Plinius varios Atticae Populos enumerans non unum, idemque nomen, ſed varia potius, ac diſſidentia exprimendis illis adhibuit. Etenim ait *Rhamnus pagus*, *locus Marathon*, *campus Thriaſius*, *oppidum Melita*, *&* *Oropus* [2]: cum tamen Populares, ac Cives illi, qui vel a Rhamnunte, vel a Marathone, vel a Thria nomen ſortiti fuerant, aequali prorſus, eodemque iure ceteris Atticae Populis accenſerentur; quamvis Rhamnuſii a *pago*; Marathonii ab Urbe, ſeu *loco*; Triaſii a *campo*; Melitenſes denique, ac Oropii ab *oppido* nomen accepiſſent.

V. At quorſum ſubtilior iſta, paulloque fortaſſe prolixior de *Populi*, vel *Δήμυ* nomine diſputatio? Non alio certe ſpectaſſe illa debuit quam ut nitide intelligatur quid *Δήμυ* nomine a Graecis Scriptoribus exprimatur in tanto praeſertim veterum, recentiorumque Latinorum diſſidio: ſimulque perſpicue deprehendatur quam ſplendide fallantur ii, qui in contexenda Populorum ſerie ſolam Geographiae, ut ita dixerim, rationem habendam eſſe putarunt; quo certe erroris, aut fraudis genere doctiſſimos etiam viros Meurſium, ac Sponium ſubinde deceptos eſſe conſpicio. Ita Meurſius cum *Amphialem*, *Agram*, *Aſtypalaeam*, *Atalantem*, *Belbinam*, *Hydruſam*, *Pharmacuſam*, *Phauran*, *Phoron*, *Pſyttaliam* veluti regionis Atticae Pagos, aut Inſulas a Geographis memorari vidiſſet, illarum ſingulas in Populorum ſerie repente poſuit; ſicuti *Anchesmum* quoque, *Brileſſum*, & *Lycabettum*, quos in Atticae montibus numeratos eſſe conſpexerat. Hinc optimo, maximoque iure clariſſimus Sponius treſdecim Populos illos a Meurſio numeratos ex vera Populorum ſerie expungendos eſſe putavit, quod praeſertim illorum plurimi inculti forent, aut incolis caruiſſe videantur; ipſiſque treſdecim Populos alios ſibi omnium primo obſervatos ſubſtituit, ut integer ille CLXXIV. Populorum numerus haberetur. At error ille, qui Meurſio iam-

(1) Lib. II. c. 19. (2) Lib. IV. c. 7.

iampridem impoſuerat, ipſum quoque Sponium ſubinde abripuit, ut Oppida, vel loca quaedam ceteris Atticae Populis accenſeret, quae quamvis in Attica reperiantur, atque a Graecis Hiſtoricis memorentur, Populorum tamen nomine minime decorari poſſe oſtendemus. Eiuſmodi certe ſunt *Arma*, *Drymos*, *Thebe*, *Lariſſa*, *Panactus*, de quorum ſingulis Num. 20. oportunius agendum erit. Interim vero addidiſſe iuverit quod ſi in contexenda Populorum ſerie ſolos Geographos, ceteroſque Graeciae Scriptores conſulere licuiſſet, adeoque Urbes omnes, aut Oppida recenſenda fuiſſent, uberior certe, longeque prolixior Populorum numerus haberetur; cum plurimae ſint Urbes, aut Oppida, quae eodem ipſo iure, quo ſuperiores illae, Atticae Populis inſcribi poterant. Ita Stephanus *Perſeum* Atticae Urbem fuiſſe memorat, cuius incolae Περσεῖς vocabantur. Plinius etiam aſſerit quod *Oppida Atticae* fuere *Sidus*, *Cromyon*, *Scyronia Saxa*, *Geranea*, *Eleuſis*, *Oenoa*, *Probalintos* (1); neque tamen illa, ſi tria poſtrema exceperis, inter Atticae Populos a Meurſio, vel Sponio recenſentur. Itaque duo ſolum characteres, indicia, & argumenta ſupererunt, quibus nitide, certoque deprehendi poſſit an locus aliquis à Graecis Scriptoribus in Attica memoratus inter Atticae Populos haberi debeat: ſi nempe Scriptores illi ipſum Atticae Populum fuiſſe diſerte dixerint; aut certe ſi eiuſmodi Pagi, vel loci nomen civis alicuius Athenienſis nomini adiectum fuerit, ut veteri nempe, conſtantique more exprimatur Civem illum eidem loco, veluti Populo, certis quibusdam, legitimiſque ritibus inſcriptum eſſe.

VI. Quod enim quilibet Athenienſium civis ſtatis quibusdam temporibus, ſolemnique ritu paterno Populo inſcriberetur innumeris fere Veterum teſtimoniis erudimur; quemadmodum rituum illorum plurimos Demoſthenes (2), Lyſias (3), Iſaeus (4), Pollux (5), Heſychius (6), Suidas (7) aliique prodidere. Cum enim maxima inquilinorum copia, perturbato ob Peloponneſiacum bellum Reipublicae ſtatu, in Athenienſem civitatem irrepſiſſet, anno 2. Olymp. XC. eiuſmodi Civium διαψήφισις, aut *diſquiſitio* inſtituta fuit, ut veri Cives ab exteris ſecernentur. Itaque qui peregrinitatis accuſabatur,

avo-

(1) Lib. IV. c. 7. (2) Orat. contra Eubul. Micart. Neaer. & Boeotum de Nomi. (3) Adv. Pancleon. (4) De Apollod. Haeredit. (5) Lib. VIII. c. ſegm. (6) In Diapſe. (7) In Apatur.

avorum ſuorum familiam, cognatoſque ſuos, ſeu *φράτορας* oſtendere cogebatur; niſi fortaſſe, Plataeenſium inſtar, publico ſolum decreto Civitatis iure donatus, ſimulque certo Atticae Populo inſcriptus eſſet; ideoque eiuſmodi Populi, ſenatuſque Decretum exhiberet. Deinde vero, compoſitis imperii rebus, veriſque Civibus conſtitutis, pater ipſe tum liberos, quos iuſto matrimonio ſuſceperat, tum illos etiam, quos Athenienſium iure adoptaverat, primum ad *φράτορας*, ſive *cognatos*; deinde vero ad *δημότας*, ſeu *populares* adducere conſueverat, ac iureiurando aſſerere cogebatur liberos illos a ſe procreatos, vel adoptatos fuiſſe. Quod ſi vel cognatorum teſtimonio, vel patris iuriiurando nihil adverſaretur, Athenienſis ille ſecretis cognatorum ſuffragiis in Phratriam, itidemque Popularium in Populum admittebatur; ideoque in Phratorum, & Popularium albo inſcribebatur. Quemadmodum vero duae diſquiſitiones illae ritibus, atque etiam tempore diſtinguebantur quod naturales nimirum filii primo aetatis anno, ut Etymologus (1), vel tertio ut Proclus (2) aſſerit, ſimulque tertia Apaturiorum die, quae Pyanepſione menſe celebrabantur; adoptivi vero, quacumque aetate illi forent, Thargeliorum tempore, ſive ſexta, ſeptimaque Thargelionis die admitterentur; ita quoque liber ille, cui Phratores inſcribebantur, ab illo diverſus erat, quo Popularium nomina recenſebantur: unde optime Harpocration obſervat (3) *κοινὸν γραμματεῖον* eſſe, cui Phratores, *ληξιαρχικὸν* vero, cui Populares inſcribebantur. Utrique tamen albo ita civis recens cooptati nomen inſcribebatur, ut ſimul etiam patris, Populique nomen exprimeretur; quod in aereis etiam, buxeiſve lamellis illis obſervatum eſſe iam diximus (4), quae in publicis ſortitionibus adhibebantur. Hinc illa celebris, ſolemniſque formula, qua civium Athenienſium quilibet deſignari conſueverat, ut exgr. *Cteſiphon Leoſthenis Anaphliſtius*; quod nempe proprio, ſimulque patris, ac Populi nomine a ceteris ille civibus veluti charactere diſtingueretur; & quamvis etiam Athenienſem Urbem ipſam incoleret, alicuius tamen Populi nomine, veluti nota, diſtinguebatur: quod nimirum Athenienſium quilibet ad Populum aliquem referri, ſive Populo cuidam inſcribi deberet, quamvis in illo degere minime cogeretur. Hinc opti-

(1) In Apaturia. (2) In Timaeum. (3) In Lexiarch. (4) Diſſ. I. num. 16.

Digitized by Google

optime Diodorus de Thraſybulo differens ait Θρασύβουλος Στειριεὺς ὀνομαζόμενος, ὢν Ἀθηναῖος [1] *Thraſybulus Stirienſis vocatus, cum Athenienſis eſſet*; quod nempe Thraſybulus Athenienſis quidem foret, ſimulque tamen Stirienſis, cum Stiriae Atticae Populo inſcriptus eſſet. Hinc frequens illa, ac perennis fere conſuetudo a Graecis Scriptoribus, praeſertim vero ab Oratoribus uſurpata ut cum Cives aliquos veluti teſtes proferre velint, ipſorum nomini Populi quoque nomen adiiciant: quemadmodum in pleriſque Atticis Inſcriptionibus una cum Athenienſis civis nomine, patris etiam, vel certe Populi nomen occurrit: ut facile exemplis innumeris oſtendi poſſet; atque in hoc etiam conſpicitur, in quo, rariori tamen exemplo, naturalis, ſimulque adoptantis patris nomen habetur [2].

ΠΡΑΞΙΚΛΗΣ ΕΥΦΡΟΝΙΟΥ ΓΟΝΩ ΔΕ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΟΥ ΘΟΡΙΚΙΟΥ

Praxicles Euphronii, natura vero Callicratis Thoricii filius.

VII. Atque incredibile eſt certe quantum ſplendoris, ac praeſidii in Graecis Scriptoribus, ac monimentis omnibus explicandis, ex eiuſmodi Populorum cognitione, conſtantique more, quo civium Athenienſium nomina efferri conſueverant, oriatur. Siquidem primo facile intelligi, vel definiri poterit an civis ille, qui vel ab Hiſtorico, vel in veteri monimento quodam memoratur, Athenienſis fuerit, ſive ad Atticam ſpectaverit: ubi nimirum civis eiuſdem nomini certus inſuper Atticae Populus, veluti character, ac nota quaedam, adiectus fuerit. Innumera deinde Scriptorum loca, quae vel temporis iniuria, vel exſcriptorum vitio, vel Interpretum oſcitantia miſerrime corrupta fuerant, facile ſanari, priſtinoque ſplendori reſtitui poterunt; ſimulque plurimae implexaeque ambages accurate dirimi, quae in veteribus monimentis illis occurrunt. Id facile profecto intelliget quicumque in varios Meurſii Libros, praeſertim vero in eximium *de Populis Atticae* libellum oculos coniecerit, ibique infinita fere Scriptorum loca eiuſmodi Populorum praeſidio feliciter emendata,

(1) Lib. XIV. c. . . (2) Spon. Pop. Attic. Artic. 61.

data, vel reſtituta, vel illuſtrata conſpexerit. Atque utinam quidem doctiſſimi etiam viri, qui in Graecis deinde Scriptoribus, ac marmoreis praeſertim Inſcriptionibus illuſtrandis ſuperiori, noſtraque aetate laudatiſſimam operam collocarunt, Meurſii veſtigiis inſtitiſſent! neque enim frequenter adeo haerere viderentur, aut etiam in errorem abrepti ſubinde forent; ut Marmoris, vocumque explicationem ex exteris plerumque, remotiſque Gentibus inquirerent, quae ex ſolis certe Atticae Populis nativa, facilique ſerie deducenda fuerat. Ita Seldenus cum in Oxonienſi quodam Marmore legiſſet Ἀλέξανδρον Πολυκλείτου Χλυέα ſubdit, *ſi Marmor inſpiciat quis, forſan etiam* Φλυέα *legerit: ſed utrumque mei fugit intellectum* (1): cum tamen in Marmore Athenienſes cives Delum incolentes, atque Athenienſis Archon memorentur; ideoque manifeſtiſſime non Χλυέα, ſed Φλυέα legendum ſit; ac Alexander ille ad *Phlyam* Atticae Populum referri debeat, ut obſervavit Prideauxius, qui merito Seldenum aſſerit *ignorantiam ſuam hic etiam in re manifeſtiſſima confiteri*. Quid vero quod Prideauxius ipſe, qui Seldeni errorem, aut ingenuam confeſſionem illam deprehenderat, hoc ipſo in loco in errorem alium impegit? Etenim cum obſervaſſet Phlyam a Stephano, Harpocratione, & Suida Cecropidi Tribui adſcriptam fuiſſe, ab Heſychio vero ſub Ptolemaide collocari, addit: *ſed cum Euripides Poeta Tragicus, qui priuſquam Tribus Ptolemaïs Athenis inſtituta fuerat, diu occubuerat, huius* δήμου *fuiſſe dicatur, priorum praeferenda eſt autoritas*. Certe, ut eiuſmodi diſſerendi genus ſibi conſtare, vimque aliquam habere poſſit, manifeſtiſſime ſupponi debet, quod Atticae Populi, qui ſub Ptolemaide Tribu recenſebantur, antiquiores illa non fuerint, ſed una cum Tribu inſtituti fuerint: cum tamen perſpicuo Harpocrationis, aliorumque teſtimonio compertum maxime ſit aliquos ex veteribus Atticae Populis ex veteri in novam Tribum mox inſtitutam translatos eſſe; adeoque Phlyam Euripidis aetate ad Cecropidem Tribum ſpectare potuiſſe, ut Stephanus, & Harpocration teſtatur; ſimulque tamen Heſychii temporibus in Ptolemaidem translatam eſſe: quemadmodum certe ipſam in Sponiano Marmore (2) Hadriani Caeſaris aetate poſito ſub Ptolemaide collocatam eſſe conſpicimus. Doctiſſi-

(1) Ad Marm. CXXXII. pag. 271. (2) Spon. Itin. Pag. 45.

ctiſſimus quoque, virtutiſque aeternum ſuſpiciendae Salvinus, cum in Riccardiano Marmore legiſſet ετι ιερεως Διοκλευς τȣ̃ Διοκλευς Τυρμεδȣ *Sacerdote Diocle Dioclis* filio *Tyrmede*, ad poſtremam vocem hanc adnotavit *quid ſit hoc nominis ignoro* (1): cum tamen perſpicue hic Τυρμέδαι Atticae Populus exprimatur, quem Sponius hoc ipſo Marmore illuſtravit. Denique loca plurima in Graecis Inſcriptionibus illis, quas nuperrime Cl. Muratorius bono literarum natus edidit, emendari facile poterunt, quae latinus Inſcriptionum Interpres minus accurate, feliciterque reddidit. Ita Βησσαιεως interpretatur *ex Beſſa Locrorum civitate* (2). Ad Inſcriptionem aliam ubi legitur εκ Κεραμεων, ait *Ceramum Cariae Urbem hic habes, Straboni, & aliis Veteribus memoratam* (3). Sic Μελιτευς latine redditur *Melitenſis, ideſt de Melita inſula* (4); ac Παιανεως *civis Paeanii in Civitate Acharnaniae* (5). Sic ad vocem Μυῤῥινȣσιȣ adnotavit *habemus hic hominem Myrrhinuſium, ideſt civem Myrrhinae, quae Urbs maritima fuit Aeolidis* (6). Denique in alia, ubi legitur εκ Πτελεασιων, obſervavit quod *Oppida duo Ptelei nomine ſignata Veteres memorarunt, alterum Ioniae, alterum Theſſaliae* (7): diciteque ad alterutrum ex Oppidis illis Inſcriptionem iſtam ſpectaſſe: cum tamen in iſta, ceteriſque omnibus non exterae, diſſitaeque regiones illae, ſed ſolum Atticae Populi exprimantur; ipſorumque proinde nomina reſtitui, latineque reddi debuerint. Haec, aliaque id genus exempla plurima, quae poſſent afferri, & quibus libenter abſtineo, ſatis, ut arbitror, argumento eſſe poterunt quam facile, ac proclive ſit in veteribus monimentis iſtis explicandis falli, niſi Populorum Atticorum nomina, atque cognitio oculis noſtris obverſetur.

VIII. Celebris autem ille Athenienſum ritus, & conſuetudo in civium nominibus exprimendis ſuſpicionem mihi, dubiumque pridem iniecerat an cognomines quidam Populi, qui ſcilicet uno eodemque nomine deſignantur, ex vera Populorum ſerie expungendi fortaſſe forent; quamvis illorum ſingulos non a Meurſio ſolum, & Sponio, ſed a veteribus etiam Scriptoribus Populorum numero inſcriptos eſſe conſpicerem: Ita Meurſius duplicem *Halam*, *Colonum*, *Ceramicum*, *Lampram*, *Oenoen*, *Paeaniam*, *Phaegaeam*, ſimulqe duplex *Oeum* in Po-

 pulis

(1) Vid. Gorii Inſcript. Tom. I... & Murat. Claſ. I. Pag. 73. num. 3. (2) Pag. 1032. num. 3. (3) Pag. 1057. num. 8. (4) Pag. 1058. num. 6. (5) Pag. 1059. num. 5. (6) Pag. 1060. num. 7. (7) Pag. 132. num. 4. & Pag. 1074. num. 13.

pulis enumeravit; ſed ita tamen ut Populus unus ab alio cognomine aliqua nota, ſive diſcrimine diſtingueretur: quod illi nimirùm in variis Atticae partibus reperirentur, aut interdum etiam ad varias, diſtinctaſque Tribus ſpectarent. In Atticis tamen Scriptoribus Populares illi ſolo Populi nomine expreſſo, nullaque proinde nota, ſive diſcrimine adiecto, frequentiſſime memorantur. Ita Demoſthenes alicubi *Sabriam Lamprenſem* (1) ſemel iterumque nominat; quemadmodum alibi *Antiphanis Lamprenſis* (2) meminit; alibique *Philoſtratus Coloneus*, & *Buſeus*, & *Agnias ex Oeo* (3) apud Demoſthenem ipſum occurrit: quod facile exemplis aliis de ceteris etiam cognominibus Populis oſtendi poſſet; in quibus nuſquam character alius, aut alia diſcriminis nota reperitur. Quid vero quod hic ipſe Populi deſignandi mos iu Graecis etiam marmoribus omnibus obſervatur? Certe in Marmore, quod Diſſertat. I. Num. 36. iam protuli, *Aſclepiades Alaeus* memoratur: ſicuti in alia Inſcriptione apud Sponium Ἐπικτητος Ζοτιμυ Λαμπτρευς *Epictetus Zoſimi Lamprenſis* occurrit; atque in duplici Marmore apud Sponium ipſum civis ille, cui Marmor inſcribitur, ſimpliciter Κολωνηθεν *Colonita*, vel *ex Colono* vocatur; nullumque, ut omnia verbo complectar, monimentum offendi fortaſſe poterit, in quo Populus unus ab alio cognomine diſtinguatur. Itaque, ſi in efferendis Athenienſium civium nominibus maxima atque incredibilis fere perſpicuitas adhiberi conſueverat, ut ex Oratione Demoſthenis *contra Boeotum de Nomine* inferri poteſt, ne qua nimirum erroris occaſio, fraudiſque ſuſpicio ex nominum, Populorumque ſimilitudine oriri poſſet, quî fieri deinde potuit ut uno, eodemque nomine duo Populi exprimerentur, adeoque ambiguum plane incertumque foret ad quem potius ex cognominibus Populis illis civis, aut Popularis aliquis referri deberet?

IX. Quaecumque tamen vis, aut veri ſpecies eiuſmodi coniecturae, vel ſuſpicioni ineſſe videatur, dubitari certe non poterit quin aliqui cognomines Atticae Populi admitti debeant; qui quamvis uno eodemque nomine deſignarentur, interſe tamen accuratiſſime diſtinguebantur: quod in variis Atticae partibus conſtituti illi forent, ac interdum etiam ad va-

(1) Adver. Neaer. (2) Adver. Timoth. (3) Orat. in Macart.

varias omnino Tribus ſpectarent. Sic Hala duplex, aut Halae binae, Heſychio teſte, diſtingui debent; quarum aliae *Aexonides* appellatae ad Cecropidem Tribum referrentur; aliae vero *Araphenides* dictae Aegidi tribuerentur. Sic etiam Lampra duplex admitti debet; quamvis illarum utraque ad Erechtheidem Tribum ſpectaret, quod Heſychius ipſe diſerte dixerit Δῆμοι Λαμπραὶ Ἀθήνησιν, ὁ μὲν παράλιος, ὁ δὲ καθύπερθεν *Lamprae Athenienſium*, vel Atticae, *Populi*, *hic quidem litoralis*, aut inferior; *ille vero ſuperior*: quemadmodum Ariſtophanes ait

Λαμπρεὺς ἔγωγε τῶν κάτω [1]
Lamprenſis ego ex iis, qui infra ſunt.

Ita propemodum Oenoe una prope Eleutheras poſita Hippothoontidis Tribus erat; altera Marathoni finitima Aeantidis. Oeum aliud *Decelicum* dicebatur, quod Deceliae proximum foret, atque Hippothoontidi tribuebatur; aliud vero *Ceramicum*, quod Ceramico finitimum Leontidi adſcribebatur. Duplicem quoque Populum Paeaniam fuiſſe teſtatur Suidas, quamvis illorum uterque in Pandionide Tribu cenſeretur. Duplicem Phaegaeam deſcribit Stephanus; quarum una in Aeantide, alia in Pandionide continebatur. Denique, ut exemplis iſtis, aut cognominibus Populis a Meurſio memoratis exemplum aliud adiiciam, ſuſpicari certe cum Valeſio [2] quis poterit duplicem quoque Ἀγρύλην, *Agrylem*, vel *Argyliam* fuiſſe. Harpocration certe de Ardetto loquens dixit hunc Athenis locum fuiſſe ὑπὲρ τὸ ςάδιον τὸ Παναθηναικὸν, πρὸς τῷ Δήμῳ τῷ ὑπένερθεν Ἀγρυλέων *ſupra ſtadium Panathenaicum, prope Populum Agrylenſium ſuperiorum*: adeoque ſubindicat Agrylem aliam fuiſſe, quae καθύπερθεν, vel *inferior* diceretur. Clarius id etiam ex Heſychio deduci fortaſſe poterit, qui de Agryle loquens ait Ἀγρύλη δῆμος τῆς Ἐρεχθηΐδος φυλῆς, καὶ τῆς Ἀτταλίδος *Agryle Populus Erechtheidis Tribus, atque Attalidis*; ideoque Agrylem ipſam duplicem fuiſſe non obſcure ſignificat; ut illarum quidem altera ad Erechtheidem, alia vero ad Attalidem Tribum ſpectaverit. Quamvis enim Palmerius, ac Meurſius reſcribendum exiſtiment ἢ τῆς Ἀτταλίδος, *vel Attalidis*, nihil ipſe tamen in Heſychii textu mutandum puta-

(1) Apud Harpocr. in Lampra. (2) Not. in Harpocr.

putaverim; cum Agryle Populus, quamvis etiam unus, idemque fuiſſe dicatur, prius tamen in Erechtheide collocari potuerit, ſimulque deinde in Attalidem mox inſtitutam transferri; vel, ſi duplex fortaſſe ille fuerit, unus ad Erechtheidem, alter ad Attalidem referri. Addi etiam poterit alterutrum ex Populis iſtis etiam cum *Argilia* confundi poſſe, quam Heſychius ipſe ſic deſcribit Ἀργίλια δῆμος τῆς Ἀττικῆς *Argilia Populus Atticae*. Nihil hic ipſe tamen in tanta rerum ambiguitate temere definire nunc velim; ideoque, quamvis in Populorum ſerie Agrylem ipſam, & Argiliam veluti duos cognomines Populos expreſſerim, explorandum tamen aliis relinquo an Agryle duplex admitti, atque ab Argilia diſtingui debeat. Id vero longe facilius, atque certius exiſtimo quod Agryle Populus ab Agraule diſtingui debet, ſecus ac doctiſſimo Meurſio videbatur. Quamvis enim Stephanus, quem Meurſius hic exhibet, *Agrylem* Populum cum *Agraule* confuderit; ſi ipſius tamen autoritas cum Scriptoribus aliis conferatur, Populum unum ab altero diſtinguendum eſſe putaverim. Sic enim Stephanus: Ἀγραυλὴ δῆμος Ἀθήνησι τῆς Ἐρεχθηΐδος φυλῆς. Τινὲς δὲ Ἀγρυλὴ γράφουσιν ἄνευ τοῦ α .... τέλει δὲ τὸ α. ἀπὸ Ἀγραύλου τοῦ Κέκροπος θυγατρός.. Ἔστι δὲ καὶ πόλις Ἀθηναίων ἄποικος ἐν Σαρδοῖ ἀπὸ τοῦ δήμου κληθεῖσα Ἀγρυλή. ὁ δημότης Ἀγρυλεύς *Agraule Populus Atticus Erechtheidis Tribus. Quidam vero Agrylem ſcribunt ſine a. Gaudet autem habere a. ab Agraulo Cecropis filia.. Eſt etiam Sardiniae civitas Athenienſium colonia, Agryle a Populo nominata. Popularis Agryleus.* Itaque, Stephano teſte, Populus quidam Atticus admitti debet, qui ab *Agraule* Cecropis filia nomen acceperit; ideoque non *Agryle*, ſed *Agraule* vocari debeat: ſimulque tamen Populus quidam agnoſci, ex quo *Agryle* Sardorum civitas appellata fuerit. At Populus iſte, ex quo Sardiniae civitas nomen, atque incolas accepit, non Agraulem, ſed Agrylem potius vocandum eſſe nitide, ut opinor, oſtendit Pauſanias, qui de eiuſmodi Athenienſium colonia diſſerens ait οἰκίζουσιν Ὀγρύλλην οἱ Ἀθηναῖοι διασώζοντες τῶν δήμων τῶν οἴκοι τινὸς τὸ ὄνομα, ἢ καὶ αὐτὸς τοῦ στόλου μετέσχεν ὁ Γρύλλος[1] *condunt Athenienſes Ogryllem urbem, ſervato cuiuſdam ex domeſticis Populis nomine, vel quod Gryllus coloniae ſocius, duxque fuerit.* Quemadmodum ergo Populus ille, qui

(1) Phocic. c. 17.

qui ab Agraule nomen obtinuit, Agryle vocavit non potuit; ita quoque Populus ille, a quo Ogrylle, ſive ſi mavis Agryle Sardorum civitas eſt appellata, Agraule dici non poteſt; ſed Populus unus ab alio diſtingui debet: niſi gentilia id genus, adeoque conſtantia nomina temere confuſa, ac permixta comminiſcamur. Huc etiam referri poterit quod Plutarchus ipſe, qui in *Antiphontis Vita* illum Ἀγρυλῆθεν *ex Agryle* fuiſſe dicit, in *Themiſtocle* Leobotam quendam Ἀγραυλῆθεν *ex Agraule* nominat; ideoque, niſi in Plutarchi textum mendum hic irrepſerit, *Agryle*, ab *Agraule* diſtingui debet. Idipſum quoque in Heſychio deprehendiſſe videor: qui cum antea dixiſſet Ἀγρικύλη δῆμος Ἀττικῶς, ſive ut optime Palmerius, ac Meurſius emendat, Αγραίλη δῆμος Ἀττικῆς *Agraule Populus Atticae*, interiectis deinde vocibus aliquot ſubdit Ἀγρύλη δῆμος τῆς Ἐρεχθηΐδος φυλῆς, καὶ τῆς Ἀτταλίδος *Agryle Populus Erechtheidis Tribus, atque Attalidis*; ideoque ſatis aperte *Agraulem* Atticae Populum ab *Agryle* diſtinguit. Quod ſi Agraulenſis ab Agrylenſi Populo diſtingui debet, divinari certe non poterit utrum ex illis expreſſerit Harpocration, & Suidas, qui ſolum *Agroelem* Populum memorarunt: Αγροίλη δῆμος ἐςι φυλῆς τῆς Ἐρεχθηΐδος. ὁ δὲ δημότης πάλαι ἐλέγετο Αγροιλεύς. *Agroele Populus eſt Erechtheidis Tribus. Popularis olim Agroelenſis dicebatur*. Num Agraule, vel Agryle potius eſt illa, quae prius *Agroele* dicebatur; ut Agrylem proinde Heſychius, Agroelem Suidas ad unam, eandemque Erechtheidem Tribum revocare potuerit? Num Agraule quoque, Agrylis, ſive Agroelis inſtar, ad Erechtheidem Tribum ſpectavit? Graves eiuſmodi turbas alii componant: id unum mihi oſtendiſſe ſufficiat quod immerito prorſus ex Agryle, Agraule, Agroele unicum ſolum Populum conflavit Meurſius; ideoque plurima Scriptorum loca corrigenda putavit, ut in iis omnibus Ἀγραύλη legeretur: cum longe veriſimilius haberi fortaſſe debeat tres, aut duos certe Populos diſtinguendos eſſe, aut ſaltem Agrylem cum Agraule confundi non poſſe.

X. Quemadmodum vero cognomines eiuſmodi Populos hactenus a me numeratos in accurata Populorum ſerie recenſendos eſſe conceſſerim, quod ita perſpicuo Veterum teſtimonio illorum unus ab altero diſtinguatur, ut ipſorum uterque

Popu-

Populi nomine decoretur; ita viciſſim duplicem quoque Ceramenſium, aut Colonitarum Populum fuiſſe negaverim. Et ſane, quod ad Colonum attinet, optime quidem novi Colonum alium in Urbe prope Forum fuiſſe, unde *Forenſis* ille, ſive Ἀγοραῖος appellabatur; alium vero extra Urbem [1] ipſam ad Neptuni Fanum, qui Ἵππιος, vel *Equeſtris* dicebatur. At non video certe qui Forenſis ille Colonus ceteris Atticae Populis, alterius, vel Equeſtris inſtar, inferatur: cum nullo Veterum teſtimonio oſtendi poſſit ipſum quoque Populi nomine donatum eſſe; quemadmodum ſane perſpicuo plurium teſtimonio conſtat Equeſtrem Colonum Populis inſcriptum eſſe, indeque Sophoclem oriundum fuiſſe, ut mox oſtendetur. Deinde vero, ut opportune Differt. I. Num. 18. iam monui, atque ex omnibus fere Scriptoribus illis inferri facile poterit, quos paullo ſuperius exhibui, omnes Atticae Populi extra Urbis moenia per Atticae regionis fines diſperſi fuerant: idque Atticae diviſio a Cecrope inſtituta, omniumque Populorum in unam Athenienſium Urbem translatio, quae Theſeo auctore peracta fuit, ſatis innuere, vel confirmare videtur. Itaque, niſi mea me fallit opinio, Colonus ille Forenſis ex Atticae Populis expungi debet; ſoluſque Colonus ſupererit, qui extra Urbis moenia reperiebatur, atque ab illa 10. fere ſtadiis diſtabat, ut nitide expreſſit Thucydides. Siquidem accuratiſſimus Auctor ille, ubi de *Quadringentis* Civibus loquitur, quibus Athenienſis Reipublicae regimen anno 1. Olymp. XCII. conceſſum fuit, ait ξυνέλεξαν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνὸν (ἔστι δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἔξω τῆς πόλεως ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα) καὶ ἐσήνεγκαν οἱ ξυγγραφῆς [2] *Concionem convocaverunt in Colonum (eſt autem* hic locus editus, & *Neptuno ſacer extra Urbem, decem ferme ſtadiis* ab ea *diſtans*), *Scribaeque attulerunt &c.* Inſignem hunc Thucydidis locum *neceſſario corruptum* eſſe putat Meurſius; atque ita corrigendum, ut in Thucydidis textu reſcribatur σταδίους μάλιστα δ' *ſtadiis ferme quatuor*. Etenim Cicero diſerte dicit Academiam ab Athenienſis Urbis Porta, quae *Dipylum* vocabatur, ſex ſtadiis diſſitam fuiſſe = *ſex illa a Dipylo ſtadia in Academiam confecimus*; moxque ſubdit *me ipſum huc* in Academiam *modo venientem convertebat ad ſeſe Coloneus ille locus, cuius incola Sophocles ob oculos verſabatur* [3]. Itaque, con-

(1) Harpocr. & Etymol. (2) Lib. VIII. c. 67. (3) De Finib. V. c. 1.

concludit Meurſius, ſi Q. Fratri a Dipylo in Academiam properanti Colonus occurrebat, manifeſtiſſime inferri debet quod Colonus ipſe Urbi proximior fuerit quam Academia; ideoque, ſi ſex ſolum ſtadiis haec a Dipylo, vel ab Urbe remota fuit, Coloni diſtantia 10. ſtadiorum eſſe non potuit. Quamvis tamen eiuſmodi Meurſii coniectura accurata videatur, eamque in Tucydidaeis Commentariis totidem fere verbis Hudſonus exſcripſerit, temere hic tamen a doctiſſimo viro Thucydidis textum ſollicitatum eſſe putaverim: cum ex ſuperioribus certe Ciceronis verbis inferri minime id poſſit, quod neceſſario tamen exinde, perſpicueque deduci poſſe Meurſius exiſtimavit. Dixerat Cicero quod Q. Fratri ex Dipylo in Academiam deſcendenti Colonus obverſabatur, indeque concludit Meurſius quod Colonus ipſe ante Academiam occurrere, adeoque proximior Urbi eſſe debuit. Sed quis aperte non videat Colonum ipſum Quinti deſcendentis oculis obverſari potuiſſe, quamvis ille trans Academiam poſitus etiam ab Urbe remotior eſſet? Certe *Colonus*, ut ipſa vox ſonat, ut a Suida, aliiſque Scriptoribus erudimur, ut Meurſius ipſe fatetur, *tumulus, editiorque locus*, vel collis erat, in quo aeris fodinae reperiebantur; ergo, quamvis Academia remotior ille foret, antea tamen conſpici, vel oculis obverſari poterat quam in Academiam, humilem nempe, paluſtremque locum, deſcenderetur; ideoque prorſus immerito ex Cicerone concluditur Colonum ipſum inter Academiam, atque Urbem fuiſſe. Quinetiam ex eodem ipſo Cicerone oppoſitum potius inferri fortaſſe poterit: ſubdit enim *cum veniſſemus in Academiam ... venit mihi Platonis in mentem, quem accepimus primum hic diſputare ſolitum; cuius etiam illi hortuli propinqui non memoriam ſolum mihi afferunt, ſed ipſum videntur in conſpectu meo hic ponere*: quod nimirum, ut Laertius quoque teſtatur, Plato *initio quidem in Academia philoſophari caepit, deinde vero in horto, qui eſt prope Colonum*: ἐφιλοσόφει τὴν ἀρχὴν ἐν Ἀκαδημίᾳ, εἶτα ἐν τῷ κήπῳ τῷ παρὰ τὸν Κολωνόν (1). At Cicero Platonis hortulos ita propinquos dixiſſe videtur, ut Academia tamen remotiores illos fuiſſe innueret; cum nondum illos a ſe praeteritos fuiſſe dixerit: quemadmodum certe de *Epicuri hortis* ibidem differens ait *quos modo praeteribamus*.

Addi

(1) Lib. III. ſeg. 5.

Digitized by Google

Addi poſtremo poterit quod haec illuſtria Athenarum ſuburbia ita a Pauſania deſcribuntur, ut ille veluti ex Urbis moenibus digreſſus primo Academiam, mox *Ἀκαδημίας οὐ πόῤῥω non longe ab Academia* Platonis monumentum, in hortulis nimirum illis, quos Cicero Academiae, Laertius vero Colono propinquos fuiſſe dixerat; tandemque Colonum memoret: quod argumento certe eſſe poterit Colonum ipſum Academia remotiorem fuiſſe, ideoque nihil in Thucydidis textu mutandum eſſe.

XI. Quod vero ad Ceramicum attinet, dubitari certe non poterit quin ipſe quoque, Coloni inſtar, duplex foret [1]; ut alter quidem *interior* diceretur, quod in Urbe, eique portae proximus eſſet, quae prius *Thriaſia* mox *Dipylum* vocata fuit [2]: alter vero *exterior*, quod extra portam ipſam, atque Academiae finitimus foret: ut facile proinde ab Heſychio [3], aliiſque Scriptoribus *Academiae* nomine vocari, ſive cum Academia confundi potuerit: quod nimirum Academia ipſa veluti Ceramici pars haberetur. Utrumque Ceramicum iſtum, ipſiuſque partes, ac hiſtoriam omnem peculiari Opere, quod *Ceramicus Geminus* inſcribitur, Meurſius accurate deſcripſit; &, ſicuti de Colono loquens duos cognomines Populos fuiſſe dixerat, quod duo Coloni a Scriptoribus memorentur; ita quoque utrumque Ceramicum illum inter Atticae Populos habendum eſſe putavit, quod duo Ceramici, vel Ceramicus geminus a Scriptoribus ipſis deſcribatur. Niſi tamen mea me hic quoque fallit opinio, interior Ceramicus ille, qui Urbis moenibus includebatur, ex vera Populorum ſerie manifeſtiſſime excludi debet. Siquidem Scriptores illi, qui Ceramicum duplicem, ſive Ceramicos duos fuiſſe memorant, nullibi tamen utrumque *Populi* nomine appellant, aut duos Populos fuiſſe dicunt: quemadmodum certe ubi de Lampra, Oenoe, Paeania, aliiſque Populis loquebantur, illorum ſingulos in duos cognomines Populos ita diſtinguendos eſſe dixerunt; ut ex. gr. non ſolum Lampras duas, ſed duos etiam Populos Lamprae nomine nuncupatos agnoverint. Quinetiam ubi Veteres de Ceramico, ſive de Ceramenſibus loquebantur, illos *Populum*, non vero *Populos* appellarunt, ut ceteros inter Moſchopulus

ait

(1) Harpocr. Heſych. Suid. Schol. Ariſtoph. ad Equit. (2) Plutar. in Pericl. (3) In Ceramic.

ait Κεραμεῖς δῆμος ἐν Ἀθήναις *Ceramenſes Populus Athenis*: quod argumento eſſe poterit Auctores illos ex Ceramenſibus unum ſolum Populum agnoviſſe; idque de exteriori potius quam urbano Ceramico accepiſſe. Itaque plane non video cur Demoſthenis, Laertii, aliorumque Scriptorum loca, in quibus Ceramenſes nominantur, ad urbanum Ceramicum Meurſius retulerit (1); quamvis enim uterque Ceramicus in Populis habendus eſſet, non erat certe cur Populares illi ad urbanum potius, quam ad exteriorem ſpectaſſe viderentur. Nec quempiam certe movere debet quod Ceramicus ille, qui a Moſchopulo Populus appellatur, ἐν Ἀθήναις *Athenis* fuiſſe dicatur. Etenim Graecis Scriptoribus commune eſſe ſolet, ut cum locum aliquem, qui certe non intra Urbis moenia, ſed in Attica potius, ſive Athenienſi ditione reperiebatur, memorent, illum ἐν Ἀθήναις, ſive Ἀθήνησι fuiſſe dicant: perinde ac ſi Athenienſis Urbis moenibus ille contineretur. Ita Suidas Marathonem, qui 80. ſtadiis Athenis aberat, τόπον Ἀθήνησι *locum Athenis* appellat; Heſychius quoque Phalerum, qui 35. ſtadiis ab Urbe diſtabat, τόπον Ἀθήνησι *locum Athenis* vocat (2). Etymologus (3) utrumque Colonum *Athenis* fuiſſe dicit Ἀθήνησι δύο Κολωνοί, Ἵππιος, καὶ Ἀγοραῖος *Athenis duo Coloni, Equeſtris, & Forenſis*. Suidas ipſe, ne ceteris exemplis aliis, quae plurima ſubinde occurrunt, hic immorer, de Ceramico duplici loquens ait Κεραμεικοὶ δύο τόποι Ἀθήνησιν *Ceramici duo loca Athenis*; quemadmodum Academiam ipſam Ἀθήναις *Athenis* fuiſſe iam dixerat: cum tamen Ceramicus unus, & Academia, iſtius Ceramici pars, pluribus certe ſtadiis ab Urbe diſſideret. Itaque mirari plane quis poterit quî perſpicuus ille, ſimulque conſtans loquendi modus a Graecis Scriptoribus uſurpatus doctiſſimo Meurſio interdum impoſuerit; ut varia proinde Atticae loca in Athenienſem Urbem ille tranſtulerit. Ita cum in Heſychio legiſſet Εὐπυρίδαι δῆμος, καὶ τόπος Ἀθήνησιν *Eupyridae, Populus, & locus Athenis*, Eupyridas non modo Atticae Populum, ſed peculiarem inſuper *locum* quendam *Athenis ipſis* fuiſſe dicit. Certe, ſi qua Meurſii argumento vis eſſe poſſet, ipſe quoque Eupyridarum Populus Athenis ipſis admitti deberet, cum Etymologus diſerte dixerit illos ideo Eupyridas vocatos eſſe quod *Athenis* in Eupyridarum

 Popu-

(1) Ceramic. c. 2. (2) In Colon. (3) In Oſcophor.

Populo ignis inventus fuerit Εὐπυρίδαι. δῆμος Ἀθηναίων. ὅτι ἐν Ἀθήναις πρῶτον τὸ πῦρ εὑρῆσθαι φασὶ κατὰ τὸν δῆμον τοῦτον: *Eupyridae Populus Athenienſium; quod Athenis ignem in hoc Popula primum inventum memorant*.

XII. Haec, aliaque id genus plurima ſuis in locis opportune mox proferenda, perſpicue ſatis oſtendunt in contexenda Populorum ſerie neque coniecturis omnibus indulgendum eſſe, neque ſingula Veterum teſtimonia promiſcue adhibenda; ſed illorum praeſertim veſtigiis inſiſtendum eſſe, qui cum aliquem Atticae locum memoraverint, illum diſerte *Populi* nomine decoraverint; aut iis certe characteribus illum expreſſerint, ut nitide, certoque deprehendi poſſit ipſum ceteris Atticae Populis inſcriptum eſſe. Atque utinam quidem eximii Scriptores illi ad haec uſque tempora perueniſſent, qui peculiaribus Libris Populorum ſeriem ita adornarunt, ut accuratam quoque illorum hiſtoriam complexi fuiſſe videantur! quos inter excellere merito exiſtimantur Diodorus, atque Nicander Thiatyrenus, quorum teſtimonia ex Opere *de Populis* deſumpta ab Harpocratione, Stephano, aliiſque pluribus memorantur. Verum uterque Scriptor ille maximo Atticae Hiſtoriae detrimento prorſus interiit; ut ſolae proinde ipſorum laciniae apud Graecos Scriptores alios ſubinde occurrant. Inſignem hanc tamen iacturam maxima ex parte Stephanus ipſe ſarcivit; quippequi CXX. Populorum nomina, additis etiam plerumque ipſorum Tribubus, conſervaverit. Plurimos etiam ex illis Harpocration expreſſit; plures ab Heſychio memorantur; alii plures ab Ariſtophanis, Sophoclis, aliorumque Scholiaſtis recenſentur; plurimi denique ab Etymologo, & Suida, qui antiquiores illos exſcripſerant, deſcribuntur: ut facile proinde fuerit Sigonio CXXXII. Populorum ſeriem contexere; ipſorumque fere ſingulos ad propriam Tribum referre; quod tamen in tanta rerum obſcuritate, Scriptorumque numero, ac varietate *magna* a ſe *diligentia* factum merito gloriatur [1]. Doctiſſimi tamen Sigonii ſtudium, ac diligentiam longiſſime ſuperavit Meurſius in eximio libro, quem *de Populis Atticae* inſcripſit. Siquidem eruditiſſimus Auctor ille non modo CLXXIV. Populorum nomina, ſeriemque nobis exhibuit; ſed etiam illorum plurimos ita illuſtravit, ut plura Atticae Hiſtoriae

(1) De Republ. Athen. Lib. I. p. 13. & II. pag. 47.

ſtoriae capita, quae ad Populos ipſos referri poterant, memoraverit; ac infinita fere veterum Scriptorum loca, quae depravata iam fuerant, accurate emendaverit, uberiorique luce perfuderit. Deinde vero, cum edito iam ſuperiori *de Populis Atticae* Libro, plurima in Graecis Scriptoribus offendiſſet, quae eidem Operi vel illuſtrando, vel amplificando, perficiendoque conferre poterant, ſeorſim illa diſpoſuit, ac *Reliqua Attica* appellavit; quae mox a Gronovio, dum Liber ipſe *de Populis Atticae* in Graecarum Antiquitatum Theſauro excuderetur, ſuis in locis opportune inſerta fuere. Denique, Meurſio facem praeferente, uberiorem nobis, longeque accuratiorem Populorum ſeriem Sponius reliquit. Cum enim Vheelero comite Athenas, aliaſque Graeciae, & Orientis Urbes luſtraret, plurimas ille Graecas Inſcriptiones in variis Atticae partibus exſcripſit, in quibus Athenienſium Tribus, aut Populi, aut Populares certe exprimebantur; illarumque praeſidio novos Atticae Populos Meurſio, ceteriſque incognitos in lucem extulit; plures alios a Meurſio memoratos expunxit; quorundam Tribuum, quae ignota Meurſio fuerat, oſtendit; plurima denique prorſus obſcura, & incerta Marmorum illorum ope accuratiſſime demonſtravit: ut nihil proinde in hac Atticae Hiſtoriae parte aut illuſtrius, aut exactius publicam hactenus lucem adſpexerit.

XIII. Optandum tamen maxime fuerat ut non modo Sponius, ſed Meurſius etiam ipſe libellum de Populis Atticae una cum Reliquis Atticis contuliſſet; melioremque alicubi diligentiam in adornanda Populorum ſerie obſervaſſet. Accuratior hinc certe, omnibuſque fere numeris abſoluta ipſorum ſeries haberetur; neque in ipſorum numero ambages illa, ſive perplexitas offenderetur, quae doctiſſimorum hominum libris invicem collatis ineſſe conſpicitur. Ac ſane, quod ad Meurſium attinet, plures ille Pagos, aut loca inter Populos enumeravit, quae ex vera tamen Populorum ſerie prorſus expungi debent, ut Sponius ipſe obſervavit. Interdum etiam ex unico duplicem Populum ille fecit, ut de *Colono*, & *Ceramico* iam dixi. Facile haec tamen in doctiſſimo Viro diſſimulari profecto debent, qui ambiguis ſubinde, obſcuriſque Veterum teſtimoniis ea coniecturis aſſeruit, quae ſola plerumque coniectura refelli poſſunt. Id certe gravius, neque

tamen aut a Sponio, aut a Gronovio obſervatum, quod cum Meurſius in aureolo de Populis Atticae libello CLXXIV. Populos, totidem nimirum, quot Euſtathio, Straboneque teſte fuiſſe iam dixerat, recenſuiſſet; in variis deinde Scriptoribus undecim alios Atticae Populos deprehendit, *Gorgynam*, *Eretriam*, *Hiſtiaeam*, *Cycalam*, *Colypen*, *Cyrtiadas*, *Leccon*, *Oenas*, *Otrynen*, *Salaminam*, *Chaſtienſes*, quos in Reliquis Atticis memoravit: ac nullibi tamen expreſſit an undecim iſti prioribus aliis CLXXIV. adiungendi forent, ut contra Strabonis, Euſtathiique mentem, CLXXXV. ſeries habenda foret; an vero potius ex prima illa ſerie, quae in *Populis Atticae* contexta fuerat, Populi undecim expungendi, ipſorumque loco totidem recentiores alii, atque in *Reliquis Atticis* memorati, inſerendi forent. Ac mirari plane quis poterit doctiſſimum quoque Gronovium ita utrumque Meurſii Opus edidiſſe, ut Populos quidem omnes vel in Reliquis Atticis, vel in Atticae Populis memoratos expreſſerit; ſed ſeriem tamen illam aut indicem praefixerit, in quo undecim Populi deſiderantur: perinde quaſi ceteris iſti accenſendi minime viderentur. Quod vero ad Sponium attinet, ex duobus iſte Meurſii Operibus illud unum inſpexit, quod de *Populis Atticae* inſcribebatur; ideoque, cum tresdecim Atticae Populos in Graecis Marmotibus, atque Scriptoribus obſervaſſet, illorumque ſingulos Meurſio prorſus incognitos exiſtimaſſet, totidem ex veteri Meurſii ſerie expungendos putavit, ut conſtans ille CLXXIV. Populorum numerus haberetur: qui tamen CXCVI. potius habendus eſſet, ſi Populorum omnium ſeries ex duobus Meurſii Operibus, ſimulque Sponii obſervationibus contexeretur. *Pnycem* quoque, Meurſii veſtigiis inſiſtens, *Forenſem Colonum*, ſimulque *Ceramicum interiorem* inter Atticae Populos Sponius euumeravit; ne hic *Harmam*, *Edapteon*, aliaque id genus loca commemorem, quae ceteris ille Atticae Populis immerito prorſus inſcripſit, ut opportunius alibi oſtendam.

XIV. Itaque, ſi in doctiſſimis etiam Viris, qui maxima ingenii laude Spartam hanc adornarunt, tanta ſubinde inconſtantia, ſive perplexitas obſervatur, operae certe pretium me facturum putavi ſi Faſtis Atticis opportune illuſtrandis breviorem ipſe, ſimulque tamen, ut opinor, accuratiorem Populorum ſeriem contexerem; in qua certa ab incer-

certis, perſpicua ab obſcuris accurate ſecernerentur; utraque tum Meurſii, tum Sponii ſeries exhiberetur; ſimulque tamen quid in ipſarum alterutra aut corrigi, aut illuſtrari debeat, oſtenderetur; quorundam denique Populorum nomina, qui aliorum diligentiam effugerant, adiicierentur. Quemadmodum enim opportune ſuperius expoſui, clariſſimis Viris illis id maxime fraudi fuit, quod cum olim CLXXIV. Atticae Populos fuiſſe intelligerent, ut numerus ille conficeretur, ex Graecis Hiſtoricis, Geographiſque loca quaedam arripuere, quae tamen in vera Populorum ſerie recenſeri minime poterant; cumque alia ſubinde loca, vel Oppida occurrerent, quae eodem ipſo iure ceteris Atticae Populis inſcribi poſſe videbantur, longe maior ipſorum numerus oriri inde debuit; neque tamen facile definiri poterat quinam in vero Populorum cenſu habendi, qui vero potius expungendi forent. Mihi vero id unum cordi fuit, ut veros Atticae Populos recenſerem; eos nimirum, de quibus facile dubitari non poſſet an inter veteres, certoſque Atticae Populos inſcripti forent, quicumque demum illorum numerus eſſet futurus, aut a quocumque demum obſervati, deſcriptique fuiſſent; deinde vero ceteros indicarem, quos immerito Meurſius, aut Sponius in Atticae Populis habendos eſſe putarunt. Itaque primum veros Atticae Populos alphabetica ſerie diſponam; atque in illorum ſingulis nomen exponam, quo Populus ipſe, aut Popularis etiam vocari conſueverat; ſimulque indicabo an ille in Sigonii, Sponii, Meurſiique ſerie, quove Meurſii Opere memoretur. Mox Tribus nomen ſubiiciam, ad quam Populus ille ſpectavit; ſimulque veterum Scriptorum nomina, aut Marmora indicabo, in quibus Populus ipſe eidem Tribui adſcribitur. Quorundam hic obiter Populorum Tribum, quae ambigua, ceteriſque Scriptoribus ignota fuerat, demonſtrabo; atque in Populis aliis, quorum Tribus hactenus obſcura fore conſpicitur, veteres tamen Scriptores proferam, qui locum illum verum Atticae Δῆμον, ſeu *Populum* fuiſſe dixerint. Abſoluta horum Populorum ſerie mox illos etiam ſubiiciam, qui vel a Meurſio, vel a Sponio, vel ab utroque recenſiti fuerant; ſimulque nitide oſtendam quid facile afferri, vel opponi poſſit ne ipſorum ſinguli veris Atticae Populis accenſeantur. Interim vero nonnulla tum veterum, tum recentiorum Scriptorum teſti-

mo-

monia illuſtrabo; ſimulque varios Meurſii, Sponiique errores, prout ipſa rerum affinitas poſtulaverit, indicabo.

XV. Quandoquidem vero plurimus, immenſuſque fere ſplendor iis, quae de Populis Atticae dicturi iam ſumus, accedere poſſe videtur, ſi ipſorum quoque ſitus, ac diſpoſitio oſtendatur; Geographicam quandam Atticae regionis Tabulam meliori quo poterat ordine concinnandam ſuſcepi: ut in illa verus Populorum ſitus, atque diſtantia legentium oculis exhiberetur. Incredibile eſt enim quantum exinde praeſidii in Graecis Scriptoribus illuſtrandis, explicandiſque oriatur; ſimulque ut plurima ipſorum loca opportune emendentur, quae mirifice depravata, vel vitiata fore conſpicimus. Nec alio certe conſilio id operis Sophianus, ac Gerbelius, ut ceteros hic ommittam, ſuſceperant; ac Laurembergius in primis, qui in veteris Achaiae, Graeciaeque Tabula ſingulos fere Atticae Populos expreſſit, qui in variis nimirum Atticae regionis partibus reperiebantur. Eximius tamen, ac diligens Auctor ille non modo plures Atticae Populos alieno prorſus in loco contra veterum Scriptorum mentem collocavit; ſed plurimos etiam alios, quorum ſedes adhuc ignota illi fuerat, in illa Tabulae parte depingendos curavit, quae vacua erat futura: ut facile proinde haerere, vel dubitare quis poſſit, an locus ille, qui Marathoni ex. gr. conceditur, ex Veterum teſtimoniis, aut Laurembergii potius arbitrio, vel coniectura profluxerit. Accedit etiam quod in variis eiuſmodi Atticae Tabulis Urbes, & Oppida a Populis nullo diſcrimine diſtinguuntur; ideoque ſingula Atticae loca, quae ab Hiſtoricis memorata fuerint, quocumque demum nomine decorari illa debeant, deſcribantur. Itaque, ut ambiguitas illa dirimatur, ſingulis Atticae locis, quorum mihi certa ſedes, atque diſtantia ex Veterum teſtimoniis coronidis loco proferendis, affulſit, characterem aliquem appingendum curavi, quo facile deprehendi poſſet an ille inter Urbes, aut Oppida, aut Populos haberi debeat; alios vero plures, quorum mihi ſedes obſcura, vel incomperta fuit, ſatius certe duxi prorſus negligere; ne ipſorum nominibus temere hinc inde poſitis certius aliorum ſitus, atque ordo perturbaretur. Sed expoſito iam operis huius conſilio, Atticae Populorum ſeries methodo ſuperius conſtituta contexi nunc debet.

XVI. An-

XVI. Antequam tamen id operis aggrediar, illorumque Populorum ſeriem complectar, quos a Scriptoribus aliis inventos, ac memoratos eſſe iam dixi, nonnullos hic obiter illuſtraſſe iuverit, qui Sigonii certe, Sponiique diligentiam effugere, vel mihi nunc omnium primo ſunt obſervati. Eiuſmodi ſunt certe *Eretrienſes*, ne *Boeotos*, & quoſdam alios inferius nominandos hic perſequar, quos ego non ita facile, certoque dixerim, an ceteris Atticae Populis accenſeri fortaſſe debeant. Atque, ut ab Eretrienſibus exordiar, Ἐρετριέων Δῆμον *Eretrienſem Populum* Athenis fuiſſe perſpicuo Strabonis, aliorumque teſtimonio deprehenditur. Siquidem Strabo de Eretria Chalcidis urbe loquens ait Ἐρετριέας δ' οἱ μὲν ἀπὸ Μακίςυ τῆς Τριφυλίας ἀποικιϑῆναι φασιν ὑπ' Ἐρετρίας, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρετρίας, ἡ νῦν ἐςιν ἀγορά [1]: *Eretrienſes vero quidam a Maciſto Triphyliae in coloniam deductos narrant ab Eretria; alii vero ab Eretria, quae Athenis, ubi nunc eſt Forum*. Longe tamen clarius id aſſerit ubi de Oreo Macedoniae, Chalcidiſque urbe diſſerens ait Ἔνιοι δ' ὑπ' Ἀθηναίων ἀποικιϑῆναι φασὶ τὴν Ἱςιαίαν ἀπὸ τῦ Δήμυ τῶν Ἱςιαίεων, ὡς κ̓ ἀπὸ τῦ Ἐρετριέων τὴν Ἐρετρίαν, *quidam ab Athenienſibus coloniam huc deductam tradunt a Populo Hiſtiaenſium, ut Eretriam ab Eretrienſium*. Utrumque vero Strabonis locum ita exſcripſit, ac illuſtravit Euſtathius, ut Eretriam ipſam, Strabone teſte, vel ab Eretrieo Phaetontis filio, vel ab Eretrienſi Atticae Populo nominatam eſſe contendat. Ὁ δὲ Γεωγράφος ὐ μόνον ἀπὸ Ἐρετριέως ἀποικήσαντος εἰς αὐτὴν κληϑῆναι φησὶν, ἀλλὰ κ̓ ἀπὸ Ἐρετρίας καϑ' ἑτέρυς, τῆς Ἀθήνησιν, ἡ νῦν ἐςιν ἀγορά ..... [2] ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει κ̓ ὅτι ὥσπερ ἀπὸ Δήμυ Ἀττικῦ Ἐρετριέων ἡ Ἐρέτρια, ἤγυν ἀπὸ Ἐρετρίας τῆς Ἀθήνησιν, ὡς πρὸ ὀλίγυ ἐγράφη, ὕτως ἀπὸ Δήμυ Ἱςιαιεων ἡ Ἱςιαία. Λέγει δὲ κ̓ ὅτι Ἱςιαία ὕςερον Ὠρεός [3]. *Geographus vero non tantum ab Eretrieo, qui eo habitatum conceſſerit, vocatam hanc Urbem* Eretriam *aſſerit; verum etiam, iuxta alios, ab Eretria illa Athenienſi, quae nunc eſt Forum... Tradit inſuper Geographus, quemadmodum a Populo Eretrienſium Attico dicta Eretria, videlicet ab Eretria Athenienſi, ut paullo ante ſcriptum eſt; ita ab Hiſtiaenſium Populo dictam eſſe Hiſtiaeam. Scribit item Hiſtiaeam vocatam poſtmodum eſſe Oreum*. Quis hic aperte non videat duos Atticae

(1) Lib. X. vid. Stephan. in Hiſtiaea. (2) Iliad. II. num. 35. (3) Num. 36.

cae Populos, *Eretrienſes* nimirum, ac *Hiſtiaeoi* perſpicue memorari, a quibus incolas, ſimulque nomen duae illae Chalcidis urbes acceperint? Ergo, ſicuti Hiſtiaea inter veros Atticae Populos admitti debet, non ſolum quod in Coloniarum ſerie, quae ex Atticae Populis deductae ſunt, a Strabone, & Plutarcho memoretur (1), verum etiam quod ipſius popularis, & incola Σώστρατος Ἑστιαιόθεν, *Soſtratus Hiſtiaenſis* a Demoſthene nominetur (2); ita quoque Eretria ipſa ceteris Atticae Populis adiungi debet; quemadmodum certe Meurſius, qui utrumque Populum hunc in *Atticae Populis* praeterierat, utrumque deinde in *Reliquis Atticis* enumeravit: in ipſis etiam Atticae Populis de Eretria loquuturus, niſi perſpicuus ille Strabonis locus, quem alibi in contexenda *Coloniarum Athenienſium* ſerie laudaverat, ipſi excidiſſet: quemadmodum Sigonium prius, Sponiumque fugerat, qui *Pſaphidas*, alioſque Populos Meurſio indictos ex Strabone, aliiſque Scriptoribus deprehenderant.

XVII. Quandoquidem vero perſpicuum illum Strabonis, Euſtathiique de Eretria locum hic opportune iam protuli, quid prohibet quin inſigne mendum, quod in Strabonis textum irrepſerat, emendem; ſimulque Euſtathium ipſum ab oſcitantiae, vel malae fidei nota nunc liberem? De Eretrienſis urbis nomine differens Euſtathius aſſerit a Strabone duplicem nominis huius originem expreſſam eſſe: quod illa nimirum vel ab Eretrieo Phaetontis filio, qui in illam habitatum migraverat; vel ab Eretria Athenienſi nomen obtinuit. At in vulgato Strabonis textu, quam paullo ſuperius exhibui, nullibi *Eretriei* nomen occurrit, atque a Maciſto potius colonia Eretriam deducta ſignificatur; ut optime proinde dixerit Politus Strabonem hic, alibique ſaepius ab Euſtathio interpolatum, minuſque accurate expreſſum fuiſſe. Facile tamen Strabo non cum Euſtathio ſolum, ſed cum Scriptoribus etiam aliis conciliari poterit, ubi in depravato ipſius contextu *Eretriei* nomen, quod incautis librariis exciderat, reſtituatur; ſimulque ambages illa, quae irrepſerat, dirimatur. Itaque in Strabone reſcribendum arbitror Ἐρετριέας δ' οἱ μὲν ἀπὸ Μακίστου τῆς Τριφυλίας ἀποικισθῆναί φασιν ὑπ' Ἐρετριέως, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀθήνησιν Ἐρετρίας: *Eretrienſes vero quidam ex Maciſto Triphyliae* Urbe

(1) In Pericle. (2) Orat. in Lacritum.

Urbe *in coloniam deductos narrant ab Eretrieo*; *alii vero ab Eretria, quae Athenis eſt*. Etenim nullus *Eretriae* locus hic eſſe poteſt; ideoque temere Eretriae nomen in Strabonis textum irrepſit. Siquidem Strabo ſemel iterumque alibi diſerte dixerat Maciſtum Triphyliae urbem fuiſſe; adeoque cum Eretrienſes ex Maciſto translatos eſſe nunc aſſerit, Eretriam hic aliam ab Athenienſi diſtinctam memorare certe non potuit, ex qua coloni deducti fuerint. Quod vero *Eretrieus* in depravato Strabonis textu reſcribi debeat ſatis, ut opinor, oſtendit Stephanus, qui Chalcidenſem Eretriam ab Eretrieo Phaetontis filio nuncupatam eſſe teſtatur: *ὗτω δ' ἐκλήθη ἀπὸ Ἐρετριέως τῦ Φαέθοντος υἱῦ*: ne perſpicuum Euſtathii teſtimonium hic perſequar, qui Eretrieum coloniae ducem, nominiſque auctorem a Strabone memoratum eſſe iam dixerat. Ceterum an Eretriae nomen ab Eretrieo, an ab Athenienſi potius Eretria deductum fuerit alii diligentius inquirant. Mihi certe veriſimilius videri ſubinde ſolet Eretrienſes non a fabuloſo illo Eretrieo, ſed ab Eretrienſibus Atticae nuncupatos eſſe: quippequi Athenienſium coloni fuiſſe plurimis Veterum teſtimoniis memorentur (1); atque idem Strabo, qui utramque nominis gentiſque originem indicavit, alibi tamen clarius expreſſit Eretrienſes, Hiſtiaenſium inſtar, a cognomine Atticae Populo, hoc eſt ab Eretria, quae Athenis erat, vocatos eſſe. Neque tamen hinc facile inferri poſſe putaverim quod Eretria illa, ex qua coloni in Chalcidem migraſſe dicuntur, Athenis ipſis, hoc eſt intra Urbis moenia extiterit. Video quidem id a Strabone, ac Euſtathio memorari, perinde quaſi Strabonis ipſius aetate Eretria illa *Forum* evaſerit, ideoque Forum, quod olim prope Dipylum, vel Ceramicum fuerat, ſequioribus deinde temporibus alio translatum fuerit, hoc eſt ad variam Porticum, ut ex Pauſania collegit Meurſius (2): quo certe fieret Eretriam illam prope Porticum variam extitiſſe. Sed opportunius alibi oſtendi (3) quod voces illae Ἀθήνησι, ἐν Ἀθήναις *Athenis* non Urbem ipſam, ſed regionem plerumque Urbi ſubiectam, ſive Atticam ipſam ſignificant; adeoque Eretria illa, quae colonos, incolaſque Chalcidi praebuit, non Athenis ipſis, ſed in Attica potius admitti debet; quemadmodum in illa Strabonis aetate Forum eſſe profecto poterat,

E e quam-

(1) Vid. Meurſ. Fort. Ath. c. 6. (2) Ceramic. c. 16. (3) Supra Num. 15.

quamvis extra Urbem exiſteret: quod non in Urbe ſolum, ſed in Piraeeo quoque, Phalero, aliiſque id genus locis res venales proſtare, ideoque Fora haberi conſueverint: eadem ferme ratione qua Tripodiſcium a Strabone τῶν Μεγαρέων ἀγορά [1] *Megarenſium forum* vocatur, quamvis ab ipſa Megarenſium urbe diſtaret. Quamvis tamen hic verus Eretriae ſitus, quemadmodum Tribus illa, ad quam Eretrienſis Populus iſte ſpectaverit, mihi prorſus incognita ſit, perſpicuum eſt tamen quod ille ceteris Atticae Populis adiungi debet; ideoque merito in Populorum ſerie, Meurſio duce, mox recenſebitur.

XVIII. Sed Eretrienſi Populo iam Populus etiam alius, *Boeotus* nimirum, ſed coniectura ſolum, accedat, quem Scriptoribus omnibus ignoratum eſſe iam dixi. Primam huiuſce Populi ſuſpicionem mihi iampridem iniecerat in *Herodis Vita* Philoſtratus ubi de Hercule illo loquitur, qui contra Perſas in Marathonia pugna mire certavit, iiſque profligatis ex intuentium oculis evanuit. Ait enim: γενέϑαι δὲ τον Ἡρακλέα τῦτον οἱ μὲν γεγενῆ φασὶν ἐν τῷ Βοιωτίῳ Δήμῳ. Ἡρώδης δὲ ἀκῦσαι λέγοντα φησὶν ὡς μητὴρ μὲν αὐτῷ γένοιτο γυνὴ βυκόλος, πατὴρ δὲ Μαραθὼν, ὖ τὸ ἐν Μαραθῶνι ἄγαλμα: [2] *fuiſſe autem Herculem hunc terrigenam aiunt in Boeotio Populo*; *Herodes vero aiebat audiiſſe dicentem matre genitum bubulca, patre vero Marathone, cuius etiam Marathone ſtatua extat*. Deinde vero γεωργοὶ Μαραθώνιοίτε, καὶ Βοιώτιοι *agricolae Marathonii*, *Boeotiique* a Philoſtrato nominantur, qui Herculem illum colere, ipſique ſacra peragere conſueverunt; ut teſtatur etiam Pauſanias [3], a quo plurima de hoc ipſo Heroe narrantur, quem Ἔχετλον, ſive *Stivalem* appellatum aſſerit, quippequi in Marathonia pugna barbaros aratro fuderit. Optime quidem novi, ingenueque fateor Philoſtrati verba ita intelligi fortaſſe poſſe, ut ille non peculiarem quendam Atticae, Boeotiaeve Populum, ſed univerſe potius Boeotiae regionem, quae praeſertim Marathoni proxima, adeoque Atticae finitima foret, expreſſerit; cum in Marathonio bello non privata ſolum Atticae cauſſa, ſed communis quoque Graeciae res ageretur, atque in illo ex Boeotis Plataeenſes acerrime dimicaverint. Si cui tamen peculiaris quidam Atticae Populus hic a Philoſtrato expreſſus videatur, ſuſpicari facile is poterit Populum iſtum ea de cauſa

(1) Lib. IX. (2) Lib. II. c. 1. num. 7. (3) Attic. c. 15. & 32.

ſa *Boeoti* nomine vocatum eſſe quod in ipſis Atticae, Boeotiaeque finibus collocatus ex Boeotorum imperio avulſus in Atticae ditionem migraverit, ceteriſque proinde Atticae Populis adiectus fuerit, quod de *Hyſia*, *Oropo*, & *Oropiorum Pſaphide* factum accepimus. Quod autem ex ſuperiori Philoſtrati teſtimonio non infeliciter, ut opinor, conieceram, id clariori certe, meliorique Demoſthenis autoritate confirmari poſſe putaverim. Etenim Orator ille, qui in ſingulis fere Orationibus civium Athenienſium nomina, quos teſtes inducit, illorumque Populos exprimere conſuevit, in Oratione *contra Lacritum* inter alios Athenienſes cives *Cephiſodorum Boeotium* ſemel iterumque memorat: ait enim Μάρτυρες Φορμίων Πειραιεὺς, Κηφισόδωρος Βοιώτιος, Ἡλιόδωρος Πυτθεύς *Teſtes Phormion Piraeeus*, *Cephiſodorus Boeotius*, *Heliodorus Pyttheus*: pauciſque interiectis Θεόδοτος Ἰσοτελὴς, Χαρῖνος Ἐπιχάρας Λευκονεὺς, Φορμίων ὁ Κτησιφῶντος Πειραιεὺς, Κηφισόδωρος Βοιώτιος μαρτυροῦσι *Theodotus municeps*, *Charinus Epicharis Leuconienſis*, *Phormion Cteſiphontis Piraeeus*, *Cephiſodorus Boeotius teſtificantur*. Itaque, ſi conſtans ille Demoſthenis mos in Athenienſibus civibus, veluti teſtibus, proferendis hic obſervetur, Cephiſodorus ille, qui cum teſtibus aliis, certe Athenienſibus, hic memoratur, Athenienſis habendus erit, eiuſque Populus, ex quo *Boeotii* nomen acceperit, ceteris Atticae Populis adiungi debebit: quemadmodum prorſus Hiſtiaeam in *Reliquis Atticis* a Meurſio numeratam eſſe iam dixi, quod in eadem ipſa Oratione *contra Lacritum* diſerte *Soſtratus Philippi Hiſtiaeenſis* nominetur. Quod ſi fortaſſe quis dixerit Cephiſodorum illum ideo Boeotium vocari non quod ex Atticae Populo, ſed ex Boeotia gente ille fuerit, a perſpicuo certe Demoſthenis ſenſu, forique ſeveritate maxime abhorrebit. Quis enim exiſtimet teſtium nomina, quae perſpicuis, certiſque characteribus circumſcribi plerumque ſolent, hic vagis adeo, ambiguiſque vocibus indicari, ut Cephiſodorus ille non a patria, ſed a regione potius, in qua plures alii Cephiſodori eſſe poterant, nominetur? Certe Demoſthenes ipſe exteros etiam alicubi veluti teſtes inducit: ſed illos nunquam cum Athenienſibus promiſcue memorat; ipſiſque patriae, non provinciae, nomen veluti characterem adiungit, ut in hac ipſa Oratione *Aratum Halicarnaſſeum*, *Naucratemque Caryſtium* nominat. Ergo, ſi Cephiſodorus ille non

Atticus ; ſed Boeotus genere fuiſſet, illum Demoſthenes vel Plataeenſis, vel Thebanae, vel alterius Boeoticae urbis civem, non *Boeotium* ſimpliciter appellaſſet : cum vero *Boeotium* diſerte dixerit, illumque ceteris Athenienſibus coniunxerit, facile, ut opinor, inferri poterit illum ex Attica, Atticaeque Populo fuiſſe, adeoque *Boeotium* hunc Populum ceteris adiungendum eſſe. Quin etiam facile ex ipſo Boeotii nomine, ſimulque Philoſtrati teſtimonio deduci poterit eiuſmodi Populum Marathoni proximum fuiſſe, atque in ipſis Atticae, Boeotiaeque finibus ita collocatum, ut exinde fortaſſe nomen acceperit. De Tribu vero, ad quam Populus iſte ſpectaverit, nihil eſt certe quod hic definiri, vel divinari a me poſſit; cum ipſum vix Populi nomen apud veteres Scriptores illos occurrat.

XIX. Age vero iam cetera vel Urbium, vel Locorum nomina complectamur, quae quamvis incertum plane, obſcurumque ſit an ad Atticae Populos referri fortaſſe debeant, ſubobſcura tamen indicia quaedam, vel characteres praeſeferunt, quibus in Atticae Populis illa numerari poſſe videantur. Itaque illorum ſingula hic ordine recenſebo ; ſimulque breviter oſtendam quid argumento fortaſſe eſſe poſſit ut illa Populis Atticae accenſeantur : ut ſi deinde ex Scriptoribus, vel monimentis aliis uberior fortaſſe lux aliquando affulſerit, illa ex Populorum ſerie prorſus expungi, aut in illam certius inſeri ab aliis poſſint : quemadmodum ſane Sponius ipſe *Antiochenſes*, *Thaſios*, alioſque ſubindicat, quos incertum eſſe teſtatur an veris Atticae Populis adiungi debeant.

Α'υρίδη *Auride* Vetus Inſcriptio Eleuſine poſita, atque a Sponio memorata (1)

Ονασικλεια Δημητριυ Αυριδυ Θυγατηρ.

Onaſiclea Demetrii Auridis Filia.

Quid hic *Auridis*, vel *Auridi* nomine deſignatur? Num Demetrii pater, avuſque Onaſicleae? Num patria Demetrii civitas Scriptoribus tamen omnibus, atque Geographis ignorata? Num potius Α'υλίδυ *Aulidis* legi debet, ut exprimatur illum ex Aulide Boeotiae urbe fuiſſe, cuius certe civis, Stephano teſte, etiam Α'υλίδος *Aulidus* dicebatur? Num denique Aulis alia, quam in ſiniſtra Cephiſi ripa fuiſſe teſtatur Stephanus,

(1) Pop. Attic. Artic. 43.

Digitized by Google

nus, erat in Attica, ceteriſque Atticae Populis accenſebatur.?

Ἔδεσα *Edeſa* Inſcriptionem hanc in Populis Atticae Sponius exhibet (1)

Ειρηνη Διοδωρυ Εδεσαια Σωσιπολιδος Αμαξαντεως γυνη

Irene Diodori Edeſaea Soſipolidis Amaxantei uxor

Νικομεδία *Nicomedia*: Inſcriptio Eleuſine poſita (2)

Αθηναις Σωτηριδος Νικομεδισσα

Athenais Soteridis Nicomedienſis

Σικισσα *Siciſſa*: Inſcriptio prope Athenas a Sponio inventa (3)

Στρατονικη Απολλοδωρυ Σικισσα

Stratonice Apollodori Siciſſa

Tres autem Inſcriptiones iſtas hic protuli non ſolum ut inquirendum aliis relinquam an mulieres illae Athenienſibus civibus nuptae, vel in Attica tumulatae, Athenienſes & ipſae fuerint, adeoque ad novos quoſdam Atticae Populos referendae; verum etiam ut exemplis iſtis oſtendam prorſus immerito Sponium Εδαπτέων Populum ceteris Atticis accenſuiſſe, quod Inſcriptionem hanc *prope Athenas* obſervaſſet (4)

Χαιρε

Αθηναις Θεοκριτυ Εδαπτεων

Φαυςος Λεοντος Μιλεσιος

Vale

Athenais Theocriti Edaptea

Fauſtus Leonis Mileſius

Fieri ſiquidem fortaſſe potuit ut mulier illa Εδαπτέων, ſive, ſi mavis, Ἐκ Δαπτέων fuerit, neque tamen ipſius patria, quaecumque illa fuerit, ad Populos Atticae referri debeat; cum Athenienſis fortaſſe civis uxor, ſed extera tamen, atque alienigena eſſe potuerit

Ερωεα *Eroea*

Plutarchus in Libro *de Gloria Athenienſium* ubi Marathoniae victoriae nuncium Athenas adveniſſe memorat ait: τὴν ἐν Μαραθῶνι μαχὴν ἀπήγγελεν Θέρσιππος ὁ Ἐρωεὺς, δράμων σὺν τοῖς ὅπλοις θερμὸς ἀπὸ τῆς μάχης.. τοσῦτον μόνον εἰπων Χαίρετε ϗ χαίρομεν *Marathoniam pugnam* Athenas *nunciavit Therſippus Eroenſis ex conflictu cum armis currens*.. *hoc unum dicens*: *Salvete*, *ſalvi ſumus*. Nullus hic certe dubitandi locus eſſe poterit quin Ther-

(1) Spon. Pop. Attic. Artic. 13. (2) Spon. ibi Artic. 43. (3) Itiner. Tom. II. pag. 31. (4) Pop. Attic. Artic. 38.

Terſippus ille Athenienſis fuerit, eiuſque Populus hic a Plutarcho exprimatur. Ergo, niſi in Plutarchi textum inſigne mendum irrepſerit, *Eroenſis* Populus ceteris adiungi debet. Fieri tamen poteſt ut Ἐροιαδης, *Eroeades*, ſive Θορεὺς *Thoreus* reſcribi debeat, ac Therſippus ille ad alterutrum ex Populis illis ſpectaverit.

Λεσβος *Lesbus.*

Aeſchines in Oratione *De Falſa Legatione* ubi ſe *Pylagoram*, ſive Athenienſium Legatum ad Amphictyonicum Concilium electum eſſe memorat, haec ait: Ἐπὶ Θεοφράςυ Ἄρχοντος, Ἱερομνήμονος ὄντος Διογνήτυ Ἀναφλυςίυ, Πυλαγόρυς ὑμᾶς ἕιλεσθε Μειδίαν τὸν Ἀναγυράσιον, καὶ Θρασικλέα τὸν Λέσβιον, καὶ τρίτον δέ μετὰ τύτων ἐμέ: *Theophraſto Archonte* (hoc eſt anno 1. Olymp. CX.) *Hieromnemone*, vel ſacro Scriba *Diogneto Anaphlyſtio*, *vos Pylagoras elegiſtis Midiam Anagyraſium*, *Thraſiclem Leſbium*, *meque cum illis tertium*. Si perſpicuus iſte Rhetoris locus mendo careat, depravatuſque minime ſit, novus exinde, ceteriſque omnibus ignoratus Atticae Populus exſculpi poterit. Nullus hic enim ambigendi locus ſupererit an Thraſicles ille Athenienſis civis fuerit, quippequi Athenienſis Urbis nomine, cum duobus aliis civibus Pylagorae munere perfunctus ſit. Facile eſt quidem hic *Lesbum* Inſulam cogitare; mihique ſuſpicio iampridem ſuborta fuerat an ex Lesbo Inſula, quam inter Athenienſium Colonias memoratam eſſe iam videram (1), Pylagoras aliquis ab Athenienſibus eligeretur, qui Amphictyonico Concilio vel Patriae, vel Athenienſis Urbis nomine intereſſet. At incertum prorſus, obſcurumque eſſe video an Aeſchinis aetate Lesbus Athenienſium colonia foret; nec facile concedi poterit Coloniis ipſis, quaecumque illae forent, id honoris tributum eſſe, ut exinde Pylagorae eligerentur. Ergo, ſi Thraſicles ille ab Athenienſi Populo electus fuit, civis Athenienſis eſſe, Atticaeque Populo inſcribi debuit; adeoque, niſi in Aeſchinis textum error irrepſerit, *Lesbus* etiam Populus ceteris Atticis adiungendus erit. Atque iſta quidem hic obiter de locis illis dicta ſint, de quibus ambigere, vel ſuſpicari quis poſſit an inter veros Atticae Populos referri debeant. Illorum vero ſingulos hic una complecti libuit, ne accuratior alia Populorum ſeries perturbanda foret, quam methodo iam conſtituta, atque ordine alphabetico nunc exponam.

XX. Atti-

(1) Aeſchyl. in Perſis vid. Meurſ. Fort. Athen. c. 6.

XX. Atticae Populi alphabetica ſerie diſpoſiti.

I.

Α'γγελὴ Α'γγελῆθεν Sigon. & Spon.
Angele *ex Angele* Meurſ. Pop. Att.

Pandionidis Tribus ex Stephano, Heſychio, & Marmore Sponii Pag. 45. quod opportune Diſſert. IV. Num. 7. iam protuli, & de Popul. Attic. Artic. 1. & 46.

II.

Α'γνῦς Α'γνύσιος Sig. Spon.
Agnus *Agnuſius* Meurſ. P. A.

Acamantidis Harpocrationi, aliiſque apud Steph.
Demetriadis Stephano.
Attalidis ex Phrynico apud Steph. ex Heſychio, & Marm. Sponii Pag. 45.

III.

Α'γραυλὴ Α'γραυλεύς Α'γραυλῆθεν Sig. Spon.
Agraule *Agrauleus* *ex Agraule* Meurſ. P. A.

Erechtheidis ex Steph. Harpocr. Heſych. Suida

IV.

Α'γρυλὴ Α'γρυλεύς Α'γρυλῆθεν Sig. Spon.
Agryle *Agryleus* *ex Agryle* Meurſ. P. A.

Erechtheidis ex Heſych. vide ſupra Num. 9.

V.

Α'γρυλὴ vel Α'γρίλια Spon.
Agryle vel *Agrylia* Meurſ. P. A.

Attalidis ex Heſychio.

VI.

Α'ζηνιὰ Α'ζηνιεύς Sig. Spon.
Azenia *Azenieus* Meurſ. P. A.

Hippothoontidis ex Steph. Harpocr. Heſych.

VII.

Α"θμονον & Α'θμονία Α'θμονεύς Sig. Spon.
Athmonum & *Athmonia* *Athmoneus* Meurſ. P. A.

Cecropidis ex Steph. Harpocr. Suida
Attalidi tribuere videtur Heſychius

VIII.

Α'ιγιλία & Α"ιγιλος Α'ιγιλιεὺς Α'ιγιλιάθεν Sig. Spon.
Aegilia & *Aegilus* *Aegilieus ex Aegilia* Meurſ. P. A.

Antiochidis ex Steph. Harpocr. Suida

IX.

IX.

Αἰθαλίδαι & Αἰθαλιά Αἰθαλίδης Sig. Spon.
Aethalidae & *Aethalia* *Aethalides* Meurſ. P. A.
Leontidis ex Steph. Harpocr. Heſych. Suida

X.

Αἰξωνὴ Αἰξωνεύς Αἰξωνῆθεν Sig. Spon.
Aexone *Aexoneus* *ex Axone* Meurſ. P. A.
Cecropidis ex Steph. Harpocr. & Mar. Spon. Artic. 42. & Pag. 45.

XI.

Ἁλαὶ Αἰξωνίδες Ἁλαεὺς Ἁλῆθεν Sig. Spon.
Halae Aexonides *Halaeus* *ex Halis* Meurſ. P. A.
Cecropidis ex Steph. & Marm. Spon. Artic. 42.

XII.

Ἁλαὶ Ἀραφηνίδες Ἁλαεύς Ἁλῆθεν Sig. Spon.
Halae Araphenides *Halaeus* *ex Halis* Meurſ. P. A.
Aegeidis ex Stephano

XIII.

Ἁλιμοῦς Ἁλιμούσιος Ἁλιμουντόθεν Sig. Spon.
Halimus *Halimuſius* *ex Halimunte* Meurſ. P. A
Leontidis ex Steph. Harpocr. Suida & Schol. Ariſtoph Avib. ver. 498.

XIV.

Ἀλωπέκη & Ἀλωπεκαὶ Ἀλωπεκεύς Ἀλωπεκῆθεν Sig. Spon.
Alopece & *Alopecae* *Alopeceus* *ex Alopece* Meurſ. P. A
Antiochidis ex Steph. Harpocr. Suida.

XV.

Ἀμαξάντεια Ἀμαξαντεύς Ἀμαξαντείαθεν Sig. Spon.
Amaxantea *Amaxanteus* *ex Amaxantea* Meurſ. P. A.
Hippothoontidis ex Steph. Harpocr. Heſych.

XVI.

Ἀμφιτρόπη Ἀμφιτροπαιεύς Ἀμφιτρόπηθεν Sig. Spon.
Amphitrope *Amphitropaeus* *ex Amphitrope* Meurſ. P. A.
Antiochidis ex Steph. & Heſych.

XVII.

Ἀναγυροῦς Ἀναγυράσιος Ἀναγυροῦντοθεν Sig Spon.
Anagyrus *Anagyraſius* *ex Anagyrunte* Meurſ. P. A.
Erechtheidis ex Steph. & Harpocr.

XVIII.

XVIII.

Α'νακαία Α'νακαιεύς Α'νακαίαθεν Sig. Spon.
Anacaea *Anacaeus* *ex Anacaea* Meurſ. P. A.
Hippothoontidis ex Steph. Harpocr. & Suida

XIX.

Α'νάφλυςος Α'ναφλύςιος Α'ναφλυςόθεν Sig. Spon.
Anaphlyſtus *Anaphlyſtius* *ex Anaphlyſto* Meurſ. P. A.
Antiochidis ex Steph. Harpocr. & Suida

XX.

Α'πολλωνιεῖς Α'πολλωνιεύς
Apolloniei *Apollonieus*
Attalidis ex Steph. Heſych. & Mar. Spon. Pag. 45.

XXI.

Α'ραφήν Α'ραφήνιος Α'ραφηνόθεν Sig. Spon.
Araphen *Araphenius* *ex Araphene* Meurſ. P. A.
Aegeidis ex Steph. Harpocr. & Suida

XXII.

Α'τήνη Α'τηνεύς Spon.
Atene *Atenenſis* Meurſ. P. A.
Antiochidis ex Steph. ſed Phrynicus apud Stephanum dicit *Aeolidis*: ubi Meurſius reſcribit *Attalidis*

XXIII.

Α'φιδνα Α'φιδναῖος Αφίδνηθεν Sig. Spon.
Aphidna *Aphidnaeus* *ex Aphidna* Meurſ. P. A.
Leontidis ex Steph. *Aegeidis* ex Harpocr. in Θυργωνίδαι
Hadrianidis ex Marm. Spon. Pag. 45. Antequam tamen Hadrianidi Tribui Aphidnae Populus adiungeretur, ad Aeantidem ille Tribum ſpectaverat; ut proinde Stephanum, atque Harpocrationem deceptos eſſe, ſimulque doctiſſimo Meurſio, Sponioque impoſuiſſe exiſtimem. Certe Plutarchus in Sympoſ. Lib. I. Quaeſt. 10. ſingulas Aeantidis Tribus laudes accurate commemorans ait *καὶ γὰρ ὁ Μαραθὼν εἰς μέσον εἵλκετο δῆμος ὢν ἐκείνης τῆς φυλῆς, καὶ τοὺς περὶ Α'ρμόδιον Α'ιαντίδας ἀπέφαινον, Α'φιδναίους γε δὴ τὸν δῆμον γεγονότας*: *venit enim in medium Marathon, qui eius Tribus Populus fuit; atque Harmodius Aeantidibus adſcriptus fuit, quippequi Populo Aphidnaeus erat*. Ergo; ſi Harmodius, & Ariſtogiton ad Aeantidem Tribum ſpectarunt quod Aphidnae Populo inſcripti forent, perſpicuum erit Aphidnam ipſam non ad Leontidem, ſive Aegeidem, ſed ad

 Aean-

Aeantidem potius Tribum ſpectaſſe: alioquin Plutarchus ipſe, qui ſe Athenienſis civitatis iure donatum, ac in Leontidem Tribum relatum aſſerit, id certe gloriae non Aeantidi, ſed Leontidi potius tribueret, ut ex illa praeclarus ille Athenienſis libertatis aſſertor oriundus diceretur. Itaque ſuſpicor Aphidnam, Marathonis inſtar, antiquioribus olim temporibus ad Aeantidem Tribum ſpectaſſe, antequam aucto Tribuum numero Hadrianidi accenſeretur; neque a vero fortaſſe diſſidet in Stephani textum errorem hunc irrepſiſſe, ut pro Α'ιαντίδος *Aeantidis*, Λεοντίδος *Leontidis*, proclivi ſane lapſu, nomen obtruderetur.

XXIV.

Α'χάρνα	Α'χαρνεύς	Α'χαρνῆθεν	Sig. Spon.
Acharna	*Acharnenſis*	*ex Acharna*	Meurſ. P. A.

Oeneidis ex Steph. & Mar. Spon. Pag. 45.

XXV.

Α'χερδῦς	Α'χερδύσιος	Α'χερδυντόθεν	Sig. Spon.
Acherdus	*Acherduſius*	*ex Acherdunte*	Meurſ. P. A.

Hippothoontidis ex Steph.

XXVI.

Α'χραδῦς	Α'χραδύσιος	Sig. Spon.
Achradus	*Achraduſius*	Meurſ. P. A.

Ignotae Tribus. Steph.

XXVII.

Βατή	Βατῆθεν	Sig. Spon.
Bata	*ex Bata*	Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. & Heſych.

XXVIII.

Βερενικίδαι	Spon.
Berenicidae	Meurſ. P. A.

Ptolemaidis ex Steph. Heſych. & Marm. Spon. Pag. 45.

XXIX.

Βῆσα	Βησαῖος	&	Βησαιεύς	Sig. Spon.
Beſa	*Beſaeus*	&	*Beſaeeus*	Meurſ. P. A.

Antiochidis ex Harpocr. & Suida: in Sponii tamen Marmore Pag. 45. *Hadrianidi* tribuitur.

XXX.

Βυτεία	Βυτάδαι	& Ε'τεοβυτάδαι	Sig. Spon.
Buteia	*Butadae*	& *Eteobutadae*	Meurſ. P. A.

Oenei-

Oeneidis ex Harpocr. Etymol. Suida; Stephanus tamen *Aegeidi* adſcribit.

XXXI.

Βραύρων	Βραυρώνιος	Βραυρωνόθεν	Sig. Spon.
Brauron	*Brauronius*	*ex Braurone*	Meurſ. P. A.

Ignotae. Populus tamen a Stephano, aliiſque omnibus appellatur.

XXXII.

Γαργηττός	Γαργήττιος	Γαργήττηθεν	Sig. Spon.
Gargettus	*Gargettius*	*ex Gargetto*	Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. Heſych. & Marm. Spon. Pag. 45. & Marm. Riccard. quod exhibui Diſſert. IV. Num. 9.

XXXIII.

Γοργύνη	Meurſ. P. A.
Gorgyna	

Ignotae. Suidas Γοργύνη. *δεσμωτήριον ὑπόγαιον. ἢ ἀπὸ δήμου τῆς Ἀττικῆς κακοπράγμονος Gorgyne carcer ſubterraneus; vel a Populo Atticae malefico.*

XXXIV.

Δαιδαλίδαι	Δαιδαλίδης	ἐκ Δαιδαλιδῶν	Sig. Spon.
Daedalidae	*Daedalides*	*ex Daedalidis*	Meurſ. P. A.

Cecropidis ex Steph.

XXXV.

Δειράδες	Δειραδιώτης	Sig. Spon.
Dirades	*Diradiotes*	Meurſ. P A.

Leontidis ex Steph. Harpocr. & Suida.

XXXVI.

Δεκέλεια	Δεκελεεύς	Δεκελειῆθεν	Sig. Spon.
Decelia	*Decelieus*	*ex Decelia*	Meurſ. P. A.

Hippothoontidis ex Steph. Lyſia *adver. Pancl.* & Mar. Spon. Artic. 35.

XXXVII.

Διόμεια	Διομειεύς	Sig. Spon.
Diomia	*Diomienſis*	Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. Suida & Schol. Ariſtoph. ad Ran.

XXXVIII.

Εἰρεσίδαι	Εἰρεσίδης	ἐξ Εἰρεσιδῶν	Sig. Spon.
Ireſidae	*Ireſides*	*ex Ireſidarum*	Meurſ. P. A.

Acamantidis ex Steph.

XXXIX.

Ἑκάλη Ἑκάλειος Ἑκάληθεν Sig Spon.
Hecale *Hecalius* *ex Hecale* Meurſ. P. A.
Leontidis ex Steph.

XL.

Ἐλαιεύς & Ἐλαιούσιος Ἐλαιουντόθεν ἐξ Ἐλαίεως Spon.
Elaeus & Elaeuſius ex Eleunte ex Elaeeo Meurſ.P.A.
Hippothoontidis ex Steph.

XLI.

Ἐλευσα Ἐλεύσιος Spon.
Eleuſa *Eleuſius*
Hadrianidis ex Sponii Marm. Artic. 42.

XLII.

Ἐλευσίς Ἐλευσίνιος Ἐλευσινόθεν Sig. Spon:
Eleuſis *Eleuſinius* *ex Eleuſine* Meurſ. P. A.
Hippothoontidis ex Steph.

XLIII.

Ἐπιεικίδαι Ἐπιεικίδης ἐξ Ἐπιεικιδῶν Sig. Spon.
Epiicidae *Epiicides* *ex Epiicidis* Meurſ. P. A.
Cecropidis ex Steph. & Mar. Spon. Pag. 45.

XLIV.

Ἐπικηφησία Ἐπικηφήσιος Ἐπικηφησιᾶθεν Sig. Spon.
Epicepheſia Epicepheſius ex Epicepheſia Meurſ. P. A.
Oeneidis ex Steph.

XLV.

Ἐρετρία Ἐρετριεύς Ἐρέτριος & Ἐρετριακός
Eretria Eretrieus Eretrius & Eretriacus Meur.R. A.
Ignotae. Vide Diſſer. V. num. 16.

XLVI.

Ἐρεχθία Ἐρεχθιεύς Ἐρεχθιᾶθεν Sig. Spon.
Erechthia *Erechthieus* *ex Erechthia* Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. Iſocratem ex Erechthienſi Populo oriundum fuiſſe nitide, diſerteque tradidit Stephanus; ideoque merito in *Populis Atticae* Meurſius corrigendum eſſe putavit Plutarchum, qui in *Iſocratis Vita* ipſum Θεοδώρου τοῦ Ἀρχιερέως *Theodori ſummi Sacerdotis* filium fuiſſe dicit, ibique reſcribendum Θεοδώρου τοῦ Ἐρεχθιέως *Theodori Erechthienſis*. In *Reliquis* tamen *Atticis* huius emendationis immemor, ſibique non conſtans Iſocratem non *Erechthienſem*, ſed *Erchienſem*

fuiſſe

fuiſſe dicit; ideoque Stephanum, ſimulque Plutarchum ex Photio corrigendum aſſerit, qui Iſocratem Θεοδώρου τοῦ Ἐρχιέως *Theodori Erchienſis* filium fuiſſe ſcribit. Non video tamen quî Photii autoritas Stephani teſtimonio praeferri debeat: cum praeſertim Photii locus vitiatus eſſe poſſit, idque de Stephani textu ſuſpicari non liceat, qui de *Erechtheia* differens Iſocratem inde oriundum, adeoque *Erechthienſem* fuiſſe dicit.

XLVII.

Ἐρίκεια Ἐρικεεύς Ἐρικειᾶθεν Sig. Spon.
Ericia Ericieus ex Ericia Meurſ. P. A.
Aegeidis ex Steph.

XVLIII.

Ἕρμος Ἑρμεῖος ἐν Ἑρμεῖ Sig Spon.
Hermos Hermius in Hermo Meurſ. P. A.
Acamantidis ex Steph. Harpocr. & Suida

IL.

Ἐροιάδαι Ἐροιάδης Sig. Spon.
Eroeadae Eroeades Meurſ. P. A.
Hippothoontidis ex Steph Harpocr. & Heſych.

L.

Ἔρχεια Ἐρχιεύς Ἐρχειᾶθεν Sig. Spon.
Erchia Erchieus ex Erchia Meurſ. P. A.
Aegeidis ex Heſych. & Harpocr.

LI

Εὐκόνθη Εὐκονθεύς Spon.
Euconthe Eucontheus
Ignotae. Videndus Sponius Artic. 52.

LII.

Εὐπυρίδαι Εὐπυρίδης Sig. Spon.
Eupyridae Eupirides Meurſ. P. A.
Leontidis ex Steph. & Spon. Marm. Pag. 45.

LIII.

Εὐωνυμία & Εὐώνυμος Εὐωνυμεύς Sig. Spon.
Evonymia & Evonymos Evonymeus Meurſ. P. A.
Erechtheidis ex Harpocr. & Heſych.

LIV.

Ἐχελίδαι Ἐχελίδης Sig. Spon.
Echelidae Echelides Meurſ. P. A
Ignotae. Steph. ac Etymol.

LV.

L V.

Ζωστήρ	Ζωστήριος	Spon.
Zoſter	*Zoſterius*	Meurſ. P. A.

Ignotae. Steph. & Strab. IX. Solus tamen Pauſanias Attic. c. 31. diſerte Populum vocat.

L V I.

Ἡφαιστία	Ἡφαιστιάδης	Sig. Spon.
Hephaeſtia	*Hepheſtiades*	Meurſ. P. A.

Acamantidis ex Steph. & Heſych. in Ἰφιάσται

L V I I.

Θημακός & Θημακοί	Θημακεύς	Sig. Spon.
Themacus & Themaci	*Themaceus*	Meurſ. P. A.

Erechtheidis ex Steph. & Harpocr. Phrynicus apud Stephanum *Ptolemaidi* adſcribit, quod in hanc fortaſſe translatus deinde fuerit.

L V I I I.

Θοραί	Θορεύς	Θόραθεν	Sig. Spon.
Thorae	*Thoreus*	*ex Thoris*	Meurſ. P. A:

Antiochidis ex Steph. & Harpocr.

L I X.

Θορικός Θορίκιος & Θορικεύς ἐκ Θορικοῦ	Sig. Spon.
Thoricus Thoricius & Thoriceus ex Thorico	Meurſ. P. A.

Acamantidis ex Steph. Heſych. Harpocr. Demoſth. *adv. Boeot. de Nomi*. Schol. Sopho. ad. Oedip. Colon. verſ. 1591.

L X.

Θρία Θριῶ & Θριαί Θριάσιος & Θριαῖος	Sig. Spon.
Thria Thrio & Thriae Thriaſius & Thriaeus	Meur. P. A.

Oeneidis ex Steph. & Schol. Ariſtoph. ad Aveſ.

L X I.

Θρίων	Spon.
Thrion	Meurſ. P. A.

Ignotae. Steph.

L X I I.

Θυμοιτάδαι	Θυμοιτάδης	ἐκ Θυμοιταδῶν	Sig. Spon.
Thymoetadae	*Thymoetades*	*ex Thymoetadis*	Meur. P. A.

Hippothoontidis ex Steph. Harpocr. Heſych. & Schol. Ariſt. ad Veſp. verſ. 933.

LXIII.

Θυργωνίδαι Θυργωνίδης Sig. Spon.
Thyrgonidae *Thyrgonides* Meurſ. P. A.

Acantidis ex Harp. mox *Ptolemaidis* ex eodem Harpocr. & Suida

LXIV.

Ἰκαρία Ἰκαριεύς Ἰκαριόθεν Sig. Spon.
Icaria *Icarieus* *ex Icaria* Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. Harpocr. & Heſych.

LXV.

Ἱπποταμάδαι Ἱπποταμάδης ἐξ Ἱπποταμαδῶν
Hippotamadae *Hippotamades* *ex Hippotamadis*

Oeneidis ex Steph. in cuius tamen textu Meurſius reſcribendum putat Ἱπποδαμειάδαι: quod nimirum ab Hippodamo Mileſio nomen acceperint, qui Piraeeum Athenienſibus diviſit, atque in illo Ἱπποδαμείαν ἀγορὰν *Hippodamium Forum* extruxit: *Igitur*, inquit ille, *ab* Ἱπποδαμείᾳ, *qui inhabitarent*, Ἱπποδαμειάδαι *dicti*. Sed, ut argumenta cetera hic nihil morer, quibus haec coniectura facile refelli poteſt, ſi Ἱπποδαμειάδαι forent illi, qui in Piraeeo, atque Hippodamio Foro habitabant, Hippotamadae inter Piraeenſes, ſive Populus unus in alio Populo locandus eſſet.

LXVI.

Ἱστίαια Ἱστιαιεύς Meurſ. R. A.
Hiſtiaea *Hiſtiaeus*

Ignotae. Strabo Lib. X. & Pauſan. VII. vid. Diſſer. V. num. 16.

LXVII.

Ἰτέα Ἰταῖος Spon.
Itea *Itaeus* Meurſ. P. A.

Acamantidis ex Steph. Harpocr. Heſych. & Suida
Antiochidis in Sponii Marm. Pag. 45.

LXVIII.

Ἰωνίδαι Ἰωνίδης ἐξ Ἰωνιδῶν Sig. Spon.
Ionidae *Ionides* *ex Ionidis* Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. & Heſych.

LXIX.

Καλή Spon.
Cale Meurſ. P. A.

Ignotae. Steph. in Ἀγγέλη. Eadem fortaſſe, quae Ἀκτὴ

Καλὴ

Καλὴ ab Athenaeo vocatur Lib. VI. Suſpicor etiam hunc ipſum Populum eſſe, qui in Sigonii ſerie *Echelidae*, typographico fortaſſe mendo, nominatur; cum *Echelidas* ille inferius ſuo loco recenſeat.

LXX.

Κειριάδαι — Κειριάδης — Sig. Spon.
Ceriadae — *Ceriades* — Meurſ. P. A.

Hippothoontidis ex Steph. Harpocr. Heſych. & Suida

LXXI.

Κεραμικοὶ — Κεραμεύς — ἐκ Κεραμέων — Sig. Spon.
Ceramicus — *Ceramenſis* — *ex Ceramenſibus* — Meurſ. P. A.

Acamantidis ex Harpocr. & Suida.

LXXII.

Κεφαλή — Κεφαλῆθεν — Sig. Spon.
Cephale — *ex Cephale* — Meurſ. P. A.

Acamantidis ex Harpocr. Suid. Schol. Ariſtoph. ad Av. verſ. 417. & Marm. Sponii Pag. 45.

LXXIII.

Κηδή & Κηδαί — ἐκ Κηδῶν — Sig. Spon.
Cede & Cedae — *ex Cedis* — Meurſ. P. A.

Erechtheidis ex Spon. Mar. Pag. 45.

LXXIV.

Κηττοί — Κήττιος — Sig. Spon.
Cetti — *Cettius* — Meurſ. P. A.

Leontidis ex Harpocr. & Suida.

LXXV.

Κηφισία & Κηφισία — Κηφισιεύς — Sig. Spon.
Cepheſia & Cephiſia — *Cepheſienſis* — Meurſ. P. A.

Erechtheidis ex Harpocr. & Marm. Spon. Pag. 45. & Marm. Riccard.

LXXVI.

Κίκυννα — Κικυννεύς — Κικυννόθεν — Spon.
Cicynna — *Cicynneus* — *ex Cicynna* — Meurſ. P. A.

Acamantidis ex Heſych. Schol. Ariſtoph. ad Nub. ver. 134. & Marm. Sponii Pag. 21.

LXXVII.

Κοθωκίδαι — Κοθωκίδης — Sig. Spon.
Cothocidae — *Cothocides* — Meurſ. P. A.

Ignotae. Fortaſſe tamen ad Aegeidem Tribum ſpectavit. Aeſchines certe, qui Cothocides fuit, φρατρίας ἦν, καὶ γένους τῶν

Ἐτεο-

Ἐτεοβουταδῶν, ὅθεν ἡ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Πολιάδος ἐστὶν ἱέρεια *phratria*, & *genere erat ex Eteobutadis*, *unde* femina *Poliadis Minervae Sacerdos eligitur*, ut Apollonius Grammaticus in Aeſchinem, atque Aeſchines ipſe in Oratione *de Falſa Legatione* teſtatur. Optime quidem novi *Phratoras*, ipſorumque *genera* ad varias etiam ex X. Tribubus ſpectaſſe, quamvis in una, eademque ex veteribus IV. Tribubus continerentur; atque in Inſcriptione, quam Diſſert. I. Num. 36. iam protuli, Poliadis Minervae Sacerdotem ex Cecropide, vel ex Aegeide potius Tribu fuiſſe; ſed Aeſchinis ipſius aetate Sacerdos illa ex ſolis Eteobutadis, adeoque ex ſola Aegeide Tribu eligi fortaſſe conſuevit: atque Cothocidae, Eteobutadarum inſtar, Aegeidi adſcribebantur. Sed levioris id coniecturae loco haberi nunc velim. Perſpicuum hic tamen, & grave mendum, quod in Demoſthenis textum irrepſit, opportune corrigam. Aſſerit Orator *adverſus Neaeram* Theogenem illum, qui Neaerae filiam duxerat, Rexque Sacrificus electus fuit, Κοθωκίδην *Cothocidem* fuiſſe: at paucis interiectis Theogenem ipſum ſemel iterumque Ἐρχιέα *Erchienſem* diſerte vocat: perinde quaſi *Cothocidae* cum *Erchienſi* Populo confundi poſſent; adeoque Cothocidae, Erchienſium inſtar, ad Aegeidem Tribum ſpectarent. Ergo alteruter ex locis illis emendari debet, nullusque dubito quin prior ex duobus poſterioribus corrigendus ſit; ideoque in Demoſthene pro *Cothocida*, *Erchienſis* reſcribi debeat.

LXXVIII.

Κοίλη	*ἐκ Κοίλης*	Sig. Spon.
Coele	*ex Coele*	Meurſ. P. A.

Hippothoontidis ex Sponii Marm. Pag. 45.

LXXIX.

Κολυττὸς	Κολλυτεὺς	Sig. Spon.
Colyttus	*Colytteus*	Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Harpocr. & Suida. Utrumque tamen ex illis deceptum eſſe putat Palmerius in Exercit. ad Lucianum (1), atque Colyttum Erechtheidi tributum eſſe contendit. Siquidem Timon apud Lucianum ita de Demea Rhetore conqueritur: ἐπειδὴ πρώην ἔλαχε τῇ Ἐρεχθηΐδι φυλῇ διανέμειν τὸ θεωρικὸν, κἀγὼ προσῆλθον αὐτῶν τό γε νόμιμον, οὐκ ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα με: *cum illi forte obveniſſet ut Erechtheidi Tribui diſtribueret*

Gg *pecu-*

(1) Pag. 539.

pecuniam ad ſpectacula; atque ego id, quod ad me redibat, poſcerem, negabat ſe ſcire num civis eſſem. Ergo, ſi Timon, qui certe Luciano, Laertioque teſte Colytteus erat, theoricam pecuniam non ab Aegeidis, ſed ab Erechtheidis Tribus Quaeſtore poſtulavit, perſpicue inferri poterit Timonem, eiuſque Populum Colyttum non ad Aegeidem, ſed ad Erechtheidem Tribum ſpectaſſe. Sed iniquior hic tamen in Harpocrationem, & qui Harpocrationem exſcripſerat, Suidam Palmerius. Ut enim praeteream errorem facilius in Luciani, quam in Harpocrationis textum, irrepere potuiſſe, quis aperte non videat Harpocrationi potius, qui Populorum Tribum conſulto ex veteribus monimentis collegerat; quam Luciano fidem adhibendam eſſe, qui feſtive ſolum, atque obiter Athenienſem Tribum memoravit, atque Erechtheidis nomen non ad hiſtoriae normam, ſed temere ſolum, atque fortuito uſurpavit? Certe, ſi elegans illa Luciani narratio ad hiſtoriae fidem revocetur, Demeas ille Timonis coaevus, quem Erechtheidis Quaeſtorem Lucianus fuiſſe memorat, alius eſſe non potuit, quam Demeas Demadis filius Athenaeo Lib. XIII. Suidae, aliiſque pluribus memoratus. At Demeas ille, Demadis inſtar, Populo *Laciades* fuit, adeoque non ad Erechtheidem, ſed Oeneidem Tribum ſpectavit, atque Erechtheidis proinde Tribus Quaeſtor eſſe non potuit. Ergo, niſi fortaſſe mendum in Luciani textum irrepſerit, Lucianus ipſe fallitur dum Timonem, Demeam, & Colytti Populum Erechtheidis Tribus fuiſſe ſupponit.

LXXX.

Κολωνός	Κολωνεύς	Κολωνῆθεν	Sig. Spon.
Colonus	*Coloneus*	*ex Colono*	Meurſ. P. A.

Idiotae. Vide Differt. V. Num. 10.

LXXXI.

Κοτύλη	Κοτυλεύς	Sig. Spon.
Cotyle	*Cotyleus*	Meurſ. P. A.

Pandionidis, vel ut alii *Ptolemaidis* ex Schol. Ariſtoph. ad Veſp. ver. 233. fortaſſe quod Populus iſte ex Pandionide in Ptolemaidem translatus fuerit.

LXXXII.

Κορυδαλλός	Κορυδαλλεύς	Κορυδαλλόθεν	Sig. Spon.
Corydallus	*Corydalleus*	*ex Corydallo*	Meurſ. P. A.

Hippothoontidis ex Steph.

LXXXIII.

LXXXIII.

Κριῶα	Κριωεύς	Κριῶθεν	Sig. Spon.
Crioa	*Crioeus*	*ex Criois*	Meurſ. P. A.

Antiochidis ex Steph. Harp. Heſych. Schol. Ariſtoph. ad Aveſ.

LXXXIV.

Κρωπία	Κρωπίδης	ἐκ Κρωπιδῶν	Sig. Spon.
Cropia	*Cropides*	*ex Cropidis.*	Meurſ. P. A.

Leontidis ex Steph. Schol. Ariſtoph. Equit. ad verſ. 802 & Marm. Spon. Artic. 166. in quo *Cropidae* cum *Phrearriis*, qui ad Leontidem certe ſpectabant, coniunguntur.

LXXXV.

Κυδαθήναιον	Κυδαθηναιεὺς	ἐκ Κυδαθηναίων	Sig. Spon.
Cydathenaeum	*Cydathenaeus*	*ex Cydathenaeis*	Meur. P. A.

Pandionidis ex Steph. Harpocr. Heſych. Suida & Mar. Spon. Pag. 45. Illud in hoc Populo accurate obſervari velim quod Heſychius ipſum ἐν Ἄστει *in Urbe* fuiſſe dicit; cum tamen ceteros in variis Atticae partibus diſtributos eſſe plurima non obſcure ſignificent, quae in hac ipſa Diſſert. Num. 10. iam protuli. Itaque ſuſpicor Athenienſes illos, ex quibus *Cecropia*, una ex XII. Urbibus, aut Populis a Theſeo congregatis conflata fuit, mox aucto Populorum numero, ſimulque variata imperii forma *Cydathenaeos* deinde vocatos eſſe, ut veterem Athenienſis Populi ſpeciem conſervarent; atque a Populis aliis, qui Cecropidis, ſive Athenienſibus auctore Theſeo coniuncti, ſociatique fuerant, diſtinguerentur. Tantum vero abeſt, ut Cydathenaeorum exemplo, alii quoque Populi ἐν Ἄστει collocari poſſint, ut oppoſitum potius ex ſuperiori Heſychii loco inferri poſſe videatur: qui cum Cydathenaeos in Urbe fuiſſe notat, tacite fortaſſe ſubindicat id illis peculiare fuiſſe; adeoque Populos alios extra Urbis moenia, vel in Attica diſperſos eſſe.

LXXXVI.

Κυδαντίδαι	Κυδαντίδης		Sig. Spon.
Cydantidae	*Cydantides*		Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. Harpocr. & Suida. At *Ptolemaidis* ex Phrynico apud Steph. & Heſychio, quod nimirum ex Aegeide in Ptolemaidem tranſlati illi fuerint.

LXXXVII.

Κύθηρος & Κύθηρω Κυθήριος Κυθηρόθεν Sig. Spon.
Cytherus & Cytheron Cytherius ex Cythero Meurſ.P.A.
Pandionidis ex Steph. Harpocr. Suida & Marm. Spon. Pag. 45. Corrigendus hic obiter Demoſthenis locus in Oratione *de Corona* ubi Εὔβουλος Μνεσιθέου Κύπριος *Eubulus Mneſithei Cyprius* nominatur. Reſcribi velim Κυθήριος; ſive, ſi mavis, Κρώπιος; ut ad *Cropiam* referatur.

LXXXVIII.

Κύκαλα Meurſ.R.A.
Cycala
Acantidis ex Heſychio, cui ſoli Populus hic memoratur.

LXXXIX.

Κυνόσαργες ἐκ Κυνοσάργους Spon.
Cynoſarges ex Cynoſarge Meurſ. P. A.
Ignotae. Suſpicor tamen fuiſſe Tribus Aegeidis, Diomeiae inſtar; a qua fortaſſe minime diſtinguebatur. Stephanus Κυνόσαργες γυμνάσιον ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ δῆμος, ἀπὸ Διώμου, ἀφ' οὗ ὁ χῶρος Διώμεια καλεῖται: *Cynoſarges Gymnaſium in Attica, & Populus a Diomo, a quo regio Diomeia vocatur.*

XC.

Κυρτιάδαι Spon.
Cyrtiadae. Meurſ. R. A.
Acamantidis ex Heſychio, qui ſolus Populi huius meminit.

XCI.

Κωλυπές Meurſ. R. A.
Colypes
Aegeidis ex Suida, apud quem unum hic Populus occurrit.

XCII.

Λακία & Λακιάδαι Λακιάδης & Λακιεύς Sig. Spon.
Lacia & Laciadae Laciades & Lacieus Meurſ.P.A.
Oeneidis ex Steph.

XCIII.

Λαμπρὰ καθυπέρθεν Λαμπρεύς Sig. Spon.
Lampra inferior Lamprenſis Meurſ. P. A.
Erechtheidis ex Harpocr. Suida & Marm. Spon. Pag. 45.

XCIV.

Λαμπρὰ ὑπενερθεν Λαμπρεύς Sig. Spon.
Lam-

Lampra ſuperior *Lamprenſis* Meurſ. P. A.

Erechtheidis. Vide Diſſert. V. Num. 9.

XCV.

Λέκκον Spon.

Leccum Meurſ. R. A.

Antiochidis ex Heſychio

XCVI.

Λευκόνιον Λευκονιεύς Sig. Spon.

Leuconium *Leuconieus* Meurſ. P. A.

Leontidis ex Harpocr. Suida & Marm. Spon. Pag. 45.

XCVII.

Λευκοπύρα Spon.

Leucopyra ... Meurſ. P. A.

Antiochidis ex Heſych.

XCVIII.

Λήναιον Λήναιος & Ληναιεύς Sig. Spon.

Lenaeum *Lenaeus* & *Lenaeeus* Meurſ. P. A.

Ignotae. Vid. Steph. & Heſych. in Ἐπὶ Ληναίῳ

IC.

Λίμναι Spon.

Limnae Meurſ. P. A.

Ignotae. Populus tamen vocatur a Scholiaſte Callimachi Hymno III.

C.

Λυσία Λυσιεύς & Λύσιος Sig. Spon.

Luſia *Luſieus* & *Luſius* Meurſ. P. A.

Oeneidis ex Steph. Harpocr. Heſych. & Suida.

CI.

Μαραθών Μαραθώνιος Μαραθωνόθεν Sig. Spon.

Marathon *Marathonius* *ex Marathone* Meurſ. P. A.

Leontidis ex Stephano. Sed in Sponii Marmore Pag. 45. quod Diſſert. IV. Num. 7 iam protuli, ſub *Aeantide* collocatur, ut optime proinde Sponius hic Marmori potius quam Stephano credendum eſſe putaverit. At fieri fortaſſe poterat ut aucto Tribuum numero, variataque Populorum ſerie Marathon ex Leontide in Aeantidem Tribum migraverit, niſi perſpicuo Veterum teſtimonio oſtendatur Marathonem antiquioribus etiam temporibus ad Aeantidem Tribum ſpectaſſe; cuiuſmodi tamen nullum aut a Sponio, aut a Meurſio profertur,

Digitized by Google

fertur; quamvis id nitide a Plutarcho doceri deprehenderim. Siquidem ille varias Aeantidis Tribus laudes commemorans ait καὶ γὰρ ὁ Μαραθὼν εἰς μέσον εἵλκετο δῆμος ὢν ἐκείνης τῆς φυλῆς [1] *venit enim in medium Marathon, qui eius Tribus Populus eſt* [2]. Idipſum quoque ex Philoſtrato deprehendiſſe videor, qui de Herode Marathonio loquens aſſerit illum paternum genus ad Aiacem referre, adeoque ſubindicat Herodem ipſum, eiuſque Populum Marathonem inter Aeantidas, ſive in Aeantide Tribu recenſitum eſſe. In Riccardiano etiam Marmore Marathonem ſub Aeantide Tribu collocatum eſſe conſpicio.

CII.

Μελαινεῖς & Μελαίναι		Μελαινεύς	Sig. Spon.
Melaenei & Melaenae		*Melaeneus*	Meurſ. P. A.

Antiochidis ex Steph.

CIII.

Μελίτη	Μελιτεύς	ἐκ Μελίτης	Sig. Spon.
Melite	*Melitenſis*	*ex Melita*	Meurſ. P. A.

Oeneidis ex Steph. ſed *Cecropidi* tamen tribuitur ab Harpocr. Suida, & Marm. Spon. Pag. 45. ſimulque a Marm. Riccar.

CIV.

Μίλητον	Μιλήσιος		Spon.
Miletum	*Mileſius*		

Ignotae. Vid. Spon. Artic. 107.

CV.

Μυῤῥινοῦς	Μυῤῥινούσιος	Μυῤῥινουντόθεν	Sig. Spon.
Myrrhinus	*Myrrhinuſius*	*ex Myrrhinunte*	Meurſ P. A.

Pandionidis ex Steph. & Marm. Spon. Art. 1. 46. & Pag. 45.

CVI.

Ξυπέτη	Ξυπετεών	ἐκ Ξυπετεώνων	Spon.
Xypete	*Xypete*	*ex Xypeteonibus*	Meurſ. P. A.

Cecropidis ex Steph. Harpocr. Heſych. & Suida.

CVII.

Ὄα	& Ὄαι	Ὄαθεν	Sig. Spon.
Oa	*& Oei*	*ex Oa*	Meurſ. P. A.

Pandionidis ex Steph. Heſych. & Marm. Sponii Artic. 1. Mox *Hadrianidis* ex Marm. Spon. Artic. 42. & Pag. 45.

CVIII.

(1) Sympoſ. Lib. I. quaeſt. 10. (2) Vit. Sophiſt. Lib. II. num. 1. §. 1. 12.

CVIII.

Ὄη	Ὀήθεν	Spon.
Oe	*ex Oe*	Meurſ. P. A.

Oeneidis ex Steph. & Marm. Spon. Artic. 2. Harpocration, & Suidas *Pandionidis* eſſe dicit, quod nimirum illam cum ſuperiori confundat: Ita Meurſius, cum obſervaſſet *in Oa* quod ipſius Popularis Ὄαθεν ex Stephano vocabatur, apud quem diſerte legitur Δάμων Δαμωνίδȣ Ὄαθεν *Damon Damonidae ex Oa*, mox *in Oe* Plutarchum *in Pericle* corrigendum aſſerit ubi corrupte nunc legitur Δημωνίδȣ τȣ̃ Ἰήθεν, ſcribendumque Δημωνίδȣ τȣ̃ Ὄηθεν *Demonidae ex Oe*. Si tamen Demonides ille, qui a Plutarcho, ſimulque a Stephano memoratur, unus idemque fuerit, perſpicuum fiet in Plutarchi textu non Ὀήθεν ſed Ὄαθεν potius legendum eſſe, multoque minus Ὀιήθεν admitti poſſe, quod Palmerio [1] videbatur; quippequi *Oen* ab *Oa* diſtinguendam eſſe non viderat.

CIX.

Ὄιναι	Ὀιναῖος	Meurſ. R. A.
Oënae	*Oenaeus*	

Attalidis, vel *Ptolemaidis* ex Heſychio. Populum hunc ſequenti Marmore illuſtravit Meurſius, quod in Grutero exhibetur Pag. 405. Ανθεςηριος εκ Μυρρινȣντης, Ξενοφιλος Θιναιος, Δημητριος Μαραθωνιος. *Antheſterius ex Myrrhinunte*, *Xenophilus Thinaeus*, *Demetrius Marathonius*. Meurſius hic optime reſcribendum viderat Ὀιναῖος *Oenaeus*: quod Sponius quoque deinde obſervavit ad Pop. Attic. Artic. 106. Plurimum tamen hic fallitur Sponius quod Xenophilum hunc non ad *Oenas*, qui Populus ipſi incognitus fuerat, ſed ad *Oenoem* retulerit: ſimulque Ανθεςηριοις *Antheſteriis* legendum putaverit; quod nimirum, ut opinatur ille, non viri, ſed Feſti cuiuſdam Athenienſis nomen hic habeatur. At doctiſſimi Viri pace, quid *Antheſteria* Feſta cum *Myrrhinunte* Populo? aut quî ſequentium Populorum nomina ſemper civium, ſeu Popularium nominibus coniunguntur, Myrrhinuntis vero nomen non ad Popularis, virique, ſed ad Feſti nomen referatur? Itaque certiſſime Ανθεςηριος ſcribi debet, atque *Antheſterii* civis nomen latine reddi: quemadmodum in Riccardiano quoque Marmore inter aliorum Civium nomina . . . ιων Ανθεςηριȣ . . *ion Anthe-*

(1) Exercit. Pag. 191.

theſterii occurrit, quod nemo ſane vel ad Feſti, vel ad menſis Athenienſis nomen revocaverit. Denique ad hunc ipſum Atticae Populum referendam eſſe putaverim Inſcriptionem aliam, quae in eodem Grutero Pag. 86. reperitur Απολλωνιος Διοσκυριδυ Νεαπολιτης Ανυβιδι υπερ εαυτυ και της γυναικος και των παιδων επι Ιερεως Σωσιωνος τυ Ευμενυς Οιναιυ *Apollonius Diſcuridis Neapolites Anubidi pro ſe, & uxore, & filiis* votum poſuit *ſub Sacerdote Soſione Eumenis Oenaeo*. Quamvis enim Apollonius ille *Neapolites* dicatur, votiva tamen haec tabula Athenis poſita, ideoque in illa Athenienſis Sacerdotis nomen expreſſum videtur, quod in pluribus tabellis aliis factum conſpicitur.

CX.

Οἰνόη Οἰνοαῖος Sig. Spon.
Oenoe *Oenoaeus* Meurſ. P. A.

Hippothoontidis ex Harpocr. vid. Strabo VIII. & Euſtath. Iliad. II. num. 55.

CXI.

Οἰνόη Οἰνοαῖος Sig. Spon.
Oenoe *Oenoaeus* Meurſ. P. A.

Aeantidis ex Harpocr. & Strab. VIII. & Euſtath. in Iliad. II. num. 55.

CXII.

Οἶον ἐξ Οἴυ Sig. Spon.
Oeum *ex Oeo* Meurſ. P. A.

Leontidis ex Steph. Harpocr. Suida Marm. Spon. 45. & Marm. Riccard. Oeum *Ceramicum* vocabatur quod Ceramico proximum foret.

CXIII.

Οἶον ἐξ Οἴυ Sig. Spon.
Oeum *ex Oeo* Meurſ. P. A.

Hippothoontidis ex Harpocr. & Suida. *Decelicum* vero dicebatur iſtud quod Deceliae finitimum eſſet.

CXIV.

Ὀτρυνεῖς Sigon.
Otrynenſes Meurſ. R. A.

Ignotae Tribus. Demoſthenes *in Leocharem* Populi huius meminit, gobiique Otrynenſes ab Athenaeo laudantur Lib. VII.

CXV.

Παιανιὰ καθυπέρθεν Παιανιεύς Sig. Spon.

Paea-

Paeania ſuperior *Paeanienſis* Meurſ. P. A.

Pandionidis ex Harpocr. Suida, & Marm. Spon. Artic. 1. & 46. Addo Cyriaci Marmor, quod Diſſert. XI. proferam, ubi de M. Valerio Mamertino Archonte diſſeretur.

CXVI.

Παιανιὰ ὑπένερθεν Παιανιεύς Sig. Spon.

Paeania inferior *Paeanienſis* Meurſ. P. A.

Pandionidis etiam iſta ex eodem Harpocr. & Suida.

CXVII.

Παιονίδαι Sig. Spon.

Paeonidae Meurſ. P. A.

Leontidis ex Harpocr. Suida, & Marm. Sponii Pag. 45.

CXVIII.

Παλλήνη Παλληνεύς Sig. Spon.

Pallene *Palleneus* Meurſ. P. A.

Antiochidis ex Steph. Harpocr. & Marm. Spon. Pag. 45.

CXIX.

Παμβωτάδαι Παμβωτάδης Sig Spon.

Pambotadae *Pambotades* Meurſ. P. A.

Erechtheidis ex Steph. Harpocr. & Suida.

CXX.

Πειραιεύς Πειραιεύς ἐκ Πειραιῶς Sig. Spon.

Piraeus *Piraeeus* *ex Piraeo* Meurſ. P. A.

Hippothoontidis ex Steph. & Marm. Spon. Pag. 45. & facile etiam ex Marm. Riccard.

CXXI.

Πεντέλη Πεντεληθεύς Sig. Spon.

Pentele *Pentelethеus* Meurſ. P. A.

Antiochidis ex Steph.

CXXII.

Περγασή Περγασεύς Περγασῆθεν Sig. Spon.

Pergaſe *Pergaſeus* *ex Pergaſe* Meurſ. P. A.

Erechtheidis ex Steph. Harpocr. Suida, & Marm. Riccard.

CXXIII.

Περιθοῖδαι Περιθοίδης ἐκ Περιθοιδῶν Sig. Spon.

Perithoedae *Perithoedes* *ex Perithoedis* Murſ. P. A.

Oeneidis ex Steph. Harpocr. Suida, & Apoſtolio.

CXXIV.

Περρίδαι Περρίδης Sig. Spon.

Perrbidae *Perrbides* Meurſ. P. A.

Antiocbidis ex Steph. Antea tamen *Aeantidis* erat ex Harpocr. in *Thyrgonidae*. Heſychius Populares iſtos *in Aphidnis* fuiſſe dicit. Περρίδαι τῆς Ἀττικῆς δῆμος ἐν Ἀφίδναις; idque etiam, ut opinor, oſtendit Aphidnas non Leontidis, aut Aegeidis, ſed Aeantidis Tribus fuiſſe, ut alibi demonſtravi.

CXXV.

Πήληκες Πήληξ ἐκ Πηλήκων Sig. Spon.
Peleces *Pelex* *ex Pelecibus* Meurſ. P. A.

Leontidis ex Steph.

CXXVI.

Πίθος Πιθεύς vel Πιτθεύς Sig. Spon.
Pithos *Pitheus* vel *Pittheus* Meurſ. P. A.

Cecropidis ex Steph. Harpocr. Suida Marm. Spon. Artic. 42. & Marm. Riccard.

CXXVII.

Πλώθεια Πλωθειεύς & Πλωθεύς Πλωθειᾶθεν Sig. Spon.
Plothia *Plothieus* & *Plotheus ex Plothia* Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. Harpocr. & Suida

CXXVIII.

Πόρος Πορıεύς & Πόριος Sig. Spon.
Porus *Porieus* & *Porius* Meurſ. P. A.

Acamantidis ex Harp. Heſych. Suida, & Marm. Spon. Pag. 45.

CXXIX.

Ποταμός Ποτάμιος Sig Spon.
Potamus *Potamius* Meurſ. P. A.

Leontidis ex Harpocr.

CXXX.

Πρατίαι Πρασιεύς Πρασίαθεν Sig. Spon.
Praſiae *Praſieus* *ex Praſiis* Meurſ. P. A.

Pandionidis ex Steph. & Marm. Spon. Artic. 1. & 46.

CXXXI.

Προβάλινθος Προβαλίνθιος Προβαλινθόθεν Sig. Spon.
Probalinthus *Probalinthius* *ex Probalintho* Meurſ. P. A.

Pandionidis ex Steph.

CXXXII.

Πρόσπαλτα Προσπάλτιος Προσπαλτόθεν Sig. Spon.
Proſpalta *Proſpaltius* *ex Proſpalta* Meurſ. P. A.

Acamantidis ex Stephano, Demoſth. *in Macartatum*, Harpocr. & Suida.

CXXXIII.

CXXXIII.

Πτελέα	Πτελεάσιος	Πτελεξ́θεν	Sig. Spon.
Ptelea	*Pteleaſius*	*ex Ptelea*	Meurſ. P. A.

Oeneidis ex Steph. Addo Euſtath. ad Iliad. II. num. 73.

CXXXIV.

Ῥαμνοῦς	Ῥαμνούσιος	Ῥαμνουντόθεν	Sig. Spon.
Rhamnus	*Rhamnuſius*	*ex Rhamnunte*	Meurſ. P. A.

Aeantidis ex Steph.

CXXXV.

Σαλαμίς	Σαλαμίνιος	Meurſ. R. A
Salamis	*Salaminius*	

Ignotae. Atticae tamen Populis inſcriptam fuiſſe. docet Philoſtratus *in Aiace*: Σαλαμῖνα Ἀθηναῖοι δῆμον πεποίηνται *Athenienſes Salaminem Populum fecerunt*; unde etiam a Statio Lib. XII. ver. 637. *Thebaidos* ceteris Atticae Populis accenſetur.

CXXXVI.

Σημαχίδαι	Σημαχίδης	Spon.
Semachidae	*Semachides*	Meurſ. P. A.

Antiochidis ex Steph. & Heſychio.

CXXXVII.

Σκαμβωνίδαι	Σκαμβωνίδης	Sig. Spon.
Scambonidae	*Scambonides*	Meurſ. P. A.

Leontidis ex Steph. Harpocr. Heſych. Schol. Ariſtoph. in Veſpis ad ver. 81. & Suida

CXXXVIII.

Σούνιον	Σουνιεύς	Σουνιόθεν	Sig. Spon.
Sunium	*Sunieus*	*ex Sunio*	Meurſ. P A.

Leontidis ex Steph. Mox *Attalidi* tributa fuit ex Marm. Spon. Pag. 45.

CXXXIX.

Σπόργιλος	Σποργίλιος	Spon.
Sporgilus	*Sporgilius*	Meurſ. P. A.

Ignotae. Populum tamen fuiſſe docet Stephanus

CXL.

Στείρια	Στειριεύς	Στειριάθεν	Sig. Spon.
Stiria	*Stirieus*	*ex Stiria*	Meurſ. P. A.

Pandionidis ex Steph. Harpocr. Heſych. Suida, Lucian. *in Dialog. Meretric.* & Marm. Spon. Pag. 45 & Artic. 1. & 46. quibus adiungo Marmor Cyriaci Diſſert. XI. proferendum.

CXLI.

Συβρίδαι   Συβρίδης   Sig. Spon.
Sybridae   *Sybrides*   Meurſ. P. A.
Erechtheidis ex Steph. Heſych. & Marm. Riccard.

CXLII.

Συπαληττός   Συπαλλήττιος   Συπαληττόθεν   Sig. Spon.
Sypalettus   *Sypalettius*   *ex Sypaletto*   Meurſ. P. A.
Cecropidis ex Steph. & Heſychio.

CXLIII.

Σφένδάλη   Σφενδαλεύς   Σφενδαλῆθεν   Sig. Spon.
Sphendale   *Sphendaleus*   *ex Sphendale*   Meurſ. P. A.
Hippothoontidis ex Stephano.

CXLIV.

Σφηττός   Σφήττιος   Σφηττόθεν   Sig. Spon.
Sphettus   *Sphettius*   *ex Sphetto*   Meurſ. P. A.
Acamantidis ex Steph. Harpocr. Heſych. & Suida

CXLV.

Τίθρας   Τιθράσιος   Τιθραντόθεν   Sig. Spon.
Tithras   *Tithraſius*   *ex Tithrante*   Meurſ. P. A.
Aegeidis ex Steph. & Schol. Ariſtoph. *in Ranis* ad ver. 386.

CXLVI.

Τιτακίδαι   Τιτακίδης   Sig. Spon.
Titacidae   *Titacides*   Meurſ. P. A.
Antiochidis ex Steph Sed *Aeantidis* Harpocr. Suidae, atque Etymologo fuiſſe dicitur.

CXLVII.

Τρικόρυθον   Τρικορύσιος   Sig. Spon.
Tricorythum   *Tricoryſius*   Meurſ. P. A.
Aeantidis ex Stephano.

CXLVIII.

Τρινεμεῖς   Τρινεμεύς   Τρινεμέαθεν   Sig. Spon.
Trinemeis   *Trinemeus*   *ex Trinemea*   Meurſ. P. A.
Cecropidis ex Steph. & Marm. Spon. Pag. 45.

CIL.

Τυρμίδαι   Τυρμίδης   Sig. Spon.
Tyrmidae   *Tyrmides*   Meurſ. P. A.
Oeneidis ex Steph. & Suida

CL.

Ὕβα   Ὑβάδαι   Ὑβάδης   Sig. Spon.
Hyba

Hyba *Hybadae* *Hybades* Meurſ. P. A.
Leontidis ex Steph. Suida, & Etymol.

CLI.

Ὑσίαι & Ὑσία Ὑσιεὺς Spon.
Hyſiae & *Hyſia* *Hyſieus* Meurſ. P. A.

Ignotae. Herodotus Lib. IV. c. 74. hunc Atticae Populum fuiſſe, atque Oenoe proximum teſtatur: οἱ Βοιωτοὶ Οἰνόην αἱρέουσι, καὶ Ὑσίας δήμους ἐσχάτους τῆς Ἀττικῆς *Boeoti Oenoem capiunt, & Hyſias Populos extremos Atticae*. Harpocrationi tamen, Suidae, & Stephano Hyſia quidem Boeotiae civitas, non vero Atticae Populus memoratur; cumque Stephanus ipſe praemiſiſſet Hyſiam Boeotiae civitatem eſſe, moxque cognomines alias in Parthia, Argolicis, Arcadia memoraſſet, poſtremo ſubdit ἔστι καὶ Ὑσία πόλις Βοιωτίας *eſt etiam Hyſia Boeotiae civitas*; quem certe locum ſibi merito ſuſpectum eſſe Pinedus optime exiſtimavit, cum a vero prorſus abhorreat Stephanum Boeotiam Hyſiam ſemel iterumque memoraſſe; ſcribendumque putat Ἀχαΐας *Achaiae*: quod nimirum Hyſiae Achaicis urbibus accenſeantur a Plinio Lib. IV. c. 5. Non video tamen cur potius hic Ἀττικῆς *Atticae* reſcribi non poſſit; cum facile Stephanus Hyſiam Boeotiam ab Attica diſtinctam cenſere potuerit: quamvis una, eademque foret, quae prius Boeotorum, mox Athenienſium imperio ſubiecta fuit.

CLII.

Φάληρον Φαληρεύς & Φαληραῖος Sig. Spon.
Phalerum *Phalereus* & *Phaleraeus* Meurſ. P. A.

Antiochidis ex Harpocr. & Suida; *Aeantidis* tamen ex Spon. Marm. Pag. 45.

CLIII.

Φηγαία Φηγαιεὺς ἐκ Φηγαίων Sig. Spon.
Phegaea *Phegaeeus ex Phegaeis* Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. & Heſychio.

CLIV.

Φηγαία Φηγαιεύς Sig. Spon.
Phegaea *Phegaeeus* Meurſ. P. A.

Pandionidis ex Stephano. Alteruter ex cognominibus Populis iſtis *Aeantidi* adſcribitur ab Harpocr. Suida, & Etymologo; ſicuti *Phegaea* ſub *Hadrianide* collocatur in Marm. Spon. Pag. 45. ſed incertum quaenam ex veteri in novam hanc Tribum tranſlata fuerit.

CLV.

CLV.

Φηγεὺς	Φηγούσιος	Φηγουντόθεν	Sig. Spon.
Phegus	*Phegusius*	*ex Phegunte*	Meurſ. P. A.

Erechtheidis ex Steph. Harpocr. Suida Etymol. & Marm. Spon. Pag. 45.

CLVI.

Φιλαΐδαι	Φιλαΐδης	Sig. Spon.
Philaidae	*Philaides*	Meurſ. P. A.

Aegeidis ex Steph. & Marm. Spon. Artic. 163. Quo tamen loco fallitur Sponius dum Philaidas ſemper *Oeneidi* inſcriptos eſſe arbitratur, quod in alio Marmore Pag. 45. ſub *Oeneide* collocentur. Nam in Marmore, quod Artic. 163. exhibet Sponius, Evagides Cteſiae filius Philaides Euthycrito Archonte *Aegeidis* Tribus Choragus fuiſſe dicitur; ideoque anno 1. Olymp. CXIII. Philaidae ſub *Aegeide* recenſebantur, ſequioribus fortaſſe temporibus in *Oeneidem* tranſlati.

CLVII.

Φλύα	Φλυεύς	Φλυῆθεν	Sig. Spon.
Phlya	*Phlyeus*	*ex Phlya*	Meurſ. P. A.

Cecropidis ex Steph. Harpocr. Suida. Heſychius tamen & Marm. Spon. Pag. 45. illam *Ptolemaidi* adſcribit; quod nimirum in iſtam tranſlata videatur.

CLVIII.

Φορμίσιοι	Spon.
Phormiſii	Meurſ. P. A.

Ignotae. Atticae tamen Populum illos fuiſſe diſerte docet Dinarchus Oratione *in Demoſthenem*.

CLIX.

Φρέαῤῥοι	Φρεάῤῥιος	Φρεαῤῥόθεν	Sig. Spon.
Phrearrhii	*Phrearrhius*	*ex Phrearrhiis*	Meurſ. P. A.

Leontidis ex Steph. Plutar. *in Themiſtocle*. Harpocr. Heſychio, Suida, & Etymol.

CLX.

Φρίττιοι	Spon.
Phrittii	Meurſ. P. A.

Ignotae. Hic Atticae Populus ab Alciphrone ſolo memoratur in Epiſtola Aegialei ad Struthionem.

CLXI.

Φυλή	Φυλάσιος	Sig. Spon.
		Phyle

Phyle	*Phylaſius*	Meurſ. P. A.

Oeneidis ex Steph. Harpocr. & Etymologo.

CLXII.

Φυρν ...		Spon.
Phyrn ...		

Antiochidis ex Marm. Spon. Pag. 45. ex cuius laciniis Populi huius ceteris omnibus indicti notitia primum affulſit.

CLXIII.

Χιτόνη	Χιτόνιος	Spon.
Chitone	*Chitonius*	Meurſ. P. A.

Erechtheidis Tribus Populum iſtum fuiſſe ex Riccardiano Marmore ego primus deprehendi. Etenim ibi ſub Erechtheide Tribu recenſetur Παρανομος Διονυσιυ X. nulluſque prorſus hic dubito quin initiali litera X. Paranomi Populus exprimatur; ideoque vel ad Chitonem, vel ad Cholargum, vel denique ad Chollidas referri ille poterit, quod eiuſmodi ſolum Populorum nomina a litera illa initium ducant. At neque *Cholargeus*, neque *Chollides* eſſe ille poterat, cum Cholargei in Acamantide; Chollidae in Aegeide, ſive potius in Leontide continerentur, ergo Chitone ſolum ex notis ſupererit, quae ad Erechtheidem referatur. Ceterum Chitonem *Populum* fuiſſe docet Callimachi Scholiaſtes Hymno *in Dianam* ver. 225.

CLXIV.

Χόλαργος & Χολαργία	Χολαργεύς	Sig. Spon.
Cholargus & Cholargia	*Cholargeus*	Meurſ P. A.

Acamantidis ex Steph. Heſych. Harpocr. Suida, & Scholi. Ariſtoph. in Acharn. ver. 855.

CLXV.

Χολλίδαι	Χολλίδης	Sig. Spon.
Chollidae	*Chollides*	Meurſ. P. A.

Leontidis ex Steph. Harpocr. Suida. *Aegeidis* vero ex Schol. Ariſtoph. ad Acharn. ver. 404.

CLXVI.

Ψαφίδαι		Sig. Spon.
Pſaphidae		

Aeantidis ex Marm. Spon. Pag. 45. Ceteris Atticae Populis hic a Strabone diſerte accenſetur: ut mirari proinde ſubeat cur Meurſius illum praeterierit; cum praeſertim in Sigonii ſerie nobis occurrat.

XXI.

XXI. Hactenus illa Populorum ſeries, quam methodo iam conſtituta contexendam ſuſcepi. Quid vero in Populis illis hic ordine recenſendis ego praeſtiterim, quidve laboris, ac diligentiae res iſta poſtulaverit, facile, ut opinor; intelliget quicumque ambages illas inſpexerit, quae in ſerie a Scriptoribus aliis adornata ſubinde occurrunt, ut in hac ipſa Diſſertatione Num. 13. opportune iam monui; ſimulque reputaverit omnia, quae in Populorum ſingulis hic ordine expreſſi, non ex Sponio ſolum, Meurſioque, qui pleraque ſane complexi fuerant, ſed ex ipſis potius Veterum fontibus hauſta, ac derivata fuiſſe: ut exinde quoque loca plurima, quae in alias Populorum ſeries irrepſerant, facilius detegi, atque a veris Atticae Populis perſpicuo charactere diſtingui poſſent. Itaque breviſſima ſeries illa, quam protuli, monimentis quidem aliis illuſtrari, vel confirmari ſubinde poterit; at nullus fortaſſe Populus in illa memoratus expungi: ut ſi proinde ſeries aliae a Meurſio, Sponioque contextae hac ipſa uberiores ſint futurae; haec tamen nitore, ac diligentia ſua non immerito fortaſſe probari, ceteriſque praeſtare poſſe videatur: quippequae veros omnes Atticae Populos complectatur, nullumque recenſeat, qui ex accurata Populorum ſerie excludi poſſit. Quandoquidem vero non omnes CLXXIV. ſed CLXVI. ſolum Atticae Populos enumeravi, ſi cui fortaſſe libeat integrum illum Populorum numerum conficere, neque tamen ex Graecis Scriptoribus, aut monimentis aliis nova quaedam Populorum nomina affulgeant, quae in Marmoribus tamen, aut Scriptoribus aliquando occurrent, is ex XXX. Populis, qui in Meurſii, Sponiique ſerie ſuperſunt, octo illos eligat, per me licet, quos ceteris a me numeratis accenſeat. Ut vero facilius peragi id poſſit, ſimulque deprehendi cur illos ex accurato Populorum cenſu eximendos eſſe putaverim, ipſorum ſingulos hic ordine complectar; ſimulque argumenta, vel indicia exponam, quibus illos expungendos eſſe conieci. Atque initio quidem ex undecim Populis illis, quos Meurſius in *Reliquis Atticis* enumeravit, *Chaſtienſes* eximendos arbitror. Quamvis enim Heſychius a Meurſio laudatus *Chaſtienſes* ipſos *Populi* nomine decoraverit; obſcurum tamen, incertumque maxime cenſeri poterit, an Atticae potius, an alterius regionis incolae, ſive Populus haberi illi debeant. Sic enim Heſychius

ſychius Χαστιᾶ, τὸν ἀπὸ δήμου, Χαστιεῖς γὰρ δῆμος. Χαστιεῖς ὄνομα δήμου. *Chaſtienſem eum*, *qui a Populo* nominatur; *Chaſtienſes enim Populus*. *Chaſtienſes nomen Populi*. Quis facile hic dixerit Chaſtienſes illos perſpicue, certoque ad Atticae Populos referendos eſſe; cum neque Atticae regionis, neque Athenienſis Tribus nomen Heſychius expreſſerit? Certe Heſychius ipſe *Molſum* quoque Populum alibi memoravit Μολσος ὁ δῆμος Αἰολεῖς *Molſus Populus apud Aeolidas* ubi Sopingius Αἰολίδος *Aeolidis* legendum eſſe coniecit: ut proinde Populus ille ad *Aeolidem* Atticae Tribum, alibi quoque Stephano memoratam, referri videatur. At Sponius tamen *Molſum* hunc Atticae Populis inſerendum eſſe negavit, quod ex ambiguo nimirum Heſychii teſtimonio minime oſtendi poſſet hunc Atticae Populum habendum eſſe. Itaque, niſi plurimum fallor, *Chaſtienſis* etiam Populus eodem ipſo iure refelli debet; quod Chaſtienſes illi non Atticae, ſed alterius fortaſſe gentis Populus eſſe poſſent. Deinde vero ex integra CLXXIV. Populorum ſerie, quam Meurſius in Libro de *Populis Atticae* adornaverat, doctiſſimo Sponio treſdecim Populos illos reiiciendos eſſe conceſſerim, quos Sponius ipſe ex eadem Meurſii ſerie iampridem expunxerat; quique in ſubiecta ſerie conſpiciuntur.

1. *Agra*	6. *Belbina*	10. *Pharmacuſa*
2. *Ancheſmus*	7. *Brileſſus*	11. *Phaura*
3. *Amphiale*	8. *Lycabettus*	12. *Phoron Portus*
4. *Aſtypalaea*	9. *Hydruſa*	13. *Pſyttalia*.
5. *Atalanta*		

Quemadmodum enim accuratiſſimus Auctor ille obſervavit, eiuſmodi loca a plurimis quidem Graecis Scriptoribus memorantur; ſed a nullo tamen δήμου, vel *Populi* nomine inſignita conſpiciuntur; quinetiam ipſorum pleraque vel inhoſpita, vel deſerta fuerant, ut immerito proinde Populis a Meurſio inſcripta videantur. Eiuſmodi Sponii argumento gravius hic etiam argumentum aliud adiungi poterit, quod nimirum in *Reliquis Atticis* undecim Populos alios Meurſius exhibuit, quemadmodum quatuor alios deinde Sponius adiecit, & *Pſaphidas* Sigonius ante Sponium admiſerat, atque horum ſexdecim Populorum ſinguli, ſi *Chaſtienſes* exceperis, in veram, accuratamque ſeriem admitti debent. Itaque, ne conſtans ille CLXXIV. Populorum numerus varietur, totidem prorſus ex

 anti-

antiqua Meurſii ſerie ſunt expungendi: nullique veriſimilius eximi debent quam treſdecim illi, qui a Sponio notati fuerant, quippequi obſcuriores, magiſque incerti videantur. At non treſdecim ſolum Populos illos a Sponio notatos, ſed undecim inſuper alios reiiciendos exiſtimo; quamvis ipſorum ſinguli a Sponio, Meurſioque recepti, ceteriſque adiecti iam fuerint, nimirum

1. *Enna*	5. *Munychia*	9. *Sciron*
2. *Ceramicus*	6. *Parnes*	10. *Hymettus*
3. *Colonus*	7. *Pnyx*	11. *Oropus*
4. *Laurion*	8. *Patrocli Vallum*	

Etenim quod ad *Pnycem* attinet, opportune iam dixi Diſſertatione I. Num. 18. illam prorſus immerito Populis accenſeri. De *Ceramico* vero *interiori*, ſimulque de *Forenſi Colono* Diſſert. V. Num. 10. & 11. diſſerui. Quod vero ad loca reliqua ſpectat, indicia vel argumenta modo ſubiiciam, quibus illa ex Atticorum Populorum cenſu eximenda fore coniicio.

1. Ἕννα *Enna*

Solus Callimachi Scholiaſtes Populum, aut locum hunc memoravit. Cum enim Callimachus Hymno III. *in Cererem* verſ. 30. de Cerere ipſa loquens dixiſſet ... Θεὰ δ' ἐπεμαίνετο χώρῳ

Ὅσσον Ἐλευσῖνι, Τριόπῳ θ' ὅσσον, ὁκκόσον Ἕννᾳ

... *Dea vero tanto amore loci inſaniebat*

Quanto Eleuſinis, quanto Triopii, quanto Ennae

Scholiaſtes hic adnotavit Ἐλευσὶς, καὶ Ἕννα δῆμοι Ἀττικῆς *Eleuſis, & Enna Populi Atticae*. Doctiſſima tamen Daceria obſervavit Scholiaſtem illum *mire falli, & cum eo maximum Virum Ioannem Meurſium de Populis Atticae*: quod nimirum *Enna*, Cicerone teſte, *civitas ac umbilicus Siciliae* foret. Atque optime haec illa quidem, cum Callimachi certe locus ambiguus ſit, atque ipſum Eleuſinis nomen facile Scholiaſtem fallere potuerit, ut is *Ennam* quoque, *Eleuſinis* inſtar, in Attica collocaret, Atticaeque Populis accenſeret. Fieri tamen fortaſſe potuit, ut Enna in Sicilia, ſimulque etiam in Attica reperiretur; atque Enna illa, quae in umbilico Siciliae ſita erat, Athenienſium colonia foret, adeoque nomen, atque incolas ab Atticae Enna accepiſſet: quo plane fieret ex ſola Daceriae coniectura, vel argumento hunc Scholiaſtae, Meurſiique errorem ſatis evinci non poſſe. Verum quod laudatus ille Callimachi

Digitized by Google

machi verſus non Atticae, ſed Siciliae ſolum Ennam ſignificet, adeoque etiam facile Scholiaſtes erraverit, ex ipſo Callimachi contextu deprehendi. Etenim Callimachus ipſe paullo ſuperius verſ. 15. Cererem alloquens ait

Τρὶς δ' ἐπὶ καλλίςης νήσυ δράμες ὀμφαλὸν Ἔνναν

Ter ad pulcherrimae inſulae umbilicum Ennam accurriſti: ergo, quemadmodum Enna, quae hic memoratur, ad Atticam referri certe non poterit, ita quoque Enna illa, quae mox occurrit, non Atticae, ſed Siciliae civitas habenda erit. Neque reponi facile poterit quod Enna quaedam etiam in Attica reperiebatur. Etenim, ſi in Atticae finibus ulla unquam Enna fuiſſet, cuius *amore inſanire* Ceres potuiſſet, & in qua Cereri Feſta, vel Sacra peragi conſueviſſent, fieri profecto vix poterat, ut illa ab Atticis Scriptoribus minime memoraretur; nec ullibi prorſus ipſius nomen, niſi apud ſolum Callimachi Scholiaſtem occurreret. Quod enim Sponius Ennam hanc Atticam in ſequenti Marmore indicari putavit, quod ille *prope Athenas* poſitum exſcripſit,

Μοσχος Μοσχιωνος Αννιος

Moſchus Moſchionis filius *Annius*

leviſſimae coniecturae loco haberi vix poterit; cum fortaſſe non Αννιος, aut Εννιος, ſed Αινιος *Aenius* potius legendum ſit; ac *Moſchus* ille non ad *Ennam*, ſed ad Aenam Thraciae, vel Theſſaliae, vel Locridis etiam urbem ſpectaverit.

4. Λαύριον *Laurium*

Quamvis hic locus, in quo Athenienſium argenti fodinae reperiebantur, ab omnibus fere Graecis Scriptoribus memoretur; a nullo tamen *Populus*, ſed univerſe ſolum a Suida, aliiſque Atticae *locus*, aut τόπος nominatur.

5. Μουνύχια *Munychia*

Celeberrimus hic Athenienſium portus fuit; ideoque a Strabone Lib. IX. & Stephano λιμὴν *Portus*, a Suida τόπος θαλάσσιος ἐν Ἀττικῇ *literalis Atticae locus* appellatur; nullibi vero *Populi* nomine donatur. Quinetiam Stephanus ipſe, qui de veris Atticae Populis differens, ipſorum incolas δημότας, hoc eſt *Populares* appellat; ubi de Munychiae incolis agit, ait ὁ οἰκήτωρ Μουνύχιος *habitator Munychius*: perinde quaſi Munychia non *Populus*, ſed locus ſimpliciter habenda foret. Denique Munychia, Strabone teſte, muro circumdata fuerat, ambi-

tuque ſuo Piraceum complectabatur ; adeoque , ſi Populus & ipſa fuiſſet , Populus unus in alio Populo locandus eſſet .

6. Πάρνης *Parnes*

Ceteris hic Atticae montibus a Strabone , Stephano , aliiſque omnibus accenſetur ; a nullo tamen *Populi* nomen ipſi tribuitur . Itaque facile Parnethis incolae , quemadmodum etiam *Harmatis* , quod in occidentali Parnethis latere collocatum eſſe iam dixi , ad Populum alium ſpectavit .

8. Πατρόκλυ χάραξ *Patrocli vallum*

Haec Inſula , quae ſequioribus ſolum temporibus a Patroclo quodam Aegyptio , qui Ptolemaei Lagidis triremibus Praefectus erat , nomen obtinuit , ita a Pauſania deſcribitur : νῆσος ἔρημος ὐ μεγάλη Πατρόκλυ καλυμένη *Inſula deſerta , non magna Patrocli nuncupata* . Quemadmodum ergo *Belbinam* , *Pharmacuſam* , aliaſque id genus Inſulas in Meurſii ſerie Atticae Populis inſcriptas optime Sponius expunxerat , ita quoque *exiguam* , *deſertamque* hanc Inſulam minime Populis accenſendam eſſe putaverim .

9. Σκίρα , vel Σκίρον *Scira* , vel *Scirum*

Hic ipſe quoque locus nullibi *Populus* appellatur ; ſed a Pauſania χωρίον *locus* ; a Strabone , Stephano , ſimulque Harpocratione τὶς τόπος *locus quidam* vocatur .

10. Υμεττός *Hymettus*

Quamvis hic Atticae mons mellificio celebris incolis abundaret , ſemper tamen a Graecis Scriptoribus ὄρος *mons* , nunquam vero δῆμος , aut *Populus* nominatur ; ipſiuſque incola non δημότης *Popularis* , ſed ſimpliciter οἰκήτης *habitator* a Stephano appellatur . Itaque *Brileſſi* , & *Lycabetti* inſtar , quos ex Meurſiana Populorum ſerie Sponius expunxerat , Hymettus etiam eximendus erit .

11. Ὠροπός *Oropus*

Oropi civitas , cum in ipſis Atticae , Boetiaeque finibus ſita foret , modo Boeotorum , modo Athenienſium imperio ſubeſſe debuit . Non facile tamen profecto ego dixerim an illa aliquando ceteris Atticae Populis inſcripta fuerit . Id innuere quidem videtur Strabo , qui cum de *Marathone* , *Tricorytho* , *Rhamnunte* , & *Pſaphide Oropiorum* dixiſſet , repente ſubdit Ὠροπὸς δ᾽ ἐν ἀμφισβητησίμῳ γεγένηται πολλάκις . ἵδρυται γὰρ ἐν μεθορίῳ τῆς τε Ἀττικῆς , καὶ τῆς Βοιωτίας *Oropus ſaepe in controverſiam*

ſiam venit; *ſita eſt enim urbi in confinio Atticae*, *& Boetiae*; adeoque, ſicuti loca, quae praeceſſerant, veris Atticae Populis inſcribenda ſunt, ita quoque Oropus ipſe inter Populos habendus eſſe videtur. At celebris ille Strabonis locus, cui Meurſius, ac Sponius innititur, obſcurior eſt certe quam ut ipſius praeſidio ceteris Atticae Populis Oropus inſeratur. Quinetiam Strabo ipſe Oropum a locis aliis, quae antea recenſuerat, ita diſtinguere videtur, ut cetera quidem Populis inſcripta, ſimulque Athenienſium ditioni conſtanter ſubdita, *Oropum* vero ſaepe in controverſia poſitum fuiſſe dicat; quemadmodum inferius *Helenam* inſulam, aliaque Atticae loca recenſet, quae nemo ſane Atticae Populis inſcripſerit. Itaque, quamvis Oropus ipſe aliquando Athenienſibus paruerit, atque Thucydide teſte [1] *Piraica*, vel ut Pinedo legit, *Graïca* Oropiorum regio ab Oropiis Athenienſium ſubditis incoleretur; incertum eſt tamen an Oropus, ac Oropii illi peculiarem quendam Atticae Populum conſtituerent; longeque, ut opinor, veriſimilius haberi debet Oropios illos aut *Pſaphidi*, aut *Phyle*, aut alii Atticae Populo Boeotiae finitimo inſcribi conſueviſſe, ne conſtans ille Populorum numerus variaretur. Video quidem Marmor a Sponio proferri, in quo legitur Αφροδισιος Ζωπυρυ Ωρωπιος *Aphrodiſius Zopyri* filius *Oropius*; at lapis ille non Athenis, ſed prope Oropum reperitur: & quamvis etiam Athenis ipſis exiſteret, non inde tamen inferri poſſet Oropum Atticae Populum fuiſſe; cum *Eleuſine* Marmor aliud a Sponio [2] exſcriptum fuerit, in quo legitur Αρχιας Δαμα Ταναγραιος *Archias Damae Tanagraeus*; neque tamen *Tanagra* a Sponio, aut ab alio Populis Atticae inſcripta fuerit.

XXII. Quamadmodum vero plurimos ex Populis illis, quos Meurſius enumeraverat, Sponio duce, reiiciendos eſſe iam dixi, ſimulque plures alios, quos Sponius ipſe Meurſii veſtigiis inſiſtens admiſerat, ex vera Populorum ſerie eximendos demonſtravi; ita quoque nonnullos ex Populis etiam illis, quos Sponius omnium primus invenerat, expungendos eſſe putaverim. Tresdecim ille Populos partim ex Scriptoribus, partim ex Marmoreis Inſcriptionibus a ſe repertos eſſe gloriatur, quos in totidem Populorum ſedem ex Meurſii ſerie expunctorum inſerendos putavit. Ex treſdecim tamen Populis

(1) Lib. II. (2) Pop. Attic. Artic. 43.

lis iſtis a Sponio numeratis *Cyrtiadae*, & *Leccon* iampridem Meurſio in *Reliquis Atticis* obſervati fuerant; quemadmodum *Pſaphidas* optime Sigonius enumeraverat; ut decem proinde ſolum ſuperſint, qui in Sigonii, Meurſiique catalogo minime reperiuntur, ac in ſola Sponii ſerie nobis occurrunt; nimirum

1. *Harma*	5. *Euconthe*	8. *Miletum*
2. *Drymus*	6. *Thebae*	9. *Panactum*
3. *Edapteon*	7. *Lariſſa*	10. *Phyrn* . . .
4. *Eleuſa*		

Atque utinam quidem illorum ſinguli ceteris Atticae Populis adiungi poſſent! ſic enim integra abſolutaque CLXXIV. Populorum ſeries, ac numerus haberetur. Verum, niſi plurimum fallor, ex decem Populis illis quatuor ſolum admitti poſſunt, *Eleuſa* nimirum, *Euconthe*, *Miletum*, & *Phyrn* . . . quos in ſuperiori proinde Populorum ſerie recenſui; ſex vero reliqui prorſus expungi debent: quippequi nullos perſpicuos characteres, ac indicia certa praeſeferant, quibus in accurata Populorum ſerie numerandi videantur, ut hic breviter oſtendam.

1. Ἅρμα *Harma*

Ceteris Atticae Populis hunc etiam inſerendum eſſe confidenter adeo Sponius exiſtimavit (1), ut mirari quoque ſe dixerit cur doctiſſimus Meurſius illum praeterierit, quamvis *Harma* apud Stephanum nitide, diſerteque *Atticae Populus* appelletur. Perſpicuo Stephani teſtimonio Euſtathii quoque locum adiungere potuiſſet hic Sponius ubi Harma *Populus* nominatur. Ἅρμα δὲ κώμη τις πλησίον Μυκαλησσῦ. ἀλλὰ ϗ δῆμος ἔχων Φρύριον ὀχυρὸν ὅμορον, φασὶ, τῇ Ταναγρικῇ *Harma vero pagus eſt prope Mycaleſſum; nec non Populus cum caſtello munito, quod finitimum eſſe aiunt Tanagricae* (2) At unus idemque prorſus error, qui Euſtathium fefellerat, Sponio quoque fraudi fuit, cum ipſorum uterque ambiguum Stephani locum minus, ut arbitror, accurate, feliciterque expreſſerit. Etenim Stephanus, ubi de *Harmate* Boeotiae urbe dixiſſet, ſubdit ἔςι ϗ τῆς Ἀττικῆς Ἅρμα περὶ τὴν Φύλην καλυμένην· ὁ τ ρχω δε ὗτος δῆμος ἔχων Φρέριον ὀχυρὸν ὅμορον τῇ Ταναγρικῇ *Eſt etiam Harma Atticae circa oppidum Phylen vocatum. Hic vero Populus habet caſtellum munitum Tanagricae regioni finitimum.* Euſtathius, ac Sponius poſtrema Stephani verba ad *Harma* referenda fore putarunt,

(1) Pop. Attic. Artic. 21. (2) In Lib. II. Iliad. num. 8.

tarunt, ideoque *Harma* ipſum & *Populum*, & *caſtellum* appellarunt. Si quid ego tamen coniecturis hic aſſequor, verba illa non ad *Harma*, ſed ad *Phylem* potius ſpectarunt; adeoque *Populi* nomen a Stephano non *Harmati*, ſed ipſi *Phyle* tribuitur. Ac perſpicue quidem id primum ex Strabone deprehendi poterit, qui ſic utrumque *Harma*, Boeotium nempe, atque Atticum deſcribit τὸ Ἅρμα τῆς Ταναγραϊκῆς κώμη ἔρημος περὶ Μυκαλεττὸν . . . ἑτέρα οὖσα τῦ Ἅρματος τῦ κατὰ τὴν Ἀττικὴν, ὅ ἐςι περὶ Φυλὴν δῆμον τῆς Ἀττικῆς ὅμορον τῇ Τανάγρᾳ [1] *Harma Tanagraicae regionis eſt vicus deſertus prope Mycaleſſum . . . diſtinctum ab Harmate, quod eſt in Attica prope Phylem Populum Tanagraicae finitimum*. Quis hic aperte non videat *Populi* nomen non Harmati, ſed ipſi Phyle a Strabone tributum eſſe? adeoque Stephani, Euſtathiique verba, quamvis obſcuriora ſint, hoc ipſo tamen Strabonis ſenſu, quem exſcripſiſſe videntur, intelligenda fore? Certe, ſi locus ille *Populi* nomine donandus eſt, qui ὅμορος τῇ Ταναγραϊκῇ *Tanagraicae finitimus* erat, idque Strabo non de Harmate, ſed de Phyle ſolum aſſeruit, non Harma, ſed Phyle Populus habenda erit. Ita quoque, ſi Populi nomen in Stephani, ac Euſtathii textu ad locum illum referri debet, qui *munitum caſtellum* habuit, idque de Phyle Diodorus [2], Harpocration, aliique plures diſerte docent, nullus autem omnino Veterum de Harmate memoravit, non Harma, ſed Phyle Populi nomine vocanda erit: quemadmodum certe Suidas de Harmate loquens; ipſum non Φρέριον *caſtellum*, neque δῆμον *Populum*, ſed *locum* potius, ſeu τόπον ſimpliciter appellavit: ac Euſtathius ipſe mox ſubdit ἔςι δε ϰ̓, φασὶ, τῆς Ἀττικῆς τόπος ἐν Πάρνηθι Ἅρμα καλῦμενος, κείμενος περι τὴν ἕτω καλυμένην Φύλην *Eſt etiam, inquiunt, Atticae locus in Parnethe, nomine Harma, ſitus iuxta Phylem, quam ſic appellant*. Denique, ne coniecturis aliis hic immorer, Atticum Harma in Parnethe monte reperiebatur, ut Euſtathius, Heſychius, aliique docent; Parnes autem a Boeotiae finibus aberat, cum in zephyria, vel occidentali ſui parte Phylem reſpiceret, ut teſtatur Theophraſtus [3]; ac regio a Parnethe Brauronem uſque *Diacria*, Heſychio teſte, vocaretur; ergo Atticum Harma *Tanagrae*, vel *Tanagraicae* regioni ὅμορον *finitimum* eſſe non

(1) Lib. XI. (2) Lib. XIV. (3) De ſignis Tempeſt.

Digitized by Google

non poterat; ideoque poſtrema Stephani verba, ac *Populi* nomen non ad Harma ipſum, ſed ad Phylem potius referri debent: et quamvis etiam vel Stephanus ipſe, vel qui Stephani textum breviorem, obſcurioremque reddidit, Harma *Populum* fuiſſe dixiſſet; facile tamen ille perſpicuo Strabonis, aliorumque teſtimonio refelli poſſet.

2. Δρύμος *Drymus*

Drymum in Atticae, Boeotiaeque finibus extitiſſe docet Harpocration; ſimulque, laudato Ariſtotelis teſtimonio, cognomines Urbes duas fuiſſe dicit, quarum altera in Boeotia, altera in Attica reperiretur. Atticae Urbis huius, aut *Drymi* meminit etiam Heſychius, illumque χωρίον τῆς Ἀττικῆς, καὶ φρούριον *regionem, & caſtellum Atticae* appellat. Non video tamen cur doctiſſimus Sponius, Heſychio, Harpocrationeque laudato, veris Atticae Populis Drymum inſcripſerit; cum is a nullo δήμου, vel *Populi* titulo decoretur.

3. Ἐδαπτέων *Edapteon*.

Ambiguum plane, incertumque fore an Pagus iſte veris Atticae Populis inſerendus ſit, in hac ipſa Diſſertatione Num. 19. partim rationibus, partim exemplis oſtendi: cum mulier illa, quae in Marmore, quod Sponius attulit, memoratur, Athenienſis quidem civis uxor, ſed extera tamen eſſe potuerit.

4. Θήβη *Thebe*.

Ex novem Urbibus illis, quae uno eodemque *Thebarum* nomine appellabantur, ſextam in Attica reperiri Sponius ex Stephano deprehendit; ideoque non modo Thebas has Atticas in vera Populorum ſerie numerandas eſſe putavit; ſed miratur etiam id a Meurſio iampridem factum non fuiſſe. Suſpicatur etiam, longeque veriſimilius exiſtimat, Atticas potius, quam exteras Thebas alias in his Marmoribus indicari, quae Athenis reperiuntur,

I

Αντικλεια Απολλοδωρυ θυγατηρ Θηβαια
Anticlea Apollodori filia Thebana

II.

Μ. Ευφιλητος . . . εχθηιδι ιστ . . . Θηβαιος
M. Euphiletus . . . echtheidi . . . Thebanus

III.

Θεων Θηβαιος εδιδασκε
Theon Thebanus docuit

Sed

Sed, ut a Marmoribus ipſis exordiar, quis certe nobis nitideque dixerit cur Atticae potius, quam exterae Thebae in ipſis memoratae ſint? cum praeſertim in ſimilibus Marmoribus aliis, quae vel in Attica, vel Athenis ipſis reperiuntur, exterorum nomina ſaepius occurrant Quod vero ad Stephani teſtimonium attinet, id unum ex illo deduci poterit, quod *Thebae* quaedam in Attica reperiebantur; at, niſi perſpicuus character alius afferatur, civitas illa veris Atticae Populis inſcribi certe non poterit, ut variis in locis, & exemplis aliis oſtendi.

5. *Λάρισσα Lariſſa.*

Veris Atticae Populis hunc quoque Sponius inſeruit, quod Stephanus de variis Lariſſis agens diſerte dixerit *ϗ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἐςὶ Λάρισσα eſt etiam in Attica Lariſſa*. Addidiſſe poterat Sponius totidem fere verbis Lariſſam hanc Atticam a Strabone deſcriptam eſſe. *ϗ ἐν τῇ Ἀττικῇ δ᾽ ἐςὶ Λάρισσα, ϗ τῶν Τράλλεων διέχυσα κώμη τριακοντα ςαδίυς* (1) *eſt etiam Lariſſa in Attica, regioque a Trallibus diſtans* 30. *ſtadia*: quem ſane locum ſibi merito ſuſpectum eſſe Palmerius aſſerit (2), non modo quod Scriptoribus aliis, ipſique Straboni in deſcribendis Atticae locis haec *Lariſſa* prorſus indicta fuerit; verum etiam quod haec Atticae Lariſſa, ſi quae foret, 30. ſolum ſtadiis a Trallibus abeſſe non poſſet. Itaque Palmerius reſcribendum coniicit *ϗ ἐν τῇ Καρικῇ δ᾽ ἐςὶ Λάρισσα eſt etiam Lariſſa in Caria*; ſic enim 30. ſtadiis a Trallibus abeſſe poſſet. Sed quamvis etiam Lariſſa quaedam in Attica admittenda foret, veris illa tamen Atticae Populis accenſeri non poſſet, niſi perſpicui caracteres alii, vel teſtimonia proferentur, quibus illam non *Urbem* modo, ſed etiam *Populum* fuiſſe oſtendatur.

6. *Πάνακτον Panactum.*

In ipſis Atticae, Boetiaeque finibus Panactum Vrbem, ſimulque caſtellum extitiſſe docet Harpocration; ipſumque Atticae ditionis fuiſſe non modo Stephanus, ſed Heſychius etiam oſtendit. A nullo tamen *Panactum*, vel, ut Sponius appellat, *Panactus Populi* nomine decoratur; ſed ab Heſychio *τόπος ἐν τῇ Ἀττικῇ locus in Attica*, atque a Stephano *Φρύριον Ἀττικὸν Atticum caſtellum* vocatur. Itaque prorſus immerito ceteris Atticae Populis accenſetur a Sponio, qui cum plura

(1) Lib. IX. (2) Exercit. in Strab. pag. 323.

Atticae loca a Meurſio memorata ideo ex Populorum ſerie expunxiſſet, quod illa a Graecis Scriptoribus *Populi* nomine donata, nitideque Populis inſcripta non forent, facile profecto intelligere & ipſe poterat, pleraque ex locis illis, quae in Populorum ſeriem primus invexerat, eodem ipſo iure refelli poſſe cum a nullo Populi titulo inſignita, vel ceteris Atticae Populis adiecta fuerint. Leviores tamen errores illi, qui in Sponii ſerie ceteris omnibus accuratiore ſubinde occurrunt, in doctiſſimo Viro facile negligi, vel diſſimulari profecto debent, qui ſtudio, laboribus, ac diligentia ſua plurimam certe lucem Eruditae Antiquitati, Atticaeque Hiſtoriae attulit. Quemadmodum vero in illuſtrandis Atticae Populis ceteris ille palmam praeripuit, atque de Eruditis omnibus praeclare meritus fuit; ita quoque optandum maxime fuerat, ut aureolus ipſius Libellus ab accuratiori meliorique Interprete Latine redderetur, neque in eiuſmodi interpretatione plurima offenderentur, quae tum a Latinae, tum a Graecae linguae genio prorſus abhorrent, quodque inſolentius eſt, ab accuratiſſimi Auctoris mente plurimum diſſident. Sic, ut inſignis oſcitantiae huius exemplum unum hic proferam, Sponius de *Pſyttalia* loquens aperte dixerat ſe Inſulam illam in Populorum ſeriem minime inſerere, quod illa, Strabone teſte, deſerta foret; &, quamvis etiam aliquando incolas habuiſſet, ad Salaminam potius, quam Atticam ſpectaret. At bonus Interpres ille ſic ibi Sponium loquentem inducit. *Non inſeruiſſem catalogo Populorum Atticorum, niſi cum Strabone longe aliter ſentiendum fuiſſet. Propterea crediderim quondam fuiſſe habitatam*. Id vero monitum hic ego volui ut Sponii ſeriem, atque ſententiam, quam ſingulis ipſe in locis accurate expreſſi, non ex Latino ipſius Interprete, qui in Gronovii Theſauro locum immerito occupavit; ſed ex ipſo potius Auctoris Opere, quod Gallice primum anno 1678. prodierat, & quo ſemper ipſe ſum uſus, diligens atque eruditus Atticae Hiſtoriae amator inquirat.

S Y-

Digitized by Google

DISSERTATIO VI.

S Y N O P S I S.

I. *Athenienſes Cives varias in Tribus, ipſarumque Populos diſtributi imperii participes eſſe poterant, cum Senatus, & Eccleſiae ex civibus componerentur. Sigonii ſtudium, ac diligentia in deſcribenda Athenienſis Reipublicae forma commendatur.* II. *Athenienſis Senatus ex ſingulis Tribubus conſtitutus initio* 400. *mox* 500., *denique* 600. *Civibus conſtabat. Vetus inſcriptio exponitur, ac illuſtratur: ſimulque Sponii, Potteri, aliorumque error indicatur, ac Theodoreti locus explicatur.* III. *Senatus, Populique autoritas coniuncta eſſe debuit. Diſcrimen inter Senatus, ac Populi decreta indicatur. Concionum varietas, numerus, ritus, ac tempus demonſtratur.* IV. *Accuratior hypotheſis circa Senatus formam, hoc eſt Prytanes, Proëdros, ac Epiſtatas, illorumque numerum, varietatem, ac munera deſcribitur.* V. *Hypotheſis ipſa, vel Senatus forma variis Scriptorum teſtimoniis confirmatur.* VI. *Sigonii, Petavii, ac Dodvelli ſententiae proponuntur, illarumque diſcrimina demonſtrantur.* VII. *Proëdros decem contribules admittendos eſſe contra Sigonium oſtenditur. Harpocrationis locus notatur, & coniectura reſtituitur, aut illuſtratur.* VIII. *Demoſthenis locus contra Sigonium exponitur, ac explicatur.* IX. *Quid* ἐπιψηφίσεως *nomine intelligi debeat ex Platone, Thucydide, & Demoſthene demonſtratur. Dodvelli, Prideauxii, Hudſonii, aliorumque error oſtenditur.* X. *Contribulium Proëdrorum, ipſorumque Epiſtatae munus clarioribus Veterum teſtimoniis, & exemplis confirmatur.* XI. *Praeter novem Proëdros alios non contribules ipſorum quoque Epiſtatam admittendum eſſe Aeſchinis, & Demoſthenis teſtimonio contra Dodvellum oſtenditur; ipſorumque munera deſcribuntur.* XII *Inſignis Ioſephi locus corrigitur, & contra Dodvelli ſententiam exponitur, ſimulque Petavii error indicatur.* XIII. *Obſcurus, depravatuſque Laërtii locus reſtituitur, ac illuſtratur. Dodvelli, Petiti, Petavii, aliorumque coniectura refellitur.* XIV. *Diſſidentia quaedam, & obſcura Veterum teſtimonia conciliantur, ac illuſtrantur.*

DISSERTATIO VI.

De Atheniensivm Senatv, et Ecclesiis, de Prytanibvs, Proedris, ac Epistatis, illorvmqve mvneribvs, ac varietate.

I. ATticae regionis incolas, qui Athenienſis civitatis iure fruebantur, hoc veluti faedere devinctos eſſe iam diximus, ut ipſorum quilibet peculiari cuidam Atticae Populo inſcriptus eſſet, atque ex Populis illis Athenienſes Tribus, veluti maiores quidam, frequentioreſque caetus, exſurgerent: ut proinde plurimi ex civibus ipſis interſe δημόται, ſeu *Populares*, aliique plures φυλέται, ſive *contribules* haberentur; quemadmodum certe plurima, quae ad Populos ipſos, ſeu Tribus ſpectabant, communi pupulorum, ſive Tribulium ſuffragio decerni conſueverant. Cum vero peculiares illi Senatus, aut Curiae, quae variis in Populis initio fuerant, a Theſeo ſublatae, atque in unam Athenienſem Vrbem translatae ſint (1), arctior alia, longeque nobilior neceſſitudinis, ac ſocietatis ſpecies oriri debuit; ut unus ille Athenienſis Senatus univerſos Atticae cives complecti poſſet, adeoque in illo cives omnes arctiſſimo veluti vinculo coniungerentur. Itaque cum veram Tribuum, Populorumque ſeriem meliori quo poterat ordine ſuperioribus Diſſertationibus demonſtraverim, nunc Athenienſis etiam Senatus forma, dignitas, partes, aliaque id genus plurima oſtendi debent; ex quibus caeteris, quae differenda mihi ſupererunt, maximus ſplendor accedat; ſimulque plura, quae ſuperioribus locis explicata iam fuerant, accuratius exponi vel confirmari ſubinde poſſint. Plurimum vero mihi laetandum intelligo, quod de vera quidem Tribuum ſerie, Populorumque numero loquuturus pleraque variis ambagibus, variiſque doctiſſimorum hominum opinionibus implexa conſpexerim; in explicanda vero Senatus firma longe minor opinionum varietas, rerumque

(1) Vid. Diſſert. V. Num. 2.

que perplexitas habeatur. Etenim, ut Petavium, Emmium, Potterum, Dodvellum, alioſque plures omittam; eximium ac immortale Italiae noſtrae lumen Sigonius Athenienſis Reipublicae faciem diligenter adeo, copioſe, ſubtiliterque deſcripſit, ut non modo ceteris hac in parte facem praetulerit; verum etiam, quod ſperari vix poſſe videbatur, reliquis pone ſequentibus palmam praeripuerit. Itaque doctiſſimi Viri veſtigiis preſſius inſiſtam; Dodvelli, aliorumque hypotheſes exponam; ſimulque, ubi falſae illae fuerint, perſpicuis Veterum teſtimoniis refellam; nonnulla, quae minus accurate, nitideque a Sigonio ipſo expoſita fuerant, clarioribus argumentis aliis oſtendam; cumque Sigonius, aliique plurimi Athenienſis Senatus formam ex iis plerumque Scriptoribus expreſſerint, qui ſequioribus ſolum temporibus, adeoque ſublata Athenienſis Reipublicae dignitate floruerunt, hanc ipſe ex antiquioribus Scriptoribus illis eruere enitar, qui florentem ipſam, atque adhuc incolumem conſpexere.

II. Itaque, ut a Senatu exordiar, univerſa ferendarum legum, moderandaeque Reipublicae poteſtas Athenis penes Senatum, ſimulque Populum, Solone auctore, reperiebatur; cum Areopagiticus Senatus Solone antiquior, peculiari quodam imperio frueretur. Ac initio quidem Senatus ille Athenienſis ex *Quadringentis* ſolum Civibus componebatur (1). Etenim Solon ex Tribuum ſingulis, quae ipſius aetate quatuor erant, *centenos* Cives eligendos eſſe decrevit, qui Senatorio munere fungerentur. Ubi vero a Cliſthene Tribus *decem* ſunt inſtitutae, *quinquageni* ſolum ex Tribu qualibet eligebantur, adeoque Senatus ex *quingentis* civibus conſtare cepit. Hinc frequentiſſime in Graecis Scriptoribus, ac monimentis aliis occurrit ἡ βυλὴ τῶν Πενταχοσίων (2) *Senatus Quingentorum*; ſive Πενταχόσιοι κυάμῳ λαχόντες *Quingenti ſortito electi* (3): quod nimirum quinquaginta Senatores illi ex omni contribulium numero ſortis arbitrio ſeligerentur. Aucto denique Tribuum numero, Senatus etiam augeri debuit, ut *ſexcenti* deinde forent, qui ex XII. Tribubus electi hoc munere fungebantur. Id optime, accurateque exponit Plutarchus (4), & Stephanus (5);

niti-

(1) Plutar. in Solon. (2) Cyriac. Inſcr. Num. 75. & 101. Murator. Pag. 547. Num. 4. (3) Thucyd. Lib. VIII. 66. & 86. & Andoc. de Myſter. Plutar. in Pericle. (4) In Demetr. (5) In Berenicid.

nitideque confirmat vetus Inſcriptio, quam Cyriacus Athenis exſcripſerat (1), & Muratorius etiam exhibuit (2) ἡ βϐλὴ ἐξ Ἀρειοπάγϐ, ϗ ἡ βϐλὴ τῶν Ἑξακοσιων, ϗ ὁ δῆμος Τιβέριον Κλαύδιον Νούνιον Φιλεινϐ υἱὸν . . ἀρχιέρεα Ἀντονίας Σεβάϛης *Areopagi Senatus, & Senatus ſexcentorum, & Populus Tiberium Claudium Nunium Philini filium Pontificem maximum Antoniae Auguſtae*. Itaque, cum Antonia, quam M. Antonius ex Octavia Auguſti Caeſaris ſorore ſuſceperat (3), circa natalem Chriſti annum floruerit, manifeſtiſſime inferri debet, quod Athenienſis Senatus tunc etiam temporis ex *ſexcentis* civibus componebatur. Hunc ipſum Senatorum numerum ex alio quoque Marmore confirmari poſſe putaverim, quod tamen Sponium, aliosque plures in errorem abripuit. Etenim Sponius (4) Inſcriptionem exhibet, cuius initio diſerte legitur ἡ βϐλὴ ἡ ἐξ Ἀρειοπάγϐ, ϗ ἡ βϐλὴ τῶν $\overline{X}$, ϗ ὁ δῆμος Ἰϐλίαν Βερενείκην βασίλισσαν μεγάλην Ἰϐλιϐ Ἀγρίππα βασιλέως θυγατέρα *Senatus Areopagi, & Senatus* $\overline{X}$, *& Populus Iuliam Berenicem Reginam magnam, Iulii Agrippae Regis filiam* honorat. Itaque, cum Sponius obſervaſſet Berenicem illam ex c. 25. *Act. Apoſt.* D. Pauli temporibus floruiſſe, ſubdit Senatum quidem *Quingentorum*, ac *ſexcentorum* in Graecis Scriptoribus memorari; nullibi vero *Mille* Senatum occurrere. Atque optime id ille quidem; cum primis Eccleſiae temporibus Athenienſis Senatus ex 600. ſolum civibus componeretur. Quod vero in Marmore *Mille* legendum eſſe putaverit, profecto fallitur. Etenim character ille, vel nota $\overline{X}$ *ſexcentos* ſolum, non *mille* ſignificat: quemadmodum certe in Marmoribus aliis, quae Diſſ IV. Num. 16. indicavimus, character iſte H, qui alioquin *centum* exprimeret, *octo* ſignificat; notaeque IΓ *tresdecim* exprimunt. Ergo tantum abeſt ut *millenarius* Senatorum numerus ex Sponii Marmore exſculpi poſſit, ut exinde potius mirifice confirmetur, quod circa annum Chriſti 41. ſive 1. Olymp. CCV. quo Agrippa Iudeae regnum obtinuit, Athenienſis Senatus adhuc ex *ſexcentis*, ut antea, civibus conſtabat. An vero Hadriani Caeſaris aetate, cum *decimatertia*, ſive *Hadrianis* Tribus veteribus adiecta fuit, aliqua in Senatorum numero varietas invecta fuerit, ignoramus. Video quidem quod in alio Marmore, cuius exemplum Diſſert. VIII. Num. 33. op-

por-

(1) Num. 94. Pag. 9. (2) Pag. 551. Num. I. (3) Plut. in Anton. (4) Itin. T. II. pag. 219.

portune proferam, memoratur ἡ ἐξ Ἀρειοπάγου βουλὴ καὶ ἡ βουλὴ τῶν Τριακοσίων, καὶ ὁ δῆμος *Areopagi Senatus*, *&* *Senatus Tercentorum*, *&* *Populus*; perinde quaſi *tercentis* ſolum civibus Athenienſis Senatus tunc temporis componeretur. At Marmor illud ad IV. Eccleſiae ſeculum referri debet, quo univerſa propemodum Athenienſis Reipublicae forma mirifice perturbata iam fuerat, ut alibi demonſtravi. Id unum tamen ex hoc ipſo Marmore obſervari velim, quod *Rufii Feſti* temporibus Areopagitici Senatus nomen adhuc Athenis extabat: quamvis Theodoretus a Meurſio (1) laudatus in Libris *Therapeut.* quos anno Chr. 427. ex Garneſii calculo conſcripſit, diſerte dixerit: καὶ ἀργεῖ μὲν παρ' Ἀθηναίοις ὁ Ἄρειος πάγος ... καὶ ἡ τῶν Πεντακοσίων βουλὴ ... καὶ ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ Ἄρχων (2) *&* *ſilet quidem apud Athenienſes Areopagus*, *&* *Quingentorum Senatus*, *&* Eponymus *anni Archon*. Itaque, ut Theodoreti teſtimonium cum Marmore componatur, Pryladis Archontis annus ante annum Chr. 427. transferri debet; ſive potius aſſeri quod anguſta illa quidem Areopagitici Senatus dignitas obſoleverat, ſed ipſius tamen nomen honorario ſolum titulo conſervabatur: quemadmodum fere *ſexcentorum*, vel, ut minus accurate Theodoretus appellat, *Quingentorum* Senatus ad *Tercentos* ſolum deflexerat. Siquidem Potterus (3), aliique plurimi falluntur, qui *Tercentos* illos in Marmore memoratos ad Areopagiticum Senatum referendos eſſe putarunt: cum tamen *Areopagi Senatus*, ab eiuſmodi *Tercentorum Senatu* nitide, diſerteque in Marmore diſtinguatur.

III. Quamvis autem Athenienſis huius Senatus dignitas, atque poteſtas maxima cenſeretur, quibusdam tamen veluti finibus circumſcripta illa fuit; adeoque plurima ab illo ſanari non poterant niſi Populi quoque autoritas, ſive ſuffragium accederet. Itaque, ut Senatus ipſe cum Populo perpetuo veluti faedere devinciretur, nihil a Populo decerni, probarique poterat, niſi προβούλευτον *praeconſultum* eſſet (4), hoc eſt niſi prius a Senatu probatum, deindeque Populo propoſitum foret; nihilque viciſſim a Senatu conſtitui, niſi deinde Populi quoque ſuffragiis admitteretur: alioquin decreta ſingula a ſolo Senatu facta unius dumtaxat anni ſpatio vim ſortiebantur;

(1) De Arch Athen. Lib. I. c. 9. (2) Lib. IX. (3) Archaeol. Graec. Lib. I. c. 19.
(4) Harpocr. in Probul. & Ulpian. in Ariſtocr. pag. 88.

tur (1); niſi deinde a Populo rata, ſimulque perpetua fierent. Itaque Senatus ipſe quotidie, niſi fortaſſe nefaſtus dies ille, vel ſacer eſſet, cogebatur (2); Eccleſiae vero, vel Populi conciones, aut caetus ita a Senatu indici, vel haberi conſueverant, ut aliae quidem *κυρίαι ſtatae*, aliae vero *σύγκλητοι convocatae*, dicerentur (3). Ac *ſtatae* quidem ex Vlpiani (4) ſententia ter in menſe quolibet haberi ſolebant, *undecima* nimirum, circa *vigeſimam*, atque *trigeſimam* menſis diem; ſive, ut Harpocration (5), Pollux (6), & Hermogenis Scholiaſtes (7) aſſerit, qua ter in ſingulis Tribuum Prytaniis celebrabantur; Populuſque ad illas non invitatus accedere cogebatur; *σύγκλητοι* vero, vel *convocatae* repente, prout rerum opportunitas poſtularet, a Senatu praeconis voce indicebantur (8): ut in exemplis etiam illis apparet, quae Diſſ. III. Num. 16. iam protuli. Eiuſmodi vero Concionum omnium habendarum ritus, aliaque id genus plura a Sigonio (9), Pottero (10), aliiſque pluribus accuratiſſime, ſimulque maxima conſenſione deſcribuntur, quos diligens harum antiquitatum amator conſulere ſubinde poterit. Etenim de Prytanibus hic mihi ſolum, Proëdris, illorumque Epiſtatis agendum erit, quod in iis deſcribendis perplexitas aliqua reperiatur; atque exinde plurimus ſplendor Archontum Faſtis illuſtrandis, corrigendiſque oriri poſſe videatur. Vt autem clariori quo poterit, ordine progrediamur, primo opinionem illam, quae mihi omnium veriſimillima videri ſolet, exponam, ipſamque variis Scriptorum teſtimoniis, quae a Sigonio, ceteriſque laudari conſpicio, confirmabo. Deinde vero Sigonii, Petavii, Dodvellique hypotheſes, quae a ſuperiori aliqua in parte diſſident, ita complectar, ut quidquid in iis reprehendi fortaſſe poſſit, perſpicuis Veterum teſtimoniis, & exemplis etiam refellam; ſimulque plura, quae ambiguis ſolum teſtimoniis innixa fuerant, clarioribus argumentis aliis confirmem. Cetera denique accurate perſequar, quae ad Proëdrorum, ac Epiſtatarum munera, & varietatem ſpectare poſſe videantur.

IV. Ac initio quidem ex ſingulis X Tribubus *quinquaginta* cives ſortis arbitrio deſignatos eſſe iam dixi, qui integro-

(1) Vlpian. ibi. (2) Pollux. Lib VIII. c. 9. ſect. 95. (3) Vlpian. in Pag. 75. (4) In Timocrat. Pag. 92. & III. (5) In Kyria. (6) Lib. VIII. c. 9 ſect. 95. (7) Pag. 400. (8) Sect. 116. (9) De Rep. Ath. Lib. II. c. 4. (10) Archaeol. Graec. Lib. I. c. 17.

gro anni ſpatio *Senatoris* munere fungerentur, atque eiuſmodi Senatorum electioni, quae cuiuslibet anni principio peragebatur, Φύλαρχοι *Tribuum Principes*, vel Ἐπιμεληταὶ φυλῶν *Tribuum curatores*, qui a Demoſthene (1), aliiſque memorantur, fortaſſe praeerant. Sed cum X. Tribuum quaelibet aequali temporis ſpatio, hoc eſt *decima* anni parte ceteris omnibus, adeoque integro Senatui praeſidere debuerit, iterum ſortis arbitrio committebatur quaenam ex X. Tribubus *primo*, quae *ſecundo* loco praeſidere, vel Prytaniae munere fungi deberet; adeoque, cum civilis Atticus annus lunaris eſſet, ac 354. dierum numero componeretur, Tribus praeſidentis imperium, aut *Prytania* 36. vel 35. dierum ſpatio definiebatur. Quinquaginta Senatores iſti contribules, qui Prytaniae munus obibant, *Prytanes* appellabantur, ipſiſque victus in Prytaneo quotidie praebebatur (2). Eiuſmodi Prytanum erat Senatores alios, hoc eſt univerſum Senatum quotidie cogere, res in Senatu gerendas curare, Populi conciones indicere, ac moderari: quae quidem munera, cum ab omnibus una coniunctis peragi vix poſſe viderentur, quinquaginta Prytanes ipſis in quinque decurias certo quodam ordine dirimebantur, ut decuria quaelibet decem Prytanes complecteretur, qui *Proëdri* dicebantur. Tum ex qualibet horum Proëdrorum decuria *ſeptem* eligebantur, quorum quilibet Prytanibus aliis, & *ſex* Proëdris etiam contribulibus praeſideret, ideoque *Prytaniae*, ſimulque *Proëdrorum* contribulium *Epiſtata* vocabatur. Itaque ex quinquaginta Prytanibus 35. ſolum hoc Epiſtatae munere perfungi poterant; adeoque unus idemque civis ex Quingentorum numero nonniſi ſemel in integro anni ſpatio Epiſtatae munus obire poterat. Huius Epiſtatae erat Acropolis claves, publicum ſigillum, pecuniaſque ſervare; ſimulque res in Senatu gerendas proponere, Senatores omnes in ſuffragia mittere, ſive Senatus ſententias perrogare, quod ἐπιψηφίζειν dicebatur. Ubi vero vel Senatus, vel ſtata, vel repentina Concio habenda foret, Populuſque vel ſponte, vel invitatus confluxerat, Prytaniae Epiſtata ex ſingulis novem Tribubus aliis, quae tunc temporis Prytaniae munere non fungebantur, Proëdrum unum, atque ex 9. Proëdris iſtis non contribulibus Epiſtatam alium eligere tenebatur, qui res in Eccleſia gerendas ita curare conſueverant, ut res in Senatu, vel in

Ll Ec-

(1) In Midi. & Theocrin. (2) Pollux Lib. VIII. c. 15. ſect. 155. Harp. & Heſy. in Tholus.

Eccleſiis decernendas proponere ad Proëdros ipſos non contribules, atque *ἐπιψηφίζειν ſententias* a Populo *perrogare*, aut Populum ipſum *in ſuffragia mittere* ad ipſorum Epiſtatam ſpectaret. Itaque in hac hypotheſi, quae mihi omnium veriſimillima videri ſolet, duplex *Proëdrorum*, ac *Epiſtatarum* genus admitti debet; ut nimirum 10. Proëdri contribules haberentur, ex quibus Pritaniae Epiſtata ſeligeretur; alii vero 9. non contribules eſſe debuerint, ex quibus alius Epiſtata eligeretur, Priores illi *Proëdri* diebus continuis 7. hoc munere fungerentur, ipſorumque quilibet unica ſolum die *Epiſtata*, vocaretur; poſteriores alii *Proëdri*, ipſorumque *Epiſtata* eo ſolum temporis ſpatio id muneris, ac honoris obtinerent; quo Populi concio peragеretur.

V. Admirabilis iſta Athenienſis Reipublicae forma, Proëdrorum, ac Epiſtatarum varietas, atque diſtinctio facile Veterum teſtimoniis oſtendi poteſt, quorum pleraque Sigonius ipſe complectitur Ac initio quidem occurrit Libanius, aut Scriptor ille, qui Argumentum edidit in Orationem Demoſthenis *contra Androtionem*. Siquidem Auctor ille, ubi civilem Atticum annum lunarem fuiſſe dixiſſet, ſeriem exponens, qua varias in partes Quingentorum Senatus dirimebatur, ait *Πεντακόσιοι διεῖλον ἑαυτὲς εἰς δέκα μερίδας κατὰ τας Φυλὰς ἀνὰ πεντήκοντα. τέτες γὰρ ἑκάστη φυλὴ προεβάλλετο. ὥστε συνέβαινε τὲς πεντήκοντα ἄρχειν τῶν ἄλλων ἀνὰ τριάκοντα πέντε ἡμέρας.. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ οἱ πεντήκοντα πολλοὶ ἦσαν εἰς τὸ ἄρχειν ἅμα, οἱ δέκα κατὰ κλῆρον μιᾶς ἡμέρας τῶν ἑπτὰ. ὁμοίως δέ ἕκαστος τῶν ἄλλων ἀπὸ κλήρε ἦρχε τὴν ἑαυτῆ ἡμέραν, ἄχρις ἐ πληρωθῶσι αἱ ἑπτὰ ἡμέραι. κ) σύμβαινε τοῖς ἄρχεσι τρεῖς μὴ ἄρχειν. Εἷς ἕκαστος δέ ἄρχων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκαλεῖτο Ἐπιστάτης. οἱ μὲν πεντακόσιοι ἐκαλεῦντο Πρυτάνεις, οἱ δὲ δέκα Πρόεδροι, ὁ δὲ εἷς Ἐπιστάτης. Quingenti decem in partes, pro Tribuum numero, ſe diviſerunt, ut decuria quaelibet quinquagenos contineret; hos enim unaquaeque Tribus deſignabat. Unde fiebat ut quinquageni illi 35. diebus reliquis imperarent... Cum autem ipſi etiam quinquageni plures eſſent, quam ut commode ſimul magiſtratu fungerentur, illi decem ſortito unum ſeptidui diem, ſimiliter & reliqui ſuum quiſque diem imperabant: donec ſeptem illi dies complerentur. Ita fiebat, ut tres e numero magiſtratuum non imperarent. Unuſquiſque autem magiſtratus uno die* imperans *vocabatur Epiſtata.... Quinquageni*

voca-

vocabantur Prytanes; *decem vero* dicebantur *Proëdri*; *unus* ille *Epiſtata* nominabatur. Quod vero praeter hunc Prytaniae Epiſtatam, eiuſque contribules Proëdros alterius etiam generis Proëdri, ipſorumque Epiſtata eligeretur nitide, diſerteque docet Harpocration: Πρόεδροι ἐκληρῦντο τῶν Πρυτανέων καθ' ἑκάςην πρυτανείαν, εἷς ἐξ ἑκάςης Φυλῆς, πλὴν τῆς πρυτανευύσης, οἵτινες τὰ περὶ τὴν ἐκκλησίαν διώκυν. ὅτι δ' ὁ καλύμενος Ἐπιςάτης κληροῖ, αὐτὺς εἴρηκεν Ἀριςοτέλης (1) . . . δύο εἰσὶν οἱ καθιςάμενοι Ἐπιςάται. ὁ μεν ἐκ Πρυτανέων κληρύμενος, ὁ δὲ ἐκ τῶν Προέδρων, ὧν ἑκάτερος τίνα διοίκησιν διοικεῖ, δεδήλωκεν ὁ Ἀριςοτέλης (2). *Proëdri ſeligebantur ex Prytanibus prytania qualibet*, *unus ex Tribuum ſingulis illa excepta*, *quae tunc praeſidebat*; *reſque iſti in concione adminiſtrabant*. *Quod vero vocatus Epiſtata iſtos eligeret ait Ariſtoteles*. *Duo erant Epiſtatae conſtituti*; *hic quidem ex Prytanibus ſortito electus*, *ille vero ex Proëdris*, *quorum uterque miniſterium quoddam exercebat*, *ut oſtendit Ariſtoteles*. Haec ipſa Harpocrationis verba de Proëdris 9. non contribulibus, duplicique Epiſtata accurate Suidas exſcripſit (3). Quemadmodum Etymologus (4) ipſe duplex Epiſtatarum genus totidem fere verbis expreſſit. Vnicum tamen Proëdrorum, ac Epiſtatae genus a Polluce deſcribitur ubi de Epiſtata diſſerens, qui ex Prytanibus eligebatur, ait: καὶ ὅταν οἱ Πρυτάνεις τὸν δῆμον, ἢ τὴν βυλὴν συνάγωσιν, ὗτος ἐξ ἑκάςης Φυλῆς Πρόεδρον ἕνα κληροῖ, μόνην τὴν πρυτανεύυσαν ἀφιείς (5): *& quando Prytanes aut Populum*, *aut Senatum convocant*, *Proëdrum unum ex Tribu qualibet hic eligit*, *ea excepta*, *quae Prytaniae munere fungitur*. Longe tamen illuſtrius haec Epiſtatarum, Proëdrorumque varietas a Suida exponitur. Ait enim Ἐπιςάτης: Τῶν Πρυτανέων εἷς ὁ λαχὼν Ἐπιςάτης ἐλέγετο. δὶς δὲ τὸν αὐτὸν ἐπιςατῆσαι ὐκ ἐξῆν. Φυλάσσει δὲ τῦ ἱερῦ τὰς κλεῖς, ἐν ᾧ τὰ δημόσια χρήματα. ἔτι μὴν καὶ τὴν δημοσίαν σφραγῖδα. Ἐπειδὰν δὲ οἱ Πρυτάνεις συναγάγωσι τὴν βυλὴν, ἢ τὸν δῆμον, ὁ Ἐπιςάτης κληροῖ Προέδρυς ἐννέα ἀπὸ Φυλῆς ἑκάςης ἕνα, πλὴν τῆς πρυτανευύσης. καὶ πάλιν ἐκ τῶν ἐννέα τύτων Ἐπιςάτην ἕνα κληροῖ, καὶ τὸ πρᾶγμα παραδίδωσιν. αὐτὸς δὲ εἰσάγει τὴν δίκην, καὶ ἐπιμελεῖται κατὰ νόμον πάντα γενέσθαι (6). *Epiſtata*. *Vnus e Prytanibus ſorte electus Epiſtata dicebatur*. *Eundem vero bis Epiſtatam eſſe non licebat*. *Cuſtodiebat autem cla-*

(1) In Proëdri. (2) In Epiſtata. (3) In Proëdri. (4) In Epiſtatà. (5) Lib. VIII. c. 9. ſect. 96. (6) In Epiſtata.

claves Templi, *in quo publicae pecuniae* aſſervabantur, *praeterea vero & publicum ſigillum*. *Cum vero Prytanes Senatum*, *aut Populum convocabant*, *Epiſtata Proëdros* 9. *e ſingulis Tribubus ſingulos ſortiebatur*, *excepta illa*, *quae Prytaniae munus obibat*. *Et rurſus ex his novem unum Epiſtatam ſortiebatur*, *& negotia ei tradebat*; *ipſe vero lites* in iudicium *introducebat*, *& curabat ut ex legibus omnia fierent*.

VI. Haec ipſa tamen Veterum teſtimonia invicem pugnare dicit Sigonius (1) quod nimirum Libanius (2) Proëdros 10. fuiſſe dixerit, qui ex Tribu praeſidente ſeligerentur; idque ab Vlpiano (3) quoque confirmetur; at Harpocration (4), & Pollux (5) non alios Proëdros agnoverint quam 9. illos, qui ex ceteris Tribubus electi forent. Itaque ſe *libentius Harpocrationem ſequi* teſtatur; adeoque duplex Epiſtatarum genus admittit, ſed Proëdros ſolum illos enumerat, qui ex 9. Tribubus eligerentur. Petavius (6) utrumque Proëdrorum genus agnoſcit; vetereſque Scriptores illos ita componendos eſſe arbitratur quod uterque unicum neque idem Proëdrorum genus deſcripſerit, quamvis utrumque Athenis eligi conſueviſſet. Denique Dodvellus ipſe duplex Proëdrorum genus ex Petavii ſententia recepit; ſimulque duplex Epiſtatarum quoque genus admittit; quamvis in deſcribendis illis non a Sigonii ſolum, Petaviique ſententia, ſed a praeſpicuis etiam Veterum teſtimoniis aberraverit. Ac mirari certe quis poterit quod Dodvellus ipſe, qui *hoc Epiſtatûm ius parum apud Eruditos exploratum* eſſe iam dixerat, ac *proinde operae pretium eſſe putavit ſi illud explicaret*, *& paullo etiam diligentius qam qui omnium optime Petavius* (7), ceteris tamen omnibus obſcurior, inconſtans, ſibique ſubinde repugnans videatur. Etenim duplex Epiſtatarum genus admittit, quorum alius *Prytanum*, alter *Proëdrorum Epiſtata* diceretur; ſed utrumque tamen ex una, eademque Tribu præſidente electum eſſe contendit. Aſſerit enim anni principio ex Tribu qualibet 50. cives, ſive *Prytanes*, ipſorumque *Epiſtatam* electum eſſe, qui ex quinquagenario Prytanum contribulium numero 10. Proëdros, atque ex 10. Proëdris ipſis ſeptem Epiſtatas ſortiretur, quorum *ſinguli quinos ad minimum dies praefuerint* (8) *ut cum decem*

(1) Lib. II. c. 3. (2) Argum. in Androt. (3) In Midian. (4) In Procdr. (5) Lib. VIII. c. 9. Segm. 96. (6) Doctr. Temp. Lib. II. c. 1. (7) De Cyclis Differt. III. Sect. 43. (8) Sect. 45.

cem eſſent e cuiuſcumque Tribus pentacontade Proëdri, *ex bis ſepteni eſſent tantummodo*, *qui quinis diebus Epiſtatûm munere fungi poſſent in Prytaniis ordinariis* (1) cumque lege cautum eſſe intelligeret ne quis Epiſtata bis eſſe poſſet, *fieri poſſe* dicit *ut cautum ſit ne quis diverſis annis teneret*; atque *ita ſecundum diem nullus tenere potuerit Epiſtates dum primum tenuiſſent ſex alii Collegae contribules*, adeoque ἐπιστασίας *dies ſemper erant interpolati* (2). Itaque in Dodvelli Sententia *primus ille Epiſtates praeerat primis Prytanum nondum Proëdrorum Synodis*, *& quidem anni dumtaxat initio dum conſtituerentur Proëdri*, *& ex illis Epiſtatae*: *quibus iam conſtitutis nullus deinde fuerit fortaſſe horum Prytanum uſus*: quemadmodum prorſus *Proëdrorum contribulium uſum deinde nullum fuiſſe* putat *cum ex illis ſortito delecti fuiſſent ſingularum Prytaniarum pro anno univerſo Epiſtatae*: *nec enim alium in finem deſignabantur Proëdri hi priores*, *quam ut ex illis deligerentur ſecundi generis Epiſtatae*. Ingenue tamen fatetur quod *huiuſmodi Epiſtatem Prytanum alium ab Epiſtata Proëdrorum agnoſcunt Veteres*, *quanquam ad Prytanes*, *& Prytanias is quoque ſpectarit Proëdrorum Epiſtates & ad illos ſaepe referatur*. Vtrumque tamen Epiſtatam ex Prytanibus, ſive contribulibus Proëdris electum eſſe contendit; aſſeritque quod *invicem ſic diſcrepabant hi duo Epiſtatae*, *ut Proëdrorum Epiſtatas idem fuerit ac Prytanum Epiſtatas*, *non autem viceverſa*: quod nimirum ſecundi generis Epiſtata, qui ex contribulibus Proëdris electus erat, Proëdris ipſis, ſimulque Prytanibus omnibus praeeſſet; Epiſtata vero primi generis ſolis quidem Prytanibus, non vero Proëdris, qui nondum ſcilicet electi fuerant, praeſideret. Vbi vero Dodvellus hypoteſim hanc explicaſſet, ſuſpicari poſtremo ſe dicit quod *non unica fuerit in Tribuum quinquagenis Decas*, *quae Epiſtatas ſuppeditarit*, ſed potius 50 Prytanum numerum in quinque decurias diremptum fuiſſe; & ex qualibet Proëdrorum Decuria ſeptem Epiſtatas electos eſſe, ut *ſic unico dumtaxat die ſinguli praefuerint Epiſtatae*: *idque ſane Veterum teſtimoniis magis videtur fuiſſe conſentaneum* (3). Denique concludit Dodvellus quod *penes ſecundos hoſce Epiſtatas erant anni univerſi Conventus omnes tam Senatus*, *quam Populi*: quod *ſolus ille Epiſtates Tribus praeſidentis*,

(1) Sect. 42. (2) Sect. 44. (3) Sect. 45.

tis, *Collegas e reliquis Tribubus ſingulis ſingulos adſciſcere tenebatur*; quod denique Epiſtates ipſe Decreta, poſtquam Pritanes, aut Proëdri Populum in ſuffragia miſerant, ἐπιψηφίζειν, hoc eſt *rata facere*, propriaque auctoritate firmare conſueverat; idque ex illuſtri Ioſephi loco demonſtrari poſſe contendit, quem oppurtune mox proferam.

VII. Qui tres eiuſmodi doctiſſimorum hominum ſententias inter ſe comparaverit, facile intelliget a Sigonio contribules, primique generis Proëdros negatos eſſe; a Dodvello autem ſecundi generis Epiſtatam, qualis a Sigonio, Petavioque deſcribitur, improbari, qui nimirum ex Proëdris 9. non contribulibus eligeretur. Itaque, ut perplexitas illa, quae ex obſcurioribus Veterum teſtimoniis profluxerat, dirimatur, clarioribus argumentis aliis contra Sigonium oſtendi debet, quod Proëdri 10. contribules admitti debent; ſimulque contra Dodvellum demonſtrari, quod Epiſtata quidam ex Proëdris 9. non contribulibus eligebatur. Ac eiuſmodi quidem Proëdros 10. contribules a Libanio, & Vlpiano nitide memorari Sigonius ipſe iam viderat; libentius ſe tamen Harpocrationem ſequi teſtatur, qui 9. ſolum Proëdros ex Tribubus aliis electos deſcribit. At fieri profecto potuit ut Harpocration, & Pollux unius ſolum generis Proëdros memoraverit, quamvis alterius etiam generis, ſive contribules eligerentur: quemadmodum prorſus ſecundi etiam generis Epiſtatam Sigonius ipſe recepit, quamvis ille a Polluce minime memoretur. Itaque ex ſolo Pollucis, & Harpocrationis ſilentio inferri certe non poterat quod Proëdri 10. contribules excludi debeant. Quin etiam coniicere, vel ſuſpicari quis poterit quod in Harpocrationis textu verba quaedam exciderint, in quibus contribules etiam Proëdri deſcripti forent. Certe, ſi nullus error, aut lacuna in textum illum irrepſerit, Auctor ille alioqui diligentiſſimus obſcurius hic loquitur, vel certe fallitur. Aſſerit enim quod Πρόεδροι ἐκληροῦντο τῶν Πρυτανέων καθ' ἑκάστην πρυτανείαν *Proëdri ex Prytanibus eligebantur Prytania qualibet*: perinde quaſi ſemel tantum in integro 35. dierum ſpatio quod *Prytaniae* nomine deſignari Harpocration ipſe teſtatur (1), eligi conſueverint. Itaque vel ſtatui debet quod Harpocration hic *Prytanum*, & *Prytaniae* nomine 50.

Se-

(1) In Prytania.

Senatores illos expreſſerit, qui Prytaniae munere non fungebantur, ſed aliquando ſolum munus illud obituri fuerant, vel priora Harpocrationis verba non ad 9. Proëdros illos, quos deinde memorat, ſed ad 10. contribules referri debent; adeoque facile ſcripſerit Harpocration Πρόεδροι ἐκληρῦντα οἱ μὲν τῶν Πρυτανέων καθ' εκάςην πρυτανείαν, οἱ δε εἷς ἐξ ἑκάςης Φυλῆς *Proëdri eligebantur hi quidem ex Prytanibus Prytania qualibet*, ſive potius *Prytaniae cuiuslibet; alii vero unus ex unaquaque Tribu*. Si cui tamen in Harpocrationis textu nihil optari poſſe putaverit, facile intelliget καθ' ἑκάςην πρυτανείαν non Prytaniae tempus, aut 35. dierum ſpatium, ſed Tribum ipſam, ſive Tribulium Senatorum pentacontadem deſignare, ideoque latine reddendum eſſe *cuiuslibet Prytaniae*. Etenim Portus, & qui Porti veſtigiis hic inſtitit, Kuſterus minus accurate reddidit (1). *quoties novi Prytanes prioribus ſuccedebant*: ac ſi Proëdri illi 9. non contribules, de quibus Suidas, & Harpocration hic loquitur, cuiuslibet Prytaniae initio eligi conſueverint, quod certe falſum eſſe iam diximus.

VIII. At, ne coniecturis hic immorer, Proëdros decem contribules admittendos eſſe perſpicuo Aeſchinis teſtimonio deprehendiſſe videor, ſi cum Demoſthene conferatur. Aſſerit Aeſchines pacem, ac faedera ab Athenienſibus cum Philippo, 19. Elaphebolionis die ſancita, tum Legatos ab Athenienſibus electos eſſe, qui iuſiurandum ipſum a Philippo exigerent, ſubditque: ἤδη δὲ ἡμῶν κεχειροτονημένων ἐπὶ τὺς ὅρκυς, ὔπω δὲ ἀπηρκότων ἐπὶ τὴν ὑςέραν πρεσβείαν, ἐκκλησία γίνεται, ἐν ᾗ Δημοθένης λαγχάνει προεδρεύειν (2)... Δημοθένης ἐν τῷ δήμῳ προήδρευε τύτυ τῦ μηνὸς, εἷς ὢν τῶν πρεσβέων, ἑβδόμῃ φθίνοντος (3)... ὁ δὲ ἐπιψηφίσας Δημοθένης ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθί μοι τίς ἦν ὁ ταῦτα γράψας, καὶ τίς ὁ ταῦτα ἐπιψηφίσας Πρόεδρος. Ψήφισμα. Πρόεδρος (4). *Iam vero nobis ad exigendum iuſiurandum delectis, nondum vero ad poſteriorem legationem profectis, Concio fit, in qua Demoſtheni obvenit ut Proëdris eſſet... Demoſthenes, cum unus ex Legatis eſſet in Populo Proëdrus fuit 24. eiusdem menſis ... qui ſuffragia perrogavit, Demoſthenes .. quod autem vera dicam, recita mihi quis iſta ſcripſerit, & qui Proëdrus ſuffragia de iſtis perrogaverit. Pſephiſma. Proëdrus*. Doctiſſimus Sigo-

(1) In Suida in Proedrus. (2) Orat. de falſa Leg. pag. 257. (3) Pag. 258. (4) Contra Cteſiph. Pag. 285.

Sigonius (1) hoc ipſum Rhetoris teſtimonium indicavit ut ex Tribuum ſingulis Proëdrum aliquem electum eſſe demonſtraret; adeoque Demoſthenem non ad Prytanes, ſive contribules Proëdros, ſed ad Proëdros alios referendum eſſe putavit. Sed clariſſimo Viro ambiguus ille Aeſchinis locus impoſuit. Siquidem ex perſpicuo Demoſthenis teſtimonio, quod ipſe omnium primus teſtitui (2), manifeſtiſſime demonſtratur Demoſthenem tunc temporis Prytanem fuiſſe, adeoque Concioni cum ceteris ſibi contribulibus Proëdris praefuiſſe. Aſſerit enim Demoſthenes pace iam facta ſe decreviſſe ut Legati V. eligerentur, qui iuſiurandum a Philippo reciperent; idque ſancitum aſſerit ἐπὶ Ἄρχοντος Μνησιφίλυ Ἑκατομβαιῶνος ἕνῃ κ̕ νήᾳ, Φυλῆς πρυτανευέσης Πανδιονίδος, ſive ut legendum eſſe iam demonſtravi (3), Ἐλαφηβολιῶνος ἐννάτῃ φθίνοντος (4), cum praeſertim Volfius (5) in veteri Codice non ἕνῃ κ̕ νέᾳ, ſed ἕνῃ ſolum invenerit: *Archonte Mneſiphilo, vigeſima ſecunda Elaphebolionis die, Pandionide Tribu Prytaniae munus obeunte*. Itaque, ſi Pandionis Tribus *vigeſima ſecunda*, Elaphebolionis die Prytaniae munere fungebatur, perſpicuum eſt ſane quod etiam 24. eiusdem menſis die Pritaniae munus obire debebat, cum VIII. Prytaniae tempus a 14. Elaphebolionis ad 19. Munichionis diem extendatur (6). Ergo Demoſthenes, qui *Paeanienſis* erat, adeoque in Tribu *Pandionide* cenſebatur, non ſecundi, ſed primi generis Proëdrus eſſe debuit. Quinetiam ad Pandionidem ipſam ſpectaſſe, ideoque Demoſtheni contribules eſſe putaverim Proëdros illos, quos ibidem Aeſchinas τὺς Δημοσθένυς συμπροέδρυς (7) *Demoſtheni ſiynproëdros* appellat: quemadmodum antea dixerat quod in eadem ipſa Concione Ἀλεξίμαχος ὁ Πηληξ δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τοῖς προέδροις: ἀναγνωσθέντος δὲ τῶ ψηφίσματος, ἀνάςας ἐκ τῶν Προέδρων Δημοσθένης ὐκ ἔφητὸ ψήφισμα ἐπιψηφιεῖν (8) *Aleximachus Pelex decretum Proëdris legendum praebet; quo lecto ſurgens ex Proëdris Demoſthenes negavit ſe decretum illud ſuffragii permiſſurum*. Video quidem *Proëdri* nomine Prytanem illum hic deſignari, qui tunc Epiſtatae munere fungebatur, quod ambiguis exemplis aliis Sigonius coniecerat, quippe quae facile ad ſecundi generis Proëdros referri

ri

(1) Lib. II. c. 4. (2) Diſſert. II. Num. 16. (3) Diſſert. III. Num. 16. 17. (4) De Corona Pag. 316. (5) Pag. 453. (6) Vid. Diſſert. III. Num. 9. (7) Aeſch. de Falſ. Legat. Pag. 258. (8) Ibi 257.

ri poſſint. At quamvis etiam *Proëdri* nomine aliquando *Epiſtata* intelligatur, quis aperte non videat id alia de cauſa fieri, non potuiſſe, niſi quod ille ex contribulibus Proëdri electus erat; ut proinde merito veluti ipſorum princeps, excellentia quadam, *Proëdrus* vocaretur quemadmodum prorſus Epiſtatam ipſum aliquando *Prytanem* a Thucydide, ipſoque Demoſthene vocatum eſſe oſtendemus, quod ille ex Prytanibus electus eſſet, caeteriſque Prytanibus, aut contribulibus praeſideret.

IX. Quandoquidem vero perſpicuo Aeſchinis teſtimonio demonſtravi quod Proëdrorum contribulium princeps, ſive Prytaniae Epiſtata ἐπιψηφίζειν conſueverat, accuratius adhuc oſtendiſſe iuverit id muneris ad Prytaniae Epiſtatam in Senatu ſpectaſſe; ſimulque exponere quid eiuſmodi voce intelligi hic debeat, cum plerique Interpretum, ac Dodvellus ipſe vocem hanc minus accurate, ut opinor, reddiderint. Alii nimirum, ut Prideauxius (1) ἐπιψηφίζειν nihil eſſe putarunt niſi *ſententias*, ſive *ſuffragia colligere*; alii, ut Ficinus (2), *computare ſuffragia*; alii vero ut Lambinus (3), ac Dodvellus ipſe *ſuffragia confirmare*, vel *rata facere*. Etenim, inquit ille *Decem Prytanes, qui Populum in ſuffragia mittebant, Proëdri appellati; & qui reliquis Proëdris praeſidebat, proinde merito Symproedrus*, is *Epiſtates eodem Attico more audiebat, recte ipſe ἐπιψηφίσας poſt Populo iam commiſſa ſuffragia* (4): quod celebri Ioſephi teſtimonio confirmari poſſe arbitratur. Quo certe loci Dodvellus, ut id obiter moneam, perſpicue ſibi repugnat: quippe qui dixerit decem Prytanes, ſive contribules Proëdros Populum in ſuffragia mittere; cum tamen alibi exiſtimaverit *horum Proëdrorum contribulium uſum deinde nullum fuiſſe; cum non alium in finem deſignarentur Proëdri hi priores, quam ut ex illis ſeligerentur Epiſtatae* (5). Immerito quoque Proëdrorum, ac Epiſtatae munus ex celebri Ioſephi loco deduxit; cum exemplum illud ad contribules Proëdros, ipſorumque Epiſtatam referri certe non poſſit, ut Num. 12. inferius oſtendam denique, quod hujus eſt loci, minus accurate Dodvellus exiſtimavit Epiſtatam ἐπιψηφίζειν conſueviſſe *poſt commiſſa iam Populo ſuffragia*. Etenim ἐπιψηφίζειν ipſum

 nihil

(1) Marm. Oxon. Append. Num. 3. & 4. (2) In Platon. Gorg. (3) In Orat. Eſch. & Demoſth. (4) Sect. 40. (5) Sect. 42.

nihil aliud erat quam Populo *ſuffragia committere*, *ſuffragii dicendi ius concedere*, *ſuffragia perrogare*. Perſpicue id primum ex Platone deduci poteſt, qui Polum, & Socratem ita loquentes inducit Πωλ. ἔπει ἔρυ τινὰ τυτωνί. Σωκ. Ὦ Πῶλε, ὐκ εἰμὶ τῶν πολιτικῶν. ϗ πέρυσι βυλεύειν λαχὼν ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε, ϗ ἔδει με ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον, ϗ ὐκ ἠπιςάμην ἐπιψηφίζειν. μὴ ὖν μὴ δὲ τῶν κέλευε ἐπιψηφίζειν τὺς παρόντας (1). Pol. *Quaere ab iſtorum aliquo*. Socr. *O Pole*, *equidem non ſum ex his*, *qui in Republica verſantur*, *& ſuperiori anno*, *cum Tribus mea praerogativam haberet*, hoc eſt Prytaniae munere fungeretur, *ac forte oporteret me computare ſuffragia*, *& ad concilium referre*, *concitavi riſum*, *quia facere id neſcivi*. *Noli ergo iubere*, *ut ad concilium praeſentium referam*. Ita Demoſthenes ait quod Midias impulit Πρυτανεύοντα δῦναι τὴν ψῆφον (2) *Prytanem ſuffragia perrogare*: alibique de ſecundi generis, ut opinor, Epiſtata loquens ait οἱ προεδρεύοντες τῆς βυλῆς, ϗ ὁ ταῦτ' ἐπιψηφίζων Ἐπιςάτης ἠρώτων, ϗ διαχειροτονίαν ἐδίδωσαν (3) *Proëdri Senatus*, *& qui ſuffragia perrogavit*, *Epiſtata interrogarunt*, *dicendaeque ſententiae ius fecerunt*: quemadmodum Plutarchus rogationem legemque memorans, quae nondum ſuffragiis commiſſa fuerat., ait μέλλοντος τῦ Προέδρυ τὸν δῆμον ἐπερωτᾶν *cum Proëdrus Populum interrogaturus*, vel *in ſuffragia miſſurus eſſet* (4). Haec ipſa quoque vocis ſignificatio a Thucydide demonſtratur ubi Nicias concionem ad Senatum habitam ita concludit ϗ σὺ, ὦ Πρύτανι, ταῦτα ἐπιψήφιζε, ϗ γνώμας προτίθει αὖθις Ἀθηναίοις (5) quae minus accurate latine reddidit Portus. *Tu vero*, *o Prytani*, *haec de conſilii ſententia confirma*, *& Athenienſes de his iterum ſententias roga*: cum potius, Valla ipſo auctore, reddi debuerit *de integro conſulito*; ſiquidem Nicias non priſtinum Decretum confirmari, ſed reſcindi potius optabat. Ceterum quod hic Thucydides *Prytanis* nomine Prytaniae Epiſtatam deſignaverit Hudſonus etjam optime exiſtimavit. At ubi clariſſimus Auctor ille putavit quod hic ipſe Prytaniae, ſive contribulium Prytanum Epiſtata Πρύτανις πρῶτος *Prytanis primus* in Oxonienſi Marmore CXVI. appelletur, profecto fallitur, ſive errorem, in quem Prideauxius impegerat, imprudens ſequitur. Siquidem *Paternianus* ille, qui πρύτα-

(1) In Gorgia. (2) In Midi. (3) In Andrªtio. (4) In Ariſtide. (5) Lib. VI. cart. 14. vid. Lib. I. cart. 87.

πρύτανις πρῶτος in Marmore dicitur, Smyrnaeus erat, ut alibi Prideauxius ipſe fatetur (1); quemadmodum prorſus Smyrnaei erant *C. Claudius Pompeius*, *Smaragdus*, & *Claudianus*, qui in Marmoribus XXVIII & XLVI. Πρύτανεις *Prytanes* appellantur. Itaque, licet Smyrnaeorum Reſpublica ad Athenienſis Reipublicae formam inſtituta concedatur, nulla tamen ratione *Prytanes* illi ad Athenienſis Vrbis Prytanes, ipſorumque Epiſtatam referri poſſunt.

X. Quemadmodum vero perſpicuis teſtimoniis ipſis oſtenditur quid ἐπιψεφίσεως nomine intelligi debeat, ita quoque manifeſtiſſime teſtimoniis, & exemplis ipſis demonſtratur quod ἐπιψεφίζειν ad Prytanem aliquem ſpectaſſe debuit, qui *Prytanis* a Thucydide, ac Demoſthene, *Proëdrus* ab Aeſchine, & Plutarcho, nominatur; longe tamen illuſtrius exemplis etiam oſtendi poteſt, quae in Demoſthene, ac Plutarcho deprehendi. Demoſthenes: ἐτὶ πανδιονίδος πρώτης πρυτανείας, δωδεκάτη τῶν προέδρων, ἐπεψήφισε Α᾽ρισοκλῆς Μυῤῥινούσιος, Τιμοκράτης εἶπε (2), Hic certiſſime reſcribendum exiſtimo ἐπὶ Πανδιονίδος πρώτης πρυτανείας δωδεκάτῃ, τῶν Προέδρων ἐπεψήφισεν Α᾽ρισοκλῆς .... non modo quod Vlpianus diſerte dixerit poſt vocem πρώτης interpungendum eſſe, verum etiam quod δωδεκάτῃ; vel dierum numerus non ad *Proëdros*, inſolita quadam phraſi, ſed ad *Prytaniam* ipſam ſolemni, conſtantique more referri debeat. Itaque Demoſthenis locus ita interpunctus latine ſic redditur *Pandionide* Tribuum *prima* Prytaniae munus obeunte, *duodecima* Prytaniae *die*, *ex Proëdris ſuffragia perrogavit Ariſtocles Myrrhinuſius*, *Timocrates dixit*. Aryſtocles ille, ſi Myrrhinuſius erat, profecto ad Pandionidem Tribum ſpectaſſe debuit, quae tunc temporis Prytaniae munus obibat. Plutarchus hoc aliud decretum exhibet. Ἔδοξε τῇ βουλῇ, μιᾷ καὶ εἰκοστῇ πρυτανείας, Δημόνικος Α᾽λωπεκῆθεν ἐγραμμάτευε, Φιλόστρατος Πελληνεὺς ἐπεστάτει, Α᾽νδρων εἶπε (3). *Placuit Senatui*, *vigeſima prima Prytaniae die*, *Demonicus Alopecenſis Scriba fuit*, *Philoſtratus Palleneus erat Epyſtata*, *Andro dixit*. Si Prytaniae Scriba eligebatur ex Tribu, quae Prytaniae munere fungebatur, ut optime obſervavit Dodvellus, Antiochis Tribus praeſidere tunc debuit; adeoque cum *Pallene* Populus ad Antiochidem Tribum ſpectaverit, Philoſtratus ille, qui Epiſta-

(1) Pag. 149. (2) Adv. Timocr. Pag. 471. (3) Vita X. Rhet. in Antiphon.

tae munus obibat, ad Tribum ipſam praeſidentem referri debet; nec alia certe de cauſa decreto praeſcribitur, vel alio ſenſu *Epiſtata* nuncupatur, niſi quod Epiſtata ἐπιψηφίζειν conſueverat; ſiquidem teſtatur Aeſchines quod Athenienſes τὺς χρονυς, ϗ τὰ ψηφίσματα, ϗ τὺς επιψηφίσαντας ἐν τοῖς δημοσίοις γράμμασι φιλλαττυσι (1) *tempora, & Pſephiſmata, & eos, qui ſuffragii ius dederint, in publicis monumentis conſervant*, idque exemplo quoque confirmat, quod ſuperius exhibui, in quo Demoſthenes ἐπιψηφίζας, ſimulque *Proëdrus*, hoc eſt *Prytaniae Epiſtata* nominatur. Illud hic etiam ex teſtimoniis illis inferri poteſt quod ἐπιψηφίζειν idem erat ac διαχειροτονίαν διδωναι, ψῆφον δῦναι, επηρωτᾶν, λόγον προτιθέναι *dicendae ſententiae ius concedere; ſuffragii ferendi poteſtatem facere, interrogare, dicendi facultatem tribuere*; quamvis aliquando ſuffragia ſolum perrogari, non vero dicendi locus ac poteſtas concedi conſueverit. Hinc a Demoſthene decretum ait Aeſchines τῇ μεν προτέρα τῶν ἐκκλησίων συμβυλεύειν τὸν βυλόμενον, τῇ δ' υςεραίᾳ τὺς Προέδρυς ἐπιψηφίζειν τὰς γνώμας, λόγον δὲ μὲ προτιθεναι (2) *priori quidem Concione conſulere volenti licere; ſequenti vero Proëdros ſententias perrogare, dicendique facultatem non concedere*. Ubi perſpicue apparet utrumque munus Proëdrorum fuiſſe: unde optime adnotavit Ulpianus Πρόεδροι ἐκαλῦντο οἱ πεμπόμενοι ἐν τῇ βυλῇ παρὰ τῆς πρυτανευύσης φυλῆς. ὗτοι δε πάλιν ἐπέμποντο παρὰ τῆς βυλῆς. εἰς τὸν δῆμον προκαθεζόμενοι ἐν τῷ θεάτρῳ, διὸ ϗ Πρόεδροι ἐκλήθησαν. ἠρώτων τὸν δῆμον εἰ δοκεν αὐτοῖς επισκεψασθαι. οἱ δὲ ἦρον τὰς χεῖρας (3) *Proëdri vocabantur ii, qui in Senatum a Tribu praeſidente mittebantur. Hi vero rurſus a Senatu ad Populum mittebantur primum in theatro locum occupantes, unde & Proëdri dicebantur. Populum interrogabant num placeret illi deliberare.. interrogati vero manus elevabant*. Quo certe loco utrumque Proëdrorum genus temere fortaſſe confudiſſe videtur Vlpianus: perinde quaſi iidem, eiusdemque generis Proëdri fuerint, qui res in *Senatu*, ſimulque in *Populo* gerendas proponerent, adeoque Senatum ipſum, ſimulque Populum in ſuffragia mitterent; cum ſuffragia *in Senatu* perrogare ad *Prytaniae Epiſtatam*, eiuſque contribules Proëdros pertineret, ut eximio Plutarchi loco manifeſtiſſime demonſtravi, ſuffra-

(1) De Falſa Legat. Pag. 258. (2) De Falſa Legat. Pag. 255. (3) In Midian, vid. Schol. Aeſchyl. in ſupplic.

ſuffragia vero a Populo perrogare, reſque in Concione gerendas curare ad Proëdros potius non contribules fortaſſe ſpectaverint, ut mox oſtendetur.

XI. Ac certe quod poſteriores hi Proëdri ex variis Tribubus aliis electi admitti debeant, perſpicuis adeo Veterum teſtimoniis demonſtratur, ut in deſcribendis illis Sigonius, Petavius, ac Dodvellus mirifice conſpirent. Certius hic tamen argumentum, & exemplum aliud addidiſſe inverit, ut inſignis illa Proëdrorum varietas confirmetur. Demoſthenes hoc Decretum exhibet: Ἐπὶ Νικοκλέυς Ἄρχοντος Βοηδρομιῶνος ἕνῃ κ̀ νέᾳ . . . : πρυτανείᾳ φυλῆς Ἱπποθοωντίδος, Ἀριςοφῶν Κολυττεὺς Πρόεδρος εἶπεν (1). *Nicocle Archonte trigeſima Broëdomionis die . . . in prytania Tribus Hippothoontidis, Ariſtophon Colytteus Proëdrus dixit*. Itaque ſive Colyttus ad Erechtheidem, ſive potius ad Aegeidem Tribum ſpectaverit (2), perſpicuum eſt tamen quod Hippothoontidis eſſe non potuit, adeoque Ariſtophon ille ſecundi generis Proëdrus eſſe debuit. Ita quoque ad Proëdros ipſos non contribules referendum eſſe putaverim quod in alio Pſephiſmate legitur apud Gruterum (3) δεδόχθαι τῇ βυλῇ τὺς λαχόντας Προέδρυς εἰς τὴν ἐπιυσαν ἐκκλησίαν χρηματίσαι περὶ τύτων, γνώμην δὲ ξυμβαλλέσθαι τῆς βυλῆς εἰς τὸν δῆμον ὅτι δοκεῖ τῇ βυλῇ ςεφανῶσαι Εὔβυλον *Placuit Senatui, ut Proëdri, qui in proxima Concione electi fuerint, de his rebus reſpondeant, Senatuſque ſententiam ad Populum referant, quod placeat Senatui coronari Eubulum*: etenim perſpicua verborum ſeries oſtendit quod Proëdri illi eligendi forent ubi proxima concio perageretur. Quod vero ex Proëdris etiam iſtis non contribulibus Epiſtata quidam eligeretur, facile contra Dodvellum, atque Emmium (4), ex variis Veterum teſtimoniis inferri fortaſſe poterit. Ac initio quidem id innuere videtur Demoſthenes, ubi effraenam Ariſtogitonis audaciam exaggerans ait ὐ Πρύτανις, ὐ κῆρυξ, ὐκ Ἐπιςάτες, ὐχ ἡ προεδρεύυσα φυλὴ τυτυ κρατεῖν δύναται (5) *non Prytanis, non praeco, non Epiſtata, non praeſidens* in Tribunali (6) *Tribus eum coercere poteſt*. Certe *Prytanis* nomine non alium quam Prytaniae, vel contribulium Proëdrorum Epiſtatam a Demoſthene, aliiſque pluri-

(1) De Corona Pag. 323. (2) Vid. Diſſert. V. Artic. 79. (3) Pag. 405. Numer. 1. Vide Diſſert. VIII. Numer. 32. & Montfauc. Diar. Italic. Pag. 43. (4) De Republ. Athen. Pag. 42. (5) Contra Ariſtog. Ar. I. Pag. 502. (6) Vid. Aeſch. in Timarch.

pluribus deſignari iam vidimus: quemadmodum etiam ubi Demoſthenes ipſe ait *φέρε γὰρ πρὸς Διός ἐςιν ὅςις ἂν ἢ Πρόεδρός ποτ᾽ ἐπεψήφισεν, ἢ Πρύτανις τύτων τί* (1); *age vero per Deos, eſtne vel Proëdrus, vel Prytanis, qui tale quid unquam ſuffragiis permiſerit? Prytanis* nomine Prytaniae Epiſtatam appellavit. Ergo, ſi Demoſthenes hic *Epiſtatam* a *Prytane* diſtinguit, non Prytaniae, ſed alterius generis Epiſtatam indigitavit, qui nimirum ex Proëdris non contribulibus eligeretur. Clarius, ut opinor, id etiam ex Aeſchine deduci poteſt. Siquidem ille ut oſtenderet ſolemnem ritum, quo leges Athenis abrogari conſueverant, ait *νόμος κελεύει τὸς Πρυτάνεις ποιεῖν ἐκκλησίαν ἐπιγράψαντες Νομοθέτας, τὸν δὲ Ἐπιςάτην τῶν Προέδρων διαχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ, καὶ τὸς μὲν ἀναρεῖν τῶν νόμων, τὸς δὲ καταλείπειν* (2). *Lex iubet Prytanes Concionem indicere, inſcriptis Legumlatoribus, Epiſtatam vero Proëdrorum ſuffragia a Populo perrogare; legumque aliquas ita abrogandas, alias* vero *retinendas eſſe*. Eiuſmodi vero *Proëdrorum Epiſtatam*, qui hic ab Aeſchine memoratur, ex Proëdris 9. non contribulibus electum eſſe ex ipſo legis contextu deprehendiſſe videor. Itaque lex ita conſpicitur: *Ἐὰν δὲ τίνες τῶν νόμων τῶν κειμένων ἀποχειροτονηθῶσι, τὸς Πρυτάνεις, ἐφ᾽ ὧν ἡ ἐπιχειροτονία γένηται, ποιεῖν περὶ τῶν ἀποχειροτονηθέντων τὴν τελευταίαν τῶν τρίων ἐκκλησιῶν. Τὸς δὲ Προέδρυς, οἳ ἂν τύχωσι προεδρεύοντες ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, χρηματίζειν ἐπαναγκὲς πρωτον μετὰ τὰ ἱερὰ περὶ τῶν Νομοθετῶν . . . Ἐὰν δ᾽ οἱ Πρυτάνεις μη ποιῶσι τὴν ἐκκλησίαν, ἢ οἱ Πρόεδροι μὴ χρηματίσωσι, ὀφείλειν τῶν μὲν Πρυτανέων ἕκαςον χιλίας δραχμὰς, τῶν δε Προέδρων ἕκαςον ὀφειλέτω τετταράκοντα δραχμὰς* (3). *Si quae receptae leges improbatae fuerint; Prytanes, in quorum Prytania rogatio facta fuerit, de improbatis legibus poſtremam trium Concionum indicant; Proëdri vero, qui in ea Concione praeſederint, neceſſario reſpondeant primum poſt ſacra de Legumlatoribus ... Si vero Prytanes Concionem non habuerint, aut Proëdri non reſponderint, multabitur Prytanum quilibet mille drachmis, & Proëdrorum quilibet quadraginta drachmas debebit*. Si diligenter adeo, nitideque tum in muneribus obeundis, tum in paenis dandis *Proëdri* a *Prytanibus* hic diſtinguuntur, longe veriſimilius eſt certe quod Proëdri ipſi Prytani-

(1) Contra Timocr. Pag. 428. (2) Contra Ctesiph. Pag. 279. (3) Demoſth. Orat. contra Timocr. Pag. 464.

tanibus contribules non fuerint; alioquin *Proëdri*, ſimulque *Prytanes*, adeoque duplici paenae obnoxii fuiſſent. Itaque ſecundi generis eſſe debent, quibus Prytaniae Epiſtata res in Eccleſiis gerendas committere cogebatur, ut Numer. 5. iam demonſtravimus. Ergo, cum Aeſchines Senatorem, aut civem illum, qui in lege *Proëdrus* ſimpliciter appellatur, *Proëdrorum Epiſtatam* nominaverit, idemque munus huic *Proëdrorum Epiſtatae* conceſſerit, quid in lege *Proëdro* tribuitur, quemadmodum *Proëdrus* ille ad Tribum praeſidentem referri non poteſt, ita quoque nec ille *Proëdrorum Epiſtata* ad Tribum ipſam ſpectare poterit. Denique hic ipſe Proëdrorum non contribulium Epiſtata, niſi mea me fallit opinio, ex alio Demoſthenis loco ſatis aperte deduci poteſt. Etenim Orator ille de Pſephiſmate loquens, quod ſine ſenatus *praeconſulto* Populi ſuffragiis commiſſum fuerat, ait ταῦτ' ἐχήρετο ὁ Ἐπιςάτης, διαχειροτόνησεν ὁ δῆμος· ἔδοξε . . . . . οἱ προεδρεύοντες τῆς βυλῆς, ϰ ὁ ταῦτ' επιψηφίζων Ἐπιςάτης ἠρότων, ϰ διαχειροτονίαν ἐδίδοσαν (1) *haec innterrogavit Epiſtata, Populus ſuffragia tulit; viſum eſt . . . praeſidentes Senatui, & qui ſuffragia perrogavit Epiſtata, interrogarunt, dicendaeque ſententiae ius fecerunt*. Quod hic non primus ille Prytanum, vel contribulium Proëdrorum Epiſtata, ſed alius ille exprimatur, qui ex Proëdris 9. non contribulibus eligebatur, Harpocration oſtendit, dum hunc ipſum Demoſthenis locum citavit ut oſtenderet Proëdros novem non contribules admittendos eſſe *qui res in Concione gerendas adminiſtrarent*: quod fieri certe vel explicari non poterit ſi Epiſtata, qui Populi ſuffragia in Concione perrogavit non ex 9. Proëdris illis, ſed ex Prytanibus electus eſſet.

XII. Quid vero ſi hanc ipſam non contribulium Proëdrorum, ipſorumque Epiſtatae dignitatem, ac munera eodem illo Pſephiſmate, vel exemplo demonſtrem, quod Dodvellus arripuit, ut contribulium Proëdrorum, ipſorumque Epiſtatae munus oſtenderet; ſimulque eximium, ac celebrem Ioſephi locum hactenus depravatum emendem? Ioſephus *Antiquit. Iudaic.* Lib. XIV. c. 16. ſequens Decretum ab Athenienſibus in Iudaeorum gratiam factum exhibet: Ἐπὶ Ἀγαθοκλέυς Ἄρχοντος, Εὐκλῆς Μενάνδρυ Ἁλιμύσιος ἐγραμμάτευε, Μυ-

(1) In Androtion. Pag. 418. 419.

νιχιῶνος ἐνδεκάτη τῆς πρυτανέιας, ἐκκλησίας γενομένης ἐν τῷ θεάτ τῶν Προέδρων. Ε'πεψήφισε Δωρόθεος Α'ρχιερεὺς, ϗ οἱ συμπρόεδροι τ δήμῳ, quae Hudronus (1) ita reddidit: *Archonte Agathocl Eucles Menandri Alimuſius Scribam agebat Munichionis me ſis undecimo die Prytaniae, habito Praeſidum concilio in the. tro. Dorotheus Pontifex Populum in ſuffragia miſit, caeteriq Praeſides eius Collegae*: eademque prorſus interpunctio, interpretatio in Vſſerio conſpicitur (2). Perſpicuum eſt tame quod hoc etiam loci reſcribi debet ἐκκλησίας γενομένης εν τ θεάτρῳ Τῶν Προέδρων ἐπεψήφισεν. *Concione in Theatro congreg ta... Ex Proëdris Populum in ſuffragia miſit Dorotheus...* Et nim, ut exempla ſuperius expoſita omittam, nulla Proëdr rum concio, ſive concilium effingi poteſt. Doctiſſimus ver Dodvellus in hoc illuſtri, celebrique Pſephiſmate, velu perſpicuo, certoque exemplo, non modo Prytaniae Epiſtatam eiuſque contribules Proëdros, verum etiam ipſorum munera quin & Pſeudeponymos etiam Archontas ſe deprehendiſſ gloriatur. Itaque, cum Decretum ipſum exſcripſiſſet, ſub dit: *Certe qui* Α'ρχιερεὺς Sacerdos maximus *in Pſephiſmat Ioſephi, is non alius ab eo fuiſſe videtur, qui olim Prytanu Epiſtates appellari ſolebat... Decem Prytanes, qui Populum i ſuffragia mittebant, Proëdri appellati, ut docet Prologus i Demoſthenem contra Androtionem: & qui reliquis Proëdris prae ſidebat, proinde merito Symproedrus, is Epiſtates eodem Attic more audiebat; recte ipſe* ἐπεψήφισας Decreta rata faciens, *p Populi iam commiſſa ſuffragia* (3). Haec ipſa quoque Dodvell verba, & hypotheſis ab Havercampio probantur, atque a laudatum Ioſephi locum proferuntur. Petavius verò Doro theum illum Epiſtatam eſſe putavit (4); ſed quamvis ille duplex Epiſtatarum genus agnoverit (5), cuinam ex illis ad ſcribi debeat, ignoravit. Ego vero, Dodvelli, Petavii aliorumque doctiſſimorum hominum pace, quolibet pignor contenderim in Ioſephi textu non Α'ρχιερεὺς, ſed Ε'ρχθιεὺς vel Ε'ρχιεὺς legendum eſſe: adeoque Dorotheum illum con tribulium Proëdrorum Epiſtatam eſſe non poſſe. Suſpicionem hanc mihi primum iniecerant exempla plurima, quibus hac in voce ſaepiſſime erratum eſſe iam videram, ut pro Ε'ρεχθιεὺς, [illegible] vel

(1) Loc. citat. Ioſeph. (2) De Anno Solar. Maced. pag. 7. (3) Diſſert. III. ſect. 40.
(4) Doctr. Temp. Lib. I. c. 30. (5) Lib. I. c. 1.

vel Ἐρχιεύς alicubi Ἀρχιεύς, alibi Ἀρχιερεύς reſcriptum fuerit. Sic apud Aeſchinem (1) legebatur Θράσων ὁ Ἀρχιεύς *Thraſo Archienſis* ubi Palmerius optime reſtituit Ἐρχιεύς *Erchienſis* (2). Ita prorſus in Laertio (3), & Stephano (4) Ἀρχιεὺς *Archienſis* legebatur, ac utrobique Caſaubonus reſcribendum eſſe demonſtravit Ἐρχιεύς *Erchienſis*. Sic, ut pluribus exemplis aliis abſtineam, apud Plutarchum legebatur Ἰσοκράτης Θεοδώρου μὲν ἦν παῖς τοῦ Ἀρχιερέως (5) *Iſocrates Theodori quidem Sacerdotis maximi filius erat*: ubi Meurſius (6) corrigendum eſſe putavit Ἐρεχθιέως *Erechtienſis*, vel Ἐρχιέως *Erchienſis*; denique in Epiſtolis (7), quae ſub Themiſtoclis nomine circumferuntur, legitur Λεώτης ὁ Ἀρχιερεύς, καὶ Λύσανδρος ὁ Σκαμβωνίδης, καὶ ὁ Πρινάπης ὁ Πρασιεύς *Leotes Sacrorum Antiſtes*, & *Lyſander Scambonides*, & *Prinapes Praſienſis*: ubi iampridem reſcribendum monui Λεωτης ὁ Ἐρχιευς *Leotes Erchienſis*. Deinde vero coniecturam hanc meam ex ſolemni Pſephiſmatum forma confirmari poſſe conſpexi, in quibus Proëdrorum, ſive Epiſtatarum, ſive Scribarum nomen, & Populus, aliquando Pater etiam exprimitur; nullibi vero, quod noverim, ipſorum dignitas, niſi ad Concionem illa ſpectaverit, indicatur. Denique, ne coniecturis aliis hic immorer, ſequioribus quidem temporibus, Caeſarumque aetate Ἀρχιερέως *Sacerdotis maximi* nomen, ac dignitas in Atticae monumentis (8) occurrit, ut ſuperius Num. 2. obſervavi; ac Olympiade CLXXXIII. qua Decretum illud a Ioſepho memoratum, editum fuit, nullus omnino Ἀρχιερεὺς, nulla *Sacerdotis maximi* dignitas Athenis conſpicitur; & quamvis ἀρχιερῶντος nomen, in corruptis quibuſdam codicibus pro ἀρχιθεωροῦντος apud Demoſthenem (9) offendatur, Ἀρχιερέως tamen vox a nullo prorſus Attico Scriptore uſurpatur. Quod ſi eximium hunc Ioſephi locum iam inde a Rufini quoque temporibus depravatum probe ſic emendaverim, ut in illo non Ἀρχιερεὺς *Sacerdos maximus*, vel ut Rufinus ipſe latine reddidit, *Princeps Sacerdotum*, ſed Ἐρεχθιεὺς *Erechtienſis*, ſive Ἐρχιεὺς *Erchienſis* in poſterum reſcribatur, Dorotheus ille ad Aegeidem

(1) De Falſa Leg. (2) Exercit. Pag. 655. (3) Lib. II. ſeg. 48. (4) In Αzenia. (5) In Iſocrat. (6) Pop. Attic. in Erchia. (7) Epiſt. 14. (8) Vid. Spon. Itiner. Tom. II. Pag. 215. (9) Adverſ. Midi. Pag. 401.

Tribum, cuius. Populus erat *Erechtheia*, & *Eſchia*, ſpectaſſe debuit; cumque Prytaniae Scriba ſit *Halimuſius*, adeoque ad Leontidem Tribum referri debeat, Leontis ipſa, Prytaniae munere tunc fungi debuit. Ergo Dorotheus ille ad Tribum praeſidentem referri certe non poterit, ſed ad Proëdros alios non contribules, veluti ipſorum princeps, ac Epiſtata referendus erit, qui proinde non in *Senatu*, ſed in *Populo* ſolum ſuffragia perrogaverit. Illud etiam hic obiter in Petavio (1), & qui Petavii veſtigiis inſtiterat, Havercampio (2), corrigi debet, quod illi prorſus immerito in ſuperiori Ioſephi loco fortaſſe reſcribendum eſſe putarunt *Μυνιχιῶνος ἕνῃ κ̀ νέᾳ, δεκάτῃ τῆς πρυτανείας Munichionis trigeſima, ac decima Prytaniae die*. Etenim civilis menſis, ſimulque Prytaniae dies tunc exprimi plerumque conſueverant cum menſes quidem 12. Prytaniae vero, ſeu Tribus 10. ſolum fuerant; adeoque civilis menſis dies cum Prytaniae diebus minime coniungebantur: at ubi poſt Olymp. CXVIII. aucto Tribuum numero, Tribuum quaelibet unico menſis ſpatio Prytaniae munere fungebatur, adeoque menſis, ſimulque Prytaniae dies eodem ordine, vel ſerie progrediebantur, alteruter ſolum vel *Prytaniae*, vel *menſis* dies exprimebatur; niſi fortaſſe annus ille embolimaeus eſſet, aut una eademque phraſi civilis menſis, ſimulque Prytaniae dies exprimi non poſſet, ut mox oſtendetur. Ceterum, quamvis annus ille, quo ſuperius Decretum editum fuit, embolimaeus exiſtimetur, *decima* tamen Prytaniae dies cum Munichionis menſis *trigeſima* coniungi non poterit.

XIII. Illuſtrius hic etiam exemplum, & Decretum aliud addidiſſe iuverit, quod a Laërtio in *Zenonis Vita* profertur, non modo ut Proëdrorum eiuſmodi non contribulium, ipſorumque Epiſtatae munus accuratius oſtendatur; verum etiam ut inſignis ille, ſimulque mirifice perturbatus Laërtii locus a variis mendis, quae irrepſerant, ſi fieri id quidem poterit, emaculetur; *Ἐπὶ Ἀῤῥενίδυ Ἄρχοντος, ἐπὶ τῆς Ἀκαμαντίδος πέμπτης πρυτανείας, Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ὑςέρᾳ, τρίτῃ κ̀ εἰκοςῇ τῆς πρυτανείας, ἐκκλησία κυρία τῶν προέδρων ἐπεψήφιζεν, Ἵππων,* Κρα-

(1) Lib. I. c. 30. (2) In notis ad Ioſeph.

Κρατιϛοτέλης, Ξυμπετέων, ϗ οἱ συμπρόεδροι, Θράσων Ἀνακαιεὺς εἶπεν (1). *Sub Arrhenide Archonte, Acamantide Tribu Prytaniae munus quinto loco obeunte, Maemacterionis menſis decima extrema die, vigeſima tertia Prytaniae die, Concio legitima Proëdrorum decrevit. Hippo, Cratiſtoteles, Xympeteon, & Collegae Proëdri, Thraſo Anacaeus dixit.* Errores hic aliquos optime Caſaubonus (2), laudatoque Caſaubono Meurſius (3) ſuſtulit, ubi legendum monuit Ἵππων Κρατιϛοτέλυς Ξυμπετεὼν *Hippo, Cratiſtotelis* filius *Xympeteon*: idque in Baſileenſi editione, regioque Codice *recte legi* notat Menagius (4). Ego vero locum hunc, adhuc inquinatum eſſe putaverim; primumque legendum eſſe exiſtimo ἐκκλησίᾳ κυρίᾳ, τῶν Προέδρων ἐπεψήφιζεν Ἵππων... *in concione ſtata, ex Proëdris ſuffragia perrogavit Hippo...* ut nimirum τῶν προέδρων *Proëdrorum*, atque ἐπεψήφιζεν *ſuffragia perrogavit* non ad Eccleſiam ipſam, ſive Concionem, ut Meurſius, Caſaubonus, Menagius, aliique omnes putarunt, ſed ad Hipponem referatur. Certe, ſi verbum illud ad Eccleſiam referri debeat, ſenſus omnino mutilus, ac hiulcus erit; nec Hipponis nomen aut cum ſuperioribus, aut cum ſequentibus etiam verbis haerere, apteque coniungi poterit. Itaque ἐκκλησίᾳ κυρίᾳ, *Concione ſtata*, reſcribi debet: quod ipſa verborum textura, ſenſus perſpicuitas, & ſolemnis etiam aliorum Pſephiſmatum formula omnino poſtulat, quorum exempla plurima iam opportunius expoſui. Sic ut exemplum aliud hic proferam in veteri Marmore legitur Ἐπὶ Ἀριϛαίχμυ Ἄρχοντος, Γαμηλιῶνος δεκάτῃ ἱϛαμένυ, ἐκκλησίᾳ κυρίᾳ ἐν τῷ ἐκκλησιαϛηριῷ, Μένανδρος Μενάνδρυ Μελιτεύς εἶπεν (5) *Ariſtaechmo Archonte, Gamelionis decima* die, *Eccleſia ſtata in legitimo Concionum loco* convocata, *Menander Menandri* filius *Meliteus dixit*. Quod ſi ἐπεψήφιζεν *ſuffragia perrogavit* non ad Eccleſiam, ſed ad Hipponem potius, eiuſque Collegas Proëdros manifeſtiſſime referri debet, quis aperte non videat, quod Hippo ille, cum *Xympeteus* eſſet, adeoque in *Cecropide* Tribu contineretur, ad *Acamantidem* Tribum, quae tunc temporis Prytaniae munere fungebatur,

 ſpe-

(1) Lib. VII. ſeg. 10. (2) Ad Laert. loc. cit. (3) Popul. Attic. in Xypete. (4) Ad Laert. loc. cit. (5) Grut. Pag. 405. num. 1. & Montfauc. Diar. Italic. Pag. 43.

ſpectare certe non poterat; ideoque ἐπιψηφίζειν in Concione, hoc eſt *ſuffragii ius in Concione concedere*, ſive Populum *in ſuffragia mittere* non ad Prytaniae Epiſtatam, eiuſque contribules Proëdros, ſed ad novem Proëdros alios ipſorumque Epiſtatam ſpectaſſe debuit? Video quidem ſuperiorem Laërtii locum adeo depravatum, & perplexum eſſe, ut non immerito ſuſpicari quis poſſit vel in menſis, vel in Tribus nomine, & numero peccatum eſſe: quemadmodum certe error aliquis in menſis, vel Prytaniae dies irrepſit, ut doctiſſimi proinde Viri in illo corrigendo ſedulam, ſed inutilem tamen, ut opinor, operam collocaverint. Etenim Scaliger (1) δεκάτην ὑστέραν latine *vigeſimam* reddidit; neque tamen eſt aſſequutus qui *vigeſima* menſis dies cum *vigeſima tertia* Prytaniae die coniungi potuerit; cum praeſertim ipſe Prytanias omnes unico menſis ſpatio circumſcribi putaverit. Petitus (2) δευτέρᾳ καὶ τριακοστῇ *trigeſima ſecunda* reſcribi voluit: quod Prytanias adhuc 35. dierum ſpatio conſtare crediderit, ſimulque δεκάτην ὑστέραν una cum Scaligero *vigeſimam* interpretatur. Petavius cum Maemacterionem menſium *quartum* eſſe intelligeret, *quintam* Prytaniam cum illo cohaerere non poſſe viderat, adeoque concludit Prytanias tunc aliunde, quam a civilis anni, vel Hecatombaeonis menſis initio, proceſſiſſe (3). Dodvellus hinc veterem Tribuum, vel Prytaniarum ſeriem perturbatam eſſe deducit quod Acamantis ex *ſeptimo* in *quintum* locum migraverit, ceteraſque tamen ambages, quae dirimendae ſupererant, intactas reliquit (4). Brukerus denique *Valde timere* ſe dicit *ut non Rhetoris potius alicuius, quam Athenienſium, illud Decretum opus ſit* (5). Si quid ego tamen coniecturis hic aſſequor, in eximio Laërtii loco non Tribus non menſis nomen, non Prytaniae numerus, non menſis dies eſt depravatus; ſed in Prytaniae diebus ita numerus corrigi, mutarique debet, ut μιᾷ καὶ εἰκοστῇ, *vigeſima prima*, ſive ὀγδόῃ *octava* reſcribatur. Etenim, ut hinc exordiar, δεκάτη ὑστέρα non *vigeſimam*, ut falſo putavit Scaliger, & Petitus, ſed *vigeſimam primam* menſis diem ſignificat, quae δεκάτη φθινοντος

(1) De Emend. Temp. Lib. IV. Pag. 263. (2) Eclog. Chron. c. 5. (3) Doctr. Temp. Lib. II. c. 1. in Notis. (4) Differt. III. Sect. 39. (5) Hiſtor. Philoſ. tom. 1. Pag. 901.

tos decima deſinentis menſis dicebatur : idque obſcurius quidem Heſychius [1], ſed perſpicue tamen Vlpianus, & Ariſtophanis Scholiaſtes docent, quos opportune Diſſert. II. Num. 15. iam protuli. Quod vero Prytania *quinta* cum Maemacterione menſe coniungatur, id, ut opinor, argumento eſſe poterit quod Zenonis aetate Maemacterion ex *quarto* iam in *quintum* locum migraverat. Quamvis enim obſcurum ſit qua id aetate inceperit, compertum eſt tamen id aliquando demum obtinuiſſe [2]; nec a vero plurimum diſſidet id Olymp. CXVIII. contigiſſe, qua plurimas mutationes alias in menſium nominibus invectas eſſe Plutarchus [3] teſtatur. Quinetiam, ne hic quidpiam diſſimulem, vehemens mihi ſuſpicio iampridem inſedit quod Maemacterion ipſe *quintum* ſemper in menſium ordine locum occupaverit, atque Ariſtotelis teſtimonia, quibus Atticorum menſium ſeries a Petavio contexta, Dodvello, ceteriſque Scriptoribus omnibus probata innititur, tanti fortaſſe non ſint, ut ipſorum praeſidio celeberrima haec quaeſtio perſpicue dirimatur. Sed accuratius, & opportunius haec exponentur in Diſſert. XII. ubi de Athenienſium, aliorum Populorum menſibus, ipſorumque ordine diſſeretur. Interim vero, ſupponi facile poterit Maemacterionem tunc ſaltem temporis *quintum* iam locum obtinuiſſe; ut facile proinde cum *quinta* Prytania coniungi potuerit. Quod autem ad menſis, ac Prytaniae dies in Pſephiſmate memoratos attinet, ſi annus ille, quo Decretum illud editum fuit, communis erat, *vigeſima prima* civilis menſis dies cum *vigeſima prima* Prytaniae die accuratiſſime coniungi debuit. Sed quia menſis dies peculiari quadam phraſi δεκάτη ὑστέρα *decima poſterior*, ſive δεκάτη φθίνοντος *decima deſinentis* dicebatur, eademque phraſis *vigeſimam primam* Prytaniae diem exprimere non poterat, Prytaniae dies μιᾷ καὶ εἰκοστῇ *vigeſima prima* dici debuit, ut in Plutarchi quoque Decreto factum conſpicitur [4]. Sin vero annus ille embolimaeus erat, adeoque ſex primis Prytaniis, quae menſium inſtar, alterne 30. & 29. dierum erant futurae, *tres* dies adiuncti fue-

(1) In Decate. (2) Vid. Diſſert. II. Num. 8. (3) In Demetr. (4) Supra Num. 10

fuerint, tunc *quintae* Prytaniae initium in 13. Maemacterionis diem incidiſſet; ideoque 21. menſis dies cum 9. Prytaniae die coniungeretur; ac in Laërtii textu *ἐννάτῃ nona* reſcribendum eſſet. Nihil hic tamen in tanta rerum obſcuritate, temere definire nunc velim; ſed utramque ſolum ex coniecturis iſtis proponere libuit; cum praeſertim coniecturas alias a Doctiſſimis Viris propoſitas longe liberiores, aut manifeſte falſas eſſe deprehenderim.

XIV. Sed, ut ad Epiſtatas iterum, ipſorumque munera tandem revertar, ſi duo Ioſephi, Laërtiique Pſephiſmata cum Plutarchi Pſephiſmate, atque Aeſchinis teſtimonio conferantur, iam nullus dubitandi locus ſupererit quin *ἐπιςατεῖν Epiſtatae munere fungi*, *ἐπιψηφίζειν ἐν τῇ βυλῇ ſuffragia in Senatu perrogare* ad Prytanum, ſive contribulium Proëdrorum Principem, hoc eſt ad Prytaniae Epiſtatam ſpectaverit; ſed *ἐπιψηφίζειν ἐν τῷ δήμῳ Populum in ſuffragia mittere* ad ſolum Epiſtatam illum referri debeat, qui ex Proëdris aliis non contribulibus eligebatur. Quo plane fieri potuiſſe, riteque exinde inferri poſſe videtur ut res in Senatu quidem gerendas proponere, Senatores ipſos in ſuffragia mittere, ad contribules Proëdros ſpectaſſe debuerit; res vero in Populo, ſive Concione gerendas curare, Senatus Decretum, ſeu praeconſultum ad Populum referre, Populum ipſum interrogare, ſuffragii ius ipſi concedere, ſuffragia recenſere poſteriores alii Proëdri non contribules conſueverint. Ingenue tamen fatendum eſt aliqua Veterum teſtimonia, & exempla quoque ſubinde occurrere, quae diſcrimen illud facile perturbent; ut in Vlpiani, aliorumque teſtimoniis apparet, quae ſuperius exhibui. Hinc optime, modeſteque Sigonius ubi dixiſſet quod *Epiſtata totius Collegii nomine, quae eſſent in Senatu diſcutienda, proponebat*: quod *Prytanum aliquis de Decreto ſuffragium Senatoribus permittebat*, caute adiecit fortaſſe *ſingulos Prytanes ſeparatim de ſingulis rebus vel volentibus, vel invitis Collegis retuliſſe* (1); ambiguum nempe, obſcurumque eſſe num ſemper Epiſtata ſuffragia perrogavit, vel ſolius Epiſtatae nomine, ſuffragii ferendi, dicendaeque Sententiae ius con-

(1) Lib. II. c. 3.

Digitized by Google

concederetur. Certe, ut inſigne exemplum unum hic proferam, Socrates aſſerit ſe contribulium Prytanum Decreto palam aliquando obſtitiſſe, dum Senatoris, ac Prytanis munere fungeretur; ait enim: Ἐγὼ γὰρ ἄλλην μὲν ἀρχὴν ὐδεμίαν πώποτε ἦρξα ἐν τῇ πόλει. ἐβύλευσα δὲ, ϗ ἔτυχεν ἡμῶν ἡ Φυλὴ Ἀντιοχὶς πρυτανευύσα ὅτε ὑμεῖς τὺς δέκα Στρατηγὺς ἐβυλεύσασθε ἀθρόυς κρίνειν .... τότ' εγὼ μόνος τῶν πρυτανέων ἠναντιώμην ὑμῖν ..... ϗ ἐναντία ἐψηφισάμην (1): *Ego enim nullo unquam magiſtratu in civitate functus ſum; niſi quod Senatoris munus obivi. Contigit autem Tribum meam Antiochidem eo tempore Prytaniae munere fungi, quo vos decem Strategos omnes ſimul damnare decreviſtis ...... tunc ego ſolus ex Prytanibus omnibus vobis obſtiti, & contraria vobis decrevi* (2). Quin etiam Xenophon, qui graviſſimas turbas illas accurate deſcribit, ſuffragia a Populo, aliter quam Senatui videretur, tunc perrogata, ſeu lata fuiſſe teſtatur. Quandoquidem ergo perplexitas aliqua in veteribus hac in parte reperitur, illud in primis huic dirimendae obſervandum eſſe putaverim quod in Athenienſis Senatus, ſive Reipublicae forma definienda veterum Scriptorum teſtimonia Lexicographis, ac Scholiaſtis praeferri merito debent; adeoque, ſi recentiores illi a Veteribus fortaſſe diffideant, facile negligi vel emendari etiam debent. Illud hic etiam obſervaſſe iuverit quod varietas aliqua in Proëdrorum, ac Epiſtatarum muneribus variis ſubinde temporibus irrepſiſſe potuit: quemadmodum certe in Concionum numero, aliiſque id genus contigiſſe iam diximus. Obſervari denique poterit quod Decreta plurima tum in Senatu, tum in Eccleſiis contra leges, veteremque morem interdum edita memorantur: ut Demoſthenes a Timocrate, Androtione, aliiſque pluribus legitimum morem in ferendis legibus, cogendiſque Eccleſiis mirifice perturbatum eſſe conqueritur; quod in ſuperiori quoque Socratis, vel Xenophontis exemplo factum manifeſte conſpicimus. Itaque mirari plane non poſſumus ſi munus aliquod, quod ex legum praeſcripto ad civem aliquem ſpectaſſe debuerat, ab alio cive temere aliquando uſurpatum videatur. Si tamen varie-

(1) In Apolog. (2) Rer. Graec. Lib. I. in fin.

rietates, ac perturbationes illae, quae temere ſolum, ac aliquando irrepſere, ſeponantur, atque legitima, ſimulque conſtans Proëdrorum, ac Epiſtatarum diſtinctio, ipſorumque munera ex antiquioribus Scriptoribus inquirantur, non alia certe accuratior Athenienſis Senatus, Eccleſiaeque forma deſcribi fortaſſe poterit quam quae Petavio, Sigonioque ducibus a me ſuperius expoſita longeque, ut opinor, melioribus argumentis confirmata, ac illuſtrata, quoque conſpicitur.

DIS-

DISSERTATIO VII.

S Y N O P S I S.

I. D*Uplex Archontum Athenienſium genus admitti debet, quorum nomina Faſtis, atque Decretis inſcripta fuerint; adeoque Eponymi cenſeri ſolent.* II. *Haec Eponymorum Archontum varietas, atque diſtinctio Meurſio, aliiſque pluribus incomperta fuit. Hinc maxima in Meurſii Faſtis ambages, atque perplexitas indicatur.* III. *Palmerius hanc omnium primus, deinde Dodvellus etiam obſervavit. Duplex Palmerii hypotheſis; ſimulque univerſa Dodvelli ſententia declaratur.* IV. *Singula Dodvelli argumenta proferuntur, quibus Pſeudeponymos Archontes illos Prytaniarum Epiſtatas fuiſſe contendit; atque diſcrimen exponitur, quo Archontes Eponymos a Pſeudeponymis ille diſtinguendos eſſe opinatur.* V. *Argumentis illis occurritur, & contra Dodvellum oſtenditur Prytaniarum Epiſtatas Archontis nomine decorari non potuiſſe.* VI. *Eponymorum, ac Pſeudeponymorum Archontum diſcrimen a Dodvello excogitatum exemplis impugnatur. Plutarchi autoritas contra Dodvellum aſſeritur.* VII. *Exemplis etiam oſtenditur Archontes illos, qui variis Decretis inſcribuntur, Epiſtatas, in ea Prytaniarum ſerie, quam Dodvellus admiſerat, haberi non poſſe.* VIII. *Argumentis aliis demonſtratur Epiſtatarum nomina Decretis illis inſcribi non potuiſſe.* IX. *Dodvelli ſententia de Servatorum Sacerdotibus in Antigoni, Demetriique honorem inſtitutis impugnatur.* X. *Alia Dodvelli hypotheſis, & coniectura tum rationibus, tum exemplis etiam, ac Veterum teſtimoniis refellitur.* XI. *Pſeudeponymos Archontes illos, qui Decretis apud Demoſthenem inſcribuntur, annuos fuiſſe coniecturis oſtenditur.* XII. *Veros inſuper Archontes habendos eſſe va-*

riis indiciis & argumentis aſſeritur. Prytaniarum Epiſtatae nunquam Archontis nomine inſigniti fuere. Dodvelli, Meurſiique error hic indicatur. XIII. *Pſeudeponymos Archontes iſtis veris Eponymis ſuffectos eſſe Harpocrationis, Demoſthenis, aliorumque teſtimonio ſuadetur. Atheníenſium ritus in confirmandis, abrogandiſque magiſtratibus exponitur.* XIV. *Pſeudeponymi tamen Archontes omnes a Demoſthene memorati veris Eponymis ſuffecti cenſeri non poſſunt. Archontes omnes exponuntur, qui uno, eodemque anno 2. Olymp. CX. imperarunt.* XV. *Pſeudeponymos Archontes illos ex veris Archontibus, ſive Novemviris fuiſſe coniecturis oſtenditur.* XVI. *In hac hypotheſi clarius omnia, ac felicius explicari poſſe demonſtratur.* XVII. *Palmerii ſententia de Pſeudeponymis Archontibus iſtis iterum argumentis aliis confutatur.* XVIII. *Diſcrimina, vel charactetes alii proferuntur, quibus Archontes vere Eponymi, Faſtiſque inſcribendi a Pſeudeponymis Archontibus aliis diſtingui poſſint.*

DIS-

DISSERTATIO VII.

De Pseudeponymis Atheniensium Archontibus.

I. SI veteres Scriptores illi, qui Athenienſis Reipublicae formam, eiuſque regimen prodidere, clarius alicubi, atque uberius omnia Magiſtratuum diſcrimina, illorumque munera deſcripſiſſent, plurimae ambages illae, quae in Atticis, aliiſque Graecis Auctoribus explicandis occurrere ſubinde ſolent, perſpicuis eiuſmodi Veterum teſtimoniis facile dirimerentur. Cum vero praecipua quoque Athenienſis Politiae capita preſſius aliquando, vel obſcurius expreſſerint, atque Scriptores illi, qui de rebus huiuſmodi fuſius, atque accuratius diſſeruerant, maximo Hiſtoriae detrimento temporis iniuria interciderint, plurima Scriptorum loca gravibus plerumque tenebris circumfuſa eſſe ſolent, ut illa vix apte intelligi, vel explicari poſſe videantur. Ita ambiguum plane, doctiſſimiſque Viris diſputatum eſſe iam diximus, an duplex Athenis *Epiſtatarum*, ac *Proedrorum* genus olim fuerit; quamvis eiuſmodi Proedrorum, vel Epiſtatarum diſcrimen non ambiguis fortaſſe Veterum teſtimoniis oſtendi poſſe videatur, ut ſuperiori Diſſertatione iam demonſtravi. Sed longe tamen hic gravior difficultas alia, vel controverſia ſuboritur, an duplex etiam *Archontum Eponymorum* genus admitti debeat. Cum enim Eponymi Archontis nomen publicis Decretis inſcribi, ſimulque Faſtis adiungi ſoleret, ut Diſſertatione I. iam diximus, ſuſpicari certe quis poterit Archontes omnes, qui Decretis illis adſcripti conſpiciuntur, ita Eponymos eſſe oportere ut ipſorum nomina ad Eponymorum Archontum Faſtos referri debeant. Sed altera tamen ex parte plu-

plurimos Archontes eſſe conſpicimus, qui quamvis publicis Decretis adſcripti fuerint, ideoque *Eponymi* videantur, Faſtis tamen inſcribi non poſſunt, ſed ex eiuſmodi Eponymorum ſerie prorſus expungi debent; neque tamen ullus omnino Veterum perſpicue nobis oſtendit quo diſcrimine Eponymi Archontes iſti diſtingui debeant, ut mox opportunius oſtendam.

II. Itaque mirari certe non poſſumus ſi in tanta rerum obſcuritate, veterumque Scriptorum ſilentio Meurſius in contexendis Archontum Faſtis diſcrimen illud omnium minime deprehenderit; ideoque Eponymos Archontes omnes Faſtis adſcripſerit. Hinc ille, ſi Archontis alicuius nomen in aliquo Scriptore reperit, nomenque ipſum in Diodori, vel Dionyſii Faſtis occurreret, unum eundemque Archontem eſſe putavit; ideoque ad annum illum olympicum retulit, cui in Diodori Faſtis adſcribitur: ſin vero varietas aliqua nominibus ineſſe videretur, tunc ad Archontem alium a Diodoro ſimiliter memoratum, inflexo tamen, correctoque nomine, referendum exiſtimavit: cumque nulla prorſus affinitas, atque ſimilitudo nominibus ineſſe videretur, Meurſius Archontes illos Eponymos quidem, ſed incertae tamen aetatis, fuiſſe dicit; ideoque ipſorum ſingulos Cap. 20. Libri IV. poſtremo nimirum loco, Faſtis inſeruit. Ita *Mneſithidem* a Demoſthene memoratum unum, eundemque fuiſſe dicit cum *Mneſithide*, qui ad annum 4. Olymp. LXXX. in Faſtis occurrit; cum tamen Mneſithides ille a Demoſthene nominatus Eponymus certe non fuerit, atque Olympiade CX. imperaverit. Cum a Demoſthene *Archon Polycles* memoretur, atque in Archontum Faſtis anno 2. Olymp. CXVIII. *Diocles* habeatur, *Polyclem* illum unum eundemque cum *Diocle* fuiſſe exiſtimat; cum tamen Polycles ille circa Olymp. CIX. Archontis munus obierit. Denique cum *Mneſiphilus Archon* apud Demoſthenem ipſum occurrat, hunc Eponymum, ſed ignotae aetatis, fuiſſe dicit Meurſius; cum tamen ille nec Eponymus fuerit, nec ignotae aetatis haberi debeat, quippequi anno 2. Olymp. CVIII. imperaverit, quo *Themiſtocles* Eponymus Archon in Faſtis reperitur, ut in Diſſertatione VIII. demonſtrabo.

III. Eiuſmodi vero Meurſii errorem, ſive Eponymorum Archontum diſcrimen omnium primus obſervavit Palmerius. Cum enim illa, quae *Mneſiphilo* Archonte contigiſſe narrat Demo-

Digitized by Google

moſthenes, in annum 1. inciderint Olympiadis CVIII., quo Eponymus Archon erat *Theophilus*; ſive potius, ut oſtendi [1], in annum 2. quo Eponymus in Faſtis reperitur *Themiſtocles*; omneſque fere Archontes illi, qui a Demoſthene in Oratione *de Corona*, & *de Falſa Legatione* memorantur, iis temporibus fuiſſe debeant, quibus Eponymorum Archontum Faſti pleni ſunt, Archontes illos a Demoſthene nominatos non Eponymos eſſe putavit Palmerius; ſimulque *ſuſpicatus eſt in Decretis, quae citantur a Demoſthene, non notari Archontem Eponymum, ſed alium ex Theſmothetis* [2]. Alibi vero Palmerius ipſe, cum obſervaſſet a Laertio [3], Plutarcho [4], & Arundelliano Marmore [5] *Apſephionem* veluti Eponymum Archontem anni 4. Olymp. LXXVII. deſignari, ſimulque tamen in Diodori Faſtis; & a Dionyſio eiuſdem anni Eponymum *Phaedonem* vocari, *utrumque verum eſſe credidit, & eodem illo anno Apſephionem, & Phaedonem Archontes fuiſſe Eponymos* exiſtimavit; *ſcilicet*, inquit ille, *uno in magiſtratu mortuo ſuffectus fuit alter: & forte non me fallit coniectura* [6]. Itaque in Palmerii hypotheſi duplex *Pſeudeponymorum* Archontum genus admitti debet; ut alii quidem veris Eponymis morte ſublatis ſuffecti fuerint; ideoque & ipſi Faſtis inſcribi poſſint; alii vero, quamvis Decretis inſcripti ſint, non vere tamen Eponymi, aut veris Eponymis ſuffecti vocari poſſint, ſed Theſmothetae potius cenſeri debeant. Dodvellus vero [7], qui in eruditas illas Palmerii *Exercitationes*, ut videtur, minime inciderat, perſpicuum illud Pſeudeponymorum, Eponymorumque Archontum diſcrimen *nondum eruditis Viris obſervatum* putavit; ac Pſeudeponymos Archontes illos, qui Pſephiſmatibus inſcribuntur, non veros Archontas, veriſque Eponymis ſuffectos, aut Theſmothetas exiſtimavit; ſed ſolum Prytaniarum Epiſtatas eſſe contendit; varioſque characteres etiam, & argumenta propoſuit, quibus Archontes Eponymi a Pſeudeponymis, ſive, ut ait ille, ab Epiſtatis accuratiſſime diſtingui poſſint. Quamvis autem Palmerio, ſimulque Dodvello facile aſſentiar ut Archontum plurimos, qui tum a Demoſthene, tum a variis etiam Scriptoribus aliis memorantur, non Eponymos eſſe concedam, ideoque illos *Pſeudeponymos* appellaverim; ..

(1) Diſſert. III. num. 18. (2) Exercit. pag. 135. (3) Lib. II. ſeg. 44. (4) In Cimone. (5) Epoch. 57. (6) Exercit. Pag. 452. (7) Diſſert. III. ſect. 40. 41.

Digitized by Google

rim; utramque tamen, Palmerii ſcilicet, ac Dodvelli opinionem falſam exiſtimo; & Pſeudeponymos Archontes illos neque *Theſmothetas*, neque Prytaniarum *Epiſtatas* eſſe contendo; denique characteres illos, qui a Dodvello exponuntur, falſos, ac incertos eſſe demonſtro. Ut autem id accuratius, ac meliori quo poterit ordine oſtendatur, ſingula Dodvelli ipſius argumenta prius exponam; deinde vero nitide oſtendam quae vis, aut veri ſimilitudo in iis reperiatur; denique confutata Dodvelli hypotheſi, rationes illas, & argumenta complectar, quibus opinio mea non infeliciter, ut ego quidem exiſtimo, defendatur.

IV. Atque, ut a primo exordiar, primum ac praecipuum fere Dodvelli argumentum (1) ex Decretis illis eruitur, quae non Eponymi Archontis, ſed alterius potius nomen praeſeferunt: qui certe non alius, ut Dodvellus quidem exiſtimat, eſſe potuit quam Prytaniae *Epiſtata*; ille nimirum, qui eo die Concioni praefuit, quo Decretum ipſum editum fuerit. *Certe*, inquit ille, *Pſephiſmatum, quae non aliis quam his Archontibus deſignari ſolebant, paſſim habemus exempla in Demoſthene, quibus ipſo Archontum titulo hi inſigniuntur Epiſtatae: quod tamen nondum obſervarunt Viri eruditi. Sic in Oratione de Corona* Ἄρχων Δημόνικος. Ἐπὶ Ἄρχοντος Εὐθυκλέους. Ἐπὶ ἄρχοντος Μνησιφίλου. Ἐπὶ Μνησιφίλου Ἄρχοντος. Ἐπὶ Ἄρχοντος Ἡροπύθου. Ἐπὶ Ἄρχοντος Μνησιθείδου. Ἐπὶ Ἄρχοντος Ναυσικλέους. Ἐπὶ Ἄρχοντος Νεοκλέους. Archon Demonicus. Archonte Euthycle. Archonte Mneſiphilo. Mneſiphilo Archonte. Archonte Heropithe. Archonte Mneſithide. Archonte Nauſicle. Archonte Neocle. *Inter alias certe* Πρυτάνεως Prytanis *ſignificationes hanc etiam recenſet Suidas, qua tantumdem valet quam Archon. Sic Heſychius ait* Πρύτανις: ἐπιστάτης, βασιλεὺς, ἄρχων. Prytanis, epiſtata, rex, archon; atque in Ἐπιστάτης vocis huius ſignificationem exprimens ait ἄρχων Ἀθήνησι, καὶ ὁ ἐφεστηκώς *Archon Athenis, & Praeſidens. Erat ergo Archon, & quidem Eponymus*, quod ille nimirum non anno, ut veri Archontes Eponymi, ſed ſolum Decretis nomen, temporiſque notam tribueret. *Itaque cavendum ne duo hi Archontes deinceps iterum confundantur: neque erit in poſterum diſtinctionis nota ut quicumque in Pſephiſmatibus memorantur, Archontes illos meminerimus nihil commune habe-*

(1) Differt. III. ſect. 40.

habere cum Faſtis Archontum anniuorum; & fruſtra ibi eſſe quaerendos .... Itaque in rebus Senatus Archon anni intelligendus, in rebus vero Populi Archon alius, non anni, ſed Prytaniae Eponymus, neutiquam ad Faſtos referendus .... ſi tamen illis Prytaniarum Archontibus tandem conceſſum non ſit ut qui initio anni Prytaniae praefuerit, ille anni fuerit Eponymus. Ac Eponymi quidem Archontis nomen Decretis inſcribi conſueviſſe, dicit Plutarchus (1). Ubi nimirum varios honores, quibus Antigonus, atque Demetrius ab Athenienſibus veluti Servatores excepti fuerant, commemoraſſet, ait quod Athenienſes ipſi μόνοι Σωτῆρας ἀνέγραψαν θεοὺς, ϗ τὸν ἐπώνυμον, ϗ πάτριον Ἄρχοντα καταπαύσαντες Ἱερέα Σωτήρων ἐχειροτόνουν κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον. Καὶ τοῦτον ἐπὶ τῶν ψηφισμάτων ϗ τῶν συμβολαίων προέγραφον. *Soli ſervatores Deos inſcripſerunt, abrogatoque patrio, Eponymoque Archonte Servatorum Sacerdotem quotannis creaverunt, quem Decretis, contractibuſque praeſcripſerunt.* Sed Plutarchum ipſum hac in parte mirifice deceptum eſſe putat Dodvellus; & *Sacerdotes* illos *Servatorum* in Antigoni, Demetriique honorem anno 3. Olympiadis CXVIII. inſtitutos, atque Eponymis Athenienſium Archontibus ſuffectos non alios fuiſſe dicit (2), quam Prytaniarum Epiſtatas, quorum nominibus Pſephiſmata ſemper inſigniri conſueverant; quamvis id Eponymis anni Archontibus conceſſum eſſe ſcribat Plutarchus. *Ac non alii ſane,* inquit Dodvellus, *quam Prytaniarum Epiſtatae eſſe potuerunt, quorum mentio in Prytaniis, & in Populi Pſephiſmatibus. Siquidem penes hos Epiſtatas erant anni univerſi conventus omnes tam Senatus, quam Populi, reſque adeo utrobique gerendae .... Itaque, ſi Archon anni Eponymus in Senatu praeſederit, ita fieri non potuit ut perpetuo praeſiderent Epiſtatae. Potuit tamen, ut raro; cum ſcilicet mortuus eſſet, aut alia aliqua neceſſaria cauſſa fieret ne ipſe adeſſe poſſet Archon ... Id tamen ut verum fuerit, non ſui nihilominus magiſtratus tempore res in Eccleſiis geſtas deſignabat Epiſtates, qui res in Eccleſiis geſtas ſuo, ut vidimus, magiſtratu deſignavit.*

V. Qui rationes omnes, & argumenta ſingula accuratius inſpexerit, quibus Dodvellus opinionem hanc ſuam illuſtrandam, ſimulque confirmandam ſuſceperat, facile, ut opinor, intelliget illam maximam quidem veri ſpeciem praeſeferre, ut faci-

(1) In Demetr. (2) Differt. III. Sect. 41.

facile proinde fraudi eſſe poſſint, niſi ſubtiliter illa, atque ad vivum reſecentur, praeſertim vero cum iis conferantur, quae de Prytaniarum Epiſtatis in ſuperiori Diſſertatione paullo fuſius, & opportunius oſtendi. Mihi vero diligentius illa retexenti, atque Athenienſis Reipublicae formam, ſimulque plurima Veterum Scriptorum loca accuratius conſideranti, ſubtilior illa, ac ingenioſa certe Dodvelli hypotheſis omnino falſa, paulloque liberius efficta videri ſolet quippequae temere inconſulto Pſeudeponymos Archontes illos cum Prytaniarum Epiſtatis confundat. Atque, ut ab ipſo quoque Archontis nomine exordiar, quis ſuſpicari unquam poſſit illa dignitatum, officiorumque nomina promiſcue adeo Athenis olim uſurpari potuiſſe ut in publicis etiam monimentis, ac Pſephiſmatibus unus idemque civis modo *Epiſtata*, modo *Archon* diceretur; Archontis nomen modo ſupremum illum Athenienſium magiſtratum, modo Pritaniarum Epiſtatam deſignaret; cumque in decretis ipſis, aut Pſephiſmatibus Prytaniae Epiſtata concioni *praeeſſe*, vel ἐπιςατεῖν diceretur, in iiſdem decretis illis Archontis etiam nomen aſſumpſerit, ac illa nomen ſuo, veluti perſpicua temporis nota inſigniverit? Certe, ſi Pſepiſmatibus Epiſtatae nomen inſcribi debuiſſet, ut opinatur Dodvellus, non video cur *Archon* ibi potius quam *Epiſtata* appellari debuerit; cum praeſertim in decretis aliis nitide, diſtincteque *Epiſtata* diceretur. At, inquit Dodvellus, Epiſtata quoque *Archontis* nomine vocatur; ut perſpicue Suidas, Heſychius, aliique teſtantur, ut ille proinde interdum Epiſtata, interdum etiam Archon appellari potuerit. Sed quis aperte non videat argumentum illud ex Lexicographis deſumptum prorſus inutile, ac infirmum eſſe? Certe, ſi verbis illis aut ulla vis, aut robur aliquod ineſſe poſſet, Epiſtata ipſe non Archon modo, ſed etiam ἡγεμων, προςάτης, βασιλεὺς, δεσπότης, δυνάςης, μονάρχης, *dux*, *praeſes*, *rex*, *dominus*, *monarcha* vocari poſſet; quandoquidem Pollux [1] varias ſenſus exponens, quibus ἄρχοντος *Archontis* nomen adhiberi ſubinde poteſt, haec omnia nomina fuſe, ac promiſcue cum aliis pluribus commemorat. Itaque, ne in re perſpectiſſima diutius immorer, in locis illis vox Α'ρχὴ, vel Α῎ρχων *magiſtratus* in tota ſua amplitudine, vel extenſione ita ſumitur ut *magiſtratus* aliquis, *imperium*; *praefectura*; quae-

(1) Lib. VIII. c. 8. ſeg. 84.

quaecumque illa fuerit, exprimatur: quo certe ſenſu etiam *Epiſtata* eodem *Archontis* nomine vocandus erit. At ubi communis, indifferens, & ambigua vox illa ad Novemviros ſolum, & arctiùs adhuc κατ' ἐξοχὴν illorum primum, ſive Archontem Eponymum deſignandum Athenis uſurpata iam fuit; illa magiſtratibus aliis exprimendis in Pſephiſmatibus adhiberi non poterat, qui proprio, diſtinctoque nomine deſignari conſueverant; alioquin maxima exinde rerum, hiſtoriarumque obſcuritas, atque perplexitas oriretur.

VI. Id optime profectò noverat Dodvellus ipſe; qui cum unum idemque *Archontis* nomen tum Eponymo, ſive Novemvirorum primo, tum Prytaniarum Epiſtatae conceſſum eſſe contenderet, haec duo tamen *Archontum* genera aliquo diſcrimine, vel charactere diſtinguenda fore putavit; quod nimirum *in rebus Senatus Archon anni intelligendus ſit; in rebus vero Populi Archon alius non anni, ſed Prytaniae Eponymus neutiquam ad Faſtos referendus*. Sed haec ipſa tamen *Archontum* diſcrimina clarioribus argumentis aliis, neque levi ſolum coniectura, oſtendere debebat Dodvellus; & quemadmodum res in Senatu geſtas Archontis annui nomine inſigniri conſueviſſe concedit; ita quoque perſpicuis rationibus, & exemplis etiam oſtendere debuiſſet, quod *Epiſtates* ipſe *res in Eccleſiis geſtas ſuo magiſtratu*, vel nomine *deſignarit*. Mihi certe vetera Senatus, Populique decreta diligentius excutienti nullum diſcrimen eiuſmodi reperire licuit, quod a Dodvello nobis proponitur; quin potius eadem illa Decreta, quae a Dodvello proferuntur, perinde quaſi Epiſtatae nomen praefixum gererent, non *Eccleſiae*, Populique ſolum, ſed *Senatus* etiam Pſephiſmata fuiſſe video; ſicuti viciſſim plurima quae annui Archontis nomen praeſeferunt, non ad *Senatum* ſolum, ſed ad *Eccleſiam* quoque, ſeu Populum referri debent. Sic, ut a primis exordiar, in Demoſthene legitur (1) Ἄρχων Δημόνικος Φλυεὺς, γνώμη βουλῆς, καὶ δήμου .. δοκεῖ τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ στεφανῶσαι Ναυσικλέα ec. Ἐπὶ Ἄρχοντος Εὐθυκλέους .. δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ec. Ἐπὶ Ἄρχοντος Ἡροπύθου .. βουλῆς, καὶ Στρατηγῶν γνώμη ec. Ἐπὶ Ἄρχοντος Ἡροπύθου, Πολεμάρχου γνώμη δεδόχθαι τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ ec. Ἐπὶ Νικοκλέους Ἄρχοντος βουλῆς γνώμη Πρυτάνεις, καὶ Στρατηγοὶ ἐχρημάτισαν. ec. Ἐπὶ Μνησιφίλου Ἄρχοντος συγκλήτου

P p ἐκκλη-

(1) Vid. Diſſert. VIII.

ἐκκλησίας ὑπὸ Στρατηγῶν γενομένης, ϗ Πρυτάνεων, ϗ βυλῆς γνώμη. *Archon Demonicus Phlyeus, ex Senatus, Populique ſententia . . . placuit Senatui, Populoque coronari Nauſiclem . . . Archonte Euthycle . . . viſum eſt Senatui, Populoque Athenienſium . . . Archonte Heropithe, de Senatus, Bellique Praefectorum ſententia . . . Archonte Heropithe, de Polemarchi ſententia, placuit Senatui, Populoque . . . Nicocle Archonte, de Senatus ſententia, Phytanes, & Strategi, retulerunt . . . Mneſiphilo Archonte, Concione a Strategis extra ordinem convocata, & de Prytanum, ac Senatus ſententia.* Denique, ut exemplis aliis abſtineam, Ἐπὶ Ἄρχοντος Μνησιφίλυ . . . δεδόχθαι τῇ βυλῇ, ϗ τῷ δήμῳ πρεσβεῖς ἑλέσθαι *Archonte Mneſiphilo . . placuit Senatui, Populoque legatos eligi.* Quo certe loco obſervari velim quod quamvis hic Senatus, ſimulque Populus exprimatur, Aeſchines tamen Decretum illud a *Senatu* factum eſſe teſtatur cum ait ϗ τύτυ τὴν βυλὴν μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι. ἔςι γὰρ αὐτῆς ψήφισμα, ὃ κελεύει ἀπιέναι τὺς πρεσβεῖς (r): *atque huius rei vobis teſtem Senatum proferam; eſt enim* Senatus *ipſius Decretum, quod iubet abire Legatos.* Quemadmodum etiam Decreta ſingula, in quibus de ineunda pace, inſtituendo bello, Legatis eligendis, aliiſve gravioribus rebus decernebatur, non ad Populum ſolum, eiuſque Eccleſias, ſed ad Senatum potius ſpectare debebant; ideoque Archontes illi, quorum nomen Decretis ipſis praefigitur, non Prytaniarum Epiſtatae; ſed Eponymi, annuique Archontes ex Dodvelli hypotheſi cenſendi forent. Contra vero in Decretis illis, quae Archonte *Agathocle*, & *Arrhenide* facta ſunt, quaeque ſuperiori Diſſertatione iam protuli, non Senatus, ſed Eccleſia ſolum, ac Prytaniarum Proedri nominantur; ideoque ex Dodvelli hypotheſi *Agathocles* ille non anni Eponymus, ſed Prytaniae ſolum Epiſtata cenſendus eſſet: cum tamen Dodvellus Agathoclem anno 2. Olympiadis CLXXXIII. Archontem anni Eponymum fuiſſe dicat; additoque Agathoclis huius nomine ſe annuorum Archontum Faſtos ſuppleviſſe glorietur: quamvis ante Dodvellum ipſum Meurſius quoque Agathoclem iſtum inter Archontes Eponymos, non explorata tamen ipſius aetate, recenſuiſſet. Itaque, diſcrimen illud, quod a Dodvello hic aſſeritur, ex iiſdem Decretis, quibus Dodvellus innititur, ſatis aperte refelli poteſt. Illuſtrius tamen Dodvelli ſen-

(r) De Falſa Leg. Pag. 259.

ſententia revinci poterit, ſi conſtans illa Athenienſis Reipublicae, ſorique forma conſulatur, quam ſuperiori Diſſertatione fuſius expoſui; ſimulque obſervetur Pſephiſmata non a Senatu ſolo, ſed ex Senatus, unaque Populi ſententia fieri conſueviſſe; ut immerito proinde Dodvellus Pſephiſmata quaedam fuiſſe dixerit, quae ab Eccleſia, Populoque fierent, atque iis non Archontis, Eponymi, ſed Epiſtatae nomen inſcriberetur: perinde quaſi Eponymus etiam Archon Eccleſiis adeſſe, ipſiſque praeſidere non ſoleret.

VII. At Eponymi, inquit Dodvellus, annuique Archontes eſſe non poterunt Archontes illi, qui in Decretis a Demoſthene nominantur, cum annis illis Archontum Faſti pleni ſint, ergo non alii quam Prytaniarum Epiſtatae eſſe potuerunt. An Archontes Eponymi ſint habendi, mox opportunius inquiram. Quicumque tamen illi fuerint, immerito prorſus, atque inconſulto, ut opinor, hic a Dodvello concluditur illos Prytaniarum Epiſtatas eſſe oportere, cum perſpicuis argumentis aliis facile oſtendi poſſit Pſeudeponymos Archontes illos Prytaniarum Epiſtatas eſſe non poſſe. Certe Prytaniarum Epiſtata, ut ſuperiori Diſſertatione demonſtravi, ac Dodvellus ipſe fatetur, unico ſolum die imperabat; cautumque legibus fuerat, ne idem bis Epiſtata eligeretur. At in Decretis illis, quae ſuperius attulimus, *Heropithes* die 25. Elaphebolionis, iterumque die 30. Munichionis *Archon*, vel ex Dodvelli hypotheſi *Epiſtata* fuiſſe dicitur; ideoque non modo bis in eodem anno; ſed, quod longe abſurdius eſt, in variis omnino menſibus, ac Prytaniis imperaſſet. Ita *Mneſiphilus* Hecatombaeonis 30. & Memacterionis 21. ſive potius, ut reſcribendum eſſe iam monui [1], Elaphebolionis 22. & Scirrophorionis 27. memoratur: ſiquidem proclivem, longeque veriſimillimum cenſeri debet unum eundemque fore *Heropithem*, vel *Mneſiphilum*, qui in Decretis illis nominatur. Quid vero quod *Mneſithides* ille, qui in alio Decreto *Archon* fuiſſe dicitur, non alius profecto fuiſſe videtur a *Mneſithide Phreario*, qui ibidem a Demoſthene [2] memoratur? Si unus autem, idemque fuerit Mneſithides, ille Leontidis Tribus eſſe debuit, ideoque Prytaniae Epiſtata eſſe non poterat 16. Antheſterionis die, quo iuxta Dodvelli hypotheſim non Leontis ipſa, ſed

(1) Diſſert. III, Num. . , (2) De Corona Pag. 340.

Acamantis Tribus Prytaniae munere fungebatur. Verum, ne dubiis ſolum, obſcuriſque locis hic uti videar, certius adhuc, atque illuſtrius argumentum aliud ex ipſo Demoſthene attuliſſe iuverit, quod certe miror hic a Dodvello minime obſervatum eſſe, dum Oratoris eiuſdem verba diligenter, accurateque nobis exponeret. Demoſthenes ergo inter alia Decreta hoc etiam exhibet: Ἄρχων Δημόνικος Φλυεὺς Βοηδρομιῶνος ἕκτῃ μετ' εἰκάδα *Archon Demonicus Phlyeus, ſextadecima Boedromionis* die; Demonicus autem iſte, ſi Phlyeus erat, ad Cecropidem Tribum ſpectare debuit; ſin vero Phylarius, ad Oeneidem; ideoque 16. Boedromionis die Prytaniae Epiſtata eſſe non poterat, cum a 13. Boedromionis ad 19. Maemacterionis diem non Oeneis, aut Cecropis, ſed Hippothoontis Tribus Prytaniae munere fungeretur. Itaque ſecum ipſe Dodvellus mirifice pugnare debet; cumque Prytaniarum ſeriem omnino fixam, conſtantem, atque invariabilem eſſe opinetur; & Pſeudeponymos tamen Archontes illos non aliud eſſe arbitretur, quam Prytaniarum Epiſtatas, denique unum ſolum *Epiſtatum* genus agnoſcat, qui ex Tribu πρυτανευούσῃ vel *praeſidente* eligeretur; aliquando tamen Archontem illum, ſeu Prytaniae Epiſtatam admittere cogatur, qui ad Tribum ipſam πρυτανεύουσαν *Prytaniae munere fungentem* referri minime poſſit.

VIII. Sed quamvis etiam Prytaniarum ſeries omnino fortuita, ac incerta ſupponatur, ut perſpicuis alibi, certiſque argumentis contra Dodvellum oſtendi (1), abſurdum tamen, atque incredibile cenſeri debet, quod Prytaniarum Epiſtata *Archontis* aliquando nomen obtinuerit, ſuoque nomine aut Populi, aut Senatus Decreta inſigniverit. Ut enim ſuperiora argumenta praeteream, *Archontis* nomen non alia certe de cauſa Decretis ipſis inſcribi conſueverat, quam ut perſpicuum foret, certumque tempus, quo Pſephiſmata prodierant; id quod omnium maxime obſervare poterat Dodvellus ipſe, qui Prytaniarum ſeriem ideo conſtantem, ac invariabilem eſſe oportere putavit, ut expreſſo Prytaniae numero, aut Tribus nomine, menſis etiam conſtaret, quo Decreta ſancita fuerant. Verum, ſi *Archontis* nomine Prytaniae Epiſtata intelligi debeat, quaenam perſpicua temporis nota, certuſque vel anni, vel menſis character haberi inde poterit? Certe quolibet an-

no

(1) Diſſert. IV. Num. 16. 17.

no ſaltem 354. Prytaniarum Epiſtatae eligebantur, neque Epiſtatae ipſi pauciores in anno eſſe poterant, quam 354. cum illorum quilibet unico ſolum die praeeſſe poſſet. Itaque, ſi ex appoſito Epiſtatae nomine Decreti tempus explorandum, definiendumque ſit, ſingulis annis 354. Epiſtatarum ratio habenda erit, ſimulque inquirendum quonam die illorum quilibet ſortis arbitrio electus imperaverit, ut certo conſtitui, cognoſcique poſſit, quo die lex aliqua lata fuerit; cumque Prytaniarum ſeries, aut ordo, quo Tribus ipſae imperabant, incertus omnino fuerit, ut variis annis vario loco imperaverint; atque Epiſtata ille, qui hoc anno certa quadam die ſuo munere perfunctus fuerat, ſequentibus etiam annis eodem Epiſtatae munere, ſed alia prorſus die, perfungi potuerit, quis aperte non videat, quod ex eiuſmodi Epiſtatae nomine verum Decreti tempus aliter exſculpi non poterat, quam ſi Epiſtatarum omnium, qui ſingulis annorum omnium diebus imperaverint, accurata ſeries inſpiciatur: quod ab accuratioribus etiam Athenarum civibus vix fieri potuiſſe Dodvellus ipſe concedat: Sic, ut exemplis etiam id clarius fiat, *Mneſithides* Archon fuiſſe dicitur 16. Anthеſterionis die; *Demonicus* 16. Boedromionis; *Euthycles* 22. Pyanepſionis cum Oeneis etiam Tribus Prytaniae munere fungeretur; atque ſub Archontibus illis leges quaedam editae memorantur. Ergo, ſi Archontes illi non alii fuerint, quam Epiſtatae, qui diebus illis praefuerint, quis divinare unquam poſſit, quo ſaltem anno Archontes illi imperaverint, aut lex illa edita fuerit, niſi fortaſſe prolixam tot millium Epiſtatarum ſeriem inſpexerit? Ita Decretum quoddam ſub *Chaeronida* factum citat Aeſchines [1]; Aeſchinem ſub *Nicia* accuſatum ſcribit Demoſthenes [2], Hyperidem Archonte *Xenia* damnatum dicit Plutarchus [3], ut Archontum illorum nominibus veluti perſpicua, facilique temporis nota rerum geſtarum ſeriem, ac tempora deſignent: quis vero mihi non menſem dixerim, aut diem (quod ſcire minime intererat, ideoque facile a Scriptoribus illis omitti poterat) ſed annum ipſum definiat, ſi Archontes illi, quos Pſeudeponymos eſſe conſpicimus, Prytaniarum Epiſtatae haberi debeant? Ergo praecipua temporis nota, & character ille, qui facilius ab omnibus cognoſci poterat, ex publicis monimen-

(1) Contra Cteſiph. (2) De Corona Pag. 332. (3) X. Rhet. in Hyper.

nimentis illis excideret, ſi *Archontis* nomen Decretis ipſis inſcriptum ſolos Prytaniarum Epiſtatas deſignaret. Quod ſi Pſephiſmata Eponymorum, annuorumque Archontum nominibus inſigniri conſueverant, ut diſerte ſcribit Plutarchus [1], tunc ex nominibus ipſis legum, rerumque geſtarum tempora cognoſci, vel definiri facile poterunt; cum Archontes illi pauciores numero forent, unico ſolum anno imperarent, illorumque ſeries, aut Faſti civium omnium oculis obverſarentur. Ac Dodvellus quidem Plutarchum hac in parte deceptum eſſe putavit quod Eponymorum Archontum nominibus Populi, vel Eccleſiarum Decreta inſigniri conſueviſſe dixerit; ſed facile tamen Dodvellus ipſe reprehendi poterit: quippe qui doctiſſimum virum, Graecarumque rerum cognitione maxime illuſtrem non perſpicuis certe, gravioribuſque argumentis ullis innixus, ſed leviſſima ſolum conjectura abreptus corrigendum putaverit. Ut enim argumenta cetera omittam, quae variis in locis attuli, eadem illa Decreta, quae a Plutarcho, & a Dodvello quoque proferuntur, perſpicue oſtendunt Epiſtatae nomen Decretis ipſis praeſcribi non conſueviſſe, adeoque *Archontis* nomine, quod in Decretis aliis praeſcribitur, Prytaniae Epiſtatam deſignari non poſſe. Ita Plutarchus Decretum exhibet, quo Antiphon Rhamnuſius proditionis reus damnatus fuit: Ἔδοξε τῇ βυλῇ, μιᾷ κ̀ εἰκοςῇ Πρυτανείας. Δημόνικος Ἀλωπεκῆθεν ἐγραμμάτευε, Φιλόςρατος Παλληνεὺς ἐπεςάτει. *Viſum eſt Senatui, vigeſima prima Prytaniae* die. *Demonicus Alopecenſis ſcriba fuit, Philoſtratus Palleneus Epiſtatae munere fungebatur*. Ita quoque in Decretis aliis, quae ex Thucydide, atque Andocide in Diſſertatione VI. iam protuli; Tribus praeſidentis, mox eiuſdem ſcribae, tandemque Epiſtatae nomen adſcribitur: quod argumento certe eſſe poterit Epiſtatae nomen Decretis ipſis praeſcribi non conſueviſſe; ipſumque non *Archontis*, ſed proprio ſolum *Epiſtatae* nomine inſigniri. Denique illuſtre Decretum aliud, quod ex Ioſepho Dodvellus attulit, atque in ſuperiori Diſſertatione conſpicitur, diſerte dicitur Ἐπὶ Ἀγαθοκλέυς Ἄρχοντος. Εὐκλῆς Μενάνδρυ Ἁλιμέσιος ἐγραμμάτευε. ἐπεψήφισεν Δωρίθεος Ἀρχιερεὺς, ſive ut legendum monui Ἐρχιεὺς, κ̀ οἱ συμπροέδροι τῷ δήμῳ. *Agathocle Archonte. Eucles Menandri Halimuſius ſcriba fuit. Dorotheus Erchienſis, Collegaeque Proedri*

(1) In Demetr.

dri Populo retulerunt. Dodvellus hic aſſerit Dorotheum illum Prytaniae Epiſtatam fuiſſe, ideoque merito dici quod ipſe ἐπεψήφισε, ſive *poſt Populi iam commiſſa ſuffragia* Decretum ratum fecit; ſiquidem Decretum illud ad Eccleſiam, aut Populum, non ad Senatum unum referri debet; ſed altera tamen ex parte contendit Agothoclem Archontem anni, rerumque Eponymum eſſe oportere. Ergo Dodvellus ipſe ſibi non conſtat; tantumque abeſt ut exemplis, quae protulit, Plutarchi ſententia refelli poſſit, ut ipſis potius mirifice confirmetur, nitideque oſtendatur etiam Populi Decretis non Epiſtatae, ſed Eponymi ſolum Archontis nomen praeſcribi conſueviſſe.

IX Nec multo ſane felicior, & accuratior Dodvellus ipſe videri poterit ubi Diphilum, alioſque *Servatorum Sacerdotes* in Antigoni, Demetriique honorem Athenis inſtitutos non alios fuiſſe putat, quam Prytaniarum Epiſtatas, quos ille *Archontis* etiam nomine decoratos eſſe iam dixerat Certe, ſi haec Dodvelli ſententia aliquam veri ſpeciem praeſeferret, ſingulis annis 354. *Servatorum Sacerdotes* Athenis eligi debuiſſent; ideoque Athenienſes ipſi deſultorium, ut ita dixerim, Sacerdotii genus in Deorum illorum honorem inſtituiſſent, quod ab infimae quoque conditionis hominibus obtineri potuiſſet; cum Cives omnes, quicumque illi fuerant, *Prytanes*, *Proedri*, ideoque *Epiſtatae* eſſe potuerint. At id Regum dignitas, & ipſa quoque Athenienſium aſſentatio ferre non poterat, qui Reges illos & *Servatores*, & *Deos* vocarunt; publicaque lege ſanxerunt, ut quidquid illis placeret id apud homines ius, & apud Deos fas eſſe deberet (1). Itaque potius nova illa Sacerdotum dignitas Athenis omnium ſuprema eſſe debuit; cum praeſertim in dignitatis illius, vel magiſtratus locum ſuccederet, qui ceteros omnes imperio, & honore ſuperavit; nec alia certe de cauſſa veteres Archontes Eponymi tunc abrogati videntur eſſe, niſi quod Sacerdotes ipſi Servatorum tunc inſtituti eadem prorſus munera obire, eundemque locum occupare conſueverint, qui ab Eponymis olim Archontibus obtinebatur. Atque hinc ego factum putaverim, ut Sacerdotes illi a Diodoro, Dionyſio, aliiſque pluribus *Archontis* nomine ſint appellati, illorumque nomina in annuorum, ſimul-

(1) Plut. in Demetr.

mulque Eponymorum Archontum Faſtos relata fuerint: quod fieri certe non poterat ſi ſolum Prytaniarum Epiſtatae, ideoque non anni, ſed unius ſolum diei Archontes haberi debeant; cum Dodvellus ipſe iam dixerit Archontes iſtos, vel Prytaniarum Epiſtatas fruſtra in Archontum Eponymorum Faſtis inquiri; quippequi non integro anni ſpatio, ſed unica ſolum die imperaverint.

X. Ubi vero Dodvellus ipſe opinatur Prytaniarum Epiſtatis fortaſſe conceſſum eſſe, ut qui primo anni die praeſederit, is Eponymus etiam totius anni Archon fuerit, doctiſſimi Viri pace ego dixerim, univerſam ille Reipublicae Athenienſis formam, civium ordines, Archontum munera hic ignoraſſe, vel perturbaſſe videtur. Siquidem Archontis munera non Prytanis, aut civium quilibet obire poterat, ſed ut Archon aliquis eligeretur, & amplior cenſus, & alia plurima requirebantur, quae Meurſius, aliique commemorant; cum tamen Prytanis, Proedri, ac Epiſtatae munere civium quilibet perfungi poſſet. Deinde vero, ſi Dodvelli hypotheſis admitteretur, aequabilis illa, planeque libera Reipublicae forma funditus everteretur, quam ſemper olim Athenis floruiſſe didicimus, ut Tribus omnes aequali prorſus iure, & honore fruerentur, atque Archontes omnes Eponymi ſemper ex una eademque Tribu, quae nimirum in Prytaniarum ſerie, quam ſemper ille fixam, conſtantem, atque invariabilem eſſe putavit, primum locum occupaſſet. Itaque Eponymi Archontes omnes ex *Pandionide* Tribu fuiſſent; quandoquidem illa, in Dodvelli hypotheſi, primo ſemper loco imperabat, vel omnium prima civilis anni principio, vel Hecatombaeone menſe Prytaniae munere fungebatur; quod tamen ab ipſa veri ſpecie, atque innumeris veterum teſtimoniis mirifice abhorret, in quibus Archontum plurimi memorantur, qui non ad Pandionidem ipſam, ſed ad alias omnino Tribus ſpectaverint. Denique Archontes ipſi, ſi Prytaniarum Epiſtatae eſſe poſſent, & Epiſtata ille, qui primo anni die imperaverat, anni totius Eponymus haberi poſſet, non ab univerſo Populo, atque ſolemnibus Comitiis electi illi forent; ſed, Proedrorum, ac Epiſtatarum inſtar, a contribulibus ſolum eligi debuiſſent: quod perſpicuis tamen Pollucis, Plutarchi, aliorum teſtimoniis repugnat.

XI.

XI. Quemadmodum vero mihi ex perſpicuis illis Veterum teſtimoniis proclive fuerat univerſam hanc Dodvelli hypotheſim refellere, ita proclive nunc foret veram aliquam, certamque ſententiam de Pſeudeponymis Archontibus conſtituere; & ſicuti variis rationibus, & exemplis etiam oſtendi quod Prytaniarum Epiſtatae *Archontes* eſſe, vel appellari non poterant, ita quoque perſpicue demonſtrare nunc poſſem quid in variis Decretis illis *Archontum* nomine intelligatur! Ingenue tamen profiteor nihil hac in parte mihi Veteres Scriptores omnes excutienti occurriſſe, quod in hac controverſia dirimenda aut facem praeferre, aut aliquo praeſidio eſſe poſſet; ut conie&turis proinde ſolum indulgere debuerim; ac conie&turae loco haberi nunc velim quae de Pſeudeponymis eiuſmodi Archontibus excogitavi. Itaque primum exiſtimo Pſeudeponymos Archontes iſtos & *annuos* fuiſſe, atque ex *Novemviris* illis, ſive 9. Archontibus habendos eſſe, qui quotannis Athenis eligi conſueverant. Ac primo quidem quod *annui* illi fuerint, unico nimirum, integroque anni ſpatio imperaverint, ſatis, ut opinor, oſtendit, quod illorum nomina Decretis adſcripta fuerint. Siquidem Archontis nomen Decretis, publiciſque monimentis praefixum certa quaedam temporis nota, ſive character haberi debet; ut nitide ab omnibus agnoſci poſſet quo tempore lex edita, ſive Decretum factum fuerit. Quemadmodum ergo menſis dies, vel menſis ipſe perſpicue exprimebatur, atque interdum etiam Prytaniae Scriba, Prytaniae numerus, Tribus *πρυτανεύσα Prytaniae munere fungens*, ac Prytaniae dies enunciabatur, ita quoque character alius, & quidem omnium maxime neceſſarius, memoratuque facilior requirebatur, quo annus etiam intelligi, vel deſignari poſſet. Eiuſmodi vero character, aut anni nota alius eſſe non poterat, quam *Archontis* nomen Decretis ipſis adſcriptum; ideoque Archon ille, qui Decretis inſcribebatur, *annuus* eſſe debebat. Id mirifice ſane confirmat conſtans illa conſuetudo, qua in Hiſtoria, Decretis aliis, aut legum latarum temporibus deſignandis annui; ſimulque Eponymi Archontis nomine, veluti perſpicuo, certoque charactere, annus ille deſignabatur, quo res contigiſſet, cum annus quilibet ſui Archontis nomine diſtingui, vel deſignari ſoleret: ἔςιν ὢν ὁ τὴν ἐπώνυμον ἄρχων ἀρ-

χὴν, ἀφ' οὗ καὶ ἐνιαυτὸς ἐμετρεῖτο (1) *eſt igitur Eponymus Archon, a quo annus numeratur*. Itaque Archon ille, quicumque demum is fuerit, cuius nomen Decretis praefixum conſpicitur, annuus cenſendus erit: ne immane diſcrimen illud a Dodvello propoſitum admitti debeat, ut nimirum res quidem in *Senatu* geſtas annui Archontis nomine, veluti perſpicua temporis nota ad amoliendas fraudes excogitata, ſignatas putemus; res vero in *Eccleſiis*, Populique conventibus, quae longe plures, graviores, pluribuſque fraudibus obnoxiae eſſe poterant, non annui, non menſtrui, ſed diurni ſolum Archontis nomine deſignatas exiſtimemus.

XII. Quod vero Archontes illi ex *Novemviris* fuerint, hoc eſt ex 9. illorum numero, qui ſingulis annis Athenis eligebantur, ac proprie, rigoroſeque *Archontum* nomine deſignari conſueverant, perſpicue, niſi fallor, ex ipſo quoque *Archontis* nomine inferri poterit; quod quamvis indifferens, vagum, commune foret, ac magiſtratibus omnibus exprimendis adhiberetur, ſive ſingula magiſtratuum, vel praefectorum genera complecti poſſet, ſolis tamen Novemviris, qui ſupremo Athenis imperio, vel munere fungebantur, concedi conſueverat; cum *Prytanes*, *Proedri*, *Epiſtatae*, *Strategi*, & aliorum Magiſtratuum quilibet proprio, diſtinctoque nomine appellaretur: ut ex Polluce, Suida, aliiſque plurimis erudimur. Certe Dodvellus, qui ipſos etiam Prytaniarum Epiſtatas *Archontis* aliquando nomine decoratos eſſe putavit, id aliquo Veterum teſtimonio probaſſe debuerat, ne Athenienſium Magiſtratuum diſcrimina mirifice perturbaret, plurimamque Hiſtoriae Graecae caliginem affundere videretur: cum tamen Heſychii, aliorumque Scriptorum verba, quae Dodvellus ipſe commemorat, aut nihil probent, aut appoſitum potius oſtendere videantur: quemadmodum fere Scriptor ille, qui Argumentum in Orationem *contra Androtionem* conſcripſit, ubi de Epiſtata loquens ait ἕκαστος δὲ ἄρχων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκαλεῖτο Ἐπιστάτης *quilibet autem unius diei imperium obtinens vocabatur Epiſtata*, tantum abeſt ut *Archontis* nomine Epiſtatam appellatum eſſe putaverit; ut proprium potius, ac peculiare nomen expreſſerit, quo Proedrus ille deſignari conſueverat, qui unica ſolum die Proedris aliis contribulibus, vel univerſae Prytaniae praeſidebat: quod aequa-

(1) Etymol. Mag. in Ἄρχων.

aequali profecto iure de Heſychii quoque, aliorumque teſtimonio intelligitur, quos a Dodvello citatos eſſe conſpicimus. Ac mirari certe quis poterit cur doctiſſimus Meurſius ſuperiora Scholiaſtae verba de veris Archontibus, ſive Novemviris intelligenda fore crediderit, cum *in Cecropia* c. 6. ſic ait: *Portarum ipſarum claves Archontes ſinguli ſingulis diebus tantum, ne tyrannidem affectare unquam poſſent, aſſervabant*; *quoque eas die habebant*, Ἐπιςάται. *Epiſtatae dicebantur*. *Scholiaſtes Demoſthenis in Argum. Orat. in Androt.* ἕκαςος δὲ ἄρχων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκαλεῖτο Ἐπιςάτης. *Unuſquiſque Archon uno die Epiſtates dicebatur*. Perſpicua ſiquidem Pollucis, Scholiaſtae ipſius, aliorumque Scriptorum omnium verba nitide nobis oſtendunt, quod Epiſtates ille, qui Arcis, ſive Cecropiae claves conſervabat, non ex Novemviris, ſed ex Prytanibus, ſive ex X. Prytaniae Proedris eligebatur; ut proinde ἄρχοντος *Archontis* voce non ex Novemviris unus, ſed Proedrus hic ſolum intelligatur. Haec, aliaque id genus plurima, ſatis, ut arbitror, argumento eſſe poterunt, quod Pſeudeponymi Archontes illi, qui Pſephiſmatis inſcribuntur, vere & *Archontes*, & *annui* ſolum, & ex Novemviris eſſe debent: ut proinde illud unum hic inquirendum ſuperſit an Archon ille Decretis inſcriptus non inter Novemviros ſolum enumerandus; ſed etiam inter illos aliquando Eponymus eſſe potuerit, an vero potius ſolum ex Novemviris unus ab Eponymo tamen diſtinctus haberi debeat.

XIII. Atque initio quidem controverſiae eiuſmodi dirimendae, ſolvendoque nodo plurimus mihi ſplendor affulſiſſe videbatur ex pulcherrimo Harpocrationis loco, quem totidem fere verbis ab Etymologo quoque, & Suida expreſſum conſpexeram. Siquidem Harpocration in voce Ἐπιλαχὼν cum Aeſchines teſtimonium protuliſſet, quo is Demoſtheni obiecerat ipſum temere, doloque malo *Senatoris* aliquando munere perfunctum eſſe, cum neque λαχὼν, neque ἐπιλαχὼν fuiſſet, hoc eſt *neque prima*, *neque ſecunda ſortitione* Senator *electus eſſet*, poſterioris vocis huius ſignificationem exponens ait. Ἐπιλαχών. Αἰσχίνης κατα Κτησιφῶντος: ὄυτε λαχων, ὄυτε επιλαχὼν, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς πριάμενος. Ἔοικε τὸ γιγνόμενον τοιοῦτον εἶναι. ἐκληροῦντο οἱ βουλεύειν, ἢ ἄρχειν ἐφιέμενοι. επειτα ἑκάςῳ τῶν λαχοντων ἕτερος ἐπελάγχανεν, ἵν' ἐὰν ὁ πρῶτος λαχων ἀποδοκιμασθῇ, ἢ τελευτήσῃ, ἀντ' ἐκείνου γενηται βουλευτης, ἢ ἄρχων ὁ ἐπιλαχὼν αὐτῷ. υποφαίνεται δὲ

ταῦτα ἐν τῷ Πλάτωνος Ὑπερβόλῳ. *Aeſchines adverſus Cteſiphontem: neque ſortitione, neque ſubſortitione electus* Senator, *ſed ex condicto, pretioque factus. Id vero hac ratione factum videtur. Sortito eligebantur illi, qui Senatores, vel Magiſtratus erant futuri: deinde cuilibet ex iſtis, qui ſortito electi iam fuerant, alius ſecunda ſortitione ſufficiebatur; ut ſi prima ſortitione electus repulſam ferret, aut moreretur, in ipſius locum Senator, vel Magiſtratus is fieret, qui in ſubſortitione ipſi ſuffectus fuerat. Haec in Platonis Hyperbolo ſubindicantur.* Longe tamen illuſtrius hunc ipſum *ſortitionis*, ac *ſubſortitionis* uſum, ſimulque exemplum, quo veteres Magiſtratus in ordinem redigi conſueverant, ex Demoſthene deprehendi; cuius teſtimonium ex Oratione *adverſus Theocrinem* attuliſſe iuverit. Ἀδελφὸς αὐτοῦ Θεοκρίνου Θεσμοθετῶν, καὶ τούτῳ χρώμενος συμβούλῳ, τοιοῦτος ἔδοξε παρ' ὑμῖν ἄνθρωπος εἶναι, ὥστε οὐ μόνον αὐτὸς ἀπεχειροτονήθη τῶν ἐπιχειροτονιῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἅπασαν ἐποίησε. καὶ εἰ μὴ δεομένων αὐτῶν ἱκετευόντων ἐπείσθηθ' ὑμᾶς καὶ πάλιν ἀπέδοτε τοὺς στεφάνους αὐτοῖς, πάντων ἂν αἴσχιστα οἱ συνάρχοντες ἐπεπόνθεισαν . . . πάντες γὰρ ἴστε τοὺς ἐπὶ Λυκίσκου Ἄρχοντος Θεσμοθέτας ἀποχειροτονηθέντας ἐν τῷ δήμῳ διὰ τοῦτον. *Frater eius Theocrinis, cum eſſet Theſmotheta, cumque iſtius conſilio uteretur, talis apud vos homo viſus eſt, ut non ipſe ſolum repulſam tulerit, ſed & univerſum Collegium in eandem calamitatem coniecerit. Qui niſi oraſſent, & ſupplicaſſent, voſque coronas eis reſtituiſſetis, Collegae eius ſumma ignominia eſſent affecti . . . ſcitis enim omnes Theſmothetas, qui Lyciſco Archonte fuerunt, propter iſtum fuiſſe reprobatos.* Denique Orator ipſe de Theocrine, qui in defuncti fratris locum irrepſerat, ait: καὶ τὴν ἀρχὴν ἣν ἐκεῖνος ἄρχων ἐτελεύτησεν ἱεροποιὸς ὢν παρὰ τοὺς νόμους ἦρχεν οὔτε λαχών, οὔτε ἐπιλαχών: *ac magiſtratum, quo ille fungens, ſacrificus autem fuerat, occubuit, contra leges iſte geſſit, neque ſortitione facta, neque ſubſortitione.* Itaque ex perſpicuis teſtimoniis, & exemplis iſtis controverſiam omnem de Pſeudeponymis Archontibus feliciter, atque accurate dirimi iam poſſe gratulabar; & Pſeudeponymos Archontes illos, qui variis in locis a Demoſthene memorantur, neque tamen in Faſtis occurrunt, non alios eſſe opinabar, quam Eponymos Archontes illos, qui ἐπιλαχόντες, ſive *ſecunda ſortitione electi*, Archonti Eponymo vel defuncto, vel abrogato *ſuffecti* forent.

At-

Digitized by Google

Atque ex Polluce [1], aliiſque etiam pluribus perſpicue iam noveram, quod Athenis in κυρίᾳ, ſive *legitima* ſtataque Concione, quae ſingulis menſibus haberi conſueverat, ita Archontum *probatio*, ſive δοκιμασία inſtituebatur, ut Populus ab Archontibus interrogaretur εἰ δοκεῖ καλῶς ἄρχειν ἕκαστος; *num videretur quilibet recte Magiſtratum gerere?* ideoque nihil facilius, depravatis praeſertim Athenienſium moribus, fuiſſe videbatur quam ut Archontum aliquis veluti muneris inique geſti reus ab aliquo vel ſycophanta, vel honeſto etiam Cive, publicique boni ſtudioſo delatus, ideoque in ordinem redactus eſſet; ut illi proinde Archon alius iam ἐπιλαχὼν tanquam novus Eponymus tunc ſufficeretur: ut ex altero Pollucis teſtimonio colligi poſſe videtur, qui diſerte teſtatur quod Prytanes in Eccleſia κυρίᾳ τὰς ἀρχὰς ἐπιχειροτονοῦσι, εἴπερ καλῶς ἄρχουσιν, ἢ ἀποχειροτονοῦσιν [2]; *Magiſtratus confirmant, ſi recte ſe gerant*; ſin vero, *deponunt* ſimulque, ut opinor, innuere videtur Archonte quodam ſublato, Archontem alium ſuffectum eſſe, ne conſtans ille Archontum numerus, officiorumque varietas imminuto ipſorum numero mirifice perturbaretur. Plurima quoque exempla oculis obverſabantur, in quibus apud Romanos non *ordinarii* ſolum, ſed *ſuffecti* etiam Conſules ſubinde occurrunt; idemque facilius in Athenienſi quoque Republica contigiſſe videbatur ubi Archontum omnium electio non civium ſuffragio, ſed uni ſolum ſortis arbitrio committebatur. Illud denique mirum maxime, atque incredibile videbatur, quod Archontes omnes Eponymi ſui magiſtratus annum ſemper impleverint; nulluſque omnino ex Eponymis ſui magiſtratus tempore in ordinem redactus, aut defunctus etiam fuerit. Haec, aliaque id genus argumenta plurima me tunc impulerunt, ut Archontes illos, qui in variis quidem Scriptoribus *Archontis* nomine decorantur, neque tamen in Faſtis occurrunt, ἐπιλαχόντας, Eponymis nimirum *ſuffectos* eſſe cenſerem.

XIV. At ubi Pſeudeponymorum Archontum ſeriem mox contexendam ſuſcepi, illorumque omnium aetatem accuratius exploravi, ſuperior illa opinio, quae tantopere mihi arriſerat, omnino falſa videri deinde caepit, atque Archontes illos, qui praeſertim a Demoſthene memorantur, Eponymis ſuffectos eſſe non potuiſſe nitide deprehendi. Siquidem ab illo

non

(1) Lib. VIII. c. 9. ſect. 87. (2) Lib. VIII. c. 9. ſ. 95. vid. Harp. in κυρία ἐκκλησία.

non duo ſolum, ſed quatuor etiam Archontes memorantur, qui uno prorſus, eodemque anno imperaverint; ut cum ex. gr. Lyſimachides anno 2. Oly. CX. in Faſtis Eponymus habeatur, eodem tamen anno *Euthycles* etiam, *Chaerondas*, & *Heropythes*, & *Nauſicles* tanquam Archontes Pſephiſmatis adſcribantur. Quis autem exiſtimet ex quatuor Archontibus illis unum alteri certo quodam ordine ſuffectum eſſe, ut Lyſimachide ſublato ſucceſſerit Euthycles; huic Heropythes, Heropythi denique Nauſicles? Quid vero quod Lyſimachides ille, qui anni principio imperaſſe debuit, atque in Eponymorum Faſtis occurrit, circa anni finem, poſt Euthyclem, iterum Decretis adſcribitur, atque poſt Heropythem etiam, & Nauſiclem ultimo anni menſe tanquam Eponymus in Faſtis occurrit? Ergo Lyſimachides Archon ille neque defunctus, neque reprobatus haberi poterit, ideoque nec etiam Euthycles, Chaerondas, Heropythus, & Nauſicles ipſi *ſuffecti* eſſe poterunt. Accuratior illa Archontum ſeries ſequenti Diſſertatione oſtendetur, atque ex perſpicua temporum, rerumque geſtarum ſerie confirmabitur, ut dubitari certe non poſſit quin ſequentes Archontes omnes uno eodemque anno 2. Olymp. CX. imperaverint.

Lyſimachides in Faſtis.		
Euthycles	22. Pyanepſ.	Demoſth. à Cteſiphonte coronatur.
Chaerondas	6. Elaph.	Cteſiphon ab Aeſchine accuſatur.
Heropythes	25. Elaph.	de eligendis legatis decernitur.
	30. Munich.	Elatea capta legati eliguntur.
Nauſicles	16. Scirroph.	Demoſthenes Thebas mittitur.
Lyſimachides apud Dionyſ. Halicar. Epiſt. ad Amm.		

Quae cum ita ſint elegans illa, ac plane veriſimillima Eponymorum *ſuffectorum* hypotheſis, quae non perſpicuo ſolum Harpocrationis teſtimonio, ſed pluribus etiam coniecturis aliis confirmari poſſe videbatur, omnino incerta eſſe debet, vel Pſeudeponymis Archontibus omnibus explicandis par eſſe non poterit. Quamvis enim Archonti Eponymo ſublato vel defuncto ἐπιλαχὼν Archon alius *ſuffectus* eſſe potuerit, ut Harpocration quidem innuere videtur, ſed nitide tamen aut ex eius verbis inferri, aut ullo exemplo probari poſſe non dixerim, perſpicuum tamen exemplum illud ex Demoſthene ſuperius

perius expoſitum, aliaque id genus plura; quae apud Demoſthenem ipſum occurrunt, manifeſte nobis oſtendunt quod Eponymo Archonte adhuc vivente, ſuſceptoque iam munere Athenis adhuc fungente, Archon alius, quicumque demum is fuerit, habebatur, qui proprio nomine Decreta inſigniret; ut alia proinde Pſeudeponymorum eiuſmodi Archontum cauſſa, & origo inquiri debeat.

XV. Haec ipſa vero non alia fortaſſe eſſe poterit, quam ſi Pſeudeponymus Archon ille, qui Decretis inſcribitur, unus ex Novemviris eſſe dicatur, *Rex* nimirum, aut *Polemarchus*, aut aliquis ex *Theſmothetis*. Suſpicor enim, ac longe quoque veriſimillimum exiſtimo quod in Decretis ipſis Archontis illius, ſive Novemviri nomen adſcriberetur, qui tunc Eccleſiae, ſive Senatui praeeſſet; ut ſi proinde Eponymus ipſe tunc adeſſe, ſimulque Concioni praeſidere potuerit, ipſius nomen Pſephiſmati praefigeretur; ſin vero Eponymo ſive is λαχὼν, ſive ἐπιλαχὼν *prima* nimirum, ſive *ſecunda ſortitione electus* fortaſſe fuerit, iam defuncto, vel abrogato, vel abſente octo ſequentium Archontum alius Concioni praefuerit, tunc non Eponymi, ſed illius potius Archontis nomen, qui forte tunc praeerat, adſcriberetur. Atque innuere id videntur in primis exempla plurima, ſive Pſephiſmata, quibus Epiſtatae nomen, ut ſuperiori Diſſertatione iam diximus, inſcriptum conſpicitur; cum tamen Epiſtata unico ſolum die non univerſae quidem Concioni, ſed Prytaniae ſolum praeeſſe potuerit. Itaque, ſicut Epiſtatae illius nomen adſcribebatur, qui fortuito Concionis die praeerat, quamvis integro anni ſpatio 354 ſaltem Epiſtatae eligerentur, ita quoque longe facilius Archontis illius, ſive Novemviri adſcribi potuit, qui fortuito Concioni tunc praeerat, atque integro quoque anni ſpatio Archontis munere fungebatur. Ita quoque aliquando Scribae, aliquando Tribus πρυτανευούσης ſive *Prytaniae munera obeuntis* nomen in Decretis ipſis exprimitur; quamvis unaquaeque Tribus, eiuſque Scriba nonniſi 35 dierum ſpatio Prytaniae munere fungeretur: ergo longe facilius Novemviri, ſive Archontis illius nomen Decretis adſcribi potuit, qui quamvis Eponymus anni non foret, ſingulisque omnino Concionibus praeeſſe, Faſtis denique ſcribi non poſſet; illi tamen Concioni praefuerat, ſimulque caeteris etiam omnibus adeſſe, integro demum anni ſpatio Archon-

chontis munere fungi debebat. Nec alio profecto ſenſu Decretum aliquod ἐπὶ Ἄρχοντος τῦ δεῖνα, ſive *ſub Archonte quodam* factum dicetur, niſi quod illo praeſidente, primumque locum occupante Concio habita, res Populo propoſita, ſuffragiis commiſſa, probata, atque poſtremo decreta fuerit; quamvis ille nec Eponymus foret, nec in Eponymorum Archontum Faſtis adſcribi poſſet.

XVI. In tanta certe rerum obſcuritate, veterumque Scriptorum ſilentio quid veriſimilius a nobis coniici, vel afferri poſſit non video; cum praeſertim & hypotheſis illa, quae a Dodvello excogitata iam fuerat, & hypotheſis etiam alia, quae mihi iampridem affulſerat, incerta, vel falſa ſit, aut Pſeudeponymis certe ſingulis rite explicandis par eſſe nequeat. In hac vero hypotheſi omnia perſpicua ſunt, ſibique mirifice conſentiunt. Siquidem Archon ille vere *Archon* fuerit, ideoque proprio, diſtincto, conſtantique magiſtratus ſui nomine in Decretis illis appellari potuit. Annuus deinde eſſe debuit, hoc eſt integro anni ſpatio imperavit; ideoque cum 9. Archontum illorum nomina, qui certe quodam anno imperaverint, Athenienſium ſingulis facile perſpecta forent, annus etiam ille, qui Archontis alicuius nomine deſignabatur, cum alio confundi non poterat: praeſertim ſi Archontes omnes, antiquioribus ſaltem temporibus, peracto iam annuo magiſtratu in Areopagum cooptari ſolerent, ideoque iterum eodem Archontis munere perfungi non poſſe viderentur ut Diſſertatione I. Num. 30. obſervavi. Intelligitur etiam cur Archontes illi a Demoſthene memorati ad Tribum illam minime ſpectaverint, quae tunc temporis Prytaniae munere fungebatur, ut de Demonico Phlyaſio, ſive Phlyenſi demonſtravi: cur Heropythes, atque Mneſiphilus eodem anno variis Decretis, quae variis etiam diebus, aut menſibus edita memorantur, inſcribi potuerint: cur uno eodemque anno non unus ſolum Eponymus ille, qui Faſtis adſcriptus conſpicitur, ſed alii plures *Archontis* nomine decorentur: quae certe ſingula in qualibet alia hypotheſi, praeſertim vero in Dodvelli ſententia intelligi, vel explicari non poſſunt.

XVII. Ac nullus certe dubito quin Palmerius ipſe, qui de Pſeudeponymis Archontibus iſtis ſuſpicionem omnium primus iniecit, opinionem hanc, quae mihi demum veriſimilior,

at-

atque accuratior videtur, eligere, atque illuſtrare potuiſſet, & diligenter omnia conferre, atque explorare voluiſſet. Sed cum doctiſſimus Auctor illa haec obiter ſolum attigerit, mirari certe non poſſumus ſi non haerere modo, ac in re dubia verſari, ſed inconſtans etiam eſſe videatur. Sic alicubi *ſuſpicatur* Palmerius *in Decretis, quae citantur a Demoſthene, non notari Archontem Eponymum, ſed alium ex Theſmothetis* (1); alicubi vero dubitare ſe dicit *an nomina Eponymorum praefigi ſolerent Decretis eiusdem anni; an vero alterius Archontis nomen, qui praeſidebat Eccleſiae, & ſuffragiis: erant enim Archontes novem numero: ideo ἐπέχω* (2): Siquidem, ut paullo ſuperius expoſui, ac Plutarchus ipſe conceptis, diſertiſque verbis oſtenderat, Eponymi Archontis nomen Decretis inſcribi conſueverat, non Theſmothetae, vel alterius etiam ex Novemviris: ut plurimum proinde fallantur ii, qui iuxta rerum varietatem, de quibus Decreta fieri contingeret, modo unius, modo alterius Archontis nomen Decretis ipſis adſcribi putarunt, ut in bellicis nimirum *Polemarchi*, in ſacris *Regis*, in legibus *Theſmothetae* nomen appingeretur (3). Certe in exemplis illis, quae ſequenti Diſſertatione proferentur, perſpicue apparet de rebus omnino diverſis eodem prorſus Archontis nomine Decreta inſigniri, variiſque Archontum nominibus Decreta omnino ſimilia decorari. Itaque univerſe loquendo Eponymi Archontis nomen Decretis omnibus adiungebatur; alterius vero Archontis nomen fortuito ſolum, ac aliquando apponebatur, ubi nimirum Eponymus Archon ipſe Eccleſiae praeeſſe, ſuoque nomine Decreta inſignire non poterat.

XVIII. Quandoquidem vero publicis tum Populi, tum Senatus etiam Decretis aliquando Eponymi, aliquando vero Pſeudeponymi Archontis nomen inſcribi conſueviſſe iam diximus, id unum poſtremo tandem loco inquirendum ſupereſt quo charactere, ſive diſcrimine diſtingui poſſit an Archon ille, qui in Decreti alicuius fronte conſpicitur, *Eponymus*, ideoque ad Faſtos referendus; an vero potius *Pſeudeponymus* Archon haberi debeat. Quo certe loco ingenue fateor nullum omnino diſcrimen eiuſmodi afferri poſſe niſi ex Scriptoribus

(1) Exerc. Pag. 135. ad Diodor. Sicul. (2) Pag. 625. ad Demoſth. (3) Potter. Arch. Graeca Lib. I. c. 26.

aliis, praeſertim vero ex Eponymorum Archontum Faſtis ſplendor aliquis oriatur. Sic facile cognoſci, vel definiri poſſe putaverim Archontem aliquem *Pſeudeponymum* eſſe oportere ſi ex ipſa Decreti ſerie, temporiſque nota perſpicuum fiat, quod Archon ille imperavit, vel Decretum illud editum fuit eodem anno, quo Archon alius, veluti *Eponymus*, in Faſtis occurrat: qua certe lege, vel charactere facile Palmerius agnoverat Archontes illos, qui a Demoſthene memorantur, *Pſeudeponymos* eſſe oportere. Eiusdem quoque principii lumine Archontes alios, qui a Meurſio, Lydiatto, aliiſque pluribus inter Eponymos memorantur, ſequenti Diſſertatione Pſeudeponymos eſſe demonſtrabo; ſimulque variis exemplis oſtendam quod quamvis Pſeudeponymi Archontes illi ſupplendis, augendiſque Archontum Faſtis conferre nequeant, maximo tamen praeſidio eſſe poterunt ut Archontum Faſti vel corrigi, vel illuſtrari ſubinde poſſint. Id unum modo, veluti perſpicuum, & conſtans Eponymi Archontis indicium addidiſſe iuverit, quod ſi Archontis alicuius nomen ab aliquo Scriptore exprimatur ut annus ipſe deſignetur, quo res aliqua a Scriptore narrata contigerit, tunc Eponymi anni Archon habendus erit. Ubi nimirum Concio quaedam Populique conventus exprimitur, atque lex aliqua Populi ſuffragiis conſtituta deſcribitur, fortaſſe Archon ille memoratur, qui fortuito, abſente Eponymo, Concioni praefuerit: at ubi ſimpliciter Archontis ſolum nomen, veluti perſpicua temporis, annique nota, memoratur, tunc Eponymus ille cenſeri debet; ut facile exemplis innumeris oſtendi poſſet. Quod ſi fortaſſe variis in locis character etiam ille vel fallere, vel incertus eſſe videatur, tunc coniecturis ſolum agendum erit, & Archon ille, de quo dubitamus an inter Eponymos haberi debeat, recenſeri ita poterit, ut nihil tamen temere definiatur, ut ſequenti Diſſertatione variis exemplis oſtendam. Certe ſi Crateri liber, quo ſingula Athenienſium Pſephiſmata accurate collegerat [1], adhuc extaret, certius & illuſtrius aliquid de *Eponymis*, ac *Pſeudeponymis* etiam Archontibus, illorumque diſcrimine definiri a nobis poſſet; & Eponymorum Faſti longe uberiores, accuratioreſque contexi. Sed liber ille prorſus interiit, eiuſque

ſo-

(1) Pollux Lib. VIII. c. 10. & Plutar. in Cimone.

Digitized by Google

ſolum mentio ab Harpocratione conſervata fuit, qui Craterum hunc in τετάρτῃ ac ἐννάτῃ ψηφισμάτων *quarto, ac nono Pſephiſmatum* libro laudavit; Hinc facile intelligi deprehendique poterit in tanta rerum obſcuritate, veterumque Scriptorum ſilentio, aut iactura nonniſi coniecturis agendum eſſe; nobiſque merito gratulandum ſi coniecturas & hypotheſes illas afferamus, quae niſi maximam veri ſpeciem praeſeferant, a perſpicuis tamen veterum teſtimoniis minime abhorreant.

DISSERTATIO VIII.

S Y N O P S I S.

I. P*Seudeponymorum Archontum ſeries hactenus a nemine contexta fuit; quamvis Archontes aliquos non Eponymos eſſe* Palmerius, *ac* Dodvellus *optime exiſtimaverint*. II. *Haec Pſeudeponymorum Archontum ſeries, illorumque aetas rite conſtituita corrigendis Eponymorum Faſtis, Atticaeque Hiſtoriae illuſtrandae maxime neceſſaria*. III. *Id argumentis, & exemplis etiam oſtenditur*. IV. *Quo ſenſu Archontes illi vel non Eponymi, Pſeudeponymi cenſeri debent. Ipſorum ſeries, ac numerus una proponitur, ſimulque tempus indicatur, quo ipſorum quilibet imperaverit*. V. Procles *omnium primus ex Eponymorum ſimulque Athenienſium Archontem Faſtis expungitur. Ipſius imperium, atque aetas ex Pauſania demonſtratur. Inſignis Clementis Alexandrini locus contra Meurſium, aliosque Scriptores exponitur, ac illuſtratur*. VI. Epaenetus *etiam ex Archontum Athenienſium numero coniectura eximitur. Antigoni Caryſtii locus tentatur*. VII. Piſiſtratus *quoque ex Eponymorum Faſtis excluditur; ac Thucydidis locus contra Meurſium, ac Dodvellum explicatur*. VIII. Cebris. *Eius aetas hactenus incomperta demonſtratur; Lucianique locus exponitur*. IX. Themiſtocles. *Oſtenditur annus, quo non Eponymus Archon hic eſſe debuit. Dodvelli inconſtantia notatur; ac Diodorus a Meurſii emendatione vindicatur*. X. Ariſtides. *Annus ipſe, quo imperaverit, demonſtratur. Plutarchi cum Demetrio Phalereo diſſidium componitur*. XI. Myronides. *Hunc non Eponymis, ſed Strategis accenſendum eſſe oſtenditur, ipſiuſque aetas ex Ariſtophane, aliiſque Scriptoribus definitur*. XII. Agyrrhius. *Plures Agyrrhii fortaſſe diſtingui debent. Agyrrhius ab Andocide memo-*

memoratus, *Meurſiique Faſtis inſcriptus Eponymus eſſe non potuit*. *Ipſius Populus*, *atque aetas indicatur*. *Scholiaſtis Ariſtophanici textus tentatur*, & *conjectura reſtituitur*. XIII. Cteſicles. *Strategum hunc potius quam ex Novemviris unum fuiſſe coniicitur; certe non Eponymum fuiſſe demonſtratur*. XIV. Nicias. *Hic etiam Strategis potius*, *quam Novemviris*, *accenſendus oſtenditur; atque ex Eponymorum Faſtis expungitur*. XV. Calamio. *Archontis huius aetas definitur*; *eiuſque nomen apud Aeſchinis Scholiaſtem coniectura reſtituitur*. XVI. Demonicus. *Pſeudeponymum hunc eſſe oportere contra Meurſium oſtenditur*; *ac ipſius aetas ex Demoſthene demonſtratur*. XVII. Mneſiphilus. *Pſeudeponymi Archontis huius aetas accurate*, *reſtituto Demoſthenis loco*, *definitur*. XVIII Polycles. *Meurſii*, *ac Dodvelli error oſtenditur; ſimulque Polyclem Pſeudeponymum eſſe demonſtratur*; *atque ipſius aetas exploratur*. XIX & XX. Neocles, & Nicocles. *Utrumque Pſeudeponymum fuiſſe probatur*; *ac utriuſque aetas exponitur*. *Unum tamen ab altero minime diſtinguendum eſſe coniicitur*. XXI. Nicias. *Pſeudeponymum hunc eſſe*, *minimeque cum Elpinice Eponymo confundi poſſe contra Meurſium*, *ac Dodvellum oſtenditur*. *Eius annus inquiritur*. XXII. Mneſithides. *Inſignis Meurſii error indicatur*. *Mneſithidis huius annus ex Aeſchine contra Demoſthenem demonſtratur*. XXIII. Chaerondas *Maxima in Archontis Chaerondae nomine*, *atque anno perplexitas oſtenditur*, *atque dirimitur*. *Chaerondam ſemel*, *iterumque duobus annis Pſeudeponymum fuiſſe probatur antequam Faſtis velut Eponymus inſcriberetur*. *Plutarchi locus contra Meurſium defenditur*, *ac illuſtratur*. *Dionyſii locus accuratius exponitur*, *ac emendatur*. *Alter Plutarchi locus reſtituitur*. XXIV. Eutycles. *Hunc etiam Pſeudeponymum fuiſſe oſtenditur*, *eiuſque annus definitur*. XXV. & XXVI. Heropythes, & Nauſicles. *Utrumque ex Eponymis eximendum eſſe probatur*, *atque annus*, *quo uterque imperavit*, *ex Demoſthene indicatur*. XXVII. Xenias. *Scaligeri*, *Meurſii*, *ac Dodvelli error notatur*. *Xeniam Pſeudeponymum fuiſſe oſtenditur*, *eiuſque aetas exploratur*. XXVIII. Phocion. *Strategis hic potius*, *non Novemviris accenſendus demonſtratur*. *Plutarchi locus exponitur*, *ac illuſtratur*; *ſimulque Phocion ex Faſtis eximitur*. XXIX. Epicrates. *Hic neque Eponymis*, *neque Novemviris*, *neque Archontibus aliis inſerendus oſtenditur* ; *ac Ciceronis locus contra Meurſium explicatur*.

XXX.

XXX. & XXXI. Aurelius Ancharenus, & Bentidius Sota. *Utrumque ex Eponymorum Faſtis expungendum eſſe probatur, ac ipſorum aetas definitur.* XXXII. Phaedrias. *Hunc etiam in Eponymorum Faſtis immerito recenſeri innuitur; ipſiuſque aetas inquiritur.* XXXIII. Prulades. *Eponymum hunc eſſe non potuiſſe demonſtratur. Ipſius aetas exponitur, ac vetus Inſcriptio illuſtratur.* XXXIV. Theagenes. *Ipſius aetate Novemviros Athenis ſublatos eſſe probatur. Meurſii error, aut inconſtantia notatur. Suidae locus exponitur. Etymologi error ex Cragio demonſtratur; verumque Etymologi ipſius nomen hactenus ignoratum coniectura definitur.*

DIS-

DISSERTATIO VIII.

IN QUA
PSEUDEPONYMORUM ARCHONTUM OMNIUM
SERIES, ATQUE AETAS DEMONSTRATUR.

I. ARchontum illorum plurimos, qui tum a Demoſthene, tum a variis etiam Scriptoribus aliis memorantur, *Pſeudeponymos* eſſe oportere, ideoque ex Eponymorum Archontum Faſtis expungendos eſſe ſuperiori Diſſertatione iam diximus; quamvis Meurſius Archontes illos Eponymos fuiſſe putaverit, ipſorumque ſingulos Archontum Faſtis inſcripſerit. Optandum vero maxime fuerat ut Palmerius ipſe, qui hunc Meurſii errorem omnium primus oſtendit; & Archontes aliquot a Demoſthene memoratos *non Eponymos* eſſe coniecit; ſimulque Dodvellus, qui nitidam, atque accuratam illam Archontum ſeriem poſt Lydiatum contexuit, quae ceteris omnibus longe clarior, ac uberior haberi merito poterit, Pſeudeponymos Archontes omnes ab Eponymis ita ſeiunxiſſet, ut cum iis temere confundi non poſſent; cum praeſertim Dodvellus ipſe diſcrimen illud ſe deprehendiſſe glorietur, quo Pſeudeponymi facile ab Eponymis diſtinguerentur. Tantum tamen abeſt ut eximius Auctor ille Pſeudeponymorum Archontum ſeriem contexendam ſuſceperit, ut paucos ſolum ex ipſis memoraverit; alioſque plures velut Eponymos in Faſtis reliquerit, quos tamen vere Pſeudeponymos habendos eſſe inferius oſtendetur. Diſcrimen etiam illud inter Eponymos, ac Pſeudeponymos Dodvellus ipſe conſtituit, quod ambiguum certe, vel potius manifeſte falſum haberi facile debeat; nullus denique ex Pſeudeponymis Archontibus illis aetatem demonſtravit; ideoque plurima hac in parte Dodvellus omiſit, ex quibus maxima tum illuſtrandae, tum corrigendae quoque Eponymorum hiſtoriae praeſidia deduci poſſent. Itaque e re futurum putaverim ſi Pſeudeponymos Archontes omnes non a Demoſthene ſolum, ſed a ceteris etiam Scriptoribus omnibus memo-

memoratos recenſeam: ut quemadmodum doctiſſimi Viri Scaliger, Sigonius, Meurſius, Lydiattus, Dodvellus Eponymorum Archontum Faſtos adornarūnt, ſic ipſe quoque Pſeudeponymorum ſeriem ita contexam, ut ipſorum nomina, quae temere plerumque Faſtis adſcripta fuerant, ſimulque tempus oſtendam, quo illorum quilibet dignitatem illam Athenis obtinuit.

II. Atque eiuſmodi quidem Pſeudeponymorum Archontum ſeries a me diſpoſita plurimam certe lucem, niſi mea me fallit opinio, non illuſtrandis ſolum, ſed corrigendis etiam Eponymorum Faſtis conferre poterit. Etenim ubi Pſeudeponymi Archontes omnes, qui vel ob nominis affinitatem, vel Scriptorum incuriam in Eponymorum Faſtos irrepſerant, ex Faſtis ipſis expuncti fuerint, accuratior certe, longeque purior Eponymorum ſeries ſupererit: atque hiſtoria quoque, ſive res geſta, quae Pſeudeponymi Archontis nomine conſignata fuerit, ad annum alium, aut tempora mirifice plerumque diſſita transferri non poterit: quod a Meurſio tamen ſubinde factum conſpicimus. Sic, ut exemplo res clarior fiat, cum a Demoſthene memoratur *Mneſithide Archonte* Conventum illum ab Amphictyonibus celebratum eſſe, quo Philippus Macedonum rex Amphictyonum Imperator eſt electus, ſi *Mneſithides* iſte cum altero cognomine confundatur, qui Olympiade LXXX. in Faſtis occurrit, ut a Meurſio factum videmus, Conventus ille, ac Philippi regnum ad Olympiadem LXXX. transferetur; cum tamen ad Olympiadem CX. Conventus ille, ac Philippi regnum ſpectare debeat. Ita, ſi *Polycles* Archon ille, qui in Oratione *De Corona* a Demoſthene nominatur, unus idemque dicatur eſſe cum illo qui Olympiade CXVIII. in Faſtis conſpicitur, ut Meurſius exiſtimavit, neceſſarium plane foret, ut celebris illa Oratio poſt Olympiadem CXIV. adeoque poſt Demoſthenis mortem habita diceretur. Denique, ne exemplis aliis hic immorer, hiſtoriae ſingulae, quae Archontum illorum nominibus inſignitae fuerint, quos & Eponymos, & incertae aetatis eſſe putavit Meurſius incertae quoque, obſcuraeque aetatis eſſe deberent: unde mira ſane perplexitas, temporumque perturbatio in Attica hiſtoria oriretur. Haec, aliaque id genus plurima, quae poſſent afferri, ſuiſque opportunius in locis mox ſubiicientur, per-

perſpicue ſatis oſtendunt quantum ſplendoris, atque praeſidii tum corrigendis, tum illuſtrandis etiam Eponymorum Faſtis ex nitida, & accurata Pſeudeponymorum ſerie manare poſſit.

III. Quantum vero ſplendoris, atque praeſidii ex hac ipſa Pſeudeponymorum ſerie tum corrigendae tum illuſtrandae Graecarum Urbium hiſtoriae haberi ſubinde poſſit, ubi illorum omnium aetas, aut annus, quo Archontis munere perfuncti illi fuerint, rite conſtitutus iam fuerit, ex variis exemplis illis apparet in quibus rerum aliquot geſtarum annus, menſis etiam, ac dies a me nitide, certoque definitus eſſe conſpicitur; cum tamen illa in Scriptoribus aliis obſcura, vel maximo opinionum diſſidio mirifice perturbata videantur. Quis enim aut ex veteribus, aut ex recentioribus etiam Hiſtoricis aperte noverat quo menſe, vel menſis etiam die Phocenſi, vel *Sacro* Bello Phocenſium clade finis impoſitus fuerit, cum veteres, ac recentiores etiam Hiſtorici in definiendo quoque Phocenſis excidii anno diſſideant? Hanc tamen ego omnium primus ex decretis illis oſtendi [1], quae *Mneſiphilo Archonte* facta fuiſſe coaevus, & accuratus Auctor Demoſthenes memoravit. Quis definire unquam poterat quo anni tempore Elatea capta, Chaeronaea expugnata fuerit, atque Iſocrates orator e vivis excеſſerit? quae tamen omnia nitide ex Decretis aliis oſtendi [2], quae *Nauſicle*, & *Heropithe* Archonte, utroque Pſeudeponymo, facta Demoſthenes ipſe nobis exhibuit. Mitto quod Amphictyonici Concilii tempus, Aſclepiorum, atque Heracliorum Feſtorum dies, aliaque id genus plura ex Decretis aliis accuratius exploratis, atque invicem collatis eruuntur, obiterque plura Scriptorum loca aut emendata, aut illuſtrata conſpiciuntur. Itaque, licet ex eiuſmodi Pſeudeponymorum Archontum ſerie Attici Faſti ſuppleri, uberioreſque fieri non poſſint, ſed rariores potius, minuſque pleni ſint futuri; plurimum tamen ſubinde corrigi, vel illuſtrari poterunt, atque in reliquis Atticae Hiſtoriae partibus plurimum ſplendoris accedet, ſi ſeries illa accurate contexta fuerit, atque Archontum illorum quilibet ad propria tempora referatur, ut hic a me factum putaverim. Quandoquidem ergo Archontum omnium aetas, ſi paucos ſolum exceperis, mihi perſpicue deprehenſa fuit, in digerenda illorum ſerie ſolum rationem haben-

(1) Diſſert. III. Num. 17. (2) Ibi Num. 20. 24.

dam eſſe putavi; ut illo nimirum hic ordine recenſerentur, quo illorum quilibet imperavit.

IV. Id unum hic obiter, ſupremoque loco monendum duxerim quod ubi Archontum aliquem a me memoratum *Pſeudeponymum* fuiſſe dixerim, non alio plerumque ſenſu intelligi id velim quam qui ſuperiori Diſſertatione fuſius expoſitus fuit; ut ille nimirum aut ex Novemviris unus, aut Eponymo ſuffectus videatur; aut ſi fortaſſe etiam libeat, Prytaniae Epiſtata cum Dodvello cenſeatur; dummodo tamen ad Archontes Eponymos, illorumque Faſtos minime referatur. Aliquando tamen Archontes aliqui in hac Pſeudeponymorum ſerie ſubinde occurrent, qui neque Prytaniarum Epiſtatae, neque Eponymis ſuffecti, neque Novemviri, neque Athenienſes cenſeri poſſint, ut de *Procle*, *Epaeneto* aliiſque pluribus oſtendetur. Itaque hoc uno ſenſu Archontes iſtos *Pſeudeponymos* appellari, quod temere prorſus in Eponymorum ſeriem irrepſerint, adeoque ex Meurſii, Lydiatti, Dodvellique Faſtis expungi debeant. Quod ſi fortaſſe Archon aliquis hic inter Pſeudeponymos a me recenſitus ad Eponymos ipſos aliqua ratione referri poſſe videatur, ut de *Cebride* ſuſpicari quis poterit, id nihil moror: ſatius tamen duxi illum quoque Pſeudeponymis accenſere, ut accuratius deinde ab aliis inquiri, ac definiri fortaſſe poſſit an Archon ille inter Eponymos, aut Pſeudeponymos potius haberi debeat. Itaque Archontum illorum ſingulos, quos *non Eponymos*, ſive, ut appello, *Pſeudeponymos* eſſe putavi, ipſorumque nomina modo ſubiiciam; ſimulque tempus, aut olympicum annum exponam, quo Archon ille imperavit. Deinde vero ſervato temporum ordine de ipſorum ſingulis ita diſſeram ut initio quidem argumenta proferam, quibus ille ex Eponymorum ſerie expungendus videatur; mox argumenta cetera, vel indicia complectar, quibus ipſius aetas aut coniici, aut definiri fortaſſe poſſit: ac varia ſubinde Scriptorum loca, Atticaeque Hiſtoriae capita accuratius exponam. Archontes autem illos, quos Dodvellus ipſe *non Eponymos* eſſe putavit, aſteriſco notavi; cum ceteros ille Eponymos quidem, ſed *incertae* ignotaeque aetatis eſſe crediderit.

Ante

Ante init. Olymp.		Procles.	
Olymp. 36. vel. 46.		Epaenetus.	
ante Olymp.	67.	Piſiſtratus.	
anno 3. Ol.	75.	Cebris.	
4. Ol.	75.	Themiſtocles.	
2. Ol.	78.	Ariſtides.	
circa Ol.	80.	Myronides.	
circa Ol.	90.	Agyrrhius.	
circa Ol.	90.	Cteſicles.	
circa Ol.	90.	Nicias.	
Ol.	105.	Calamio.	
3. Ol.	105.	Demonicus.	* forte
2. Ol.	180.	Mneſiphilus.	*
3. Ol.	109.	Polycles.	* forte
4. Ol.	109.	Neocles.	*
4. Ol.	109.	Nicocles.	
circa Ol.	109.	Nicias.	
1. Ol.	110.	Mneſithides.	*
1. & 2. Ol.	110.	Chaerondas.	
2. Ol.	110.	Euthycles.	*
2. Ol.	110.	Heropythes.	*
2. Ol.	110.	Nauſicles.	*
circa Ol.	114.	Xenias.	
3. Ol.	115.	Phocion.	
3. Ol.	183.	Epicrates.	
circa an Ch.	200.	Aurelius Ancharenus.	
eodem anno		Bentidius Sota.	
		Phaedrias.	
poſt an. Ch.	320.	Prulades.	* forte
circa an. Ch.	500.	Theagenes.	

V.

Procles

Clemens Alexandrinus in *Protreptico* de veteri Iunonis Samiae ſimulacro diſſerens ait : ϗ τὸ ἄγαλμα τῆς Σαμίας Ἥρας, ὡς φησὶν Ἀέθλιος, πρότερον μὲν ἦν σανίς. ὕϛερον δὲ, ἐπὶ Προκλέους Ἄρχοντος, ἀνδριαντοειδὲς ἐγένετο *etiam Samiae Iunonis* ſimulacrum, *ut ait Aëthlius, prius quidem erat aſſer; poſtea autem, cum eſſet Ar-*

Archon Procles, effiƈta eſt in formam ſtatuae. Itaque Proclem, laudato Clementis teſtimonio, doctiſſimus Meurſius Eponymorum Faſtis inſeruit Libro IV. c. 20. Meurſiique veſtigiis inſiſtens Dodvellus inter Eponymos Proclem enumeravit: quemadmodum Gentianus Herretus Clementis interpres hunc Eponymum, atque Athenienſem Archontem eſſe putaverat. Sed obſcurior ille, ac ambiguus Clementis locus doctiſſimis certe Viris impoſuit; cum Procles iſte neque Eponymorum Faſtis inſcribi, neque ceteris Athenienſium Archontibus accenſeri poſſit; quippe qui non Athenis ipſis, ſed in Samo imperaverit; iiſque temporibus floruerit, quibus vel perpetuorum Archontum dignitas nuper Athenis inſtituta fuerat; vel Atticae regionis incolae Regibus adhuc utebantur; ut perſpicuis ſane, certiſque characteribus mox oſtendetur.

Ac mirari certe quis poterit cur in ſuperiori Clementis loco Meurſius non de Samio, ſed de Athenienſi potius Archonte repente cogitaverit; cum tamen ibi de Samiae Iunonis ſimulacro diſſeratur; ac Aëthlius ille, qui Proclis Archontis nomen, veluti certam temporis notam expreſſit, non Athenienſis, ſed Samius Scriptor fuerit, pluribuſque Libris Samiorum fines, vel ornamenta deſcripſerit, ut ex Voſſio (1), Fabricioque (2) erudimur. Optime quidem novi, ingenueque fateor Samiorum Inſulam aliquando Athenienſium imperio paruiſſe, eoque coloniam ab Athenienſibus deductam eſſe (3); ut Samius proinde Scriptor temporum characteres Athenienſis etiam Archontis nomine deſignare potuerit. At nitide prius oſtendendum fuerat, Samiae Iunonis ſtatuam iis temporibus effictam eſſe, quibus Athenienſium imperio Samus obnoxia fuerat: cum praeſertim Polycrates, aliique tyranni in Samo imperaverint, ut in Hiſtoria conſpicitur (4); adeoque ſemper ambiguum, incertumque eſſe debeat, an Procles ille Athenienſibus, vel Samiis ſolum Principibus ſit accenſendus.

Sed quid coniecturis iſtis hic immoror cum verum Proclis huius imperium, ſimulque aetatem ex Pauſania, & Callimacho perſpicuis, ut opinor, indiciis deprehenderim? Accuratiſſimus Auctor ille ubi Samum a Ionibus, qui illuc habitatum conceſſerant, occupatam dixiſſet ait: *ἡγεμὼν δὲ ἦν τοῖς Ἴωσι*

(1) De Hiſt. Graec. Lib. III. init. pag. 239. (2) Biblioth Graec. Lib. IV. c. 20 nu 9.
(3) Pauſan. Achaic. c. 3. 4. Strabo Lib. XIV. (4) Herod. Lib. III. c. 44. Laert. VIII. ſeg. 3.

Ἴωσι Προκλῆς ὁ Πιτυρέως Ἐπιδαύριος . . . τούτῳ τῷ Προκλεῖ γένος ἦν ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου [1]. *Erat Ionum Dux Procles Pityrei filius Epidaurius . . . genus hic Procles ducebat ab Ione Xuthi filio.* Tum repente ſubdit Pauſanias Leogorum Proclis filium βασιλεύοντα μετὰ τὸν πατέρα *patris in regno ſucceſſorem* ab Epheſiis expulſum eſſe, Samioque regno ſpoliatum Duce Androclo, quem Codri Athenienſium Regis filium fuiſſe, ſimulque cum Athenienſibus Epheſum migraſſe iam dixerat [2]. Itaque iam vehemens, nec iniqua fortaſſe ſuſpicio mihi ſuboritur, quod Procles ille a Clemente, ſive ab Aëthlio memoratus ab illo minime diſtingui debeat, quem Ionum Ducem, Samiorumque regem, aut principem appellat Pauſanias: quo plane fieret Proclis aetatem ad Codri tempora referendam eſſe, qui iuxta Petavii calculum anno ante Chriſtum 1091. Athenienſium Regum poſtremus imperium obtinuit; adeoque Proclem neque Eponymorum, qui tum nulli fuerant, neque Athenienſium Principum Faſtis inſcribi poſſe.

Si Pauſaniae tamen, ſimulque Callimacho fides habenda ſit, Samiae Iunonis ſtatua longe antiquior cenſeri debet, quam, ut ad Codri, vel Proclis huius aetatem referri illa poſſit; adeoque, ſi Proclis aetate formata illa fuit, ut teſtatur Aëthlius, Procles alius antiquior admittendus erit, qui Theſei temporibus imperaverit. Certe Pauſanias aſſerit [3] Iunonis, ἄγαλμα *ſimulacrum*, quod in Samo viſebatur a Smilide formatum eſſe, ſmilidemque iſtum Daedali aetate floruiſſe: quem Theſeo Athenis regnante hoc eſt 1230. annis ante Chriſtum vixiſſe Diodorus [4], aliiqui plurimi [5] prodidere; ergo tunc Procles etiam ille imperaverit, quo Archonte ſimulacrum effictum eſſe teſtatur Aëthlius. Callimachus vero apud Euſebium [6] de veteri, rudiorique Samiae Iunonis ſimulacro diſſerens, ac Iunonem ipſam alloquens ait:

Οὔπω Σκέλμιον ἔργον ἔης ξόανον, ἀλλ᾽ ἐπὶ τεθμὸν
  Δὴ νεογλύφων ὦναξ θεὰ ἦσθα σανίς.
Ὧδε γὰρ καθιδρύοντο θεοὺς τότε. καὶ γὰρ Ἀθηνᾶς
  Ἐν Λινδῷ Δαναὸς λεῖον ἔθηκεν ἕδος.

Inſignis autem iſte Callimachi locus, quem certe miror doctiſſimae Daceriae diligentiam effugiſſe, adeoque in nitidiſſima Calli-

(1) In Achaic. c. 4. (2) Ibi c. 2. (3) Ibi c. 4. (4) Lib. IV. c. 61. (5) Vid. Meurſ. in Theſeo. (6) Praep. Evang. Lib. III. c. 8.

Callimachi editione, quam illa adornaverat, ceteris Poetae Fragmentis minime adiectum eſſe, ita a Khunio latine redditur [1]

Nondum eras Celmium opus, nempe ſimulacrum ex ligno politum, ſed ad legem.
Recens politorum aſſerum, o regina Dea, aſſer eras.
Ita enim tum temporis Deos dedicabant: nam etiam Minervae
In Lindo Danaus levigatum poſuit ſimulacrum.

Ibique feliciter, accurateque Khunius obſervat *Schelmium*, vel *Celmium opus* vocari, quod arte, ferroque elaboratum ſit, poſtquam Celmis ex Idaeis Dactylis unus ferrum invenerat [2]; ſimulque ſubindicat Σμίλιον ἔργον *Smilium opus* hic legi poſſe, ut Callimachus ipſe cum Pauſania conſpiret, qui Samiae Iunonis ſimulacrum *Smilium*, vel *Smilidis opus* fuiſſe dicit. Denique Khunius ipſe adnotavit Samiae Iunonis imaginem, quae prius aſſer erat, in ſtatuae formam, *ſub Praetore Procleo*, Clemente teſte, effictam eſſe: nihilque tamen de Proclis huius imperio, aut aetate commemorat.

At, ſi diſſidentes illae Callimachi, Aëthlii, Pauſaniaeque ſententiae rite componi, ſimulque coniungi poſſint; ſive, quod veriſimilius exiſtimo, Pauſaniae autoritas ceteris omnibus ſit anteferenda, dubitari certe non poterit quin Samiae Iunonis ſtatua Theſei temporibus effićta fuerit; adeoque Procles ille, quo Archonte id contigiſſe ſcribit Aëthlius, ad illa tempora ſpectaſſe debeat, quibus Athenis Eponymi inſtituti certe non fuerant; ut proinde Procles ex Eponymorum, vel Athenienſium Archontum Faſtis expungi debeat.

VI.

Epaenetus.

Antigonus Caryſtius in Libro *de Mirabilibus Narrationibus* c. 133. ait Ἵππων ὁ Ῥηγῖνος Περὶ τῶν λεγομένων τόπων Φθείρειν τὰ ἐμπίπτοντα τοιοῦτόν τι γράφει. Φησὶν ἐν Ἀθήναις, ἐπὶ βασιλέως Ἐπαινέτου, ὀλυμπιάδος ἕκτης καὶ τριακοστῆς, ἐν ᾗ Ἀρυτάμας Λάκων νικᾷ στάδιον, τῆς Σικελίας ἐν Παλικίοις οἰκοδομηθῆναι τόπον, εἰς ὃν ὅστις ἂν εἰσέλθῃ, εἰ μὲν κατακλιθείη, ἀποθνήσκει. εἰ δὲ περιπατοίη, οὐδὲν πάσχειν . . . *Hippo Rheginus de locis, quae res incidentes perdunt, ſic ſcribit: Athenis regnante Epaeneto, Olympiade XXXVI. qua Ary-*

(1) In Notis ad Pauſan. loco cit. (2) Vid. Heſych. in Calmis.

Arytamas Laco ſtadium vicit, in Sicilia apud Palicios locum exaedificatum fuiſſe, in quem ſi quis ingreſſus ſe reclinaſſet; mortuus fuerit; ſin obambulaſſet, nihil mali paſſum eſſe.

Meurſius, qui elegantem hunc Antigoni Libellum perpetuis obſervationibus illuſtravit, admonet Olympiade XXXVI. non *Arytamantem Lacedaemonium*, ſed *Phrynonem Athenienſem* veluti ſtadio victorem in Euſebii Chronico memorari, atque Epaenetum hunc *improprie* βασιλέα *regem* ab Antigono vocari, cum Archon ab illo appellandus eſſet. Itaque Epaenetum iſtum Eponymorum Archontum Faſtis inſeruit [1], quamvis in Scaligeri, vel ut Meurſius appellat, Anonymi ſerie deſideretur. Petavius etiam, Lydiattus, ac Dodvellus Epaenetum ipſum, laudato Antigoni teſtimonio, ceteris Eponymis adiunxere, incertumque fore putarunt an Olympiade XXXVI. *Arytamas*, aut potius *Phryno* ſtadio victor haberi debeat.

At, niſi plurimum hic ego fallor, ambiguus ille Antigoni locus obſcurior eſt certe, quam ut ipſius praeſidio Epaenetus iſte veris Athenienſium Archontibus adiungi poſſit. Quis enim nitide, certoque dixerit Epaenetum illum Athenarum potius, quam Siciliae, vel alterius regionis, Principem, vel Regem fuiſſe, cum Hippo, vel ut doctiſſimi viri Voſſius [2], ac Fabricius [3] opinantur, Hypis ille hic ab Antigono quidem, aliiſque Scriptoribus *Rheginus*; ſed ab aliis tamen [4] *Metapontinus*, atque ab aliis etiam *Samius* appellatur? Itaque cur Siculus, aut Italus, aut Samius Scriptor Athenarum potius, quam propriae regionis Principem, veluti perſpicuam temporis notam, expreſſerit? Cumque praeſertim rem in Sicilia geſtam commemoraret, illam Athenienſis potius, quam Civium ſuorum Regis nomine conſignaverit? Quod ſi Samius etiam, vel Siculus Scriptor ille, Athenienſis anni characterem, Diodori, aliorumque inſtar, adhibuiſſe dicatur, adeoque Athenienſium Faſtos prae oculis habuiſſe, divinari certe vix poterit cur Epaenetum non *Archontis*, ſed *Regis* nomine decoraverit, quamvis Hippo, vel Hypis ille circa Olympiad. LXXV., adeoque ipſa fere Epaeneti aetate floruerit. Video quidem levioribus coniecturis iſtis facile reponi poſſe Epaenetum *improprie Regem* appellari; ſed perſpicuum tamen certumque

(1) De Arch. Ath Lib. I. c. 11. (2) De Hiſt. Graec. Lib. III. c. 1. & IV. car. 3. (3) Bibl. Graec. Lib. II. c. 23. num. 20. (4) Cenſorin. de die Nat. c. 3.

que fore quod Athenis ille imperavit, cum Antigonus, aut Hippo diſerte dixerit φησὶν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ βασιλέως Ἐπαινέτου, quod Volfius, Meurſiuſque reddidere *Athenis Epaeneto regnante*. Sed haec ipſa verborum ſeries, dicendique formula indicio eſſe poterit Antigoni textum fortaſſe vitiatum eſſe; atque inſolens illa verborum textura vix patitur ut Antigoni locus latine reddi poſſit *regnante Athenis Epaeneto*. Certe, ſi Scriptor ille innuere voluiſſet Epaenetum hunc Athenienſium regem fuiſſe, nativa, ſolemnique formula dixiſſet ἐπὶ βασιλέως Ἀθηναίων, vel ἐν Ἀθήναις, Ἐπαινέτου *regnante Athenis Epaeneto*; adeoque voces illae ἐν Ἀθήναις *Athenis* hic temere in alienum locum irrepſere, vel certe mendum praeſeferunt. Itaque primum ſuſpicor in Antigoni verbis poſt φησὶν lacunam irrepſiſſe, in qua Scriptoris illius nomen exciderit, ex quo hiſtoriolam hanc Hypis exſcripſerat. Deinde vero non ἐν Ἀθήναις *Athenis*, ſed ἐν Αἰτναίοις *in Aetnaeis*, vel quidpiam ſimile reſcribendum eſſe coniicio; ut Operis nempe titulus, vel argumentum exprimatur, in quo Scriptor ille hiſtoriam hanc expoſuerat. Suſpicionem hanc mihi iampridem iniecerat Stephanus; qui de Palice urbe diſſerens, ac de Palicis, unde civitas illa nomen obtinuit, citat Silenum in II. Αἴτνης *Aetnae*; atque Aeſchylum ἐν Αἰτναίοις *in Aetnaeis*: quemadmodum etiam Macrobius [1], qui accuratiſſime, uberrimeque de Palicis agit, Aeſchylum ἐν Αἴτνᾳ & ipſe veluti auctorem inducit; aſſeritque quod Deos Palicos *primus omnium Aeſchylus tragicus, vir utique Siculus, in literas dedit*; ut ipſum proinde Cicero [2] non modo veluti Poetam, ſed etiam ut Pythagoraeum quoque Philoſophum laudaverit. Quemadmodum ergo Silenus, atque Aeſchylus, qui anno 4. Olympiad. LXXVII. Athenis digreſſus in Siciliam conceſſit, Palicos Deos ἐν Αἰτναίοις carminibus celebravit, ita quoque facile vel coaevus; vel antiquior Scriptor alius eodem prorſus operis argumento, tituloque de Palicis diſſeruerat, ut ex illo proinde Hippon exſcribere potuerit, quae de Palicorum Fano, ac graveolentibus, noxiiſque in illo crateribus memoravit: quo plane fieret in Antigoni textu pro ἐν Ἀθήναις *Athenis* longe commodiori, clariorique ſenſu reſcribi poſſe ἐν Αἰτναίοις *in Aetnaeis*. Nihil hic tamen levioribus coniecturis iſtis innixus temere

(1) Saturn. Lib. V. c. 19. (2) Tuſc. Lib. II. c. 10.

mere definire nunc velim; atque illa ſolum complecti libuit, quae indicio fortaſſe eſſe poſſint ambiguum plane, obſcurumque fore an Epaenetus ille Athenis imperaverit, atque Eponymorum Archontum Faſtis ſolo Antigoni teſtimonio repente, certoque inſcribi debeat.

Quid vero ſi & errorem alium, qui in Antigoni textum irrepſerat, eodem ipſo coniecturae genere oſtendam, ſimulque rationem exponam, qua leviter ille corrigi, ſanarique poſſit? Olympiadis XXXVI. victor ab Antigono *Arytamas Lacon* fuiſſe dicitur; cum tamen Meurſio ipſo teſte, Olympiadis eiuſdem victor ab Euſebio nominetur Φρύνων Ἀθηναῖος, ὃς Πιττακῷ μονομαχῶν ἀνῃρέθη *Phryno Athenienſis, qui ſingulari certamine cum Pittaco congreſſus interemptus eſt*. Itaque dubitari non poterit quin alteruter ex Scriptoribus illis in exprimendo victoris nomine erraverit. At error iſte longe facilius in Antigoni, quam in Euſebii, textum admitti poterit. Siquidem Phrynonem Athenienſem ante Olymp. XLIII. ex Olympicis ludis palmam tuliſſe, moxque cum Pittaco ſingulari certamine congreſſum interiiſſe nitide, diſerteque Laërtius etiam teſtatur; adeoque *Phrynonis* nomen in Olympionicarum Faſtis iis temporibus admitti debet; cumque aliarum Olympiadum victores ab Euſebio, aliiſve Scriptoribus memorentur, nullus omnino locus extra Olympiadem XXXVI. Phrynoni eſſe poterit. Itaque nullus error in Phrynonis nomine apud Euſebium facile effingi poteſt; longeque veriſimilius in Antigoni textu ſupponi ille poterit; neque tamen accurate, certoque corrigi niſi aliunde ſplendor accedat. Si quis tamen in tanta rerum obſcuritate coniecturae locus hic eſſe poteſt, ſuſpicor quod *Arytamas* ille facile cum *Chryſamaxo* confundi poſſit, qui Olymp XLVI. ſtadio viciſſe dicitur; cum uterque Lacon fuerit, ſimulque maxima in nominibus affinitas, adeoque erroris occaſio videatur. Ergo in Antigoni textu fortaſſe reſcribi poterit Ὀλυμπιάδος ἕκτης καὶ τεσσαρακοστῆς, ἐν ᾗ Χρυσάμαξος Λάκων νικᾷ στάδιον *Olympiade* XLVI., *qua Chryſamaxus Lacon ſtadium vicit*; niſi fortaſſe viciſſim verum Olympionicae nomen fuerit *Arytamas*, ut ab Antigono nominatur, adeoque in Euſebii textu pro Χρυσάμαξος Λάκων *Chryamaxus Lacon* reſcribendum ſit Ἀρυτάμας ὁ Λάκων *Arytamas Lacon*. Quod ſi vel in Antigoni, vel in Euſebii textum error irrepſit, atque alteruter ex illis ex al-

tero eſt corrigendus, perſpicuum exinde fiet quod Epaenetus ille, quicumque demum is fuerit, non ad XXXVI., ſed ad XLVI. Olympiadem referri debet, atque in illa anno 1., ſi fortaſſe ita libeat, Athenienſium Faſtis inſcribi.

VII.

Piſiſtratus.

Thucydides Libro VI c. 54. de Piſiſtrati Tyranni poſteris loquens ait: ϗ ἄλλοι τε αὐτῶν ἦρξαν τὴν ἐνιαύσιον Ἀθηναίοις ἀρχὴν, ϗ Πεισίστρατος ὁ Ἱππίου τοῦ τυραννεύσαντος υἱὸς τοῦ πάππου ἔχων τοὔνομα: *& cum alii ex ipſis annuum imperium apud Athenienſes obtinuerunt, tum Piſiſtratus Hippiae eius, qui Tyrannus fuerat, filius, avi nomen ferens.*

Ex eiuſmodi Thucydidis teſtimonio deduxit Meurſius Lib. IV. c. 20. quod Piſiſtratus ille Hippiae filius, tyrannique Piſiſtrati nepos, Eponymus Athenis Archon fuit; adeoque Piſiſtratum ipſum Faſtis adſcribendum eſſe putavit. Haec ipſa quoque Meurſii opinio non Dodvello ſolum, ſed etiam Lydiatto [1] probata fuit; cumque ille arbitretur Piſiſtratum hunc Archontis munere perfunctum eſſe dum Hippias ipſius pater Athenis tyrannidem exercuit, Piſiſtrati Archontis annus inter Olympiadem LXVI. & LXVII. incideret, cum Hippias Hipparcho fratre e vivis ſublato anno 3. Olymp. LXVI. tyrannidem occupaverit, atque anno 3. Olymp. LXVII. Athenis a Cliſthene eiectus fuerit.

Ego vero Piſiſtratum hunc inter Eponymos habendum eſſe non dixerim, neque ex ſuperiori Thucydidis teſtimonio id ſatis feliciter, & accurate deduci poſſe putaverim. Siquidem accuratiſſimus Auctor ille de Piſiſtratidarum tyrannide loquens, quae 35. annorum ſpatio viguit [2], haec habet τὰ δὲ ἄλλα αὐτὴ ἡ πόλις τοῖς πρὶν κειμένοις νόμοις ἐχρῆτο, πλὴν καθόσον ἀεί τινα ἐπεμέλοντο σφῶν αὐτῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἶναι. ϗ ἄλλοι τε αὐτῶν ἦρξαν τὴν ἐνιαύσιον Ἀθηναίοις ἀρχὴν, ϗ Πεισίστρατος ὁ Ἱππίου τοῦ τυραννεύσαντος υἱὸς τοῦ πάππου ἔχων τοὔνομα. ὃς τῶν δώδεκα θεῶν βωμὸν τοῦτον ἐν τῇ ἀγορᾷ ἄρχων ἀνέθηκε, ϗ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος Πυθίου .... τοῦ δ' ἐν Πυθίου ἔτι ϗ νῦν δῆλόν ἐστιν ἀμυδροῖς γράμμασι, λέγον τάδε

Μνῆμα

(1) Ad Marm. Oxon. pag. 77. (2) Ariſt. Polit. Herod. V. & Iuſtin. II.

Μνῆμα τόδε ἧς ἀρχῆς Πεισίστρατος Ἱππίου υἱὸς
Θῆκεν Ἀπόλλωνος Πυθίου ἐν τεμένει.

In ceteris vero Civitas legibus antea latis utebatur, praeterquam quod operam provide dabant, ut ſemper aliquis de ſuo ipſorum numero Magiſtratum gereret: & cum alii ex ipſis annuum imperium apud Athenienſes obtinuerunt, tum Piſiſtratus Hippiae eius, qui Tyrannus fuerat, filius, avi nomen ferens; qui cum eſſet Archon aram duodecim Deorum in Foro dedicavit, & illam, quae eſt Apollinis in Pythii templo . . . . *& illius, quae in* Apollinis *Pythii templo erat, etiam num tota extat inſcriptio literis evanidis pene in haec verba*

In Pythii Phaebi Piſiſtratus aede locavit
Imperii Hippiades haec monumenta ſui.

Itaque, ſi integer ille Thucydidis contextus obſervetur, id unum inferri fortaſſe poterit quod inter Archontes, ſive Novemviros, aut Magiſtratus alios ſemper Piſiſtratidarum aliquis cooptari conſueverat; non vero quod Archontis Eponymi dignitatem ſingulis annis illis Piſiſtratidarum aliquis occupaverit. Ac certe, ſi principatus ille, vel ἀρχὴ de ſuprema ſolum dignitate, atque Eponymo Archonte intelligenda foret, Archontes omnes, qui Piſiſtratidarum temporibus in Faſtis occurrunt, ad Piſiſtratidarum genus referri deberent; cum tamen *Hegeſiſtratus*, qui inchoata iam Piſiſtrati tyrannide; anno ſcilicet 1. Olympiade LV. Archon fuit ad Piſiſtrati genus minime ſpectaverit; neque *Euthydemus* ille, qui anno 1. Olym. LVI. aut *Heraclides*, qui anno 4. Olym. LXI. aut denique *Miltiades*, qui anno 1. Olymp. LXIV. Archon fuit; ut ex ipſo Piſiſtratidarum ſtemmate facile cognoſci poteſt. Ergo Piſiſtratus ille inter Novemviros quidem, ſive Archontes, aliorum inſtar, haberi fortaſſe poterit; ſed Pſeudeponymus tamen cenſendus erit, adeoque in Eponymorum Faſtos minime referendus; alioquin, ſi Piſiſtratus ille Hippiae filius tanquam Eponymus habendus eſſet, definiri certe vix poterit cur Hipparchus etiam, Theſſalus, atque Hippias Piſiſtrati maioris filii veris Eponymis accenſendi non fuerint, cum certe ipſorum quilibet ex Thucydidis teſtimonio annuum Athenis imperium obtinuerit.

Digitized by Google

VIII.

Cebris

Cebridem iſtum inter Eponymos Athenienſium Archontes enumerat, incertaeque ſimul aetatis fuiſſe dicit Meurſius Lib. IV. c. 20., Meurſiique veſtigiis inſiſtens Dodvellus. Uterque vero Cebridis nomen, ac principatum ex Heſychii teſtimonio collegit, qui in Ἀγοραῖος haec habet: Ἑρμῆς ὅτως ἐλέγετο ὄντως, καὶ ἀφίδρυτο Κεβρίδος ἄρξαντος, ὡς μαρτυρεῖ Φιλόχορος ἐν τρίτῳ. *Forenſis. Mercurius ita vocabatur; erectuſque fuit Cebride Archonte, ut teſtatur Philochorus in tertio.*

Ac Cebridis quidem Archontis huius mentio nuſpiam alibi, quod certe ego noverim, nobis occurrit; ſed Mercurius tamen ille Ἀγοραῖος, ſive *Forenſis*, a variis Scriptoribus memoratur, ut exinde facile Archontis ipſius aetas fortaſſe coniici poſſit, ſimulque definiri an inter Eponymos haberi ille debeat. Ita Pauſanias in Atticis: Ἰοῦσι δὲ πρὸς τὴν Στωάν, ἣν ποικίλην ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῶν γραφῶν, ἔστιν Ἑρμῆς χαλκοῦς καλούμενος Ἀγοραῖος, καὶ πύλη πλησίον (1). *Pergentibus vero ad Porticum, quae a picturae varietate Poecile*, ſeu varia, *dicitur, Mercurius aeneus in conſpectu eſt, quem Forenſem vocant; & prope eſt Porta*. Demoſthenes etiam in Oratione *adverſus Evergum* Mercurii *prope Portulam* meminit: περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν πρὸς τῇ πυλίδι *ad Mercurium, qui eſt prope Portulam:* quem Demoſthenis locum ita Harpocration exponit: Ἑρμῆ: ὁ πρὸς τῇ πυλίδι. Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Εὐέργου, καὶ Μνησιβούλου. Φιλόχορος ἐν πέμπτῳ Ἀτθίδος φησὶν ὡς οἱ ἐννέα Ἄρχοντες ταῖς φυλαῖς ἀνέθησαν Ἑρμῆν παρὰ τὸν πυλῶνα τὸν Ἀττικόν. *Mercurius prope Portulam. Demoſthenes in Oratione adverſus Evergum, & Mneſibulum. Philochorus in quinto Atthidis* Libro *dicit quod novem Archontes Mercurium prope Portam Atticam tribubus erexerunt*. Eiuſmodi vero Harpocrationis teſtimonium totidem plane verbis Suidas exſcripſit; niſi quod ultimae voces illae τὸν Ἀττικόν *Atticam* in Suida deſiderantur: quemadmodum fere Meurſius ipſe Harpocrationis locum hic proferens illas omiſit, ſive quod temere, alienaque manu inſertae viderentur; ſive quod in ipſis vitium aliquod irrepſiſſe ſuſpicaretur. Ac certe, ſi voces illae ad

(1) Attic. c. 15.

ad *τὸν πυλῶνα Portam* referantur, immerito prorſus, temereque adiectae cenſeri illae poterunt, cum nulla Athenis Porta fuerit, quae peculiari quadam ratione *Attica* diceretur, ut ex illarum numero, ac ſerie deprehendi poteſt, quam Meurſius in *Athenis Atticis* Lib. III. c. 12. accurate contexuit. Sin vero ad Mercurium ipſum referri illae debeant, quid Mercurius illa prope Athenienſem Portam erectus hic *Atticus* nominatur: perinde quaſi vel Boeotii, vel Corinthii quoque Mercurii ſtatua Athenis extiterit? Itaque mendum in vocibus illis agnoſci debet. Ac initio quidem conieceram reſcribendum eſſe *τὸν Ἀγοραῖον Forenſem*, ut nimirum exprimeretur Mercurium illum, qui prope Portam erectus fuerat, unum eundemque fore, qui *Forenſis* etiam appellabatur: quo plane fieret ut Harpocration cum Pauſania mirifice conſpiraret. Suſpicor tamen etiam *τὸν Ἄκτιον*, ſive *τὸν Ἀκταῖον Litoralem* legi poſſe; ut nempe exprimatur Portam illam, cui proxima Mercurii ſtatua viſebatur, eam fuiſſe, quae litori finitima foret, atque ex Urbe in litus deduceret. Certe Lycurgus in Oratione *adverſus Leocratem* Portulae cuiusdam meminit, quae litus reſpiceret: *ὐκ ἐκ τῆς ἀκτῆς κατὰ τὴν πυλίδα ἐμβαίνυσιν οἱ κατ᾽ ἐμπορίαν πλέοντες, ἀλλ᾽ ἐκ τῦ λιμένος non e litore iuxta Portulam ingrediuntur qui mercaturae exercendae gratia adnavigant, ſed e portu*. Sed accuratius hic tamen inquirendum foret an Pauſaniae, aliorumque teſtimonia de Portula eiuſmodi intelligi poſſint: quod eo fortaſſe loci diligentius exſequar ubi de Atticae Populis, ipſorumque ritu ſubtilius diſſeram. Interim vero mihi de Cebridis Archontis aetate agendum intelligo. Meurſius in *Athenis Atticis* Lib. I. c. 5. ſuperiora veterum teſtimonia commemorat, atque unum proinde eundemque fore arbitratur Mercurium, qui & *Ἀγοραῖος Forenſis*, & *πρὸς τῇ πυλίδι prope portulam*, & *παρὰ τὸν πυλῶνα prope portam* dicatur; cumque ignoraverit aetatem, qua Mercurius ille Forenſis dicatus Athenis fuerit, Cebridis quoque Archontis aetatem incertam reliquit, plurimamque nobis ſuſpicandi occaſionem exhibuit, an Cebris ille iis temporibus imperaverit, quibus Archontum Faſti pleni ſunt, ideoque Pſeudeponymus ſolum haberi debeat. Illuſtria tamen hic duo Scriptorum teſtimonia ego proferam, ex quibus plurima certe lux affulgere videtur, ut ſtatuae illius antiquitas, ſimulque

que Cebridis Archontis aetas deprehendi poſſit; cum praeſertim utrumque ex teſtimoniis illis doctiſſimi Meurſii, qui cetera laudato loco diligenter exſcripſerat, induſtriam effugerint. Itaque Pollux Lib. VII. c. 2. ſect. 15. De mercatoribus agens ait: τούτων δὲ καὶ θεοὶ ἴδιοι, ὁ Ἐμπολαῖος Ἑρμῆς, καὶ ὁ Ἀγοραῖος *horum vero peculiares Dii fuere Mercurius Mercatorius, & Forenſis*: atque Ariſtophanes ipſe in Acharn. Act. III. Scen. 3. Megarenſem quendam mercatorem inducit, qui Mercurium ἐμπολαῖον *Mercatorium* invocat; quemadmodum in Equit. Act. I. Scen. 3. Cleonem, atque Agoracritum ita colloquentes inducit

Κλε. = Ὁμολογῶ κλέπτειν. σὺ δ' οὐχί;
Αγο. = Νὴ τὸν Ἑρμῆν τὸν ἀγοραῖον
= Κἀπιορκῶ γε βλεπόντων
Cle. *Fateor eſſe furem: an & tu?*
Ag. *Nae per Mercurium Forenſem.*
Peiero, viſus licet ſim.

Quo certe loco nullus hic dubito quin Ariſtophanes Mercurium illum Forenſem reſpexerit, cuius ſtatua Cebride Archonte, ut teſtatur Heſychius, erecta fuerat: cum praeſertim vetus Comici Scholiaſtes ad illa verba notaverit: ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ ἵδρυται Ἑρμοῦ ἀγοραίου ἄγαλμα *in medio Fori Mercurii Forenſis ſtatua erecta eſt*. Itaque, ſi Ariſtophanis aetate Mercurii Forenſis ſtatua erecta iam fuerat, Cebris ille ante Olymp. LXXXVIII. annum 4., quo *Equites* in Scenam prodiere, imperaſſe debuit; non tamen Eponymus eſſe ille potuit, niſi ipſius principatus ante Olympiadem LXXI. transferatur: cum ab eiuſmodi LXXI. Olympiade Archontum Faſti pleni ſint. At, ſi Mercurius ille Ἀγοραῖος *Forenſis* unus, idemque fuerit cum Mercurio qui πρὸς τῇ πυλίδι *prope portam* vocatur, ut Meurſius olim exiſtimavit, tunc Cebris ille, quo Archonte erectus fuiſſe dicitur, Pſeudeponymus certe exiſtimari, adeoque ex Faſtis expungi debet. Id perſpicue nobis oſtendit eximius alter Harpocrationis locus, quem a Meurſio vel ignoratum, vel diſſimulatum eſſe conſpicio; cum tamen ſuperiori, quem Meurſius exſcripſit, longe hic clarior, & accuratior videatur. Siquidem Harpocration in Πρὸς τῇ πυλίδι Ἑρμῆς haec ait: Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Εὐέργου. Φιλόχορος ἐν τῇ πέμπτῃ Ἀθηναίων

φησί

Digitized by Google

φησὶ περὶ τȣ̃ πρὸς τῇ πυλίδι Ἑρμȣ̃ ὡς ἀρξάμεναι τειχίζειν τὸν Πειραιέα οἱ ἐννέα Ἄρχοντες τȣ̃τον ἀνεθέντες ἐπέγραψαν

Ἀρξάμενοι πρῶτοι τειχίζειν οἵδ᾽ ἀνέθηκαν
Βȣλῆς, ϗ δήμȣ δόγματι πειθόμενοι.

Demoſthenes in Oratione adverſus Evergum. Philochorus in quinto Libro *Athenienſium de Mercurio prope Portam ait quod nōvem Archontes Piraeeum aedificare incipientes* Mercurium *iſtum dedicantes inſcripſerunt*

Incipientes primi aedificare hi dedicarunt
Senatus, ac Populi Decreto obtemperantes.

Quo certe loco facile reſcribendum putaverim ἐν τῇ πέμπτῃ Ἀτθίδος *in quinto Atthidis* libro, ut in ſuperiori Harpocrationis ipſius teſtimonio, aliiſque Scriptoribus aperte conſpicitur, qui Philochori Libros τῆς Ἀτθίδος *Atthidis* citare ſolent: quemadmodum in Heſychii textu pro τρίτῳ *tertio* facile reſcribi debet πέμπτῳ *quinto*, ut Heſychius ipſe cum duplici Harpocrationis textu conſpiret. Itaque, ſi Mercurius ille πρὸς τῇ Πυλίδι *prope Portam* a Novemviris erectus, dicatuſque fuit dum Piraeei conſtructio primum ſuſcepta fuit, idque anno 3. Olympiade LXXV., quo Eponymus in Faſtis Archon *Adimantus* reperitur, contigiſſe debuit, ut ſequenti numero demonſtrabitur, Mercurii ipſius dedicatio ad Olympiadem LXXV. referri debet; ideoque, ſi Mercurius ἀγοραῖος *Forenſis* Archonte Cebride dedicatus unus idemque dicatur eſſe cum Mercurio τῷ πρὸς τῇ πυλίδι *qui erat prope Portam* Cebris ille eadem Olympiade imperaſſe debuit, adeoque cum Faſti pleni ſint, Eponymus eſſe non potuit; ſed ad Pſeudeponymos omnino referri ille debet. Video quidem Forenſis, aereique Mercurii dedicationem ita a Luciano [1] deſcribi perinde quaſi poſt Epicuri, Stoicorumque tempora contigerit. At feſtivus ille Deorum irriſor facile tempora ſuſdeque invertit, ac plurima locis, temporibuſque mire diſſidentia confundit: adeoque cum perſpicuis Scriptorum aliorum teſtimoniis Luciani autoritas, quaecumque illa fuerit, conferri certe non poteſt.

IX.

(1) In Iove Trag.

IX.

Themiſtocles.

Themiſtoclem Neoclis filium bellica virtute, ac Marathonia, ſimulque Salaminia victoria illuſtrem Archontis aliquando munere perfunctum eſſe ſcribit Thucydides Lib. I. c. 93. Ἔπεισε δὲ καὶ τοῦ Πειραιῶς τὰ λοιπὰ ὁ Θεμιστοκλῆς οἰκοδομεῖν. ὑπῆρκτο δ᾽ αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀρχῆς, ἧς κατ᾽ ἐνιαυτὸν Ἀθηναίοις ἦρξε, *perſuaſit ut reliquas Piraeei* partes *aedificarent : eius enim pars aedificari prius eſt coepta quo tempore ipſe annuum Magiſtratum gerens, Athenis praefuit*, ubi a vetere Thucydidis Scholiaſte notatum conſpicimus κατά τινα ἐνιαυτὸν ἡγεμὼν ἐγένετο, πρὸ δὲ τῶν Μηδικῶν ἦρξε Θεμιστοκλῆς ἐνιαυτὸν ἕνα. Themiſtocles *anno quodam dux fuit*; *atque ante Medica annum unum imperavit*, vel *Archon fuit*. Meurſius Lib. II. c. 3. de Archontibus Athenienſium cum *Themiſtoclis* nomen in Archontum Faſtis a Sigonio concinnatis ad annum 4. Olymp. LXXI. offendiſſet; idemque *Themiſtoclis* nomen ab Anonymo memorari vidiſſet anno 3. eiuſdem Olympiadis, ſuperiora Thucydidis verba ad annum 4. Olymp. LXXI. exſcripſit, ac ſi Themiſtocles ille, qui tum ab Anonymo, tum a Sigonio ad Olympiadem illam referatur, fuerit illuſtris ille Athenienſium Imperator, de quo Thucydides loquebatur; ideoque Piraeei conſtructio anno 3. vel 4. Olympiadis LXXI. inceperit.

Sed doctiſſimus Auctor ille non modo fallitur, ſed inconſtans etiam, ſibique repugnans eſſe conſpicitur. Siquidem Meurſius ipſe Lib. II. c. 9. Diodori, Plutarchi, & Anonymi teſtimonio diſerte docet Piraeei munitionem anno 3. Olymp. LXXV. *Timoſthene* Archonte ſuſceptam eſſe, annoque proximo *Adimanto* Archonte abſolutam. Ac dubitari certe non poterit quin Piraeei conſtructio poſt Salaminiam pugnam ſuſcepta fuerit, quae anno 1. Olymp. LXXV. contigerat, ut praeter Diodorum, Plutarchum, Thucydidem Cornelius etiam Nepos, aliique plures teſtantur; ideoque, ſi Themiſtocles Neoclis filius Archon fuit dum Piraeei munitio primum ſuſcepta fuerat, ipſius principatus, ac Thucydidis verba ad Olympiadem LXXI. referri certe non poterunt. Id optime profecto vidit

vidit Lydiattus [1], qui Themiſtoclem Marathoniae pugnae tempore, ſive anno 3. Olymp. LXXII. adhuc iuvenem fuiſſe dicit, quippe qui vix 35. aetatis annum attingeret; ideoque Olympiade LXXI. contra Solonis leges ſupremam illam Athenis dignitatem obtinere non potuiſſe. Accedit etiam quod cum in Olympicis deinde ludis Themiſtocles Cimonis aemulus foret, Themiſtocles ipſe adhuc, Plutarcho teſte [2], ignobilis erat, quod fieri certe non poterat ſi Eponymi Archontis munere perfunctus eſſet. Denique ſub Adimanto anno 4. Olymp. LXXV. Themiſtocles Athenis Choragus fuit: quod argumento certe eſſe poterit nondum ſupremam in Patria dignitatem illum obtinuiſſe. Itaque Themiſtoclem illum, qui a Sigonio, & Anonymo Olympiade LXXI. memoratur, non alium fuiſſe putat Lydiattus quam Themiſtoclem Neoclis fratrem, adeoque Themiſtoclis imperatoris patruum: cumque ſuperiora tamen Thucydidis verba de Eponymi Archontis imperio intelligenda fore arbitretur, Themiſtoclem quoque Neoclis filium inter Eponymos recenſendum eſſe contendit, ipſumque anno 4. Olymp. LXXV. in Faſtis adſcripſit; ac ſi Piraeei conſtructio, quae anno 3. Olymp. LXXV. *Adimanto* Archonte ſuſcepta iam fuerat, anno ſequenti *Themiſtocle* Athenis Archonte fuerit abſoluta. Ea vero de cauſſa veterem illum Thucydidis Scholiaſtem Themiſtoclis huius imperium *ante Medica*, ſive Marathoniam, ac Salaminiam pugnam retuliſſe putat Lydiattus, quod Themiſtoclis ille nomen in Faſtis ad Olymp. LXXI. annum 4. offenderit, ideoque Themiſtoclis imperatoris principatum ad annum illum, ſive ante Medica referendum eſſe temere exiſtimaverit.

Ego vero Themiſtoclem quidem illum, qui Olymp. LXXI. Faſtis inſcribitur Eponymum Athenis Archontem fuiſſe non fluxa Anonymi, ſive Scaligeri autoritate, ſed graviſſimo potius Dionyſii teſtimonio fretus conceſſerim; Themiſtoclem tamen alterum Neoclis filium inter Pſeudeponymos enumerandum, ideoque ex Archontum Faſtis expungendum eſſe putaverim. Ac certe quod anno 4. Olympiadis LXXI. Themiſtocles quidam Eponymus Athenis Archon fuerit, diſerte ſcribit Dionyſius Halicarnaſſaeus Lib. VI. c. 34. *παραλαμβάνουσι τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν Αὐλὸς Οὐιργίνιος Μοντάνος, καὶ Τι. Οὐετύ-*

V v ριος

(1) Ad Marm. Oxo. Pag. 76. (2) In Themiſt.

ριος Γέμινος, ἄρχοντος Ἀθήνησι Θεμιστοκλέους, ἑξηκοστῷ καὶ διακοσιοστῷ μετὰ τὴν κτίσιν ἔτει, μελλούσης εἰς τυπίον τῆς ἑβδομηκοστῆς καὶ δευτέρας ὀλυμπιάδος ἣν ἐνίκα δεύτερον Στησικράτης Κροτωνιάτης creati ſunt Conſules Aulus Virginius Montanus, & Titus Veturius Geminus Archonte Athenis Themiſtocle anno ab V. C. ducenteſimo ſexageſimo inſtante in ſequentem annum *ſeptuageſima ſecunda Olympiade, qua Tiſicrates Crotoniates vicit iterum*. Conſules iſti, ut optime obſervavit Dodvellus (1), inierunt anno 4. Olymp. LXXI. iam affecto; ideoque Conſulibus ipſis iam magiſtratu fungentibus Olympias LXXII. erat incaeptura: ut proinde conſularis anni principium hoc loco olympici anni initium praeceſſerit: cum tamen alibi apud Dionyſium ipſum olympici anni principium ſemper conſularis anni initium praecedat; ſive Dionyſius V. C. annum ineuntem cum anno olympico non incaepturo, ſed iam affecto, ſive labente coniungat. Et ſane Themiſtocles Archon ille nonniſi ad annum 4. Oly. LXXI. ex Dionyſii calculo referri poteſt, cum Dionyſius ipſe Lib. VI. c. 49. aperte dixerit anno 1. Olymp. LXXII. *Diognetum* Athenis Archontem fuiſſe, *Hybrilidem* Archontem alium anno 2. eiuſdem Olympiadis collocaverit.

Itaque mirari iam ſubit quod eximium hunc Dionyſii locum Meurſius, ac Lydiattus praeterierint; ac Dodvellus ipſe, qui integrum illum exſcripſit in Chronologia Dionyſiana, in contexenda tamen Archontum ſerie Themiſtoclem ex Lydiatti hypotheſi in exeunte anno 4. Olymp. LXXV. & ineunte 1. Olymp. LXXVI. collocaverit; ſimulque Themiſtoclem iſtum ad annum 3. & 4. Olympiadis LXXI. retulerit, atque anno 1. & 2. Diognetum inſeruerit: perinde quaſi exeunte anno 4. Olymp. LXXI. & ineunte 1. Olymp. LXXII. inter Themiſtoclem, atque Diognetum Archon alius admitti debeat; cum tamen ex perſpicuo Dionyſii loco manifeſtiſſime demonſtretur quod Themiſtocles ille Archon fuit exeunte anno 4. Oly. LXXI. & ineunte 1. Oly. LXXII., ut ipſe quoque Dodvelli calculus, & obſervatio requirit. Atque iſta quidem de Themiſtocle illo veteri differenda fuerant, ut ipſius ἀρχὴ *principatus* perſpicuo certoque teſtimonio oſtenderetur, ipſiuſque ſedes Meurſio incognita, atque a Dodvello temere conſtituta accuratiſſime definiretur.

Quod

(1) In Chronol. Dionyſ.

Quod vero Themiſtocles alter Neoclis filius, atque Athenienſium imperator nunquam Eponymus Athenis Archon fuerit, perſpicue, ut opinor, ex ſuperioribus Thucydidis, Plutarchi, Diodori, aliorumque verbis inferri poteſt. Et enim, ſi Themiſtocles ipſe Archon fuit cum Piraeei conſtructio ſuſcepta fuit, principatus ille in ea tempora, vel annos incidit, quibus Archontum Faſti pleni ſunt, nulluſque proinde locus inter Eponymos eſſe poteſt, qui Themiſtocli concedatur. Certe Plutarchus [1] aſſerit Piraeeum muniri caeptum poſt Plataeenſem victoriam ἐκ δὲ τέτε τὸν Πειραιᾶ κατεσκεύαζε *deinde vero Piraeeum apparavit*; ſicuti Diodorus [2] aperte docet quod Athenienſes *poſt victoriam ad Plataeas acquiſitam ſtatim ad inſtauranda Urbis maenia opes, atque operam contulerunt* Archonte Athenis *Timoſthene* anno 3. Olymp. LXXV. Piraeei vero munitionem anno proximo *Adimanto* Archonte ſuſceperunt. Itaque Themiſtocles anno 4. Olymp. LXXV. Archon fuit, cumque ex Diodoro, ſimulque Dionyſio eiuſdem anni 4. Eponymus Athenis Archon *Adimantus*, anno ſequenti 1. Olymp. LXXVI. *Phaedon* in Faſtis occurrat, Themiſtocles ipſe nonniſi Pſeudeponymus haberi debet, ideoque ex Faſtis expungendus erit; cum inter Adimantum, atque Phaedonem prorſus immerito a Lydiatto inſertus ille fuerit, ut Diſſert. IX. oſtendetur. Ac certe quod in ipſis Eponymorum Archontum Faſtis unus ille Themiſtocles adſcriptus eſſet, qui *ante Medica*, vel Olympiade LXXI. imperavit, ſatis ut opinor oſtendit Thucydidaei Scholiaſtis error a Lydiatto obſervatus. Etenim, ſi Scholiaſtes ille Themiſtoclis ἀρχὴν *principatum* a Thucydide memoratum ante Medica, ſive Olympiadem LXXII. ideo retulit, quod *Themiſtoclis* Archontis nomen in Faſtis ad Olymp. LXXI. viderat, perſpicuum eſt certe quod in Faſtis illis Themiſtoclis alterius nomen Olymp. LXXV. minime reperiebatur; alioquin Scholiaſtes ipſe errandi occaſionem ex Faſtis illis arripere non potuiſſet. Ceterum quocumque demum ex fonte Scholiaſtis error profluxerit, ut Themiſtoclem Neoclis filium ante Medica imperaſſe diceret, perſpicuum eſt tamen quod Themiſtocles ille poſt Medica, atque Olympiade LXXV. Eponymus eſſe non potuit.

Itaque mirari quis poterit cur in definiendo Themiſtoclis Archontis anno Meurſius non modo ſibi non conſtet, ſed inſi-

(1) In Temiſt. (2) Lib. XI. c. 29.

inſignem quoque Diodori locum immerito ſollicitaverit. Etenim in Libro II. c. 1. *de Archontibus Athenienſium* cum Themiſtoclem anno 4. Olymp. LXXI. Faſtis inſcriberet, Piraeei conſtructionem eodem anno, & Archonte factam memoravit. Deinde vero cum Piraeei munitionem ab anno 2. Oly. LXXV. divelli non poſſe intelligeret [1], ad annum ipſum Themiſtoclem Archontem tranſtulit: cumque in Diodori, & Anonymi Faſtis anno 2. Olymp. LXXV. *Timoſthenis* Archontis nomen inſpiceret, utrobique reſcribendum eſſe putavit *Themiſtocles*. At in Scaligeri, Diodorique textu nihil omnino mutandum eſſe non modo plurima oſtendunt, quae paullo ſuperius expoſui; ſed ipſa quoque Marmoris Oxonienſis verba, quibus Eponymus ille, qui Xantippo ſucceſſit, atque Adimantum praeceſſit, adeoque anno 2. Olymp. LXXV. imperavit *Timoſthenes* appellatur: Ἄρχοντος Ἀθήνησι Τιμοσθένους [2] *Archonte Athenis Timoſthene*.

X.

Ariſtides.

Ariſtidem iuſtitia, bellicaeque virtutis gloria celeberrimum poſt Marathoniam pugnam Archontis Eponymi dignitatem Athenis obtinuiſſe nitide, diſerteque tradit Plutarchus [3]; ideoque Ariſtidis nomen anno 3. Olymp. LXXII. optime a Meurſio, Lydiatto, Dodvello, aliiſque Faſtorum Scriptoribus, Faſtis ipſis inſcribitur, quamvis Demetrius Phalereus Ariſtidis principatum, Plutarcho teſte, poſt Plataicam pugnam, adeoque annum 1. Oly. LXXVIII. tranſtulerit. Ita nimirum Plutarchus: μετὰ Φαίνιππον ἐφ᾽ ὗ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἐνίκων, εὐθὺς Ἀριστείδης Ἄρχων ἀνεγέγραπται . . . καίτοι φησὶν ὁ Φαλερεὺς Δημήτριος ἄρξαι τὸν ἄνδρα μικρὸν ἔμπροσθεν τῦ θανάτυ, μετὰ τὴν ἐν πλαταῖς μάχην: *poſt Phaenippum, quo* Archonte *Marathonio bello vicerunt* Athenienſes, *repente Ariſtides inſcribitur . . . quamvis Demetrius Phalereus aſſerat illum paullo ante mortem, poſt Plataicam pugnam Archontem fuiſſe*. Itaque de Ariſtidis Archontis anno apud veteres Scriptores ipſos diſſidium fuit; quemadmodum alii Ariſtidem ipſum ſortis ſuffragio, aliorum Archontum inſtar, electum eſſe putarunt; alii vero, Idomeneo auctore, ſolo Populi ſuffragio dignitatem hanc illi tributam eſſe dixerunt,

(1) De Arch. Ath. Lib. II. c. 9. & in Piraeeo c. 2. (2) Epoch. 54. Lin. 69. (3) In Ariſtide.

runt, ut ex Plutarcho Differt. I. Num. 15. iam monui. Ut diſſidentes illas Scriptorum ſententias Lydiattus componeret. Ariſtidem ſemel iterumque Archontem fuiſſe putavit; ideoque anno 3. Olymp. LXXII. iterumque anno 1. Olympiad. LXXVIII. Ariſtidis nomen Eponymorum Faſtis inſcripſit.

Doctiſſimi tamen Viri coniecturam probari vix poſſe putaverim; cum anno 1. Olymp. LXXVIII. *Phaedonis* nomen tanquam Archontis Eponymi in Diodori Faſtis occurrat; ut proinde Lydiattus ipſe *Ariſtidem*, atque *Phaedonem* veluti duos unius, eiusdemque anni Eponymos Faſtis inſcripſerit. Itaque licet Ariſtidem Olympiade LXXVIII. Archontem fuiſſe ex Demetrii, ſimulque Plutarchi teſtimonio concedatur; diſſidentes tamen illas Scriptorum ſententias alia prorſus ratione componendas eſſe putaverim; ut ille nimirum poſt Plataicam pugnam inter Novemviros non ſorte, ſed Populi plauſu cooptatus Polemarchi fortaſſe munus obierit, ſed Eponymus tamen Archon non fuerit. Ita perſpicuum certumque fiet Ariſtidis nomen nunquam in Faſtis, niſi poſt *Phaenippum*, occurrere quod Plutarchus aſſeruit; ſimulque tamen Demetrio concedetur; quod Ariſtides paullo ante mortem imperaverit; quod facile fieri potuiſſe Plutarchus ipſe teſtatur: *κὴ μὴν ἄρξαιγε τὸν Ἀριςείδην ὁ Ἰδομενεὺς ὐ κυαμευτὸν, ἀλλ᾽ ἑλομένων Ἀθηναίων φησίν. εἰ δὲ κὴ μετὰ την εν Πλαταῖς μάχην ἦρξεν, ὡς αὐτος ὁ Δημήτριος γέγραφε, κὴ πάνυ πυθανόν ἐςιν ἐπιδόξῃ τοιαύτῃ, κὴ κατορθώμασι τηλικύτοις αξιωθῆναι δὶ ἀρετὴν, ἧς διὰ πλῦτον ἐτύγχανον οἱ λαμβάνοντες. Ariſtidem Idomeneus non ſorte, ſed ſuffragiis electum ab Athenienſibus imperaſſe dicit. Si vero etiam poſt Plataeenſem pugnam Archon fuit, ut ipſe Demetrius ſcripſit, & valde probabile eſt tanta gloria, & tot rebus praeclare geſtis clarum, habitum fuiſſe dignum eo honore ob virtutem, quem alii propter divitias adepti ſunt.*

Video quidem hic a Demetrio Ariſtidem veluti Eponymum memorari; ut optime proinde Plutarchus ad Eponymorum Faſtos provocaverit, ut contra Demetrium ipſum oſtenderet Ariſtidem poſt Plataicam pugnam Archontem non fuiſſe. Verum Demetrii autoritas aut Diodori, aut illorum Scriptorum Faſtis, quos Plutarchus inſpexerat, praeferri certe non poterit; atque in Demetrii Anagraphe, ſive Archontum ſerie error fortaſſe irrepſit: ſive quod Ariſtidis nomen pro-

proximo poſt Plataicam pugnam anno in Faſtos retulerit; cum tamen ille poſt Marathoniam imperaverit; ſive quod Ariſtides Archon quidem poſt Plataeenſe bellum fuerit, atque Archon ſolum a Demetrio nominetur, id vero vel Demetrius, vel Plutarchus ipſe de Eponymo intelligendum eſſe temere exiſtimaverit; quemadmodum certe Plutarchus Chaerondam veluti Eponymum nobis exhibuit, qui tamen Pſeudeponymus haberi debet, ut Num. 23. mox oſtendetur.

XI.

Myronides.

Ariſtophanes *in Concionant.*

. . . . ἀλλ' ὐχί, Μυρωνίδης
Ο῞τ' ἦρχεν ὁ γεννάδας, ὐδεὶς ἂν ἐτόλμα
Τὰ τῆς πόλεως διοικεῖν, ἀργύριον φέρων.

. . . . *ſed non, Myronides*
Cum praefuit ille generoſus, ullus utique audebat
Rempublicam procurare argentum ferens.

Meurſius apud Gronovium in Praefatione ad Tom. IV. Graecarum Antiquitatum citato hoc ipſo Ariſtophanis teſtimonio Myronidem iſtum Eponymum Athenis Archontem fuiſſe, dicit, adeoque Eponymorum Faſtis adſcribit. Niſi tamen mea me fallit opinio, Myronides iſte ex Faſtis expungi, atque in Pſeudeponymis haberi debet. Siquidem Myronides ille hic ab Ariſtophane memoratus non alius eſſe videtur, quam Myronides Calliae filius, qui Olympiade LXXX. Athenienſium imperator egregias adeo victorias eſt conſequutus ut Miltiadis, Themiſtoclis, aliorumque gloriam ſuperaſſe videretur, ut fuſe deſcribit Diodorus Libro XI. c. 81., idque mirifice confirmari poſſe putaverim veteris Scholiaſtae teſtimonio, qui ad illa Comici verba notavit Μυρωνίδης τῶν εὐδοκιμέντων ὗτος ὁ ϛρατηγός *Myronides iſte ex Ducibus illuſtribus* fuit. Sed clarius & uberius id etiam ex alio Ariſtophanis loco deducitur *in Lyſiſtrata* ubi Myronidis eiuſdem mentio reperitur

= Καὶ

= Καὶ Μυρωνίδης γὰρ ἦν
= Τραχὺς ἐντεῦθεν, ...
. . . . τοῖς ἐχθροῖς ἅπασιν,
= Ὡ͗ς δὲ κ̀ Φορμίων.

Nam Myronides etiam erat
Hoſtibus omnibus timendus
Ut etiam Phormion

Ubi vetus ille Scholiaſtes ait: Μυρωνίδης, κ̀ Φορμίων δύο Ἀθηναίων στρατηγοὶ αγαθοί τε, κ̀ ἀυστηροί. *Myronides*, *& Phormion duo Athenienſium Duces probi*, *auſterique*. Itaque, ſi Myronides ille ab Ariſtophane laudatus Στρατηγὸς *Dux* fuit, inter Novemviros haberi, multoque certe minus Eponymus Athenis Archon exiſtimari non poterit; cum praeſertim accuratiſſimus Scholiaſtes ille ubi Athenienſis Archontis alicuius nomen in Comico reperiret, ſemper ipſius dignitatem nitide exprimere, ipſumque Athenis Archontem vocare conſueverit, ut in *Aminia*, *Lacratide*, aliiſque pluribus obſervatur, quorum nuda quidem nomina ab Ariſtophane memorantur, ſed Scholiaſtes, Faſtos, ut opinor, prae oculis habens, illos Archontes eſſe obſervavit. Accedit etiam quod ſi Myronides ille ab Ariſtophane memoratus circa Olympiadem LXXX. floruit, iis nimirum temporibus, quibus ab Olympiade LXX. Eponymorum Archontum Faſti pleni ſunt, nullus ipſi inter Eponymos Archontes locus iam eſſe poterit; ideoque, ſi vere Archon fuit, inter Pſeudeponymos ſolum haberi ille poteſt. Ac certe, niſi plurimum fallor, Myronides ille, qui ab Ariſtophane, ipſiuſque Scholiaſte deſcribitur, unus idemque fuit, qui in Megarenſi bello anno 3. Olymp. LXXX. Athenienſium imperator, ſive Strategus fuiſſe dicitur, ut Diſſert. IV. Num. 5. obſervavi; adeoque ipſius aetas, ac tempora, quibus imperium obtinuit, definiri facile poterunt. Myronidis autem huius, aliorumque etiam nomen ideo in Dodvelli ſerie deſideratur, quod Dodvellus Archontes illos, qui ex Meurſii autographo in Praefatione Tomi IV. a Gronovio ſunt editi, minime inſpexerit.

XII.

XII.

Agyrrhius.

Andocides in Oratione *de Myſteriis* : Α'γυῤῥιος γὰρ ὑτοσὶ ὁ καλὸς, κἀγαθὸς Α῎ρχων, εἷς ἐγένετο τῆς πεντηκοςῆς τρίτον ἔτος, *Agyrrhius enim iſte probus, honeſtuſque Archon unus fuit quinquageſimae* exactor *in tres annos*.

Meurſius Lib. IV. c. 20. citato hoc Andocidis teſtimonio Agyrrhium iſtum Eponymum fuiſſe putat, ideoque Faſtis adſcribit; atque in *Lectionibus Atticis* Lib. V. c. 28. Agyrrhium ipſum πεντηκοςόλογον fuiſſe dicit, ſive *quinquageſimae exactorem*, quod Palmerio [1] quoque probatur. Cumque Agyrrhii nomen apud Diodorum Lib. XIV. c. 100. Iſocratem in *Trapezitic.* Ariſtophanem in *Concion.* & *Pluto*, Demoſthenem in *Timocrat.* Suidam, & Harpocrationem reperiatur, Meurſius in *Lect. Atticis* Lib. VI. c. 4. unum, eundemque fuiſſe putat Agyrrhium, qui a Scriptoribus illis omnibus memoretur. Mihi vero ſuſpicio ſuboritur quod Agyrrhius iſte ab Andocide memoratus ab illo diſtingui debeat, qui ab Ariſtophane nominatur. Siquidem Agyrrhius ille, de quo Diodorus, & Xenophon quoque Lib. IV. loquitur, probatiſſimae virtutis fuit; atque Agyrrhius etiam ille, qui ab Andocide hic nominatur, καλὸς κἀγαθὸς Α῎ρχων *probus, honeſtuſque Archon*, vel *Magiſtratus* vocatur Agyrrhius autem ille, de quo Ariſtophanes, perditis moribus fuiſſe dicitur, ideoque liberius a Comico vituperatur.

Ceterum, ſive unus idemque fuerit Agyrrhius iſte, ſive diverſus, qui a Scriptorum illorum ſingulis memoratur, perſpicuum eſt tamen contra Meurſii, ſimulque Dodvelli ſententiam quod Agyrrhius ille, de quo Andocides loquitur, Eponymus Athenis Archon eſſe non potuit. Integer enim Orationis contextus, ac ſuperiora Andocidis verba nitide oſtendunt quod Agyrrhius ipſe tunc Archon fuit cum Oratio illa habebatur, ut proinde Andocides illum veluti praeſentem indigitaverit. Itaque, cum Andocides ipſe circa Olympiadem XC. floruerit, eamque Athenis Orationem habuerit, Agyrrhius ipſe Archontis munere iis temporibus perfunctus erit, qui-

(1) Exercit. Pag. 668. ad Andocid.

quibus Eponymorum Archontum Faſti ab Olympiade LXX. pleni ſunt, ideoque Faſtis adſcribi, vel Eponymus eſſe non poterit. At, niſi plurimum fallor, nec inter Novemviros quidem Agyrrhius ille ab Andocide memoratus haberi poterit. Suſpicor enim Agyrrhium hunc unum eundemque fuiſſe cum Agyrrhio Colyttenſi, quem Demoſthenes *ἄνδρα χρηστὸν, ϗ δημοτικὸν, ϗ περὶ τὸ πλῆθος πολλὰ σπουδάσαντα*: *virum humanum, & popularem, plebiſque commodorum ſtudioſiſſimum* appellat; ſimulque publicae Civitatis pecuniae miniſtrum fuiſſe teſtatur. Nec ab illo certe diſtingui poterit, quem pecuniae publicae civibus diſtribuendae auctorem fuiſſe dicit Harpocration [1] *διανομῶν, ὧν πρῶτος ἦρξατο Ἀγύῤῥιος ὁ δημαγωγός distributionum, quibus primus praefuit Agyrrhius Demagogus*: Itaque non Agyrrhium ab Ariſtophane vituperatum, ſed Agyrrhium potius a Demoſthene, Andocide, & Xenophonte laudatum deſcribere videtur Scholiaſtes cum ait: *Ἀγύῤῥιος στρατηγὸς ἄρξας ἐν Λήμνῳ, ϗ τὸν μισθὸν δε τῶν ποιητῶν, συνέτεμε, ϗ πρῶτος ἐκκλησιαστικὸν δέδωκεν Agyrrhius Strategus, qui in Lemno imperavit, ac mercedem Poëtarum imminuit, primuſque concionalem pecuniam dedit*: niſi fortaſſe unus idemque Agyrrhius a ceteris merito laudatus ideo ab Ariſtophane traduci potuerit, quod ille mercede ſolita Poëtas *genus irritabile* fraudaverit. Ergo *magiſtratus* ille, vel *ἀρχὴ*, quae Agyrrhio ab Andocide tribuitur, non ad Novemvirorum dignitatem, ſed aut ad bellicam in Lemno, aut ad theatralem, concionalemve pecuniam referri debet; cum certe pecuniae civibus ad ſpectacula, & conciones diſtribuendae Archon, vel Magiſtratus quidam praeficeretur, ut ex Aeſchine [2], aliiſque pluribus demonſtratur.

Quid vero ſi Agyrrhium illum neque Eponymi Athenis; neque Strategi in Lemno, ſed Regis potius munere in Dionyſii Feſtis perfunctum fuiſſe, ideoque Scholiaſtae locum in mendo cubare quis dixerit? Certe quamvis Agyrrhii, vel Andocidis aetate Lemnus Inſula Athenienſium ditioni ſubiecta foret [3], atque in Inſulis illis, quae Athenienſium imperio ſuberant, Archontes, vel Magiſtratus eligerentur, qui in illis imperarent, ut ex Thucydide [4] deprehendi, non video tamen qui Agyrrhius iſte *στρατηγὸς ἄρξας ἐν Λήμνῳ Strategus in*

(1) In Theorica. (2) Orat. adver. Cteſiph. (3) Vid. Athen. Lib. VI. Herod. VI. & Aeſchyl. in Perſis. (4) Lib. I. c. 115. vide infra Num. 32.

Lemno praefectus appellari potuerit, ſimulque repente ſubdi quod ϗ τὸν μισθὸν δὲ τῶν ποιητῶν συνέτεμε *ac mercedem Poëtarum imminuit*: perinde quaſi Lemni Praefectus, aut Strategus diſtribuendae Poëtis pecuniae praeſideret. Itaque ſuſpicor non ἐν Λήμνῳ *in Lemno*, ſed ἐν Ληναίῳ *in Lenaeo* legendum eſſe; ut nempe exprimatur Agyrrhium ipſum in Lenaeo certamine, ſeu Feſto, quo Poëtae certare, victorique merces ſolvi conſueverat, praefuiſſe (1) debitamque Poëtis ipſis mercedem tunc imminuiſſe. Certe qui Ludis, Feſtiſque praeerat, is ἄρχειν, *imperare* dicebatur: unde Philoſtratus de Rufo dixit: τῆς τῶν Πανελληνίων Ἀθήνῃσιν εὐκλεῶς ἦρξε (2) *Athenis in Panathenaeis magnifice praeſedit*: quod facile pluribus exemplis aliis oſtendi poſſet. Quod ſi non in Lemno, ſed in Lenaeo ſolum Feſto Agyrrhius praefuerit, ut coniecturae innixus exiſtimo, perſpicuum fiet ipſum inter Novemviros non Eponymi, ſed *Regis* potius munere perfunctum eſſe: cum, Polluce teſte (3), Lenaea, aliaque id genus Feſta curare, ipſiſque praeeſſe Regis foret.

XIII.

Cteſicles.

Meurſius Lib. IV. c. 12. ubi de Cteſicle accurate diſſerit, qui anno 3. Olymp. CXI. Archon fuit, repente ſubdit= *Eſt & mentio Cteſiclis cuiusdam Archontis apud Lyſiam in Orat.* ὑπὲρ τȣ̃ Στρατιώτȣ. Οἱ δὲ μετὰ Κτησικλέȣς τȣ̃ Ἄρχοντος, ἀπεγγείλαντός τινος ὡς εγὼ λοιδοροῖμι, τȣ̃ νόμȣ ἀπαγορεύοντος, εἀν τις ἀρχὴν ἐν συνεδρίῳ λοιδορῇ παρὰ τὸν νομον, ζημιῶσαι ἠξίωσαν *illi, qui a Cteſicle Archonte ſtabant, renunciante quodam me conviciis non abſtinere (cum lex vetaret Magiſtratui in ipſo Senatu convicium facere) multare me voluerunt, ſed non poteſt iſte eſſe; ſiquidem tunc Lyſias annos fuiſſet natus centum, & viginti ... ſine dubio aliquis fuerit, qui aetate ipſius Lyſiae eo magiſtratu functus alio nomine apud Diodorum Siculum nuncupatur.*

Quod Cteſiclem iſtum a Lyſia memoratum ipſi coaevum fuiſſe dixerit Meurſius, ideoque ab alio Cteſicle diſtinguendum, laudari, probarique maxime debet. Quod vero Meurſius ipſe, ac Dodvellus etiam Cteſiclem iſtum, alterius inſtar, Epo-

(1) Heſych. in ἐπὶ Ληναίῳ (2) Vita Sophiſt. Lib. II. Num. 17. (3) Lib. VIII. ſect. 90.

Eponymum Athenis Archontem fuiſſe, alioque nomine a Diodoro appellari putaverit, omnino refelli debet; cum nulla certe mendi ſuſpicio, vel erroris occaſio eſſe poſſit. Superiora ſane Lyſiae verba non de Archonte ſolum Eponymo, ut exiſtimavit Meurſius, ſed de Stratego quoque, vel alio quolibet Magiſtratu intelligi poſſunt; ut ad ſolum proinde Eponymum referri non debeant. Itaque Cteſicles ille fortaſſe non Archon fuit, ſed alterius potius generis ἀρχὴν *magiſtratum*, quicumque ille fuerit, Athenis obtinuit; & quamvis etiam Novemvirorum unus, vel Archon fuiſſe dicatur, inter Eponymos tamen haberi, ideoque Faſtis adſcribi non poterit; ſed Polemarchi potius munere perfunctus erit; ut militi proinde infenſus eſſe, atque ab illo contumeliis affici potuerit.

XIV.

Nicias.

Plutarchus *in Nicia* = Ἄρχων μὲν ἐν τῷ ϛρατηγίῳ διετέλει μέχρι νυκτός: *dum Archon eſſet in praetorio ad noctem uſque perſeveravit*. Meurſius eiuſmodi Plutarchi teſtimonio deceptus Niciam iſtum inter Eponymos habendum eſſe putavit Lib. IV. c. 20. ipſumque Dodvellus etiam Eponymorum Archontum Faſtis adſcripſit. Cum tamen Nicias ille celebris Athenienſium Imperator circa Olympiadem XC. floruerit, iis nimirum temporibus, quibus Archontum Faſtos plenos eſſe conſpicimus, inter Eponymos ille cenſeri non poterit; ſed Pſeudeponymis potius aliis adiungi debet. Et certe ſuperiora Plutarchi verba non aliud innuere videntur niſi quod Nicias inter Novemviros cooptatus, cum Archontibus aliis in ϛρατηγίῳ *praetorio* morari conſueverat; in quod non Eponymus ſolum, ſed Archontes omnes convenire debebant, ut pluribus Veterum teſtimoniis oſtendi poſſet, atque Meurſius ipſe Lib. I. c. 9. ex hoc ipſo Plutarchi loco demonſtravit. Ceterum haec ipſa fuſius, atque opportunius Differt. I. num. 23. expoſui, ubi de Eponymi Archontis ſede, vel tribunali contra Meurſium diſputavi.

Digitized by Google

XV.

Calamio.

Cum Aeſchines in Oratione *De Falſa Legatione* Ἐννέα Ὁδοῖς *Novem Vias*, hoc eſt *Amphipolim*, memoraſſet, ineditus quidam Aeſchinis Scholiaſtes a Dodvello citatus adnotavit Athenienſes apud Amphipolim novies ſuperatos, vel adverſa fortuna uſos eſſe; cumque octavam cladem *Timocrate Archonte*, hoc eſt anno 1. Olymp. CIV. contigiſſe dixiſſet, ſubdit: ἔννατον Τιμόθεος ἐπιστρατεύσας ἡττήθη ἐπὶ Καλαμιῶνος Ἄρχοντος: *nona vice* cum *Timotheus exercitum ducens ſuperatus eſt Calamione Archonte*. Itaque doctiſſimus Dodvellus, qui *Calamionem* hunc ceteris omnibus ignoratum in lucem extulit, ipſum in alphabetica Archontum ſerie poſt annum 1. Olymp. CIV. hoc eſt poſt Archontem *Timocratem* imperaſſe dicit, nullibi tamen definiens an inter *Eponymos*, vel *non Eponymos* haberi ille debeat.

At, ſi Timotheus iſte, qui Athenienſium imperator *Calamione Archonte* fuiſſe dicitur, fuerit eximius ac illuſtris ille Timotheus Diodoro, Nepoti, ceteriſque Scriptoribus omnibus memoratus, ut ipſa temporum ſeries innuere, vel poſtulare videtur, dubitari certe non poterit quin Calamio inter Pſeudeponymos ſolum haberi debeat; cum Timothei ipſius aetate Eponymorum Faſti pleni ſint, adeoque Calamioni locus inter Eponymos eſſe nequeat. Itaque ſuſpicor Calamionis principatum, ad Olympiadem CV. neceſſario referendum eſſe, cum Timotheus anno 1. Olymp. CVI. in iudicium vocatus, imperioque militari, quod hactenus obtinuerat, ſpoliatus fuerit. Cum vero Amphipolis a Philippo Macedone *Cephiſodoro* Athenis Archonte, hoc eſt anno 3. Olymp. CV. expugnata fuerit, ut diſerte ſcribit Diodorus [1], tunc facile Athenienſes, qui Amphipolim ſibi vindicare nitebantur, a Rege propulſari, adverſaque fortuna militare potuerunt; adeoque Calamionis Archontis annus ad annum illum ſpectaret. Fieri etiam potuit ut Calamionis annus, atque Athenienſium clades, vel infortunium in annum 1. Olymp. CV. inciderit, quo Diodoro ipſo teſte, Athenienſes Amphipolim recuperare niteban-

(1) Lib. XVI. c. 8.

tebantur; ut proinde *Calamio* cum *Callimede* concurrat. Denique, ne hic quidpiam diſſimulem, fortaſſe Archon unus idemque eſſe potuit, qui a Diodoro, Dionyſioque *Callimedes*, a Laertio *Callidemides*, atque ab Aeſchinis Scholiaſte *Calamio* vocatus fuit, ideoque Calamio non inter Pſeudeponymos hic recenſeri; ſed cum Eponymo *Callimede* confundi poterit.

XVI.

Demonicus.

Demoſthenes in Oratione *De Corona* ſequens Decretum exhibet: Α῎ρχων ἦν Δημόνικος Φλυεὺς Βοηδρομιῶνος ἕκτη μετ' εἰκάδα ὅτε γνώμη βυλῆς, καὶ δήμυ Καλλίας Φρεάῤῥιος εἶπεν ςεφανῶσαι Ναυσικλέα τὸν ἐπὶ τῶν ὅπλων [1]. *Archon erat Demonicus Phlyeus vicesima ſexta Boëdromionis* die *cum de Senatus, ac Populi ſententia Callias Phrearrhius retulit coronandum eſſe Nauſiclem armorum Praefectum*.

Demonicum iſtum velut Eponymum Faſtis adſcribit Meurſius Lib. IV. c. 20. Sed ex Eponymis expungendum eſſe vidit Palmerius [2], ac Dodvellus etiam Demonicum, aliorum Archontum inſtar, qui hic a Demoſthene memorantur, fortaſſe non Eponymum eſſe putavit [3]. Uterque tamen coniecturis ſolum innititur, quod nempe, ut opinor, Demonicus iſte Archon fuerit annis illis, quibus ab Olymp. LXX. ad CXX. Eponymorum Faſti pleni ſunt, ideoque nullus Demonico locus inter Eponymos eſſe poſſit; neque tamen Archontis huius aetas aut a Palmerio, aut a Dodvello explorata fuit.

Ex integro tamen Orationis contextu facile definiri poterit; ideoque nitide oſtendi, quod Demonicus Archon ille Pſeudeponymus eſſe debet. Siquidem narrat ibi Demoſthenes quod Archonte Demonico corona Decreta fuit Nauſicli armorum Praefecto dum Athenienſes in Imbro obſidebantur. Itaque cum Imbrus a Philippo Macedonum Rege obſeſſa fuerit [4] anno 3. Olymp. CV. tunc facile Decretum illud ab Athenienſibus editum cenſeri poterit.

Acce-

(1) Pag. 329. (2) Exercit. Pag. 625. ad Demoſth. (3) Diſſer. III. ſect. 40. (4) Diod. Lib. XVI. c. 8.

Accedit etiam quod Nauſicles ille, cui corona decreta fuit, unus idemque videtur eſſe cum Nauſicle Demoſthenis ipſius coaevo ac familiari, qui ſaepius a Plutarcho memoratur (1). Addi etiam poterit quod ab eodem *Callia Phrearrhio* corona decreta dicitur Charidemo, qui cum legionibus Salaminam miſſus fuerat. At Charidemus ille claſſem in Helleſpontum duxiſſe legitur *Callimacho* Athenis Archonte, ideſt anno 4. Olymp. CVII. (2) atque a Demoſthene (3) Navarchus fuiſſe dicitur Boëdromione menſe antequam Olynthus a Philippo vinceretur, hoc eſt anno 1. Olymp. CVIII. ac demum in Perſide occiſus fuit (4) anno 4. Olymp. CXI. Ergo Charidemus, & Nauſicles, quibus ab uno, eodemque Callia corona decreta fuit, eadem Demoſthenis aetate floruerunt; ideoque Demonicus etiam ipſa Demoſthenis aetate Archon fuit: ut proinde Eponymus exiſtimari non poſſit, ſed Pſeudeponymis accenſeri debeat.

Illud poſtremo obſervaſſe iuverit quod corona, quae Charidemo, ſimulque Diotimo decreta dicitur, *Panathenaeis magnis* (5) publicata fuit, ideoque paullo ante ipſorum Panathenaeorum feſtum decreta videtur. Itaque, cum Panathenaea magna ſingulis quadrienniis celebrarentur, atque in tertium cuiuslibet Olympiadis annum inciderent, facile tempus, quo Charidemo, ceteriſque corona tributa fuerit, accuratius adhuc conſtare poterit.

XVII.

Mneſiphilus.

Mneſiphilus Archon iſte bis a Demoſthene memoratur in Oratione *De Corona* (6) ubi duo Pſephiſmata, ſive Decreta exhibentur *Mneſiphilo* Archonte facta; unum quidem 30. die Hecatombaeonis, alterum vero 21. Maemacterionis die, dum Phocenſium clades Athenis audita fuit. Utrumque vero Decretum illud exhibui Diſſert. III. num. 16. ſimulque perſpicuis argumentis oſtendi quod in utroque Decreto, ſive Demoſthenis loco, mendum reperitur, atque ex ipſo Orationis contextu manifeſtiſſime demonſtravi quod utrumque Decretum

(1) In Vita Demoſth. & X. Rhet. in Demoſt. (2) Diony. Hal. Ep. ad Am. (3) Olynth. III. (4) Diod. Lib. XVII. c. 30. (5) Demoſt. de Cor. Pag. 329. (6) Pag. 317. & 318.

tum illud anno 2. Olymp. CVIII. *Themiſtocle* Athenis Archonte factum fuit, primum quidem circa 20. Elaphebolionis diem, alterum vero 27. Scirrhophorionis die. Itaque, ſi Mneſiphilus ille Archon fuit anno 2. Olymp. CVIII., quo *Themiſtocles* in Faſtis occurrit, dubitari certe non poterit, quin Pſeudeponymus haberi ille debeat; quemadmodum ſane Pſeudeponymus etiam habendus eſſet, quamvis Phocenſium clades ſive Athenienſium faedera cum Philippo non anno 2. Olymp. CVIII., ſed anno potius ſequenti cum Diodoro (1), ſimulque Palmerio (2) tribuerentur: ſemper enim annorum illorum ſingulis Eponymus in Faſtis Archon occurret, ideoque Mneſiphilus Eponymus eſſe non poterit: ut optime Dodvellus ipſe iam viderat, quamvis ipſius aetatem, ac menda, quae in Demoſthenis textum irrepſerant, minime deprehendiſſet, ut Diſſert. III. num. 16. demonſtravi.

XVIII.

Polycles

Demoſthenes in Oratione *De Corona*: Ἐπὶ Ἄρχοντος Πολυκλέυς, μηνὸς Βοηδρομιῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, φυλῆς πρυτανευούσης Ἱπποθοωντίδος, Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεὺς εἰσήνεγκε νόμον εἰς τὸ τριηραρχικὸν ἀντὶ τοῦ προτέρου (3). *Archonte Polycle, Boëdromionis menſis decima ſexta, Hippothoontide Tribu Prytaniae munus obeunte, Demoſthenes Demoſthenis Paeanienſis legem trierarchicam veteri ſubſtituit.*

Meurſius Lib. IV. c. 14. Polyclem iſtum hic a Demoſthene memoratum unum, eundemque fore arbitratur, qui anno 3. Olymp. CXIV. Archon fuit, atque a Diodoro (4) quidem, & Dionyſio (5) *Philocles*, ab aliis vero *Diocles* appellatur (6). Sed plurimum profecto fallitur, ſibique repugnat. Siquidem Oratio *de Corona*, ut ex Plutarcho (7), Dionyſio (8), Theophraſto (9), aliiſque pluribus manifeſtiſſime demonſtratur, ac Meurſius ipſe teſtatur eodem Libro IV. c. 13. habita fuit anno 3. Olymp. CXII. *Ariſtophonte* Athenis Archonte, ideoque *Polycles* Archon ille, qui in ipſa memoratur, ab illo

(1) Lib. XV. c. 60. (2) Exercit. Pag. 135. ad Diodo. Sicul. (3) Pag. 327. (4) Lib. XVIII. c. 26. (5) Epiſt. ad Am. (6) Schol. Ariſtoph. (7) In Demoſth. (8) Epiſt. ad Am. (9) Charact. c. 8.

illo manifeſtiſſime diſtingui debet, qui Olympiadis CXIV. anno 3. in Faſtis occurrit, & quamvis etiam unus idemque Polycles eſſe potuerit, qui tum a Demoſthene, tum in Faſtis nominatur, Decretum tamen illud hic a Demoſthene memoratum ad annum 3. Olymp. CIV. eiuſque Archontem Polyclem referri non poteſt.

Quo vero tempore lex illa a Demoſthene lata fuerit, quam a Dinarcho (1) quoque memoratam eſſe conſpicio, ideoque Polycles imperaverit, definiri vix poteſt. Suſpicor tamen id circa Olympiadem CIV. contigiſſe cum de inſtauranda Athenienſium claſſe, belloque maritimo ageretur. Cumque lex illa Boëdromionis 16. die, ac Hippothoontide Tribu praeſidente lata dicatur, eademque Tribus in altero Decreto, quod *Nicocle Archonte* factum die 30. Boëdromionis conſpicitur, praeſederit, veriſimile eſt certe quod utrumque Decretum uno eodemque anno editum fuerit, ut una eademque Tribus in Prytaniarum ſerie, quae omnino fortuita, ſinguliſque annis diverſa fuerat, eundem locum occupare, ſive uno eodemque menſe praeeſſe potuerit. Itaque cum Nicocles ille anno 3. Oly. CIX. certe Archon fuerit, ut mox oſtendetur, Polycles etiam ipſe hoc anno imperaverit, quo Eponymus in Faſtis Archon occurrit *Soſigenes*, ideoque Polycles ex Eponymis expungi, ac Pſeudeponymis adiungi debet. Denique cum Demoſthenes ipſe fateatur ſe legem hanc edidiſſe *ante belli tempus* (2); & bellum ipſum anno 1. Olymp. CX. dirempto faedere, quod Athenienſibus cum Philippo interceſſerat, exarſerit, fortaſſe ſuperioris Olympiadis CIX. anno 4. lex edita cenſeri debet, adeoque Archon Polycles ad annum illum referri. Hinc Dodvellus ipſe, qui Polyclem hunc a Demoſthene memoratum *forte non Eponymum* fuiſſe dixerat, prorſus immerito in Archontum ſerie ad annum 3. Olymp. CXIV. ipſum retulit: ut enim argumenta cetera ſuperius expoſita hic omittam, ſi *Polycles* ad annum illum referri, adeoque cum *Philocle* eiusdem anni Eponymo confundi poſſet, verius Eponymus quam *non Eponymus* habendus eſſet.

XIX.

(1) Orat. adv. Demoſth. (2) Pag. 318.

XIX.

Neocles

&

XX.

Nicocles.

Apud Demoſthenem ipſum in Oratione *De Corona* (1) duo Pſephiſmata nobis occurrunt, quorum unum *Neocle* Athenis Archonte, aliud vero *Nicocle* factum dicitur: Ἐπὶ Ἄρχοντος Νεοκλέυς μηνὸς Βοηδρομιῶνος, ἐκκλησίας συγκλήτυ ὑπὸ ςρατηγῶν συναχθείσης, Εὔβυλος Μνησιθέυ Κύπριος εἶπεν . . . Ἐπὶ Νικοκλέυς Ἄρχοντος Βοηδρομιῶνος ἔνη κ̓ νέα, βυλῆς γνώμῃ Πρυτάνεις, κ̓ ςρατηγοὶ ἐχρημάτισαν. *Archonte Neocle, Boëdromione menſe, concione a Strategis extra ordinem convocata, Eubulus Mneſithei Cyprius dixit . . . Nicocle Archonte, trigeſima Boëdromionis die, de ſententia Senatus Prytanes, ac Strategi retulerunt.*

Meurſius Lib. IV. c. 20. Neoclem quidem illum inter Eponymos recenſet, incertaeque aetatis fuiſſe dicit; Nicoclem vero ab alio cognomine diſtinguendum eſſe teſtatur Lib. IV. c. 17. qui poſt Demoſthenis mortem anno 4. Olymp. CXIX. in Faſtis occurrit.

Uterque tamen illorum Pſeudeponymus eſſe debuit, atque anno 4. Olymp. CIX. imperavit, quo Eponymus Athenis Archon *Nicomachus* fuit Siquidem in primo Pſephiſmate, quod *Neocle* Archonte factum dicitur, perſpicue memoratur 20. navigia Leodamante Navarcho in Helleſpontum ab Athenienſibus miſſa fuiſſe, ut inde triticum in Lemnum deferrent, atque illa a Philippo Macedone praedata fuiſſe; ſimulque decernitur ut Legati eligantur, qui navigia a Rege repetant. In altero vero Decreto dicitur tres Legatos electos eſſe, eosdemque infecta re Athenas rediiſſe: quod Philippus Selymbrianos tunc obſidens cauſſatus eſſet eadem navigia ab Athenienſibus miſſa fore ut Selymbrianis opem ferrent; ſimulque Regem conqueſtum eſſe quod Athenienſes pacem, & faedera iam conſtituta violarent. Eiuſmodi vero temporum

(1) Pag. 323.

characteres perſpicue ſatis oſtendunt quod haec omnia anno 4. Olymp. CIX. ſive 1. Olymp. CX. contigerunt. Quamvis enim Selymbriae obſidio a nullo prorſus, quod ego quidem noverim, Scriptore memoretur, credibile eſt tamen illam eodem fere tempore contigiſſe, quo Perinthus Selymbriae finitima obſidebatur. Itaque cum ex Diodoro (1) Perinthus, atque Byzantium anno 4. Olymp. CIX. obſeſſum fuerint vel anno 1. Olymp. CX. ut Dionyſius (2) aperte teſtatur, eodem etiam anno Selymbriae obſidio, navigiorum rapina, Athenienſium legatio, *Neoclis*, ac *Nicoclis* principatus contigiſſe debuit.

Accedit etiam quod Dionyſius ipſe ex Philochoro diſerte docet pacem a Philippo *Nicomacho* Archonte, ideſt anno 4. Olymp. CIX. violatum eſſe; ideoque Demoſthenem tunc XI. Orationem Philippicam recitaſſe, ut Byzantiis obſeſſis contra Philippum iam faedifragum auxilia mitterentur: quod Plutarchus etiam in *Demoſthenis Vita* teſtatur. Demoſthenes autem ipſe (3) variis in locis aſſerit quod *pacem Philippus ſolvit navibus captis*. Ergo, ſi naves illae captae ſunt anno, quo *Neocles*, ac *Nicocles* imperarunt, atque navium praeda, paciſque diremptio Nicomacho Archonte, ſive anno 4. Olymp. CIX. contigiſſe debuit, Archontes illi eodem anno imperarunt; ideoque Pſeudeponymi cenſeri debent.

Denique, ne hic quidpiam diſſimulem, mihi ſuſpicio ſuboritur quod unus idemque fuerit Archon ille, qui librarii vitio modo *Neocles*, modo *Nicocles* appellatur. Certe in Aldina Demoſthenis editione anni 1554. utrobique *Neocles* appellatur; atque ex ipſa nominum ſimilitudine facile erroris occaſio haberi potuit. Atque hinc fortaſſe factum putaverim ut Dodvellus Neoclem quidem *non Eponymum*, incertaeque aetatis fuiſſe dixerit; non alium vero *Nicoclem* in Archontum ſerie memoraverit, quam qui anno 3. Olymp. CXIX. Eponymus a Dionyſio ponitur, quamvis Diſſert. III. ſect. 41. *Nicoclem* a Demoſthene memoratum ad Olympiadem CXIX. transferri non poſſe cum Meurſio obſervaſſet. Ergo Dodvellus in contexenda Archontum omnium tum Eponymorum tum Pſeudeponymorum ſerie Nicoclis non Eponymi oblitus fuit, aut ipſum cum Neocle, vel Eponymo Nicocle confundendum eſſe putavit.

XXI.

(1) Lib. XVI. c. 75. 77. (2) Epiſt. ad Amm. c. 11. (3) De Corona Pag. 312. 323.

XXI.

Nicias,

Demoſthenes in eadem ipſa Oratione *De Corona Niciae* cuiusdam veluti Archontis meminit: Αὗται ἀπεδόθησαν αἱ μαρτυρίαι ἐπὶ Νικίου Ἑκατομβαιῶνος τρίτῃ ἱςαμένου (1). *Haec teſtimonia ſub Nicia Archonte relata ſunt, tertia Hecatombaeonis die*, ubi Meurſius Lib. IV. c. 7. corrigendum eſſe putavit ἐπὶ Ἐλπινίκου *ſub Elpinice*: ut proinde Nicias iſte Eponymus Archon fuerit, idemque cum *Elpine*, vel *Elpinice*, qui anno 1. Olympiadis CVI. in Faſtis occurrit, quod Meurſii veſtigiis inſiſtens probavit Dodvellus.

Ego vero nihil in Demoſthene mutandum putaverim, ac Niciam iſtum hic a Demoſthene memoratum ab *Elpine* quidem, vel *Elpinice* diverſum, ſed Pſeudeponymum tamen fuiſſe dixerim. Siquidem ibi Demoſthenes aſſerit quod *Nicia* Archonte teſtimonia adverſus Aeſchinem producta ſunt, quibus oſtenderetur Aeſchinem ipſum cum Anaxino Philippi Macedonis exploratore in Thraſonis domo communicaſſe. Anaxinus autem ille, ut ex Demoſthene aperte colligitur, Athenas venit poſtquam Python Byzantius miſſus fuerat a Philippo Athenienſibus exprobraturus: quod Amphipoli iam capta, ſive poſt annum 1. Olymp. CV. contigiſſe Demoſthenes ipſe teſtatur in Oratione *de Halonneſo*; atque Olympiade ſolum CIX. *Pythodoro* Athenis Archonte Pythonem illum Athenas adveniſſe narrat Dionyſius *in Epiſtola ad Ammaeam*. Itaque, ut illa rerum ſeries, temporumque ratio conſtare poſſit, Anaxinus ante Olympiadem CIX. Athenas venire, Aeſchines occulto ipſum alloqui, ideoque *Nicias* Athenis Archon eſſe non potuit ante Olympiadem CIX., ut proinde cum *Elpinice* confundi, ſive Eponymus haberi non debeat.

Denique cum Demoſthenes ibi teſtatur Anaxinum veluti exploratorem *ab hoſte* miſſum fuiſſe, ideoque Aeſchinem veluti Patriae proditorem delatum eſſe, quippe qui cum hoſtis exploratore communicaverit, manifeſtiſſime inferri debet, quod Anaxini adventus, ac *Niciae* principatus ad illa tempora referri debet, quibus iam foedera cum Philippo dirempta

(1) Pag. 332.

pta fuerant, apertumque cum Athenienſibus bellum exarſerat; ideoque cum bellum ipſum anno 1. Olymp. CX. incaeperit, ut Num. 25. inferius oſtendetur, *Nicias* eodem anno, ſive ſequenti Archon fuit; adeoque ſemper ex Faſtis veluti Pſeudeponymus expungi debet.

XXII.

Mneſitbides.

Demoſthenes in Oratione *De Corona* Ἄρχων Μνησιθείδης μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος ἕκτῃ ἐπὶ δεκάτῃ (1). *Archon Mneſitbides ſexta decima Antbeſterionis menſis* die.

Meurſius Lib. III. c. 18. Mneſithidem iſtum hic a Demoſthene memoratum unum eundemque fore putavit cum *Mneſitbide*, ſive *Mneſitbeo*, qui anno 4. Olymp. LXXX. in Faſtis occurrit: quamvis deinde huius opinionis immemor, Lib. IV. c. 20. Mneſithidem iſtum inter Eponymos incertae aetatis enumerat.

At Mneſithides iſte neque cum alio confundi, neque Eponymus exiſtimari, neque ignotae aetatis haberi poterit ſi integer Orationis conteſtus obſervetur, atque cum aliis Scriptoribus conferatur. Etenim Demoſthenes ibi narrat a Pylagoris, ſive Amphictyonibus, qui ad Pylas convenerant, bellum contra Amphiſſenſes decretum eſſe, qui regionem Apollini ſacram violaverant, ſimulque Macedonum regem Philippum belli ducem electum eſſe, ut iniuriam Apollini irrogatam ulciſceretur, atque in Amphiſſenſes ipſos arma ſuſciperet. Eiuſmodi vero belli decretum iis temporibus factum eſſe teſtatur Demoſthenes, quibus Aeſchines Athenienſium Legatus, ſive *Pylagoras* Concilio intererat, ut funeſtam proinde malorum ſeriem, quae Athenienſes, alioſque plures oppreſſit, ex nefario Aeſchinis, aliorumque conſilio repetendam eſſe demonſtret. Subdit enim Ἐπὶ ἱερέως Κλιναγόρου, ἐαρινῆς Πυλαίας, ἔδοξε τοῖς Πυλαγόραις, καὶ τοῖς συνέδροις τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ τῷ κοινῷ τῶν Ἀμφικτυόνων . . . καὶ διότι αὐτὸν Φίλιππον στρατηγὸν αὐτοκράτορα αἱροῦνται οἱ Ἕλληνες οἱ μετέχοντες τοῦ συνεδρίου τῶν Ἀμφικτυόνων. Λέγε δὴ καὶ τοὺς χρόνους, ἐν οἷς ταῦτ' ἐγίγνετο εἰσὶ γὰρ καθ' οὓς ἐπυλαγόρησεν οὗτος. Λέγε. Χρόνοι. Ἄρχων Μνησιθείδης. *Sacerdote Clinago*.

(1) Pag. 335.

nagora, verno Conventu. Viſum eſt Pylagoris, & Aſſeſſoribus Amphictyonum, communique Amphictyonum caetui .... *Philippum Ducem creari a Graecis, qui ius habent Concilii Amphictyonum. Age, recita & tempora, quibus haec facta ſunt; fuere enim ea, quibus iſte Pylagoram egit. Recita. Tempora. Archon Mneſithides.*

Itaque, ut oſtendatur annus, quo Mneſithides iſte, quem incertae aetatis fuiſſe dicit Dodvellus, Archontis munere perfunctus fuit, id unum inquiri debet quo tempore Decretum illud a Pylagoris editum fuerit, atque Philippus Amphictyonum dux, & imperator electus. Id vero nitide partim ex Aeſchine, partim ex Demoſthene collegi. Siquidem Aeſchines in Oratione quidem *de Legatione* (1) ter Pylagorae munere ſe defunctum eſſe teſtatur; ſed in altera tamen Oratione *contra Cteſiphontem* (2) ſuperiora illa tempora reſpiciens, quibus bellum illud exarſit, aſſerit ſe Pylagoram electum eſſe ἐπὶ Θεοφράϛυ Ἄρχοντος, ἱερομνήμονος ὄντος Διογνήτυ Ἀναφλυϛίυ *Theophraſto Archonte, cum Sacer Scriba*, vel Hieromnemon *eſſet Diognetus Anaphlyſtius*, dum Philippus apud Scythas ageret (3); exactoque Conventu Athenas rediiſſe antequam Myſteria celebrarentur (4): Philippum vero belli ducem electum eſſe in altero Amphictyonum Conventu, qui deinde Pylis eſt habitus, cui neque Aeſchines, neque ex Athenienſibus ullus interfuit. Demoſthenes vero Philippum non in primo Conventu, quo bellum in Amphiſſenſes conflatum fuerat, ſed *in ſequenti* belli ducem electum eſſe teſtatur (5) *Clinagora Sacerdote, verno Conventu*; ſed, ut oſtenderet Aeſchinem Amphictyonum conſilio ſuffragatum eſſe, temere, ut opinor, ipſique ab Aeſchine obiicitur, tempora confudit; iisdemque temporibus Aeſchinem *Mneſithide Archonte* Pylagoram, & *Clinagora Sacerdote* Philippum Amphictyonum ducem electum eſſe narravit. Itaque, ſi Decretum illud *Mneſithide Archonte* 16. Antheſterionis factum eſt illud, quo Aeſchines ſe Pylagoram electum eſſe fatetur, Mneſithides ille anno 1. Olymp. CX. imperaſſe debuit; cum ſe Pylagoram *Theophraſto* Athenis *Archonte* renunciatum eſſe dixerit Aeſchines; & verno quidem Conventu, cum peracto iam Pylagorae munere Athenas redierit ante Myſteria, quae Boëdromione menſe celebrari conſueve-

(1) Pag. 266. (2) Pag. 290. (3) Pag. 291. (4) Pag. 292. (5) Pag. 334.

ſueverant. Sin vero fuerit decretum aliud, quo Aeſchines ipſe Pylagoras iis temporibus, eoque verno Conventu electus fuit, quo *Clinagora Sacerdote* Philippus Amphictyonum imperator eſt renunciatus, ut innuere videtur Demoſthenes, tunc Mneſithides iſte ad annum 2. Olymp. CX. referri debet, quo *Lyſimachides* Archon Eponymus eſſe conſpicitur. Mihi vero ſuperior illa ſeries ab Aeſchine expoſita longe accuratior, ac veriſimilior videtur eſſe; ut proinde Mneſithidem ad annum 1. Olymp. CX. referendum exiſtimem, quo *Theophraſtus* Archon Eponymus, & Diognetus Hieromnemon fuiſſe dicitur. Philippum vero belli ducem ſequenti verno Conventu, Clinagora Sacerdote electum eſſe conſtituo, quo *Lyſimachides* in Faſtis occurrit.

Ac certe Philippus ab Amphictyonum Concilio electus comparato exercitu repente Atticae fines invaſit, atque Elateam occupavit, ut Demoſthenes ipſe teſtatur (1). Itaque cum Elatea *Lyſimachide* Archonte capta fuerit, ut ſemel, iterumque Dionyſius aſſeruit (2), hoc eſt anno 2. Olympiad. CX., & quidem Scirrhophorione menſe, ut ſequenti loco oſtendetur, cum Elaphebolione menſe Philippi exercitus Atticae iam finibus immineret, dubitari certe non poterit, quin Amphictyonum decretum Clinagora Sacerdote factum ad annum ipſum referri debeat; ideoque, ſi decretum illud in ſequenti verno Conventu factum fuit, poſtquam Aeſchines Pylagorae munus *Theophraſto Archonte*, *Diogneto Sacerdote*, ſimulque *Mneſithide Archonte* ſuſceperat, Mneſithides iſte ad ſuperiorem annum 1. Olymp. CX. referri, adeoque Pſeudeponymus haberi debet.

XXIII.

Chaerondas.

Archontis Chaerondae nomen frequenter a variis, graviſſimiſque Scriptoribus memoratur, quorum perſpicua teſtimonia Meurſius Lib. IV. c. 11. diligenter, accurateque congeſſit; cumque Chaerondas Eponymus anno 3 Olymp. CX. in Faſtis occurrat, ſingula veterum teſtimonia de hoc uno Chaeronda intelligenda fore putavit, quamvis ille *Chaerondas* ab aliis *Cha-*

(1) De Corona Pag. 334. Vide Differt. III. Num. 20. (2) Epiſt. ad Am.

Charondas, ab aliis denique *Chaeronidas* appellatur. Ita quoque Dodvellus ipſe tenuem hanc quidem nominum varietatem in alphabetica Archontum ſerie obſervavit; ſed unum tamen in illis omnibus Chaerondam expreſſum eſſe putavit, qui anno 3. Olymp. CX. Eponymorum Faſtis inſcribitur.

Ego vero omnium primus contra Meurſii, Dodvelli, Petiti, aliorumque ſententiam Differt. II. Num. 13. manifeſtiſſime demonſtravi quod decreta ſingula, vel teſtimonia, quibus Archontis Chaerondae nomen inſcribitur, ad annum 3. Olymp. CX, adeoque ad Chaerondam ipſius Eponymum referri certe non poſſunt: ut proinde Chaerondas alius admittendus ſit, qui anno 1. iterumque 2. eiusdem Olympiadis imperaverit, ac Pſeudeponymus eſſe debeat; vel ſi fortaſſe unus etiam, idemque civis in decretis omnibus memoretur, aliquando tamen *Eponymi*, ſimulque aliquando *Pſeudeponymi* ſolum Archontis munere perfunctus fuerit. Itaque Chaerondas ille, quo Archonte vigeſima quinta Gamelionis die corona Demoſtheni a Cteſiphonte decreta fuit, ſimulque mox tertia Scirrhophorionis die Demoſthenes murorum reficiendorum curator electus fuit, ad annum 1. Olymp. CX. manifeſtiſſime referri debet, quo *Teophraſtus* Archon Eponymus imperavit. Chaerondas autem ille, ſive Chaeronidas, quo Archonte Cteſiphontis decretum ab Aeſchine tanquam legibus contrarium ſexta Elaphebolionis die delatum fuit, ad ſequentem annum ſpectavit, quo *Lyſimachides* in Eponymorum Faſtis occurrit; antequam Chaerondas Eponymus anno 3. eiusdem Olympiadis magiſtratum ſuſciperet, ipſoque imperante Chaeronenſis clades ſeptima Metagitnionis die contingeret, ut Differt. II. Num. 13. atque in hac ipſa Diſſertatione Num. 25. fuſius oſtendi. Ac certe quod Aeſchinis accuſatio, ſeu celeberrima quaeſtio *de Corona* anno 2. Olympiadis CX. ſub Chaeronda quidem, ſed Pſeudeponymo, inſtituta fuerit, non perſpicua ſolum temporum ſeries, & argumenta cetera, quae laudato loco iam protuli, ſed illuſtria quoque Scriptorum teſtimonia demonſtrant, quae modo ſubiiciam, ut opportune corrigi, vel illuſtrari ipſa poſſint. Aeſchines ergo de hoc ipſo litis inſtitutae tempore cum Demoſthene differens ait *ἀπηνέχθη ἡ κατὰ τῦδε τῦ ψηφίσματος γραφὴ ἔτι Φιλίππυ ζῶντος πρὶν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν καταςῆναι . . . τῆς μαχῆς ἐπιγενομένης ὐκ ἐσχολάζομεν*

περὶ

περὶ τὴν σὴν ἄναι τιμορίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως ἐπρεσβεύομεν (1) *huius quidem decreti actio instituta fuit Philippo adhuc vivente ante ſuſceptum ab Alexandro principatum... cum praelium ſuperveniſſet nobis non fuit ocium paenas de te ſumendi, ſed legationes pro civitatis incolumitate fuere obeundae*. Quis hic aperte non videat actionem illam ab Aeſchine inſtitutam eſſe antequam Chaeronenſe bellum exſurgeret? ideoque cum bellum ipſum Lyſimachide Athenis Archonte, deſinente iam anno 2. Olymp. CX. exarſerit, tandemque ſeptima Metagitnionis die anno 3. eiusdem Olympiadis, Chaeronda Athenis Eponymo, diremptum fuerit, Aeſchinis accuſationem, quae ſexta Elaphebolionis die inſtituta fuerat, ſimulque Pſeudeponymi Chaerondae principatum ad annum 2. referendum eſſe? Ita propemodum Cicero diſerte docet quod *hanc multam Aeſchines a Cteſiphonte petiit quadriennio ante Philippi Macedonis mortem, ſed iudicium factum eſt aliquot annis poſt, Alexandro iam Aſiam tenente* (2); ergo cum Philippus e vivis exceſſerit anno 1. Olymp. CXI., Aeſchinis accuſatio, & Chaerondae illius principatus, ut *quadriennium* ſaltem incaeptum eſſe potuerit, ab anno 2. Olymp. CX. dimoveri, atque ad Elaphebolionem ſequentis anni transferri certe non poterit. Plutarchus ipſe memorata Lacedaemoniorum clade, Agidiſque morte ſubdit εἰσήχθη δὲ τότε ἡ περὶ τοῦ στεφάνου γραφὴ κατὰ Κτησιφῶντος, γραφεῖσα μὲν ἐπὶ Χαιρώνδου Ἄρχοντος μικρὸν ἐπάνω τῶν Χαιρωνικῶν... κριθεῖσα δ' ὕστερον ἔτεσι δέκα ἐπ' Ἀριστοφῶντος (3); *tunc agitata fuit actio de Corona adverſus Cteſiphontem inſtituta quidem Chaeronda Archonte paullo ante Chaeronica, iudicata vero poſt annos decem ſub Ariſtophonte* Archonte, hoc eſt anno 3. Oly. CXII. Inſignem hunc Plutarchi locum depravatum eſſe contendit Meurſius (4), ac *omnino reſcribendum* aſſerit ἔτεσι ὀκτώ *annis octo*, quod nimirum ab anno 3 Olymp. CX., quo Chaerondas in Faſtis occurrit, ad annum 3 Olymp. CXII. ſive Ariſtophontis annum, non *decem*, ſed *octo* ſolum anni interceſſerint. Doctiſſimo tamen viro ambiguum illud Chaerondae nomen a Demoſthene, ſimulque Plutarcho memoratum impoſuit; cumque Scriptores illos de Chaeronda Eponymo intelligenda eſſe cenſeret, ab anno 3. Olymp. CX. calculum ſubdu-

(1) Pag. 305. 306. (2) In Argum. Orat. Aeſchin. & Demoſth. (3) In Vita Demoſth. (4) De Arch. Ath. Lib. IV. c. 13.

Digitized by Google

ſubduxit. At ſi Pſeudeponymi ſolum Chaerondae nomen intelligatur, annorumque numerus à ſexta Elaphebolionis die anni 2. ineatur, qua actionem inſtitutam eſſe iam dixi, *decimus* tandem annus a ſexta Elaphebolionis die anni 3. Oly. CXII. incipiet, quo decimo ineunte, ſimulque Elaphebolione menſe exeunte Orationes habitae ſunt, iudiciumque *de Corona* diremptum fuit: cum Aeſchines ipſe diſerte dixerit ϗ τὸν καιρὸν μέμνησθε, ἐν ᾧ τὴν ψῆφον φέρετε. ἡμερῶν μὲν ὀλίγων μέλλει τὰ Πύθια γίνεσθαι (1), *etiam temporis eſt habenda ratio, quo ſuffragium feretis. Intra paucos dies Pythia ſunt futura*: Pythici vero ludi anno 3. cuiuſque Olympiadis, ineunte Munychione menſe, celebrari conſueverant. Itaque nihil in Plutarchi textu corrigi, mutarique debet. Error autem ille, qui in Dionyſii textum irrepſit, facile ex ſuperioribus, riteque emendari iam poterit. Aſſerit ille quod Oratio *de Corona* εἰς δικαστήριον εἰσελήλυθεν μετὰ τὸν πόλεμον ἐπ' Ἀριστοφῶντος Ἄρχοντος μὲν ἐνιαυτὸν μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, ὀκτὼ δὲ μετὰ τὴν Φιλίππου τελευτὴν (2) *in iudicium venit poſt bellum, ſub Ariſtophonte Archonte, uno quidem anno poſt Chaeronenſe praelium, octo autem annis poſt Philippi mortem*. Meurſius hic reſcribendum exiſtimat ἐπὶ Ἀριστοφῶντος Ἄρχοντος, ὄγδοον μὲν ἐνιαυτὸν μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, ἕκτον δὲ μετὰ τὴν Φιλίππου τελευτὴν *ſub Ariſtophonte Archonte, octavo quidem anno poſt Chaeronenſe praelium, ſexto autem poſt Philippi mortem*; longeque, ut opinor, accuratius Bentleius ὀγδόῳ μὲν ἐνιαυτῷ . . . ἕκτῳ δὲ legendum hic aſſerit, cum in Codicibus non ἐνιαυτὸν, ſed ἐνιαυτῷ potius occurrat. Quinetiam facile ἐννάτῳ μὲν ἐνιαυτῷ *nono quidem anno* reſcribi poſſe putaverim, non modo quod ipſa vocum ſimilitudo librarium fallere potuerit ut priorem vocem illam ἐννάτῳ *nono* omitteret; verum etiam quod a Chaeronenſi praelio ad iudicium *de Corona* diremptum integri fere novem anni intercesſerint, ac Dionyſius ipſe in ſubducendis annorum numeris labentis etiam anni rationem habere conſueverit.

Denique nunc alium Plutarchi locum opportune reſtituam, levioremque errorem, qui irrepſerat, Plutarchi ipſius praeſidio corrigam: Aſſerit ille Demoſtheni ſaepius honores decretos eſſe: Πολλάκις ἐστεφανώθη. πρότερον μὲν ὑπὸ Δημοτέλους, Ἀριστονίκου, Ὑπερίδου, χρυσῷ στεφάνῳ, τελευταῖον δέ ὑπὸ Κτησιφῶντος.

(1) Pag. 310. (2) Epiſt. ad Ammae c. 12.

τος. κ̀ γραφέντος τῦ ψηφίσματος παρανόμων ὑπὸ Διοδότυ, κ̀ Αἰσχίνυ, ἀπολογύμενος ἐνίκησεν (1) *ſaepius coronatus fuit a Demotele, Ariſtonico, Hyperide, coronis aureis, tandem a Cteſiphonte. Cuius decretum cum ut contra leges factum accuſarent Diodotus, & Aeſchines, ipſe defendens vicit.* At ibi perſpicue non Διοδότυ *Diodoti*, ſed Διώνδυ potius, aut Διώνδυ *Diondae* reſcribi debet; Siquidem Plutarchus ipſe mox ſubdit πρῶτος δὲ ἔγραψε ςεφανωθῆναι αὐτὸν χρυσῷ ςεφάνῳ Ἀριςόνικος Νικοφάνυς Ἀναγυράσιος, υπωμόσατο δὲ Διώνδας: *primus de eo aurea corona donando retulit Ariſtonicus Nicophanis Anagyraſius; quanquam Diondas iureiurando dato interceſſit*, quemadmodum in *Hyperidis Vita* ait ἔγραψε κ̀ Δημοσθένυς τιμὰς, κ̀ τῦ ψηφίσματος ὑπὸ Διώνδα παρανόμων γραφέντος, ἀπέφυγε *rogationem etiam tulit de honoribus Demoſtheni deferendis; cumque illud decretum Diondas, ut contra leges factum, interceſſione iurata impugnaret, abſolutus eſt.* Quin & Demoſthenes ipſe (2) Demomelis quidem Hyperidiſque decretum a *Dionda*; Cteſiphontis vero decretum ab Aeſchine ſolo delatum eſſe, teſtatur; ut immerito proinde, minuſque accurate Plutarchus *Diondam*, ſive *Diodotum* una cum Aeſchine veluti Cteſiphontis adverſarios coniunxerit.

XXIV.

Euthycles.

Demoſthenes in eadem ipſa Oratione *De Corona* aſſerit honores ſibi, aureamque coronam a Cteſiphonte decretam eſſe ἐπὶ Ἄρχοντος Εὐθυκλέυς Πυανεψιῶνος ἐννάτῃ ἀπιόντος *Archonte Euthycle vigeſima ſecunda Pyanepſionis die*. Meurſius Lib. IV. c. 20. hunc Euthyclem Eponymorum Faſtis adſcripſit, ipſumque incertae aetatis fuiſſe dixit. Longe accuratior Dodvellus hunc *non Eponymum* diſerte vocat; ſed incertum tamen fuiſſe putat quo potius anno Euthycles iſte imperaverit. At nitida rerum, temporumque ſeries, quam Differt. II. Num. 13. opportunius expoſui, manifeſtiſſime, ut opinor, oſtendit quod Euthycles ille ad annum 2. Olymp. CX. referri debet, quo *Lyſimachides* in Eponymorum Faſtis occurrit, ut proinde merito Pſeudeponymis aliis accenſeatur.

XXV.

(1) Vita X. Rhet. in Demoſth. (2) De Corona.

Digitized by Google

XXV.
Heropythus
&
XXVI.
Nauſicles.

Demoſthenes in Oratione *De Corona* Decretum exhibet (1) *Heropythe* Archonte factum die 25. Elapheboliοnis, in quo ſtatuitur ut Philippus Macedonum rex Atticae iam imminens legatione miſſa rogetur ut pacem, ac faedera cum Athenienſibus iam conſtituta ſervare velit, aut ſaltem inducias facere uſque ad Thargelionem menſem; moxque decretum aliud ſubiicit (2) eodem *Heropythe* Archonte factum die 30. Munichionis, quo legati ſunt electi. Memorat deinde Demoſthenes Philippum ipſum iis precibus, ac legationibus ſuperbientem cum exercitu properaſſe; atque Elateam repente occupaſſe: cumque Philippi fraudes, atque periuria Athenis perſpecta forent, die 16. Scirrhophorionis concionem habitam eſſe teſtatur (3), in qua *Nauſicle* Archonte decretum fuit ut Philippo pacem violanti reſiſtatur, legatique ad Thebanos, alioſque Athenienſium faederatos mittantur; cumque Demoſthenes ipſe, ac Mneſithides Phrearrhius Athenienſium Legati Thebas veniſſent, Thebanos ipſos contra Philippum incitarunt: quo factum eſſe dicit Demoſthenes ut maximo Athenienſis Reipublicae bono *bellum non in Attica eſſet, ſed* 700. *ſtadia ab Urbe in finibus Boeotiae committeretur* (4), nimirum in Chaeronenſi regione ubi Thebani, ipſorumque ſocii a Philippo ſuperati ſunt. Itaque, ut *Heropythi*, & *Nauſiclis* etiam Archontis annus definiatur, inquiri debet quo anno Elatea capta fuerit, & Chaeronenſis illa Athenienſium clades contigerit.

Diodorus quidem Lib. XVI. c. 85. utramque pugnam illam *Chaeronda* Archonte contigiſſe memorat, hoc eſt anno 3. Olymp. CX. cumque ſingula ſuperius expoſita narraſſet, repente ſubdit = *Demoſthenes mittendos Legatos hortatur qui Beotos*

(1) Pag. 336. (2) Pag. 336. 337. (3) Pag. 339. (4) Pag. 345. & 341.

tos ad reſiſtendum hortentur : mittitur ipſe : iter ſumma celeritate peragit , Boeotis perſuadet , Athenas redit , Populus duces bello Charetem , & Lyſiclem praefecit ... ideoque raptim confecto itinere Chaeroneam Boeotiae pervenere ... Philippus non obtenta Boeotorum ſocietate dimicat . Subditque Diodorus quod *eodem die , ac hora ,* qua Chaeronenſis illa clades Athenienſes oppreſſit , *pugnatum eſt inter Tarentinos , & Lucanos ubi Archidamus Lacedaemoniorum rex Tarentinos adiuvans interiit .*

Sed utramque pugnam illam , qua Elatea capta , atque Athenienſes , illorumque ſocii Chaeronenſi praelio ſuperati ſunt , Diodorus hic temere coniungit : cum diverſis tamen annis illae contigerint . Siquidem Elatea *Lyſimachide* Archonte capta fuit anno 2. Olymp. CX. Chaeronenſis vero clades in ſequentem annum referri debet , quo *Chaerondas* Athenis Archon fuit . Ac certe quod ad Chaeronaeam anno ſolum 3. Olymp. CX. ſive *Chaeronda* Archonte pugnatum fuerit perſpicue docet Plutarchus in *Iſocratis Vita* (1) Ἐτελεύτα δὲ ἐπὶ Χαιρώνδου Ἄρχοντος, ἀπαγγελθέντων τῶν περὶ Χαιρωνείαν ἐν τῇ Ἱπποκράτους παλαίστρᾳ πυθόμενος *Mortuus eſt Chaeronda Archonte , cum in Hippocratis palaeſtra nuncium de Chaeronenſi clade accepiſſet :* ſicuti Dionyſius etiam *in Iſocrate* conceptis verbis aſſeruit quod ille ἐτελεύτα τὸν βίον ἐπὶ Χαιρώνδου Ἄρχοντος ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης *vita exceſſit ſub Chaeronda Archonte paucis diebus poſt Chaeronenſe praelium .* Cladem autem illam 7. Metagitnionis die contigiſſe docet Plutarchus ipſe *in Camillo* ὁ δὲ Μεταγειτνιὼν Ἕλλησιν οὐκ εὐμενὴς γέγονε . τοῦτου γὰρ τοῦ μηνὸς ἑβδόμῃ ἐν Χαιρωνείᾳ μαχόμενοι πρὸς Φίλιππον ἠτύχησαν . τῆς δ' αὐτῆς ἡμέρας ταύτης ἐν τῷ Μεταγειτνιῶνι κατὰ τὸν αὐτὸν ἐνιαυτὸν οἱ μετ' Ἀρχιδάμου διαβάντες εἰς Ἰταλίαν ὑπὸ τῶν ἐκεῖ βαρβάρων διεφθάρησαν . *Metagitnion parum fuit Graecis ſecundus . Huius menſis die ſeptimo ſignis collatis ad Cranona Antipater victor funditus evertit ; & fuerant ante iuxta Chaeronaeam afflicti a Philippo . Hoc eodem die , eodem menſe , & anno Archidami copiae , quas tranſportaverat in Italiam , a barbaris incolis caeſae ſunt .*

Ergo Chaeronenſis pugna , & Iſocratis etiam mors , quod obſervari maxime debet , Metagitnione menſe contigit anno 3. Olympiadis CX. ideoque Elateae expugnatio , quae Chaeronen-

(1) Vita X. Rhet. in Iſocrate , ſic Pauſan. Attic. c. 18.

ronenſe praelium longe praeceſſerat, anno 2. eiusdem Olympiadis adſcribi debet, *Lyſimachide* Athenis Archonte, ut ex Dionyſio, iam demonſtravimus, qui legationes etiam a Demoſthene obitas, initamque Athenienſibus cum Thebanis ſocietatem eiusdem Lyſimachidis anno conſignat (1), quippe quae ante Chaeronenſe bellum, ideoque ante anni 3. Olymp. CX. principium contigerint. Ergo *Heropythus*, & *Nauſicles* ille anno 2. Olymp. CX. imperarunt, quo *Lyſimachides* in Faſtis expungi, ac Pſeudeponymus haberi debet; quemadmodum certe Dodvellus utrumque ex illis *non Eponymum* fuiſſe dixit; quamvis ipſorum aetatem *incertam* eſſe putaverit.

XXVII.

Xenias.

Plutarchus in Vita X. Rhetorum *in Hyperide* ſic ait = γραψάμενος δὲ ϰ̀ τὴν Φωκίωνος δωρεὰν, ἣν εἶπε Μαδίας Μαδίȣ Α'ναγυράσιος, ἐπι Χενίȣ Λ'ρχοντος, Γαμηλιῶνος εβδόμη φθίνοντος, ἡττήθη. *Cum autem ſententiam de donando Phocione a Midia Midiae filio Anagyraſio latam accuſaſſet, ſuccubuit, Archonte Xenia viceſima quarta Gamelionis die.*

Meurſius Lib. IV. c. 16. Scaligerum, vel, ut appellat ipſe, Anonymum ſequutus exiſtimat Xeniam hunc unum, eundemque fore, qui *Xenippus* ab aliis, vel *Euxenippus* vocatur, atque in Faſtis occurrit anno 4. Olymp. CXVIII. Sed Scaliger ibi deceptus Meurſium quoque, ac Dodvellum ipſum in errorem abripuit. Siquidem Phocion anno 3. Olympiad. CXV. e vivis exceſſit, ut ex Anonymo Meurſius ipſe iam dixerat Lib. IV. c. 15. & quidem 19. Munichionis die, ut Plutarchus in eius Vita teſtatur. Quinetiam Hyperides quoque ante Phocionem obierat anno 3. Olymp. CXIV. Plutarchus enim (2) aſſerit illum paullo ante Demoſthenem obiiſſe: Demoſthenes autem Archonte Philocle, hoc eſt anno 3. Olymp. CXIV. defunctus eſt, ut Laërtius (3) *in Ariſtotele*, & Plutarchus ipſe fatetur aſſerens Hyperidis mortem 9. Pyanepſionis die, Demoſthenis vero 16. menſis ipſius contigiſſe. Ergo, ſi Phocion, atque Hyperides etiam ante Olympiadem CXVIII. e viris exceſſerant, *Xenias* ille, quo Archonte Hyperi-

(1) In Epiſt. ad Ammae. (2) In Demoſth. (3) Lib. V. ſeg. 10.

perides Phocioni honores decrevit, ab *Euxenippo*, ſive *Xenippo* diſtingui debet, qui anno 4. Olymp. CXVIII. Archon fuit; cumque praecedentibus annis omnibus Eponymorum Archontum Faſti pleni ſint, Xenias ipſe e Faſtis expungi, ac Pſeudeponymus haberi debet.

XXVIII.

Phocion.

Plutarchus in Phocionis Vita: *ὁ δὲ εἰς πατρίδος ἀποκινδυνεύων σωτηρίαν, καὶ ταῦτα ϛρατηγὸς, καὶ Ἄρχων, ὐκ οἶδα μὴ μεῖζόν τι παραβαίνει, καὶ πρεσβύτερον το πρὸς τὺς πολίτας δίκαιον. At qui ſalutem patriae in praecipitem caſum adducit, atque is Dux, & Magiſtratus, baud ſcio anne maius violet, & antiquius erga cives ius*. Aemilius etiam Probus, ſive Cornelius Nepos de Phocionis interitu loquens ſic ait: *Concidit autem maxime boc uno crimine, quia cum apud eum ſummum eſſet imperium populi, & Nicanorem Caſſandri Praefectum inſidiari Piraeo Athenienſium a Dercyllo moneretur . . . binc audiente populo Phocio negavit eſſe periculum*. Ex duobus eiuſmodi Veterum teſtimoniis coniicit Meurſius Lib. IV. c. 15. Phocionem Eponymum Athenis Archontem fuiſſe paullo ante mortem anno 3. Olymp. CXV. ipſique ſublato Archippum ſuffectum eſſe, qui ad annum illum in Faſtis occurrit; idque Dodvellus etiam in Archontum ſerie veriſimile exiſtimavit.

Ego vero Phocionem iſtum fortaſſe quidem Archontem, ſive ex Novemviris unum, ſed non Eponymum tamen fuiſſe iudico. Siquidem Plutarchus ipſe in Phocionis Vita tantum abeſt ut *clare narret illum non diu magiſtratum illum tenuiſſe* quod Meurſius hic aſſerit, ut ibi potius Phocionem *Strategi* munere perfunctum eſſe demonſtrat. Cum enim narraſſet Nicanoris inſidias, nimiamque Phocionis deſidiam Athenienſibus demum compertas eſſe repente ſubdit Concionem indictam eſſe, *ἐν ᾗ τὸν Φωκίωνα τῆς ἀρχῆς ἀπολύσαντες ἑτέρυς εἵλοντο ϛρατηγὺς, in qua Phocionem ex magiſtratu ſummoventes Strategos alios elegerunt*: ergo, ſi Phocione exauctorato, vel in ordinem redacto, non Eponymus Archon, ſed *Strategus* alius electus fuit, quis aperte non videat quod Phocion Strategi quidem, ſed non Eponymi Archontis munere fungebatur?

tur? Accedit etiam quod Phocion ipſe, ut ibi fuſe Plutarchus commemorat, atque Cornelius etiam teſtatur, ubi Nicanoris inſidias aperte noverat, copias Athenis educere nitebatur: id vero non ad Archontem Eponymum, ſed ad Strategum potius, atque unice ſpectare debuit. Denique, cum Phocion 19. Munichionis die ſublatus fuerit, ſi eo anno Eponymi Archontis munere perfunctus eſſet, in Faſtis non Archippi, qui duobus ſolum menſibus imperaſſet, ſed Phocionis potius nomen adſcriptum foret; cum praeſertim brevi poſt Phocionis mortem Athenienſes Phocionem ipſum erecta ſtatua, aliiſque honoribus ſint proſequuti.

XXIX.

Epicrates.

Cicero filius in Epiſtola ad Tyronem ait: *Multam mecum eſt Epicrates princeps Athenienſium* (1). Itaque *Epicratem* hunc, laudato Ciceronis teſtimonio, inter Eponymos Athenienſium Archontes habendum eſſe putat Meurſius, ideoque Epicratem Archontum Faſtis adſcribit in Additionibus illis, quae in Graecarum Antiquitatum Theſauro Tomo IV. conſpiciuntur.

Tantum tamen abeſt ut ex ſuperiori Ciceronis loco inferri poſſit Epicratem iſtum Athenis Eponymum fuiſſe, ut ille ne Archon quidem fuiſſe videatur. Siquidem non aliud hic Cicero innuere videtur, niſi Epicratem illum ex primoribus, ſpectatiſſimiſque Civibus fuiſſe, qui familiariter cum Cicerone adhuc iuvene verſaretur: quod certe non facile de Archonte, praeſertim Eponymo, concedi poteſt. Perſpicuum eſt etiam quod graecam Ἄρχοντος *Archontis* vocem ita Latini reddere, vel interpretari conſueverunt, ut aliquando *Praetoris* (2) aliquando (3) *Magiſtratus* nomine uterentur: nullibi vero, quod noverim *Principis* nomine appellarunt. Id vero omnium maxime Ciceroni perſpectum eſſe debuerat, quippe qui graecam ipſam *Archontis* vocem a Patre uſurpatam eſſe jam viderat *de Fato* diſſerens ait *Moritur Epicurus cum duo & ſeptuaginta annos vixerit Archonte Pytharato* (4): quemadmodum poſteris

(1) Lib. XVI. Epiſt. 3. (2) Cic. ad Attic. Lib. V. Epiſt. 11. (3) Senec. Epiſt. 18. Plin. Lib. III. c. 5. & Lib. XXXIII. c. 7. (4) Cart. 9.

ris etiam aetatibus Trebellicus (1), ac Spartianus (2) Ciceronis exemplum, ut opinor, ſequuti *Archontis* nomen uſurparunt (3). Itaque, ſi Epicrates ille ſolum *Athenienſium princeps* vocatur, certe non Archon, aut Eponymus haberi poterit, ſed ex Eponymorum Archontum Faſtis expungendus erit, atque inter nobiliores Athenienſium cives recenſeri ille poterit, ut ipſo quoque Ciceronis loco ſatis innuitur. Ait enim: *Multum etiam mecum eſt Epicrates princeps Athenienſium, & Leonides, & horum ceteri ſimiles:* quemadmodum fere eo plane ſenſu Nepos de Attico differens ait *hic autem Athenis ſic ſe gerebat, ut communis infimis, par principibus videretur:* quo certe loco *principum* nomine non *Archontes* ipſi, ſed Civium primores, ac nobiliſſimi intelliguntur. Ceterum, quicumque demum fuerit Epicrates ille, Ciceronis Epiſtola, ut eruditi Viri obſervarunt, exarata fuit anno V. C. 709. ſive 3. Olympiade CLXXXIII. adeoque Epicratis principatus, ſi fortaſſe ita libeat, aut ipſius cum Cicerone conſuetudo ad annum illum referri debet.

XXX.
&
XXXI.

Aurelius Ancharenus

&

Bentidius Sota.

Rheineſius Pag. 313. ſive Claſſe III. Num. 36. Inſcriptionem exhibet, in qua diſerte legitur ἐπὶ Ἄρχοντος Βεντιδίου Σώτα, *ſub Archonte Bentidio Sota;* paucisque interiectis vocibus ἐπὶ Ἄρχοντος Αὐρ. Ἀγχαρήνου *ſub Archonte Aurelio Anchareno*. Eadem quoque Inſcriptio apud Sponium occurrit in *Miſcellaneis Eruditae Antiquitatis* Pag. 369. Sectio. X Num. 116. ipſamque Cl. etiam Gorius exhibuit Tomo I. Pag. 22. Num. 41. cumque Sponius, ac Rheineſius illam *Florentiae in Atrio Richardi* extare dixerit, optime Gorius ipſam in Atrio Muſaei Medicei conſpicuam eſſe teſtatur, ſimulque varios

(1) In Gallieno. (2) In Hadriano. (3) Vid. Differt. I. Num. . .

rios errores, qui in Rheineſii exemplar irrepſerant, accurate emendavit.

Itaque Dodvellus in Alphabetica Archontum Athenienſium ſerie, laudato Sponii teſtimonio, *Bentidium Sotam*, & *Aurelium Ancbarenum* Eponymorum Faſtis inſeruit; ipſoſque Severi Caeſaris aetate imperaſſe dixit.

Sed nullus tamen duobus Archontibus iſtis aut inter Eponymos, aut inter alios etiam Athenienſium Magiſtratus locus eſſe poteſt. Etenim ex plurimis, qui in Marmore nominantur, nullus omnino vel Attici Populi notam, vel characterem alium adiunctum habet, ex quo Marmor ipſum, atque Archontes illos ad Athenienſem Urbem ſpectare poſſe videatur; ut optime proinde dixerit Rheineſius *Archontum* nomine Praeſides illos hic deſignari, qui Agonis muſici in Dionyſii Feſtis curam gerebant: quemadmodum certe huiuſmodi prorſus Archontes *L. Sentium Agrippinianum*, & *M. Mettium Amerimnum* in alio Marmore apud Sponium (1), & Rheineſium ipſum (2) memorari conſpicio quos nemo ſane ad Eponymorum Athenienſium Faſtos retulerit.

Quandoquidem vero in ſuperiori Inſcriptione

L. Septimius Severus Pius Pertinax
M. Aurelius Antoninus
L. Septimius Geta Caeſar.

nominantur, optime Dodvellus exiſtimavit, Archontes illos Severi Caeſaris aetate vixiſſe. Sed accuratius adhuc Archontum illorum aetas definiri facile poterit, cum Severus in Marmore *Adiabenicus*, & *Parthicus* & *Arabicus* appellatur, ac Geta non *Auguſtus*, ſed *Caeſar* ſolum nominatur. Itaque, cum Getam anno Chriſti 208. *Auguſti* nomine iam decoratum oſtenderit Panvinius, ac Severus in Parthos, atque Adiabenos exercitum duxerit anno 201. Archontum illorum annus duobus terminis iſtis includi, vel definiri debet, ſi uterque eodem anno imperaverit. Sin vero prius *Bentidius*, quam *Aurelius* Archontis munere perfunctus fuerit, ut ex ipſo Marmore deduci poteſt, annus Aurelii ſuperioribus quidem terminis circumſcribetur; ſed Bentidii Archontis annus non multo alterius Archontis annum praeceſſerit.

(1) Spon. Miſcel. Erud. Antiq. Sect. X. Num. 104. (2) Claſſe V. Num. 41.

XXXII.

Phaedrias.

Ariſtaechmus, Zeno, Diognetus.

Quatuor Archontes iſtos hic una complecti libuit, non quod uno eodemque tempore dignitatem illam, quaecumque ea fuerit, occupaverint; verum potius quod una prorſus eademque ratio nobis oſtendat illorum ſingulos ex Eponymorum Athenienſium Faſtis expungendos eſſe. An vero temere immeritoque Archontes etiam iſtos Pſeudeponymos eſſe putaverim, quod ſuſpicari fortaſſe quis poterat, facile deprehendi poterit ubi Marmoreas Inſcriptiones illas ſubiecero, quarum praeſidio Archontum iſtorum nomina a doctiſſimis Viris Athenienſium Faſtis inſcripta ſunt, ſimulque charactêres, & argumenta protulero, quibus Archontes illos non Athenienſium, ſed Deliorum, Smyrnaeorumque Faſtis inſerendos eſſe conieci.

Atque, ut a *Phaedria* exordiar, Sponius in *Miſcellaneis Eruditae Antiquitatis* Sect. X. Num. 70. Pag. 343. integrum hoc Marmor edidit, cuius periodos aliquas ſubiiciam.

Ἐπὶ Φαιδρίȣ Ἄρχοντος, ἐλαφηβολιῶνος ὀγδόῃ, ἐκκλησίᾳ, ἐν τῷ ἱερῷ τȣ̃ Ἀπόλλωνος Διονύσιος Διονυσίȣ Ἀρχιθιασίτης εἶπεν

. . . .

Ἀγάθῃ τύχῃ δεδόχθαι τῷ κοινῷ τῶν Τυρίων . . . . τῶν ἐμπόρων, ϗ ναυκλήρων ἐπαίνεσαι Πάτρωνα Δωροθέȣ ϗ ϛεφανῶσαι αὐτὸν κατ᾽ ἐνιαυτὸν χρύσῳ ϛεφάνῳ ἐν ταῖς συντελησμένοις θυσίαις τῷ Ποσειδῶνι . . . . παρεκάλεσεν τὸ κοινὸν ἐξαποϛεῖλαι πρεσβείαν πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων . . . αἱρεθεὶς πρεσβευτὴς πρὸς τὴν βȣλὴν, ϗ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων ὅπως δόθῃ . . . κατασκευάσȣσιν τέμενος Ἡρακλέȣ τȣ̃ Τι . . . ϗ ἐδέξατο δὲ τὸν θίασον ἐφ᾽ ἡμέρας δύο . . . .

. . . .

Ἐπὶ

Ἐπὶ Ἀρχιθιασίτȣ
Διονυσίȣ τȣ̃ Διονυσίȣ
Ἱερατεύοντος δὲ τȣ̃
Δωροθέȣ

Δῆμος Ἀθηναίων

ἡ Σύνοδος
τῶν Τυρίων
ἐμπόρων, ϗ
ναυκλήρων

Archonte Phaedria, *Elaphebolionis octava* die, *Eccleſia in Templo Apollinis* convocata, *Dionyſius Dionyſii* fil. *Archithiſaſites dixit*

. . . .

Quod fauſtum ſit, *placuit communi Tyriorum* & *Mercatorum*, *&* *Nautarum laudari Patronem Dorothei* fil. *&* *coronari ipſum quotannis aurea corona in iis*, *quae peragentur Neptuno Sacrificiis* . . . quia *hortatus eſt commune mittere Legatos ad Populum Athenienſium* . . . atque *electus Legatus ad Senatum*, *Populumque Athenienſium* ut . . . *concederetur* quo *aedificarent Templum Herculi Tyrio*, *ſimulque adminiſtravit Thiaſum in dies duos* . . . .

. . . .

ſub Archithiaſite
Dionyſio Dionyſii filio
Sacerdote vero
Dorotheo

Populus Athenienſium

Synodus
Tyriorum
Mercatorum, *&*
Nautarum

Illud autem hic obiter obſervari velim quod cum nullus Athenienſis Civis, ſed Mercatores ſolum Nautaeque Tyrii ter in Marmore nominentur, decretum illud non ab Athenienſi Populo, ſive Senatu, qui in Delo reperiebatur, ſed a

Communi potius, aut Synodo Tyriorum editum fuit; quamvis ab Athenienſi deinde Populo confirmatum videatur. Obſervari etiam debet quod (1) *Herculi Tyrio* Templum in Delo aedificatum in Marmore memoratur. Sic enim Marmoris lacunam ſupplendam, atque explicandam eſſe coniicio; quod Herculis Tyrii cultus non modo Tyriis ipſis, ſed exteris quoque Gentibus ſolemnis eſſet. Ac, niſi plurimum fallor, Inſcriptio quae a Rheineſio profertur Claſſe I. Num. 64.

Sanctiſſimo Herculi
Tyr. invicto ſacrum

De Hercule *Tyrio* intelligi profecto debet; quamvis Rheineſius ipſe *Tyrannum*, hoc eſt *Regem*, ac *Dominum* intelligendum eſſe putaverit.

Alterum Marmor a Gronovio profertur Pag. 405. Num. 1. ſed *biulcum*, *lacerum*, *& in multis vitiatum*, ut teſtatur Montfauconius in Diario Ital. pag. 43. qui Marmor ipſum ita accuratiſſime exſcripſit (2).

Ε'πὶ Α'ριςαίχμυ Α"ρχοντος
Γαμηλιῶνος δεκάτει ἱςαμένυ
ἐκκλησια κυρία ἐν τῶι ἐκκλησιαςηριῶι
Μ:νανδρος Μενάνδρυ Μελιτεὺς εἶπεν
Ε'πειδὴ Εὔβυλος Δημητρίυ Μαραθῶνιος . . .
. . . .
τό τε πρῶτον Παναθηναίοις ἐποιήσεν τὸν
δῆμον τῶν Α'θηναίων τῶν ἐν Δήλω τιμηθῆ
ναι χρύσωι ςεφάνωι . . . πολλὰ τῶν χρη
σίμων Αθηναίοις τοῖς εν Δήλωι περιεποίησεν
ἱερεύςτε γενόμενος τῶν μεγάλων θεῶν ϗ
πάλιν τȣ̃ Α'σκληπίυ ϗ πάλιν αἱρεθεὶς ὑπὸ τῦ
δήμυ ϗ λαχὼν τῦ Διονυσίυ ϗ ἐκ τῶν ἰδίων πάσας
δαπανήσας τὰς πομπὰς ϗ τὰς θυσίας ὑπὲρ Α'θηναί
ων ϗ Ρ'ωμαίων συνετέλεσεν ἀγαθεῖ τύχει δε-
δόχθαι τεῖ βυλεῖ τὺς λαχόντας Προέδρυς
εἰς τὴν ἐπίυσαν ἐκκλησίαν χρηματίσαι
περι τύτων γνώμην δὲ ξυμβάλλεσθαι τῆς
βυλῆς εἰς τὸν δῆμον ὅτι δοκεῖ τεῖ βυλεῖ ςε-

φανῶ-

(1) Vid. Arrian. de Exped. Alex. Lib. II. pag. 125. (2) Vid. Murat. Pag. 663.

φανῶσαι Εὔβυλον Δημητρίυ Μαραθώνιον
. . . . χειροτονῆσαι
δὲ ϗ πρεσβεῖς ἤδη τρεῖς ὅι τινες ἐπέλθον
τες ἐπὶ την Αθήνησιν βυλὴν ϗ ἐκκλησίαν
παρακαλεσυσι τὸν δῆμον συνεπιχωρῆσαι
τοῖς ἐψηφισαμένοις Εὐβύλωι φιλανθρώποις
ἀναγράψαι δὲ τόδε τὸ ψήφισμα ϗ εἰς ςήλην
λιθίνην ϗ ςῆσαι ἐν τῶι Ἡρακλείωι πρεσβεῖς
εἰς Ἀθηνᾶς κατὰ τὸ ψήφισμα ὅιδε κεχειρο
τόνηται Ἀνθεςήμιος ἐκ Μυῤῥινέττης
Ξενόφιλος Οἰναῖος Δημήτριος Μαραθώνιος
Επεψηφίσθη ϗ Ἀθήνησιν

ἡ βυλὴ ϗ ὁ δῆμος	ἡ βυλὴ ϗ ὁ δῆμος	ἡ βυλὴ ϗ ὁ δῆμος

Sub Ariſtaechmo Archonte
Gamelionis menſis *decima* die
concione legitima in concionis loco convocata
Menander Menandri Melitenſis dixit.
Quandoquidem Eubulus Demetrii Marathonius
. . . .
& primum in Panathenaeis id effecit, ut
Populus Athenienſium, qui in Delo ſunt, hono-
raretur aurea corona . . . . & *multa uti-*
lia Athenienſibus, qui in Delo ſunt, procuravit
Sacerdos etiam factus magnorum Deorum, &
deinde Aeſculapii: rurſuſque electus a Populo
nactuſque Bacchi Sacerdotium *proprio ſumptu*
pompas, & ſacrificia pro Athenienſi
bus, & Romanis peregit . . quod bene vertat, pla-
cuit Senatui, ut qui ſortito Proëdri eligentur
in proxima Concione, loquantur
de his, referantque ſententiam Sena-
tus ad Populum quod ſcilicet *placuit Senatui co-*
ronari Eubulum Demetrii Marathonium
. . . . *eligique*
legatos tres, qui adeuntes
Senatum, & Concionem, quae Athenis eſt,
rogent Populum, ut annuat

decre-

decretis Eubulo honoribus
inſcribique hoc Decretum in cippo
lapideo, ac in Heracleo collocari. Legati
Athenas, iuxta Decretum, hi ſunt ele-
cti: Antheſterius ex Myrrhynunte,
Xenophilus Oenaeus, Demetrius Marathonius
Decretum Athenis etiam confirmatum eſt.

Denique Marmor aliud inter Arundelliana Num. CXXXII. Pag. 270. nobis occurrit, quod Rheineſius etiam Claſ. I. Num. 55. exhibuerat

Ἀθηναίων καὶ (1) Δηλίων οἱ
κατοικῦντες ἐν Δήλῳ
ϗ οἱ ἔμποροι, ϗ ναυκλῆροι
Ἀλέξανδρον Πολυκλείτυ Φλυέα
. . . .
ἐπιμελητὴν Δήλυ γενόμενον
ἐν τῷ ἐπὶ Ζήνωνος Ἄρχοντος ἐνι-
αὐτῷ

Ἀπόλλωνι

Athenienſes, & Delii, qui
incolunt Delum, &
Mercatores, & Naucleri
Alexandrum Polycliti f. Phlyaſium
. . . .
Curatorem Deli factum
eo, quo Zeno Archon fuit, an-
no

Apollini

Itaque ex tribus Marmoribus iſtis tres Eponymos Athenienſium Archontes doctiſſimi Viri exſculpſerunt, quos Eponymorum Faſtis insererent. Etenim Dodvellus, laudato Sponii Marmore, *Phaedriam* in Eponymorum ſerie recenſet; ipſumque *poſt Hadrianum* Caeſarem imperaſſe putat, ut mox oſtendetur. *Ariſtaechmus* vero non a Dodvello ſolum, ſed a Meurſio quoque Lib. IV. c. 20., citato Gruteri Marmore, Faſtis inſcribitur. Denique, laudato Oxonienſi Marmore, ac

(1) Rhein. male Σαμίων.

ac Rheineſio, *Zenonem* quoque Dodvellus enumerat; ipſumque tamen *Archontem Delium* fuiſſe dicit, incertumque qua aetate imperaverit.

Quid doctiſſimos Viros illos impulerit ut Phaedriam, atque Ariſtaecmnum Eponymorum Athenienſium Faſtis inſcriberent, ac Dodvellus ipſe, qui Zenonem non Athenienſium, ſed Deliorum Archontem eſſe coniecerat, ceteros non Deliis, ſed Athenienſibus accenſeret, definiri vix poteſt. Suſpicor tamen hic illos Athenienſium, non Deliorum Archontum nomina cogitaſſe, quod Inſula Delos Athenienſium imperio ſubiecta foret, iisdemque proinde legibus, Archontibus, temporiſque characteribus uteretur. Accedit etiam, quod in Gruteriano praeſertim Marmore menſis, & Populi Athenienſis nomen, Athenienſes etiam Cives, Atticae Populi, Concionis ritus, Proëdri, Sacerdotes, Senatus Athenienſis, aliaque id genus plura memorantur; quibus veluti characteribus oſtendi poſſit Archontem illum, qui Decreto inſcribitur, non Delium, ſed Athenienſem potius habendum eſſe; nec alia certe de cauſſa factum putaverim ut Zenonem Dodvellus Delium potius, quam Athenienſem Archontem fuiſſe diceret, niſi quod varii characteres illi in Oxonienſi Marmore deſiderentur.

At, niſi vehementer hic ego fallor, non *Zeno* ſolum; ſed *Ariſtaechmus* etiam, & *Phaedrias* ex Athenienſium Faſtis expungi, Deliique ſolum Archontes cenſeri debent. Quamvis enim Delus Athenienſium imperio pareret, atque Athenienſibus etiam, ſi libeat, legibus, ſacris, ac ritibus uteretur, incertum eſt tamen an Delii Athenienſis Archontis nomina, veluti temporis notam Decretis inſcriberent; longeque, ut opinor, veriſimilius haberi debet, Delios etiam non modo proprios Archontes Eponymos habuiſſe, quod a Prideauxio (1) quoque obſervatum eſſe conſpicio; verum etiam iſtorum nomina & Faſtis, & publicis etiam Decretis inſcribere conſueviſſe. Certe ex ipſa Marmoris ſerie maniſeſtiſſime deprehendi poteſt quod in Delo *Eccleſia*, vel concio, *Eccleſiaſterium*, vel legitimus Concionis habendae locus, *Senatus*, *Proëdri*, *Eſculapii*, *Dionyſiique Sacerdos*, aliaque id genus plura eodem prorſus modo, iisdemque ritibus

(1) Notae ad Mar. 132. Pag. 271.

Digitized by Google

bus reperiebantur, quibus Athenis ipſis haberi conſueverant; quemadmodum certe in Marmoribus aliis (1) Athenienſes Cives *Sacerdotis*, & *Gymnaſiarchae* munere in Delo perfunctos eſſe conſpicitur. Quid ni ergo & *Archontes* etiam in Delo extiterint, qui vel ab Athenienſibus Delum incolentibus eligerentur, vel Athenis ipſis electi Athenienſium nomine in Delo imperarent, proprioque nomine Deliorum Faſtus, atque Decreta inſignirent? Certe Timarchus, ut teſtatur Aeſchines (2), *ἦρξεν ἐν Α'νδρῳ πριάμενος την ἀρχὴν τριάκοντα μνᾶς* *Archon fuit*, ſive imperavit *in Andro*, *cum magiſtratum illum triginta minis emiſſet*; atque Agyrrhius etiam, de quo ſuperius Num. XII. diſſerui, *ἄρξας ἐν Λεμνῳ*, *Archon in Lemno* fuiſſe dicitur. Quod ſi in Gruteriano illo Marmore Senatus, ac Populus ille nominatur, qui *Athenis* erat, adeoque *Archon* ipſe non Delius, ſed Athenienſis videri fortaſſe poſſit, in duobus tamen Marmoribus aliis nulla Athenarum mentio, nullum Athenienſis civis nomen occurrit: quemadmodum prorſus in Marmoribus aliis (3) *ὁ δῆμος ὁ Δηλίων* *Populus Deliacus* nominatur, qui ſtatuas erigit, honores decernit, iiſdemque omnino ritibus conciones peragit, etſi nulla Athenarum mentio iniiciatur: quod argumento ſane eſſe poterit Delios ipſos proprium Archontem habuiſſe: idque de Chiis etiam, Lemniis, Samiis, Sigeis, Smyrneaeis, aliiſque Populis oſtendi poſſet, qui Athenienſium imperio, Deliorum inſtar, obnoxii fuerant (4). Sic, ut exemplum unum hic proferam, in Marmore, quod Sponius (5), & Montfauconius (6) exhibuit, Pariorum Decretum reperitur editum Α'πολλοδώρυ τῦ Α'πολλωνίυ Νησιαρχῦντος *Apollodoro Apollonii filio Inſulam gubernante*. atque in alio (7) Pariorum foedus cum Allariotis confirmatur *ἐπὶ Κόσμων τῶν περὶ Φιλόνβροτον τὸν Εὐθυμάχυ* *Philombroto*, *Euthymachi filio Magiſtratum gerente*. At ne coniecturis aliis hic immorer, ac ne ſuſpicari quis poſſit eiuſmodi Decretorum temporibus Parios Athenienſium imperio minime paruiſſe, perſpicuum aliud argumentum ex Arundelliano Marmore, quod *Chronicon Marmoreum* vocari ſolet, deprehendiſſe videor. Marmor illud in Paro, iisdemque

(1) Spon. Itin. Tom. I. pag. 178. & 185. vid. Marmora Oxon. pag. 302. (2) Orat in Timar. pag. 15. (3) Marm. Oxon. XLII. Pag. 277. & in Append. Marm. III. & IV. (4) Vid. Thucy. Lib. I. c. 115. (5) Miſcell. Erud. Antiq. pag. 336. (6) Pag. 38. Diar. Ital. (7) Pag. 72.

que omnino temporibus excitatum eſſe, quo Paros Inſula Athenienſibus ſubiecta foret, Eruditi viri obſervarunt (1); atque exinde quoque ego factum crediderim ut Marmoris Auctor in ſingulis Epodiis Athenienſium Regum, Archontumque nomina veluti perſpicuam temporis notam expreſſerit, quod Auctor ipſe, eiuſque Patria Athenienſium imperio pareret, adeoque id honoris Athenienſibus ipſis conceſſerit, ut illuſtriora Graecanicae Hiſtoriae capita non aliis quam Athenienſium Faſtis deſignaret. Eximius hic tamen, atque accuratiſſimus Marmoris Auctor nitide, diſerteque nobis oſtendit anno 1. Olymp. CXXIX. quo Marmor ſculptum fuit, Parios ipſos Archontem proprium ab Athenienſi Archonte diſtinctum habuiſſe: aſſerit enim ſe tempora deſcribere *ἕως Ἄρχοντος ἐν Πάρῳ Ἀστυάνακτος, Ἀθήνησι δὲ Διογνήτου* *uſque ad Archontem in Paro quidem Aſtyanactem, Athenis vero Diognetum*. Ergo, ſi Paros inſula, quamvis Athenienſibus ſubiecta foret, proprio tamen Archonte, & quidem Eponymo fruebatur, dubitari certe non poterit quin in Delo quoque Archontes alii ab Athenienſibus diſtincti reperirentur; adeoque *Zeno*, *Phaedrias*, *& Ariſtaechmus*, qui in Deliorum monumentis occurrunt, ad Deliorum potius quam Athenienſium Faſtos referri, ſive ex Eponymorum Athenienſium Faſtis expungi debeant.

Quod vero ad Archontum illorum aetatem attinet, Cl. Dodvellus *incertum* eſſe putavit qua aetate *Zeno* imperaverit. Ariſtaechmum vero *ſub Romanis* floruiſſe merito exiſtimavit, cum certe *Romanorum* nomen in ipſo Marmore memoretur. Phaedriam denique poſt Hadriani Caeſaris imperium vixiſſe dicit; quod Sponii veſtigiis hic, ut opinor, inſtiterit, eademque Sponii coniectura in errorem abreptus fortaſſe fuerit. Etenim Sponius, cum ex Stephano obſervaſſet Hadriani Caeſaris pecunia Olympicum in Delo ab Athenienſibus aedificatum, ipſumque *Novas Athenas Hadrianas* appellatum eſſe, *Athenienſem Populum*, qui in his Marmoribus memoratur, non alium eſſe contendit, quam qui Deliacas, vel Novas Athenas illas incoleret; quo certe fieret ut Archontes illi, qui Athenienſibus in Delo praeerant, poſt Hadrianum ipſum vixiſſe debuerint. At ſuſpicari fortaſſe quis pote-

(1) Prideaux. Pag. 89.

poterit Olympicum illud, Novaſque Athenas non in Delo, ſed Athenis ipſis exſtructas fuiſſe. Dion certe diſerte ſcribit quod *Templum Iovis Olympii* Hadrianus *Athenis aedificavit*; ac Spartianus aſſerit quod ille *multas Civitates Adrianopolis appellavit, ut ipſam Chartaginem, & Athenarum partem*; nullibi vero aut *Olympicum* illud, aut *Novae Hadrianae* memorantur, quae in Delo conſtructae fuerint. Quin etiam Pauſanias ipſe, qui Hadriani Caeſaris aetate floruit, ac ſingula ipſius munificentiae monumenta accuratiſſime eſt proſequutus, non modo Deliacas Athenas illas prorſus coluit; ſed teſtatur etiam Delum Inſulam, ſi Delios tantum numeres, omnino deſertam fuiſſe, ſolumque in illa Templi praeſidium extitiſſe, quod Athenis ipſis in Inſulam mittebatur (1). Itaque a vero fortaſſe abhorret quod in tanta incolarum raritate Athenienſis Populus Delum incolens *Eccleſiam*, *Senatum*, *Proëdros*, *Sacerdotes*, *Gymnaſiarchas*, *Archontas*, aliaque id genus honoris inſignia habere potuerit, quae in his Marmoribus memorantur. Sed quamvis etiam *Novae* ille *Athenae* ſub Hadriano in Delo conditae admitti debeant, quis tamen Sponio, Dodvelloque conceſſerit Athenienſem Populum in Marmoribus memoratum ex ſolis Athenienſibus illis conflatum eſſe, qui Novas Athenas incolerent, adeoque Athenienſis huius Populi nomen, & Marmora ad Hadriani tempora referri oportere? Certe Delos inſula ab antiquioribus longe temporibus Athenienſium imperio ſubiecta fuerat, atque Strabonis etiam, vel Auguſti aetate *Athenienſes* illam *tenebant* (2); ut nihil proinde fuerit cur doctiſſimi viri Delios Archontas illos poſt Hadriani Caeſaris aetatem Faſtis inſcribendos eſſe putarent; nec alium in Marmoribus illis Athenienſem Populum cogitarent, quam qui Novas Athenas aedificaverat. Etenim Athenienſis etiam Populus in alio Marmore diſerte conſpicitur, quod ante Hadriani tempora Auguſto Caeſari circa annum V. C. 725. conſecratum a Chiſullo profertur Pag. 200.

ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων
κ̀ οἱ τὴν νῆσον κατοικοῦντες
αὐτοκράτορα Καίσαρα

Θεοῦ

(1) Lib. VIII. c. 33. (2) Lib. X. p. 486.

Θεῦ Ἰυλίυ υἱὸν
Ἀπόλλωνι, Ἀρτέμιδι, Λητοῖ

Populus Atheniensium,
& Inſulam incolentes
Imperatorem Caeſarem
Divi Iulii filium
Apollini, Dianae, Latonae.

Itaque ſuſpicor Archontas illos ad Auguſti ipſius, vel propiora tempora referendos eſſe, quibus Inſula Delos Athenienſium civium copia, Tyriorum, aliarumque Gentium frequentia maxime florebat, poſtquam excuſſo Mithridatis Regis imperio in veterem Athenienſium ditionem redierat.

Quod ſi inter Eponymos Athenienſium Archontas Zenoni, Ariſtaechmo, Phaedriaequae locus eſſe non poteſt; multo certe minus Eponymis ipſis inſcribi poterit *Diognetus* ille, qui apud Rheineſium Claſſe I. Num. 206. memoratur.

Smyrnae effoſſus ſtylobates

Ἀσκληπίῳ Παιηο	*Aeſculapio Paeoni*
νι Διόγνητος	*Diognetus*
Ἀπολλωνίυ τῦ	*Apollonii* fil.
Διογνήτυ Ἄρχων	*Diogneti* nep. *Archon*
καθιέρωσε	*excitavit*

Quamvis enim Smyrnaeorum Inſulam aliquando Athenienſibus paruiſſe concedatur, perſpicuum eſt tamen quod ipſi propriis Archontibus, vel Magiſtratibus utebantur, quorum nomina Decretis, publiciſque monumentis inſcriberent. Ita in Smyrnaeorum ac Magnetum Foedere anni 1. Olympiad. CXXXIV. quod inter Oxonienſia Marmora reperitur (1), initio legitur Ἐπι Ἱερέως Ἡγησίυ, Στεφανηφόρυ δὲ Πυθοδώρυ *ſub Sacerdote Hegeſia, Stephanephoro vero Pythodoro* ubi perperam fortaſſe Prideauxius (2) *Stephanephorum* quidem Magnetum, *Sacerdotem* vero Smyrnaeorum Magiſtratum fuiſſe dicit. Etenim in alio Smyrnaeorum Marmore (3), quod Hadriani Caeſaris aetate ſculptum fuit, Θευδίανος Στεφανηφόρος *Theudianus Stephanephorus* Smyrnaeorum nominatur; atque Philoſtratus in Heraclidis Vita teſtatur, quod ille Στεφανηφόρον ἀρχὴν πάρ αὐ-

(1) Num. I. Pag. 8. (2) Pag. 34. (3) Pag. 93.

αὐτοῖς ἦρξεν, ἀφ' ἧς τοῖς ἐνιαυτοῖς τίθενται Σμυρναῖοι τὰ ὀνόματα: Coronigeri, vel *Stephanephori dignitatem apud eos obtinuit, a qua annis ſuis Smyrnaei* (1) *nomina imponunt:* quemadmodum certe *Strategorum* nomina in Smyrnaeorum Nummis frequentiſſime occurrunt, ut Diſſertat. I Num. 39. & Diſſ. XII. opportunius oſtendetur. Itaque Dodvellus ipſe, qui in Athenienſium Eponymorum ſerie Diogneti nomen memoravit, optime tamen obſervavit illum *Smyrnaeum forte, non Athenienſem* fuiſſe; nulluſque dubito quin nitide, diſerteque ex Eponymorum Athenienſium ſerie Diognetum iſtum expungere potuiſſet, ſi accuratius obſervaſſet *Archontis* nomen a plurimis Graeciae Civitatibus varioque ſubinde ſenſu uſurpari conſueviſſe; quemadmodum certe apud Coos, Delphos, Theras, alioſque plures in Marmoribus Archontis nomen occurrit (2), quod nemo certe ad Archontum Athenienſium Faſtos revocaverit.

XXXIII.

Flavius Prylades.

Apud Gruterum Pag. 464. Num. 7. ſequens Inſcriptio reperitur, quae Athenis olim poſita fuerat.

Τὸν λαμπρότατον
Ἀνθύπατον τῆς Ἑλλάδος
Ῥούφιον Φῆστον κ̀ Ἀρε-
οπαγείτην ἡ ἐξ Ἀρεοπάγου
βουλὴ καὶ ἡ βουλὴ
τῶν τριακοσίων και ὁ
δῆμος ὁ Ἀθηναίων εὐνο-
ίας ἕνεκα καὶ εὐεργε-
σίας τῆς περὶ τὴν πόλιν
ἀνέστησεν προνοῦντος
Φλαβί.υ πρυλάδου (3)
Ἄλου (4) διασεμνοτάτου
Ἄρχοντος

Splendidiſſimum
Proconſulem Graeciae

Ru-

(1) Vit. Sophiſt. Lib. II. (2) Spon. Miſcell. ſect. X. Num. 51. 64. 66. Cyriac. Num. 200. & ſequ. (3) Rhein. An Πυλάδυ? (4) Gruterius notat Α.. ΥΟΥ.

Ruſum Feſtum, & Are-
opagitam Areopagi
Senatus, & Senatus
Tercentorum, &
Populus Athenienſium ob be-
nevolentiam, ac beneſi-
centiam ipſius *erga Vrbem*
erexit curante
Flavio Prylade
Alo bonoratiſſimo
Archonte

Haec eadem Inſcriptio a Muratorio quoque exhibetur Pag. 560. Num. I. cum hac epigraphe.

Athenis in Columna marmorea. E Schedis meis, & Schedis Barberinis Cyriaci.

Sed hic ita deſinit.

.... προνοῦντος
Φλαβίου τῦ δαδούχυ τῦ σεμνοτάτου
Α'ρχοντος

.... *curante*
Flavio Facifero bonoratiſſimo
Archonte

Quinetiam apud Muratorium ipſum Pag. 567. aliud Inſcriptionis huius exemplar reperitur acceptum *ex Muſeo Kempiano*; quod in ceteris ſuperiori prorſus conſentit, niſi quod in Inſcriptionis fine ita legitur

.... προνῦντος
Φλαβίρυ Πρυλάδου

.... *curante*
Flavio Prulade.

& Muratorius inquirendum aliis relinquit, cur exemplum iſtud ab alio differat.

Si una, eademque foret Inſcriptio, cuius exemplum a Grutero, & ex Muſaeo Kempiano exhibetur, ideo in exemplis illis poſtrema Inſcriptionis verba diverſa fore putarem, quod librarius ille, qui Inſcriptionem excepit, cum in penultimo, ultimoque verſu literas iam evanidas, & exeſas eſſe conſpiceret, utrumque verſum illum praeteriit. Sed al-

tera tamen Inſcriptio, cuius exemplum ex Cyriaci Schedis profertur, ita a ſuperiori differre conſpicio, ut alia prorſus Inſcriptio videatur, ideoque varietatis origo minime ſit inquirenda. Certe apud Sponium in Itiner. Tom. III. pag. 18. alterius Inſcriptionis exemplum occurrit, quae iisdem omnino verbis, ac ſuperiores illae, conſpicitur, ſed ab iis tamen omnibus tum in verſuum ordine diſſidet tum ita deſinit

. . . . ἀνέστησεν
προνοίᾳ Φλαβίου Πομ.
δᾳδούχου τȣ̃ διασημο-
τάτου καὶ ἀπὸ Κομίτων

. . . . *erexit*
Cura Flavii Pom.
Faciferi honoratiſſi-
mi, & ex Comitibus

Itaque vel Inſcriptiones illae diſtinctae, variiſque temporibus, aut locis poſitae cenſeri debent; vel ex ſcriptorum vitio tribuendum erit, quod illas adeo diſſidentes exhibeant, cum praeſertim in Cyriaci Inſcriptionibus, quae Romae typis excuſae ſunt, perſpicue legatur

. . . . ἀνέστησεν προνοίαι
Φλαβίȣ δᾳδουάλου τȣ̃ διασημοτάτȣ
Α̎ρχοντος
ϗ ἀπο Κομίτων (1)

Quodcumque tamen ex variis exemplis illis eligatur, *Flavius Pryladeſ* Archon in illis memoratus inter Eponymos haberi non poterit; quamvis Dodvellus citata Gruteri Inſcriptione *Pryladem* Archontum Eponymorum Faſtis adſcripſerit. Siquidem Flavius ille Pryladeſ poſt Conſtantini Caeſaris aetatem vixiſſe debuit, ut *ex Comitibus* ἀπὸ Κομίτων appellari potuerit; cum Comitum dignitas, ac nomen Conſtantini Caeſaris aetate uſurpari caeperit (2).

Eadem quoque Pryladis Archontis aetas ex *Rufi Feſti Proconſulis* nomine, atque temporibus inferri poteſt. Cum enim IV. Eccleſiae Seculo tres *Feſti* floruerint, & Feſtus alius

(1) Num. 73. Pag. 10. (2) Euſeb. Vita Conſt. Lib. IV.

alius anno 439. Conſul fuerit, ut ex Gothofredo Muratorius hic obſervavit, facile ſuperior Inſcriptio ad illorum aliquem ſpectaſſe potuit; ideoque Prylades etiam ad IV. Eccleſiae Seculum referri poterit. Quinetiam Fabricius (1) ſubdubitat an Feſtus ille qui in Marmore memoratur, ac Feſtus etiam ille, qui in alio Marmore apud Sponium (2) *Rufus Feſtus Avienus* dicitur, unus idemque fuerit cum *Rufo Feſto Avieno* Arateorum Carminum Metaphraſte, qui Theodoſii iunioris, Marcianique Caeſaris aetate floruit, hoc eſt circa annum Chriſti 450. Id vero mihi longe veriſimillimum videri ſolet. Etenim, ne coniecturis aliis immorer, *Rufus Feſtus Avienus*, qui in Sponiano Marmore memoratur, diſerte dicitur:

Romam habitans gemino Proconſulis auctus honore
Carmina multa ſerens.....

Itaque Proconſulis dignitas, Poëticaeque artis ſtudium ſatis, ut opinor, oſtendunt in utroque Marmore celebrem illum Avienum Arateorum Interpretem memorari, adeoque Pryladis Archontis annum ad Theodoſii Caeſaris aetatem referendum eſſe, qua Eponymorum Archontum dignitatem ſublatam eſſe variis in locis oſtendimus, ac Meurſius ipſe fatetur Libro I. c. 9. Exinde vero manifeſtiſſime inferri debet quod in ſuperiori Marmore, aliiſque id genus monumentis Ἄρχοντος *Archontis* nomen latius uſurpatur, ut Vrbis *Praefectum* exprimat, qui *Strategus* etiam, Στρατηγὸς appellari conſueverat, ut ex Modeſtino iam demonſtravi (3), qui in Lib XXVII. digeſt. Tit. 1. de Excuſat leg. 15. ait ὁ τῆς πόλεως Ἄρχων, τυτέϛιν Στρατηγὸς *Vrbis Praefectus*, *hoc eſt Strategus* vel *Magiſtratus*, qui Vrbi praeerat, ſupremique in illa Moderatoris munere fungebatur, quamvis Provinciae Praeſidi, ſive Proconſuli ſubeſſet. Hinc leg. 1. §. 2. 3. 5. digeſt. de Magiſtrat. conven. *Magiſtratus* a *Praeſide*, ita diſtinguitur, ut *Praeſes* quidem Provinciae, *Magiſtratus* vero Vrbi praeeſſet: ac Modeſtinus ipſe, qui Vrbis Praefectum *Strategi*, *Archontis* vel *Magiſtratus* nomine deſignaverat, Provinciae Praeſidem Leg. 13. ἡγύμενον appellavit.. Quamvis tamen eiuſ-

(1) Biblioth. Lat. Lib. III. c. 11. (2) Miſcell. Erud. Antiqu. Pag. 99. (3) Differt. I. Num. 38.

eiuſmodi *Archontis Praeſidiſque* diſcrimen in pluribus Iuris Civilis locis obſervatur; ſubinde tamen *Praeſes* etiam ipſe, qui non Vrbi, ſed Provinciae praeerat, Ἄρχων *Archon* vocatur: unde Philoſtratus Hadrianum Sophiſtam παρὰ τῷ τῆς Ἑλλάδος Ἄρχοντι [1] *apud Graeciae*, vel *Achaiae Praeſidem* caedis accuſatum eſſe teſtatur. Haec autem obiter quidem, ſed opportune tamen hic indicaſſe iuverit, ne ex ſolo *Archontis* nomine, quod alicui tributum eſſe conſpicitur, repente inferatur illum Eponymis Athenienſium Archontibus inſerendum eſſe: quod a Meurſio tamen, aliiſque Scriptoribus ſubinde factum eſſe iam diximus.

XXXIV.

Theagenes.

Poſtremo tandem loco in *Pſeudeponymorum*, ſive, ut accuratius loquar, *non Eponymorum* Archontum ſerie Theagenes iſte recenſendus occurrit; quem Meurſius ipſe in Archonticis quidem Faſtis praeterierat, ſed ceteris tamen accenſendum eſſe putavit in auctario, quod ex Meurſii autographo Antiquitatum Graecarum Theſauro Gronovius inſeruit. Ac nitide quidem, diſerteque Theagenes iſte a Suida, quem Meurſius hic protulit, *Archontis*, atque *Athenienſis* nomine decoratur, cum ait Θεαγένης Ἀθηναῖος Ἄρχων φιλότιμος ἀνὴρ, καὶ μεγαλοφυής *Theagenes Athenienſis Archon vir honoris cupidus*, & *magno ingenio praeditus*. At, ſi doctiſſimi Scriptoris verba cum ceteris pone ſequentibus conferantur, perſpicuum fiet Theagenem illum iis temporibus floruiſſe, quibus Athenis Eponymorum Archontum dignitas, ac nomen omnino ſublatum fuerat; ut proinde Eponymus ille cenſeri, vel Eponymorum Faſtis inſcribi nequeat. Certe Suidas Theagenis indolem, ſtudia, ac mores exprimens ait illum Marini coaevum fuiſſe; nulluſque dubito quin Marinum illum intelligat, quem Suidas ipſe [2] Procli Philoſophi diſcipulum, atque in Platonica Schola Succeſſorem fuiſſe dicit. Porro Marinus iſte, ut optime Voſſius [3] oſtendit poſt annum Chriſti 500. floruit, adeoque ducentis fere annis poſtquam Eponymi

nymi

(1) Dit. Sophiſt. Lib. I. Num. 10. c. 3. (2) In Marino, & Proclo. (3) De Scient. Mathem. c. 33. Num. 26.

nymi Archontis dignitas Athenis extincta fuerat, ut Diſſer. I. Num. 35. oſtendi, ac Murſius ipſe Lib. I. de Archontibus Athen. c. 9. teſtatur. Ergo Theagenes iſte Eponymorum Archontum Faſtis inſcribi certe non poterit; ac ne Novemviris quidem, qui ſcilicet ipſius aetate nulli Athenis erant, accenſeri; ſed Senatorio ſolum munere, aut alio quodam Magiſtratus genere perſungi ille potuit; cum praeſertim Suidas aperte dixerit: κ̀ γαρ ἦν τῶν Ρωμαϊκῶν πατέρων εἷς, κ̀ πρῶτος τῆς περὶ τὰ βασίλεια συγκλήτυ βυλῆς *etenim erat unus ex Romanis Patribus, & Senatus, qui in Palatio convocari ſolebat, primus*. Itaque *Archontis* nomen latius hic ſumi debet ut Magiſtratum, munus, ac dignitatem omnem, quaecumque illa fuerit, exprimat: quemadmodum certe hoc ipſo ſenſu a Graecis ſcriptoribus vocem ipſam frequenter uſurpatam eſſe conſpicimus. Sic, ut in re perſpectiſſima exemplum unum hic proferam, Etymologus *Ephoros*, qui eximiam apud Laecedemonios dignitatem, ac imperium obtinebant, Α῎ρχοντας *Archontes* vocavit: Ε῎φοροι, ἄρχοντες ἦταν εν Λακεδαίμονι ἐννέα ἀπο τῦ πάντος ἐφορᾷν. ἦν δε μεγίστη ἡ ἀρχη. *Ephori*, vel Inſpectores: *Archontes*, vel Magiſtratus *erant Lacedaemone novem, quod ſingula inſpicerent. Erat autem* Ephororum *dignitas maxima*. Quo certe loco Ethymologus ipſe perſpicue fallitur dum Ephoros *novem* fuiſſe dicit; cum ceteri Scriptores omnes illos quinque ſolum fuiſſe diſerte, conſtanterque dixerint ut fuſe Craigius (1) oſtendit. Itaque vel in Etymologi textum ἐννέα *novem* irrepſit; vel πεντε *quinque* reſcribi debet; vel novenarius Archontum Athenienſium numerus hic Etymologo fraudi fuit, ut totidem prorſus Ephoros Lacedaemoni quot Archontas Athenis tribueret.

Quandoquidem vero Etymologi locum hic opportune laudari, ſimulque Craigio duce corrigi, vel emendari contigit, quid prohibet quin eximii Scriptoris nomen, quod Eruditorum hominum diligentiam hactenus fugerat, ego omnium primus nunc e latibulo, tenebriſque in lucem proferam? Ac varias quidem doctiſſimorum Virorum Sententias de Etymologi nomine circumferri Fabricius (2) obſervavit, illarumque ſingulas aut falſas, aut leviſſimis ſolum ludicriſque ſubinde conjecturis innixas eſſe demonſtravit; ut proinde Etymologici

(1) De Republ. Laced. Lib. 2. c. 4. (2) Biblioth. Graec. Lib. V. c. 40. Num. 5.

gici Auctorem Fabricius ipſe neque *Megalem* aut *Megalum* cum Goldaſto, neque Nicam cum Politiano, ac Voſſio; neque Suidam cum Ephemeridum Trevoltienſium Scriptoribus; neque Marcum Muſurum cum Schotto, ſed *Anonymum* potius vocandum eſſe putaverit. At niſi plurimum fallor, verum Etymologi nomen deprehendiſſe ego videor, ipſumque *Andromachum* vocandum eſſe exiſtimo. Primam huiuſce nominis ſuſpicionem, ac indicium mihi iam pridem iniecerat Fabricius ipſe, qui varios Auctores illos enumerans (1), qui in Homericis Scholiis memorantur, ceteros inter etiam *Andromachum* ἐν Ἐτυμολογικοῖς *in Etymologicis* recenſet; cuius teſtimonium in Scholiis ad Iliadis N. verſum 730. proferatur. Itaque laudatum Homeri verſum, ſimulque Scholiaſtae locum conſului: ubi diſerte legitur.

Φράξαντες δόρι δυρὶ, σάκος σάκει προθελύμνῳ. Προθελύμνῳ. ἐπάλληλοι. πυκνοί. Ἀνδρόμαχος ἐν Ἐτυμολογικοῖς φησὶ κυρίως λέγεσθαι τα ἐπαλληλυς κλαδυς ἔχοντα δένδρα διὰ τὸ θηλυμανεῖν.

Munientes lanceas lanceis, clypeum clypeo denſo. Προθελύμνῳ *denſo* quod nimirum *ſuperimpoſiti*, *conferti forent Andromachus in Etymologicis ait* προθέλυμνα *proprie arbores illas vocari*, *quae ramos alios aliis ſuperimpoſitos habent propter* θηλυμανεῖν, hoc eſt *faeminas* arbores *appetere*. Denique in Etymologo vocem illam ſic explicatam inveni Προθέλυμνος. πρόῤῥιζος, ἢ πυκνός. παρὰ τὸ τέλος τέλυμνος, καὶ θελυμνος. Θελυμνα λέγεται τὰ επαλλήλυς ἔχοντα τὺς κλάδυς δένδρα διὰ τὸ θηλυμανεῖν, μεταφορικῶς. Ἰλιάδος Ν

Φράξαντες δόρι δυρί, σάκος σάκει προθελύμνῳ

Itaque, cum perioche, vel teſtimonium illud, quod ab Homerico Scholiaſte tanquam ex *Andromachi Etymologicis* deſumptum exſcribitur, in Etymologo noſtro totidem fere verbis occurrat, maximo, ut opinor, id argumento eſſe poterit Etymologicum ipſum, quod circumfertur, a Scholiaſte citatum fuiſſe, adeoque Etymologici noſtri Auctorem. *Andromachi* nomine vocandum eſſe. Cum tamen Scholiaſtis illius aetate Etymologica plura, lexicorum inſtar, extare potuerint, ac eadem prorſus verba, quae ab Etymologo quodam expreſſa fuerant, in alio quoque Etymologo reperiri, ut in Heſychio, Harpocratione, ac Suida factum conſpicimus, fieri fortaſſe etiam potuit, ut vel Andromachus Ety-

(1) Lib. II. c. 4. Num. 1.

Digitized by Google

Etymologi noſtri, vel Etymologus ipſe Andromachi verba tranſcripſerit; ideoque ex ſola verborum conſenſione nitide, certoque inferri non poterit Etymologum noſtrum ab illo minime diſtinguendum eſſe, qui ab Homerico Scholiaſte Andromachus appellatur; cum praeſertim Etymologus noſter antiquius aliud Etymologicum citare conſueverit ἄλλο Ἐτυμολογικόν. Ceterum ſi rem hic acu tetigerim, veruſque Etymologici Auctor Andromachus ille cenſeri debeat, plurimus exinde ſplendor effulgere poterit, ut Etymologi, ſimulque Scholiaſtis, qui ipſum exſcripſerat, aetas accuratius definiatur, quam mirifice incertam eſſe Fabricius obſervavit. Interim vero mihi non immerito fortaſſe laetandum duxerim quod coniecturam hanc meam ceteris omnibus facile accuratiorem eruditis hominibus propoſuerim, quae clarioribus aliquando characteribus aliis illuſtrari, vel confirmari fortaſſe poſſit.

FINIS.

ARA 2965

Google

Digitized by Google